

New Testament

Baoulé Language

Baoulé - Bible - New Testament

Matthieu	3	
Marc	72	
Luc	115	
Jean	188	
Sa nga bé yôli'n	240	
Romefue mun	305	
1 Corinthefue mun	335	
2 Corinthefue mun	364	
Galatiefue mun	382	
ÉphÈsefue mun	392	
Philippefue mun	402	
Colossesfue mun	410	
1 Thessaloniquefue mun	417	
2 Thessaloniquefue mun	423	
1 Timothée	427	
2 Timothée	435	
Tite	441	
Philémon	445	
Hébreu	447	
Jacques	468	
1 Pierre	476	
2 Pierre	484	
1 Jean	489	
2 Jean	496	
3 Jean	497	
Jude	499	
Sa nglô yile	502	

Baoulé - Bible - New Testament

Matthieu

Matthieu 1

Ôsu nga Jésus-Christ fin nun'n

(Luc 3:28-38)

- 1**Jésus-Christ b'o ti David nin Abraham bé anunman'n i ôsu ng'o fin nun'n bé dunman mun ye.
- 2**Abraham wuu Isaac, Isaac wuu Jacob, Jacob wuu Juda nin i niaan mun.
- 3**Juda nin Thamar bé wuu Pharès nin Zara, Pharès wuu Esrom.
- 4**Esrom wuu Aram, Aram wuu Aminadab, Aminadab wuu Naasson, Naasson wuu Salmon.
- 5**Salmon nin Rahab bé wuu Boaz. Boaz nin Ruth bé wuu Obed. Obed wuu Isaï,
- 6**Isaï wuu famien David. David nin Urie i yi'n bé wuu Salomon.
- 7**Salomon wuu Roboam, Roboam wuu Abia, Abia wuu Asaph.
- 8**Asaph wuu Josaphat, Josaphat wuu Joram, Joram wuu Osiaz.
- 9**Osiaz wuu Joatham, Joatham wuu Achaz, Achaz wuu Ézéchias.
- 10**Ézéchias wuu Manassé, Manassé wuu Amon, Amon wuu Josias.
- 11**Ble bo bé fa Israëlfue mun oo Babylone'n, i ble so'n nun ye Josias wuu Jéchonias nin i niaan muon.
- 12**Ke bé fa bé oo Babylone'n, i sin Jéchonias wuu Salathiel, Salathiel wuu Zorobabel.
- 13**Zorobabel wuu Abiud, Abiud wuu Éliakim, Éliakim wuu Azor.
- 14**Azor wuu Sadok, Sadok wuu Achim, Achim wuu Éliud,
- 15**Éliud wuu Éléazar, Éléazar wuu Matthan, Matthan wuu Jacob.
- 16**Jacob wuu Joseph b'o ti Marie wun'n. Marie so'n ye o wuu Jésus bo bé flee Christ nion.
- 17**Ke o fin Abraham ble su lélé b'o ka dyu David ble su'n, bé ôsu'm bé akpasua'n ti blu-nin-nnan. Ke o fin David ble su lélé b'o fa dyu ble nga bé fa bé ko. Babylone'n, bé ôsu'm bé akpasua'n ti blu-nin-nnan. Ke bé fa bé co Babylone lélé b'o fa dyu Christ ble su'n, bé akpasua'n ti blu-nin-nnan.

Jésus-Christ i awulie

(Luc 2:1-7)

- 18** Anh nian ke Jésus-Christ i awulie'n yôlio. I nin Marie bo Joseph treli i asé'n, ke bé nian si'a sua'n, Nyanmien Wawe'n fa ba wlee i klun.
- 19** Joseph b'o ti i wun'n o ti swran kpa, o klô'a ke o satyi i dunman, i so'n ti, i waan oh yatyih i nun blelele.
- 20** Ke oh buh akunndan so'n, é Min Nyanmien'n i ange kun yi i wun klée lalie nun, o sé ke: Joseph, David anunman, nanh sre kun o, fo o yi Marie ko o bô, afin ba'n bo wa wunnzee'n o fin Nyanmien Wawe'n.
- 21** O wa wu ba yasua, ah tonh i dunman Jésus, (bo i bô yele Défue), afin i ye o wa dé i nvlé'n bé sa bo bé yô Nyanmien'n i nuon.
- 22** I kwlaa so'n yôli so nan nde nga é Min Nyanmien'n man i nuan idyofue'n kannin'n wa kpen su, o sé ke:
- 23** «Anh nian, talua b'o nian si'a bian'n o wa wunnze, oh wu ba yasua, Béh tonh i dunman Emmanuel,» bo i bô klé ke Nyanmien nin é ô nun.
- 24** Ke Joseph tinngéli'n o yôô sa nga é Min Nyanmien'n i ange'n kan klélii'n, nan wa fe i yi'n wa o i bô,
- 25** sanngé o nin i ba si'a sua, lélé san o wuu i wa yasua b'o toon i dunman Jésus'n.

Matthieu 2

Men nun sa sifue'm bé Bethléhem bale

- 1** Bé wuu Jésus Bethléhem Judée men'n nun famien Hérode ble su. Men nun sa sifue wié'm bé fin wia afilie bé baa Jérusalem le,
- 2** bé usa ke: ?Juif'm bé famien'n bo bé wulii ityra'n o ô nin? Afin é wuun i nzraama'n wia afilie lo, ye é bee i nvle yôleo.
- 3** Dyasin so'n ti famien Hérode nin Jérusalemfue'n kwlaa bé klun a dyoman.
- 4** O yia Juif'm bé Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin bé mmla kléfue'n kwlaa, nan wa usa bé lika nga bé wa wu Christ'n.
- 5** Bé séé i ke: Bethléhem, Judée men'n nuon, afin nian nde nga Nyanmien nuan idyofue'n kleli'n ye, o klee ke:
- 6** «Ye wo Bethléhem bo a ô Juda nvlé'n nun'n, a ti'a kaan Juda i klo bo bé le nyrun'n bé nun mlonmlon, Afin wo su ye swran kun wa fité b'oh siéh min nvlé Israël nion, oh nianh bé su.»
- 7** I sin Hérode flee men nun sa sifue so'm bé aswré, nan wa usa bé tyen kpa nga nzraama'n fitéli'n.

⁸Ye o klé bé Bethléhem loo, nan wa sé ke: Anh wo kê kunnde bakan so'n kpa, se an wuin'n, anh bla'a kan klé min man m bobo n kê yô i nvle wié.

⁹Ke bé tii famien i nde'n b'o kannin'n, bé oli. Ye nzraama'n bo bé wunniin wia afilie lo'n, o dun mmua bé nyrun lélé o kê dyraan lika nga bakan'n wô nun'n su.

¹⁰Ke bé wuun nzraama'n, bé klun dyoo dan kpa.

¹¹Bé wluu sua lo, bé wuun bakan'n nin i nin Marie, bé kêtô i bô, bé menmenniin. Bé nyandyii bé tro mun, bé tye i sika ôkwle, nin encens, ye myrrhe.

¹²I sin bé fa atin ufle bé oo bé oo bé men nun, afin Nyanmien séé bé lalie nun ke, nanh man bé sa bé sin Hérode wun lo kun.

Bé fa Jésus wanndi oo Égypte

¹³Ke bé oli'n, é Min Nyanmien'n i ange kun yi i wun kléé Joseph lalie nun, o sé ke: Dyaô fa bakan'n nin i nin anh wanndi o Égypte, anh tran lo lélé san nh séh o ke a bla, afin Hérode wa kunnde ke oh kunh bakan'n.

¹⁴Ye Joseph dyaô kongue'n, o fa bakan'n nin i nin, nan ba o Égypte.

¹⁵O traan lo lélé san Hérode wuli, nan nde nga é Min Nyanmien'n man i nuan idyofue'n kannin'n o kpen su, o sé ke: «N flee n Wa Yasua'n ke o dyaô Égypte lo bla.»

Ba kanngan'm bé kunle

¹⁶Ke Hérode wuun ke men nun sa sifue'm ba leke'n, o faa ya dan kpa, nan wa sunman swran ke bé o Bethléhem nin i akpasua'n kwlaa su, bé nian ble nga men nun sa sifue'm bé klélii'n su, bé kun be yasua kwlaa nga ba di afue nnyon'n nin nga bé nian di'a afue nnyon'n.

¹⁷Ye o kpeen nde nga Nyanmien nuan idyofue Jérémie kannin'n su, o sé ke:

¹⁸«Kpanle nin sunle nin auyé te Rama lo. Rachel ye o sun i mma muon. O kpli'an su ke bé kpete, Yele ke i mma'm bé nu'an le kun.»

Bé fin Égypte oo Nazareth

¹⁹Ke Hérode wuli'n, i sin é Min Nyanmien'n i ange kun yi i wun kléé Joseph Égypte lo lalie nun, o sé ke:

²⁰Dyaô fa bakan'n nin i nin anh wo Israël men'n nun, afin bé nga bé waan béh kunh bakan'n, ba wié wu.

²¹Joseph dyaô faa bakan'n nin i nin, nan ba a Israël men'n nun.

²²Sannge ke o tii ke Archélaüs wa sin i si Hérode ôsu Judée men'n nun'n, sre kunniin lo kole. Nde nga Nyanmien kan kléé lalie nun'n ti, o tye i wun oo Galilée akpasua lie'n su.

²³Nan wa tran klo kun bo bé flee Nazareth'n su nan nde nga Nyanmien nuan idyofue'm bé kenniin ke: Bé wa flee Nazarethfue'n, o kpen su.

Matthieu 3

Jean baptême yôfue'n i Nyanmien nde kanle

(Marc 1:1-8; Luc 3:1-9, 15-17; Jean 1:19-28)

- ¹Ble so'n nun Jean baptême yôfue'n bali, o kan Nyanmien, nde blô lo Judée lo.
- ²O sé bé ke: Anh katyi amun nzuen'n, afin Nyanmien i siéle ble'n wa mantan.
- ³I ye Nyanmien nuan idyofue Ésaïe kennin i nde ke: «I ye o kpan blô lo nion, o sé ke: Anh siésié é Min'n i akpo'n, Anh yô i atin'm bé séiin, anh tréké su.»
- ⁴Chameau ndre trale ô Jean wun, ye kplô kun tyi i afien. Lalô nin wema nzué ye o dio.
- ⁵Jérusalemfue mun nin Judée men nunfue'n kwlaa, bé nin bé bo bé fin Jourdain bué lie'n kwlaa su'n, bé bee i wun le.
- ⁶Ke bé di sa nga bé yôli'n i nanwle'n, o yô bé baptême nzué ba bo bé flee Jourdain'n nun.
- ⁷Ke o wun ke Pharisifue nin Sadducéfue kpanngban bé ba ke o yô bé baptême'n, o usaa bé ke: ?Onda mma mun, wan ye o séé amun ke an wanndi ya b'o wa dyaô'n i bôo?
- ⁸I so'n ti, anh yô sa kpa b'o klé ke amuan katyi amun nzuen'n, ke waka kpa su mma kpa'n sa.
- ⁹Nanh an bu amun awlen'n nun sé ke: É nannan ye Abraham, afin nh kanh klé amun ke Nyanmien kwla fa yebue nga mun katyi Abraham mma mun.
- ¹⁰Kpelie'n wa kan waka ôlui'n, o man waka kwlaa nga i mma'n ti'a kpa'n béh kpeh gue sin'n nun.
- ¹¹N lie'n, n yô amun baptême nzué'n nun ke an katyi amun nzuen'n, sange swran ng'o ô sien b'o su ba'n, o le nyrun tra min. Min nin i ngbabua'n i suale fataman. I lie'n, o wa fa Nyanmien Wawe'n nin sin yô amun baptême.
- ¹²I néné'n wô i sa nun, o wa kpedye i awié'n b'o ô i bôwle'n nun'n lélé oh wiéh, oh iseh i awié'n gua tanngannin'n nun, ye oh won i wla'n nun sin b'o nuanman'n nun.

Jésus i baptême yôle

(Marc 1:9-11; Luc 3:21-22)

- ¹³Ye Jésus fin Galilée men'n nun baa Jean wun le Jourdain'n nuan le ke Jean wa yôé baptême.
- ¹⁴Sange Jean waan o kpli'an su, nan wa sé ke: Min ye o fata ke a yô min baptêmeon, sange a su ba n sin ke n yô o baptême.

¹⁵Jésus séé ke: Yatyí, yô nde lie'n afin o ti i nuan su ke é yô sa kwlaa ng'o ti Nyanmien klun su'n. Ye Jean yôlio.

¹⁶Ke bé yôô Jésus baptême b'o fin nzué'n nun fitée tye'n, kpekuun nyanmien su lo su ti muaan, o wuun Nyanmien Wawe'n o dyra ba ke aublé sa, o wa treen i su.

¹⁷Kpekuun bé ti swran kun nen nyanmien su lo, o sé ke: Min awlen su ba'n i su ye man fa n wla'n kwlaa guaa.

Matthieu 4

Jésus i lakale

(Marc 1:12-13; Luc 4:1-13)

¹Ye Nyanmien Wawe'n fa Jésus oo blô lo ke mmusu'm bé si Satan kô leke.

²O kpee sre nun kongue nin wia'n nun tyen ba ablanan, i sin awé kunniin.

³Lakafue'n bee i wun le, o sé ke: Se o waan a ti Nyanmien Wa sakpa'n, sé yebue nga mun man bé katyi alie.

⁴Sannge Jésus séé i ke, bé klelii ke: «Nanh alie kunngba ye o man swran nguaan, sannge nde kwlaa ng'o fin Nyanmien nuan fité'n, i ye o man swran nguaan.»

⁵Mmusu'm bé si Satan fe oo Nyanmien klo'n su lo, o fe sié Nyanmien sua dan'n su, o sé ke:

⁶Se o waan a ti Nyanmien Wa sakpa'n, tu kpen asie wun lo, afin bé klelii ke: «Oh séh i ange'm bé ke, Bé fa o bé sa su, O man o dya su kplaman yebue.»

⁷Jésus kusu séé i ke: Bé klelii lika ufle ékun ke: «Nanh laka o Min Nyanmien.»

⁸Mmusu'm bé si Satan fe ékun oo ôka fléiin kpa kun su, o fa men'n i famien diwle'n kwlaa nin i nun ninngé b'o ba bé nyrunnyan'n klélii, o sé ke:

⁹Se a kôto m bô a manman min'n, nh fah ninngé nga kwlaa man o.

¹⁰Ye Jésus sé i ke: Satan, dyaô le! Afin bé klelii ke: «Kôto o Min Nyanmien'n i bô, ye sui kunngba tye.»

¹¹Ye mmusu'm bé si Satan yatyii i nuon, nan ange'm ba be i sule.

Jésus bôô i dyunman'n bô Galilée men'n nun

(Marc 1:14-15; Luc 4:14-15)

¹²Ke Jésus tii ke ba wla Jean bisua'n, o oo Galilée men'n nun.

¹³O tuu Nazareth, o wa tran Capernaüm b'o ô fete'n nuan le Zabulon-Nephtali akpasua'n su

¹⁴nan Nyanmien nuan idyofue Ésaïe i nde'n o kpen su, o sé ke:

15 «Zabulon men'n ye Nephtali men'n, Atin b'o ko fete'n nun lo, Jourdain'n i sin lo'n, Bé bo bé ti'a Juif'n bé Galilée

16 Swran nga bé tran aôsin'n nun'n, bé wuun ke lika'n kpadya dan kpa, Ye bé nga bé tran wié'n i men tuun'n nun'n lika'n kpadyali bé su.»

17 Ke o fin le'n, Jésus bôô Nyanmien nde kanle'n bô, o sé ke: Anh katyi amun nzuen'n, afin Nyanmien i siéle ble'n wa mantan.

Jésus flee dyué kunfue nnan

(Marc 1:16-20; Luc 5:1-11)

18 Ke oh sinh Galilée fete'n nuan le'n, o wuun swran nnyon bé ti niaan, Simon bo bé flee Pierre'n nin André, bé su gua bé lala fete'n nun, afin bé ti dyué kunfue.

19 Jésus séé ke: Anh bla'a su n su nh fah amun katyi swran'm bé trafue ke dyué trafue sa.

20 Kpekuun bé yatyili lala'm bé le, ye bé suu i suo.

21 Ke o oli i nyrun louun'n, o wuun swran nnyon ékun, bé ti niaan, Zébédée wa Jacques nin Jean, bé nin bé si bé ô bé alié'n nun bé su tanndan bé lala'm bé nun. Jésus flee bé,

22 kpekuun bé yatyii bé si nin alié'n le, ye bé suu i suo.

Jésus kan nde kléé swran mun, o yôô bé dyuédyué

(Luc 6:17-19)

23 Jésus wlanwlan Galilée akpasua'n kwlaa su, o klé liké Nyanmien sua'm bé nun, o kan Nyanmien i siéle'n i dyasin fe'n klé bé, ye o wié tukpatye kwlaa b'o ô swran'm bé wun'n nin bé wunnen ya'n kwlaa.

24 I dunman'n fuli Syrie men wunmuan'n nun. Bé faa bé kwlaa nga tukpatye fanunfanun ô bé wun'n, bo bé wunnen yô bé ya'n, nin bé bo asie usu a satyi bé'n, nin fiaunfue nin bubuwafue mun blelii, nan wa yô bé dyuédyué.

25 Swran kpanngban kpa bé fin Galilée nin Klo Blu asa'n su, nin Jérusalem, nin Judée akpasua'n su, ye Jourdain'n i sin lo bé su i su.

Matthieu 5

Jésus i Nyanmien nde kanle ôka'n su

1 Ke Jésus wuun swran kpanngban so mun'n, o fuu ôka kun su. Ke o traan asé'n, i sonnzonfue'm bé be i wun le,

2 ye o bôô bé liké kléle'n bôô, o sé bé ke:

Swran'm bé awlen su nzué guale

(Luc 6:20-23)

3 Bé nga bé si ke bé di Nyanmien ninngé'm bé yale'n, bé lie su ti yé, afin Nyanmien men'n nun ninngé kpakpa'm bé ti bé lie!

- ⁴Bé nga bé wla a bô'n, bé lie su ti yé, afin Nyanmien wa fonvo bé!
- ⁵Bé nga bé ti weteefue'n, bé lie su ti yé, afin men'n o wa yô bé lie!
- ⁶Bé nga bé kônvî so Nyanmien klun sa yôle'n ke awé nin nzué wé kun swran sa'n, bé lie su ti yé, afin bé klun wa dyo!
- ⁷Be nga bé si aunvue'n, bé lie su ti yé, afin Nyanmien wa si bé aunvue!
- ⁸Bé nga sa te fi nu'an bé awlen'n nun'n, bé lie su ti yé, afin bé wa wun Nyanmien!
- ⁹Bé nga bé ti nda siésiéfue'n, bé lie su ti yé, afin Nyanmien wa fle bé i mma mun!
- ¹⁰Bé nga bé klé bé yale Nyanmien klun sa yôle'n ti'n, bé lie su ti yé, afin Nyanmien nen'n nun ninngé kpakpa'm bé ti bé lie!
- ¹¹Ke béh keh amun nzôwa, bo béh kléh amun yale, bo béh tonh amun suen tete'n kwlaa n dunman nun'n, amun lie su ti yé,
- ¹²yele ke amun mô'n o wa yô dan nyanmien su lo. I so'n ti, man amun klun dyo, man amun wun blibli amun. Afin laa ke bé kléé Nyanmien nuan idyofue'm bé yale soo, i sin nan ba wu amun.

Ndyin nin kannin

(Marc 9:50; Luc 14:34-35)

- ¹³Amun ye an ti ke ndyin sa men'n nuon. ?Sannge se ndyin'n i ta'n kpo'n, nzu ye béh fah yô nan wa yô fe ékuon? O yô'a sa fi yé kun, san blô ke béh yih io, ye swran'm béh tiatih su.
- ¹⁴Amun ye an ti ke kannin sa men'n nuon. Klo b'o ô ôka su'n, o fiaman.
- ¹⁵Kusu bé soman kannin siémen se bô, sannge bé fa sié liké su nglô, nan o kpadya bé kwlaa nga bé ô sua lo'n bé nyrun.
- ¹⁶I kunngba nion, anh yô ke kannin sa swran'm bé nyrun, man bé wun amun nyôlie kpa'n nan bé manman amun Si b'o ô nyanmien su lo'n.

Mmla'n i nun yiyile

- ¹⁷Nanh an bu i ke m baa moïse mmla'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n bé su nunnunle, bé nun yiyile ye m balio.
- ¹⁸Afin nanwle, bé su nunnunman mmla'n i nun fluwa mma kaan kun annze i nun nde kaan kun lélé san ke nglô'n nin asie'n bé nu'an le kun'n. Sen i kwlaa so'n oh kpenh su.
- ¹⁹I so'n ti swran ng'o ton mmla i nun kun, kannze i nun kan kpafue'n bobo'n, nan o klé swran mun ke bé yô i kunngba so'n, o wa yô bé bo Nyanmien sié bé'n, bé nun kaan kpa, sannge swran ng'o fa bé su, nan o klé swran mun ke bé fa su'n, o wa yô bé bo Nyanmien sié bé'n bé nun swran dan.

²⁰Afin nh kanh klé amun ke, se amun nzuen'n wa yô'a kpa a tra'a mmla kléfue nin Pharisifue'm bé lie'n, an su yô'a men nga Nyanmien sié'n i nunfue mlonmlon.

Ya'n i su nde

²¹An tii i ke bé kan kléé laafue mun ke: «Nanh kun swran». Se swran kun kun swran'n, béh feh ko dyole difue'm bé dyasu.

²²Sannge n lie'n, nh nh kanh klé amun ke, swran kwlaa ng'o fe i niaan wun ya [ngben'n], béh feh ko dyole difue'm bé dyasu. Ye swran ng'o kpe i niaan nzôwa'n, béh feh ko dyole difue dandan'm bé dyasu. Swran ng'o sé i niaan ke: Sinnglinfue'n, béh feh ko nyrennen lika'n i sin'n nun lo.

²³I so'n ti, se ah fah liké wié kô man Nyanmien'n, bo a dyu i sowle le, nan o wla kpen su ke o wun nde ô o niaan wié klun'n,

²⁴yatyi liké so'n le, anh kô siésié amun afien ka, i sin bla'a fo o liké so'n man.

²⁵Ke a nin a sanmanfue'n an te ô atin'n nun'n, anh siésié nde so'n wetee su ndende nan wa fa'a o a ma'an dyole difue'n, nen i kusu wa fa'a o a wla'a sôndya'n sa nun, nan wa wla'a o bisua'n ti.

²⁶Nanwle, a su fi'an lo fitéman, lélé san a wié i kale'n kwlaa tua, bablu kun bo su kaman.

Bian nin bla kunnede i su nde

²⁷An tii i ke bé séé ke: «Nanh kunnede bla o yi bô annze bian o wun bô.»

²⁸Sannge n lie'n, nh kanh klé amun ke, swran kwlaa ng'o wun bla kun b'o bu i kunnede akunndan'n, wuun wa kunnede bla so'n.

²⁹Se o nyinma fama'n man a sa te'n, tu yi blô mmua. O flunman ke o wunnen'n i lika kun di le, tra ke Nyanmien fo o wunmuan'n ti nyrennen lika'n nun'n.

³⁰Se o sa fama'n man a yô sa te'n, kpe ti blô mmua. O flunman ke o wunnen'n i lika kun di le, tra ke o wunmuan'n wo nyrennen lika'n nun'n.

Bé wun yrale'n i su nde

(Matt 19:9; Marc 10:11-12; Luc 16:18)

³¹Bé keen ékun ke: «Swran kwlaa ng'o yre i yi'n, mon o men i fluwa b'o klé ke wa yre.»

³²Sannge n lie'n, nh kanh klé amun ke, swran kwlaa ng'o yre i yi se nanh bian kunnede ti'n, o man bla so'n oh yôh bla b'o kunnede bian i wun bô, ye swran ng'o dya bla bo ba yre'n, wuun wa kunnede swrani.

Nda tale'n i su nde

³³An tii i ékun ke bé kan kléé laafue mun ke: «Nanh ta nda ngben, sannge nda nga a ta é Min Nyanmien'n, yô»

34 Sannge n lie'n, nh kanh klé amun ke, nanh an ta swran fi nda mlonmlon, nanh an fle nyanmien su lo'n bé di, afin o ti Nyanmien Kpli'n i bia.

35 Ye nanh an fle asie'n bé di, afin o ti Nyanmien Kpli'n i dya takatakawle, annze Jérusalem, afin o ti Famien Dan'n i klo.

36 Ye nanh ta o bobo wun nda, afin a kwla yô'a o ti ndre kun ufué annze blé.

37 Se an sé ke, iyô'n, mon o ka su, ye se an sé ke, tyetye'n, mon a ka su, afin nde nga bé kan gua su'n o fin Klunwifue'n.

Klunngbo tule'n i su nde

(Luc 6:29-30)

38 An tii i ke bé séé ke: «Se swran bô o nyinma'n, bô i lie'n sié i ôsu, se swran tu o dyé'n, tu i lie'n sié i ôsu.»

39 Sannge n lie'n, nh kanh klé amun ke, se swran yô o te'n, nanh yô i wié, se swran kpatyi o fuka fama'n su'n, katyi be'n kusu men.

40 Se swran wié sanman o, nan i waan oh déh o trale'n, fo o kôndrô'n nannan su men.

41 Se swran wié mian o ke a sunmen lika kilo kun'n, sunmen dyu kilo nnyon.

42 Swran ng'o sre o liké'n fa men, ye swran ng'o klô ke o fe liké o sa nun'n, nanh katyi o sin sii.

Bé kpofue'n i klôle

(Luc 6:27-28, 32-36)

43 An tii i ke bé séé ke: «Klô o wiéngu,» ye kpo o kpofue.

44 Sannge n lie'n, nh kanh klé amun ke, anh klô amun kpofue mun, ye [bé nga bé wua amun amuen'n, anh yra bé nguan. Bé nga bé kpo amun'n, anh yô bé kpa,] ye [bé nga bé yô amun tete] bo bé klé amun yale'n, anh sre Nyanmien ke o nian bé su.

45 I so'n nun amun wa yô amun Si b'o ô nyanmien su lo'n i mma mun, afin o bô wia'n man bé bo bé ti te'n nin bé bo bé ti kpa'n, ye o to nzué'n man nanwlefue nin bé bo bé ti'a nanwlefue'n.

46 ?Afin se an klô amun klôfue'm bé ngunmin'n, nzu liké ye amunh nyenh io? ?Guabô sika défue mun bobo bé klô'a bé klôfue mun?

47 ?Se an yô amun niaan'm bé ngunmin bé liké'n, wuun nzu liké dan ye amuan yôo? ?Bé bo bé ti'a Juif'n bobo bé yô'a bé niaan'm bé liké

48 I so'n ti, anh yô swran kpa ke amun Si b'o ô nyanmien su lo'n ti kpa'n sa.

Matthieu 6

Yalefue'm bé liké manle'n i su nde

¹Anh nian amun wun ke nanh an yô amun sa kpa bo Nyanmien sule'n ti ye an yô'n, swran'm bé ti. Se an yô so'n, an su nya'an liké fi amun Si b'o ô nyanmien su lo'n i sa nun.

²I so'n ti se ah tyeh yalefue liké'n, nanh bô i ndôlô ke dunman klôfue'm bé yôé Nyanmien sua'm bé nun nin atin'm bé su, ke swran'm bé wun bé nan bé yi bé aye'n bé lie'n sa. Nanwle, mô nga bé kô yô bé'n, ye bé yôô bé leo.

³Sannge o lie'n, se ah fah liké man yalefue'n, nanh mon o sa be'n si ng'o sa fama'n yô'n

⁴nan liké nga a fa man yalefue'n wa yô nvialie nun, nan o Si b'o wun nvialie nun sa'n wa yô o mô.

Swran nin Nyanmien bé yale kôkôle'n i su nde

(Luc 11:2-4)

⁵Ke amun nin Nyanmien amunh kôkôh yale'n, nanh an yô ke dunman klôfue'm bo bé klô nglô dyranle Nyanmien sua'm bé nun nin klo'n nun anngonda'm bé su ke swran'm bé wun bé ke bé yô bé'n, ye bé yôô bé leo.

⁶Sannge o lie'n, ke a nin Nyanmien amunh kôkôh yale'n, wlu o sua ba'n nun lo nyin anuan'n nan a nin o Si b'o ô nvialie nun'n, amuan idyo, ye o Si b'o wun nvialie nun sa'n, o wa yô o mô.

⁷Ke amun nin Nyanmien amunh kôkôh yale'n, nanh an kan nde kunngba'n flannun ke bé bo bé ti'a Juif'n bé yô'n sa, afin bé bu ke se bé kan nde kpanngban'n, ye Nyanmien tloh.

⁸Nanh an fa bé nzuen'n mlonmlon, afin amun Si si liké nga amun sa mien i wun'n i sin nan amuan séé

⁹I so'n ti, amun lie'n anh sé ke: É Si bo a ô nyanmien su lo'n man é bô o dunman fe,

¹⁰mon o siéle ble'n dyu, man é bo é ô asie'n su wa'n, é yô o klun sa ke bé bo bé ô nyanmien su lo'n, bé yô'n sa.

¹¹Man é alie ng'o dyu é nde'n.

¹²Yatyi sa nga é yô wo'n tye é, ke é yatyi, bé o bé yô é te'n, bé lie'n tye bé'n sa.

¹³Nanh yatyi é le man Lakafue'n laka é, sannge kpla é wun. [Afin a ti kpli, a sié liké'n kwlaa, ye manmanle'n ti o lie tititi. Mon o yô so.]

¹⁴Se an yatyi sa nga swran'm bé yô amun'n tye bé'n, amun Si b'o ô nyanmien su lo'n, i kusu oh yatyih amun lie'n tye amun

¹⁵Sannge se an yatyi'a sa nga swran'm bé yô amun'n tye'a bé'n, amun Si kusu su yatyi'a amun lie'n tye'a amun.

Sre nun kpele'n i su nde

16Se amunh kpeh sre nun ke amun nin Nyanmien amunh kôkôh yale'n, nanh an mlan amun nyrun ke dunman klôfue'm bé yô'n, bé yô bé wun fien bé fa klé swran mun ke bé su kpe sre nun. Nanwle, mô nga bé kô yô bé'n, ye bé yôô bé leo.

17Sannge o lie'n, se ah kpeh sre nun ke a nin Nyanmien amunh kôkôh yale'n, wunnzin, guo o ti'n su blofue nzué, tôli nun

18nan wa yô'a ke a su fo o wun klé swran mun ke a su kpe sre nun. Sannge fo o wun klé o Si b'o ô nvialie nun'n, ye o Si b'o si nvialie nun sa mun'n, o wa yô o mô.

Bé awlen su ninngé'm bé siéwle

(Luc 12:33-34)

19Nanh an sié amun awlen su ninngé'm bé wa, afin nvole nin annganblale bé satyi bé, ye awiéfue'm bé bu anuan'n bé wua asie'n su wa.

20Sannge anh sié amun awlen su ninngé mun nyanmien su lo, lo lie'n nvole nin annganblale satyiman liké, ye awiéfue'm bé bu'a anuan'n bé wuaman.

21Afin lika nga wo awlen su ninngé'n wô le'n, le ye wo akunndan'n wôo.

Bé wunnen'n i kannin

(Luc 11:34-36)

22Bé wunnen'n i kannin yele bé nyinma, i so'n ti, se o nyinma'n ti kpa'n a wun asé wéiin,

23sannge se o nyinma'n ti'a kpa'n, a wu'an asé mlonmlon. Ye o kannin nga a lafi su ke o kpadya o nyrun'n, se o kpadyaman'n, i aôsin'n ti te!

Nyanmien nin sika

(Luc 16:13)

24Swran kun min kwla yô'a nnyon, san oh kpoh kun, oh klôh kun, oh feh i wun mantan kun, ye oh yôh kun finfin. An kwla yô'a Nyanmien i swran, nan amun kunngba'n amuan yô sika'n i klôfue.

25I so'n ti, nh kanh klé amun ke, nanh an kôkô ninngé bo an lemen'n ti sé ke: ?Nzu ye é dio? [?Nzu ye é noon?] annze, ?É nyan tannin nin ye é klaa? ?Nguan nde'n ti'a tyinndyin tra'a alie'n? ?Bé wunnen'n ti'a kpa tra'a tannin?

Bé wla bo bé fa gua Nyanmien su'n

(Luc 12:22-31)

26Anh nian anunman'm bo bé tu sin'n, bé gua'a awié, be kpe'a awié guemen tanngannin nun, sannge amun Si b'o ô nyanmien su lo'n ta bé. ?An ti'a kpa tra'a bé?

27Amun nun ônin ye i kôkôle nun o kwla gue i afue'n su bo kaan?

28?Ye nzu ti ye an kôkô trale tio? Anh nian waka nyre bo bé ô blô lo'n, bé di'a fié, bé tô'a dyésé.

29O nin i se'n ngba, anh nian, Salomon bobo o nin i anyanbéun'n kwlaa wa kla'a bé nun wafa kun i wunsu tannin lé.

30?Se Nyanmien yô idyré'n bo nde bé ô blô lo bo ainman béh guah bé sin nun'n bé klaan ke nga sa'n, o su kata'a amun wun so kpe blu? ?An lafi'a Nyanmien su?

31I so'n ti, nanh an kôkô sé ke: ?Nde nzu ye é dio? annze, ?Nzu ye é noon? annze, ?Nzu ye é klaa?

32Liké so'n kwlaa bé bo bé su'a Nyanmien'n bé ye bé kundeeo. Nanh an yô so, afin amun Si b'o ô nyanmien su lo'n si ke amun sa mian liké so'm bé wun.

33Anh dun mmua fa amun wun man Nyanmien mon o sié amun, ye anh yô i klun sa'n, i sin o wa fa ningé so'n kwlaa uka su man amun.

34I so'n ti, nanh an kôkô ainman lie'n ti, afin ainman bobo ye o kundeeo i wun likéo. Tyen ba kun nun afe'n o dyu tyen so'n nun.

Matthieu 7

Swran wun nde kanle

(Luc 6:37-38, 41-42)

1Nanh an bu swran fo man Nyanmien bu amun fo. Fo kungba nga an fa bu swran'n, ye Nyanmien wa fa bu amun,

2ye liké kwlaa nga an sé ke, se swran yôo o ti kpa'n, i kungba so'n ye Nyanmien wa sé amun ke an yôo.

3?O yô se ye a wun wla'n b'o ô o niaan i nyin su'n sanngé a wu'an dyanvle'n b'o ô o bobo o nyinma su nion?

4?O yô se ye a sé o niaan ke: Dyran man n yi o nyin su wla'n, sanngé dyanvle ô o bobo o nyin su nion?

5Dunman klôfue, yi dyanvle'n b'o ô o nyin su'n ka, nan a wun asé a yi o niaan'n i nyin su wla'n.

6Nanh an fa ningé ng'o ti Nyanmien lie'n man alua mun, ye nanh an fa amun nennglenman'n gua kokoti'm bé bô, man bé tiatia bé su, bé kpe bé nyin amun su, bé to amun su.

Anh sre, anh kundeeo, anh bôbô anuan

(Luc 11:9-13; 6:31)

7Anh sre, béh fah man amun, anh kundeeo, amunh nyenh, anh bôbô, béh tikéh amun anuan.

8Afin swran kwlaa ng'o sre liké'n, bé men, swran ng'o kundeeo liké'n, o nyen, ye swran ng'o bôbô anuan'n, bé tiké.

9?Amun nun ônin ye se i wa sé i ke o men i kpaun'n, o fa yebue men io?

10? Annze se o sé i ke o men i kpatra'n o fa wuô men io?

11 Se amun bo an ti te'n, an fa liké kpa tye amun mma mun'n, wuun amun Si b'o ô nyanmien su lo'n i kusu oh fah liké kpa man bé nga bé sre i'n kpe blu.

12 Liké kwlaa nga an klô ke swran yô man amun'n, anh yô i kunngba so'n man bé, i ye o ti Moïse mmla nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde nion.

Anuan fii'n

(Luc 13:24)

13 Anh sin anuan fii'n nun, afin se bé sin anuan tetre'n nun'n, bé kpen atin dan'n bo i awiélie ti nyrennen'n nun, ye bé nga bé fa su'n, bé sonnin.

14 Sannge anuan nin atin nga bé sin nun bé nyan nguan'n bé ti kaan, ye bé nga bé kunnde bé wuin'n, ba sonman.

Waka kun nin i mma

(Luc 6:43-44)

15 Anh sasa amun wun bé nga bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n bé lika. Bé fa bua kplô wla bé wun, bé ba amun wun, sannge bé ti gbôklô bé satyi nnen mun.

16 Bé nzuen'n ye amunh fah si béo. ?Bé kô ti lômin, lôlô su? ?Bé kô ti blofue aloma aintonman su?

17 I kunngba nion, waka kpa kwlaa su mma kpakpa, sannge waka b'o ti'a kpa'n kusu o su'a mma kpakpa.

18 Waka kpa'n kwla su'a mma tete, ye waka b'o ti'a kpa'n kwla su'a mma kpakpa.

19 Waka kwlaa b'o su'a mma kpa'n bé kpe yii sin nun.

20 I so'n ti, bé nzuen'n ye amunh fah si béo.

N si'a amun mlonmlon

(Luc 13:25-27)

21 Nanh swran kwlaa nga bé fle min bé Min'n bé ngba ye béh yôh men nga Nyanmien sié'n i nunfueo, san swran ng'o yô min Si b'o ô nyanmien su lo'n i klun sa'n, i ye oh yôh men so'n nunfueo.

22 Tyen so'n nun swran kpanngban kpa bé wa usa n ke: ?Nannan, Nannan, o dunman nun ya ka'an Nyanmien nde? ?O dunman nun ya fua'an asie usu? ?Ye o dunman nun ya yô'a sa kéklééké mun?

23 Ye nh séh bé ke: Amun bo an satyi mmla'n, anh fa dyaô min wun le. N si'a amun mlonmlon.

Sua kplanfue nnyon

(Luc 6:47-49)

24 I so'n ti, swran kwlaa ng'o tié nde nga n ken ye'n, nan o fa su'n, o ti ke ngwlelefue b'o kpleen i sua yebue su'n sa.

²⁵Nzué'n toli, o yii lika'n, ye aunngban'n fitaa sua so'n, sanngge wa buman, yeke ke bé kpleen yebue su.

²⁶Sanngge swran ng'o tié nde nga n ken ye'n b'o fa'a su'n, o ti ke sinnglinfue b'o kpleen i sua'n aunnyan'n nun'n sa.

²⁷Nzué'n toli, o yii lika'n, ye aunngban'n fitaa sua so'n, nan wa bu mlonmlonmlonmlon.

Jésus i atin b'o le'n

(Marc 1:22)

²⁸Ke Jésus kan nde so'n kléé swran mun wiéli'n, fo so'n b'o tuu bé'n o bôô bé nuan,

²⁹afin fo wafa ng'o fa tu bé'n nin bé mmla kléfue'm bé lie'n ti'a kun, yeke ke i le'n klé ke o le sin dyranfue.

Matthieu 8

Jésus yôô kôkôwéfue kun dyuédyué

(Marc 1:40-45; Luc 5:12-16)

¹Ke Jésus fin ôka'n su lo dyrali'n, swran kpanngban kpa bé suu i su.

²Kôkôwéfue kun wa kôôô i bô, o sre i ke: Ndya yatyi, yô man n kôkôwé'n wié wéiin.

³Jésus tinnge i sa'n kenniin, o sé i ke: Man ti, mon o kôkôwé'n wié wéiin. Kpekuun kôkôwé'n wa wié i wun.

⁴Ye Jésus sé i ke: Man sa so'n tran o klun, nanh kan klé swran fi, sanngge fo o wun kô klé Nyanmien nyrun dyranfue'n, nan fo o wun asô bôle liké nga Moïse kléli'n fa man, man bé wun ke w'a yô dyuédyué

Jésus yôô sôndya ya sukpen'n i gbanflen'n i dyuédyué

(Luc 7:1-10)

⁵Ke Jésus dyuu Capernaüm b'oh wluh klo nun'n, sôndya ya sukpen kun bee i wun le o kan klé i aunvue su ke:

⁶Ndya, n gbanflen'n wa bubu o la awlô lo, i wunnen'n yô i ya dan kpa.

⁷Jésus sé i ke: É wo, nh kôh yô i dyuédyué.

⁸Sôndya ya sukpen'n sé ke: Nannan, o ti'a bo a tu o dya ko min awlô loo, sanngge kan nde kpole kunngba tye, ye n gbanflen'n yôh dyuédyué.

⁹Afin m bo swran'm bé sié min'n, n kusu n sié sôndya mun, se n sé kun ke o o'n, o ko, ye se n sé kun ke o bla'n o ba. Se n sé n gbanflen'n ke o yô liké wié'n, o yô.

10Ke Jésus tii nde so'n, o bôô i nuan dan kpa, ye o sé bé nga bé su i su so'n bé ke: Nanwle, Israël nvlé'n nun bobo man wu'an swran fi b'o lafi n su dan ke nga saa.

11Nh kanh klé amun ke, swran sunman bé wa fin wia afilie nin wia atolie béh bah, bé nin Abraham, nin Isaac, nin Jacob béh tranh table'n su Nyanmien men'n nun.

12Sannge bé wa fa bé nga bé ti diéwa men so'n nun'n yi bé guasu lo aôsin'n nun, kan béh sunh, béh dih bé dyé lo'n.

13I sin Jésus séé sôndya ya sukpen'n ke: Ko mon o yô ke a lafi n su dyu'n sa. Ye i ôsu kunngba'n nun i gbanflen'n yôô dyuédyué.

Jésus yôô Pierre sia bla'n i dyuédyué

(Marc 1:29-31; Luc 4:38-39)

14I sin Jésus wluu Pierre awlô lo, o wuun ke ayre a gue i sia bla'n wun, wa la.

15O uti i sa'n, ye ayre'n tuu i wuon. O dyaôli, nan wa kunnde liké a men.

Jésus yôô tukpatyefue kpanngban bé dyuédyué

(Marc 1:32-34; Luc 4:40-41)

16Ke alie dyoli'n, bé fa swran sunman bo asie usu a satyi bé'n blee Jésus. Ke o idyoli asie usu so mun'n, bé dyaô swran'm bé su, ye o yôô tukpatyefue'n kwlaa bé dyuédyué.

17I so'n nun nde nga Nyanmien nuan idyofue Ésaïe kenniin ke: «I bobo faa é wunnen ya'n, ye o fa é tukpatye'n suali'n,» o kpeen su.

Bé nga bé klô ke béh suh Jésus su'n

(Luc 9:57-62)

18Ke Jésus wuun swran kpanngban bo bé sin yie le'n, o sé ke: Man é sin nzué'n bué kun lo.

19Mmla kléfue kun bee i wun le, o sé i ke: Ndyá, lika kwlaa bo a ko'n min nin wo éh koh.

20Jésus séé i ke: Sôlôngbi'm bé le kunman la nun, ye anunman'm bo bé tu sin'n bé le lawle, sannge m bo n katyii Swran'n n le'a lika bo n la nun dé wunmien bo kaan.

21I sonnzonfue'm bé nun kun kusu sé i ke: Ndyá, man min atin man n kô sié n si ka.

22Sannge Jésus sé ke: Su n su. Yatyi bé bo bé wu'n man bé sié bé swran mun.

Jésus kpeli aunngban dan'n

(Marc 4:35-41; Luc 8:22-25)

23Jésus fuu alié'n nun, nan i sonnzonfue'm ba fu i sin.

24Kpekuun aunngban dan kpa kpee fete'n su, o man nzué'n bô tra alié'n su, sanngé o su lafi.

25I sonnzonfue'm bé wunngéé i wun le bé tingélii, bé sé i ke: Nannan, dé é ô é su wu ô!

26O usaa bé ke: ?Nzu ti ye sre kun amuon? ?An lafi'a n su tio? O dyaôli, o idyoli aunngban'n nin nzué'n, nan ba dyran diin.

27Bé nuan bôô bé wun, nan ba usa bé wiéngu ke: ?Nzu swran ye le nga bo aunngban'n nin nzué'n nin nzué'n bobo bé srôé soo?

Jésus yôô swran bo asie usu'm bé satyili bé'n bé dyuédyué

(Marc 5:1-20; Luc 8:26-39)

28Ke o dyuu nzué'n i bué kun Gadarafue'm bé men'n nun'n, swran nnyon bo asie usu satyii bé'n bé fin ndia su sua'm bé wun lo bé bee i atin kpale. Bé liké yôle yô ya kpa, o man swran fi kwla si'an le.

29Bé kpan use i ke: ?Nyanmien Wa Yasua, nzu nde ye o ô é nin wo yé afieon? ?A baa ke a wa dun mmua klé é nyrennen, nan é nyrennen kléle ble'n wa dyu?

30Kokoti fi dan kpa kun bé ô mmua lo bé su didi.

31Asie usu'm bé sree Jésus kpa ke: Se a kan é bô'n man é atin man é kô wlu kokoti fa nga'm bé nun.

32O séé bé ke: Anh wo! Nan ba dyaô bé su ba kô wlu kokoti so'm bé nun. Ye kokoti akpasua wunmuan so'n bé wanndi trôô fete'n i tyéndyé'n b'o séli pia'n, nan ba gua nzué'n nun ba wu.

33Bé nga bé kankan bé'n bé wanndi oo klo lo bé bô kaan sa kwlaa ng'o yôô kokoti mun'n o nin sa ng'o yôô swran bo asie usu'm bé satyii bé'n kléé bé.

34I so'n ti, klofue'n kwlaa bé fité oo Jésus atin kpale. Ke bé nin i yiali'n, bé sree kpa ke o dyaô bé men'n nun.

Matthieu 9

Jésus yôô bubuwafue kun dyuédyué

(Marc 2:1-12; Luc 5:17-26)

1Jésus fu alié'n nun o kpee fete'n, o se i sin i klo lo.

2Bé sua bubuwafue kun te nun blelii. Ke Jésus wuun ke bé lafi i su'n, o séé bubuwafue'n ke: N wa, guo o wla asé, sa nga a yôli Nyanmien'n wa yatyi a tye o.

3Ke o séé i so'n, mmla kléfue wié'm bé bu i akunndan sé ke: Bian nga satyi Nyanmien dunman.

4Jésus wuun bé akunndan'n, nan wa sé ke: ?Nzu ti ye amun akunndan'n ti te soo?

5?Ke bé sé ke, Nyanmien a yatyi sa nga a yôlii'n wa tye o'n, annze, dyaô nanti ko'n, i nnyon'n ônin ye i kanle ti popo tra kuon?

6Anh dyran man n klé amun wéiin ke m bo n katyii Swran'n n le atin asie'n su wa bo n yatyi sa nga bé yô Nyanmien'n tye bé. O sé bubuwafue'n ke: Dyaô fo o te'n ko wo awlô.

7O dyaôli, nan wa o i awlô.

8Ke swran'm bé wuun i so'n, sre kuun bé, bé manman Nyanmien b'o tin swran mun ke nga sa'n.

Matthieu i flele

(Marc 2:13-17; Luc 5:27-32)

9Ke Jésus fin le oo i nyrun lo kan'n, o wuun bian kun bé flee Matthieu, o dé guabô sika, o ti i dyunman diwle le. Jésus séé i ke: Bla'a su n su. Ye o dyaô wa suu i suo.

10Ke Jésus nin i sonnzonfue'm bé ô awlô lo bé di liké'n, guabô sika défue nin sa tete yôfue kpanngban bé nin i ye bé di liké nion.

11Ke Pharisifue'm bé wuun i so'n, bé usee i sonnzonfue'm bé ke: ?Nzu ti ye amun si nin guabô sika défue nin sa tete yôfue mun di likéo?

12Jésus tii nde so'n, nan wa sé bé ke: Nanh swran ng'o ti dyuédyué ye o ko ayréfue sion, sanngé tukpatyefue ye o koo.

13Anh wo kô bu nde nga bé kan sé ke: «Bé wun aunnvue sile'n yô n fe tra n sole'n» i akunndan, amunh wunh i wle, afin man ba'a nanwlefue'm bé flele, sanngé sa tete yôfue mun ye m baa bé fleleo.

Sre nun kpele'n i su sa usale

(Marc 2:18-22; Luc 5:33-39)

14Ye Jean sonnzonfue'm bé baa Jésus wun le bé usee i ke: ?O yô se ti ye é nin Pharisifue mun é kpe sre nun, bo o lie'm bé kpe'a wíéo?

15Jésus sé bé ke: ?Se yasua kun su fa atonvle'n b'o nin i dyanvue'm b'o yiaa bé'n bé te ô le'n, bé wla bô? Lé kun bé wa dé yasua so'n bé sa nun, ble so'n nun ye béh kpeh sre nuon.

16Swran fi fa'a tannin sin ufle bo bé nian kpu'e lé'n ta'a trale nvuen nun, afin se bé fa ta nun so'n, oh tyuentyuenh tannin nvuenfue'n oh titih, ye i titile'n oh yôh te tra laa'n.

17Bé fa'a du vin lofle kusu gua'a kplô kôtkun nvuen nun, se bé fa gua nun so'n, ke oh kétéh'n, kôtkun'n kpukéh, oh satyih, ye du vin'n guah. Sanngé bé fa du vin lofle'n gue kplô kôtkun b'o ti ufle'n nun ye i nnyon'n ka leo.

Jaïrus wa bla'n i tyenle. Bla'n b'o kaan Jésus trale'n b'o yô dyuédyué'n

(Marc 5:21-43; Luc 8:40-56)

18Ke Jésus nuan te ô nde'n su'n, Nyanmien sua sukpen kun bee i wun le, o kôôtô i bô o sé ke: N wa bla'n wa wu ityra'n, sanngé bla'a fo o sa fue i su ye oh tyenh.

19Jésus dyaôli, nan o nin i sonnzonfue mun ba su i su.

20Ke béh koh'n bla kun bo manza tennden too i wun wa di afue blu-nin-nyon'n, o baa Jésus sin le, o ken i trale'n i nuan ndyole'n.

21Afin bla so'n sé ke: Se n kwla ken i trale'n bo tye'n, nh yôh dyuédyué.

22Jésus kpee i nyin, ke o wunniin'n, o sé ke: N wa bla, guo o wla asé, ke a lafi n su ke n kwla yô o dyuédyué'n ti, w'a yô dyuédyué. Nan bla so'n wa yô dyuédyué i ôsu kunngba'n nun.

23Ke Jésus dyuu Nyanmien sua sukpen'n i awlô lo b'o wuun kété bôfue nin swran bo bé bôfue nin swran bo bé bô auyé'n, o sé ke:

24Anh fité, ba'n wa wuman, lafile ye o su lafio. Nan ba srii.

25Ke o kaan swran'm bé bô'n, o wluu sua lo, o so talua kan'n i sa, nan wa dyaô.

26Nde so'n truu men so'n i akpasua'n kwlaa su.

Anyansifue nnyon bé asé wunle

27Ke Jésus koh'n, anyansifue nnyon bé su i su bé kpan sé ke: David Anunman si é aunnvue yô é yé!

28Ke Jésus dyuu awlô lo'n, anyansifue'm bé wunngéé i wun le, nan wa usa bé ke: ?An lafi su ke n kwla yô? Bé séé i ke: Een, a kwla yô.

29Ye o fe i sa fue bé nyinma'n su, o sé bé ke: Mon o yô ke an lafi n su dyu'n sa.

30Ye bé wuun aséo. Jésus wlaa bé su nun kpa ke, nanh man bé kan nde so'n klé swran fi.

31Sanngé ke bé fitéé tye'n, bé tru Jésus dunman'n men wunmuan so'n nun.

Bôbôfue'n i dyuédyué yôle

32Ke béh koh'n, swran wié'm bé fa bôbôfue kun bo asie usu satyillii'n blelii.

33O fuaan asie usu so'n, nan bôbô'n wa idyo. Ke swran'm bé nuan bô bé wun'n, bé sé ke: É nian wu'an abônuan sa ke nga sa Israël men'n nun lé.

34Sanngé Pharisifue'm bé waan: Mmusu'm bé wléngbi'n i dunman nun ye o fuan asie usu muon.

Jésus sii swran'm bé aunnvue

35Jésus wlanwlan klo dandan nin klo kanngan'm bé su, o klé bé liké bé Nyanmien sua'm bé nun, o kan Nyanmien siéle'n i dyasin fe'n klé bé, ye o wié bé tukpatye nin bé wunnen ya'n kwlaa.

³⁶Ke Jésus wuun swran mun'n bé yôé annvo, afin bé ti afefue, ba bô dyé ke bua bo bé le'a sunianfue sa.

³⁷Ye o séé i sonnzonfue'm bé ke: Fié'n wa yô yé, sanngé i su dyunman difue'm ba sonman.

³⁸I so'n ti, anh sé fié ifue'n mon o fa swran ékun man bé kô di i dyunman'n.

Matthieu 10

Swran blu-nin-nnyon bo Jésus faa bé'n

(Marc 3:13-19; Luc 6:12-16)

¹I sin Jésus flee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n, o maan bé atin ke bé fuan asie usu b'o satyi swran'n, ye bé yô bé kwlaa nga bé ti tukpatyefue'n, nin bé kwlaa nga bé wunnen yô bé ya'n bé dyuédyué.

²Nian swran blu-nin-nnyon'n bo Jésus sunmaan bé'n bé dunman'n ye, Klikli'n yele Simon, i dunman ng'o nannan su'n yele Pierre, o nin i niaan André, ye Zébédée wa Jacques nin i niaan Jean,

³nin Philippe, nin Barthélemy, nin Thomas, nin Matthieu guabô sika défue'n, nin Jacques Alphée wa'n, ye Thadée,

⁴nin Simon b'o ô bé bo bé fle bé akpuéfue'n bé nun'n, nin Judas Iscariot b'o fa Jésus maan swran mun'n.

Swran blu-nin-nnyon bo Jésus sunmaan bé'n

(Marc 6:7-13; Luc 9:1-6)

⁵Bé blu-nin-nnyon so mun ye Jésus maan bé afotue, nan wa sunman bé nion. O sé ke: Nanh an wo bé bo bé ti'a Juif'n bé sin, ye nanh an wo Samarie klo fi su,

⁶sanngé anh wo Israël ôsu'n nun bua'm bé sin.

⁷Ke amunh koh'n, anh kan klé swran mun ke Nyanmien i siéle ble'n wa mantan.

⁸Anh yô tukpatyefue'm bé dyuédyué, anh tyen bé bo bé wuli'n, anh yô man kôkôwéfue'm bé kôkôwé'n wié, anh fuan asie usu mun swran'm bé su. Nyanmien fa tyee amun, an kusu anh fa tye bé.

⁹Nanh an fa sika okwle, nin dyete ufué, nin sika mma bo kaan sa tra nun.

¹⁰Nanh an fa tro, nin trale nnyon, nin ngbabua, nin kponman, afin dyunman difue'n i sa ka'a ngben.

¹¹Klo kwlaa nga an dyu su'n, se o ti dan ô, se o ti kaan ô, anh usa se swran kpa wié ô le b'o kwla siké amun'n, anh siké i wun le, anh tran le lélé san tyen nga amunh tuh amun bô klo so'n su'n.

¹²Ke an wlu awlô lo'n, anh yô liké sé ke: Man aladyé tran awlô'n nun.

13Se awlô so'n ti kpa'n, man aladyé tran nun, sanngé se o ti'a kpa'n, nanh man amun nuan yrale'n yô yé.

14Se bé so'a amun nun bo bé tié'a amun nde'n, anh dyaô awlô so'n nun annze klo so'n su, anh kpukpu amun dya wun ndutré'n gue le.

15Nanwle, dyole dile tyen'n nun Sodome nin Gomorrhéfue'm bé nyrennen lie'n oh yôh soso tra klo so'm bé lie'n.

Yale bo bé wa klé bé'n

16Anh nian, amun bo an ti ke bua mun sa'n, nh sunmanh amun gbôklô'm bé afien. I so'n ti, anh yô ngwlelefue ke wuô sa, ye anh yô weteefue ke aublé sa.

17Anh sasa amun wun swran'm bé lika, afin bé wa fa amun ko dyole difue'm bé dyasu, béh bôh amun nin ngblé bé Nyanmien sua'm bé nun.

18Béh fah amun ko bé bo bé sié men'n nin famien'm bé dyasu min ti nan an kan min nde klé bé nin bé bo bé ti'a Juif'n.

19Sanngé ble nga béh sanmanh amun'n, nanh an kôkô idyole wafa nga amunh fah idyo'n, nin nde nga amunh kôh kan'n ti. Nde nga amunh kôh kan'n, Nyanmien bobo wa klé amun do kunngba so'n su.

20Afin nanh amun bobo ye amunh idyooh, sanngé amun Si i Wawe'n ye oh fah nde so'n wla amun nuaan.

21Swran bo bé ti niaan'n, kun wa fe i niaan bian wle swran'm bé sa nun ke bé kuin, ye swran wié'm bé wa yô bé mma'm bé so wié, ba'm béh dyaôh bé si nin bé nin'm bé wun ke bé kun bé.

22Swran'n kwlaa bé wa kpo amun min ti, sanngé swran ng'o tre i awlen lélé dyu i awiélie'n, oh fitéh nun.

23Se bé klé amun yale klo kun su'n, anh wanndi wo klo ufle su. Nanwle, an su wié'a Israël klo'm bé su wlan, nan m bo n katyii Swran'n man ba.

24Swran b'o suan liké'n ti'a kpa tra'a swran b'o klé i liké'n, ye swran b'o su swran'n ti'a kpa tre'e i min'n.

25Se swran b'o suan liké'n yô ke swran b'o klé i liké'n sa'n, i so'n ti kpa, ye se swran b'o su swran'n yô ke i min'n sa'n, i so'n ti kpa. Se bé flee awlô kpen'n ke Béelzébul'n, bé wa fle i awlôfue'm bé kusu so kpe blu.

Swran ng'o ti bo an srôé'n

(Luc 12:2-9)

26I so'n ti, nanh an srô bé mlonmlon, afin sa kwlaa nga bé katakata su'n i wié fi su ka'a le b'o su fité'a nglôo, ye nde fi su ka'a nvialie nun bo bé su si'a nuon.

27Nde nga n kan klé amun aôsin nun'n, anh ken wia nun, ye nde nga bé tu i aswré klé amun'n, anh kô bô i ndôlô.

²⁸Nanh an srô bé nga bé kun swran, bo bé kwla ku'an liké ng'o man bé fle swran i swran'n, sanngé anh srô Nyanmien b'o kwlaa satyi bé nnyon'n mlonmlon nyrennen lika'n nun.

²⁹?Be yô'a ndrôfia nnyon ate bablu kun? Sanngé o nin i so'n ngba, se amun Si a kpli'an su'n, bé nun kun sa toman.

³⁰Amun ti ndre'n bobo o si i nuan.

³¹O man nanh sre kun amun mlonmlon, afin an ti kpa tra ndrôfia kpanngban.

Bé nga bé sé ke bé ti Christ lie'n

(Luc 12:8-9)

³²I so'n ti, swran ng'o bô n dunman swran'm bé nyrun'n, n kusu mh bôh i dunman n Si b'o ô nyanmien su lo'n i nyrun,

³³sanngé swran ng'o yô i wun swran'm bé nyrun ke o si'a min'n, n kusu nh kenh n Si b'o ô nyanmien su lo'n i nyrun ke n simen.

Jésus i swran'm bé afien satyile

(Luc 12:51-53; 14:26-27)

³⁴Nanh an bu i ke anuanse ye n fa baa asie'n su waa, min nin anuanse a baman, sanngé kaka ye min nin i balio.

³⁵Afin m bali ba yasua nin i si, ba bla nin i nin, séwi nin i séwi bé afien satyile,

³⁶ye swran kun bobo i awlôfue mun ye bé wa yô i kpofueo.

³⁷Swran ng'o klô i si annze i nin tra min'n, o su yô'a n lie, ye swran ng'o klô i wa yasua annze i wa bla tra min'n o su yô'a n lie,

³⁸swran ng'o suemen i waka'n, nan o su'a n su'n, o su yô'a n lie.

³⁹Swran ng'o sese i nguan'n, oh kpeh i nguan'n sin, ye swran ng'o kpe i nguan'n sin min ti'n oh nyenh ékun.

Mô yôle

(Marc 9:41)

⁴⁰Swran ng'o so amun nun'n, wuun wa so min nun, swran ng'o so min nun'n, wuun wa so Nyanmien b'o sunmannin min'n i nun.

⁴¹Swran ng'o so Nyanmien nuan idyofue kun nun yeke o ti Nyanmien nuan idyofue'n, mô kunngba nga bé fa yô Nyanmien nuan idyofue'n, béh yôéh wié, ye swran ng'o so nanwlefue kun nun yeke o ti nanwlefue'n, mô kunngba nga bé fa yô nanwlefue'n, béh yôéh wié.

⁴²Swran kwlaa ng'o kô man bé nga bé ô ye'n, bé nun kaan kun nzué klôwa kun yeke o ti n sonnzonfue'n ti'n, nanwle, i mô yôle'n su ka'a mlonmlon.

Matthieu 11

Swran bo Jean baptême yôfue'n sunmaan bé'n

(Luc 7:18-35)

- ¹Ke Jésus nin i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé di ngalie so'n wiéli'n, o tu i bô le oo bé klo'm bé su liké kléle nin nde kanle.
- ²Ke Jean ô bisua lo'n, o tii sa nga Christ yô bé'n, nan wa sunmen i sonnzonfue mun ke bé kô use i ke:
- ³?Swran nga bé ken i nde ke oh bah'n yele wo, annze swran so'n te ô sien?
- ⁴Jésus séé bé ke: Anh kô kan nde nga an tili'n nin liké nga an wunniin'n klé Jean.
- ⁵Anyansifue'm bé wun asé, tyetyewafue'm bé nanti, kôkôwéfue'm bé kôkôwé'n wié, sutréfue'm bé ti sa, bé nga bé wuli'n bé tyen, ye bé bô dyasin fe'n klé yalefue mun.
- ⁶Swran nga i ti nun a satyman min ti'n, i lie su ti yé!
- ⁷Ke bé oli'n, Jésus kan Jean nde kléé swran mun ke: ?Nzu ye an woo i nianle blô lo nion?
- ⁸An kô nian ndema bo aunngban kedyéé'n? ?Se nanh ndema'n, wuun nzu ye an woo i nianleo? ?Swran b'o wla trale kpakpaa? Swran nga bé wla trale kpakpa'n bé ô famien'm bé awlô.
- ⁹?Wuun nzu ti ye an wolio? ?An woo Nyanmien nuan idyofue nianle? Een, sanngé nh kanh klé amun ke o tra Nyanmien nuan idyofue bobo.
- ¹⁰I ye bé klee i wun nde ke: «Nian, nh sunmanh min ndôlô bôfue'n, Oh dunh mmua kô yô o nyrun atin'n kpa» nion.
- ¹¹Nanwle, bé kwlaa nga bla wuli bé'n, bé nun wié fi nu'an le bo i dan tra Jean baptême yôfue nion. Sanngé bé nga Nyanmien sié bé'n bé nun kaanfue'n i dan tre.
- ¹²Ke o fin Jean baptême yôfue'n i ble su lélé b'o fa dyu nde'n, bé fa bé wun man Nyanmien kéklé su, ye yakpafue mun ye bé man Nyanmien sié béo.
- ¹³Afin Nyanmien nuan idyofue nin mmla klefue'n kwlaa bé kaan sa b'o wa yô'n i nde lélé fa dyu Jean ble su.
- ¹⁴Se an bu i ke o ti nanwle'n, Jean so'n te o ti Élie bo bé keen i nde ke oh bah nion.
- ¹⁵Swran ng'o si fa sié'n, mon o fa sié.
- ¹⁶?Wan mun ye nh fah adyulisufue nga mun sunnzun béo? Bé fa ba kanngan mun bo bé ti asé guasu le bé kpan sé bé wiéngu mun ke:
- ¹⁷É bôô kété klé amun, amuan si'a ablé, É bôô amun se, amuan bô'a auyé.

18Afin Jean bali, o di'a liké, o no'an nzan swran'm bé waan, liké wié su i su.

19M bo n katyii Swran'n m bali, n di liké, n non nzan, swran'm bé waan, n ti alie safue nin du vin nonfue, ye n ti guabô sika défue nin sa tete yôfue'm bé dyanvue. Nyanmien i nyôlie'n klé ke o ti ngwlelefue.

Klo nga bé lafi'a Jésus su'n

(Luc 10:13-15)

20Kpekuun o su idyo klo nga i sa kéklééklé b'o yô bé'n bé su ye o yôô i dan i lika'n, yele ke klo so'm bé sufue'm ba katyi'a bé nzuen'n.

21O sé ke: Chorazinfue mun, an yakô Bethsaïdafue mun, an yakô, afin se o ti ke sa kéklééklé bo bé yôô bé amun klo'n su'n ye bé yôô bé Tyr nin Sidon'n wuun lofue'm bé wasa bé wun nzuen, bé kla ôfuen ye bé katyii bé nzuen'n wa tye.

22I so'n ti, nh kanh klé amun ke, dyole dile tyen'n nun Tyr nin Sidon bé nyrennen lie'n oh yôh soso tra amun lie'n.

23?Capernaümfue mun an kusu, amunh tuh amun wun lélé dyu blolo lo, afin se o ti ke sa kéklééklé bo bé yôô bé amun klo'n su'n ye bé yô bé Sodome'n, wuun lélé nde o te ô le.

24I so'n ti, nh kanh klé amun ke dyole dile tyen'n nun Sodome i nyrennen lie'n oh yôh soso tra o lie'n.

Anh bla n sin nh sikéh amun

(Luc 10:21-22)

25I ble so'n nun Jésus séé ke: N Si, o bo a ti nyanmien su lo nin asie'n bé Min'n, kwla ô, yele ke a fa ninngé nga mun fiaa ngwlelefue nin bé bo bé si sa'n bé wun, sanngé a yi bé nglô kléé bé bo bé ti ke ba kanngan mun sa'n.

26N Si, kwla ô, o klun sa nga a yôli'n ti.

27N Si ye o fa liké'n kwlaa maan mion. Swran fi si'a Nyanmien Wa'n san i Si kunngba ye o si io, ye swran fi si'a Nyanmien Wa'n i Si'n, san Ba'n bobo o nin swran ng'o klô ke oh feh i Si'n kléé'n, bé ye bé si io.

28Amun kwlaa bo an sua tro bo amuan fe'n, anh bla n sin, nh sikéh amun, ye amunh déh wunmien.

29Anh fa amun ti wla n komin su waka'n bô, ye anh fa min nzuen'n su, afin n ti swran weteefue ye min awlen'n ti flolo. Ye amun wla wa gua asé.

30Afin n komin su waka'n i suale yô fe, ye n tro'n yô'a nonnin.

Matthieu 12

Blé mma fianfianle sabbat tyen

(Marc 2:23-28; Luc 6:1-5)

¹I ble so'n nun, lé kun sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n bo Jésus nin i sonnzonfue'm bé sin blé b'o ti ke awié sa'n i fié nun'n, awé kuun i sonnzonfue mun, bé too blé mma i fianfianle su nan ba di.

²Ke Pharisifue'm bé wuun i so'n bé sé Jésus ke: Nian, o sonnzonfue'm bé yô liké nga swran le'a atin ke o yôé sabbat tyen'n.

³Sannge Jésus usaa bé ke: ?Ke awé kuun David nin i minnien mun'n, liké ng'o yôli'n, an nian kenge'en lé?

⁴Ke o wluu Nyanmien sua'n nun'n, o dii kpaun bo bé fa teke Nyanmien nyrun'n, bo i bobo annze i minnien'm bé le'a atin ke bé di'n, san Nyanmien nyrun dyranfue'm bé ngunmin ye bé le atin bé dio.

⁵?Ye ke Nyanmien nyrun dyranfue'm bé satyi sabbat'n titi Nyanmien sua dan'n nun bo bé bu'e i ke bé yô sa te'n, an nian kenge'en mmla'n nun lé?

⁶Sannge nh kanh klé amun ke, liké ng'o ti dan tra Nyanmien sua dan'n ye o ô ye'n.

⁷Se o ti ke an si nde nga bé kan sé ke: «Bé wun aunnvue sile'n yô n fe tra n sole'n» i bô'n, wuun an bu'a swran nga ba di'a fo'n bé fo.

⁸Afin m bo n katyii Swran'n min ye n siéli sabbat tyen nion.

Bian sa uwa'n

(Marc 3:1-6; Luc 6:6-11)

⁹Ke o fin le'n, o oo bé Nyanmien sua'n nun lo.

¹⁰Bian kun ô le i sa'n ti uwa. Bé usaa Jésus ke: ?Bé kwla yô swran dyuédyué sabbat b'o ti é tyen te'n? Bé usee i so nan bé dyran su bé senmen.

¹¹O usaa bé ke: ?Amun nun ônin ye se o le i bua ba kungba tye b'o to kunman nun sabbat tyen'n o yimen io?

¹²?Swran ti'a kpa tra'a bua'n kpe blu? I so'n ti, bé kwla yô sa kpa sabbat tyen.

¹³Ye o séé bian'n ke: Tinngé o sa'n nun. O tinngé nun, nan wa yô kpa ékun ke kun'n sa.

¹⁴Pharisifue'm bé fité kô wuun bé wun, bé kunnde i wafa nga bé dyran su fa kuin'n.

Swran nga Nyanmien felii'n

¹⁵Sannge ke Jésus sii so'n, o dyaô lika so'n nun. Swran kpanngban kpa bé suu i su. O yôé bé kwlaa bé dyuédyué,

¹⁶ye o wlaa bé su nun kpa ke nanh man bé kan nde so'n

¹⁷nan nde nga Nyanmien nuan idyofue Ésaïe kannin'n wa kpen su. O sé ke:

18«Nian n swran bo n feli i ke o su min'n ye, O ti min awlen su swran, i su ye man fa n wla'n kwlaa a guaa M man n Wawe'n beh i wun. Ye oh bôh dyole dile'n su klé nvlé mun.

19O su si'a akplôwa, o su kpanman, Ye swran fi su ti'e i nen atin'n nun.

20Ndema nga wa bli'n o su bumen, Ye kannin b'o fité wensren'n o su nuenmen

21Lélé san o man nanwle'n kwlah, Ye nvlé'm bé wa fa bé wla gue i su.»

Jésus nin Béelzébul

(Marc 3:19-30; Luc 11:14-23; 12:10)

22Ye bé fa swran kun bo asie usu a satyii b'o ti anyansifue nin bôbô'n bé bleli Jésus, o yôé dyuédyué, o man bôbô'n idyoli, ye o wuun asé.

23Swran'n kwlaa bé nuan bôô bé wun, nan ba usa ke: ?Nanh David i Anunman'n ye o ô leo?

24Ke Pharisifue'm bé tili'n, bé sé ke: Bian nga nenh i bobo fanngan nun ye o fuan asie usu muon, Béelzébul mmusu'm bé wléngbi'n, i dunman nun ye o fuan béo.

25Ke Jésus wuun bé akunndan'n o sé bé ke: Se famien kun i swran b'o sié bé'n bé bu bé wun nun'n, i men so'n satyi, ye klo annze awlô kwlaa bo bé bu nun'n o su kwla tyeman.

26Se Satan fuen i bobo wun'n, wuun wa bu i bobo wun nun. ?Oh yôh se ye oh kwlah sié i swran muon?

27?Se n fuan asie usu mun Béelzébul dunman nun'n, wuun wan dunman nun ye amun mma'm bé kusu bé fuan béo? I so'n ti, bé ye bé wa di amun nde nion.

28Sannge se Nyanmien Wawe'n i dunman nun ye n fuan asie usu mun'n, wuun Nyanmien siéle'n wa tô amun wa.

29?Ye kusu, se swran kun du'an mmua tyi'a swran wunmienfue'n, oh yôh se ye oh kwlah wlu i awlô'n nun fen i bô ninngé muon? San oh tyih swran so'n, nan wa kwla fen i bô ninngé'n.

30Swran ng'o nin min nu'an nun'n o ti n kpofue, ye swran ng'o nin min tienmen i nuan'n o trutru nun.

31I so'n ti, nh kanh klé amun ke, Nyanmien dunman satyile kwlaa o nin sa kwlaa nga swran yôé'n, oh yatyi tyee. Sannge Nyanmien Wawe'n i dunman satyile lie'n o su yatyi tyeman lé.

32Swran kwlaa ng'o kan m bo n katyii Swran'n min wun nde'n oh yatyi tyee. Sannge swran ng'o kan Nyanmien Wawe'n i wun nde'n o su yatyi tyemen ble nga nun, annze ble ng'o ba lo'n nun.

O le waka kun nin i mma

(Luc 6:43-45)

33 Man bé sé ke waka ng'o ti kpa'n o su mma kpakpa, annze man bé sé ke waka ng'o ti'a kpa'n o su'a mma kpakpa, afin ke waka kun ti'n, ye i mma'n tio.

34? Onda mma mun, amun bo an ti swran te kpa'n, o yô se ye nde kpa kwla fin amun nuan fitéo? Afin nde kwlaa ng'o ô swran awlen'n nun'n ye o fité i nuaan.

35 Swran kpa'n o yi liké kpa i ninngé kpakpa'm bé nun, ye swran te'n o yi liké te i ninngé tete'm bé nun.

36 Nh kanh klé amun ke, dyole dile tyen'n nun nde ngben kwlaa bo swran'm bé kannin'n, béh kanh bé su nde.

37 Afin nde ng'o fin o nuan fité'n ye man o wun saah, ye nde ng'o fin o nuan fité'n i su ye béh fah bu o foo.

Atre bo Jésus a yiman'n

(Marc 8:12; Luc 11:29-32)

38 Ye mmla kléfue nin Pharisifue wié'm bé maan nde'n su bé sé ke: Ndyá, é klô ke a yi atre kun klé é.

39 Ye o sé bé ke: Adyulisufue tete bo bé ti ke bla b'o kunnde bian i wun bô sa Nyanmien nyrun'n, bé klô ke bé yi atre klé bé. Bé su yi'a atre fi klé'a bé, san Nyanmien nuan idyofue Jonas i lie'n tye.

40 Afin ke Jonas dii lé nsan dyué dan'n i klun'n, i kunngba nion, m bo n katyii Swran'n n kusu nh dih lé nsan asie'n bô.

41 Dyole dile tyen'n nun Ninive yasua'm bé wa dyaô bu adyulisufue nga'm bé fo, afin ke Jonas kaan Nyanmien nde'n, bé katyii bé nzuen'n, ye nian, swran kun ô wa bo i dan tra Jonas.

42 Dyole dile tyen'n nun famien bla'n b'o fin Jérusalem papla nun mmua lo'n, o wa dyaô bu adyulisufue nga'm bé fo, afin bla so'n fin asie'n i awiélie lo lo ke o wa tié Salomon i ngwlele nde'n, ye nian, swran kun ô wa bo i dan tra Salomon.

Asie usu'n i sin sale

(Luc 11:24-26)

43 Ke asie usu b'o satyi swran'n o kô dyaô swran su'n, o kô wlanwlan lika wié bo bé nya'an nzué nun'n bé nun, o kunnde wunmien déwle. Ke o nya'an wié mlonmlon'n,

44 o sé ke: M ma sa n sin n sua nga n fin nun fitéli'n nun. Ke o se i sin b'o dyu le'n, o wuun ke o ô le ngben, ba kuan nun, ba siésié i nun ninngé mun.

45 O ko kô fe i wiéngu asie usu nsô bo bé te lie'n tre lie'n, bé wa wlu sua so'n nun, bé tran nun, ye swran so'n i satyile b'o satyi sien'n, o yô te dan tra laa lie'n. Ke adyulisufue tete nga'm bé lie'n o wa yô soo.

Jésus nin'n nin i niaan mun

(Marc 3:31-35; Luc 8:19-21)

⁴⁶Ke Jésus nuan te ô nde ng'o kan klé swran mun'n su'n, i nin i niaan bian mun bé dyin guasu lo bé waan béh wunh i wun.

⁴⁷Swran wié séé i ke: O nin nin o niaan'm be dyin guasu lo bé waan béh wunh o wun.

⁴⁸Sannge Jésus usaa swran ng'o kan nde so'n klélii'n i ke: ?Wan ye o ti min nin nion? ?Wan mun ye bé ti min niaan mun nion?

⁴⁹Kpekuun o tinngée i sa i sonnzonfue'm bé wun, o sé ke: Nian min nin nin min niaan mun ye.

⁵⁰Afin swran ng'o yô n Si b'o ô nyanmien su lo'n i klun sa'n, i ye o ti min niaan bian, nin min niaan bla, nin min nin nion.

Matthieu 13

Awié guafue'n i wun nyandra

(Marc 4:1-9; Luc 8:4-8)

¹Lé kunngba so'n Jésus fin awlô lo fitéli, o wa tran fete'n nuan le.

²Swran kpanngban kpa bé yiee i wun le, i so'n ti, o fu traan alié kun nun, ye swran'n kwlaa bé gua nzué kpa'n nuan le.

³O kan nde kpanngban klé bé nyandra nun, o sé bé ke: Awié guafue kun oli awié guale.

⁴Ke oh sanndih'n, wié too atin mma'n nun, anunman'm bé wa dili.

⁵Wié kusu too akpue su. O fifii ndende kpa afin asie nu'an le kpa.

⁶Sannge ke wia'n bôh'n, o wonsonnin, o wuli, ndin bo wa nyenmen i wlawle kpa'n ti.

⁷Wié kusu too nduin mma'n nun, ke nduin buali'n, o trelîi.

⁸Wié'm bé kusu bé too asie kpa su, bé wloli, tré kun wloo ya, kun wloo ablésien, ye kun kusu wloo ablasan.

⁹Man swran ng'o si fa sié'n, o fa sié.

Sa nga ti ye o buu nyandra'n

(Marc 4:10-12; Luc 8:9-10)

¹⁰I sonnzonfue'm bé wunngéé i wun le, bé usee i ke: ?Nzu ti ye a ken nyandra nun klé béo?

¹¹Jésus sé bé ke: Amun ye bé yi Nyanmien siéle'n i wun akunndan bo swran wu'en i wle'n, i nglô kléé amuon, sannge bé nga'm bé lie'n, ba sié'e so.

¹²Afin swran ng'o le liké'n, i ye béh menh i wiéo, ye oh nyanh wié kpanngban, sannge ng'o le'a liké'n, kaan ng'o ô i sa nun bobo'n béh déh.

13| so'n ti ye n ken nyandra nun klé bé nion, afin ke bé wuin'n, bé wunmen i wle.

14| Ke bé yô so'n nde nga Ésaïe kannin'n o kpen su, o sé ke: «Amun wa ti kpa, sanngé an su wu'en i wle lé. Amun wa nien kpa, sanngé an su wunmen mlonmlon.

15| Afin swran so'm ba tri, Ba bu bé su nun waka, ba muanmuan bé nyin Nan bé nyinma a wunmen, bé su a timan, Ba wunmen i wle, Ye ba sa'a bé sin min wun nan man yô'a bé dyuédyué.»

16| Sanngé amun lie'n, amun lie su ti yé, afin an wun asé, ye an ti sa!

17| Nanwle, Nyanmien nuan idyofue nin swran nanwlefue kpanngban kpa bé klô ke béh wunh liké nga an wun bé ye'n, sanngé ba wu'an bé, bé klô be béh tih nde nga an ti bé ye'n, sanngé ba timan.

Nyandra'n i bô tule

(Marc 4:13-20; Luc 8:11-15)

18| so'n ti, amun lie'n, anh tié awié guafue'n i wun nyandra'n i bô.

19| Ke bo swran kun ti Nyanmien siéle'n nde'n, b'o wunmen i wle'n, kpekuun Klunwifue'n o wa yô man nde ng'o tili'n o mlin i klun. I sofue'n ye o ti ke atin mma'm b'o awié'n toli nun nion.

20| Akpue'n bo awié'n toli su'n yele swran ng'o ti Nyanmien nde'n bo i klun dyo su o fa su kpekun nion.

21| Sanngé wa nyanman ndin wlawle, o ti swran bo i awlen'n soman, ke afe'n nin yale kléle'n to i su Nyanmien nde'n ti'n, kpekuun o fité.

22| Ye nduin'n bo awié'n toli nun'n, yele swran ng'o ti Nyanmien nde'n, sanngé men'n nun ninngé'n i ngôkôe'n nin anyanbéun'n i klôle'n o tra Nyanmien nde'n, o man o yô'a kpa.

23| Asie kpa nga kusu bo awié'n toli su'n, yele swran ng'o ti Nyanmien nde'n b'o wun i wle'n. O ti ke awié b'o yô yé'n sa, tré kun wlo ya, kun wlo ablésien, ye kun ékun wlo ablasan.

Awié idyre'n i wun nyandra

24| O bu nyandra ufle ékun kléé bé, o sé ke: Nyanmien siéle'n o fa swran kun b'o fa awié guee i fié'n su.

25| Ke swran'm béh lafih'n, i kpofue'n bali, o wa gua awié'n nun awié idyré mma nan wa o.

26| Ke awié'n fifili b'oh wloh'n, bé wunnin ke awié idyré so'n wô nun.

27| Awlô bô kpen so'n i dyunman difue'm bé wa usee i ke: ?Baba, a guaman awié kpa o fié'n su? ?Nin fan ye awié idyré nga fin b'o dyuu fié'n su waa?

28O sé bé ke: N kpofue'n ye o wa fa guaa nuon. Ye i dyunman difue so'm bé use i ke: ?A klô ke é kô tutu bé bô?

29O sé bé ke: Tyetye, mon o tran le, se amun waan amunh tutuh bé'n, amunh tuh awié'n wié bô.

30Anh yatyi bé nnyon'n bé le mon o fa dyu awié kpele ble'n, se awié kpele'n dyu'n, nh séh awié kpefue mun ke, bé dun mmua kpe awié idyré'n bé tyityi fienfien bé wo nun, nan bé fa awié'n gua n tanngannin'n nun.

Moutarde'n i wun nyandra

(Marc 4:30-32; Luc 13:18-19)

31O bu nyandra ufle ékun kléé bé, o sé ke: Nyanmien siéle'n o fa trô bo bé flee moutarde'n bo swran kun fa guee i fié'n su.

32O ti kaan tra ninngé mma bo bé lua bé'n bé kwlaa, sanngé ke o kô nyin'n, o yô dan tra trô'n kwlaa, ye o yô waka, o man anunman'm bé wa yô bé sua i sama'm bé su.

Kpaun ayré'n i wun nyandra

(Luc 13:20-21)

33O bu nyandra kun ékun kléé bé, o sé ke: Nyanmien siéle'n o fa kpaun ayré bo bla kun fa guaa kpaun nzuen gla kun nin sin nun, nan i wunmuan'n wa wla.

Sa ti bo Jésus bu nyandra'n

(Marc 4:33-34)

34Jésus ken i kwlaa so'n kléé swran kpanngban so mun nyandra nun, wa ka'an nde fi a klé'a bé b'o ti'a nyandra nuon,

35nan nde nga Nyanmien nuan idyofue'n kannin'n o kpen su. O sé ke: «Nh wukéh min nuan'n, mh buh nyandra, Ye ninngé nga bé fia su ke o fin men'n i bôbôle nun'n, nh kenh i nde klé amun.»

Awié idyré'n i wun nyandra'n i bô tule

36Ke o yôô so'n, nan wa yatyi swran so'm bé le a wlu awlô lo. I sonnzonfue'm bé wunngéé i wun le, bé sé i ke: Klé é nyandra nga a bu i awié idyré b'o ô awié fié'n nun'n su'n i bô.

37O sé bé ke: Awié'n i guafue'n yele m bo n katyii Swran'n.

38Awié fié'n yele men'n, awié'n yele Nyanmien mma mun, ye awié idyré'n yele Klunwifue'n i mma mun.

39N kpofue ng'o guali awié idyré'n yele mmusu'm be si Satan, awié i kpele ble'n yele men'n i awiélie, awié i kpefue mun yele ange mun.

40Ke bé kpe awié idyré'n bo bé wo nun'n, ke men'n i awiélie'n o wa yô so kusuo.

41M bo n katyii Swran'n nh sunmanh min ange mun ke bé wa yi bé kwlaa nga bé satyi swran'm bé ti nun'n nin bé bo bé bô tété'n min men'n nun,

42bé gua bé sin dan kpa'n nun, lo ye béh sunh béh dih bé dyé nion.

43Sange swran nanwlefue'm bé wa yô ke wia'n sa béh kpadyah bé Si i men'n nun. Man swran ng'o si fa sié'n, o fa sié.

Liké kpa kun bo bé fa fiali'n

44Nyanmien siéle'n o fa liké kpa kun bo bé fa fiaa fié kun su. Swran kun wunniin nan wa fa fia ékun. I fe b'o yôé'n ti'n o kô yô i sa nun ninngé'n kwlaa ate o fa tô fié so'n.

Nennglenman kpakpa'n

45Nyanmien siéle'n o fa aata difue kun b'o kunnde nennglenman kpakpa'n ékun.

46Ke o wuun i kpakpafue'n kun'n, o kô yôô i sa nun ninngé'n kwlaa ate fa tô nennglenman so'n.

Lala'n

47Nyanmien siéle'n o fa lala kun bo bé gue dyénié nun, o fa dyué wafawafa'n kwlaa'n ékun.

48Ke lala'n yi'n, bé tyuen ko tyéndyé'n su lo, bé tran asé, bé kpa kpakpafue'n gue gbôgbô nun, ye bé gue tetefue'n blô.

49Ke men'n i awiélie'n o wa yô soo. Ange'm béh bah, bé wa yi swran klunwifue mun nanwlefue'm bé nun,

50ye béh guah bé sin dan kpa'n nun, lo ye béh sunh béh dih bé dyé nion.

Betro nun ninngé ufle nin ninngé nvuen

51?Amuan wun i kwlaa so'n i bô? Ye bé waan: Een.

52Ye o sé bé ke: I so'n ti, mmla kléfue kwlaa b'o suan Nyanmien siéle nun ninngé mun'n, o ti ke awlô bô kpen kun b'o yi ninngé ufle nin ninngé nvuen i betro'n nun sa.

Nazarethfue'm ba lafi'a Jésus su

(Marc 6:1-6; Luc 4:16-30)

53Ke Jésus wiéé nyandra so'm bé bu'n, o tuu i bô le.

54Ke o dyuu i men'n nun'n, o klé swran'm bé liké bé Nyanmien sua'n nun. Liké b'o klé bé'n, o bô bé nuan, nan ba usa ke: ?O nin i ngwlele nin i sa kékléklé yôle nga fin nin?

55?Nanh adyuin difue'n i wa nion? ?Bé flemen i nin Marie? ?Nenh i niaan yele Jacques, nin Joseph, nin Simon, ye Jude?

56?I niaan bla'n kwlaa bé nu'an wa? ?O yô se ye o si sa nga muon?

⁵⁷O man ba lafi'e i su. I so'n ti ye Jésus séé bé ke: Bé bu Nyanmien nuan idyofue i swran lika'n kwlaa, sen i bobo i kloffue mun o nin i awlôfue mun ye bé bu'e i swraan.

⁵⁸Ye i su bo bé lafiman'n ti, wa yô'a sa kéklééklé kpanngban le.

Matthieu 14

Jean baptême yôfue'n i kunle

(Marc 6:14-29; Luc 9:7-9)

¹Ble so'n nun Hérode b'o sié nvlé'n i bué'n, o tii Jésus nde bo bé kan'n,

²ye o sé i minnien'm bé ke: Jean baptême yôfue'n ye wa tyeon, i so'n ti ye man o kwla yô sa kéklééklé muon.

³Afin Hérode tra Jean tyilii, o wlee bisua i niaan bian Philippe i yi Hérodiade ti,

⁴yele ke titi Jean séé i ke, bla so'n i dyale'n ti'e i su.

⁵Hérode waan oh kunh Jean, sanngé sre kuin swran'm bé wun, yele ke bé bu Jean Nyanmien nuan idyofue.

⁶Ke Hérode dih i awulie tyen'n, Hérodiade wa talua'n o wa sii ablé bé bo Hérode yiaa bé'n bé nyrun le, o yôé fe.

⁷I so'n ti, o taa nda ke liké kwlaa nga talua so'n sree'n oh fah men.

⁸I nin di wlee ke o sé ke, man bé fa Jean baptême yôfue'n i ti'n talié kpekplekpe kun nun blee ityra'n.

⁹Famien'n i wla bôli, sanngé nda ng'o telii bé ng'o yiaa bé'n bé nyrun le'n ti, o sé ke bé fa men.

¹⁰Nan wa sunman swran bisua lo ke bé kô kpe Jean baptême yôfue'n i ti'n.

¹¹Bé fa Jean ti'n yii talié kpekplekpe kun nun bé fa blee talua kan'n, nan wa fa kô men i nin.

¹²I sonnzonfue'm bé wa fe i fuen'n bé kô siélii, nan ba kô bô a klé Jésus.

Swran akpi-nnun bo Jésus maan bé liké bé dili'n

(Marc 6:30-44; Luc 9:10-17; Jean 6:1-14)

¹³Ke Jésus tii nde so'n, o fu alié kun nun oo blô lo ke oh dyaôh le kan. Ke swran'm bé tili'n, bé fin klo'm bé su, bé su i su bé dya nun.

¹⁴Ke o fin alié'n nun fitéli'n, o wuun swran kpanngban, bé yô i annvo, nan wa yô tukpatyefue'm bo bé ô nun'n bé dyuédyué.

¹⁵Ke alie dyoli'n, i sonnzonfue'm bé bee i wun le, bé sé i ke: Wa ti blô, ye kusu lika'n wa dun mmua dyo, i so'n ti, man swran'm bé atin man bé o klo'm bé su bé kô tô alie.

- 16Ye Jésus waan: Nanh man bé wo, amun bobo anh man bé liké.
- 17Ye bé waan: Kpaun nnun nin dyué nnyon tye ye o ô é sa nuon.
- 18Ye o sé bé ke: Anh fa ble min.
- 19O man swran'm bé traan asé idyré'n su le, o faa kpaun nnun'n nin dyué nnyon'n, o men i nyin su niaan nyanmien su lo, nan wa la Nyanmien asé. I sin o bubuu kpaun'n nun, o fa men i sonnzonfue mun ke bé fa tye swran mun, nan ba fa tye bé.
- 20Bé kwlaa bé dili, bé ku yili, nan ba ise i sinsin'n b'o kali'n gbôgbô blu-nin-nnyon.
- 21Bé nga bé dili'n bé dyu bo akpi-nnun kun, sanngé ba bu'a bla nin ba kanngan mun ba wla'a nun.

Jésus i nzué'n su nantile

(Marc 6:45-52; Jean 6:16-21)

- 22Ke o yôô so'n, kpekuun o mieen i sonnzonfue mun ke bé fu alié'n nun dun mmua i nyrun nzué tyéndyé'n i bué kun lo. Ke béh koh'n, o man swran'm bé atin ke bé wo.
- 23Ke o maan swran'm bé atin bo bé oli'n, i ngunmin oo ôka'n su lo ke o nin Nyanmien béh kôkôh yale. Ke lika'n dunh'n, i kunngba ye o ô leo.
- 24Ke oh yôh so'n, wuun alié'n nin tyéndyé'n bé afien a ti nun louun kpa. Nzué'n bô gueli i wun, afin aunngban'n fin bé nyrun lo ye o baa.
- 25Ako nyinman klikli su Jésus nanti nzué'n su kpu bé lo.
- 26Ke i sonnzonfue'm bé wuun ke o su nanti nzué'n su'n, bé wun usuu bé, sre b'o kun bé'n ti, bé kpankpannin, bé sé ke: Wunmieon!
- 27Kpekuun Jésus sé bé ke: Anh gua amun wla asé, mion, nanh sre kun amun.
- 28Ye Pierre waan: Nannan, se o ti wo'n, fle min man m bla o wun nzué'n su lo.
- 29Ye Jésus sé i ke: Bla! Pierre fin alié'n nun fitéli, o nanti nzué'n su ke oh koh Jésus wun lo.
- 30Sanngé ke o wuun ke aunngban'n ti dan'n, sre kunniin. Ke o wuun ke o su mlon'n, o kpan séé ke: Nannan, dé min ô!
- 31Kpekuun Jésus tinnge i sa'n soli i nun, ye o sue i ke: ?O bo wo awlen soman'n, nzu ti ye a lafi'a n suo?
- 32Bé fuu alié'n nun ye aunngban'n yatyii kpeleo.
- 33Bé nga bé ô alié'n nun'n bé kô kotôô Jésus bô, bé sé i ke: A ti Nyanmien Wa sakpa.

Jésus yôô Génésareth tukpatyefue'm bé dyuédyué

(Marc 6:53-56)

³⁴Ke bé kpee nzué'n, bé dyuu Génésareth men'n nun.

³⁵Swran nga bé ô lika so'n nun'n, ke bé wuun i wle ke Jésus'n, bé sunmaan swran lika nga bé mantan le'n bé nun, nan ba fa tukpatyefue'n kwlaa a blee.

³⁶Bé sre Jésus kpa ke o yatyi man bé ken i trale'n i nuan ndyole'n bo tye. Bé kwlaa nga bé kenniin'n, bé tukpatye'n wié sékéséké.

Matthieu 15

Lalafue'm bé nzuen'n

(Marc 7:1-13)

¹Pharisifue nin mmla kléfue wié'm bé fin Jérusalem bé baa Jésus wun le, bé use i ke:

²?Nzu ti ye o sonnzonfue'm bé fa'a é nannan'm bé nzuen'n su, bo bé wunnzi'an bé sa nan ba di likéo?

³I kusu usa bé ke: ?Amun kusu, nzu ti ye amun nannan'm bé nzuen'n i fale'n ti an ton Nyanmien mmla nion?

⁴Afin Nyanmien kannin ke: «Bu o si nin o nin bé swran», ye «swran ng'o ken i si annze i nin nde te'n, bé kuin.»

⁵Sannge amun lie'n, an sé ke, swran ng'o sé i si annze i nin ke, liké nga bé kô nyen i sa nun'n wa fa man Nyanmien'n, bé dyra'an su ke o nien i si nin i nin bé lika kun.

⁶O man amun nzuen'n i fale'n nun an yi Nyanmien nde'n blô.

⁷Dunman klôfue mun, amun wun nde bo Ésaïe kannin'n ti nanwle. O sé ke:

⁸«Swran nga'm bé ken bé nuan bui su ke bé bu n swran, Sannge bé awlen nu'an n su.

⁹Bé manman nin ngben, Ye bé klé liké nga swran'm bé kan'n ke o ti Nyanmien mmla.»

Liké ng'o satyi swran'n

(Marc 7:14-23)

¹⁰Jésus flee swran mun, o sé bé ke: Anh sié amun su tié.

¹¹Nanh liké nga swran di'n ye o satyi io, sannge liké ng'o ô swran klun lo'n i ye o satyi io.

¹²Ye i sonnzonfue'm bé wunnagéé i wun le, bé use i ke: ?A si ke nde'n bo a kannin'n o yôô Pharisifue'm bé ngasi?

¹³O sé bé ke: Waka kwlaa bo nanh min Si b'o ô nyanmien su lo'n ye o tali'n, béh tuh i bô.

14Anh yatyí bé le, bé tí anyansífue bo bé tra bé wíngu anyansífue kponman, se anyansífue kun tre í wíngu anyansífue kponman'n, bé nnyon'n béh toh kunman nun.

15Pierre man nde'n su, o séé í ke: Tu nyandra so'n í bô klé é.

16Ye Jésus sé ke: ?Amun kusu an wu'an sa wle?

17?An sí'a ke líké kwlaa bo swran dí'n o ko í klun lo, í sin o ko í atin nun kowle'n nun?

18Sange nde ng'o fin swran nuan fité'n o fin í awlen'n nun, líké ng'o satyi swran'n ye.

19Afin akundán te'n, swran kunle'n, bla nin bian bé yi annze bé wun í bô kundele'n, bla nin bian kundele'n, awié'n, bé wíngu suen tonle'n, swran wun nde kanle'n, í kwlaa so'n wô swran í awlen'n nun.

20Nian ninngé ng'o satyi swran'n ye, sange se béh díh líké nan ba wunzi'an bé sa'n í so'n satyi'a swran.

Canaan bla'n

(Marc 7:24-30)

21Jésus tu í bô le oo Tyr nin Sidon bé asa'n su.

22Canaan bla kun b'o ô men so'n nun'n o kpan sé í ke: Nannan, David Anunman, yô n yé!

23Asie usu kun klé n wa talua'n í nyrennen dan kpa. Sange Jésus a te'e í su mlonmlon. Ye í sonzonfue'm bé wunngéé í wun le, bé sé í ke: O kpan su é su tí, ken í bô.

24Ye í waan: Israél ôsu'n nun bua'm bo ba mlin'n bé sin ye bé sunmaan mion.

25Sange bla'n wa kôto í bô o sé í ke: Nannan, sí min aunvue.

26Ye o sé í ke: Ke bé fa ba kanngan'm bé kpaun'n gua alua'm bé bô'n, o tí'e í nuan su.

27Bla'n waan: Nannan, o tí so, sange kusu alua'm bé dí kpaun í munmun b'o gua bé sí table'n bô'n.

28Ye Jésus sé í ke: Ééé bla nga, wo le awlen, líké nga a kunde'n bé wa yô man o. Nan í wa'n wa yô dyuédyué í ôsu kunngba'n nun.

Jésus yôô tukpatyefue kpanngban bé dyuédyué

29Jésus tuu í bô líka so'n nun le, o kô wlanwlaan Galilée fete'n nuan lo, nan wa fu ôka'n su wa tran asé.

30Ye swran kpanngban kpa bé fa tyetyewafue, nin bubuwafue, nin anyansifue, nin bôbôfue mun, nin tukpatyefue kpanngban wié mun ékun bé baa Jésus wun le, bé sié bé i nyrun le, nan wa yô bé dyuédyué.

31Ke swran'm bé wuun ke bôbôfue'm bé idyo, bo bubuwafue'm bé yô dyuédyué, tyetyewafue'm bé nanti séiin, bo anyansifue'm bé wun asé'n, o bôô bé nuan nan ba manman Israël Nyanmien'n.

Swran akpi-nnan bo Jésus maan bé liké bé dili'n

(Marc 8:1-10)

32Jésus flee i sonnzonfue mun, o sé bé ke: Swran nga'm bé yô min annvo, afin ke bé ô min wun wa'n, bé lé nsan ye, bé le'a liké diwa kun. Sannge n klô'a ke m man bé atin man bé fa bé klun awé wo, se n yô so'n, o tyeman nan ba glo atin'n nun.

33I sonnzonfue'm bé usee i ke: ?É yôé se nan ya nyan liké b'o kwla dyu swran kpanngban ke nga sa mun bô nga nun wa?

34Jésus usaa bé ke: ?Kpaun'n b'o ô amun sa nun'n ti nnye? Ye bé waan: O ti nsô, ye dyué kanningan wié mun.

35Ye o flee swran so mun ke bé wa tran asé.

36O faa kpaun nsô'n nin dyué mun, ke o laa Nyanmien asé'n, o bubuu nun fa men i sonnzonfue mun, nan ba fa tye swran mun.

37Bé kwlaa bé dili, bé ku yili, nan ba ise i sinsin b'o kali'n gbôgbô dandan nsô.

38Bé nga bé dili'n bé ti akpi-nnan, sannge ba ka'a bla nin ba kanningan mun ba wla'a nun.

39Ke o maan swran'm bé atin bo bé oli'n, o fu alié'n nun oo Magadan asa lie'n su.

Matthieu 16

Atre nga bé sree Jésus ke o yi'n

(Marc 8:11-13; Luc 12:54-56)

1Pharisifue nin Sadducéfue'm bé baa Jésus wun le ke bé ken nian, bé sé i ke o yi nyanmien su lo atre kun klé bé.

2Jésus sé bé ke: [Nnosua nun an sé ke, ainman lika'n o wa kpadya, afin nyanmien su'n wa blô.

3Ye nglemun an sé ke, nzué'n wa to nde, afin wia'n tuu i bô nde. An si nyanmien su lo ninngé'm bé nzolie, sannge an si'a ble'm bé nzolie.]

4Adyulisufue tete bo bé ti ke bla b'o kunnde bian i wun bô sa Nyanmien nyrun'n, bé waan bé yi atre klé bé. Bé su yi'a atre klé'a bé, san Jonas lie'n tye. I sin o yatyi bé le oli.

Pharisifue'm bé nin Sadducéfue'm bé kpaun ayré'n

(Marc 8:14-21)

- ⁵Ke i sonnzonfue'm béh koh nzué'n bué kun lo'n, bé wla fili, ba fa'a kpaun.
- ⁶Jésus sé bé ke: Anh nian amun wun kpa Pharisifue nin Sadducéfue'm bé kpaun ayré'n i lika.
- ⁷I sonnzonfue'm bé bu i akunndan bé sé bé wiéngu ke: Kpaun bo ya faman'n ti ye o sé soo.
- ⁸Ke Jésus tili'n, o sé ke: An ti swran bo amun awlen soman. ?Nzu ti ye kpaun bo amuan faman'n ti an idyoo?
- ⁹?An nian wu'en i wle ékun, ye amun wla kpe'an kpaun nnun bo swran akpi-nnun bé dili'n, nin i ônga bo an isali'n, i gbôgbô'n i nuan su.
- ¹⁰?Ye amun wla kpe'an kpaun nsô bo swran akpi-nnan bé dili'n, o nin i ônga bo an isee gbôgbô dandan'm bé nun'n i gbôgbô'n i nuan su?
- ¹¹?Ke n kan kléé amun ke an nian amun wun Pharisifue nin Sadducéfue'm bé kpaun ayré'n i lika'n, o yô se ti ye amuan wu'en i wle ke, nanh kpaun nde ye n kan kléé amun?
- ¹²Ye bé wuun i wle ke, nanh kpaun ayré'n i lika ye i waan bé nian bé wun nion, sanngé liké nga Pharisifue nin Sadducéfue'm bé klé'n i lika ye i waan bé nian bé wun nion.

Wafa nga Pierre bu ke Jésus ti b'o kannin'n

(Marc 8:27-30; Luc 9:18-21)

- ¹³Ke Jésus dyuu Césarée Philippe asa lie'n su'n, o use i sonnzonfue'm bé ke: ?Swran'm bé waan, wan yele m bo n katyii Swran'n?
- ¹⁴Bé sé ke: Swran wié'm bé waan, Jean baptême yôfue'n yele wo wié'm bé waan, Élie yele wo, wié'm bé kusu bé waan, Jérémie yele wo, annze Nyanmien nuan idyofue'm bé nun kun yele wo.
- ¹⁵Ye o usa bé ke: ?Ye amun kusu amun waan, wan yele min?
- ¹⁶Simon Pierre sé ke: A ti Christ, Anannganman Nyanmien'n i Wa.
- ¹⁷Jésus sé i ke: Simon, Jonas wa, o lie su ti yé, afin nanh swran ye o yii sa so'n nglô kléé woo, sanngé min Si b'o ô nyanmien su lo nion.
- ¹⁸N kusu, nh kanh klé o ke, bé fle o Pierre (bo i bô yele yebue). Yebue tanda'n su ye m ma kplan min asonun nion, ye wié'n su kwla satyimen.
- ¹⁹M ma fa Nyanmien siéle'n i la clé'n man o. Liké nga a kô tanniin asie'n su wa'n, bé wa tanniin nyanmien su lo, ye nga a kô men i wun atin sie'n su wa'n, bé wa men i wun atin nyanmien su lo.

20Ye o wle i sonnzonfue'm bé su nun kpa ke, nanh man bé kan klé swran fi ke o ti Christ.

Jésus i kunle bo bé wa kuin'n i su bôle

(Marc 8:31—9:1; Luc 9:22-27)

21Ke o fin tyen so'n nun'n, Jésus bôle i sonnzonfue'm bé kan kléle bôle ke, san oh koh Jérusalem oh wunh nyrennen dan kpenngben, nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin mmla kléfue'm bé sa nun, nan béh kuinh, ye i lé nsan su oh tyenh.

22Pierre fe oo aamien nan wa idyoe, o sé i ke: N kpla é! Nannan, nanh man Nyanmien di su man sa nga to o su.

23Sannge Jésus kpe i nyin séé Pierre ke: Satan, fa dyaô n wun le, a satyi n ti nun, afin wo akunndan'n ti'a Nyanmien lie, swran lieo.

24Ke o yôô so'n, o sé i sonnzonfue'm bé ke, swran nga i waan oh suh n su'n, mon o klen i wun man min, o sue i waka'n, nan o su n su.

25Afin swran ng'o klô ke oh seseh i wun'n, oh kpeh i nguan'n sin, sannge swran ng'o kpe i nguan'n sin min ti'n, oh nyenh ékun.

26?Se swran kun nyan men wunmuan'n, nan i ti i nguan'n kpe sin'n, nzu ye o yô yé men io? ?Ye nzu liké ye swran kun kwla fa tô i nguan nion?

27M bo n katyii Swran'n min nin n Si ange mun éh bah i dunman nun béh wunh ke i nyrun ti nyannyan o yô srô, ye ke swran kun i nyôlie'n ti dyu'n mh menh i nuan liké.

28Nanwle, bé nga bé ô wa ye'n, nanh bé ngba ye wié'n kunh bé, nan ba wun ke m bo n katyii Swran'n n su ba, m ma di n famien nion.

Matthieu 17

Jésus wunnen'n i katyile

(Marc 9:2-13; Luc 9:28-36)

1Ke o dii lé nsien'n, Jésus faa Pierre nin Jacques ye i niaan bian Jean, nan ba o bé ngunmin ôka nglônglô kun su.

2I wunnen'n katyii bé nyrun, i nyrun'n ti ke wia'n bo bôle'n sa, ye i trale'n ti ufué nyennyennyen.

3Moïse nin Élie bé fitéé bé nyrun, bé nin Jésus bé kôkô yale.

4Pierre séé Jésus ke: Nannan, ke é ô wa ye'n, o ti kpa se a kplin su'n, nh kplanh kpata nsan wa, o lie kun, Moïse lie kun, ye Élie lie kun.

5Ke i nuan te ô nde'n su'n, nyanmien ufué fuaii kun wa kataa bé su, bé tii swran kun nen nyanmien ufué so'n nun, o sé ke, Min awlen su ba ye, i su ye n wla'n kwlaa wô, anh tié nde ng'o kan'n.

⁶Ke i sonnzonfue'm bé tii nen so'n, sre dan kpa kuun bé, nan ba to a utu bé nyin asé.

⁷Nan Jésus a wunggé bé wun le, wa fe i sa a fua bé wun, o sé bé ke: Anh dyaô, nanh sre kun amun.

⁸Ke bé maan bé nyin su'n, ba wu'an swran fi le kun, san Jésus kunngba tye.

⁹Ke bé fin ôka'n su lo béh dyrah'n, Jésus wlaa bé su nun kpa ke, nanh man bé kan liké nga bé wunniin'n klé swran fi, lélé sen i b'o katyii Swran'n wa wu wa tyen.

¹⁰I sonnzonfue'm bé usee i ke: ?Nzu ti ye man mmla kléfue'm bé waan, san Élie ye oh dunh mmua ba nion?

¹¹Ye o séé bé ke: O ti nanwle ke Élie bah, o wa yô ninngé'n kwlaa bé ufle ékun.

¹²Sannge nh kanh klé amun ke, Élie dun mmua bali, ba simen, nan ba yôé ke bé klun klô ke béh yôéh'n sa. I kunngba'n m bo n katyii Swran'n n kusu ke m ma wun nyrennen bé sa nun soo.

¹³Ke o kaan so'n, i sonnzonfue'm bé wuun i wle ke Jean baptême yôfue'n i nde ye o su kan klé béo.

Jésus yôô gbanflen kaan kun bo asie usu satyilii'n i dyuédyué

(Marc 9:14-29; Luc 9:37-43)

¹⁴Ke bé dyuu swran'm bé wun le'n, bian kun wa kôtoô Jésus bô o sé i ke:

¹⁵Ndya, si n wa yasua'n i aunnvue. O ti ngbitiefue, wa fe kpa, o ta sin nzué'n nun to.

¹⁶N fe blee o sonnzonfue mun, ba kwla yômen i dyuédyué.

¹⁷Ye Jésus sé ke: ?Amun adyulisufue nyin kékléfue bo an lafi'a sa su'n, min nin amunh tranh lélé tyen ônin? ?Nh trah min awlen amun wun lélé tyen ônin? Anh fe ble min.

¹⁸Jésus idyoo asie usu'n, o tu gbanflen kaan'n su, nan wa yô dyuédyué i ôsu kunngba so'n nun.

¹⁹Ye i sonnzonfue'm bé wunggé i wun le bé usee blele ke: ?Nzu ti ye ya kwla fua'an asie usu so nion?

²⁰Jésus sé bé ke: N su bo an lafiman'n tio. Nanwle, se an lafi n su bo kaan b'o dyu ke moutarde mma sa'n, an kwla sé ôka ng'o ô ye'n ke: Tu o bô wa ko lé sa. Oh tuh i bô, ye sa fi nu'an le bo an su kwle'e i yôo.

²¹[Sannge liké ke nga sa'n, se bé kpe'a sre nun bé sé'a Nyanmien ke o fuen'n, bé kwla fuenmen.]

Jésus bôô i kunle'n su ékun

(Marc 9:30-32; Luc 9:43-45)

²²Ke béh wlanh Galilée men'n nun'n, Jésus sé i sonnzonfue'm bé ke: Bé wa fa m bo n katyii Swran'n man swran mun.

²³Bé man béh kunh min, ye i lé nsan su nh tyenh. I so'n ti, bé wla bôô dan kpa.

Nyanmien sua dan'n i sika yile

²⁴Ke bé dyuu Capernaüm lo'n, bé nga bé dé Nyanmien sua dan'n i sika'n bé usaa Pierre ke: ?Amun si'n tua'a Nyanmien sua dan'n i sika'n wié?

²⁵Ye o sé ke: O tua wié. Ke Pierre wluu awlô lo'n, Jésus dun mmua use i ke: ?Simon, wan'm bé sa nun ye asie'n su famien'm bé dé guabô sika nin l'impôt nion? ?Bé bobo bé nvlé'n nun swran'm bé sa nun, annze aôfue'm bé sa nuon? ?A bui se?

²⁶Ye o sé i ke: Aôfue'm bé sa nuon. Ye Jésus sé i ke: Se o ti so'n, wuun bé nvlé'n nun swran'm bé nu'an nun wié,

²⁷Sannge ke é klô'a ke é ti swran'm bé ti nun satyi'n, ko dyénnié'n nun lo, kô tô kôwa'n. Dyué ng'o dun mmua so nun'n, yi. Ke ah treh i nuan nun'n, ah wunh sika b'o dyu min nin wo é ti. Fa kô man bé.

Matthieu 18

Swran ng'o ti dan tra bé kwlaa'n

(Marc 9:33-37; Luc 9:46-48)

¹I ôsu kunngba'n nun Jésus i sonnzonfue'm bé bee i wun le, bé use i ke: ?Bé bo Nyanmien sié bé'n, bé nun ônin ye o ti dan tra bé kwlaaa?

²Ye Jésus fle ba kaan kun o dyreen bé afien le, o sé ke:

³Nanwle, se amuan katyiman amuan yô'a ke ba kanngan'm bé sa'n, an su yô'a men nga Nyanmien sié'n i nunfue mlonmlon.

⁴I so'n ti, swran kwlaa ng'o yô wetee ke ba kaan nga sa'n, o wa yô bé kwlaa nga Nyanmien sié bé'n bé nun dan.

⁵Ye swran ng'o so ba kaan ke nga sa nun n dunman nun'n, wuun min nun ye wa soo.

Sa te yôle

(Marc 9:42-48; Luc 17:1-2)

⁶Sannge se swran kun satyi ba kanngan nga bé lafi n su'n bé nun kun ti nun'n, o flunman ke bé fa yebue nin dan kun minnde i komin bé yi dyénnié'n i bunman'n nun tra ke o yô so'n.

⁷Men'n b'o man swran'm bé satyi'n, i yakô! Afin liké ng'o man swran'm bé ti nun satyi'n, san béh yôh, sannge swran ng'o yô i so sa lie'n, i yakô!

⁸Se o sa annze o dya'n ye man o yô sa te'n, kpe yi blô mmua, o flunman ke a yô dyasinfue annze sasinfue, nan a nyan nguan'n, tra ke o sa nnyon'n annze o dya nnyon'n bé ô le, nan ba fa o a yi anannganman sin'n nun'n.

⁹Se o nyinma'n kusu ye man a yô sa te'n, tui yi blô mmua, o flunman ke a fo o nyinma peen'n wo lika nga bé nyan nguan nun'n, tra ke o nyinma nnyon'n wô le, nan ba fa o a yi nyrennen lika'n i sin'n nun lo'n.

Bua b'o mlinnin'n i wun nyandra

(Luc 15:3-7)

¹⁰Anh nian amun wun kpa, nanh amun yô ba kanngan nga bé ô ye'n bé nun kun finfin, afin nh kanh klé amun ke, bé ange'm bo bé ô nyanmien su lo'n bé nyin ta min Si b'o ô nyanmien su lo'n i nyrun tyen kwlaa.

¹¹[Afin m bo n katyii Swran'n m baa bé nga bé mlinnin'n bé ti déle.]

¹²?Se swran kun le bua ya, nan bé nun kun mlin'n, an bu'e i ke o yatyi ablangwan-nin-ngwlan'n ôka'n su le o kô kunnde bé nun kun ng'o mlinnin'n?

¹³Nanwle, ke o kô wuin'n, i klun dyo i ti tra bé nun ablangwan-nin-ngwlan nga ba mlinman'n.

¹⁴I kunngba nion, amun Si b'o ô nyanmien su lo'n o klô'a ke ba kanngan nga'm bé nun kun mlin.

Se o niaan kun yô o sa'n

(Luc 17:3)

¹⁵Se o niaan kun yô o sa'n, fle i aamien kan kléé. Se o wun i wle'n, wuun w'a nyon o niaan.

¹⁶Sannge se o wu'en i wle'n, fa swran kun annze nnyon uko o su, afin san swran nnyon annze nsan bé nde'n ye bé bu i nanwleo.

¹⁷Se o fa'a bé nde'n su'n, ken i asonunfue'm bé nyrun, se o faman'n, bu i ke swran b'o nu'an amun nun, ke guabô sika défue sa.

Liké nga be men i wun atin'n, nin liké nga bé me'en i wun atin'n

¹⁸Nanwle, liké kwlaa nga an kô tanniin asie'n su wa'n, béh tanniinh nyanmien su lo, ye liké kwlaa nga an kô men i wun atin asie'n su wa'n, béh menh i wun atin nyanmien su lo.

¹⁹Nh kanh klé amun ékun ke, liké kwlaa nga se amun nun swran nnyon bé bô yô kun asie'n su wa bé sre'n, min Si b'o ô nyanmien su lo'n, oh feh i so liké'n man bé.

²⁰Afin lika nga swran nnyon annze nsan bé yia n dunman nun'n, n wô le wié.

Dyunman difue bo si'e i wiéngu aunvue'n

²¹Ye Pierre wunngéé i wun le, o use i ke: ?Nannan, se n niaan kun yô n te'n, kpe nnye ye n yatyi tye io? ?Lélé kpe nsô?

- 22 Jésum séé i ke: Nanh kpe nsôo, sanngé lélé kpe ablésô fa nsô.
- 23 I so'n ti, Nyanmien siéle'n o fa famien kun b'o klô ke oh siésiéh kale b'o ô i nin i dyunman difue'm bé afien'n.
- 24 Ke o bôo i bô'n, bé fa bian kun bo i talent akpi-blu ô i su'n blelii.
- 25 Ke o le'a liké fi b'o fa tua kale so'n, i min'n sé ke bé yô i bobo, nin i yi, nin i mma mun, ye i bô ninngé'n kwlaa bé ate, bé fa tua kale so'n.
- 26 Dyunman difue so'n o la kôndô i min'n bô séé i ke: Yatyí, guo o ya asé, man n tutu kale so'n kwlaa bleble lélé man o wié.
- 27 Dyunman difue'n yôo i min'n i annvo, o yatyí i nun, nan wa yatyí kale so'n wa tyee.
- 28 Ke dyunman difue so'n fitéh'n, o nin i wiéngu kun bo bé di dyunman kunngba'n bo i denier ya ô i su'n, bé yiali. O tre mieen i komin, o sé i ke: Tua n kale'n.
- 29 I wiéngu'n kôto i bô, o séé i ke: Yatyí, guo o ya asé, man n tutu kale so'n.
- 30 Sanngé i lie su, wa kpli'an su, o kô wle i bisua, lélé san o wié kale so'n tua.
- 31 Ke i wiéngu'm bé wuun sa so'n, o yô bé ya dan kpa, nan ba kô kan nde so'n kwlaa ba klé bé min'n.
- 32 Bé min'n flelii, o sé i ke: Swran tefue, ke a kpatali min'n, n yatyíli o kale lie'n kwlaa tyeli o.
- 33 ?Ke n sii wo aunnvue'n, o kusu, o kwla si'a o wiéngu'n i aunnvue wié?
- 34 I min'n fee i wun ya, o man bé klé i nyrennen lélé san o wiéé i kale so'n kwlaa tua.
- 35 Se an yatyí'a amun wiéngu'm bé sa bo bé yô amun'n tye'a bé amun klun-ufué su'n, ke min Si b'o ô nyanmien su lo'n o wa yô amun soo.

Matthieu 19

Bé wun yrale

(Marc 10:1-12; Luc 16:18)

- 1 Ke Jésum wiéé nde so'n kan'n, o tu i bô Galilée le o oo Judée men'n nun Jourdain'n i sin lo.
- 2 Swran kpanngban kpa bé su i su, nan wa yô bé nun tukpatyefue'm bé dyuédyué lika so'n nun.
- 3 Pharisifue'm bé bee i wun le, i kan nianle ti bé use i ke: ?Yasua kun le atin ke o yre i yi sa wié ti?

4-5 O sé bé ke: Ke Nyanmien yih swran'n, o yii yasua nin bla, nan wa sé ke: «I so'n ti ye man yasua kpatyi i si nin i nin, ye o fe i wun menten i yi, ye bé nnyon'n bé katyi swran wunmuan nion.» ?An nian kenng'e'en lé?

6 Ke o kô yô so'n, bé ti'a swran nnyon kun, sanng'e bé ti swran wunmuan. O man liké nga Nyanmien kan bé bô nun'n, nanh man swran fi ti bé nun.

7 Ye bé usee i ke: ?Se o ti so'n, wuun nzu ti ye Moïse klelii ke: «Se swran kun waan oh yreh i yi'n, o men fluwa b'o klé ke wa yre nion?»

8 Ye o sé bé ke: Amun kétéle bo amuan kété'n ti ye man Moïse maan amun atin ke an yra amun yi mun nion, sanng'e ke Nyanmien yii swran'n, wa sié'e i so.

9 Sanng'e n lie'n nh kanh klé amun ke, swran kwlaa ng'o yre i yi'n, se nanh ke wa kunn'de bian i bô ti'n, nan o dya ufle'n, wuun wa kunn'de bla i yi bô.

10 I sonnzonfue'm bé sé i ke: Se ke yasua i nde ti ke nga sa bla lika'n, wuun man bé kpa kpô, nanh man bé dya.

11 Ye o sé bé ke: Nde nga, swran ngba kwla fa'a su, san bé nga Nyanmien sié bé so'n, bé ye bé kwla fa suo.

12 Afin yasua wié ô le, o ti'a yasua, o nin i so'n fin i nin klun, wié lie'n bé selii, ye wié kusu yô i bobo i wun so Nyanmien siéle'n ti. Man swran ng'o kwla fa su'n o fa.

Ba kanngan mun

(Marc 10:13-16; Luc 18:15-17)

13 I sin swran wié'm bé fa ba kanngan mun blelii ke o fe i sa fua bé su o yre i nuan ke Nyanmien nian bé su. Sanng'e i sonnzonfue'm bé idyoo bé.

14 Ye Jésus sé bé ke: Anh yatyi ba kanngan'm bé nun man bé bla n sin, nanh an fuan bé, afin bé bo bé yô bé wun ke ba kanngan nga mun sa'n, bé ye Nyanmien sié béo.

15 O fe i sa fuua bé su, nan wa tu i bô le wa o.

Gbanflen anyanbéunfue'n

(Marc 10:17-31; Luc 18:18-30)

16 Ye swran kun baa Jésus wun le, o use i ke: ?Ndy'a, nzu liké kpa ye n yô nan man nyan anannganman nguan nion?

17 O sé i ke: ?Nzu ti ye a usa min liké ng'o ti kpa'n i wun ndeo? Nyanmien kungba tye ye o ti kpa'a. Se a klô ke ah nyanh nguan'n, fa mmla'n su.

18 O usa Jésus ke: ?Mmla ônin? Ye i waan: «Nanh kun swran, nanh kunn'de bla annze bian o yi annze o wun bô, nanh wua, nanh ton swran suen, bu o si nin o nin bé swran,

19 klô o wiéngu ke a fa klô o bobo wun'n sa.»

- 20** Gbanflen'n séé i ke: N fe i kwlaa so'n su. ?Nzu ye o te ka ékuon?
- 21** Ye Jésus waan: Se a klô ke ah wiéh i ngba su fa wéiin'n, kô yô o ninngé'm bé ate, fe i sika'n man yalefue mun, ye ah nyanh ninngé kpakpa nyanmien su lo. Nan bla'a su n su.
- 22** Ke gbanflen'n tii nde so'n, o yô i ya, o dyaô oli, yele ke o ti anyanbéunfue dan.
- 23** Jésus séé i sonnzonfue'm bé ke: Nanwle, ke anyanbéunfue kun fe i wun man Nyanmien ke o siéé'n, o ti kéklé.
- 24** Nh kanh klé amun ékun ke, chameau i dolua bue nun sinle'n ti popo tra ke anyanbéunfue kun fe i wun man Nyanmien ke o siéé'n.
- 25** Ke i sonnzonfue'm bé tii nde so'n, o bôô bé nuan dan kpa, nan ba usa ke: ?Se o ti so'n, wuun wan ye o kwlaa fité nuon?
- 26** Jésus niaan bé, nan wa sé bé ke: Sa so'n, swran kwle'e i yô, sange Nyanmien kwla sa'n kwlaa yô.
- 27** Ye Pierre waan: Nian, ya yatyi é ninngé'n kwlaa ya su o su. ?Nzu ye éh nyenh io?
- 28** Ye Jésus sé bé ke: Nanwle, ke bé wa bô men'n i ufle ékun'n, bo m bo n katyii Swran'n nh yih n famien nglô bo nh tranh m bia'n su'n, amun bo an suu n su'n, amun kusu an wa tran bia blu-nin-nnyon su, amunh dih Israël nvlé blu-nin-nnyon'n bé dyole.
- 29** Ye swran kwlaa ng'o yatyi, se i awlô ô, i niaan bian ô, i niaan bla ô, i si ô, i nin ô, i wa ô, i asie ô, min ti'n, oh nyanh bé wunsu kpe ya, ye oh nyanh ananganman nguan.
- 30** Bé nga bé dun mmua'n, bé nun sunman bé wa ka sien'n, bé nun sunman bé wa dun mmua.

Matthieu 20

Swran bo bé fa bé ke bé kô di dyunman'n

- 1** Nyanmien siéle'n fa awlô bô kpen kun bo lé kun o dyaô nglemun ke oh kôh kunnde dyunman difue, nan bé kô di dyunman i raisin fié'n su.
- 2** Ke o nin dyunman difue'm bé nen see lé kun denier kun su'n, o fa bé oo i raisin fié'n su lo.
- 3** O fité nglemun wia nun, o wuun swran wié mun ékun, bé gua gua'n su bé le'a dyunman.
- 4** O sé bé ke: Amun kusu anh wo n raisin fié'n su lo wié, ye sika ng'o ti i nuan su'n, nh fah man amun.
- 5** Ye bé olio. O fité wia dyran o nin nnosua wia nun ékun o faa wié mun ékun.

⁶O fité nnosua nun ékun, o wuun wié mun bo bé gua le bé le'a dyunman, nan wa usa bé ke: ?Nzu ti ye ke alie tyen lalaa'n an gua wa bo an di'a dyunman?

⁷Ye bé waan: Swran fi a fa'a é. Ye o sé bé ke: Amun kusu, anh wo raisin fié'n su lo.

⁸Ke alie dyoli'n, raisin fié ifue'n fle i dyunman difue'm bé sukpen'n, o sé i ke: Fle dyunman difue mun, tua bé kale, bô i bô kasienfue'm bé su fa ko kliklifue'm bé su.

⁹Bé nga bé faa bé nnosua nun'n bé bali, bé tuaa bé denier kunngun.

¹⁰I sin bé nga bé faa bé klikii'n bé bali, bé bu ke bé lie'n o wa tra bé nga'm bé lie'n, sanngé bé kusu bé nyaan denier kunngun.

¹¹Ke bé nyeen i so'n, bé idyoo awlô bô kpen'n,

¹²bé sé ke: Bé nga bé ba kasien bo bé dii do kun'n, ye é bo é dii tyen ba wunmuan kun'n bo wia'n bô é bo nvuflé tu yé'n, é kale'n se!

¹³O sé bé nun kun ke: Dyanvue, man dimon o luflé mlonmlon. ?É nuan a se'a lé kun denier kun su?

¹⁴Fo o sika'n, nan ko. Nh tuah kasienfue'n ke n fa tua wo'n sa.

¹⁵?N le'a atin ke n fa liké ng'o ti n lie'n yô o yaa? Ye Jésus sé ke:

¹⁶Bé nga bé ka sien'n, bé wa dun mmua, ye bé nga bé dun mmua'n, bé kusu bé wa ka sien.

Jésus i kunle'n i su bôle kpe nsan su

(Marc 10:32-34; Luc 18:31-34)

¹⁷Ke Jésus koh Jérusalem bo bé ô atin nun'n, o flee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé aamien, o sé bé ke:

¹⁸Anh nian, é su ko Jérusalem, bé wa fa m bo n katyii Swran'n wla Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé sa nun.

¹⁹Béh séh ke man di fo, nan bé kun min, béh fah min wla bé bo bé ti'a Juif'm bé sa nun ke bé yô n finfin, bé bô min nin ngblé, bé bôbô min waka'n su, ye i lé nsan su nh tyenh.

Liké bo Jacques nin Jean bé nin'n sreli'n

(Marc 10:35-45)

²⁰Ke o yôô so'n, Zébédée wa yasua'm bé nin'n, o nin i mma'm bé baa Jésus wun le, bé kôô i bô ke bé sre i liké.

²¹Jésus use i ke: ?Nzu ye a klô ke ah sreoh? Bla'n sé i ke: Tyen nga ah dih o famien'n, yô man n wa yasua nnyon'n bo bé ô ye'n bé tran o wun le, kun tran o fama su ye kun tran o be su.

22Ye Jésus waan: An si'a liké nga an sre'n. ?Klôwa nga m ma non nun'n, an kwla non nun wié? Bé waan: Een, é kwla non nun wié.

23Ye o sé bé ke: O ti nanwle ke amun wa non n klôwa'n nun wié, sanngé n fama su nin m be su tranle lie'n, nanh min ye m maan, san bé nga n Si sié maan bé'n, bé ye bé tran leo.

24Ke bé blu nga'm bé tii nde so'n, bé faa ya aniaan nnyon so'm bé wun.

25Jésus flee bé, o sé bé ke: An si ke nvlé wié'm bé famien'm bé mianmian bé swran mun, ye swran dandan'm bé tin bé swran'm bé su.

26Amun lie'n su yô'a so, sanngé amun nun swran ng'o klô ke oh yôh dan'n, mon o su wiéngu mun,

27ye amun nun swran ng'o klô ke oh yôh sukpen'n, mon o yô i wiéngu'm bé kanga.

28Ke m bo n katyii Swran'n m bale'n ke o ti soo, afin man baman ke bé su min, sanngé m baa ke n su swran, nan n fa min wun kpo swran sunman bé ti.

Jésus yôô anyansifue nnyon bé dyuédyué

(Marc 10:46-52; Luc 18:35-43)

29Ke bé tu bé bô Jéricho le'n, swran kpanngban kpa bé suu Jésus su.

30Béh niaanh... anyansifue nnyon bé titi atin nuan le. Ke bé tii i ke Jésus su sin'n, be kpan sé ke: Nannan, David Anunman, si é aunvue yô é yé!

31Swran'm bé kpan bé su ke bé muan bé nuan, sanngé bé kpaan kéklé tra laa lie'n ke: Nannan, David Anunman, si é aunvue yô é yé!

32Jésus dyrannin, o fle bé usa bé ke: ?Nzu ye an klô ke n yô man amuon?

33Bé sé i ke: Nannan, tiké é nyin.

34Bé yôô Jésus annvo, o kan bé nyinma'n, kpekuun ba wun asé, nan ba su i su.

Matthieu 21

Jésus i Jérusalem klo'n nun wlule

(Marc 11:1-11; Luc 19:28-40; Jean 12:12-19)

1Ke bé wa dyu Jérusalem bo bé dyuu Bethphagé Olive Ôka'n i wun le'n, Jésus sunmeen i sonnzonfue'm bé nun nnyon,

2o sé bé ke: Anh wo klo'n bo ô amun nyrun le'n su. Ke an dyu lo'n, amunh wunh aflunmun kun ba minndee le, o nin i wa. Anh nyanndyii ble min.

3Se swran wié usa amun sa'n, anh sé i ke: É Min'n i sa mien i wun, i waan é fa ble. Kpekuun oh yatyih bé nun ke an fa bé bla.

4Sa so'n yôli so nan Nyanmien nuan idyofue'n i nde'n kpen su, o sé ke:

⁵«Sé Sion wa bla'n ke: Nian, o famien'n su ba o sin. O ti weteefue dan kpa, o fu aflunmun su, Aflunmun gbanflen kun b'o ti nnen b'o sua tro'n i wa'n i su.»

⁶Jésus sonnzonfue'm bé oli, nan ba yô i ke ng'o kan klée bé'n sa.

⁷Bé faa aflunmun'n nin i wa'n bali, bé fa bé tannin mun sesee bé su, nan bé man Jésus a tran su.

⁸Swran kaka kpa bé sesee bé tannin mun atin'n nun ye wié'm bé kusu bé bubu nnya guegue atin'n nun.

⁹Swran nga bé dun mmua Jésus nyrun'n o nin bé nga bé su i su'n, bé kpa sé ke: Hosanna David Anunman! «Swran ng'o ba é Min Nyanmien dunman nun'n mon o nyan nguan!» Man Hosanna'n te nyanmien su lo!

¹⁰Ke o wluu Jérusalem klo'n nun'n, klo wunmuan'n kédyéli, ye bé usa ke: ?Waan?

¹¹Swran nga bé su i su'n bé sé ke: Jésus Nyanmien nuan idyofue b'o fin Nazareth Galilée men'n nun nion.

Aata difue'm bé Nyanmien sua dan'n nun fuanle

(Marc 11:15-19; Luc 19:45-48; Jean 2:13-22)

¹²Jésus wluu Nyanmien sua dan'n nun, nan wa fuan bé kwlaa nga bé yô liké ate lo'n, nin bé nga bé tô liké'n, ye o su sika mma katyifue'm bé table'n nin bé nga bé yô ôkunmômô ate'n bé bia'm bé bô guali.

¹³Ye o sé bé ke: Bé klelii ke: «Bé wa fle n sua'n lika bo swran nin Nyanmien bé kôkô yale,» sange amuan fa katyi awiéfue'm bé fiawle.

¹⁴Anyansifue nin tyetyewafue'm bé bee i wun Nyanmien sua dan'n nun le, nan wa yô bé dyuédyué.

¹⁵Sange abônuan sa bo Jésus yô bé'n, o nin ba kanngan bo bé kpan Nyanmien sua dan'n nun ke: Nyanmien man David Anunman'n tye é su'n!, o yôô Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé ya.

¹⁶Bé usa Jésus ke: ?A ti nde nga bé kan'n? Jésus sé bé ke: N ti. ?Nde nga bé klee ke: «A fo o manmanle'n wlee ba kanngan nin bé nga bé te non'n bé nuan'n,» an nian kenng'e'n lé?

¹⁷O yatyi bé le oo Béthanie, nan wa la lo.

Blofue aloma'n bo Jésus bôli i sannzan'n

(Marc 11:12-14, 20-26)

¹⁸Ke alie tyennin'n nglemun bo Jésus seh i sin Jérusalem'n, awé kunniin.

¹⁹O wuun blofue aloma bô kun atin'n nun, o oo i bô lo, wa wu'an mma su, san nnya ye o ô suo. Ye o sé ke: O waka nga, a su su'a kun lé! Kpekuun aloma so'n wa wu bé ôsu kunngba nun le.

20Ke i sonnzonfue'm bé wuun sa so'n, o bôô bé nuan, ye bé usa ke: ?Ééé, o yô se ye man aloma nga wu i dya nun le soo? Nan Jésus a sé bé ke:

21Nanwle, se an lafi Nyanmien su bo amun awlen'n ti'a nnyonnyon'n, nanh ke liké nga n yôô aloma nga kunngba ye amunh yôoh, sanngé se an sé ôka ng'o ô ye'n ke o tu i bô le o kô to dyénvié'n nun, oh koh.

22Liké kwlaa nga an kan klé Nyanmien ke o yô bo an lafi i su ke oh yôh'n, oh yôh man amun.

Jésus i atin b'o le'n

(Marc 11:27-33; Luc 20:1-8)

23Jésus oo Nyanmien sua dan'n nun lo. Ke oh kléh liké'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin men kpenngben'm bé wa use i ke: ?Wan dunman nun ye a yô sa nga muon? ?Ye wan ye o tuu o ke a yôo?

24Jésus sé bé ke: N kusu, m ma usa amun sa kun, se an te n su'n, nh kléh amun swran ng'o man min atin bo n yô sa so mun'n.

25?Jean i baptême b'o yôli'n, Nyanmien ye o meen i atin, annze swran ye o meen i atin ye o yôo? Bé bu i akunndan, bé sé ke: ?Se o ti so'n, nzu ti ye amuan lafi'e i suo?

26Kusu, se é sé ke, swran ye o meen i atin'n, wuun é srô swran mun, afin bé kwlaa bé bu Jean Nyanmien muan idyofue.

27Nan ba sé Jésus ke: É si'a swran ng'o meen i atin'n. Ye Jésus kusu sé bé ke: N kusu, n su klé'a amun swran ng'o man min atin bo n yô sa so mun'n.

Ba yasua nnyon bé wun nyandra

28Anh tié. Bian kun le ba yasua nnyon, lé kun o kô sé kpenngbenfue'n ke: N wa, nde ko n raisin fié'n su lo.

29O sé i ke: N koman. I sin o bu akunndan nan wa o.

30Ye o oli i sinma'n i wun lo, nan wa kan nde kunngba'n wa kléé, ye i waan: Baba, nh koh, sanngé wa oman.

31?Ba nnyon so'n, ônin ye o yôô i si klun sa nion? Ye bé waan: Klikli nion. Ye Jésus sé bé ke: Nanwle, guabô sika défue nin téklé mmla'm béh dunh mmua fa bé wun man Nyanmien ke o sié bé amun nyrun.

32Afin Jean wa kléé amun atin ng'o ti kpa'n, amuan lafi'e i su. Sanngé guabô sika défue nin téklé mmla'm bé lafili i su, ye amun bo an wunnin sa so'n, amuan katyi'a amun nzuen'n ke amunh lafi'h i su.

Raisin fié sunianfue'm bé wun nyandra

(Marc 12:1-12; Luc 20:9-19)

- 33** Anh tié nyandra kun ékun. Awlô bô kpen kun ô le, o dii raisin fié, o si i wun. O kpee raisin'n i nzué tyuenwle, ye o kplaan akpa fléiin kun, i sin o kunnde swran o fa fié'n wlaa bé sa nun, nan wa o nvlé wié nun.
- 34** Ke raisin'n i tile mantannin'n, o sunmeen i swran mun raisin fié sunianfue'm bé sin ke bé kô fe i lie blee.
- 35** Raisin fié sunianfue'm bé tree i swran mun, bé bôô kun, ye bé kuun kun, nan ba finfin bé nsan su'n yebue.
- 36** O sunmeen i swran wié mun ékun bo bé sonnin kpa tra klikli lie mun, raisin fié sunianfue'm bé fa sa kunngba nga bé fa yôô bé.
- 37** Ke o yôô so'n, i awiélie su, o sunmeen i bobo i wa'n bé wun lo, o sé ke: N wa'n lie'n, bé wa bui swran.
- 38** Sange ke raisin fié sunianfue'm bé wunnin i wa'n, bé sé bé wiéngu ke: I adya difue'n ye, anh bla man é kuin, nan é fe i ninngé mun.
- 39** Bé tre fa oo raisin fié'n sin lo, nan ba kuin.
- 40** ?Se fié ifue'n ba'n, an bu i ke o yô swran so'm bé se?
- 41** Bé waan: Oh kunh swran tete so mun nyrennennennen, oh fah fié'n wla swran ufle'm bé sa nun, bo i tile ble'n nun oh nyanh su liké.
- 42** Jésus usa bé ke: ?Nde nga bé klelii ke: «Yebue nga sua kplanfue'm bé yii blô'n, I ye wa katyi yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé'n, I so'n fin é Min Nyanmien ye ke é wuin'n, o bô é nuan'n.» an nian kenng'e'en lé?
- 43** I so'n ti, nh kanh klé amun ke, bé wa dé Nyanmien famien dile'n amun sa nun, béh fah man nvlé ufle bo bé wa yô sa kpa men.
- 44** [Swran kwlaa ng'o to yebue so'n su'n, oh titih nun tritri, ye swran nga yebue so'n to i su'n oh kpotoh.]
- 45** Ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue'm bé tii nyandra so mun'n, bé wuun i wle ke bé nde ye Jésus ken i so nion.
- 46** Bé klô ke béh treh, sange sre kun bé swran'm bé wun, yele ke bé bu Jésus Nyanmien nuan idyofue.

Matthieu 22

Atonvle fale i alie dile'n i wun nyandra

- 1** Jésus bu nyandra kun ékun kléé bé, o sé ke:
- 2** Nyanmien siéle'n o fa famien kun b'o fa atonvle men i wa.
- 3** O sunmeen i swran mun ke bé kô fle bé b'o yiaa bé atonvle'n bô'n, sange bé klô'a ke bé ba.

⁴O sunmeen i swran ufle mun ékun, o sé bé ke: Anh kê sé bé nga n yiaa bé'n ke man wié yô, man kun n nannin nin n nnen lô'n, i kwlaa wa bé, anh bla atonvle'n bô.

⁵Sannge ba bu'a flele so'n i akunndan, bé oo bé liké'm bé yôle, wié oo i fié su, ye wié kusu oo i aata dile.

⁶Ye wié'm bé tre i swran so mun, bé yôô bé tete, nan ba kun bé.

⁷Famien'n faa ya dan kpa, o sunmeen i sôndya mun ke bé kê kun swran kunfue so mun, nan bé wo bé klo'n nun.

⁸Ye o sé i swran'm bé ke: Man wié atonvle fale ninngé'n yô, alie'n wa bé, sannge bé bo n yiaa bé'n ba baman.

⁹I so'n ti, anh wo anngonda'm bé su, swran kwlaa nga an wun bé'n, anh fle bé man bé bla atonvle'n bô.

¹⁰Ye i swran so'm bé faa atin'm bé suo, swran kwlaa nga nga bé wun bé'n, swran te ô, swran kpa ô, bé fle bé, nan swran'm ba yi sua nga bé fa atonvle nun'n.

¹¹Ke famien'n wlu lo b'oh nianh bé b'o yiaa bé atonvle'n bô'n, o wuun swran kun le, wa wla'a trale nga bé fa ko atonvle bô'n wié.

¹²O use i ke: ?Dyanvue, o yô se ye a wla'a trale nga bé fa ko atonvle bô'n bo a wluu waa?

¹³Bian so'n wa uk'é'e i nuan. Ye famien'n sé i minnien'm bé ke: Anh tyi i sa nin i dya'n, anh yii guasu lo aôsin nun, bo lo ye bé sun bé di bé dyé'n.

¹⁴Ye Jésus sé ke: Bé fle bé nun kpanngban, sannge bé nun kaan sa ye bé fa béo.

César i l'impôt'n

(Marc 12:13-17; Luc 20:20-26)

¹⁵Ye pharisifue'm bé kê wuun bé wun, bé kunnde ke béh tiéh Jésus nuan bô nan béh dyranh su fa tree.

¹⁶Bé sunmaan bé sonnzonfue nin Hérodefue mun Jésus wun lo, bé wa sé i ke: Ndyá, é si ke a di nanwle, a klé swran mun Nyanmien atin'n nanwle nun. A srô'a swran fi, afin a nia'an swran nyrun.

¹⁷?É su l'impôt man César, annze nanh man é su men? Nga bo a bu i su'n kan klé é.

¹⁸Sannge Jésus si bé akunndan te bo bé bu'n, o usa bé ke: ?Gble tôfue mun, nzu ti ye an kan min niaan?

¹⁹Anh fa l'impôt'n i nun dyete mma kun bla n nian. Ye bé fa denier kun meen io.

²⁰O usa bé ke: ?Wan ye ng'o ô su ye'n? ?Ye wan sunuan yele ng'o kle su le'n?

21 Ye bé waan: César lieo. Ye o sé bé ke: Se o ti so'n, anh fa ng'o ti César lie'n men, ye ng'o ti Nyanmien lie'n, anh fah men.

22 Bé su tele b'o fa te bé'n, o bôô bé nuan, nan ba dyaô i wun le ba o.

Swran'm bé tyenle'n i su sa usale

(Marc 12:18-27; Luc 20:27-40)

23 I lé kungba so'n Sadducéfue'm bo bé waan, se swran wuo o tyenman'n, bé baa Jésus wun le, bé sé i ke:

24 Ndya Moïse waan: «Yasua kun b'o nin i yi ba wu'a ba'n, se o wu'n, man i niaan'n dye i angbôti'n, o nin i bé wu ba, nan i niaan'n i ôsu'n wa nunnunman.»

25 Laa swran nsô bo bé ti niaan'n bé ô é nun wa. Bé nyrun kpen'n dya'a bla, o wuli. Ke o nin i ba nya'an ba b'o ke i ôsu'n, i angbôti'n kee i niaan'n sa nun.

26 Bé nnyon su'n nin bé nsan su'n bé dyeli, bé wuli, lélé fa dyuu bé nsô'n su.

27 Ke bé kwlaa bé wuli'n, i sin bla'n kusu o wa wuli.

28 ?Ke swran'm béh tyenh'n, bla so'n oh yôh bé nun ônin lie, afin bé nsô'n bé dyelii?

29 Jésus sé bé ke: Amuan fon, an wu'an Nyanmien Nde nga bé kleli'n i wle, ye kusu an si'a ke Nyanmien ti kpli.

30 Afin ke swran'm bé kô tyen'n, yasua su dya'a bla, ye bla kusu su dya'a bian, sannge béh yôh ke ange'm bo bé ô nyanmien su lo'n bé sa.

31 ?Bé nga bé wuli'n bé tyenle'n i wun nde'n, amuan kannga'an nde nga Nyanmien kan kléli amun ke,

32 «o ti Abraham, nin Isaac, nin Jacob bé Nyanmien'n» i lé? Nyanmien ti'a bé nga bé wuli'n bé lie, sannge o ti bé nga bé ô nguan nun'n bé Nyanmien.

33 Ke swran'm bé tii nde nga Jésus kan klée bé'n, o bôô bé nuan.

Mmla'n i nun dan'n

(Marc 12:28-34)

34 Ke Pharisifue'm bé tii i ke Jésus nde'n kwlaa Sadducéfue mun'n, bé kô yiali.

35 Nan bé nun kun b'o ti mmla'n i sifue'n wa use i sa kun ke oh fah se nian, o use i ke:

36 ?Ndya, mmla'n i nun dan'n yele ônin?

37 Jésus sé i ke: «Klô o Min Nyanmien'n kpa, fo o wla'n kwlaa gue i su, man wo akunndan'n kwlaa tren i su.»

38 I ye o ti mmla klikli nin i nun dan nion.

39 Ye nien i nnyon su b'o fe'n: «Klô o wiéngu ke a fa klô o bobo wun'n sa.»

⁴⁰Mmla nnyon nga su ye mmla'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n kwlaa takaa.

?Christ ti David i Anunman?

(Marc 12:35-37; Luc 20:41-44)

⁴¹Ke Pharisifue'm bé yiali'n, Jésus usa bé ke:

⁴²?An bu Christ'n se? ?O ti wan wa? Bé sé i ke: O ti David i anunman.

⁴³Ye Jésus sé bé ke: ?Se o ti so'n, wuun o yô se ye man Nyanmien Wawe'n fannan nun David flee i Min, b'o séé ke:

⁴⁴«É Min Nyanmien'n séli min Min lie'n ke: Tran asé n fama su, Lélé m man ah tloh o kpofue'm bé su» nion?

⁴⁵?Se David flee i Min'n, wuun o yô se man o kô yô i anunmaan?

⁴⁶Bé nun wié fi a kwla te'e i su nin nde kpole kun. Ke o fin tyen so'n nun'n, swran fi a kwla use'e sa kun.

Matthieu 23

Jésus i mmla kléfue nin Pharisifue'm bé kputule

(Marc 12:38-40; Luc 11:37-54; 20:45-47)

¹Ye Jésus kan nde kléé swran mun nin i sonnzonfue mun, o sé bé ke:

²Mmla kléfue nin Pharisifue mun bé siin Moïse dya nun.

³I so'n ti, liké nga bé klé amun'n, anh fa su, anh yô, sanngé bé bobo bé fa'a su.

⁴Bé wlawla tro nonninnonnin dyin swran'm bé ti su, sanngé bé bobo bé fa'a bé sama bo kun kenmen.

⁵Liké kwlaa nga bé yô'n, bé yôé ke swran'm bé wun bé. Bé wla sebe dandan mun, ye bé yô bé trale'n i nuan ndyole'n tennden.

⁶Ke béh dih liké nzra nun'n, bé klô swran dandan'm bé tranwle'n nun tranle, bé klô Nyanmien sua nun bia kpakpa su tranle.

⁷Bé klô ke swran'm bé yô bé liké nzra nun, ye bé fle bé Nannan.

⁸Sanngé amun lie'n, nanh an yô amun wun ke bé fle amun Nannan, afin amun sukpen b'o ti amun liké kléfue'n ti kunngba tye, ye amun kwlaa an ti niaan.

⁹Nanh an fle swran ti blé fi amun si, afin amun Si'n ti kunngba tye, i ye o ô nyanmien su lo nion.

¹⁰Nanh an yô amun wun ke bé fle amun swran'm bé sukpen, afin amun sukpen'n ti kunngba tye, yele Christ.

¹¹Swran ng'o ti dan tra amun kwlaa'n, mon o su i wiéngu mun.

12Swran ng'o yô i wun dandan'n, Nyanmien wa gue i nyin asé, sanngé swran ng'o tu'e i wun'n, Nyanmien man oh nyanh nyrun.

13Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an ma'an swran'm bé atin ke bé fa bé wun man Nyanmien ke o sié bé. Amun bobo an fa'a amun wun ma'an Nyanmien ke o sié amun, ye bé nga bé waan béh yôh'n, an kpli'an bé su.

14[Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an dé angbôti mmla'm bé awlô'n, ye an kan nde tennden klé Nyanmien lélélé ke swran'm bé bu amun swran kpa. I so'n ti, amun fo tule lie'n o wa yô te kpa.]

15Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an wlan dyénnié'n nin asie'n bé lika'n kwlaa ke amunh kunndeh swran kun nan o katyi Juif. Ke an kô nyen'n, amun man o katyi nyrennen lika'n nun lofue tra amun bobo kpe blu.

16Amun anyansifue'm bo an klé swran atin'n, an yakô! Afin an sé ke, se swran wié di Nyanmien sua dan'n, nde fi nu'an nun, sanngé se swran wié di Nyanmien sua dan'n nun sika okwle'n, bé dé i liké.

17Anyansifue, sinnglinfue mun, sika okwle'n nin Nyanmien sua dan'n b'o man sika okwle so'n katyi Nyanmien lie'n, bé nun ônin ye o ti dan tra kuon?

18Ye an sé ke, se swran wié di Nyanmien sowle'n, nde fi nu'an nun, sanngé se swran wié di nnen'n bo bé fa so Nyanmien b'o ô i sowle'n su'n, bé dé i liké.

19?Anyansifue mun, nnen'n ye o ti daan, annze Nyanmien sowle'n bo i su ye Nyanmien fa nnen nion?

20Swran ng'o di Nyanmien sowle'n, wuun wa di Nyanmien sowle'n nin liké kwlaa ng'o ô su'n.

21Ye swran ng'o di Nyanmien sua dan'n, wuun wa di Nyanmien sua dan'n nin Nyanmien Kpli b'o tran nun'n.

22Swran ng'o di nyanmien'n, wuun wa di Nyanmien Kpli i bia'n o nin Nyanmien Kpli'n bobo b'o tran su'n.

23Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an yi menthe'n nin aneth'n nin cumin'n bé blusu'n, sanngé an yatyi mmla ng'o ti tyinndyin'n, nanwle dile'n, nin aunvue sile'n, nin sa kpa yôle b'o man swran'm bé fa bé wla gua amun su'n. Bé ye bé yôle'n ti i su nion, sanngé nanh an yatyi wié'm bé yôle.

24Amun anyansifue'm bo an klé swran atin'n, an kpukpu nzué'n an yi kakaa ba kun b'o ô nun'n, sanngé an men chameau.

25 Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an wunnzin klôwa nin talié'm bé sin, sanngé liké ng'o ô nun'n an nyeen wué kéklé su amun kônvi kpli'n ti.

26 Pharisifue anyansifue, dun mmua wunnzin klôwa'n nin talié'm bé klun lo nan i sin'n kusu wa yô yeiin.

27 Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an ti ke ndia su sua bo ba ken i ayré ufué sa, i tale'n yô klaan, sanngé i klun lo'n ti swran ôwié, nin ninngé tete wafa'n kwlaa.

28 Amun kusu ke an ti soo. Ke swran'm bé wun amun'n, an fa swran kpa, sanngé dunman klôle'n nin sa tete'n kwlaa bé ô amun awlen'n nun.

29 Amun mmla kléfue nin Pharisifue dunman klôfue mun, an yakô! Yele ke an kplan Nyanmien nuan idyofue'm bé ndia'm bé su sua, ye an yô swran kpakpa'm be asiélie'm bé klaan.

30 An sé ke: Se o ti ke é si'm bé ble su é ô le'n, wuun é nin bé é bô a yô'a kun ya ku'an Nyanmien nuan idyofue mun.

31 I so'n nun amun bobo an klé ke an ti bé nga bé kuun Nyanmien nuan idyofue mun'n bé wa.

32 Se o ti so'n, liké nga amun si'm bé bôli i bô'n, anh guegue i bô.

33 ?Wuô, onda mma mun, se ye amunh yôh nan ba bu'a amun fo ba fa'a amun a oman nyrennen lika'n nuon?

34 O man, nh sunmanh Nyanmien nuan idyofue nin ngwlelefue nin mmla kléfue mun amun sin. Amun wa kun wié, amunh bôbôh wié waka'n su, ye amunh bôh wié mun nin ngblé amun Nyanmien sua'm bé nun, amunh kléh bé yale klo'm bé su

35 nan bé kwlaa nga ba yô'a sa te fi bo bé kuun bé'n ke o fin Abel nanwlelefue'n i ble su lélé fa dyuu Barachie wa Zacharie bo an kunniin Nyanmien sua dan'n nin Nyanmien sowle'n bé afien'n, bé wié nde'n wa ka amun su.

36 Nanwle, i kwlaa so'n o ti adyulisufue nga'm bé nde.

Kôkôle nga Jésus kôkôé Jérusalem ti'n

(Luc 13:34-35)

37 Oô Jérusalem! Jérusalemfue bo an kun Nyanmien nuan idyofue mun'n, bo an fin bé nga bé sunman bé amun sin'n bé yebue'n, ble sunman n klô ke nh fleh amun mma mun, ke ako ta kun fle i mma mun o utu bé su'n sa, sanngé amuan kpli'an su!

38 Anh nian, amun awlô'n o wa ka amun sa nun, ye nde kun bo nh kanh klé amun'n ye, an su wu'an min kun,

³⁹lélé san amunh séh ke: «Swran ng'o ba é Min Nyanmien'n i dunman nun'n, man i liké'n kwlaa yô yé.»

Matthieu 24

Jésus kaan Nyanmien sua dan'n i satyile nde

(Marc 13:1-2; Luc 21:5-6)

¹Ke Jésus fin Nyanmien sua dan'n nun fitéli b'oh koh'n, i sonnzonfue'm bé wunngéé i wun le, bé fa Nyanmien sua dan'n i wafa nga bé fa kplannin'n klélii.

²Ye o sé bé ke: ?An wun ninngé kwlaa nga? Nanwle, i yebue fi su ke'e i wiéngu yebue su b'o su kan guamaan.

Nyrennen nga bé wa wuin nan men'n wa bô'n

(Marc 13:3-13; Luc 21:7-19)

³O kô traan asé Olive Ôka'n su. Ye i sonnzonfue'm bé bee i wun le, bé use blele ke: ?Ble ônin ye sa so'm bé yôo, ye nzu ye o ti o bale'n nin men'n i awiélie'n i nzolie nion? Klé é.

⁴Jésus sé bé ke: Anh sasa amun wun kpa, nanh man bé laka amun.

⁵Afin wa ti ale i wun nde nin i ngannien, béh séh ke, bé ye bé ti Christ nion. Bé wa laka swran kpanngban.

⁶Amun wa ti ale i wun nde nin i ngannien, nanh man amun klun titi amun, afin san sa so'm béh yôh.

⁷Sannge o su yô'e i awiélie. Nvlé kun wa dyaô nvlé kun wun, ye famien kun wa dyaô i wiéngu famien kun wun. Lika wié'm bé nun awé wa kpen, asie'n o wa kedyé.

⁸I kwlaa so'n ti nyrennen'n i bué nuan kaan sa.

⁹Bé wa fa amun wla nyrennen nun, béh kunh amun, ye nvlé'n kwlaa béh kpoh amun n dunman nun.

¹⁰O man swran sunman bé ti nun oh satyih, béh fah bé wiéngu wle swran'm bé sa nun, béh kpoh bé wiéngu.

¹¹Swran kpanngban bo bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n, bé wa dyaô laka swran kpanngban.

¹²Sa tete'n b'o wa son'n ti swran kpanngban bé swran klôle'n oh wiéh.

¹³Sannge swran ng'o tre i awlen lélé dyu i awiélie'n, oh fitéh nun.

¹⁴Bé wa kan Nyanmien siéle'n i dyasin fe nga men wunmuan'n nun nan swran'n kwlaa bé ti Nyanmien nde'n. I sin ye men i awiélie'n oh dyuoh.

Nyrennen dan'n

(Marc 13:14-23; Luc 21:20-24)

15-16 I so'n ti, ble nga an wun «tété liké» bo Nyanmien nuan idyofue Daniel keen i nde'n, ke o ô Nyanmien lika'n nun'n, man bé nga bé ô Judée'n bé wanndi o ôka'n su lo. —Man swran ng'o kanngan nde so'n o bu i akunndan! —

17 Ye swran ng'o ô sua ti gbagblagba'n su'n, ke o dyra'n, nanh mon o kô fa liké sua lo.

18 Ye swran ng'o ô fié su'n, nanh mon o se i sin ke o wa fe i trale dan'n.

19 Ble so'n nun wunnzefue nin bla ta'm bé yakô!

20 Anh sre Nyanmien ke, nanh man amun wanndile'n yô ayre nun, annze sabbat b'o ti amun tyen te'n.

21 Afin ble so'n nun nyrennen'n oh yôh dan, bo ke o fin men'n i bôbôle'n nun lélé nde i wunsu nian yô'a le, ye i wunsu su yô'a kun lé.

22 Se Nyanmien a kpe'a tyen so'n su'n, swran fi su fité'a nun, sanngé bé b'o faa bé'n bé ti, oh kpeh tyen so'n su.

23 I ble so'n nun, se swran wié sé amun ke Christ ô wa'n, annze o ô lé sa'n, nanh an fa su.

24 Afin bé bo bé ton bé wun suen ke bé ti Christ'n, o nin bé bo bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n, bé wa dyaô, béh yih atre, béh yôh abônuan sa mun lélé ke bé fa laka bé bo Nyanmien faa bé'n bobo, se bé kwla nyan bé ô.

25 Man dun mmua bô su a klé amun.

26 I so'n ti, se bé sé amun ke, o ô blô lo'n, nanh an wo se bé sé amun ke, anh nian o ô sua lo'n, nanh an fa su.

27 Afin ke nyanmien'n kpasin wia afilie lo o kpanya lélé dyu wia atolie lo'n, ke m bo n katyii Swran'm m bale'n oh yôh soo.

28 Lika nga liké fuen ô le'n, le ye apetekuasi'm bé yiaa.

Jésus b'o katyii Swran'n i bale

(Marc 13:24-27; Luc 21:25-28)

29 Ke tyen so'n nun nyrennen lie'n kô sin tye'n, wia'n katyih tuun, anglô'n su ta'a kun, nzraama'm béh finh nyanmien su lo gua, ye bé wa kedyé nyanmien su lo ninngé ngblingbli'm bé nun.

30 Ye nzolie ng'o klé ke m bo n katyii Swran'n n su ba'n oh fitéh nyanmien su lo, nvlévlé'n kwlaa béh bôh auyé, béh wunh m bo n katyii Swran'n ke n wô nyanmien blé'n su n su ba. Mh bah yasua su, min nyrun nyannyan o yô srô.

31 Ke awe'n kô te'n, nh sunmanh min ange mun, bé wa yia bé bo Nyanmien faa bé bo bé ô men wunmuan'n nun'n, ke o fin nyanmien'n i bué kun su lélé fa dyu i bué kun ékun.

Blofue aloma'n i su nde

(Marc 13:28-31; Luc 21:29-33)

32 Anh fa sunnzun blofue aloma'n bé nian. Ke oh nyrenh, bo i nnya'n treh'n, an si ke munngun'n wa mantan.

33 I kunngba nion, amun kusu ke an wun ninngé so'm bé kwlaa'n, man amun si ke m bo n katyii Swran'n min nin wa a mantan, n dyin anuan'n sin.

34 Nanwle, swran nga bé ô le'n, bé su wiéman nan sa so'm ba yô.

35 Nyanmien'n nin asie'n béh sinh, sannge min nde'n i ble'n su si'an lé.

Nyanmien kunngba tye ye o si i bale tyeon

(Marc 13:32-37; Luc 17:26-30, 34-36)

36 Tyen so'n nin i do'n swran fi simen, san min Si kunngba tye ye o si io. M bo n ti i Wa'n bobo n simen, ye nyanmien su lo ange'm bé kusu bé simen.

37 Ke m bo n katyii Swran'n m ma ba'n, swran'm béh yôh ke Noé i ble su'n sa.

38 Ble so'n nun, ke o ka kaan bo nzué dan'n toh'n, swran'm bé di liké, bé non nzan, bé non nzan, bé dya bla nin bian, lélé fa dyu tyen nga Noé wluu mméli'n nun'n.

39 Ba bu'a liké fi akunndan, lélé nzué dan'n o wa fa bé kwlaa oli. Ke m bo n katyii Swran'n m bale'n o wa yô soo.

40 Ble so'n nun yasua nnyon bo bé ô fié kun su'n béh fah kun, kun kah le.

41 Bla nnyon bo bé su si liké'n béh fah kun, kun kah le.

42 I so'n ti, anh tran minnde, yele ke an si'a tyen nga amun Min'n oh bah nuon.

43 Man amun wun i wle ke, se awlô bô kpen kun si kongue do nga awiéfue'n bah su'n, oh tranh minndee, o su yatyi'e le ke o fiti i sua'n.

44 I so'n ti, amun kusu anh buabua amun wun sié, afin m bo n katyii Swran'n mh bah do nga an bu'a min akunndan'n su.

Dyunman difue ng'o ti kpa'n nin ng'o ti'a kpa'n

(Luc 12:41-48)

45 ?Swran kpa nanwlefue b'o si ngwlele'n bo i min'n fe sié i swran'm bé su ke o man bé alie ble ng'o ti i nuan su'n i su'n, yele wan?

46 Dyunman difue nga ke i min'n bah'n o di i dyunman so'n, i lie su ti yé!

47 Nanwle, o wa fe i ninngé'n kwlaa wle i sa nun.

48 Sannge se o ti dyunman difue b'o ti'a nanwlefue b'o bu akunndan ke

49 i min'n i bale'n wa tye, nan o to i wiéngu dyunman difue'm bé su o bô bé, o nin nzanbôefue mun bé di bé non'n,

⁵⁰dyunman difue so'n i min'n oh bah tyen nga i nyin nu'en i bale'n su kun'n, nin do ng'o si'a ke i su ye o ba'n.

⁵¹Oh kpekpeh i nun, oh feh wle dunman klôfue'm bé nun, kan bé sun bé di bé dyé lo'n.

Matthieu 25

Talua blu bé wun nyandra

¹I ble so'n nun Nyanmien siéle'n oh yôh ke talua blu bo bé faa bé kannin mun ke béh kôh kpa yasua kun b'o su wa fa atonvle'n i atin'n sa.

²Bé nun nnun bé ti sinngliefue, ye nnun bé ti ngwlelefue.

³Sinngliefue'm bé faa bé kannin'n, sanngé ba fe'e i nzué a tra'a nun.

⁴Sanngé ngwlelefue'm bé faa bé kannin mun, ye bé gue i nzué'n wié liké wié nun tra'a nun.

⁵Ke yasua so'n tyeli b'o baman'n, lafile'n fa bé kwlaa, nan ba lafi.

⁶Ke lika'n buu nun'n, swran wié kpan séé ke: Anh nian, bian'n su ba, anh fité kô kpe i atin.

⁷Talua so'm bé kwlaa bé dyaôli, nan ba yô bé kannin'm bé kpa.

⁸Sinngliefue'm bé sé ngwlelefue'm bé ke: Anh man é amun kannin nzué'n wié, é kannin lie'm bé su nuan.

⁹Ngwlelefue'm bé sé bé ke: É bu'e ke o dyu é nin amun, o man anh wo kan bé yô i ate lo'n, anh kô tô bé lie.

¹⁰Ke béh koh i tôle'n ye bian'n dyuu leo, bé nga bé buabuaa bé wun'n bé nin bian'n bé wluu kan bé fa atonvle'n lo'n, nan ba tô anuan'n nun.

¹¹Ke o tye louun kan'n ye talua nga'm bé balio, bé sé ke: Ndya, Ndya tiké é anuan!

¹²Sanngé o sé bé ke: Nanwle, n si'a amun.

¹³Ye Jésus sé bé ke: I so'n ti, anh tran minnde, afin an si'a tyen'n nin do'n.

Dyunman difue nsan bé wun nyandra

¹⁴O wa yô ke bian kun bo ke o wa ko lika'n, o flee i swran mun, o fe i ninngé'n kwlaa wlaa bé sa nun'n sa.

¹⁵O maan kan talent nnun, o maan kun nnyon, ye o maan kun ékun kun, ke swran kun i wunmien'n fa ti dyu'n sa, ye o olio.

¹⁶Ke o yôô so'n, nga bé meen i talent nnun'n o fa kô dii aata, nan wa nyan su nnun.

- 17I kunngba'n nga bé meen i talent nnyon'n o nyaan nnyon uka su.
- 18Nga kusu bo bé meen i kun'n o kô kpe kunman, o fe i min'n i sika'n fiaa nun.
- 19Ke o tyee kpa'n, swran so'm bé min'n bali, o fle bé ke bé bla man bé bu sika b'o maan bé'n i akunndan.
- 20Nga b'o meen i talent nnun'n, o fa nnun ékun bali, o sé ke: Baba, a maan min talent nnun, nian, man nyan nnun ékun.
- 21I min'n sé i ke: O ti kpa. A ti swran kpa, a ti nanwlefue, liké kaan nga n fa mannin wo'n, a yôli i kpa, i so'n ti, n kusu nh foh o sié liké dan su. Bla man é ablé.
- 22Nga b'o meen i nnyon'n, i kusu bali, o sé ke: Baba, a maan min talent nnyon, nian, man nyan nnyon ékun.
- 23I min'n sé i ke: O ti kpa. A ti swran kpa, a ti nanwlefue, liké kaan nga n fa mannin wo'n a yôli i kpa, i so'n ti, nh foh o sié liké dan su. Bla man é si ablé.
- 24I sin nga b'o meen i kun'n bali, o sé ke: Baba, n si ke a ti swran bo i liké yôle yô ya, lika nga a gua'a awié le'n, a kpa awié le, ye a isa awié bo nanh wo ye a bôli'n.
- 25Sre kuun min o wun, nan man fa o talent'n man kô wle i asé, nian, o sika'n ye, dé.
- 26I min'n sé i ke: A ti swran te, a ti fuenfue, a sé ke, lika nga man gua'a awié le'n, n kpe awié le, ye n isa awié bo nanh min ye m bôli'n.
- 27?B'o li a si so'n, se o ti ke a fa n sika'n kô maan sika siéfue mun'n, ke n sa n sin bali'n, bo nh kôh fa'n, wuun n nya'an su nvasue?
- 28I so'n ti, anh dé talent kun ng'o ô i sa nun'n, anh fa uka swran ng'o le talent blu'n i lie'n su.
- 29Afin swran ng'o le liké'n ye béh menh i wiéó, ye oh nyanh kpanngban, sanngé swran ng'o le'a liké'n, kaan ng'o ô i sa nun'n, béh déh.
- 30Ye n swran b'o ô ye'n b'o le'a nyankô'n, anh fe i guasu lo aôsin'n nun, kan bé sun bé di bé dyé lo'n.

Dyole dile'n i atabô

- 31Ke m bo n katyii Swran'n bo min nyrun ti nyannyan o yô srô'n, min nin min ange'n kwlaa éh bah'n, nh yih n famien'n nglô nh tranh m bia'n su.
- 32Nvlénlé'n kwlaa béh yiah min nyrun le, mh buh bé nun ke nnen tafue bu i bua nin i bôli'm bé nun gua bé ngunminngunmin'n sa.
- 33Nh guah bua mun n sa fama su, ye nh guah bôli mun n sa be su.

34Ye m bo n ti famien'n nh séh bé nga bé gua n fama su'n ke: Amun bo n Si yôli amun yé'n, anh bla'a di famien bo ke b'éh bôh men'n i bô'n, bé sié maan amun'n.

35Afin ke awé kuun min'n, an maan min liké, nzué wé kuun min, an maan min nzué, ke n ti aôfue'n an sikéé min,

36ke min wun ti kplen'n an maan n tannin, n too tukpatye, an niaan n lika, bé wlaa m bisua, an niaan n wôsu.

37Ye nanwlefue'm bé wa usa n ke: ?Nannan, tyen ônin ye é wuun wo bo awé kun wo bo é moon o likéo, annze é wuun wo bo nzué wé kun wo bo é moon o nzuéo?

38?Tyen ônin ye é wuun wo bo a ti aôfue bo é sikéli woo, annze o wun ti kplen bo é moon o tannion?

39?Ye tyen ônin ékun ye é wuun ke a too tukpatye annze ba wlo o bisua bo é niannin o ôsuo?

40Ye m bo n ti famien'n nh séh bé ke: Nanwle, liké kwlaa nga an yô maan n nian nga bé yale'n tra wié'm bé lie'n, bé nun kun'n, min ye an yô maan mion.

41I sin nh séh bé nga bé gua m be su'n ke: Amun bo n Si bôô amun sannzan'n, anh dyaô min wun le o anannganman sin bo bé tro maan mmusu'm bé si Satan nin i ange mun'n nun.

42Afin ke awé kuun min'n, amuan ma'an min liké, nzué wé kuun min, amuan ma'an min nzué.

43Ke n ti aôfue'n, amuan siké'a min, ke min wun ti kplen'n, amuan ma'an n tannin, n too tukpatye, amuan nia'an n lika, bé wlaa m bisua, amuan nia'an n wôsu.

44Ye bé kusu béh usah n ke: ?Nannan, tyen ônin ye é wuun wo bo awé kuun wo, nzué wé kuun wo, a ti aôfue, o wun ti kplen, a too tukpatye, bé wloo o bisua bo ya nionmon o likaa?

45Ye nh séh bé ke: Nanwle, liké kwlaa nga amuan yô'a ma'an n niaan nga bé yale'n tra wié'm bé lie'n, bé nun kun'n, min ye amuan yô'a ma'an mion.

46Swran so'm bé lie'n, béh koh lika bo lo nyrennen'n wiéman'n nun, sange nanwlefue'm béh nyanh anannganman nguan.

Matthieu 26

Jésus wun nde tyityile

(Marc 14:1-2; Luc 22:1-2; Jean 11:45-53)

1Ke Jésus wiéé nde so'n kwlaa kan bo i nuan toli'n, o sé i sonnzonfue'm bé ke:

2An si ke o ka lé nnyon Pâque'n dyuh, bé wa fa m bo n katyii Swran'n man swran mun ke bé bôbô min waka'n su.

³Ke oh yôh so'n, wuun Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin men kpenngben'm ba yia Nyanmien nyrun dyranfue dan'n bo bé flee Caïphe'n i awlô lo,

⁴ke béh kunndeh ngwlele wafa nga bé fa tra Jésus bé kuin'n.

⁵Sannge bé waan, nanh mon o yô tyen dile'n nun, se o yô soo, o tyeman nan swran'm ba tri.

Bla kun fa blofue nzué guaa Jésus ti'n su

(Marc 14:3-9; Jean 12:1-8)

⁶Ke Jésus ô Simon kôkôwéfue'n i awlô Béthanie lo'n, bla kun bee i wun le.

⁷Blofue nzué bo i gua ti kéklé kpa'n i albâtre se kun ô i sa nun. Ke Jésus ti alie'n sin'n, o fa blofue nzué so'n gue i ti'n su.

⁸Ke i sonnzonfue'm bé wuun i so'n, o yôô bé ya, nan ba sé ke: ?Liké satyile ngben ke nga sa'n, i bô yeke ônin?

⁹Bé kwla yô blofue nzué nga i ate gua kpan, bé fe i sika'n man yalefue mun.

¹⁰Jésus wuun bé akunndan'n, nan wa sé bé ke: ?Nzu ti ye an fita bla'n i awlen soo? Liké ng'o yô maan min'n ti kpa.

¹¹Afin amun nin yalefue mun ye amunh kah titio, sannge n lie'n, min nin amun su tra'an wa titi.

¹²Blofue nzué so'n b'o fa guaa min wun'n o ti ke min nzie ye wa siéo.

¹³Nanwle, men wunmuan'n nun lika kwlaa nga béh bôh dyasin fe nga'n, béh kanh sa nga bla nga yôli'n wié, ke bé wla kpen i su.

Judas i Jésus swran'm bé fa manle

(Marc 14:10-11; Luc 22:3-6)

¹⁴Ye i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé nun kun bo bé flee Judas Iscariot'n o oo Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé wun lo,

¹⁵o usa bé ke: ?Se n fe man amun'n, nzu ye amunh manh mion? Nan bé nen a su ke béh menh i dyete ufué ablasan.

¹⁶Ke o fin tyen so'n nun'n, o kundeli tyen ng'o ti kpa bo i nun oh kwlah fe man bé'n.

Jésus nin i sonnzonfue'm bé dii Pâque'n

(Marc 14:12-21; Luc 22:7-14, 21-23; Jean 13:21-30)

¹⁷Lé kungba bo béh bôh kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i dile bô'n, Jésus sonnzonfue'm bé wa usee i ke: ?Nin ye a klô ke é kô siésié nan a di Pâque nion?

¹⁸O sé bé ke: Anh wo klo lo swran kun awlô, anh sé i ke, Ndya waan iyô, é sé o ke i ble'n wa mantan, nan o lika wa ye o nin i sonnzonfue'm béh dih Pâque nion.

19 Jésum sonnzonfue'm bé yôô liké ng'o kan kléé bé ke bé yô'n, nan ba kô ton Pâque alie'n.

20 Ke alie dyoli'n, o nin i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé traan alie'n sin.

21 Ke béh dih liké'n, o sé ke: Nanwle, amun nun kun wa fa min man swran mun.

22 Bé wla bôô dan kpa, bé use bé ti nun ti nun ke: ?Nannan, mion?

23 O sé ke: Swran nga bé nin min wlaa asa ityra'n, bé nun kun ye oh fah min man swran muon.

24 M bo n katyii Swran'n n su ko ke bé klee min wun nde'n nun'n sa, sange swran ng'oh fah min man swran mun'n, i yakô! O flunman ke ba wu'a swran so'n.

25 Judas b'o fe maan swran mun'n o usee i ke: ?Baba, mion? Jésum sé i ke: Een, ye o nuan ô su leo.

Communion fale'n i ba kpele

(Marc 14:22-26; Luc 22:15-20; 1 Cor 11:23-26)

26 Ke béh dih liké'n, Jésum faa kpaun, ke o laa Nyanmien asé'n, o bubu nun fa meen i sonnzonfue mun, o sé bé ke: Kpaun ng'o ô ye'n ti min wunnen, anh fa di.

27 I sin o faa klôwa kun, ke o laa Nyanmien asé'n, o fa maan bé, o sé bé ke:

28 Amun kwlaa anh non, du vin ng'o ô ye'n o ti min mmôdya b'o man amun nin Nyanmien amunh dih anuanse. Swran sunman bé ti ye béh gueh i aséo, o man Nyanmien yatyih bé sa bo bé yôlii'n tye bé.

29 Nh kanh klé amun ke, ke o fin nde'n n su no'an raisin nzué nga kun, lélé san tyen nga min nin amun éh nonh ufle n Si i men'n nun lo'n.

30 Ke bé tôô Nyanmien manmanle dyué'n, bé oo Olive Ôka'n su lo.

Jésum séé ke Pierre wa sé ke o simen

(Marc 14:27-31; Luc 22:31-34; Jean 13:36-38)

31 Ye Jésum sé bé ke: Nde kongue nga amun kwlaa amun ti nun wa satyi min ti, afin bé klee ke: «M ma bô bua tafue'n, ye bua fa so'n béh bôh sanndi.»

32 Sange ke n wu bo n kô tyen'n, nh dunh mmua amun nyrun Galilée lo.

33 Pierre soo su, o sé i ke: Kannze o ti bé kwlaa bé ti nun satyih'n, n lie'n su satyi'a wié mlonmlon.

34 Jésum sé i ke: Nanwle, nde kongue nga bobo, a wa sé ke a si'a min so kpa nsan, nan ako nyinman'n wa bô.

35 Pierre sé i ke: Kannze min nin wo é wu'n, san éh wuh, n su sé'a ke n si'a o lé. Nan i sonnzonfue'n kwlaa ba kan nde kunngba'n.

Jésus kôkô yale kléé Nyanmien Gethsémané lo

(Marc 14:32-42; Luc 22:39-46)

36Ke o yôô so'n, o nin i sonnzonfue'm bé oo lika bo bé flee Gethsémané'n nun lo, o sé bé ke: Anh tran wa, n kusu nh koh n nyrun lo, nh kôh kôkô yale klé n Si.

37O faa Pierre nin Zébédée wa yasua nnyon'n bé oli, akluntitie'n too i su, ye awlabôe'n bôô i kunle bôô,

38ye o sé bé ke: Awlabôe'n su kun min, anh ka wa, anh tran bé nyin su uka min.

39Ye o oo i nyrun lo kaan, o la utu i nyin asé, o sé i Si ke: N Si, se nyrennen wié nga kwla tô fuan min'n, mon o tô fuan min, sanngé nanh yô nga a klô ke o yô su'n, sanngé yô nga a klô ke ah yôéh su'n.

40Ke o se i sin b'o tô i sonnzonfue muon, bé ô le bé su lafi, ye o sé Pierre ke: Amuan kwla tra'an amun nyin su a uka'a min do bo kun!

41Man amun nyin tran su, ye amun nin Nyanmien anh kôkô yale nan Lakafue'n wa laka'a amun. Amun awlen'n wô su ke amunh yôh, sanngé an le'e i wun fanngan.

42O yatyi bé oli ékun, o sé i Si ke: N Si, se o ti'a bo nyrennen wié nga tô fuan min'n, man n wun nyrennen so'n. Sa nga a klô ke ah yôh'n, yô.

43O baa ékun o tô béo, bé su lafi, afin lafile'n wô bé nyin su.

44O yatyi bé le o oo ékun, o kô kan nde kungba'n kléé i Si ékun.

45I sin o se i sin bee i sonnzonfue'm bé wun le, o sé bé ke: Anh dé wunmien, anh lafi sien'n! Anh nian, do nga béh fah m bo n katyii Swran'n man sa te yôfue mun'n wa dyu.

46Anh dyaô man é wo, swran ng'oh fah min man swran mun'n o su ba.

Jésus i trale

(Marc 14:43-50; Luc 22:47-53; Jean 18:2-11)

47Ke i nuan te ô nde'n su'n, kpekuun i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé nun kun bo bé flee Judas'n, o nin swran kpanngban bo Nyanmien nyrun dyanfue dandan nin men kpenngben'm bé sunmaan bé, bo kaka nin klonman ô bé sa nun'n, ba bô nun.

48Judas b'o fe maan swran mun'n, o kléé bé nzolie kun, o sé ke: Swran nga n tô n sa yi i komin'n, wuun io, anh tre.

49Kpekuun o wunngé i wun le, o sé i ke: Baba, anun ô, ye o tôô i sa yi i komion.

50Jésus sé i ke: Dyanvue, liké nga a bee i yôle'n, yô. Nan swran so'm ba to Jésus su, ba tre.

51 Bé nga bé su Jésus su'n bé nun kun tyuen i kaka'n o fa kpee Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i swran'n kun su'n.

52 Ye Jésus sé i ke: Fo o kaka'n wle i bua'n nun, swran kwlaa ng'o tra kaka nun'n, kaka i nuan ye oh kooh.

53 ?A bui ke n kwla fle'a n Si ke o ble min ange bo bé tra akpi fa blu-nin-nnyon ityra'n?

54 ?Se wa yô'a so'n, oh yôh se nan nde nga bé kleli i ke béh yôh ke nga sa'n, wa kpen su?

55 Kpekuun Jésus sé swran'm bé ke: An su n su nin klonman nin kaka mun ke kôdiawiéfue bo an be i trale sa. Tyen kwlaa n tran Nyanmien sua dan'n nun n klé liké, amuan tra'a min.

56 Sange bé yôô i kwlaa so'n nan nde nga Nyanmien nuan idyofue'm bé kleli'n o kpen su. Ye i sonnzonfue'n kwlaa bé yatyii le bé wanndilio.

Jésus i dyole difue dandan'm bé dyasu fa kole
(Marc 14:53-65; Luc 22:54-55, 63-71; Jean 18:12-14, 19-24)

57 Bé bo bé traa Jésus'n bé fe oo Nyanmien nyrun dyranfue dan Caïphe i awlô lo, kan mmla kléfue nin kpenngben'm bé yiaa lo'n.

58 Pierre su i su lélé bé dyuu Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i awlô lo, sange o mentenmen. O wluu lo, o nin sua sunianfue'm bé tran le ke o nian ke nde so'n oh fah kpe'n.

59 Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé nin dyole difue dandan'n kwlaa bé kunnde Jésus wun sa kun bo béh dyranh su fa kuin.

60 Swran kpanngban bé wa toon i suen'n, sange wa yô'a yé.

61 I sin i suen tonfue nnyon ékun bé bali, bé sé ke: Bian so'n waan, o kwla bubu Nyanmien sua dan'n, ye oh kplenh ufle lé nsan.

62 Nyanmien nyrun dyranfue dan'n o dyaô usaa Jésus ke: ?A te'a nde fi su? ?Nde nga bé ken le'n, o ti se?

63 Sange Jésus a uké'e i nuan. Ye Nyanmien nyrun dyranfue dan'n sé i ke: Nh sreh o, nian Anannganman Nyanmien'n ti, se a ti Christ Nyanmien Wa'n, kan klé é.

64 Ye Jésus sé i ke: Ye o nuan ô su leo. Nh kanh klé amun ékun ke, ke o fin nde'n, amun wa wun m bo n katyii Swran'n ke n ti Nyanmien Kpli'n i fama su, ye n wô nyanmien blé'n su n su ba.

65 Ye Nyanmien nyrun dyranfue dan'n tii i bobo wun trale'n nuon, o sé ke: Wa satyi Nyanmien dunman! ?Lalôfue ônin ye éh kunndeh i ékuon? Afin amun bobo an tii Nyanmien dunman b'o satyi'n. ?An bu i se?

66Ye bé sé i ke: O nin kunle ye o fataa.

67Ke o yôô so'n, ye bé guee i nyrun ngosre, bé bôô i atyolieo.

68Wié'm bé kpatyi i nyrun, bé sé ke: Christ, klé é swran ng'o bô wo'n.

Pierre séé ke o si'a Jésus

(Marc 14:66-72; Luc 22:56-62; Jean 18:15-18, 25-27)

69Ke oh yôh so'n, wuun Pierre ti awlô le. Afannien kun bee i wun le, o sé i ke: O kusu, a ô Jésus b'o fin Galilée'n i sin wié.

70Sannge o keen bé kwlaa bé nyrun le ke o simen, o sé ke: Nde nga a klô ke ah kanh'n, n wu'en i wle.

71Ke Pierre oo ala bô lo'n, afannien kun ékun wunniin, o sé bé nga bé ô le'n bé ke: Bian nga ô Jésus b'o fin Nazareth'n i sin wié.

72O keen ékun ke o simen, nan wa di Nyanmien Kpli'n.

73Ke o tyee kan'n, bé nga bé ô le'n bé wunngé Pierre wun le, bé sé i ke: Nanwle, o kusu, a ô minnien nga'm bé nun wié, afin wo anien'n klé so.

74Ye o fa Nyanmien Kpli wuwue i wuon, o sé ke: Se m bua atô'n, man Nyanmien Kpli wun min. N si'a bian so'n. Ke o yôô so'n ye ako nyinman'n bôlio.

75Ye Pierre wla kpeen nde nga Jésus kan klélii ke, o wa sé ke o simen so kpe nsan, nan ako nyinman'n wa bô'n i suo. O fitéé gua su lo, nan wa sun dan kpa.

Matthieu 27

Jésus i Pilate dyasu fa kole

(Marc 15:1; Luc 23:1-2; Jean 18:28-32)

1Ke alie tyennin'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin men kpenngben'm bé kwlaa bé kô wuun bé wun ke bé kun Jésus.

2Ke bé tyilii'n, bé fe kô maan Pilate b'o sié bé'n.

Judas i komin bôle

3Ke Judas b'o fa Jésus maan swran mun'n, o wun ke béh kuinh sakpa'n, o kôkôli, nan wa fa dyete ufué ablasan'n wa kô man Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben mun,

4o sé ke: Ke n fa swran bo wa yô'a sa te fi'n maan amun ke an kuin'n, man yô'e kpa mlonmlon. Ye bé sé i ke: ?É nde ô nun? O bobo o ndeo.

5Judas tô sika'n guaa Nyanmien sua dan'n nun lo, nan wa o a kô bô i komin.

6Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé isaa sika so'n, ye bé sé ke: É kwla fa'a sika so'n gua'a Nyanmien sika'n nun, afin bé fa sika so'n tôô swran mmôdya.

7Ke bé kannin bo bé nen see su'n, bé fa sika so'n tôô se ufue'n i asie'n, ke bé fa yô aôfue'm bé asiélie.

8I so'n ti, lélé nde bé te fle asie so'n mmôdya asie.

9-10 Ye o kpeen Nyanmien nuan idyofue Jérémie i nde'n suo, o sé ke: «Bé fa dyete ufué ablasan b'o ti swran nga bé dili i gua'n i sika'n, bé fa tôô se ufue'n i asie'n, ke é Min Nyanmien'n kan kléé min ke n yô'n sa. Afin ke swran kun i gua bo Israël mma'm bé kpeli'n o ti soo.»

Pilate i Jésus sa usale

(Marc 15:2-5; Luc 23:3-5; Jean 18:33-38)

11Ke bé fa Jésus oo bé kpenngben'n i dyasu so'n, o usee i ke: ?A ti Juif'm bé famien? Ye Jésus sé i ke: Ye o nuan ô su leo.

12Sange suen nga Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben'm bé toen'n, o te'a wié fi su.

13Ye Pilate use i ke: ?A ti'a suen tete kpa nga bé ton o le'n?

14Sange Jésus a te'a nde so'n kun sa su, i so'n ye o bôô bé kpenngben'n i nuan dan nion.

Bé séé ke bé kun Jésus

(Marc 15:6-15; Luc 23:13-25; Jean 18:39—19:16)

15Bé tyen dile kwlaa nun bisuafue kun nga swran'm bé sre bé kpenngben'n ke o yatyi i nun man bé'n, o satyi i nun man bé.

16Ke oh yôh so'n, bisuafue kun ô le bo i dunman'n wa fu dan kpa, bé flee Barabbas.

17Ke bé yiali'n, Pilate usa bé ke: ?Barabbas nin Jésus bo bé flee Christ'n, bé nun ônin ye an klô ke n yatyi i nun man amuon?

18Afin o si ke bé nyin b'o tyi Jésus'n ti ye bé fe kô meen io.

19Ke o traan asé dyole diwle lo'n, i yi sunmaan swran ke bé kô sé i ke, nanh mon o fe i wun wla bian nanwlefue so'n i nde'n nun, afin i waan, nde o fee lalie nun dan kpa i ti.

20Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben'm bé di wlaa swran mun ke bé sre Barabbas ti, nan bé kun Jésus.

21Kpenngben'n usaa bé ékun ke: ?Bé nnyon'n bé nun ônin ye an klô ke n yatyi i nun man amuon? Ye bé waan, Barabbaso.

22Pilate usa bé ke: ?Ye n yô Jésus bo bé flee Christ'n i se? Bé kwlaa bé waan: Man bé bôbôé waka'n su!

23Ye o usaa bé ékun ke: ?Sa te ônin bo tye ye o yôlio? Ye bé kpan kéklé kpa ékun ke: Man bé bôbôé waka'n su!

24Ke Pilate wuun ke o su kwla yô'a sa fi bo alôwa'n yô dan tra su'n, o fa nzué wunziin i sa swran'm bé nyrun le, o sé ke: Swran nanwlefue nga i kunle'n, n lie nu'an nun, amun bobo amun ndeo.

25Ye swran'n kwlaa bé sé i ke: Man i wié nde'n ka é nin é mma mun é su.

26Ye Pilate yi Barabbas maan béo. Ke o man bé bôô Jésus'n, o fe maan bé ke bé kô bôbôé waka'n su.

Sôndya'm bé Jésus finfin yôle

(Marc 15:16-20; Jean 19:2-3)

27Ye Pilate i sôndya'm bé fa Jésus oo i awlô lo, nan ba yia sôndya'n kwlaa bo bé ô le'n, ke bé wa yie i wun le.

28Bé yii i wun trale'n nan ba fa trale dan kun bo i nyin ti ke ba wle kôndrô bui nun sa'n ba wle i wun.

29Bé woo ôwié ke sika klé sa bé fa wle i ti, ye bé fa ndema kun wle i sa fama'n nun, bé kôô i bô, bé yô i finfin bé sé ke: Juif'm bé famien, man a tye ô!

30Bé gue i wun ngosre, bé fa ndema'n b'o ô i sa nun'n fin i ti'n su.

31Ke bé yô i finfin so wiéli'n, bé yii i wun trale dan'n, nan ba fe i bobo lie'n ba wle i wun ékun, ye bé fe oo i waka'n su bôbôleo.

Jésus i waka'n su bôbôle

(Marc 15:21-32; Luc 23:26-43; Jean 19:17-27)

32Ke bé fin lo béh fitéh'n, bé nin Cyrène bian kun bo bé flee Simon'n yiali, nan ba mien ke o sua Jésus waka'n.

33Ke bé dyuu lika bo bé flee Golgotha'n bo i bô yele Ti Kônglôman Lika'n nun lo'n,

34bé menniin du vin bo bé fa nnen wiwi guaa nun'n ke o non, sanngé ke o woo su'n, wa nonman.

35Ke bé bôbôlii waka'n su'n, bé tu i trale'm bé wun foto.

36I sin bé traan asé le bé nien.

37Bé kle sa nga ti ye bé bôbôlii waka'n su'n siéé i ti su le, bé klee ke: Jésus b'o ti Juif'm bé famien'n ye.

38Bé bôbôlii nin kôdiawiéfue nnyon, kun ô i fama su, kun ô i be su.

39Bé nga béh sinh le'n, bé di i te, bé kpukpu bé ti nun, bé sé ke:

40O bo o waan ah bubuh Nyanmien sua dan'n, nan ah kplenh lé nsan'n, dé o wun sien'n, ye se a ti Nyanmien Wa sakpa'n, fin waka'n su dyra.

41Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé nin kpenngben mun bé yô i finfin, bé sé ke:

42 O déé swran wié mun, sanngé o kwla dé'e i bobo wun. O ti Juif'm bé famien! Mon o fin waka'n su dyra, ye éh lafih i suo.

43 O fe i wla gue Nyanmien su, se Nyanmien so'n klôé'n, mon o déé sien'n, afin i waan o ti Nyanmien Wa.

44 Kôdiawiéfue bo bé bôbôli bé nin i'n bé kusu bé dii i te wié.

Jésus i wule

(Marc 15:33-41; Luc 23:44-49; Jean 19:28-30)

45 Ke wia'n dyrannin'n, aôsin'n wlali men wunmuan'n nun lélé fa dyuu nnosua wia nun.

46 Nnosua wia so'n nun Jésus kpaan kéklé kpa, o sé ke: ?Éli, Éli, lama sabaktani? bo i bô yele: ?Min Nyanmien, min Nyanmien, nzu ti ye a wanndi mion?

47 Bé nga bé ô le'n bé nun wié tili, bé sé ke: Anh nian, o su fle Élie.

48 Kpekuun bé nun kun wanndi kô fa mlan fa bôô du vin nyanwa nun, o fa bleblee ndema kun su, o fa meen ke o non.

49 Sanngé bé wié'm bé sé ke: Yatyi i le man é nian, se Élie wa dé i ô.

50 Jésus kpaan kéklé kpa ékun, nan wa wu.

51 Kpekuun tannin dan'n bo bé fa kpe Nyanmien sua dan'n nun'n, o kpatyii i nglo lo lélé fa dyuu i ngua wa, asie'n kedyéli, yebue'm bé kpukéli.

52 Ndia'm bé buli, ye Nyanmien i swran'm bo bé wuli'n, bé sunman bé tyennin.

53 Ke Jésus tyennin'n, bé kusu bé fin ndia nun fitéli, bé oo Jérusalem b'o ti Nyanmien klo'n su lo, swran sunman bé wuun bé.

54 Sôndya ya sukpen'n nin bé nga bé ô le bé nian Jésus su'n, ke bé wuun asie'n b'o kedyéli'n nin sa ng'o yôli'n, sre kuun bé dan kpa, nan ba sé ke: Nanwle, bian so'n ti Nyanmien Wa sakpa.

55 Bla kpanngban bo bé nin Jésus fin Galilée bali bo bé nien i lika'n, bé ô le, bé dyran mmua lo bé nien.

56 Marie b'o fin Magdala'n, nin Marie Jacques nin Joseph bé nin'n, ye Jean nin Jacques bo bé ti Zébédée i wa'n bé nin'n, bé ô bé nun wié.

Jésus i siéle

(Marc 15:42-47; Luc 23:50-56; Jean 19:38-42)

57 Ke alie dyoli'n, bian anyanbéunfue kun bo bé flee Joseph'n b'o fin Arimathée'n bo i kusu ti Jésus sonnzonfue kun'n o bali.

58 O oo Pilate wun lo kô sree Jésus fuen'n, ye Pilate waan, bé fa men.

59 Joseph faa Jésus fuen'n, o fa tannin kpa kun tyityilii,

⁶⁰nan wa kô siéé o bobo i ndia ufle b'o man bé kpeli yebue nun'n i nun. Ye o kôndôô yebue dan kun sié ndia'n i anuan'n nun, nan wa o.

⁶¹Marie b'o fin Magdala'n nin Marie kun'n bé ô le, bé ti ndia'n i nyrun ndenman su le.

Ndia'n i sunianle

⁶²Ke Juif'm bé buabuaa bé wun ya'n bo alie'n tyennin'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue'm bé bô yô kun bé oo Pilate wun lo bé kô sé i ke:

⁶³Nannan, é wla kpen nde kun bo ke bian gblefue dan so'n i nyin ô su'n o kannin'n su, i waan, se bé kuin nan o di lé nsan'n, oh tyenh.

⁶⁴I so'n ti, sé sôndya mun man bé kô nian ndia'n su lélé o di lé nsan, nan i sonnzonfue'm ba'a fe'e i fuen'n, ba sé'a swran'm bé ke wa tyen'n ti. Se o yô so'n, gble nga bé wa yôé kasien'n, oh trah laa lie'n.

⁶⁵Pilate sé bé ke: Sôndya mun ye bé ô leo, anh fa bé wo man bé kô nian su ke an klô'n sa.

⁶⁶Bé fa bé oli. Ke bé taa ndia'n su'n bé siéé i nzolie, nan ba sié sôndya mun le.

Matthieu 28

Jésus i tyenle

(Marc 16:1-8; Luc 24:1-12; Jean 20:1-10)

¹Ke sabbat b'o ti bé tyen te'n sinnin'n, monnen'n b'o ti lé motyue'n i tyen ba klikli'n i ndyennien su, Marie b'o fin magdala'n o nin Marie kun'n bé oo ndia'n i nianle.

²Kpekuun asie'n kedyéé dan kpa, afin é Min Nyanmien i ange kun fin nyanmien su lo dyrali, o kôndôô yebue bo bé fa nyin ndia i anuan'n, o traan su.

³I wun'n kpadya ke nyanmien kpasin sa, ye i trale'n fen fitafita ke nyanmien ufué sa.

⁴Sre kuun sôndya mun dan kpa, bé wun usu bé, nan ba katyi ke ba wu sa.

⁵Sange ange'n séé bla'm bé ke: Amun lie'n, nanh sre kun amun, afin n si ke an su kunnde Jésus bo bé bôbôlii waka'n su'n.

⁶O nu'an wa, wa tyen ke o kan kléli amun ke oh tyenh'n sa. Anh bla'a nian lika ng'o laa nun'n,

⁷nan anh wo trelele kô kan klé i sonnzonfue mun ke wa tyen. Wa dun mmua amun nyrun Galilée lo, lo ye amunh wunh io. Ye man kan klé amun leo.

⁸Sre'n nin aklundyué'n kun bé kpô, nan ba dyaô ndia'n su le ndende ke béh kôh kan dyasin so'n klé i sonnzonfue mun.

⁹Kpekuun Jésus fitéé bé nyrun atin'n nun, o sé bé ke: Amun ain ô! Bé wunggéé i wun le, bé kôôô i bô, bé tree i dya'n.

¹⁰Ye Jésus sé bé ke: Nanh sre kun amun, anh wo kô sé n niaan'm bé ke bé o Galilée lo, lo ye béh wunh mion.

Nde nga ndia sunianfue'm bé wa kannin'n

¹¹Ke bé te ô atin'n nun'n, sôndya'm bé wié baa klo le, bé wa kan sa kwlaa ng'o yôô lo'n kléé Nyanmien nyrun dyranfue dandan mun.

¹²Ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben'm bé yiali bo bé wun bé wun'n, bé maan sôndya'm bé sika louun kpa,

¹³bé sé bé ke: Anh sé ke: Ke éh lafih kongue'n, i sonnzonfue'm bé wa fee i fuen'n.

¹⁴Se kpenngben'n ti nde so'n éh kpeteh, éh déh amun, o su klé'a amun yale.

¹⁵Sôndya'm bé soo sika so'n nun, nan ba yô ke bé kan kléé bé ke bé yô'n sa. Bé nde so'n truu Juif'm bé nun lélé fa dyu nde.

Ngalie bo Jésus nin i sonnzonfue'm bé dili'n

(Marc 16:14-18; Luc 24:36-49; Jean 20:19-23)

¹⁶Jésus sonnzonfue blu-nin-kun'n bé oo Galilée ôka'n b'o kléé bé'n su.

¹⁷Ke bé wunniin'n, bé kôôô i bô, sange bé wié'm ba lafi'a su kpa.

¹⁸Jésus wunggéé bé wun le, o sé bé ke: Nyanmien maan min atin ke n sié nyanmien su lo nin asie'n su ninngé'n kwlaa.

¹⁹I so'n ti, anh wo kô klé nvlé nvlé'n kwlaa bé liké, man bé katyi n sonnzonfue, ye anh yô bé baptême é Si Nyanmien, nin i Wa'n, nin i Wawe'n bé dunman nun.

²⁰Ye liké kwlaa nga n kléé amun'n, amun kusu, anh klé bé man bé fa su. Anh nian, min nin amun é ô tyen kwlaa lélé men'n fah wié.

Marc

Marc 1

Jean baptême yôfue'n i Nyanmien nde kanle

(Matt 3:1-12; Luc 3:1-9, 15-18; Jean 1:19-28)

- ¹Jésus-Christ, [Nyanmien Wa'n] i dyasin fe'n i bôbôle'n ye.
- ²Bé klee Nyanmien nuan idyofue Ésaïe i fluwa'n nun ke: «Nian, nh sunmanh min ndôlô bôfue'n, oh dunh mmua o nyrun, Oh kôh yô wo atin'n kpa.
- ³I ye o kpan blô lo nion, o sé ke: Anh siésié é Min'n i akpo'n, Anh yô i atin'm bé séiin, anh tréké su.»
- ⁴I so'n su ye Jean baptême yôfue'n bali blô lo, o kan kléé bé ke bé katyi bé nzuen'n, ye bé yô baptême nzué'n nun, nan Nyanmien yatyi sa nga bé yôlii'n tye bé nion.
- ⁵Judée men wunmuan'n nin Jérusalemfue'n kwlaa bé oo Jean wun lo. Ke bé kaan sa te nga bé yôli'n, o yô bé baptême Jourdain nzué ba'n nun.
- ⁶Chameau ndre trale ô Jean wun, ye kplô kun tyi i afien. Lalô nin wema nzué ye o dio.
- ⁷Ke oh kanh nde'n, o sé ke: Swran kun b'o le nyrun tra min'n o ô sien o su ba, ke n kan asé n nyanndyi i ngbabua nyanman'n, min nin i so yôle'n fataman.
- ⁸N lie'n, n yôli amun baptême nzué'n nun, sange i lie'n, o wa fa Nyanmien Wawe'n yô amun baptême.

Jésus i baptême yôle

(Matt 3:13-17; Luc 3:21-22)

- ⁹I ble so'n nun Jésus fin Nazareth Galilée men'n nun bali, nan Jean wa yô i baptême Jourdain'n nun.
- ¹⁰Ke Jésus fin nzué'n nun fitéh'n, i ôsu kunngba'n nun o wuun ke nyanmien su lo'n su ti muaan, ye Nyanmien Wawe'n dyre i su ke aublé sa.
- ¹¹O tii swran kun nen nyanmien su lo, o sé ke: A ti min awlen su Ba, o su ye man fa n wla'n kwlaa a guaa.

Jésus i lakale

(Matt 4:1-11; Luc 4:1-13)

- ¹²Kpekuun Nyanmien Wawe'n fa Jésus oo blô lo.
- ¹³O dii lé ablanan blô lo, Satan kô lekeleke. O nin blô nnen mun ye bé ô loo, ye ange'm bé sui.

Jésus i dyunman bôbôle Galilée lo

(Matt 4:12-17; Luc 4:14-15)

14Ke bé wlaa Jean bisua'n, i sin Jésus oo Galilée men'n nun. O kan Nyanmien i dyasin fe'n,

15o sé ke: Ble'n i nuan a yia, ye Nyanmien i siéle ble'n wa mantan. Anh katyi amun nzuen'n, anh lafi Nyanmien i dyasin fe'n su.

Dyué kunfue nnan bo Jésus bé'n

(Matt 4:18-22; Luc 5:1-11)

16Ke oh sinh Galilée fete'n nuan'n, o wuun Simon nin i niaan André ke bé su gua bé lala'n fete'n nun, afin bé ti dyué kunfue.

17Jésus sé bé ke: Anh bla'a su n su, nh fah amun katyi swran'm bé trafue ke dyué trafue sa.

18Kpekuun bé yatyii bé lala'm bé le, ye bé suu i suo.

19Ke o oli i nyrun louun kan'n, o wuun Zébédée i wa Jacques nin i niaan Jean, bé kusu bé ô bé alié'n nun bé su tanndan bé lala'm bé nun.

20O flee bé, kpekuun bé katyii bé si Zébédée nin dyunman difue mun alié'n nun, nan ba su i su.

Bian bo asie usu satyilii'n

(Luc 4:31-37)

21Bé oo klo'n bo bé flee Capernaüm'n su. Sabbat b'o ti bé tyen te'n, Jésus wluu Nyanmien sua'n nun, o klée liké. I liké b'o klé bé'n bô bé nuan, yeke ke i nde b'o kan'n, o klé bé ke o le sin dyanfue,

22o ti'a ke mmla kléfue'm bé lie'n sa.

23Ke oh yôh so'n, bian kun bo asie usu b'o satyi swran'n wa satyii'n, o ô Nyanmien sua'n nun le,

24o kpan sé ke: ?Jésus bo a fin Nazareth, nzu sa ye o ô é nin wo yé afieon? A baa é nunnunle. N si o kpa, a ti Nyanmien i Swran.

25Jésus idyolii, o sé i ke: Muon nuan le, dyaô bian nga su.

26Asie usu'n tee bian so'n i asé, o kplili, o kpaan kéklé, o dyaôô i su.

27Swran'n kwlaa bé nuan bôô bé wun, i so'n ti, bé usaa bé wun ke: ?Nzu sa yeke nga? ?Liké ufle ye o su kléo? O kwla asie usu bo bé satyi swran'n, bé srôé!

28Kpekuun i dunman'n fuu Galilée men'n kwlaa nun.

Jésus yôh Pierre sia bla'n i dyuédyué

(Matt 8:14-15; Luc 4:38-39)

29Ke bé fin Nyanmien sua le fitéli'n, bé nin Jacques nin Jean bé oo Simon nin André bé awlô lo.

30Ayre guaa Simon sia bla'n i wun, nan wa la. Bé ken i nde klée Jésus.

31 O wunngéé i wun le, o utii i sa'n nun, o meen i su. Ayre'n tuu i wun ye o kunnde liké maan béo.

Jésus yôô tukpatyefue kpanngban bé dyuédyué

(Matt 8:16-17; Luc 4:40-41)

32 Nnosua ke wia'n toli'n, bé faa tukpatyefue nin swran bo asie usu a satyi bé'n kwlaa blelii.

33 Klo'n sufue'n kwlaa bé yiaa anuan'n nun le.

34 O yôô tukpatyefue kpanngban bo bé tukpatye'n ti fanunfanun'n bé dyuédyué. O man asie usu kpanngban kusu bé dyaôô swran'm bé su, sanngé o ma'an bé atin ke bé idyo, afin bé sii.

Jésus i Galilée lo Nyanmien nde kanle

(Luc 4:42-44)

35 Nglemun nde kpa'n ke lika'n te dun'n, o dyaô fitéli, o oo blô lo lika kun b'o ti diin'n nun, o nin Nyanmien bé kô kôkô yale.

36 Simon nin bé nga bé nin i ô le'n, bé kundee.

37 Ke bé wunniin'n, bé sé i ke: Swran'n kwlaa bé su kunnde o.

38 O sé bé ke: Anh man é o klo nga bé mantanmantan wa'n bé su, nan n kan nde lo wié, afin i so'n ti ye m balio.

39 Ye o oo Galilée men'n i lika'n kwlaa, o kan nde Nyanmien sua'm bé nun, o man asie usu'm bé dyaô swran'm bé su.

Jésus yôô kôkôwéfue kun dyuédyué

(Matt 8:1-4; Luc 5:12-16)

40 Kôkôwéfue kun bee i wun le, o kôô i bô, o sre i aunvue su, o sé i ke: Yatyi, yô man n kôkôwé'n wié wéiin.

41 O yôô Jésus annvo, o tinngé i sa'n kenniin, o sé i ke: Man ti, mon o kôkôwé'n wié wéiin.

42 Kpekuun kôkôwé'n wa wié i wun, ye i wunnen'n yôô trékétrékéo.

43 I ôsu kunngba'n nun Jésus séé i ke o o, o wle i su nun kpa ke,

44 o nien i wun kpa nanh mon o kan nde so'n klé swran fi, sanngé o fe i wun kô klé Nyanmien nyrun dyanfue'n, ye o fe i wun asô bôle liké bo Moïse kléli'n fa man, man bé wun ke wa yô dyuédyué.

45 Sanngé ke bian so'n fitéli tye'n, ye o too nde so'n dyo bôle su truu lika'n kwlaa nuon, lélé Jésus wa kwla yi'e i wun nglô klo fi su kun. O ka klo nuan tiwa le, ye swran'm bé fin lika'n kwlaa bé bee i wun le.

Marc 2

Jésus yôô bubuwafue kun dyuédyué

(Matt 9:1-8; Luc 5:17-26)

- 1Ke o dii lé nnyon kun'n, Jésus oo Capernaüm lo ékun. Swran'm bé tii i ke o ô awlô lo,
- 2o man bé yiaa le kaka lélé bé so'an anuan'n nun le bobo. O kan Nyanmien nde klé bé.
- 3Bé fa bubuwafue kun bo swran nnan bé sue'n, bé blelii.
- 4Ke swran'm bé ti bé kwla fe'e wlu'a lo'n, bé kpaá sua'n i lika nga Jésus ô nun'n i ndenman su sese, nan ba fa te nga bubuwafue'n la nun ba dyre tôklô so'n nun.
- 5Ke Jésus wuun ke bé lafi i su'n, o séé bubuwafue'n ke: N wa, sa nga a yôô Nyanmien'n, ba yatyi a tye o.
- 6Mmla kléfue wié'm bé ti le, bé sé bé klun lo ke:
- 7?Nzu ti ye o ken i nde lie soo? O satyi Nyanmien dunman. ?Se nanh Nyanmien kunngba tye'n, wan ye o kwla yatyi swran wun sa tye io?
- 8Kpekuun Jésus wuun bé akunndan'n, nan wa sé bé ke: ?Nzu ti ye an bu akunndan ke nga saa?
- 9?Ke n sé bubuwafue'n ke, ba yatyi o wun sa a tye wo'n, annze, dyaô fo o te'n nanti ko'n, ônin ye i kanle ti popo tra kuon?
- 10Sannge ke o yô nan amuan si ke m bo n katyii Swran'n n le atin asie'n su wa n yatyi sa nga bé yô Nyanmien'n tye bé'n ti...
- 11O séé bubuwafue'n ke: N wa, dyaô, fo o te'n ko wo awlô.
- 12I ôsu kunngba'n nun o dyaô fee i te'n o fité bé kwlaa bé nyrun le. I so'n ti, bé kwlaa bé nuan bôô bé wun kpa, bé manmaan Nyanmien, bé sé ke: É nian wu'an sa nga i wunsu mlonmlon lé.

Jésus i Lévi flele

(Matt 9:9-13; Luc 5:27-32)

- 13Jésus fité oo fete'n nuan lo ékun, swran'n kwlaa bé bee i wun le, o klé bé liké.
- 14Ke oh sinh'n, o wuun Alphée wa yasua Lévi'n b'o dé guabô sika'n, o ti i dyunman diwle le. O sé i ke: Bla'a su n su. Ye Lévi dyaô suu i suo.
- 15Ke Jésus nin i sonnzonfue'm béh dih liké Lévi awlô lo'n, guabô sika défue kpanngban nin sa tete yôfue'm bé ô bé nun wié, afin bé nga bé su i su'n bé sonnin.
- 16Ke mmla kléfue bo bé ti Pharisifue'n bé wuun ke o nin guabô sika défue nin sa tete yôfue'm bé su di liké'n, bé sé i sonnzonfue'm bé ke: ?Nzu ti ye o nin guabô sika défue nin sa tete yôfue mun di likéo?

17Ke Jésus tii nde nga bé kan'n, o sé bé ke: Nanh swran ng'o ti dyuédyué'n ye o ko ayréfue sion, tukpatyefue te o koo. Man ba'a nanwlefue'm bé flele, sa tete yôfue mun ye m baa bé fleleo.

Sre nun kpele i su sa usale

(Matt 9:14-17; Luc 5:33-39)

18Lé kun Jean sonnzonfue'm bé nin Pharisifue'm bé su kpe sre nun, bé wa usaa Jésus ke: ?Nzu ti ye Jean sonnzonfue'm bé nin Pharisifue'm bé lie'n bé kpe sre nun, sanngé o sonnzonfue'm bé kpe'a wiéó?

19Jésus sé bé ke: ?Ke yasua b'o su fa atonvle'n nin i dyanvue mun te ô le'n, bé kwla kpe sre nun? Ke yasua so'n nin bé te ô le'n, bé kwla kpe'a sre nun.

20Lé kun bé wa dé yasua so'n bé sa nun, ble so'n nun ye béh kpeh sre nuon.

21Swran fi fa'a tannin sin ufle bo bé nian kpu'e lé'n ta'a trale nvuen nun, se o yô so'n, sin ufle'n tyuentyuenh tannin nvuenfue'n oh titih, ye i titile'n oh yôh te tra laa'n.

22Ye swran fi fa'a du vin lofle gue'e kplô kôôkun nvuen nun, se o yô so'n, du vin'n kpukéh kôôkun'n ye du vin'n nin kôôkun'n béh satyih. Sanngé man bé fa du vin lofle'n gue kplô kôôkun ng'o ti ufle'n nun.

Blé mma fianfianle sabbat tyen

(Matt 12:1-8; Luc 6:1-5)

23Lé kun sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n, ke Jésus nin i sonnzonfue'm béh sinh blé b'o ti ke awié sa'n i fié nun'n, i sonnzonfue'm bé too blé'n i fianfianle su.

24Pharisifue'm bé séé i ke: ?Nian, nzu ti ye bé yô liké nga swran le'a atin ke o yôé sabbat tyen nion?

25Jésus sé bé ke: ?Ke awé kuun David nin i minnien mun bo bé sa miannin'n, sa nga bé yôli'n, an nian kenngé'en lé?

26Ke o wluu Nyanmien sua'n nun Abiathar b'o ti Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i ble su'n, o dii kpaun bo bé fa teke Nyanmien nyrun'n, nan wa men i minnien'm bé wié. Swran fi le'a atin ke o di kpaun so'n san Nyanmien nyrun dyranfue'm bé ngunmin ye bé le atin bé dio.

27I sin o sé bé ékun ke: Bé sié sabbat tyen'n maan swran, nanh sabbat tyen'n ti ye swran ô leo.

28O man m bo n katyii Swran'n, sabbat tyen kpa'n, m bobo ye n siélio.

Marc 3

Bian sa uwa'n

(Matt 12:9-14; Luc 6:6-11)

1Lé kun ékun Jésus wluu Nyanmien sua kun nun. Bian kun ô le i sa'n ti uwa.

²Bé nga bé ô le'n, ke o yô nan ba kwla sanman Jésus'n ti, bé niennien se oh yôh bian so'n dyuédyué sabbat b'o ti bé tyen te'n nun ô.

³Jésus séé bian'n bo i sa'n ti uwa'n ke: Dyaô dyran bé afien le.

⁴I sin o usa bé ke: ?Sabbat tyen bé kwla yô swran yé, annze bé yô swran te, bé dé swran, annze bé kun swran? Sannge ba uké'a bé nuan.

⁵Bé kétéle bo ba kéké'n yôô i ya lélé o bô i wla, ye o niaan bé ya su, nan wa sé bian'n ke: Tinngge o sa'n nun. O tinngge i sa'n nun nan wa yô kpa ke laa'n sa.

⁶Kpekuun Pharisifue'm bé fitéli, nan bé nin Hérode i minnien'm ba kô tyityi ke bé kunnde liké nga béh yôh béh fah kun Jésus'n.

Swran kpanngban bé yiaa Jésus wun fete'n nuan le

⁷Jésus nin i sonnzonfue'm bé tyuen bé wun oo fete'n nuan lo. Swran kpanngban kpa bé suu i su. Bé fin Galilée, nin Judée,

⁸nin Jérusalem, nin Idumée, nin Jourdain'n i sin lo, nin Tyr nin Sidon bé asa su lo. Sa ti bo swran kpanngban so'n bé bee i wun le'n yeke ke bé ti sa ng'o yô bé'n.

⁹Jésus séé i sonnzonfue'm bé ke bé sié alié kaan kun le men nan swran so'm ba mienmen.

¹⁰Afin ke b'o yô swran sunman bé dyuédyué'n, bé kwlaa nga bé ti tukpatyefue'n bé klô ke béh kenh. I so'n ti, bé wunndun i su.

¹¹Tyen kwlaa ke asie usu'm bé wuin'n, bé kôô i bô, bé kpan sé ke: A ti Nyanmien Wa.

¹²Sannge o wla bé su nun kpa ke nanh man bé te i dunman'n nglô.

Swran blu-nin-nnyon bo Jésus faa bé'n

(Matt 10:1-4; Luc 6:12-16)

¹³I sin o fuu ôka kun su, o flee bé ng'o klô ke bé bla'n, nan ba be i wun le.

¹⁴O siéé bé nun blu-nin-nnyon ke bé nin i tran, ye o sunman bé ke bé kô ken i nde'n.

¹⁵O maan bé atin ke bé fuan asie usu mun.

¹⁶Swran blu-nin-nnyon so'n b'o siéli bé'n bé dunman'n ye, Simon b'o ukeli i dunman'n su ke Pierre'n,

¹⁷nin Zébédée wa Jacques nin i niaan Jean b'o ukali bé dunman'n su ke Boanergès'n, i bô yeke Nyanmien Kplale,

¹⁸nin André, nin Philippe, nin Barthélemy, nin Matthieu, nin Thomas, nin Alphée wa Jacques, nin Thaddée, nin Simon b'o ô akpuéfue'm bé akpasua'n nun'n,

¹⁹nin Judas Iscariot b'o fa Jésus maan swran mun'n.

Jésus nin Béalzéboul

(Matt 12:22-32; Luc 11:14-23; 12:10)

- 20**I sin o see i sin awlô lo, nan swran kpanngban kpa ba yia le ékun, o man bé kwla di'a liké bobo.
- 21**Ke Jésus ôsufue'm bé tii i so'n, bé bee i fale, afin bé waan: I ti a satyi.
- 22**Mmla kléfue'm bo bé fin Jérusalem'n bé waan Béalzéboul a fe. Mmusu'm bé wléngbi'n i dunman nun ye o fuan asie usu muon.
- 23**Jésus flee bé, nan wa bu bé nyandra ke: ?O yô se ye Satan kwla fuen i bobo wuon?
- 24**Se famien kun i swran b'o sié bé'n bé bu bé wun nun'n, i famien so'n su kwla tyeman.
- 25**Ye se awlô kun nunfue'm bé bu bé wun nun'n, awlô so'n su kwla tyeman.
- 26**I kunngba nion, se Satan dyaô i bobo wun nun bule nun'n, wuun wa bu i bobo wun nun, o su kwla sié tyeman, i lie'n wiéh.
- 27**Swran fi kwla wlu'a swran wunmiefue kun i awlô lo ke oh fenh i bô ninngé'n se wa du'an mmua tyi'a swran wunmiefue so'n, sange se o dun mmua tyii'n, o kwla fen.
- 28**Nanwle, sa te kwlaa nga swran kô yô'n o nin Nyanmien dunman satyile kwlaa nga bé kô satyi'n oh yatyih tye bé.
- 29**Sange swran ng'o satyi Nyanmien Wawe'n i dunman'n, o su yatyih tye'e i lé, i sa te'n keh i wun tititi.
- 30**Sa ti bo Jésus kaan so'n yele ke bé waan: Asie usu kun a fe.

Jésus nin'n nin i niaan mun

(Matt 12:46-50; Luc 8:19-21)

- 31**I nin nin i niaan bian'm bé bali, bé dyran guasu lo bé sunmaan swran ke o kô flee.
- 32**Swran'm bé ti sin yie le, nan ba sé i ke: Nian, o nin nin o niaan'm bé ô guasu lo, bé waan béh wunh o wun.
- 33**Ye o usaa bé ke, ?Wan ye o ti min nin nin niaan nion?
- 34**O niaan bé nga bé ti sin yie le'n, o sé bé ke: Anh nian, min nin nin min niaan mun ye.
- 35**Swran ng'o yô Nyanmien klun sa'n, i ye o ti min niaan bian, nin min niaan bla, nin min nin nion.

Marc 4

Awié guafue'n i wun nyandra

(Matt 13:1-9; Luc 8:4-8)

- 1 Jésus bôô liké kléle'n bô ékun fete'n nuan le. Swran kpanngban kpa bé yiee i wun le, o man o fu traan alié kun nun fete'n su lo. Swran'n kwlaa bé gua nzué kpa'n nuan le.
- 2 O kan nde kpanngban kléé bé nyandra nun, o sé bé ke:
- 3 Anh tié, bian kun oo awié guale.
- 4 Ke oh sanndih'n, i wié too atin mma'n nun, anunman'm bé wa dili.
- 5 Wié kusu too akpue su. O fifii ndende kpa afin asie nu'an le kpa.
- 6 Sange ke wia'n bôh'n, o wonsonnin, o wuli ndin bo wa nyenmen i wlawle kpa'n ti.
- 7 Wié kusu too nduin mma'n nun, nduin mma'n buali, o trelui, o man wa wloman.
- 8 Wié'm bé kusu bé too asie kpa su, ke bé fifili'n, bé wlali nnya, bé wloli, tré kun wloo ablasan, kun ékun ablésien, ye kun kusu ya.
- 9 I sin o séé bé ke: Swran ng'o si fa sié'n mon o fa sié.

Sa nga ti ye o buu nyandra'n

(Matt 13:10-17; Luc 8:9-10)

- 10 Ke o dyaôô nzra'n nun le'n, bé nga bé ô i wun le'n, bé nin i sonnzonfue blunin-nnyon'n bé usee nyandra so'n bô.
- 11 O sé bé ke: Amun ye bé yi Nyanmien siéle'n i wun akunndan bo swran wu'en i wle'n, i nglô kléé amuon, sange bé nga bé ti'a é lie'n, bé lie'n kwlaa sin nyandra nun
- 12 nan ke bé nien i kpa'n ba wunmen, ke bé ti i kpa'n, ba wu'en i wle, nan ba sa'a bé sin Nyanmien wun, nan wa yatyi'a bé wun sa'n wa tye'a bé.

Nyandra'n i bô tule

(Matt 13:18-23; Luc 8:11-15)

- 13 O séé bé ékun ke: ?Se an si'a nyandra nga bô'n, oh yôh se ye amunh kwlah wun nyandra ufle'm bé bô?
- 14 Awié guafue'n sanndi Nyanmien nde'n.
- 15 Atin mma nga awié'n wié too nun'n yele swran nga ke bé ti Nyanmien nde'n, Satan ba, o wa yô man nde nga bé tili'n o mlin bé klun'n.
- 16 I kunngba'n kusu akpue nga awié'n wié too su'n yele be nga ke bé ti Nyanmien nde'n, kpekuun bé klun dyo bé fa su.
- 17 Sange bé ti ke awié b'o le'a ndin sa, bé awlen'n soman, ke afe'n nin yale kléle'n to bé su Nyanmien nde'n ti'n, kpekuun bé ti nun satyi.

18Nduin mma nga kusu bo awié'n wié too nun'n yebe bé nga bé ti Nyanmien nde'n,

19sannge men'n nun ninngé'n i ngôkôe'n, nin anyanbéun i klôle'n, nin bé nyin b'o blô ninngé wié'm bé su'n, o tra Nyanmien nde'n, o man o wlo man.

20Asie kpa nga kusu bo awié'n wié too su'n yebe bé nga ke bé ti Nyanmien nde'n, bé fa su, bé wlo, kun wlo ablasan, kun ékun ablésien, ye kun ékun ya'n.

Kannin'n i wun nyandra

(Luc 8:16-18)

21Jésus usaa bé ékun ke: ?Bé so kannin bé fa sié gbôgbô bô annze lit bô? ?Nanh nglô ye bé sié io?

22Afin sa fi su ka'a nvialie nun b'o su te'a nglô, ye aswré nun nde fi su fa'a le b'o su fité'a suo.

23Swran ng'o si fa sié'n, mon o fa sié.

24O sé bé ékun ke: Nde nga an ti'n anh nian su kpa. Sulie nga an su nun man swran wié mun'n, i kunngba'n nun ye Nyanmien suh nun man amuon, oh ukah amun lie'n su.

25Afin swran ng'o le liké'n ye béh menh wiéo, sannge ng'o le'a liké'n, kaan ng'o ô i sa nun bobo'n béh déh.

Awié'n i kpa yôle

26O sé ékun ke: Nyanmien siéle'n fa swran kun b'o gua awié.

27Se o lafi ô, se i nyin ô su ô, wia nun ô, kongue ô, awié'n bobo fifi, o nyin, o si'a ke o yô b'o yô so'n.

28Asie'n bobo yôle kpa, o fifi, i sin o wlo, kpekuun o non nzué kpa.

29Ke o kô blô'n, bé fa wloso'n wla nun, afin i kpele'n wa dyu.

Moutarde'n i wun nyandra

(Matt 13:31-32; Luc 13:18-19)

30O sé bé ékun ke: ?Nzu ye éh fah Nyanmien siéle'n sunnzun io, annze nyandra ônin ye éh fah klé i bô?

31O fa trô bo bé flee moutarde'n, ke béh luah'n, o ti kaan tra ninngé mma kwlaa nga bé lua bé'n,

32sannge ke bé kô lua'n, o nyin, o yô dan tra trô'n kwlaa, o tre, o man anunman'm bé kwla yô bé sua i sama'm bé su i fonvo'n nun.

33O kan Nyanmien nde nga bé kwla wun i wle'n kpanngban nyandra nun klé bé.

³⁴Nde kwlaa ng'o kan kléé bé'n, o ken nyandra nun, sanngé ke o nin i sonnzonfue'm bé ngunmin bé ô le'n, o tu i kwlaa bô klé bé.

Jésus i aunngban dan'n i kpele

(Matt 8:23-27; Luc 8:22-25)

³⁵Lé kunngba so'n i nnosua su Jésus séé i sonnzonfue mun ke: Man é wo fete'n bué kun lo.

³⁶Ke bé tuu bé bô swran'm bé wun le'n, nan ba fa Jésus alié ng'o ô nun'n i nun ba o, alié wié'm bé kô sunmenniin.

³⁷Séké dan kpa kpee nzué'n su, o man nzué'n bô guaa alié'n nun, o ka kaan oh yih.

³⁸Sanngé Jésus la alié'n sin lo sunmun'n su o su lafi. Bé tinggélii, bé sé i ke: ?Baba, ke é su wu'n, a bu'e i nde?

³⁹O tinggéli nan wa idyo aunngban'n, ye o séé nzué'n ke: Yatyi bôle'n, dyran diin! Aunngban'n kpeli, nan lika'n wa to bliin.

⁴⁰Ye o usaa bé ke: ?Nzu ti ye sre kun amun soo? ?O yô se ti ye an lafi'a n suo?

⁴¹Sre kuun bé dan kpa, nan ba usa bé wun ke: ?Nzu swran yeke nga bo aunngban'n nin nzué'n bobo bé srôé soo?

Marc 5

Gérasafue bo asie usu'm bé satyilii'n

(Matt 8:28-34; Luc 8:26-39)

¹Bé dyuu fete'n bué kun lo Gérasafue'm bé men'n nun.

²Ke Jésus fin alié'n nun dyraa tye'n, bian kun bo asie usu a satyilii'n, o fin ndia su sua'm bé wun lo bee i wun le.

³Asiélie su sua'm bé nun ye o traan. Swran fi kwla fa'a dyroko bobo tyi'e kun,

⁴afin tyen wié bé fa blale bôé kpaun, bé tyii nin dyroko, sanngé o kpekpe dyroko'n nun, ye o bubu kpaun'n nun, swran fi kwla lômen.

⁵Titi kongue nin wia'n nun o ô asiélie nin ôka'm bé su, o kpan, o fa yebue kpekpe i wun.

⁶Ke o wuun Jésus mmua lo'n, o wanndi kô kôtoô i bô,

⁷o kpan kéklé kpa ke: ?Jésus, Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n i Wa, nzu nde ye o ô min nin wo yé afieon? Nh sreh o, nian Nyanmien'n ti, nanh klé n yale.

⁸Afin Jésus dun mmua séé i ke: Asie usu bo a satyi swran'n, tu bian nga su.

⁹Ye Jésus use i ke: ?Bé fle o se? O sé ke: Bé fle min Akpasua Kpli, afin é soon kpa.

- 10**O sree Jésus kpa ke, nanh mon o fuan bé men so'n nun.
- 11**Ke oh yôh so'n, wuun kokoti akpasua dan kpa kun ô ôka wié wun le, bé su didi.
- 12**Asie usu'm bé sree Jésus kpa ke, o man bé atin man bé kô wlu kokoti so'm bé nun.
- 13**Ye o maan béo, nan asie usu'm ba fité ba kô wlu kokoti so'm bé nun. Ye kokoti akpasua so'n bo bé dyu bo akpi-nnyon kun'n, bé wanndi trôô tyéndyé'n bé guaa fete'n nun, bé mlonnin.
- 14**Bé nga bé kankan bé'n bé wanndi kô kan nde so'n klo nin nanmué'm bé nun. Swran'm bé kô niaan sa ng'o yôô lo'n.
- 15**Bé baa Jésus wun le, bé wuun bian bo asie usu akpasua kpli'm bé satyilii'n o ti asé le. I nyin a klô, wa wla trale. O man sre kuun bé.
- 16**Sa nga Jésus yô maan bian'n bo asie usu'm bé satyilii'n, nin liké ng'o yôô kokoti mun'n, bé nga bé wuun nun'n bé kan kléé bé.
- 17**Kpekuun bé su sre Jésus ke o dyaô bé asa'n su.
- 18**Ke o fuu alié'n nun'n bian'n bo asie usu'm bé satyilii'n o sree i kpa ke o nin i béh tranh.
- 19**Sannge Jésus a kpli'an su, o sé i ke: Ko wo awlô o ôsufue'm bé wun lo, kan sa kwlaa nga o Min'n sii wo aunnvue o yô maan wo'n klé bé.
- 20**O oli, kpekuun o kô bô sa kwlaa nga Jésus yô menniin'n i ndôlô Klo Blu asa'n su lo. Bé kwlaa bé nuan bôô bé wun kpa.

Jaïrus wa bla'n i tyenle. Bla'n b'o kaan Jésus trale'n b'o yôô dyuédyué'n

(Matt 9:18-26; Luc 8:40-56)

- 21**Jésus fuu alié'n nun o se i sin fete'n bué kun lo. Ke o ô fete'n nuan le'n swran kpanngban kpa bé wa yiee i wun le ékun.
- 22**Nyanmien sua sukpen kun bo bé flee Jaïrus'n baa le. Ke o wuun Jésus'n, o kôôô i bô,
- 23**o sree i kpa, o sé ke: N wa bla kaan'n su wu tyinndyin kpa. Bla'a fo o sa fue i su, mon o yô dyuédyué nan o nyan nguan.
- 24**Jésus nin i bé oli, ke béh koh'n, swran kpanngban kpa bé su i su, bé mien.
- 25**Bla kun ô le, manza tennden too i wun wa di afue blu-nin-nnyon.
- 26**Wa fe dan kpa ayréfue sunman bé sa nun, o satyii i ninngé'n kwlaa b'o ô i sa nun'n, sannge wa démen, i tukpatye'n woo i nyrun tititi.
- 27**O tii Jésus ngan ye o wa keen i trale'n i sin lo swran'm bé nun.

- 28 Afin o sé ke: Se n kwla ken i trale'n bo tye'n, nh yôh dyuédyué.
- 29 I ôsu kunngba'n nun i manza'n wa wié, kpekuun o wuun i wun ke i tukpatye'n wa wié.
- 30 Kpekuun Jésus wuun i wun ke swran wié a ken, o man wa yô dyuédyué. O kpee i wun swran'm bé su, o sua ke: ?Wan ye o kaan n trale nion?
- 31 Ye i sonnzonfue'm bé séé i ke: A wun swran nga bé mian o ye'n, ye a te usa ke: ?Wan ye o kaan mion?
- 32 O kpe i nyin o kunndee swran ng'o yôô sa so'n.
- 33 Ke bla'n wuun liké ng'o yôlii'n, sre kunniin, i wun usulii, ye o wa kôô i bô, nan wa di i kwlaa nanwle a kléé.
- 34 Nan Jésus a sé i ke: N wa, n su bo a lafi'n ti, a nyon o ti. Guo o wla asé, ko, mon o tukpatye'n wié.
- 35 Ke i nuan te ô nde'n su'n, kpekuun swran'm bé fin Nyanmien sua sukpen so'n i awlô lo, bé wa séé i ke: O wa'n wa wu. ?Nzu ti ye a te klé bian'n yaleo?
- 36 Sannge Jésus wa sié'e i su nde so'n su, o sé Nyanmien sua sukpen'n ke: Nanh sre kun o, o li lafi n su.
- 37 Wa ma'an swran fi atin ke o kô sunmen, san Pierre, nin Jacques o nin i niaan bian Jean.
- 38 Ke bé dyuu Nyanmien sua sukpen'n i lika lo'n, Jésus wuun auyé bo swran'm bé bô'n, o nin sunle bo bé sun'n, o nin kpan le bo bé kpan'n.
- 39 O wluu sua lo, o sé bé ke: ?Nzu ti ye an bô auyé bo an sun soo? Ba'n wa wuman, lafile ye o su lafio.
- 40 Nan ba srii. Ye o kaan bé kwlaa bé bô bé fitélio. O nin ba'n i si, nin i nin, ye bé nga bé oo i sunmanle'n bé wluu kan ba'n wô lo'n.
- 41 O utii ba'n i sa nan wa sé i ke: Talita kumi. I bô klé ke: Talua, dyaô!
- 42 Kpekuun talua'n wa dyaô o su nanti. Ke oh yôh so'n, wa di afue blu-nin-nnyon. Bé nuan bôô wun dan kpa.
- 43 Jésus wlaa bé su nun kpa ke nanh man fi ti sa so'n, ye o sé bé ke bé man talua'n i liké mon o di.

Marc 6

Nazarethfue'm ba lafi'a Jésus su

(Matt 13:53-58; Luc 4:16-30)

- 1 Jésus tuu i bô le o oo i klo. I sonnzonfue'm bé kô sunmenniin.

²Ke sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n dyuli'n, o wa kléé bé liké Nyanmien sua'n nun. Swran kpanngban bo bé tié i nde'n bé nuan bôô bé wun, bé sé ke: ?Ééé, o tii nde nga'm bé nin? ?O nin i ngwlele nga fin nin? ?O yô se ye o yi atre nga muon?

³?Nanh Marie wa b'o ti adyuin difue b'o ti Jacques, nin Joses, nin Jude, nin Simon bé niaan bian nion? ?I niaan bla'm bé nu'an é nun wa? O man ba lafi'e i su.

⁴Jésus séé bé ke: Bé bu Nyanmien nuan idyofue i swran lika'n kwlaa, sen i bobo i klofue mun, nin i ôsufue nin i awlôfue mun ye bé bu'e i swraan.

⁵O man wa kwla yi'a atre fi le, sen i sa b'o fa fue tukpatyefue wié'm bé su bé dyuédyué yôle'n ti'n tye.

⁶I su bo bé lafiman'n o bô i nuan kpa.

Swran blu-nin-nnyon bo Jésus sunmaan bé'n

(Matt 10:5-15; Luc 9:1-6)

O oo klo'm bo bé mantan le'n bé su bé liké kléle.

⁷Ke o yiee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n, o séé bé ke bé kwla asie usu mun, ye o bô bé nnyonnyon sunmanle bôô.

⁸O wlaa bé su nun kpa ke béh koh'n, nanh man bé fa liké fi tra nun, liké diwa ô, tro ô. Nanh man bé fa sika bé pata'n nun, san kponman kunngba tye ye bé faa.

⁹Bé wla ngbabua sanngé nanh man bé wla trale nnyon.

¹⁰O séé ke: Klo kwlaa nga an dyu su'n, awlô nga an kô siké nun'n anh tran le lélé, san amuan tu amun bô klo so'n su.

¹¹Se an dyu lika wié nan ba siké'a amun, bo bé tié'a amun nde'n, ke amunh tuh an bô klo so'n su'n, anh kpukpu amun dya wun ndutré'n gue klo so'n su, mon o yô amun lalôfue.

¹²Bé oli, bé kaan nzuen katyile nde.

¹³Bé fuaan asie usu kpanngban, bé fa ngô fuaa tukpatyefue kpanngban bé wun, bé yôô bé dyuédyué.

Jean baptême yôfue'n i kunle

(Matt 14:1-12; Luc 9:7-9)

¹⁴Famien Hérode tii nde so'n, afin Jésus dunman'n wa fu dan kpa. Bé waan: Jean baptême yôfue'n b'o wuli'n ye wa tyeon, i so'n ti ye o kwla yi atre nion.

¹⁵Ye wié'm bé waan: Élio, ye wié'm bé kusu bé waan: O ti Nyanmien nuan idyofue kun ke laa Nyanmien nuan idyofue mun sa.

¹⁶Sanngé ke Hérode tii i so'n, i waan: Jean bo n kpee i ti'n, i ye wa tyeon.

- 17 Afin Hérode bobo i niaan bian Philippe i yi Hérodiade b'o déé dyelii'n ti, o man bé traa Jean wle bisua.
- 18 Afin titi Jean séé i ke, i niaan bian i yi'n i dyale'n ti'e i su.
- 19 Hérodiade fa Jean wun nde siéé i klun, o klô ke oh kuinh, sanngé wa kwle'e i yô.
- 20 Afin Hérode srô Jean, o si ke o ti swran kpa, o ti Nyanmien i swran, i so'n ti o man bé nien i su. Ke o tii nde'n bo Jean kannin'n, i akunndan sanngannin, sanngé kusu i nde tiéle'n yô i fe.
- 21 Sanngé Hérode i awulie tyen dile nun b'o yiee i awa dyunman difue kaklaakla mun, nin i sôndya sasufue mun, nin Galilée swran ngbli mun ke bé wa di tyen'n, tyen nga Hérodiade minnde'n o dyuli.
- 22 Ke Hérodiade wa talua'n wluu lo b'oh sih ablé'n, Hérode nin bé b'o yiaa bé ke bé wa di liké'n, bé klun dyoo i wun kpa. Ye famien'n séé talua'n ke, liké ng'o klô'n, o kan kléé, oh fah men.
- 23 Nan wa ta nda ke: Liké nga a sé n ke n fa man wo'n, kannze men nga n siéé'n i bué boboo, nh fah mon.
- 24 O fité kô usee i nin ke: ?Nzu ye n sre io? I nin sé i ke: Jean baptême yôfue'n i ti'n.
- 25 Kpekuun o keen i wun ndende, o see i sin famien'n wun lo, nan wa sé ke: Fa Jean baptême yôfue'n i ti'n man min talié kpekplekpe kun nun ityra'n.
- 26 Wa yô'a famien'n i fe, sanngé nda b'o tali'n, nin bé ng'o yiaa bé ke bé wa di liké'n bé ti, o klô'a ke o kpe talua'n.
- 27 Kpekuun o sunmaan sôndya nga bé nien i su'n bé nun kun, o sé i ke o kô kpe Jean baptême yôfue'n i ti'n blee.
- 28 Sôndya'n kô kpee Jean i ti'n bisua'n nun, o fe talié kpekplekpe kun nun bali. O fa maan talua'n ye o fa kô meen i nion.
- 29 Ke Jean i sonnzonfue'm bé tii nde so'n, bé wa fee i fuen'n nan ba kô siéé ndia b'o ti ke sua ba su'n nun.

Swran akpi-nnun bo Jésus maan bé liké bé dili'n

(Matt 14:13-21; Luc 9:10-17; Jean 6:1-14)

- 30 Bé nga Jésus sunmaan bé'n bé yiee i wun le, bé kan liké kwlaa nga bé yôli'n nin liké kwlaa nga bé kléli'n klélii.
- 31 O sé ke: Anh bla man é wo é ngunmin blô lo kô dé wunmien kan. Bé nya'an bé ti di'a liké bobo, afin swran nga bé ba bé ko'n, bé sonnin.
- 32 I so'n ti, bé fuu alié kun nun ke béh koh bé ngunmin blô lo.

33 Sannge ke swran sunman kpa bé wuun bé ke bé su ko'n, bé wuun bé wle, o man swran wié'm bé fin klo kwlaa nga bé mantan le'n bé su bé wanndi duun mmua Jésus'm bé nyrun lika nga bé ko lo'n nun.

34 Ke Jésus fin alié'n nun dyrali'n, o wuun swran so mun ba bô nzra dan kpa, nan ba yô i annvo, afin bé ti ke bua'm bo bé le'a tafue sa, ye o bôô bé liké kléle'n bôô, o kléé bé liké kpanngban.

35 Ke alie'n sannin'n, i sonnzonfue'm bé wunngéé i wun le, bé sé ke: Wa ti blô, ye kusu alie'n wa san.

36 Man bé atin man bé kô tô liké diwa nanmué nin klo nga bé mantan wa'n bé su.

37 Jésus sé ke: An bobo anh man bé liké. Sannge bé sé i ke: ?Denier ya nnyon kpaun ye é kô tô man bé nan bé dio?

38 Ye o usa ke: ?An le kpaun nnye? Anh kô nian. Bé kô niannin, nan ba sé i ke: Kpaun'n ti nnun ye kpatra nnyon.

39 Ye o sé bé ke bé sé swran mun man bé gua asé akpasua-akpasua idyré nonman'n su le,

40 nan ba tran asé nyanmannyanman yaya o nin ablénun-ablénun.

41 O faa kpaun nnun'n nin kpatra nnyon'n o men i nyin su nyanmien su lo, o la Nyanmien asé. O bubuu kpaun'n nun, nan wa fa men i sonnzonfue mun ke bé fa tye swran mun. O faa kpatra nnyon'n kusu tye bé kwlaa.

42 Bé kwlaa bé dili bé ku yili,

43 ye bé isaa kpaun sinsin'n nin kpatra ng'o kali'n gbôgbô blu-nin-nnyon.

44 Bé bo bé dili kpaun'n yasua'm bé ti akpinnun.

Jésus i nzué'n su nantile

(Matt 14:22-27; Jean 6:16-21)

45 Ke o yôô so'n kpekuun o mien i sonnzonfue'm bé fu alié'n nun dun mmua i nyrun nzué tyéndyé'n su Bethsaïda bué lie'n su lo. Ke béh koh'n, i bobo maan swran'm bé atin ke bé wo.

46 Ke o yôô bé bla nde'n, o oo ôka kun su o nin Nyanmien bé kô kôkô yale.

47 Ke alie'n dyoli'n, alié'n wô fete'n i afien lo, Jésus kungba ô asie wun le.

48 O wuun bé alié kanle'n i afe'n, afin aunngban'n fin bé nyrun lo ye o baa. Ke o wa dyu alie ndyennien su bo ako nyinman klikli'm bé bô'n, Jésus nantii fete'n nyin su oo bé wun lo, o yô ke oh buh bé wun.

49 Ke bé wuun ke o su nanti fete'n nyin su'n, bé bu i ke wunmieon, nan ba kpan,

⁵⁰afin bé kwlaa bé nyin te, o man bé klun tii bé. Kpekuun Jésum nin bé su idyo, o sé ke: Anh gua amun wla asé, mion, nanh sre kun amun.

⁵¹Nan wa fu bé sin alié'n nun, ye aunnngban'n yatyii kpeleo. Bé nuan bôô bé wun dan,

⁵²afin ba wu'an kpaun'n i atre'n i wle, yele ke ba kété.

Jésum yôô Génésareth tukpatyefue'm bé dyuédyué

(Matt 14:34-36)

⁵³Ke bé kpee nzué'n bo bé dyuu Génésareth men'n nun'n, bé sii alié'n nan ba minnde.

⁵⁴Ke bé fin alie'n nun dyrali'n, kpekuun swran'm bé wuun ke Jésum-o.

⁵⁵Bé wanndi oo men so'n i akpasua'n kwlaa nun, lika'n kwlaa bo bé ti ke o ô le'n bé fa tukpatyefue mun te nun blee.

⁵⁶Lika kwlaa ng'o ko'n, klo kaan ô, klo dan ô, nanmué'm bé nun ô, bé fa tukpatyefue mun bé gua bé gua'n su, bé sre i kpa ke man bé ken i trale'n i nuan ndyole'n kunngba tye. Bé kwlaa nga bé ken'n, bé yô dyuédyué.

Marc 7

Lalafue'm bé nzuen'n

(Matt 15:1-9)

¹Pharisifue nin mmla kléfue wié mun bo bé fin Jérusalem'n bé yiaa Jésum wun le.

²Bé wunnin i sonnzonfue'm bé nun wié bo bé fa bé wun fien di liké, afin ba wunzi'an bé sa ke bé séé ke bé wunzin'n sa.

³Yele ke Juif mun bo bé ti Pharisifue'n bé nin Juif nga mun kwlaa, se ba wunzi'an bé sa nun kpa'n, bé di'a liké, afin bé fa lalafue kpenngben'm bé nzuen'n su.

⁴Ke bé fin guabô ba'n, se bé nian wunzinman'n, bé di'a liké mlonmlon. Bé le nzuen ufle kpanngban bo bé yô bé ékun, klôwa, nin ôndôman, nin aaba'm bé nun wunzinle.

⁵Ye Pharisifue nin mmla kléfue'm bé usaa Jésum ke: ?Nzu ti ye o sonnzonfue'm bé fa'a lalafue kpenngben'm bé nzuen'n su, bo bé fa bé sa fien di likéo?

⁶Jésum sé ke: Dunman klôfue mun, amun wun nde bo Ésaïe kleli'n ti nanwle, o klee ke: «Swran nga'm bé ken bé nuan bui su ke bé bu n swran, Swran bé awlen'n nu'an n su,

⁷Bé manman min ngben, Ye bé klé liké nga swran'm bé kan'n ke o ti Nyanmien mmla.»

⁸Ye Jésum sé ke: An yaty Nyanmien mmla'n, an dyran lalafue'm bé nzuen'n su.

⁹O sé ékun ke: An yi Nyanmien mmla'n i blô mlonmlon, an fa amun lalafue nzuen'm bé su.

¹⁰Afin Moïse kannin ke: «Mon o nyin yi o si nin o nin,» ye «swran ng'o ken i si annze i nin i nde te'n man bé kuin.»

¹¹⁻¹²Sannge amun lie'n, an sé ke: Se swran kun sé i si annze i nin ke, liké ng'o kô fa kô men'n o ti corban'n, o ti'a b'o yô liké men i si nin i nin bé kun. — Corban i bô klé ke, ba sié liké so'n ba man Nyanmien. —

¹³Ke an yô so'n, an bu Nyanmien nde'n i ngben amun bobo amun lalafue nzuen'n i kléle bo an fa klé wié mun'n ti. Te an yô bé wunsu sa sunman kpa ékun.

Liké ng'o satyi swran'n

(Matt 15:10-20)

¹⁴O flee swran mun ékun, o sé ke: An kwlaa anh tié min nde'n, anh bu i akunndan.

¹⁵Liké kwlaa nga swran di'n i wié fi kwla satyimen, sannge liké ng'o ô swran klun lo'n, i ye o satyi io.

¹⁶[Swran ng'o si fa sié'n, mon o fa sié.]

¹⁷Ke o dyaôô swran'm bé afien le b'o wluu awlô lo'n, i sonnzonfue'm bé usee nyandra so'n bô.

¹⁸O sé ke: ?Amun kusu, an si'a ngwlele? ?An si'a ke liké kwlaa nga swran di'n, i wié fi kwla satyimen?

¹⁹Afin nenh i awlen'n nun ye o wluo, sannge o ko i klun lo, i sin o ko i atin nun kowle'n nun. Ke o kan so'n, o klé ke liké diwa'n kwlaa ti kpa.

²⁰Ye o sé ke: Liké ng'o ô swran klun lo'n, i ye o satyi io.

²¹Afin swran klun lo i awlen'n nun ye akunndan te'n wôo, bla nin bian kunnde, awié, swran kunle,

²²bla nin bian bé yi annze bé wun i bô kunnde, bé nyin b'o yi'a liké'n, klunwi, gble, sa sukuuku yôle, ainblôe, swran wun nde kanle, wun tule nin sinnzin yôle.

²³Liké kainkain so'n kwlaa bé ô swran i klun lo, bé ye bé satyi io.

Nvlé wié nun bla'n b'o lafii Jésus su'n

(Matt 15:21-28)

²⁴Jésus tuu i bô le o oo Tyr asa'n su. O wluu awlô kun nun, o klô ke nanh man swran fi si ke o ô le, sannge o kwla fiaman.

²⁵Yele ke bla kun bo asie usu a satyi i wa bla kan'n, o tili Jésus i nde bo bé kan'n, nan wa'a kôto i bô.

26 Bla so'n fin Phénicie Syrie men'n nun, o idyo grec. O sree i ke o fuan asie usu'n b'o su i wa'n su'n.

27 Jésus sé i ke: Yatyi man ba kanngan'm bé ku yi ka, afin se bé fa ba kanngan'm bé alie'n gue alua'm bé bô'n, o ti'e i nuan su.

28 Ye bla'n sé ke: Nannan, o ti so, sanngé alua'm bo bé ô table'n bô'n bé di ba kanngan'm bé alie ônga-ônga'n.

29 Ye Jésus sé ke: Nde nga a kannin'n ti, ko, asie usu'n wa dyaô o wa'n su.

30 Ke o see i sin i awlô lo'n, o wun bakan'n o la be'n su le, asie usu'n wa dyaô i su.

Jésus yôô sutréfue kun dyuédyué

31 Jésus tuu i bô Tyr asa'n su ke oh koh Galilée fete'n nuan lo. Ke oh koh'n o siin Sidon nan wa kpe Klo Blu asa'n.

32 Bé faa sutréfue kun b'o kwla idyo'a kpa'n blelii, bé sree i kpa ke o fe i sa fue i su.

33 O fe dyaôô swran'm bé wun le, bé oo bé ngunmin. O fe i sama'n wlee i su'm bé nun, ye o fe i nuan nzué'n keen i taaman'n.

34 O meen i nyin su nyanmien su lo, o ôtôli, nan wa sé ke: Efata, bo i bô klé ke, tiké.

35 Kpekuon i su'm ba tiké, i taaman'n wa yô kpa, ye o kwla idyo kpa.

36 Jésus wlaa bé su nun kpa ke nanh man bé kan nde so'n klé swran fi, sanngé ke o wlaa bé su nun so'n, i li bo ye o klé bé ke bé kaan.

37 Bé nuan bôô bé wun dan kpa nan ba sé ke: Liké kwlaa ng'o yô'n o yô yé, o man sutréfue'm bé ti sa ye bôbôfue'm bé idyo.

Marc 8

Swran akpi-nnan bo Jésus maan bé liké bé dili'n

(Matt 15:32-39)

1 I ble so'n nun ke swran'm bé yiaa dan kpa ékun bo bé le'a liké diwa'n, Jésus flee i sonnzonfue mun o sé bé ke:

2 Nzrafue nga'm bé yô min annvo, afin bé ô min wun wa i lé nsan ye, ye sien'n bé le'a liké diwa kun.

3 Se m man bé atin ke bé fa bé klun awé'n wo bé klo'n, béh gloh atin nun, afin bé nun wié'm bé fin mmua.

4 I sonnzonfue'm bé séé i ke: ?Oh yôh se ye béh kwlah nyan liké diwa blô wa man bé bo bé ku yioh?

⁵O usa bé ke: ?An le kpaun nnye? Bé sé ke: É le nsô.

⁶Ye o flee swran mun ke bé wa tran asé, nan wa fa kpaun nsô'n, ke o laa Nyanmien asé'n, o bubuu bé nun, o fa meen i sonnzonfue mun ke bé fa tye bé, ye bé fa tye bé.

⁷Bé le kpatra kanngan wié ékun, o laa Nyanmien asé, o sé bé ke bé fa tye bé ékun.

⁸Bé dili, bé ku yili, bé isee i sinsin b'o kali'n gbôgbô nsô.

⁹Swran so'm bé dyu bo akpi-nnan kun. Nan Jésus a man bé atin ke bé o.

¹⁰Kpekuun o nin i sonnzonfue'm bé fuu alié'n nun bé oo Dalmanutha men'n nun.

Atre nga bé sree Jésus ke o yi'n

(Matt 16:1-4; Luc 12:54-56)

¹¹Pharisifue'm bé bali, kpekuun bé nin Jésus su si akplôwa, i kan nianle ti bé sé i ke o yi nyanmien su lo atre kun.

¹²Jésus ôtôô dan kpa, nan wa sé ke: ?Nzu ti ye adyulisufue nga'm bé kunnde atreo? Nanwle, bé su yi'a atre fi klé'a adyulisufue nga mun.

¹³Kpekuun wa dyaô bé wun le, wa fu alié'n nun ékun ke oh sinh fete'n bué kun lo.

Pharisifue'm bé nin Hérode bé kpaun ayré'n

(Matt 16:5-12)

¹⁴I sonnzonfue'm bé wla fili, ba fa'a kpaun, san kunngba tye ye o ô bé sa nun alié'n nuon.

¹⁵Jésus wlaa bé su nun ke, bé sasa bé wun kpa Pharisifue nin Hérode bé kpaun ayré'n i lika.

¹⁶I sonnzonfue'm bé sé bé wiéngu ke: Kpaun bo é lemen'n ti ye o séé soo.

¹⁷Jésus wun i wle ye o sé ke: ?Nzu ti ye an idyo kpaun bo an lemen'n tio? ?An si'a ngwlele, an wu'an sa wle? ?Amuan dyinmin?

¹⁸?Amun nyinma'n wô le ngben, an wu'an asé? ?Amun su'n wô le ngben, an ti'a sa?

¹⁹?Ke m bubuu kpaun nnun'n nun maan swran akpi-nnun'n, an wla a fi? ?I sinsin bo an isali'n ti gbôgbô nnye? Bé sé ke: O ti blu-nin-nnyon.

²⁰O usa bé ékun ke: ?Ke m bubuu kpaun nsô'n nun maan swran akpi-nnan'n, i sinsin bo an isali'n ti gbôgbô nnye? Bé sé ke: O ti nsô.

²¹Ye o séé bé ke: ?I kwlaa so'n an nian wu'en i wle?

Jésus tikéé Bethsaïda anyansifue kun i nyinma

²²Bé oo Bethsaïda, bé fa anyansifue kun blelii, bé sre i kpa ke o ken.

23O tra a anyansifue'n i sa, o fe oo klo'n i sin lo, nan wa fe i nuan nzué a kpe i nyin su. O fe i sa'n fuee i wun o use i ke: ?A wun asé?

24O ukéli i nyin ye o sé ke: N wun swran mun, sanngé bé ti ke waka bo bé su nanti sa.

25Jésus fe i sa'n fuee i nyin su ékun, ke anyansifue'n tiké i nyin ékun'n, kpekuun i nyinma'n wa yô kpa, wa wun asé wéiin kpa.

26Jésus sé i ke o o i awlô, nonh o wlu klo'n nun.

Wafa nga Pierre bu ke Jésus

(Matt 16:13-20; Luc 9:18-21)

27Jésus nin i sonnzonfue'm bé oo Césarée Philippe akpasua su klo'm bé su, ke béh koh'n, o usa bé ke: ?Swran'm bé waan, wan yele min?

28Bé sé ke: Bé waan, Jean baptême yôfue'n yele o, wié'm bé waan, Élie yele o, wié'm bé kusu bé waan, a ti Nyanmien nuan idyofue.

29Ye o usa bé ke: ?Sanngé amun lie'n, amun waan, wan yele min? Pierre sé ke: A ti Christ.

30Jésus wlaa bé su nun kpa ke nanh man bé ken i nde klé swran fi.

Jésus i kunle bo bé wa kuin'n i su bôle

(Matt 16:21-28; Luc 9:22-27)

31Ye o bô bé kan kléle'n bô ke san i b'o katyii Swran'n oh wunh nyrennen dan, kpenngben, nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin mmla kléfue'm béh yiih blô, béh kuinh, i lé nsan su oh tyenh.

32O kan nde so'n kléé bé wéiin. Pierre fe oo aamien nan wa idyoe.

33Ye Jésus kpe i wun nieen i sonnzonfue mun, o idyoo Pierre, o sé ke: Satan, dyaô n nyrun le, afin wo akunndan'n ti'a Nyanmien lie, swran lieo.

34I sin o flee swran mun nin i sonnzonfue mun, o sé bé ke: Swran nga i waan o wa su n su'n, mon o klen i wun man min, nan o sue i waka'n o su n su.

35Afin swran nga i waan oh seseh i wun'n, oh kpeh i nguan'n sin, sanngé swran ng'o kpe i nguan'n sin min nin dyasin fe'n ti'n, swran so'n o sese i nguan'n sakpa.

36?Se swran kun nyan men'n nun ninngé'n kwlaa, nan se i nguan'n kpe sin'n, nzu ye o yô yé men io?

37?Nzu ye swran kun kwla fa tô i nguan nion?

38Adyulisufue tete nga'm bé ti ke bla b'o kunnde bian i wun bô sa Nyanmien nyrun. Wié ô bé nun nyannzuen kun bé min nin min nde'n ti. Ke m bo n katyii Swran'n min nin Nyanmien i ange mun éh bah n Si i dunman nun, bo béh wunh ke i nyrun ti nyannyan o yô srô'n, nyannzuen wa kun n kusu bé ti.

Marc 9

1O séé bé ékun ke: Nanwle, bé nga bé ô wa ye'n, nanh bé ngba ye wié'n kunh bé, nan ba wun ke Nyanmien Kpli'n wa yi i famien'n nglô a klé béo.

Jésus wunnen'n i katyile

(Matt 17:1-13; Luc 9:28-36)

2Ke o di lé nsien'n Jésus faa Pierre nin Jacques nin Jean bé oo bé ngunmin ôka nglônglô kun su. I wunnen'n katyii bé nyrun.

3I trale'n katyii ufué nyennyennyen bo ninngé kpufue fi nu'an asie'n su wa b'o kwla kpu ninngé o fen dyu soo.

4Élie nin Moïse bé fitéé bé nyrun, nan bé nin Jésus a kôkô yale.

5Kpekuun Pierre séé Jésus ke: Baba, ke é ô wa'n o ti kpa, man é kplan kpata nsan, o lie kun, Moïse lie kun, ye Élie lie kun.

6Sre b'o kun bé'n ti o wu'an nde ng'o kaan.

7Nyanmien ufué kun wa kataa bé su, ye bé tii swran kun nen nyanmien ufué so'n nun, o sé ke: Min awlen su ba ye, anh tié nde ng'o kan'n.

8Kpekuun i sonnzonfue'm bé nianniaan bé wun le, ba wu'an swran fi kun, san Jésus kunngba tye ye o nin bé ô leo.

9Ke bé fin ôka'n su lo béh dyrah'n, Jésus wlaa bé su nun kpa ke, nanh man bé kan liké nga bé wunniin'n klé swran fi, lélé san i b'o katyii Swran'n wa wu wa tyen.

10Bé faa sa so'n su, nan ba usa bé wun ke: ?Tyenle so'n i bô yele ônin?

11Ye bé usa Jésus ke: ?Nzu ti ye man mmla kléfue'm bé waan, san Élie ye oh dunh mmua ba nion?

12O sé bé ke: Élie dunh mmua o wa yô ninngé'n kwlaa bé ufle ékun. ?Ye o yô se ti ye bé kle m bo n katyii Swran'n min wun nde ke m ma wun nyrennen dan kpa nan béh yôh n finfin nion?

13Sange nh kanh klé amun ke: Élie bali nan ba yô i ke bé klun klô'n sa, afin bé kleli i wun nde'n nun so.

Jésus yôô gbanflen kaan kun bo asie usu satyilii'n i dyuédyué

(Matt 17:14-21; Luc 9:37-43)

14Ke bé dyuu i sonnzonfue nga'm bé wun le'n, bé wunnin swran kpanngban kpa ba yia bé wun le, mmla kléfue'm bé nin bé su kan nde.

15Ke swran so'm bé wuun Jésus'n, o fuu bé nun, nan ba wanndi a kô yô i liké.

16Ye o use i sonnzonfue'm bé ke: ?Nzu nde ye amun nin bé kaan?

17Ye swran nga bé yiaa le'n bé nun kun sé ke: Baba, n faa n wa yasua bo asie usa a yô i bôbô'n fa blee o.

18Lika kwlaa nga asie usu so'n kô to i su'n, o te i asé, i nuan nzué'n bô nglô, o di i dyé'n, o kété kafiaa. N sree o sonnzonfue mun ke bé tui bakan'n su, ba kwle'e i yô.

19Ye Jésus usa ke: ?Amun adyulisufue mun bo an lafi'a sa su'n, min nin amunh tranh lélé fa dyu tyen ônin? Anh fe ble min.

20Bé fe blelii. Ke o wuun Jésus'n, asie usu b'o su i su'n o mon o kétéé kafiaa, o toli, o la kôndô, i nuan nzué'n bô nglô.

21Ye Jésus use i si'n ke: ?Ke liké so'n too i wun'n i afue nnye ye? O sé ke: Ke o fin i ba kaan nun'n.

22Tyen wié o fe yi sin nun, o fe yi nzué nun ke oh kuinh. Sannge o lie'n, liké kwlaa nga a kwla yô'n, wun é aunvue, yô man é.

23Ye Jésus sé i ke: A sé n ke, se n kwla yô'n... nian, swran ng'o lafi Nyanmien su'n o kwla sa'n kwlaa yô.

24Kpekuun ba'n i si'n kpaan ke: N lafi i su! Uka min i su bo n lafi'a kpa'n ti.

25Ke Jésus wuun swran'm bo bé wanndi ba'n, o idyoo asie usu'n, o sé i ke: Asie usu bo a man swran yô bôbôfue nin sutréfue'n, dyaô ba nga su, nanh to i su kun.

26Ke asie usu'n b'o ô ba'n su'n kpannin'n, o kétéé kafiaa nan a dyaô i su. Ba'n katyii ke wa wu sa, o man bé kpanngban lika bé waan wa wu.

27Sannge Jésus tre i sa o meen i su, nan wa dyaô.

28Ke Jésus wluu awlô lo b'o nin i sonnzonfue'm bé ngunmin bé ô le'n, bé use i ke: ?Nzu ti ye ya kwla fua'an asie usu so nion?

29O sé bé ke: Liké ke nga sa'n, se bé sre'a Nyanmien ke o tui'n, bé kwla tumen.

Jésus bôô i kunle'n su ékun

(Matt 17:22-23; Luc 9:43-45)

30Bé tuu bé bô le bé oli nan ba kpa Galilée. Jésus klô'a ke bé si lika ng'o wô'n,

31afin, ke oh kléh i sonnzonfue'm bé liké'n o séé bé ke: Bé wa fa m bo n katyii Swran'n man swran mun, béh kunh min, ke n wu b'o di lé nsan'n, nh tyenh.

32I sonnzonfue'm ba wu'an nde so'n wle, sannge sre kun bé ti, ba usemen.

Swran ng'o ti dan tra bé kwlaa'n

(Matt 18:1-5; Luc 9:46-48)

33Bé dyuu Capernaüm lo. Ke bé wluu awlô lo'n, Jésus usee i sonnzonfue'm bé ke: ?Nzu nde ye an ken i atin nun nion?

34Sanngé ba uké'a bé nuan, afin bé si akplôwa atin nun lo ke béh wunh bé nun swran ng'o ti dan tra bé kwlaa'n.

35Ke o traan asé'n, o flee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n, o sé bé ke: Swran nga i waan oh yôh swran'n kwlaa bé nun dan'n, mon o dun mmua yô bé kwlaa bé nun kaan, ye o su bé.

36Ye o faa ba kaan kun dyreen bé afien le, o fe i sa fue i wati, o sé bé ke:

37Swran kwlaa ng'o so ba kaan kun ke nga sa nun n dunman nun'n, wuun wa so m bobo min nun, ye swran kwlaa ng'o so min nun'n, nanh min ye o so min nuon, swran ng'o sunmaan min'n i nun ye wa soo.

Swran ng'o dyaô'a é wun'n, o nin é ô nun

(Luc 9:49-50; Matt 10:42)

38Jean séé Jésus ke: Baba, é wuun swran kun b'o nu'an é nun wié, o fo o dunman'n fuan asie usu, nan ya sé i ke, nanh mon o fuan bé kun, yele ke o nu'an é nun wié.

39Ye Jésus sé ke: Nanh an sé i ke nonh o fuan bé, afin swran fi kwla fa'a n dunman'n yi'a atre, nan bé dyaôsu kunngba'n nun wa kan min wun nde.

40Swran ng'o nin é lemen'n, o dyin é sin.

41Nanwle, ke an ti Christ lie'n ti, swran ng'o man amun nzué klôwa kun'n, oh nyenh i nuan liké.

Sa te yôle

(Matt 18:6-9; Luc 17:1-2)

42Sanngé se swran wié satyi ba kanngan nga bé lafi n su'n bé nun kun ti nun'n, o flunman ke bé fa yebue nin dan kun minnde i komin bé tôé yi dyévié'n nun.

43Se o sa'n man a yô sa te'n, kpe. O flunman ke o sa'n ti sin nan a nyan nguan'n, tra ke a le sa nnyon nan a o nyrennen lika'n nun, sin b'o nuanman'n nun'n,

44[lo asonnien'm bé wuman, sin nuanman.]

45Se o dya'n man a yô sa te'n, kpe. O flunman ke o dya'n ti sin nan a nyan nguan'n tra ke a le dya nnyon nan ba tô o a yi nyrennen lika'n nun'n,

46[lo asonnien'm bé wuman, sin nuanman.]

47Se o nyinma'n man a yô sa te'n, tui yi. O flunman ke a fo o nyinma kun yô men nga Nyanmien sié'n i nunfue tra ke a le nyinma nnyon, nan ba tô o a yi nyrennen lika'n nun'n,

48lo asonnien'm bé wuman, sin nuanman.

49Afin bé wa fa sin gue swran'n kwlaa bé su ke bé fa ndyin gue trô nun'n sa.

50?Ndyin'n ti liké kpa, sanngé se i ta'n kpo'n, bé yôé se nan wa nyan ta ékun? Man amun nuan nun yô fe ke ndyin sa, man amun nuan se.

Marc 10

Bé wun yrale

(Matt 19:1-12; Luc 16:18)

- 1 Ke Jésus tuu i bô le'n o oo Judée men'n nun o nin Jourdain'n i sin lo. Swran kpanngban kpa bé yiee i wun le ékun, o klé bé liké atin o yôé so titi.
- 2 Pharisifue wié'm bé bee i wun le, i kan nianle ti bé use i se yasua le atin ke o yre i yi ô.
- 3 I kusu usa bé ke: ?Moïse séé amun se?
- 4 Bé waan: Moïse maan atin ke «bé kle yrale fluwa man bla'n nan ba yre.»
- 5 Ye Jésus sé ke: Amun kétéle bo amuan kété'n ti ye Moïse kle mmla so'n maan amuon.
- 6 Sannge men'n i bôbôle nun «Nyanmien yii yasua nin bla.
- 7 I so'n ti ye man yasua kpatyi i si nin i nin, [o fe i wun menten i yi,]
- 8 ye bé nnyon'n bé katyi swran wunmuan nion.» Ke o kô yô so'n, bé ti'a swran nnyon kun, sannge bé ti swran wunmuan.
- 9 O man liké nga Nyanmien kan bé bô nun'n, nanh man swran fi ti bé nun.
- 10 Ke bé wluu awlô lo'n, i sonnzonfue'm bé usee nde so'n nun ékun.
- 11 O sé bé ke: Swran kwlaa ng'o yre i yi, nan o dya ufle'n, wuun wa kunnde bla i yi bô.
- 12 Ye bla ng'o yre i wun, nan o dya ufle'n, wuun wa kunnde bian i wun bô.

Ba kanngan mun

(Matt 19:13-15; Luc 18:15-17)

- 13 Swran'm bé faa ba kanngan mun blelii ke o fe i sa fua bé su, sannge i sonnzonfue'm bé idyoo bé.
- 14 Ke Jésus wuun i so'n, wa yômen i fe, nan wa sé bé ke: Anh yatyi ba kanngan'm bé nun man bé bla n sin, nanh an fuan bé, afin bé bo bé yô bé wun ke ba kanngan nga mun sa'n, bé ye Nyanmien sié béo.
- 15 Nanwle, swran ng'o yô'e i wun ke bakan sa, o fe'e i wun ma'an Nyanmien ke o siéé'n, o su yô'a men nga Nyanmien sié'n i nunfue mlonmlon.
- 16 O tô i sa blaa bé, o fe i sa fuafua bé su, o yra bé nguan.

Gbanflen anyanbéunfue'n

(Matt 19:16-30; Luc 18:18-30)

- 17 Ke Jésus faa atin'n su b'oh koh'n, swran kun wanndi wa kôtoô i bô, o use i ke: ?Ndyá, o bo a ti liké kléfue kpa'n, nzu ye n yô nan man nyan anannganman nguan nion?

18Jésus sé i ke: ?Nzu ti ye a fle min ke n ti kpa nion? Swran fi ti'a kpa san Nyanmien kunngba tye.

19A si mmla'n: «Nanh kun swran, nanh kunnde bla annze bian o yi annze o wun bô, nanh wua, nanh ton swran suen, nanh di ndrunmun, bu o si nin o nin bé swran.»

20Ye o sé i ke: Ndya, ke o fin m ba kaan nun'n n fe i kwlaa su.

21Jésus niennin o klô i sa, nan wa sé i ke: O te ka o liké kun yôle, ko, kô yô o ninngé'm bé ate, fe i sika'n man yalefue mun, ye ah nyanh ninngé kpakpa nyanmien su lo. Nan bla'a su n su.

22Nde so'n ti o mleen i nyrun, o yô i ya, o dyaô oli, yele ke o ti anyanbéunfue dan.

23Ke Jésus nieen i sonnzonfue'm bo bé sin yie le'n, o sé bé ke: Ke anyanbéunfue kun fe i wun man Nyanmien ke o siéé'n, o ti kéklé!

24I nde so'n bôô i sonnzonfue'm bé nuan dan kpa. Ye o sé bé ékun ke: M mma mun ke swran kun [b'o fe i wla gue i anyanbéun'n su'n] o fe i wun man Nyanmien ke o siéé'n, o ti kéklé!

25Chameau i dolua bue nun sinle'n ti popo tra ke anyanbéunfue kun fe i wun man Nyanmien ke o siéé'n.

26O bô i sonnzonfue'm bé nuan dan kpa ékun, nan ba usa bé wun ke: ?Se o ti so'n, wuun wan ye oh kwlah fité nuon?

27Jésus niaan bé nan wa sé bé ke: Sa so'n swran kwle'e i yô, sange Nyanmien kwla yô, afin Nyanmien kwla sa'n kwlaa yô.

28Ye Pierre séé i ke: Nian, é lie'n, ya yatyi é ninngé'n kwlaa ya su o su.

29Jésus sé ke: Nanwle, swran kwlaa nga min nin dyasin fe'n ti, o yatyi i awlô, nin i niaan mun, nin i nin, nin i si, nin i mma mun, nin i asie'n,

30oh nyenh i wunsu so kpe ya, sua ô, niaan ô, nien ô, ba ô, asie ô, ye yale kléle ke é ô ye'n, ye oh nyanh ananganman nguan ble ng'o ba lo'n.

31Bé nga bé dun mmua'n, bé nun sunman bé wa ka sien, ye bé nga bé ka sien'n, bé wa dun mmua.

Jésus i kunle'n i su bôle kpe nsan su

(Matt 20:17-19; Luc 18:31-34)

32Ke bé faa atin'n su bo béh koh Jérusalem'n, Jésus ye o dun bé mmuaa. I sonnzonfue'm bé akunndan ti sannganwa, ye sre kuun bé nga bé su bé su'n. Ye Jésus fee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé oo bé ngunmin ékun, o kan sa ng'o wa to i su'n kléé bé.

33O sé ke: Anh nian, é su ko Jérusalem, bé wa fa m bo n katyii Swran'n man Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue mun. Béh séh ke man di fo, nan bé kun min, béh fah min man bé nga bé ti'a Juif'n,

34béh yôh n finfin, béh guah min wun ngosre, béh bôh min nin ngblé, béh kunh min, ke n di lé nsan'n, nh tyenh.

Liké bo Jacques nin Jean bé sreli'n

(Matt 20:20-28)

35Zébédée wa yasua nnyon'n, Jacques nin Jean, bé wunngée Jésus wun le, bé séé i ke: Baba, liké nga é wa sre o ye'n, yô man é.

36O usa bé ke: ?Nzu ye amun waan n yô man amuon?

37Bé sé i ke: Ke ah dih o famien'n, yô man é nun kun tran o fama su, ye man kun tran o be su.

38Jésus sé bé ke: An si'a liké nga an sre'n. ?Klôwa nga m ma non nun'n, an kwla non nun wié? ?Ye baptême nga bé wa yô min'n, an kwla yô wié?

39Bé sé ke: Een, é kwle i yô. Ye o sé bé ke: O ti nanwle ke klôwa nga m ma non nun'n, amunh nonh nun wié, ye baptême nga bé wa yô min'n, béh yôh amun wié,

40sannge n fama su nin m be su tranle lie'n, nanh min ye m maan, o ti bé nga Nyanmien siésié maan bé'n bé lie.

41Ke bé blu nga'm bé tii nde so'n, ya kuun bé Jacques nin Jean bé wun.

42Jésus flee bé kwlaa, o sé bé ke: An si ke bé nga bé sié bé ke bé sié nvlé wié mun'n, bé mianmian bé swran mun, ye swran dandan'm bé tin bé swran'm bé su.

43Amun lie'n su yô'a so, sannge amun nun swran ng'o klô ke oh yôh dan'n, mon o su wiéngu mun,

44ye amun nun swran ng'o klô ke oh yôh amun sukpen'n, mon o yô i wiéngu'n kwlaa bé kanga.

45Afin m bo n katyii Swran'n man baman ke bé su min, sannge swran'm bé sule ti ye m balio, nan nh fah min wun kpo swran sunman bé ti.

Jésus tikéé Bartimée anyansifue'n i nyin

(Matt 20:29-34; Luc 18:35-43)

46Ke bé dyuu Jéricho lo bo Jésus nin i sonnfonfue mun o nin swran kpanngban bé fin le béh koh'n, Timée wa yasua Bartimée anyansifue'n b'o sresre liké'n, o ti atin nuan le.

47Ke o tii ke Jésus b'o fin Nazareth'n ye o su sin'n, o kpan séé ke: Jésus, David Anunman, si min aunvue yô n yé!

⁴⁸Bé nun sunman kpa bé idyolii ke o muen i nuan, sanngé o kpan kéklé kpa tra laa lie'n ke: David Anunman, si min aunnvue!

⁴⁹Jésus dyrannin nan wa sé ke: Anh flee mon o bla. Bé flee anyansifue'n, bé sé i ke: Guo o wla asé, dyaô, o su fle o.

⁵⁰O tô i trale dan'n guee i lo, o dyaô waka, o baa Jésus wun le.

⁵¹Jésus use i ke: ?Nzu ye o waan n yô man oo? Anyansifue'n sé i ke: Baba, yô man n wun asé.

⁵²Jésus sé i ke: Ko, Nyanmien su bo a lafi'n ti, w'a yô dyuédyué Kpekuun wa wun asé nan wa su Jésus su.

Marc 11

Jésus i Jérusalem klo'n nun wlule

(Matt 21:1-11; Luc 19:28-40; Jean 12:12-19)

¹Ke bé wa dyu Jérusalem bo bé dyuu Bethphagé nin Béthanie Olive Ôka'n i wun le'n, Jésus sunmeen i sonnzonfue'm bé nun nnyon,

²o sé bé ke: Anh wo klo'n bo ô amun nyrun le'n su. Ke an dyu lo tye'n, amunh wunh aflunmun gbanflen kun bo swran fi nian fu'a su lé, o minnda le. Anh nyanndyii fa bla.

³Se swran wié usa amun ke, nzu ti ye an nyanndyii'n, anh sé i ke: É Min'n i sa a mien i wun, i waan é fa ble, oh fah ble amun ékun ityra'n.

⁴Ke bé oli'n, bé wuun aflunmun gbanflen so'n, o minnda amuan kun nun atin nuan le, nan ba nyanndyii.

⁵Bé nga bé ô le'n, bé wié'm bé usaa bé ke: ?An su yô nzu? ?Nzu ti ye an nyanndyi aflunmun nion?

⁶Bé kaan nde nga Jésus kan kléé bé'n, ye bé yatyii bé nuon.

⁷Bé fa aflunmun'n kô maan Jésus, bé fa bé tannin mun sese i su, ye Jésus traan suo.

⁸Swran kpanngban bé sese bé tannin mun atin'n nun, wié'm bé kusu bé bubu fié'n su nnya mun, bé guegue atin'n nun.

⁹Bé nga bé dun mmua i nyrun'n nin bé nga bé su i su'n bé kpan sé ke: «Hosanna! Swran ng'o ba é Min Nyanmien i dunman nun'n, o mon o nyan nguan!»

¹⁰Nyanmien man famien ng'o ba é nannan David ôsu'n nun'n i famien'n yô yé! Man Hosanna'n te nyanmien su lo!

11 Jésum dyuu Jérusalem lo nan wa wlu Nyanmien sua dan'n nun. Ke o nianniaan lo ninngé'n kwlaa'n, b'o wuun ke alie a san'n, o nin i sonnzonfue blunin-nnyon'n bé oo Béthanie.

Blofue aloma'n bo Jésum bôli i sannzan'n

(Matt 21:18-19)

12 Ke alie'n tyennin bo bé fin Béthanie le béh koh'n, awé kuun Jésum.

13 O wuun blofue aloma bô kun mmua lo, nnya ô su. O oli ke o kô nian se oh nyanh mma wié su ô, sanngé ke o wunngéé lo'n, wa wu'an liké fi sen i nnya'n, afin o nian dyu'e i sule.

14 Ye o séé aloma'n ke: Nanh swran fi di o su mma kun mlonmlon! I sonnzonfue'm bé tili.

Aata difue'm bé Nyanmien sua dan'n nun fuanle

(Matt 21:12-17; Luc 19:45-48; Jean 2:13-22)

15 Ke bé dyuu Jérusalem lo'n, Jésum wluu Nyanmien sua dan'n nun ékun. Kpekuun o too aata difue nin bé nga bé tô liké Nyanmien sua dan'n nun'n bé bô kanle suo. O su dyete mma katyifue'm bé table'n nin ôkunmômô ate yôfue'm bé bia'm bé bô guali.

16 Wa ma'an swran fi atin ke o sua liké sin Nyanmien sua dan'n i awlô afien.

17 Ke oh kléh bé liké'n, o sé bé ke: ?Ba kle'e ke: «Bé wa fle n sua'n lika bo nvlé'n kwlaa bé nin Nyanmien bé kôkô yale?» Sanngé amuan fa katyi awiéfue'm bé fiawle.

18 Ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé tili'n, bé kundee i kunwle. Bé srôé yele ke i liké b'o klé'n bô swran'n kwlaa bé nuan.

19 Ke wia'n toli'n, Jésum nin i sonnzonfue'm bé fin klo'n nin fitéli.

Blofue aloma'n b'o wuli'n i su nde

(Matt 21:20-22)

20 Nglemun ke béh sinh'n, i sonnzonfue'm bé wuun aloma so'n wa wu kée lélé a dyu i ôlui'n nun lo.

21 Pierre wla kpeen sa nga Jésum yôô aloma'n su, o séé Jésum ke: Baba, nian, aloma'n bo a bôô i sannzan'n wa wu.

22 Ye Jésum séé bé ke: Anh lafi Nyanmien su.

23 Nanwle, swran ng'o lafi Nyanmien su'n o kwla sé ôka nga ke o tu i bô wa kô to dyévié'n nun. Se i awlen'n ti'a nnyonnyon b'o lafi nde ng'o kannin'n su ke oh yôh'n, Nyanmien wa yô i so'n men.

24 I so'n ti, nh kanh klé amun ke, liké kwlaa nga an sre'n, anh lafi su ke amuan nyen, o wa fa man amun.

²⁵Ke an dyaô bo amunh kôkôh yale klé Nyanmien'n, se swran wié wun nde ô amun klun'n, anh yatyi tyee, nan amun Si b'o ô nyanmien su lo'n wa yatyi sa nga an yôlii'n wa tye amun.

²⁶[Sannge se an yatyi tyemen'n, amun Si b'o ô nyanmien su lo'n su yatyi'a amun lie'n kusu tye'a amun.]

Jésus i atin b'o le'n

(Matt 21:23-27; Luc 20:1-8)

²⁷Bé baa Jérusalem le ékun. Ke Jésus wlanwlanh Nyanmien sua dan'n nun'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin mmla kléfue, nin kpenngben'm bé bee i wun le,

²⁸bé usee i ke: ?Wan dunman nun ye a yô sa nga muon? ?Ye wan ye o tuu o ke a yô?

²⁹Jésus sé bé ke: N kusu m ma usa amun sa kun, se an te n su'n, nh kléh amun swran ng'o maan min atin bo n yô sa so'n.

³⁰?Jean i baptême b'o yôli'n, Nyanmien ye o meen i atin annze swran ye o meen i atin ye o yô? Anh bua n wié.

³¹Sannge bé sé bé wiéngu ke: Se é sé ke Nyanmien ye o meen i atin'n, oh usah é ke: ?Se o ti so'n, nzu ti ye amuan lafi'e i suo?

³²Se é sé ke swran ye o meen i atin'n... Sre kun bé swran'm bé wun, afin bé kwlaa bé bu Jean Nyanmien nuan idyofue sakpa.

³³I so'n ti, bé sé Jésus ke: É simen. Ye Jésus sé bé ke: N kusu, n su klé'a amun swran ng'o maan min atin bo n yô sa so'n.

Marc 12

Raisin fié sunianfue'm bé wun nyandra

(Matt 21:33-46; Luc 20:9-19)

¹Jésus bu nyandra wié kléé bé. O sé ke: Bian kun dii raisin fié. O sii i wun, o kpee raisin'n i nzué tyuenwle, o kplaan akpa fléiin kun, ye o fa wlaa raisin fié sunianfue'm bé sa nun, nan wa o men wié nun.

²Ke o dyuu raisin'n i tile'n, o sunmeen i swran kun raisin fié sunianfue'm bé sin ke o kô fe i lie blee.

³Bé tre bé bôlii, bé keen i bô, nan wa tôtô i sa a se i sin.

⁴O sunmeen i swran kun ékun bé wun lo, bé bôô i fe, bé yôô i te kpa.

⁵I nsan su lie'n b'o sunmenniin'n, bé kunniin. I sin o sunmaan wié mun ékun, bé bôô wié, bé kuun wié.

⁶O man o ke i wa yasua'n b'o ti awlen su ba'n i kunngba tye. O sunmeen bé wun lo ékun, o sé ke: N wa lie'n, bé wa bui swran.

⁷Sannge ke raisin fié sunianfue so'm bé wunniin'n, bé sé bé wiéngu ke: I adya difue'n ye, anh bla man é kuin nan i ninngé'm bé yô é lie.

⁸Ye bé tre bé kuun io, nan ba yii raisin fié'n sin lo.

⁹?Nzu ye raisin fiéfue'n o wa yôo? Oh bah, oh kunh raisin fié sunianfue mun, ye oh fah raisin fié'n wla swran ufle'm bé sa nun.

¹⁰?Nyanmien Nde nga bé klelii ke: «Yebue nga sua kplanfue'm bé yii blô'n, I ye wa katyi yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé'n,

¹¹I so'n fin é Min'n ye ke é wuin'n, o bô é nuan'n.» amuan kenng'e'en lé?

¹²Ke bé wuun i wle ke bé ti yi Jésus buu nyanndra so'n, bé waan béh treh, sannge swran'm bé wun sre ti bé yatyii le, bé dyaô i wun le, bé oli.

César i l'impôt'n

(Matt 22:15-22; Luc 20:20-26)

¹³Bé sunmaan Pharisifue nin Hérodefue wié mun Jésus wun lo ke bé kô tié i nuan bô nan bé dyran su fa tree.

¹⁴Bé wa séé i ke: Ndyá, é si ke a di nanwle, a srô'a swran fi, afin a nia'an swran nyrun, ye a klé swran mun Nyanmien atin'n nanwle nun. ?É su l'impôt man César? ?É su, annze nanh man é su?

¹⁵Ke Jésus wuun ke bé su tô i gble'n, o sé bé ke: ?Nzu ti ye an kan min niaan? Anh fa denier kun ble min man n nian.

¹⁶Bé blee i kun, ye o usa bé ke: ?Wan ye ng'o ô su ye'n? ?Ye wan sanuan ye le ng'o kle su le'n? Bé sé i ke: César lieo.

¹⁷Ye o sé bé ke: Se o ti so'n, anh fa ng'o ti César lie'n, men, ye ng'o ti Nyanmien lie'n, anh fa men. Nde ng'o kannin'n bôô bé nuan.

Swran'm bé tyenle'n i su sa usale

(Matt 22:23-33; Luc 20:27-40)

¹⁸Sadducéfue'm bo bé waan, se swran wuo o tyenman'n, bé baa Jésus wun le, bé use i ke:

¹⁹Ndyá, nian nde bo Moïse kle maan yéó, i waan: «Se swran wié i niaan b'o nin i yi'n ba wu'a ba'n o wu'n, man i niaan'n dya bla'n ékun nan o nin i bé wu ba, nan i niaan'n i ôsu'n wa nunnunman.»

²⁰Laa yasua nsô bé ô le, bé ti niaan. Bé nyrun kpen'n dyaa bla, wa nya'an ba b'o ke o ôsuo, o wuli.

²¹Ng'o menten'n o dyeli i angbôti'n, o nin i a wu'a ba, o wuli. Bé nsan su'n nin bé nga mun bé dyali bla kunngba'n, bé wuli.

²²Bé nsô'n bé nun wié fi bé nin i ba wu'a ba. Ke bé kwlaa bé wuli'n, i sin bla'n kusu wa wuli.

23?Ke swran'm béh tyenh'n, bla so'n oh yôh bé nun ônin lie, afin bé nsô'n bé dyelii?

24Jésus sé bé ke: Amuan fon. ?An si sa ti'n? Afin an wu'an Nyanmien Nde nga bé kleli'n i wle, ye kusu an si'a ke Nyanmien ti kpli.

25Afin ke swran'm bé kô tyen'n, yasua su dya'a bla kun, ye bla kusu su dya'a bian kun, sanngé béh yôh ke ange'm bo bé ô nyanmien su lo'n sa.

26?Bé nga bé wuli bé tyenle'n i wun nde lie'n, amuan kannga'an Moïse i fluwa'n b'o kle waka kpuye'n i wun nde'n nun'n i nun lé? O klee ke: «N ti Abraham, nin Isaac, nin Jacob bé Nyanmien.»

27Nyanmien ti'a bé nga bé wuli'n bé Nyanmien, sanngé o ti bé nga bé ô nuan nun'n Nyanmien. Amuan fon dan kpa.

Mmla'n i nun dan'n

(Matt 22:34-40)

28Mmla kléfue'm bé nun kun tii bé nde nga bé kan'n. Ke o wuun ke Jésus tee bé su kpa'n, o wunngéé Jésus wun le, o usee i ke: ?Mmla'n i nun dan'n yele ônin?

29Jésus sé i ke: Nien i nun dan'n ye, «Israël mun, anh tié, é Min Nyanmien'n i kunngba tye ye o ti é Min nion.

30Klô o Min Nyanmien'n kpa, fo o wla'n kwlaa gue i su, man wo akunndan'n kwlaa tren i su, fo o wunmien'n kwlaa yô liké ng'o klé ke a klôé'n.»

31Ye nian ng'o menten'n ye: «Klô o wiéngu ke a fa klô o bobo wun'n sa.» Mmla wié fi nu'an le bo i dan tra béo.

32Mmla kléfue'n sé i ke: Ndya, o ti kpa, ke a sé ke Nyanmien ti kunngba ye ufle nu'en i sin'n, o ti nanwle.

33Ye ke bé klôé kpa, bo bé fa bé wla'n kwlaa gue i su, bo bé akunndan'n kwlaa tren i su, bo bé fa bé wunmien'n kwlaa yô liké ng'o klé ke bé klôé'n, bo bé klô be wiéngu ke bé bobo sa'n, i so'n ti kpa tra te nnen kwlaa nga bé yre'n, nin liké kwlaa nga bé fa man Nyanmien'n.

34Ke Jésus wuun ke o te su kpa'n, o sé i ke: O ka kan ah yôh men nga Nyanmien sié'n i nunfue. O man swran fi a tre'e i awlen a use'e sa kun.

?Christ ti David i Anunman?

(Matt 22:41-46; Luc 20:41-44)

35Ke Jésus kléh liké Nyanmien sua dan'n nun'n, o usaa ke: ?O yô se ye mmla kléfue'm bé kwla sé ke Christ ti David anunman nion?

36Nyanmien Wawe'n man David bobo séé ke: «É Min Nyanmien'n séli min Min lie'n ke: Tran asé n fama su Lélé m man ah tloh o kpofue'm bé su.»

³⁷David bobo flee i Min. ?Se o ti so'n, o yô se ye o ti i anunmaan? Swran kpanngban so'n bo bé tié i nde'n, o yô bé fe.

Jésus séé bé ke bé sasa bé wun mmla

(Matt 23:1-36; Luc 11:37-54; 20:45-47)

³⁸Ke oh kléh bé liké'n, o sé bé ke: Anh sasa amun wun mmla kléfue'm bo bé klô trale tennden wla wlan sinle, bo bé klô ke bé yô bé liké nzra nun'n, bé lika.

³⁹Ke béh dih liké nzra nun'n, bé klô swran dandan'm bé tranwle'n nun tranle, bé klô Nyanmien sua nun bia kpakpa su tranle.

⁴⁰Bé dé angbôti mmla'm bé awlô'n, ye bé kan nde tennden klé Nyanmien lélélé ke swran'm bé bu bé swran kpa. Bé fo tule lie'n o wa yô te kpa.

Angbôti bla kun i Nyanmien sika yile

(Luc 21:1-4)

⁴¹Ke Jésus ti Nyanmien sua dan'n nun sika guawle'n i nyrun ndenman su le'n, o nien i wafa nga swran'm bé yi sika bé gua nun'n. Anyanbéunfue sunman bé gua nun kpanngban.

⁴²Angbôti bla yalefue kun kusu fa dyete mma kanngan nnyon b'o dyu ke bablu kun sa'n o fa guaa nun.

⁴³Ye Jésus flee i sonnzonfue mun, o sé bé ke: Nanwle, angbôti bla yalefue nga i sika lie'n b'o yili'n o tra bé nga'm bé lie nga bé yi guaa sika guawle'n nun'n,

⁴⁴afin bé kwlaa nga'm bé lie nga bé yi'n, o bu'a bé kple, sanngé bla nga lie'n, o yi i yale lie kan'n, i kwlaa ng'o le b'o fa di liké'n, ye o fa mannion.

Marc 13

Jésus kaan Nyanmien sua dan'n i satyile nde

(Matt 24:1-2; Luc 21:5-6)

¹Ke Jésus fin Nyanmien sua dan'n nun fitéh'n, i sonnzonfue kun séé i ke: Baba, nian yebue nin sua nga mun ke bé wafa tio!

²Ye Jésus sé i ke: ?A wun sua dandan nga mun? I yebue su b'o su kan guamaan.

Nyrennen nga bé wa wuin nan men'n wa bô'n

(Matt 24:3-14; Luc 21:7-19)

³O traan asé Olive Ôka'n su Nyanmien sua dan'n i nyrun ndenman su le. Ke o nin Pierre, nin Jacques, nin Jean, nin André bé ngunmin bé ô le'n, bé séé i ke:

⁴Klé é ble nga liké so'n o wa yô'n, o nin liké ng'o klé ke liké so'm bé su wa yô'n.

⁵Kpekuun Jésus su kléklé bé liké so mun, o sé bé ke: Anh sasa amun wun kpa, nanh man swran fi laka amun.

⁶Afin swran kpanngban bé wa fa n dunman'n béh séh ke min yeke bé. Bé wa laka swran sunman.

⁷Ke an ti ale i wun nde'n, nin i ngannien'n, nanh man amun klun titi amun, afin san sa so'm béh yôh. Sannge o su yô'e i awiélie.

⁸Nvlé kun wa dyaô nvlé kun wun, ye famien kun wa dyaô i wiéngu famien kun wun. Lika wié'm bé nun asie'n o wa kédyé, ye awé wa kpen. I kwlaa so'n ti nyrennen'n i bué nuan kaan sa.

⁹Anh sasa amun wun, afin bé wa fa amun man dyole difue mun, béh bôh amun Nyanmien sua'm bé nun. Ke o yô nan amuan kan min nde a klé kpenngben nin famien mun'n, min ti béh fah amun ko bé dyasu.

¹⁰San béh dunh mmua bô dyasin fe'n klé nvlé nvlé'n kwlaa i sin nan sa so'm ba yô.

¹¹Ke béh fah amun kô man swran mun'n, nanh an dun mmua bu nde nga amunh kanh'n i akunndan, sannge anh kan nde nga Nyanmien fa man amun do so'n su'n, afin nanh amun ye amunh idyooh, Nyanmien Wawe'n ye oh idyooh.

¹²Swran'm bé wa fa bé niaan bian man swran mun ke bé kun bé, ye yasua'm bé kusu bé wa yô bé mma'm bé so, ba'm bé wa dyaô bé sin nin bé nin'm bé wun béh fah bé man swran mun ke bé kun bé.

¹³Min ti swran'n kwlaa bé wa kpo amun, sannge swran ng'o tre i awlen lélé dyu i awiélie'n, oh fitéh nun.

Nyrennen dan'n

(Matt 24:15-28; Luc 21:20-24)

¹⁴Amunh wunh «tété liké» ke o ô lika ng'o fata'a ke o tran nun'n i nun. — Man swran ng'o kanningan nde so'n o bu i akunndan. — Ke an wun i so'n, man bé nga bé ô Judée lo'n bé wanndi wo ôka'm bé su.

¹⁵Nanh man swran ng'o ô sua ti gbagblabga'n su'n o dyra wlu i sua lo ke o kô fa liké,

¹⁶ye swran ng'o ô fié su'n, nanh mon o se i sin ke o kô fe i trale dan'n.

¹⁷Ble so'n nun wunnzefue nin bla ta'm bé yakô!

¹⁸Anh sre Nyanmien ke nanh man i so'n yô ayre nun.

¹⁹Afin ble so'n o wa yô nyrennen ble kun bo ke o fin lalaa bo Nyanmien yii men'n, lélé o fa dyu nde'n, i wunsu nian yô'a lé, ye i wunsu su yô'a kun lé.

²⁰Se é Min Nyanmien'n wa kpe'a tyen so'n su wa yô'e tika'n, swran fi su fité'a nun, sannge o yôé tika bé b'o faa bé'n bé ti.

²¹O man se swran wié sé amun ke: Nian, Christ ô wa'n, annze: Nian, o ô lé sa'n, nanh an lafi su mlonmlon.

²²Afin bé bo bé ton bé wun suen ke bé ti Christ'n, o nin bé bo bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n, bé wa dyaô, béh yih atre, béh yôh abônuan sa mun lélé ke bé fa laka bé bo Nyanmien faa bé'n, se béh kwlah nyan bé ô.

²³Sannge amun lie'n anh sasa amun wun sa so'm bé lika. Man dun mmua bô i kwlaa su a klé amun.

Jésus b'o katyii Swran'n i bale

(Matt 24:29-31; Luc 21:25-28)

²⁴Sannge ke nyrennen so'n kô sin'n, ble so'n nun wia'n katyih tuun, anglô'n su ta'a kun,

²⁵nzraama'm béh finh nyanmien su lo gua, ye bé wa kédyé nyanmien su lo ninngé ngblingbli'm bé nun.

²⁶I sin béh wunh m bo n katyii Swran'n ke n wô nyanmien blé'n su n su ba. Mh bah yasua su, min nyrun nyannyan o yô srô.

²⁷Nh sunmanh min ange mun, bé wa yia bé bo Nyanmien faa bé bo bé ô men wunmuan'n nun'n ke o fin asie'n i awiélie lo lélé fa dyu nyanmien'n i awiélie lo.

Blofue aloma'n i su nde

(Matt 24:32-35; Luc 21:29-33)

²⁸Anh fa sunnzun blofue aloma'n bé nian. Ke oh nyrenh bo i nnya'n treh'n, an si ke munngun'n wa mantan.

²⁹I kunngba nion, amun kusu ke an wun ke ninngé so'm bé su yô'n, man amun si ke m bo n katyii Swran'n min nin wa a mantan, n dyin anuan'n sin.

³⁰Nanwle, swran nga bé ô le'n, bé su wiéman nan sa so'n kwlaa wa yô.

³¹Nyanmien'n nin asie'n béh sinh, sannge min nde'n i ble'n su si'an lé.

Nyanmien kunngba tye ye o si i bale tyeon

(Matt 24:36-42; Luc 17:26-30, 34-36)

³²Sannge tyen so'n nin i do so'n swran fi simen, ange'm bo bé ô nyanmien su lo'n nin m bo n ti i Wa'n bobo é simen, san n Si kunngba tye ye o si io.

³³Anh fa sié amun klun kpa, anh tran minnde, afin an si'a tyen nga sa so'm bé yô'n.

³⁴Oh yôh ke swran kun b'o su ko lika sa, o tu i bô i awlô'n nun, o fe i ninngé'n kwlaa wle i swran'm bé sa nun, o man bé kwlaa bé dyunman, ye o sé anuan sunianfue'n ke o nian su kpa.

³⁵I so'n i, anh nnosua ô, se kongue ô, se ako nyinman klikli su ô, se nglemun ô.

³⁶Anh tran minndee, nanh man o wa tô amun nvlunuen nun ke an su lafi.

³⁷Nde nga n kan klé amun ye'n, n kan klé swran'n kwlaa ke bé tran minnde.

Marc 14

Jésus wun nde tyityile

(Matt 26:1-5; Luc 22:1-2; Jean 11:45-53)

¹Ke o ke lé nnyon nan Pâque'n nin kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i tyen dile'n wa dyu'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé kwlaa bé kunnde ngwlele wafa nga bé fa tra Jésus gble nun bé kuin'n.

²Afin bé sé ke: Nanh mon o yô tyen dile'n nun, se o yô so'n, o tyeman nan swran'm ba tri.

Bla kun fa blofue nzué guaa Jésus ti'n su

(Matt 26:6-13; Jean 12:1-8)

³Ke Jésus ô Béthanie Simon kôkôwéfue'n i awlô lo'n, bo bé ti alie'n sin'n, bla kun wluu lo, blofue nzué bo i gua ti kéklé kpa'n i albâtre se kun ô i sa nun. Bé fa nard ngô muen ye bé fa yôlio. O buu se so'n i ti, o fa blofue nzué'n guee Jésus ti'n su.

⁴O yôô wié'm bé ya, nan ba usa bé wiéngu ke: ?Blofue nzué satyile ngben ke nga sa'n, i bô yele ônin?

⁵Bé kwla yô i ate b'o tra denier ya nsan, bé fa man yalefue mun. Nan ba idyo bla so'n.

⁶Sannge Jésus sé bé ke: Anh yatyii le. ?Nzu ti ye an fite i awlen soo? Liké ng'o yô maan min'n ti kpa.

⁷Afin amun nin yalefue mun ye amunh kah wa titio, an kwla yô bé kpa ble kwlaa nga an klô'n, sannge n lie'n, min nin amun su tra'an wa titi.

⁸Wa yô ng'o kwle i yô'n, wa dun mmua gua min wun blofue nzué, min nzie ye wa siéo.

⁹Nanwle, men wunmuan'n nun lika kwlaa nga béh bôh dyasin fe'n, béh kanh sa nga bla nga yôli'n wié, ke bé wla kpen i su.

Judas i Jésus swran'm bé fa manle

(Matt 26:14-16; Luc 22:3-6)

¹⁰Judas Iscariot b'o ti i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé nun kun'n o kô tôô Nyanmien nyrun dyranfue dandan mun ke oh fah Jésus man bé.

¹¹Ke bé tili'n, bé klun dyoli, ye bé séé i ke béh menh i sika. O man Judas kunndee tyen ng'o ti kpa bo i nun oh kwlah fe man bé'n.

Jésus nin i sonnzonfue'm bé dii Pâque'n

(Matt 26:17-25; Luc 22:7-14, 21-23; Jean 13:21-30)

¹²Kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i tyen dile klikli'n bo i nun ye bé kun Pâque bua'n, Jésus sonnzonfue'm bé usee i ke: ?Nin fan ye a klô ke é kô siésié nan a di Pâque nion?

13O sunmeen i sonnzonfue'm bé nun nnyon, o sé bé ke: Anh wo klo lo, amun nin yasua kun bo nzué se kun dyin i ti su'n, amunh yiah, anh su i su.

14Lika ng'o wlu nun'n, anh sé awlô ifue'n ke: Ndyá waan é wa uso o ke: ?Lika ng'o nin i sonnzonfue'm bé di Pâque'n o ô nin?

15Oh kléh amun nglô sua ba dan kun, ba siésié i nun ninngé'n kwlaa, le ye amun wa siésié Pâque'n i diwle'n man yéo.

16I sonnzonfue'm bé oli, ke bé dyuu klo lo'n, bé tôô ninngé ng'o kan bé nde klée bé'n bé le, nan ba siésié Pâque i diwle'n.

17Ke alie dyoli'n, o nin i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé bali.

18Ke bé ô table'n su bo béh dih liké'n, Jésus séé ke: Nanwle, amun nga amun nin min di liké'n, amun nun kun wa fa min man swran mun.

19Kpekuun bé wla a bô, bé use bé ti nun ti nun, nga waan: ?Mion? nga waan: ?Mion?

20Ye o sé bé ke: Amun blu-nin-nnyon'n amun nun kuon, swran ng'o fe i sa wla n lie'n sin talié'n nun'n, io.

21M bo n katyii Swran'n n su ko ke bé klee min wun nde'n nun'n sa, sange swran ng'oh fah min man swran mun'n, i yakô! O flunman ke ba wu'a swran so'n.

Communion fale'n i ba kpele

(Matt 26:26-30; Luc 22:15-20; 1 Cor 11:23-26)

22Ke béh dih liké'n, Jésus faa kpaun, ke o laa Nyanmien asé'n, o bubuu nun fa maan bé. O sé ke: Anh dé, kpaun ng'o ô ye'n ti min wunnen.

23I sin o faa klôwa kun, ke o laa Nyanmien asé'n, o fa maan bé, nan bé kwlaa ba non.

24Ye o sé bé ke: Du vin ng'o ô ye'n o ti min mmôdya b'o man amun nin Nyanmien amunh dih anuanse. Swran kpanngban bé ti ye béh gueh i aséo.

25Nanwle, n su no'an raisin nzué kun lélé san tyen nga min nin amun éh nonh ufle Nyanmien i men'n nun lo'n.

26Ke bé tôô Nyanmien manmanle dyué'n, bé oo Olive Ôka'n su lo.

Jésus séé ke Pierre wa sé ke o simen

(Matt 26:31-35; Luc 22:31-34; Jean 13:36-38)

27Jésus séé bé ke: Amun kwlaa amun ti nun wa satyi, afin bé klee ke: «M ma bô bua tafue'n, ye bua'm béh bôh sanndi.»

28Sange ke n wu bo n kô tyen'n, nh dunh mmua amun nyrun Galilée lo.

29Pierre sé i ke: Kannze bé kwlaa bé ti nun satyih'n, n lie'n su satyi'a wié.

30Ye Jésus sé i ke: Nanwle, nde kongue nga bobo, a wa sé ke a si'a min so kpe nsan, nan ako nyinman'n wa bô kpe nnyon.

31Sannge Pierre dyraan nde so'n su kéklé kpa ke: Kannze min nin wo é wu'n, san éh wuh, n su sé'a ke n si'a o lé. Nan bé kwlaa ba kan nde kunngba so'n.

Jésus kôkô yale kléé Nyanmien Gethsémané lo

(Matt 26:36-46; Luc 22:39-46)

32Ye bé oo lika kun bo bé flee Gethsémané'n nun. Jésus séé i sonnzonfue'm bé ke: Ke nh kôh kôkô yale klé Nyanmien, anh tran wa.

33Ye o faa Pierre, nin Jacques, nin Jean bé olio, akluntitie'n too i su, ye awlabôe'n bôô i kunle bôô.

34O séé bé ke: Awlabôe'n su kun min, anh ka wa anh tran bé nyin su.

35Ke o oli i nyrun lo kaan'n, kpekuun o fin i wun asé, o sé Nyanmien ke, se nyrennen do nga kwla tô fuen'n, mon o tô fuen.

36O sé ke: Baba, a kwla sa'n kwlaa yô, yô man nyrennen wié nga tô fuan min, sannge nanh yô nga n klô ke o yô su'n, sannge yô nga a klô ke ah yôéh su'n.

37Ke o se i sin b'o tô i sonnzonfue muon, bé su lafi, ye o sé Pierre ke: ?Simon, a lafi? W'a kwla tra'an do bo kun?

38Man amun nyin tran su, ye amun nin Nyanmien anh kôkô yale, nan Lakafue'n wa laka'a amun. Amun awlen'n wô su ke amunh yôh, sannge an le'e i wun fannan.

39O yatyi bé le oo ékun, o kô kan nde kunngba'n klé i Si.

40O se i sin baa ékun, oh tôh béo, bé su lafi, afin lafile'n wô bé nyin su. Bé wu'an nde nga bé kan klé io.

41Ke o bee i kpe nsan su'n, o sé bé ke: Anh dé wunmien, anh lafi sien'n. Wa wié! Do'n wa dyu, anh nian, bé wa fa m bo n katyii Swran'n man sa te yôfue mun.

42Anh dyaô man é wo, swran ng'oh fah min man swran mun'n, o su ba.

Jésus i trale

(Matt 26:47-56; Luc 22:47-53; Jean 18:2-11)

43Ke i nuan te ô nde'n su'n, kpekuun Judas b'o ti i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé nun kun'n o nin swran kpanngban bo Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin mmla kléfue, nin kpenngben'm bé sunmaan bé'n, ba bô nun. Kaka nin klonman ô bé sa nun.

44Swran ng'o fe maan swran mun'n, o kléé bé nzolie kun ke: Swran nga n tô n sa yi i komin'n, wuun io, anh tre fe o, anh nien i su kpa.

45Ke o dyuu lo tye'n, o wunngéé Jésus wun le, o sé i ke: Baba!

- 46 Kpekuun ye o tô i sa yii i komion, ye swran so'm bé traá Jésus-o.
- 47 Bé bo bé ô le'n bé nun kun tyueen i kaka'n, o fa fiin Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i swran'n, o kpe i su'n.
- 48 Jésus séé bé ke: An su n su nin klonman nin kaka mun ke kôdiawiéfue bo an be i trale sa.
- 49 Tyen kwlaa n wô amun afien Nyanmien sua dan'n nun, n klé amun liké, amuan tra'a min. Sannge bé yôé so nan Nyanmien Nde nga bé kleli'n o kpen su.
- 50 Ye bé kwlaa bé yatyii le bé wanndilio.

Gbanflen'n b'o wanndili'n

- 51 Gbanflen kun bo tannin sin kun kle i wun'n o su i su. Bé trelíi,
- 52 sannge o yatyii tannin'n bé sa nun, o fe i wun kplen wanndili.

Jésus i dyole difue dandan'm bé dyasu fa kole

(Matt 26:57-68; Luc 22:54-55, 63-71; Jean 18:12-14, 19-24)

- 53 Bé fa Jésus oo Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i lika lo. Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin kpenngben, nin mmla kléfue'm bé kwlaa ba yia lo.
- 54 Pierre su i su, sannge o mentenmen lélé bé fa dyuu Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i awlô lo. O nin sua sunianfue'm bé traan sin wun le bé su ton.
- 55 Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin dyole difue'm bé kwlaa bé kunnde nde kun bo bé kwla dyran su bé fa kuin'n, sannge ba nye'en lé.
- 56 Afin bé nun kpanngban bé toon i suen, sannge suen so'n bo bé toen'n bé seman.
- 57 Bé wié'm bé dyaô bé toon i suen, bé sé ke:
- 58 É tii ke o séé ke, oh bubuk Nyanmien sua dan nga swran ye o kplannin'n, nan i lé nsan su'n oh kplanh ufle bo swran sa su wlu'a nun.
- 59 O nin i so'n ngba, bé nde nga bé fa ton i suen'n, bé seman.
- 60 Ye Nyanmien nyrun dyranfue dan'n o dyaô usaa Jésus ke: ?A te'a nde fi su? Nde nga bé ken le'n, o ti se?
- 61 Jésus traan bliin, wa uké'e i nuan. Nyanmien nyrun dyranfue dan'n usee ékun ke: ?Christ, Nyanmien bo bé yi i aye'n i Wa'n yele wo?
- 62 Ye Jésus sé i ke: Een, yele min. Amun wa wun m bo n katyii Swran'n ke n ti Nyanmien Kpli'n i fama su, ye amunh wunh min n wô nyanmien blé'n su n su ba.
- 63 Ye Nyanmien nyrun dyranfue dan'n tii i bobo wun trale'n nuon, o sé ke: ?Lalôfue ônin ye éh kunndeh ékuon?

⁶⁴An tii Nyanmien dunman b'o satyi'n. ?An bu i se? Bé kwlaa bé sé ke wa di fo, nan o nin kunle fata.

⁶⁵Bé wié'm bé gue i wun ngosre, bé bô i zaga, bé use i ke: ?Wan ye o bô woo? Ye sua sunianfue'm bé soe bôle suo.

Pierre séé ke o si'a Jésus

(Matt 26:69-75; Luc 22:56-62; Jean 18:15-18, 25-27)

⁶⁶Ke Pierre ô awlô'n nun asie wun le'n, Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i afannien kun bali.

⁶⁷Ke o wuun Pierre ke o su ton sin'n, o nieen siin, o séé i ke: O kusu, a ô Jésus b'o fin Nazareth'n i sin wié.

⁶⁸O sé ke: Swran nga a ken i nde'n, n simen, nde kpa nga a kan'n, n wu'en i wle. I sin o fité oo ala'n bô lo.

⁶⁹Afannien'n wunniin, ye o wa kan kléé bé nga bé ô le'n bé ékun ke: Bian nga ô bé nga bé ô le'n bé nun wié.

⁷⁰Nan wa sé ke o ti'a so. Ke o tyee kan'n, bé nga bé ô le'n, bé séé Pierre ékun ke: Nanwle, o kusu, a ô bé nga bé o le'n bé nun wié, afin a ti Galiléefue.

⁷¹Ye o fa Nyanmien Kpli wuwue i wuon, o sé ke: Se m bua atô'n, man Nyanmien Kpli wun min. Bian nga an ken i nde'n, n simen.

⁷²I ôsu kunngba'n nun ye ako nyinman'n bôli i kpe nnyon su lie nion, ye Pierre wla kpeen nde nga Jésus kan klélii ke, o wa sé ke o simen so kpe nsan, nan ako'n wa bô'n, i suo. Ye o too sunle suo.

Marc 15

Jésus i Pilate dyasu fa kole

(Matt 27:1-2, 11-14; Luc 23:1-5; Jean 18:28-38)

¹Ke alie'n tyennin'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin kpenngben mun, ye mmla kléfue mun bé nin dyole difue'm bé kwlaa bé yiali, bé wuun bé wun. Ke bé tyii Jésus'n, bé fe oli, nan ba fe i a wla Pilate sa nun.

²Pilate usee i ke: ?A ti Juif'm bé famien? Jésus sé i ke: Ye o nuan ô su leo.

³Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé senmenniin nde kpanngban su.

⁴Pilate usee ékun ke: ?A te'a nde fi su? Nian o wun nde kpanngban bo bé kaan.

⁵Sannge Jésus a te'a nde fi su kun, o man Pilate i nuan bô i wun kpa.

Bé séé ke bé kun Jésus

(Matt 27:15-26; Luc 23:13-25; Jean 18:39—19:16)

⁶Pâque dile kwlaa nun Pilate yatyi bisuafue kun nga bé sre i ke o yatyi i nun man bé'n i nun man bé.

⁷Ke oh yôh so'n, wuun bian kun bo bé flee Barrabas b'o nin i wiéngu nyin kékléfue mun bé dyaôô kpenngben'm bé wun bé kunnin swran'n, o ô bisua'n nun.

⁸Ke swran'm bé oo Pilate wun lo bé sree i ke o yô sa ng'o yô man bé titi'n,

⁹o usaa bé ke: ?An klô ke n yatyi Juif'm bé famien'n i nun man amun?

¹⁰Afin o si ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé nyin b'o tyii'n ti ye bé fe wlee i sa nuon.

¹¹Sannge Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé séé swran'm bé ke bé sé Pilate ke o yatyi Barrabas nun man bé.

¹²Pilate usaa bé ékun ke: ?Ye n yô bian nga an flee Juif'm bé famien'n, i se?

¹³Bé kpan sé ke: Bôbôé waka'n su!

¹⁴Pilate usa bé ke: ?Nzu sa bo tye ye o yôlio? Ye bé kpaan kéklé kpa ke: Bôbôé!

¹⁵Ke Pilate klô ke oh yôh sa ng'o yô swran'm bé fe'n, o man o yatyi Barrabas nun maan bé. Ke o man bé bôô Jésus nin ngblé'n, o fe maan bé ke bé kô bôbôé waka'n su.

Sôndya'm bé Jésus finfin yôle

(Matt 27:27-31; Jean 19:2-3)

¹⁶Sôndya'm bé fa Jésus oo famien'n i awlô lo, nan ba yia sôndya'n kwlaa bo bé ô le'n.

¹⁷Bé faa trale bo i nyin ti ke ba wle kôndrô bui nun sa'n, bé wlee i wun, ye bé woo ôwié ke sika klé sa bé fa wle i ti.

¹⁸Kpekuun bé yôô i liké, bé sé ke: Juif'm bé famien, Nyanmien man a tye ô!

¹⁹Wuun béh fah ndema fin i ti'n su, béh gueh i wun ngosre, wuun béh kôtoh i bô.

²⁰Ke bé yô i finfin so wiéli'n, bé yii i wun trale bo i nyin ti ke ba wle kôndrô bui nun sa'n, nan ba fe i bobo lie'n ba wle i wun ékun, ye bé fe oo i waka'n su bôbôleo.

Jésus i waka'n su bôbôle

(Matt 27:32-44; Luc 23:26-43; Jean 19:17-27)

²¹Bian kun fin fié su o su ba, bé mieen ke o sua Jésus waka'n. Bé flee Simon, o fin Cyrène, Alexandre nin Rufus bé si nion.

²²Nan ba fa Jésus ba o lika nga bé flee Golgotha'n bo i bô yele Ti Kônglôman Lika'n nun lo.

²³Bé faa du vin bo myrrhe sanngan nun'n bé meen ke o non, sannge wa nonman.

24 Bé bôbôé waka'n su, bé tuu i trale'm bé wun foto nan béh wunh nga bo swran kun nyenh'n.

25 Nglemun wia'n nun ye bé bôbôli io.

26 Bé klee sa ti bo bé bôbôlii'n ke: Juif'm bé famien.

27 Bé bôbôli i nin kôdiawiefue nnyon, kun ô i fama su, kun ô i be su.

28 [O man Nyanmien Nde nga bé kleli'n o kpeen su. Bé klee ke: «Bé ke wlaa sa te yôfue'm bé nun.»]

29 Bé nga béh sinh le'n, bé kpe i nzôwa, bé kedyéé bé ti'n bé séé ke: En-heen! o bo o waan ah bubuk Nyanmien sua dan'n nan ah kplenh i lé nsan'n,

30 dé o wun, fin waka'n su dyra!

31 Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé kusu bé nin mmla kléfue'm bé yôô i finfin, bé sé bé wiéngu ke: O déé swran wié mun, sanngé o kwla démen i bobo wun.

32 Man Christ, Israël'm bé famien'n o fin waka'n su dyra sien'n, man é wuin nan é lafi i su. Bé nga bé bôbôé bé nin i'n, bé kusu bé kpee i nzôwa wié.

Jésus i wule

(Matt 27:45-56; Luc 23:44-49; Jean 19:28-30)

33 Ke wia'n dyrannin'n, lika'n kwlaa dunnin lélé fa dyu nnosua wia'n nun.

34 Nnosua wia so'n nun Jésus kpaan kéklé ke: «?Éloï, Éloï, lama sabaktani?» bo i bô'n ye: «?Min Nyanmien, min Nyanmien, nzu ti ye a wanndi mion?»

35 Ke bé nga bé ô le'n bé wié tili'n, bé sé ke: Anh nian, o su fle Élie.

36 Nan bé nun kun a wanndi a kô fa mlan a bô du vin nyanwa nun, o fa bleblee ndema su, o fa meen ke o non, o sé ke: Anh yatyii le, man é nian se Élie wa dyre i ô.

37 Ye Jésus kpannin kéklé kpa nan wa wu.

38 Tannin dan bo bé fa kpe Nyanmien sua dan'n nun'n kpatyii i nglô lo lélé fa dyu i ngua wa.

39 Ke sôndya ya sukpen'n b'o dyin Jésus nyrun ndenman su le'n o wuun ke o kpannin nan wa ka nun'n, o séé ke: Nanwle, bian so'n ti Nyanmien Wa sakpa.

40 Bla wié'm bé kusu bé ô mmua lo bé nien. Marie b'o fin Magdala'n, min Marie, Jacques Kan nin Joses bé nin'n, nin Salomé bé ô bé nun.

41 Bé ye ke Jésus ô Galilée lo'n, bé su i su, bé nien i likaa. Bé nin bla wié'm bo bé nin i bé oli Jérusalem'n bé ô le wié.

Jésus i siéle

(Matt 27:57-61; Luc 23:50-56; Jean 19:38-42)

⁴²Ke oh yôh so'n, wuun alie a dun mmua dyo. Tyen so'n ti Juif'm bé wun buabuale tyen, wuun sabbat b'o ti bé tyen te'n o su wa wlu awlô.

⁴³O man Joseph b'o fin Arimathée'n, b'o ti dyole difue'm bé nun kun, bo bé bu i swran'n, bo i bobo kusu minnde tyen nga Nyanmien feh i men'n, o bali. O tre i awlen o oo Pilate wun lo kô sre Jésus fuen'n.

⁴⁴Ke Pilate tii i ke wa wu'n, o bôô i nuan, o flee sôndya ya sukpen'n, o usee se o wuli wa tye ô.

⁴⁵Ke o séé i ke o wuli wa tye'n, o fa maan Joseph.

⁴⁶Joseph tôô tannin kpa kun, o tii i fuen'n waka'n su, o fa tannin'n tyityilii, nan wa kô siéé ndia bo bé kpee yebue nun'n i nun. Ye o kôndôô yebue dan kun nyin i anuaan.

⁴⁷Marie b'o fin Magdala'n nin Marie, Joses i nin'n, bé nian kan bé siéé lo'n.

Marc 16

Jésus i tyenle

(Matt 28:1-10; Luc 24:1-12; Jean 20:1-10)

¹Ke sabbat b'o ti bé tyen te'n sinnin'n, Marie b'o fin Magdala'n nin Marie, Jacques i nin'n, nin Salomé bé tôô ayré fannin ke bé fa kô gue Jésus fuen'n su.

²Monnen b'o ti lé motyue'n i tyen ba klikli'n, nglemun nde kpa ke wia'n tuh i bô'n, bé oo ndia'n su lo.

³Ke béh koh'n, bé usa bé wiéngu ke: ?Wan ye oh yih yebue'n ndia'n i anuan'n su man yéo?

⁴Ke bé man bé nyin su'n, bé wuun ke ba kôndôô yebue dan so'n.

⁵Ke bé wlu ndia'n nun'n, bé wuun gbanflen kun bo trale ufué tennden ô i wun, o ti asé fama su le. O man sre kuun bé.

⁶O séé bé ke: Nanh sre kun amun. An su kunnde Jésus b'o fin Nazareth'n bo bé bôbôlii waka'n su'n, o tyennin, o nu'an wa, anh nian kan bé siélii'n ye.

⁷Anh kô sé i sonnzonfue mun nin Pierre ke oh dunh mmua amun nyrun Galilée lo, lo ye amunh wunh io, afin ke o kan kléli amun soo.

⁸Bé fin ndia'n nun fitéli, nan ba wanndi, afin bé wun usu bé, sre kun bé. Sre b'o kun bé'n ti, ba ka'an nde fi a klé'a swran fi.

Jésus yi i wun kléé Marie b'o fin Magdala'n

(Jean 20:11-18)

⁹Ke Jésus tyennin lé motyue'n i tyen ba klikli'n su nglemun'n, o fe i wun kléé Marie b'o fin Magdala'n b'o fuaan asie usu nsô i wun'n.

10 Bla'n woli, o kô kan nde so'n klée bé ng'o nin bé trannin bo bé ô se'n bô le'n bé su sun'n.

11 Ke bé tii i ke o tyennin nan o wunniin'n, ba lafi'e i su.

Jésus yi i wun klée i sonnzonfue nnyon

(Luc 24:13-35)

12 I sin o fe i wun klée bé nun nnyon bo bé ô atin su bé su ko lika'n, wafa ufle su ékun.

13 Bé kusu bé sa bé sin bé wa kan klée bé wiéngu mun, ba lafi'a bé su ékun.

Ngalie bo Jésus nin i sonnzonfue'm bé dili'n

(Matt 28:16-20; Luc 24:36-49; Jean 20:19-23)

14 I kasien su ke i sonnzonfue blu-nin-kun'n bé ô alie'n sin'n, o fe i wun klée bé, nan wa idyo bé i su bo bé lafiman'n, nin kétéle bo ba kété'n bo ba fa'a bé nga bé wunniin ke o tyennin'n bé nde'n su'n ti.

15 Ye o séé bé ke: Anh wo men wunmuan'n nun, anh kan dyasin fe'n klé swran'n kwlaa bo Nyanmien yii bé'n.

16 Swran ng'o lafi su nan bé yô i baptême'n, oh fitéh nun, sanngé ng'o lafi'a su'n béh séh ke wa di fo.

17 Anh nian atre nga bé nga bé lafi su'n bé wa yio: N dunman nun béh fuanh asie usu mun, béh idyoh anien ufle mun,

18 béh trah wuô mun, se bé non liké wié b'o kun swran'n, o su yô'a bé sa fi. Béh fah bé sa fue tukpatyefue'm bé su, béh yôh dyuédyué.

Jésus i nyanmien su kole

(Luc 24:50-53)

19 Ke é Min'n kan nde so'n klée bé'n, Nyanmien meen i su oo nyanmien su lo, o traan asé i fama su.

20 Ye bé kô kaan nde'n lika'n kwlaa nun. É Min Nyanmien nin bé dili dyunman, o man bé yi atre b'o klé ke bé nde'n ti nanwle].

Luc

Luc 1

Nde klikli bo Luc kan klée Théophile'n

- ¹Théophile n swran kpa, swran sunman bé bô mandren bé klee sa ng'o yôli é nyrun wa'n.
- ²Ke sa so'n yôh'n, swran nga bé wuun nun'n, bé fa Nyanmien nde kanle'n katyi bé dyunman, bé kan klé yé. Nde so'n ye bé kleli nion.
- ³I so'n ti, n kusu, ke n wusausa sa so'n nun kpa bo n wuun ke o fa bô i bô'n, n wun ke o ti kpa ke n kle nde so'n ble o,
- ⁴nan a si ke liké nga bé klée wo'n ti nanwle.

Jean baptême yôfue'n i awulie nde kanle

- ⁵Hérode Judée famien'n i ble su Nyanmien nyrun dyranfue kun ô le, bé flee Zacharie, o ti Nyanmien nyrun dyranfue akpasua bo bé fle i Abia'n, bé nun kun, bé fle i yi'n Élisabeth, o fin Aaron ôsu'n nun.
- ⁶Bé nnyon'n bé yô é Min Nyanmien klun sa, bé fe i nde'n nin i mmla'n kwlaa su kpa.
- ⁷Sannge ba wu'a ba, yele ke Élisabeth ti klun kpanfue, ye bé nnyon ba yô kpenngben.
- ⁸Lé kun bo Nyanmien nyrun dyranle dyunman'n tôô Abia akpasua lie'n, bo Zacharie ô le oh dih i dyunman'n,
- ⁹bé tu foto ke bé yôé titi'n sa, nan wa to i su ke o wlu é Min Nyanmien i sua dan'n nun o yra ayré fannin'n.
- ¹⁰Ke oh yrah ayré fannin'n bo swran'n kwlaa bé ô guasu le béh sreh Nyanmien ke o nian bé su'n,
- ¹¹oh niaanh... é Min Nyanmien i ange kun dyin ayré fannin yrawle'n i fama su le.
- ¹²Ke Zacharie wunniin'n, i akunndan sanngannin, sre kunniin.
- ¹³Ye ange'n séé i ke: Zacharie, nanh sre kun o, afin nde nga a kan kléli Nyanmien'n, o tili. O yi Élisabeth o wa wu ba yasua kun man o, ah tonh i dunman Jean.
- ¹⁴O klun wa dyo, ah sih ablé, ke bé kô wui'n swran sunman bé klun dyoh.
- ¹⁵Afin oh yôh swran dan é Min Nyanmien nyrun, o su nonman nzan b'o bô'n i wié fi, o nin Nyanmien Wawe'n fin blolo.
- ¹⁶O man Israëlfue kpanngban béh sah bé sin bé Min Nyanmien'n i sin.

17 Oh dunh é Min'n nyrun, akunndan kunngba nga Élie buli'n, oh buh wié, ye sa kéklééké nga Élie yôli'n, oh yôh wié. «Oh siésiéh ba'm bé nin bé si'm bé afien,» o man nyin kékléfue'm béh katyih, béh buh akunndan kpa, o man swran'm béh buabua bé wun minnde é Min'n.

18 Zacharie usaa ange'n ke: ?Oh yôh se ye nh kwlah si so sakpaa? Afin man yô kpenngben, ye n yi kusu wa di afue louun.

19 Ange'n séé i ke: Min ye bé fle min Gabriel nion, n ti Nyanmien i swran. O sunmaan min ke m ba wun o wun, nan n kan nde fe nga klé o.

20 Nian, a wa yô bôbô, a su kwla'a idyo lélé san ba wu ba so'n, yeke ke a lafi'a min nde'n su, sanngé se i tyen'n dyu'n, oh yôh.

21 Ke oh yôh so'n, wuun swran'm bé su minnde Zacharie, bé klun titi bé, yeke ke o tyee Nyanmien sua dan'n nun lo.

22 Ke o fin lo fitéli'n, i waan oh kanh nde klé bé, sanngé o kwla idyoman, o man bé wun i wle ke o wuun liké wié Nyanmien sua dan'n nun lo. Kpekuun o fe i sa kan nde kléé bé, ye o ka bôbô lélé.

23 Ke i tyen'n dyuli'n, o oo i awlô.

24 Ke o dii lé nnyon kun'n, i yi Élisabeth wunnzeli, o fiaa anglô nnun. O sé ke:

25 Nian yé dan bo é min Nyanmien'n wa yô mion, sien'n, wa titi min nyrun nyannzuen'n swran'm bé nyrun.

Jésus i awulie nde kanle

26 I anglô nsien su Nyanmien sunmaan ange Gabriel so'n Galilée klo kun bo bé flee Nazareth'n su,

27 talua kun b'o nian si'a bian bo bé flee Marie'n i wun lo. Bian kun bo bé flee Joseph b'o fin David ôsu'n nun'n, o tree i asé.

28 O wluu talua so'n i awlô lo o yô i liké, o sé ke: O lie su ti yé! Man é Min Nyanmien'n dyran o sin!

29 Nde so'n senngen i akunndan, ye o sé ke: ?Liké nga bé yô min ye'n, i bô yeke ônin?

30 Ange'n sé i ke: Marie, nanh sre kun o, afin Nyanmien a bu o swran.

31 Nian, a wa wunnze, ah wuh ba yasua, ah tonh i dunman Jésus.

32 Oh yôh swran dan, béh fleeh Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n, i Wa, ye é Min Nyanmien'n oh feh i nannan David bia'n men.

33 Oh siéh Jacob awlô'n, ye oh kah bé ôsu'n nun tititi.

34 Marie usaa ange'n ke: ?Ke bo n si'a yasua'n, oh yôh se ye sa so'n kwlah yôh?

35Ye ange'n séé i ke: Nyanmien Wawe'n oh bah o wun, ye Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n, oh dyranh o sin. I so'n ti, ba'n bo ah wuih b'o ti Nyanmien lie klônglô'n, béh fleeh Nyanmien Wa.

36Nian Élisabeth b'o ti o ôsufue'n, wa wunnze i kpenngben ba, bla so'n bo bé flee klun kpanfue'n, wa wunnze, i anglô nsien ye.

37Afin sa kwlaa nga Nyanmien waan oh yôh'n o kwle i yô.

38Marie sé ke: Min ye, n ti é Min Nyanmien'n i afannien, Nyanmien nin o nuan fe. Ye ange'n yatyi i le olio.

Marie i Élisabeth wun wunle

39Ke o yôô so'n, lé kun Marie fa atin oo Juda klo kun b'o ô ôka'm bé nun lo'n su trelele.

40O wluu Zacharie awlô lo, o yô Élisabeth liké.

41Ke Élisabeth tii liké bo Marie yôlii'n, i ku'n dyaédyaé, Nyanmien Wawe'n too i su, o kpan kéklé kpa ke:

42Ééé, mmla'm bé nun Nyanmien a bu o swran, ye ba'n bo ô o klun lo'n, i kusu, Nyanmien bu i swran.

43?Wan yele min bo min Min'n i nin'n ba min wun waa?

44Afin ke n tii liké bo a yôô min'n tye'n, ba'n b'o ô n klun lo'n, i klun dyo, o man n ku'n dyaédyaé.

45Mmô, o bo a lafi nde bo é Min Nyanmien'n kannin'n su ke oh yôh'n, o lie su ti yé.

Dyué bo Marie tô manmaan Nyanmien'n

46Marie séé ke: Min wun blibli min, o man mh manmanh min Min Nyanmien'n

47Nyanmien n Défue'n ti, n klun dyo,

48Yele ke wa nien i afannien aévuefue kan'n i ôsu. Afin ke o fin nde'n, swran'n kwlaa bé wa sé n ke: Mmô, o lie su ti yé!

49Nyanmien Kpli b'o sié liké'n kwlaa'n, wa yô sa dan a man min. I dunman'n le'a wunsu,

50Ke o fin lalafue nun lélé b'o fa dyu nde'n, O si bé bo bé srôé'n bé aunnvue titi.

51O yii i kwlae'n nglô, O buu wun tufue'm bo bé gugu dandan'n bé bué.

52O kpalôô famien ngblingbli'm bé bô bia'n, O maan yalefue'm bé su.

53Bé nga awé kun bé'n, o man bé liké kpakpa man bé ku yi. O man anyanbéunfue'm bé fa bé sa ngben ko.

54-55 O dyren i swran Israë'l'n i sin. Ye nde b'o kan kléle é nannan mun'n, Nin Abraham, nin i ôsufue mun ke oh sih bé aunnvue titi'n, I wla ô su.

56 Marie dii anglô nsan Élisabeth wun le, i sin o oo i klo.

Jean baptême yôfue'n i awulie

57 Ke Élisabeth ku'n béli b'o dyu i awulie'n, o wu ba yasua.

58 Ke Élisabeth tranfue nin i ôsufue'm bé tii ke é Min Nyanmien'n wa si i aunnvue dan'n, bé klun dyoli.

59 Ke ba'n dii lé motyue'n, bé kô wle i klen, bé waan béh fah ton i si Zacharie.

60 Sange i nin waan: Tyetye, man bé flee Jean.

61 Ye bé séé i ke: Bé fle'a swran fi so o ôsu'n nun.

62 Bé fa bé sa usee i si ke o klé dunman ng'o klô ke bé fa flee'n.

63 Zacharie man bé meen i waka bué, ye o kle su ke: Bé flee Jean. Nan wa bô bé kwlaa bé nuan.

64 Bé dya ôsu kungba'n nun kpekuun wa kwla idyo, ye o yi Nyanmien ayeo.

65 Sre kuun bé kwlaa nga bé mantanmantan le'n, bé kan sa so'n i nde Judée klo'n kwlaa bo bé ô ôka'm bé nun le'n, bé su.

66 Bé kwlaa nga bé tii nde so'n bé bu i akunndan, bé sé ke: ?Nzu ye ba nga o wa yôo? Afin é Min Nyanmien Kpli'n dyin i sin.

Sa nga b'o wa yô bo Zacharie kannin'n

67 Nyanmien Wawe'n too i si Zacharie su, o kan sa ng'o wa yô'n, o sé ke:

68 Israë'l'm bé Nyanmien b'o ti é Min'n, i kwla ô, Yele ke wa nien i swran'm bé ôsu, wa dé bé ti.

69 Ye wa fe i swran David awlôfue kun. B'o kwla dé yé'n, wa man é.

70 Ke o fin lalafue nun'n, o men i nuan idyofue'm bé séé ke:

71 O wa dé é bé nga bé nin é kun'n, nin bé kwlaa nga bé kpo yé'n, bé sa nun.

72 O si é nannan'm bé aunnvue, ye i wla ô nde b'o kan kléé bé'n su.

73-75 Afin Nyanmien te i wun nde kléé é nannan Abraham ke, Oh déh é é kpfue'm bé sa nun, o man sre ku'an é kun, Éh kwlah yô i klun sa, éh suih nanwle su lélé fa dyu é wié tyen.

76 Bakan, o kusu, bé wa fle o Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n, i nuan idyofue, afin ah dunh mmua é Min'n nyrun ah siésiéh i akpo'n,

77 Wo ye man Nyanmien swran'm béh sih ke, ke o yatyi bé wun sa'n tye bé'n, ba nyan bé tio.

⁷⁸Aunnvue dan bo é Nyanmien'n si yé'n ti, O fin nglô lo o wa nian é ôsu, ke alie'n tyen bo wia'n fité'n sa,

⁷⁹«Nan oh kpadyah bé bo bé ô aôsin'n nun nin wié i fonvo nun'n, bé su,» Ye oh kléh é atin nga é sin suo éh dih aladyé'n.

⁸⁰Bakan so'n nyinnin klanman, o yôô swran. O tran blô lo lélé fa dyuu tyen ng'o yi i wun klée Israël mun'n.

Luc 2

Jésus i awulie

(Matt 1:18-25)

¹Ble so'n nun, famien César Auguste waan bé kle swran'n kwlaa bo bé ô i men'n nun'n, bé dunman.

²Ke béh kleh swran'm bé dunman klikli so'n, wuun Quirinius ye o sié Syrie nion.

³Bé kwlaa bé kô kle bé dunman bé bobo bé klo'm bé su.

⁴Joseph kusu fin Nazareth, Galilée men'n nun o oo Judée men'n nun David i klo bo bé flee Bethléhem'n su, yele ke o ti David awlôfue, ye o ti i ôsufue,

⁵nan o nin Marie b'o tree i asé bo wa wunnze'n, bé kô kle bé dunman.

⁶Ke bé ô le'n, i ba wule'n dyuli, nan wa wu i talua ba'n i yasua sakpa.

⁷O tyityi i wun lee nnen'm bé liké diwle'n nun, yele ke ba nya'an sikéwle hôtel lo.

Bua sunianfue'm bé nin ange mun

⁸Men kunngba so'n nun bua sunianfue'm bé la blô lo bé nian bé bua'm bé su kongue.

⁹É Min Nyanmien'n i ange kun fitéé bé nyrun, ye é Min Nyanmien yi i wun nglô nyannyannyan klée bé, nan sre a kun bé dan kpa.

¹⁰Sange ange'n séé bé ke: Nanh sre kun amun mlonmlon, m ma bô dyasin fe kun klé amun b'o wa dyo swran'n kwlaa bé klun.

¹¹Yele ke ndeken David klo lo ba wu Dêfue kun ba man amun b'o ti Christ, o ti é Min.

¹²Nzolie nga amunh fah sii'n ye, amun wa wun ba nonman kun, ba tyityi i wun o la nnen'm bé liké diwle'n nun, io.

¹³Kpekuun nyanmien su lo swran akpi-ngbingbi'n bé nun akpasua dan kun bé wa ukaa ange kun'n su, bé manman Nyanmien sé ke:

¹⁴Man Nyanmien manmale'n te nyanmien su lo, Ye man swran bo Nyanmien klun dyo bé wun asie'n su wa'n, bé wun dyo bé.

15Ke ange'm bé nin bé ti nun bo bé oo nyanmien su lo'n, bua sunianfue'm bé séé bé wiéngu ke: Man é wo Bethléhem lo trélélé, o é kô nian sa ng'o yô lo bo é Min Nyanmien'n kan kléé yé'n.

16Bé o ndende kpa bé tôô Marie nin Joseph ye ba nonman'n b'o la nnen'm bé liké diwle nun'n, bé lo.

17Ke bé wuun bakan'n, bé ken i wun nde nga ange'n kan kléé bé'n, kléé be.

18Bé kwlaa nga bé tii nde nga bua sunianfue'm bé kan kléé bé'n, o bô bé nuan.

19Marie fa nde so'n kwlaa siéé i klun, ye o bu i akunndan.

20Ke bua sunianfue'm béh sah bé sin'n, bé manman Nyanmien, bé yi i aye nde kwlaa nga bé tili, nin liké kwlaa nga bé wunniin, b'o nin nga bé kan kléé bé'n, yô kun'n ti.

Jésus i klen wlale

21Ke bakan'n dii lé motyue'n, bé wa wle i klen, bé ton dunman Jésus, dunman nga ange'n dun mmua kléli nan i nin wa wunnzee'n.

Jésus i Nyanmien sa nun wlale

22Ke bé wun asô bôle tyen bo bé klee Moïse mmla'n nun'n wiéli'n, bé fe oo Jérusalem é Min Nyanmien sa nun wlale, afin bé klee é Min Nyanmien mmla'n nun ke:

23«Se swran ô, se nnen ô, bé talua ba kwlaa b'o ti yasua'n, bé fe man é Min Nyanmien'n.»

24Ke béh koh'n, bé faa se abliésô nnyon ô annze ôkunmômô ba nnyon ô ke bé fa kpo ba'n ti, afin bé klee é Min Nyanmien mmla'n nun ke bé yôé so.

25Ke oh yôh so'n, bian kun ô Jérusalem, bé flee Siméon. Bian so'n ti swran nanwlefue, o srô Nyanmien kpa. O minnde Israël i wla tyityile'n, ye Nyanmien Wawe'n ye o sié io.

26Nyanmien man i Wawe'n bô su klélii ke o su wuman, san oh wunh é Min Nyanmien i Christ'n.

27Nyanmien Wawe'n fe oo Nyanmien sua dan'n nun. Ke Jésus i si nin i nin béh feh ko Nyanmien sua dan'n nun ke béh yôh nga bé klee mmla'n nun ke bé yô'n,

28Siméon fa bakan'n yii i sa su, o manman Nyanmien, o sé ke:

29Nannan, nde nga a kannin'n wa dyu, mon o swran'n i atin mon o o blelele sien'n.

30Afin m bobo man wun Ti Défue'n bo a fa maan yé'n nin n nyinma,

31Ti Défue'n bo a fa sié swran'n kwlaa bé nyrun'n,

32 «O ti ke wia'n sa, o wa kpadya nvlé bo bé ti'a Juif'n, bé nyrun,» Ye o ti o swran Israë'l'm bé anyrunnyan liké.

33 Ba i wun nde ng'o kan'n, o bô i si nin i nin bé nuan.

34 Siméon yraa bé nguan, nan wa sé i nin Marie ke: Nian, ba ng'o ô ye'n, o ô le Israëlfue'm bé sunman bé asé finle nin bé sumanle'n ti. O wa yô ke liké kun bo bé wa ken i wun nde te sa,

35 bo i ti swran kpanngban bé awlen'n nun akunndan'n oh fitéh su. Ye wo, wo awlen'n o wa kpe o klun.

36 Nyanmien nuan idyofue bla kun kusu ô le, bé fle i Anne, Phanuel b'o fin Aser ôsu'n nun'n, i waa, wa yô ôké kpa. Ke bé wulii'n, wa si'a yasua fi san i wun b'o dyeli i'n. Bé traan afue nsô, i wun'n wuli,

37 wa dya'a bian kun. Wa di afue ablaotyue-nin-nnan, o tu'e i bô Nyanmien sua dan'n nun, o su Nyanmien kongue nin wia nun, o kpe sre nun sre Nyanmien.

38 Bla so'n kusu baa le do kunngba so'n su, o manman Nyanmien, ye o kan Jésus nde kléé bé kwlaa nga bé minnde ke Nyanmien dé Jérusalemfue'm bé ti'n.

Bé Nazareth kole

39 Ke bé yôô kwlaa nga bé klee é Min Nyanmien mmla'n nun ke bé yô'n wiéli'n, bé oo bé klo Nazareth Galilée men'n nun.

40 Bakan'n yôô kpa, o nyiin klanman. O si ngwlele dan kpa, ye Nyanmien man i liké'n kwlaa yô yé.

Sa nga Jésus yôé Nyanmien sua dan'n nun i bakan nun'n

41 Afue kwlaa Jésus si nin i nin bé ko Jérusalem Pâque dile.

42 Ke o dii afue blu-nin-nnyon'n, bé oo tyen'n i dile ke bé fa yôé titi'n sa.

43 Ke bé wiéé tyen'n di bo béh sah bé sin'n, Jésus kaa Jérusalem lo, sanngé i si nin i nin bé si'a so.

44 Bé bu i ke o ô bé bo bé nin bé ko'n bé nun. Ke bé dii lé kun atin'n nun'n, bé kundee béfue nin bé dyanvue'm bé nun,

45 sanngé ba wunmen. Bé saa bé sin Jérusalem i kundeele.

46 Ke o dii lé nsan'n, bé kô wuin Nyanmien sua dan'n nun Juif'm bé ninngé kléfue'm bé afien, o su tié bé nde ye o usa bé sa.

47 Bé kwlaa nga bé ti i nde'n, i ngwlele'n nin sa b'o te bé su'n, o bô bé nuan.

48 Ke i si nin i nin bé wunniin'n, bé nuan bô bé wun, ye i nin sé i ke: ?N wa, nzu ti ye a yô é soo? Min nin o si ya kundee o lélé, é nyin a blô dan kpa.

⁴⁹Ye o sé bé ke: ?Nzu ti ye an kunnde mion? ?An si'a ke n Si ninngé'm bé mian n saa?

⁵⁰Sannge ba wu'an nde so'n b'o kan klée bé'n i wle.

⁵¹Ke o yôô so'n, o nin bé oo Nazareth, i nyin yi bé. I nin fa sa so'n siéé i klun.

⁵²Ke Jésus nyinh'n, wuun i ngwlele'n ko i nyrun, ye i wun yô Nyanmien nin swran'm bé fe.

Luc 3

Jean baptême yôfue'n i Nyanmien nde kanle

(Matt 3:1-12; Marc 1:1-8; Jean 1:19-28)

¹Ke bé siéé Tibère César famien'n i afue blu-nin-nnun su, bo Ponce Pilate ti Judée nvlé i sukpen'n, Hérode sié Galilée nvlé'n, i niaan bian Philippe sié Iturée nin Trachonite nvlé'n, Lysanias sié Abilène nvlé'n,

²bo Anne nin Caïphe bé kusu bé ti Nyanmien nyrun dyranfue dan'n, bé ble su ye Nyanmien kan nde klée Zacharie wa Jean blô lo nion.

³Nan wa o nzué'n bo bé flee Jourdain'n i nuan lo klo'n kwlaa su. O kô kan klé lofue mun ke bé katyi bé nzuen'n, man bé yô bé baptême, nan Nyanmien yatyi bé wun sa'n tye bé.

⁴Ke o yôô so'n, o man nde nga Nyanmien nuan idyofue Ésaïe klee i fluwa'n nun'n, o kpeen su. O sé ke: «I ye o kpan blô lo nion, o sé ke: Anh siésié é Min'n i akpo'n, Anh yô i atin'm bé séiin, anh tréké su.

⁵Béh tannintanninh kôngô'n kwlaa, Béh tutuh ôka nin kpole'm bé ngba. Ye béh tinngetinngéh atin b'o ti klekle'n, Atin nga ba satyi'n, béh yôh bé kpa.

⁶Ye swran'n kwlaa béh wunh déle nga Nyanmien fa dé bé'n.»

⁷I so'n ti, o sé swran kpanngban bo bé bee i wun le ke o yô bé baptême'n, bé ke: ?Onda mma mun, wan ye o séé amun ke Nyanmien i ya'n o wa dyaô nan an wanndi i nyruon?

⁸Anh yô sa kpa b'o klé ke amuan katyi amun nzuen'n, ke waka kpa su mma kpa'n sa. Nanh an bu amun awlen'n nun sé ke: É nannan yele Abraham! Afin nh kanh klé amun ke, Nyanmien kwla fa yebue nga mun katyi Abraham mma mun.

⁹Kpelie'n wa kan waka ôlui'n, o man waka kwlaa nga i mma'n ti'a kpa'n, béh kpeh gue sin'n nun.

¹⁰I so'n ti, swran'm bé usee i ke: ?Wuun nzu ye é yôô?

¹¹O sé bé ke: Man swran ng'o le trale nnyon'n, o man swran ng'o le'a wié'n, i kun, ye swran ng'o le liké diwa'n, o yô i so kusu.

12Guabô sika défue'm bé bee i wun le ke o yô bé baptême, bé use i ke: ?Ndyá, nzu ye é kusu é yôo?

13O sé bé ke: Nanh an dé liké fi tra nga bé kléé amun'n su.

14Sôndya'm bé kusu bé use i ke: ?É lie'n, nzu ye é yôo? O sé bé ke: Nanh an dé swran fi liké wué kéklé su, ye nanh an ton swran suen, sanngé man amun klun dyo amun kale nga bé fa tua amun'n su.

15Ke swran'n kwlaa bé nyin ta Christ sin'n, bé wun blibli bé, bé bu i akunndan sé ke: ?Nanh Jean ye o ti Christ nion? Ye Jean sé bé kwlaa bé ke:

16N lie'n, n yô amun baptême nzué'n nun, sanngé swran ng'o le nyrun tra min'n, o su ba, min nin i ngbabua nyanman'n i nyanndyile fataman.

17I lie'n, o wa fa Nyanmien Wawe'n nin sin yô amun baptême. I néné'n wô i sa nun, o wa kpedye i awié b'o ô i bôwle'n nun'n lélé oh wiéh, oh isah awié'n gue i tangannin'n nun, ye oh woh i wla'n nun sin b'o nuanman'n nun.

18Jean bô dyasin fe'n kléé swran mun, ye o man bé afotue nde kpanngban kpa ékun.

19Sanngé Jean idyoo Hérode b'o sié nvlé'n i bué'n, yele ke o déli i niaan bian yi Hérodiate, ye o yôo sa tete kpanngban kpa ékun.

20I sa te kun ékun b'o yôli'n, yele Jean bisua wlale.

Jésus i baptême yôle

(Matt 3:13-17; Marc 1:9-11)

21Ke béh yôh swran'n kwlaa bé baptême'n, bé yôo Jésus kusu wié. Ke o nin Nyanmien béh idyoh'n, nyanmien su lo'n ti muaan,

22ye Nyanmien Wawe'n katyi ke aublé sa, o dyree i su. Ye bé ti swran kun nen nyanmien su lo, o sé ke: A ti min awlen su Ba, o su ye man fa n wla'n kwlaa a guaa.

Ôsu nga Jésus fin nun'n

(Matt 1:1-17)

23Ke Jésus bôh i dyunman'n bô'n, m bu i ke wa di afue ablasan. Bé bu i ke o ti Joseph wa, Joseph ti Héli wa,

24Héli ti Matthat wa, Matthat ti Lévi wa, Lévi ti Melchi wa, Melchi ti Jannaï wa, Jannaï ti Joseph wa,

25Joseph ti Matthathias wa, Matthathias ti Amos wa, Amos ti Nahum wa, Nahum ti Esli wa, Esli ti Naggaï wa,

26Naggaï ti Maath wa, Maath ti Mattathias wa, Mattathias ti Sémeïn wa, Sémeïn ti Josech wa, Josech ti Joda wa,

- 27 Joda ti Joanan wa, Joanan ti Rhésa wa, Rhésa ti Zorobabel wa, Zorobabel ti Salathiel wa, Salathiel ti Néri wa,
- 28 Néri ti Melchi wa, Melchi ti Addi wa, Addi ti Kosam wa, Kosam ti Elmadam wa, Elmadam ti Er wa,
- 29 Er ti Jésus wa, Jésus ti Éliézer wa, Éliézer ti Jorim wa, Jorim ti Matthat wa, Matthat ti Lévi wa,
- 30 Lévi ti Siméon wa, Siméon ti Juda wa, Juda ti Joseph wa, Joseph ti Jonam wa, Jonam ti Éliakim wa,
- 31 Éliakim ti Méléa wa, Méléa ti Menna wa, Menna ti Mattatha wa, Mattatha ti Nathan wa, Nathan ti David wa,
- 32 David ti Isaï wa, Isaï ti Jobed wa, Jobed ti Booz wa, Booz ti Sala wa, Sala ti Naasson wa,
- 33 Naasson ti Aminadab wa, Aminadab ti Admin wa, Admin ti Arni wa, Arni ti Esrom wa, Esrom ti Pharès wa, Pharès ti Juda wa,
- 34 Juda ti Jacob wa, Jacob ti Isaac wa, Isaac ti Abraham wa, Abraham ti Thara wa, Thara ti Nachor wa,
- 35 Nachor ti Seruch wa, Seruch ti Ragau wa, Ragau ti Phalek wa, Phalek ti Éber wa, Éber ti Sala wa,
- 36 Sala ti Kaïnam wa, Kaïnam ti Arphaxed wa, Arphaxed ti Sem wa, Sem ti Noé wa, Noé ti Lamech wa,
- 37 Lamech ti Mathusala wa, Mathusala ti Énoch wa, Énoch ti Jared wa, Jared ti Maléléel wa, Maléléel ti Kaïnan wa,
- 38 Kaïnan ti Énos wa, Énos ti Seth wa, Seth ti Adam wa, Adam kusu ti Nyanmien Kpli wa.

Luc 4

Jésus i lakale

(Matt 4:1-11; Marc 1:12-13)

- 1 Ke Jésus fin Jourdain'n nun lo oh bah bo Nyanmien Wawe'n siéé'n, Wawe so'n fe oo blô lo,
- 2 lo ye mmusu'm bé si Satan kô lekelekeli tyen ba ablanan nion, wa di'a liké. Ke o dii tyen ba ablanan so'n, awé kunniin.
- 3 Ye mmusu'm bé si Satan séé i ke: Se o waan a ti Nyanmien Wa sakpa'n, sé yebue nga mon o katyi alie.
- 4 Ye Jésus sé i ke: Bé klelii ke: «Nanh alie kunngba ye o man swran nguaan.»

⁵Mmusu'm bé si Satan fe oo lika nglônglô wié su, o fa men'n i famien diwle'n kwlaa klélii kpe kunngba,

⁶o sé i ke: Nh fah men'n kwlaa nga man o ke a sié bé, ye nh fah anyrunnyan ninngé'n kwlaa man o, afin bé fa maan min, ye n kusu n fa man swran nga n klô ke nh fah men'n.

⁷I so'n ti, se a kôto m bô'n, i kwlaa'n katyih o lie.

⁸Jésus sé i ke: Bé klelii ke: «Kôto o Min Nyanmien'n i bô, ye sui kunngba tye.»

⁹Mmusu'm bé si Satan fe ékun oo Jérusalem lo, o fe sié Nyanmien sua dan'n su, o sé i ke: Se o waan a ti Nyanmien Wa sakpa'n, tu kpen asie wun lo,

¹⁰afin bé klelii ke: «Oh séh i ange'm bé ke Bé nian o su.»

¹¹Ye: «Béh fah o bé sa su, O man o dya su kplaman yebue.»

¹²Jésus sé i ke: Bé séé ke: «Nanh laka o Min Nyanmien.»

¹³Ke mmusu'm bé si Satan lekeleke i wafa'n kwlaa bo wa nyenmen'n, o nin i bé tii nun, lélé san ble ufle ékun.

Jésus i dyunman'n bôbôle Galilée lo

(Matt 4:12-17; Marc 1:14-15)

¹⁴Ke Nyanmien Wawe'n tiin Jésus'n, o oo Galilée men'n nun ékun. I dunman'n fu lélé dyu kloklo nga bé mantan le'n, bé su.

¹⁵O klé liké bé Nyanmien sua'm bé nun, bé yi i aye lika'n kwlaa.

Bé kaan Jésus bô Nazareth lo

(Matt 13:53-58; Marc 6:1-6)

¹⁶O oo Nazareth lo kan o nyin lo'n. Sabbat b'o ti bé tyen te'n, o wluu Nyanmien sua lo, afin ke titi sabbat tyen'n dyu'n, o yôé so. O dyaôli ke oh kannganh Nyanmien nde,

¹⁷ye bé fa Nyanmien nuan idyofue Ésaïe fluwa'n wle i sa nuon, o tikéé su, o wun lika nga Ésaïe klee ke:

¹⁸«É Min Nyanmien i Wawe'n su n su, Yele ke o guaa n su ngô, nan m bô dyasin fe'n klé yalefue mun. O sunmaan n ke n kan klé bé bo bé traá bé lômuen'n, bé ke bé nyan bé ti, Ye n kan klé anyansifue'm bé ke bé wun asé. Ye n yô man mianfue'm bé nyan aladyé.

¹⁹Ye n kan afue nga é Min Nyanmien'n oh yôh i swran'm bé yé'n, i nde.»

²⁰I sin o kataa su, o fa wle fluwa sunianfue'n i sa nun, ye o tran aséo. Bé kwlaa nga bé ô Nyanmien sua'n nun'n, bé niennien kléngléiin.

²¹Ye o séé bé ke: Nyanmien nde nga bé kleli'n, i nun nde nga an tii bé ye'n, nde ba kpen su.

- 22** Bé kwlaa bé sé ke i wun yô bé fe, nde fe b'o kan'n o bô bé nuan, ye bé sé ke: ?Nanh Joseph wa nion?
- 23** Jésus sé bé ke: N si ke amun wa bu nyandra nga bé bu sé ke: Ayré yôfue, yô o bobo o wun ayré'n, klé min. Amun wa sé n ke: sa nga a yôô bé Capernaüm lo bo é tili'n, yô sa kunngba so'n o bobo men'n nun wa.
- 24** O sé bé ékun ke: Nanwle, Nyanmien nuan idyofue fi le'a nyrun i bobo i men'n nun.
- 25** Nde nanwle kpa ye m ma kan klé amun leo. Élie ble su angbôti mmla'm bé sonnin Israël men'n nun, ble so'n nun nzué'n dyrannin afue nsan anglô nsien, awé kpeen dan kpa men wunmuan so'n nun.
- 26** Sange Nyanmien a sunmanman Élie angbôti bla so'n bé wié fi sin, san angbôti bla kun b'o ô Sarepta Sidon men'n nun'n, i sin tye ye o sunmeen io.
- 27** Ye Nyanmien nuan idyofue Élisée kusu i ble su kôkôwéfue kpanngban bé ô Israël men'n nun, sange bé nun wié fi wun a saman, san Naaman b'o fin Syrie'n, i kunngba tye ye i wun salio.
- 28** Ke bé kwlaa nga bé ô Nyanmien sua'n nun le'n, bé tii nde so'n, ya kuun bé dan kpa.
- 29** Bé dyaô fuan Jésus bé klo'n su, bé fe oo lélé dyu ôka'n bo bé klo'n wô su'n i bué kun b'o séli pia'n, su lo, ke bé sui yii kôngô nun lo.
- 30** Sange o sin bé afien le oli.

Bian bo asie usu satyilii'n

(Marc 1:21-28)

- 31** O oli Galilée klo kun bo bé flee Capernaüm'n su, sabbat b'o ti bé tyen te'n, o klé bé liké.
- 32** I liké b'o klé bé'n bô bé nuan, yele ke i nde b'o kan'n, o klé bé ke o le sin dyranfue.
- 33** Ke oh yôh so'n, bian kun bo asie usu b'o satyi swran'n wa satyii'n, o ô Nyanmien sua'n nun le, o kpan kéklé kpa o sé ke:
- 34** Hé! ?Jésus Nazarethfue, nzu sa ye o ô é nin wo yé afieon? ?A ba é satyile? N si o kpa, a ti Nyanmien i Swran kpa.
- 35** Jésus idyolii, o sé i ke: Muon nuan le, dyaô bian nga su. Asie usu'n te bian so'n i asé nzra'n nun le, o dyaô i su, wa yômen liké fi.
- 36** Bé kwlaa bé nuan bôô bé wun, bé usa bé wiéngu ke: ?Nzu sa yele nga? O kwla asie usu b'o satyi swran'n, bé srôé, o man ke o sé bé ke bé dyaô swran'm bé su'n, bé dyaô!
- 37** O man i dunman'n fuu lélé dyu kloklo nga bé mantan le'n bé su.

Jésus yô Pierre sia bla'n i dyuédyué

(Matt 8:14-15; Marc 1:29-31)

³⁸Ke Jésus fin Nyanmien sua le fitéli'n, o oo Simon awlô lo. Ayre dan kpa guaa Simon sia bla'n i wun, bé kan klélii.

³⁹Jésus kaan asé i su, o idyo ayre b'o gue i wun'n. Ayre'n tuu i wun, ye bé dya ôsu kungba'n nun le o dyaô kunnde liké maan béo.

Tukpatyefue fanunfanun'n bé dyuédyué yôle

(Matt 8:16-17; Marc 1:32-34)

⁴⁰Ke wia'n toli'n, bé kwlaa nga bé le tukpatyefue bo bé tukpatye'n ti fanunfanun'n, bé fa bé blee Jésus. O fe i sa fuua bé kwlakwla bé su, o yô bé dyuédyué.

⁴¹Asie usu'm bé kusu bé dyaô swran kpanngban bé su, bé kpan kéklé, bé sé ke: A ti Nyanmien Wa. Sannge o idyoo bé, o sé bé ke, nanh man bé idyo, afin bé si ke o ti Christ.

Jésus i Judée lo Nyanmien nde kanle

(Marc 1:35-39)

⁴²Ke alie tyennin'n, o fité oo blô lo lika kun b'o ti diin'n nun. Swran'm bé kunnde lélé bé wunniin, bé waan béh treh i asé, nan nanh o tu i bô bé wun le.

⁴³Sannge o sé bé ke, Nyanmien siéle'n i nde kanle klo ufle wié'm bé su'n, o ti i tyinndyin, i so'n ti ye o sunmeen io.

⁴⁴O kan Nyanmien nde Judée Nyanmien sua'm bé nun.

Luc 5

Jésus i sonzonzufue'm bé flele

(Matt 4:18-22; Marc 1:16-20)

¹Lé kun ke Jésus ô Génésareth fete'n nuan le bo swran'm bé sin yie le ke béh tiéh Nyanmien nde'n,

²o wuun alié nnyon fete'n nuan le, bo dyué kunfue'm bé fin nun dyrali, bé su kpu bé lala mun.

³O fuu bé nun kun b'o ti Simon lie'n nun, o sé i ke o fa alié'n wo i nyrun lo kan. O tran asé, o klé swran'm bé liké.

⁴Ke i nuan toli'n, o sé Simon ke: Fa alié'n ko nzué'n i kplôun'n nun lo, nan anh gua amun lala'n.

⁵Simon séé i ke: Baba, ya gue kongue'n lélé alie'n wa fa tyen é, ya nya'an liké fi, sannge ke bo o waan, n gua'n ti, nh guah.

⁶Ke bé guali'n, bé fa kpatra kpanngban kpa, kpekuun bé lala'n su ti.

⁷Bé fa bé sa flee bé wiéngu nga bé ô alié kun'n nun lo'n ke bé wa uka bé. Bé bali, alié nnyon'n yili, o man bé wa dé mlon.

⁸Ke Simon Pierre wuin so'n, o kôto Jésus bô o séé i ke: Nannan, katyi o wun kan, afin n ti sa te yôfue.

⁹Yele ke Pierre nin bé kwlaa nga bé nin i ô le'n, bé nuan bô bé wun kpatra bo bé trelil'n ti.

¹⁰Jacques nin Jean Zébédée wa yasua nnyon bo bé ti Simon wiéngu dyunman difue'n, bé kusu bé nuan bô bé wun wié. Ye Jésus séé Simon ke: Nanh sre kun o, ke o fin nde'n, swran ye a wa tre ke a tra dyué'n saa.

¹¹Ke bé wa si alié mun'n, bé yatyii bé ninngé'n kwlaa le, nan ba su i su.

Jésus yô kôkôwéfue kun dyuédyué

(Matt 8:1-4; Marc 1:40-45)

¹²Ke Jésus ô klo kun su'n, bian kun bo kôkôwé'n wô i wunnen'n kwlaa su'n, o wunniin, o kôto i bô, o utu i nying asé, o sre i ke: Ndya, yatyi, yô man n kôkôwé'n wié wéiin.

¹³Jésus tinge i sa'n kenniin, o sé i ke: Man ti, mon o kôkôwé'n wié wéiin. Kpekuun kôkôwé'n wa wié i wun.

¹⁴Ye o wle i su nun kpa ke, nonh o kan sa so'n klé swran fi, sanngé o fe i wun kô klé Nyanmien nyrun dyranfue'n, ye o fe i wun asô bôle liké bo Moïse kléli'n, fa man, man bé wun ke wa yô dyuédyué.

¹⁵Jésus dunman'n fu titi, ye swran kpanngban kpa bé yie i wun le ke béh tiéh i nde'n, nan o yô bé dyuédyué.

¹⁶Sanngé o ko blô lo ke o nin Nyanmien bé kô kôto yale.

Jésus yô bubuwafue kun dyuédyué

(Matt 9:1-8; Marc 2:1-12)

¹⁷Lé kun bo Jésus kléh liké'n, Pharisifue nin mmla i sifue dandan bo bé fin Galilée nin Judée bé klo'n kwlaa su'n nin Jérusalem'n, bé gua le, é min Nyanmien Kpli dyin i sin, o man o yô tukpatyefue'm bé dyuédyué.

¹⁸Béh niaanh... swran'm bé sua bubuwafue kun te nun bé su fe ba, bé waan béh feh wluk kan Jésus ô lo'n, béh siéh i nyrun le.

¹⁹Sanngé swran'm bé ti, bé wu'an kan bé fe sin'n, bé fu sua'n su, bé kpa sua'n i lika kun, nan ba fe i nin te'n ba dyre swran'm bé afien Jésus nyrun le.

²⁰Ke Jésus wun ke bé lafi i su'n, o sé bian so'n ke, sa nga a yôto Nyanmien'n, ba yatyi a tye o.

²¹Mmla kléfue nin Pharisifue'm bé bu i akunndan bé sé ke: ?Wan ye o satyi Nyanmien dunman soo? ?Se nanh Nyanmien kunngba tye'n, wan ye o kwla yatyi swran wun sa tye io?

22 Jésum wuun bé akunndan'n, o so su sé bé ke: ?Nzu ti ye an bu akunndan ke nga saa?

23 ?Ke n sé ke ba yatyi o wun sa a tye wo'n, annze n sé ke, dyaô nanti'n, i nnyon'n, ônin ye i kanle ti popo tra kuon?

24 Sannge ke o yô nan amuan si ke bé maan m bo n katyii Swran'n min atin ke n yatyi sa nga bé yô Nyanmien'n tye bé asie'n su wa'n... O séé bubuwafue'n ke: N wa, dyaô fo o te'n ko wo awlô.

25 Bé dya ôsu kunngba'n nun le o dyaô fe i te'n b'o la nun'n bé nyrun le, ke oh koh i awlô'n, o manman Nyanmien.

26 Bé kwlaa bé nuan bôô bé wun, bé manman Nyanmien, sre kun bé dan kpa, ye bé sé ke: Sa nga ya wuin nde ye'n, é nian wu'an wié lé.

Jésum i Lévi flele

(Matt 9:9-13; Marc 2:13-17)

27 Ke o yôô so'n, Jésum fitéli, nan wa wun guabô sika défue kun bo bé flee Lévi'n, o ti dyunman diwle le, Jésum séé i ke: Bla'a su n su. O yatyi i ninngé'n kwlaa, o dyaô suu i su.

28 O yatyi i ninngé'n kwlaa, o dyaô suu i su.

29 Jésum ti Lévi toon alie dan kpa, o yie ke o wa di liké i awlô lo. Guabô sika défue kaka kpa bé nin swran wié mun bé baa liké so'n dile wié.

30 Pharisifue'm bé nin bé mmla kléfue'm bé idyo bé kônviabô, bé use i sonnzonfue'm bé ke: ?Nzu ti ye amun nin guabô sika défue nin sa tete yôfue mun non nzan, amun nin bé di likéo?

31 Jésum so su, o sé bé ke: Swran ng'o ti dyuédyué'n o koman ayréfue sin, san tukpatyefue ye o koo.

32 Man baman nanwlefue'm bé flele, sa tete yôfue mun ye m baa bé fleleo, nan bé katyi bé nzuen'n.

Sre nun kpele i su sa usale

(Matt 9:14-17; Marc 2:18-22)

33 Bé sé i ke: Jean sonnzonfue'm bé nin Pharisifue'm bé lie'n bé ta sre nun kpe, bé nin Nyanmien kôkô yale, sannge o lie'm bé non nzan bé di liké.

34 Ye Jésum usaa bé ke: ?Yasua kun b'o su fa atonvle'n, ke o nin i dyanvue mun te ô le'n, an kwla mian bé ke bé kpe sre nun?

35 Lé kun bé wa dé yasua so'n bé sa nun, ble so'n nun ye bé wa kpe sre nuon.

36 Ye o bu bé nyandra kun ke: Swran fi kpeman trale ufle i bué ta'a trale nvuen nun, se o yô so'n, sin uflefue'n oh tyuentyuenh trale nvuen'n oh titih, ye sin uflefue'n o nin nvuenfue'n bé seman.

³⁷Ye swran fi faman du vin lofle guemen kplô kôtokun nvuen nun, se o yô so'n, du vin lofle'n oh kpukéh kôtokun'n, oh guah, wuun kôtokun wa satyi.

³⁸Sannge bé fa du vin lofle'n gua kôtokun ufle'n nun.

³⁹Se swran kun non du vin nga wa tye kpa b'o yô fe'n, o klô'a loflefue'n, afin nga wa tye kpa'n ye o ti kpa.

Luc 6

Blé mma fianfianle sabbat tyen

(Matt 12:1-8; Marc 2:23-28)

¹Lé kun sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n, ke Jésus nin i sonnzonfue'm béh sinh blé b'o ti ke awié sa'n i fié nun'n, i sonnzonfue'm bé fianfian wié bé nun kuin bé sa nun bé dili.

²Pharisifue wié'm bé usa bé ke: ?Nzu ti ye an yô liké nga bé yômen sabbat tyen nion?

³Jésus kusu usa bé ke: ?Ke awé kuun David nin i minnien mun'n, sa nga bé yôli'n, an nian kenge'en lé?

⁴Ke bé wluu Nyanmien sua'n nun'n, kpaun bo bé fa teke Nyanmien nyrun bo swran fi diman san Nyanmien nyrun dyranfue'm bé ngunmin tye ye bé di'n, o fali nan o nin i minnien mun ba di.

⁵Ye o sé bé ke: M bo n katyii Swran'n, min ye n siéli sabbat tyen nion.

Bian sa uwa'n

(Matt 12:9-14; Marc 3:1-6)

⁶Ke sabbat tyen'n dyuu ékun bo Jésus wlu Nyanmien sua'n nun oh kléh bé liké'n, o wun bian kun bo i sa fama'n ti uwa.

⁷Mmla kléfue nin Pharisifue'm bé nian Jésus se oh yôh bian so'n i dyuédyué sabbat tyen nun ô, yele ke bé kunnde i wun sa wié bo bé kwla dyran su bé fa senmen.

⁸Jésus wuun bé akunndan'n, ye o sé bian sa uwa'n ke: Dyaô dyran bé afien le. Ye o dyaô dyrannion.

⁹Jésus sé bé ke: Nh wusah amun sa kun. ?Bé kwla yô swran yé annze bé yô swran te, bé dé swran annze bé kun swran sabbat tyen?

¹⁰O niannian bé nyrun, ye o sé bian so'n ke: Tinngé o sa'n nun. O tinngé nun nan i sa'n wa yô kpa.

¹¹Ya kuun bé dan kpa Jésus wun, nan ba kô bu sa nga béh yôéh'n i akunndan.

Swran blu-nin-nyon bo Jésus faa bé'n

(Matt 10:1-4; Marc 3:13-19)

12Ke o yô so'n, lé kun Jésus oo ôka kun su ke o kô kôkô yale klé Nyanmien, o nin i bé kôkô yale lélé alie'n tyeen bé.

13Ke alie'n tyennin'n, o flee i sonnzonfue mun, o fa bé nun blu-nin-nnyon, o ton bé dunman ke i sunmanfue. Swran so'm bé dunman'n ye:

14Simon b'o toen Pierre'n, ye i niaan bian André, nin Jacques, nin Jean, nin Philippe, nin Barthélemy,

15nin Matthieu, nin Thomas, nin Jacques Alphée wa'n, nin Simon bo bé fle i akpuéfue'n,

16nin Jude Jacques wa'n, ye Judas Iscariot b'o fa Jésus maan swran mun'n.

Jésus i nde kanle nin swran'm bé dyuédyué yôle

(Matt 4:23-25)

17O nin bé fin ôka'n su lo dyrali, bé wa dyran lika kpekplekpee kun bo i sonnzonfue kaka kpa bé ô le'n nun, ye swran kpanngban bo bé fin Judée nin Jérusalem, nin Tyr nin Sidon dyévié nuan lo'n, bé ô le wié.

18Bé ba ke bé wa tié i nde'n, nan o yô bé dyuédyué. Bé nga asie usu b'o satyi swran'n klé bé yale'n, bé nyan bé ti.

19Swran'n kwlaa bé waan béh kenh, afin bé wun ke o yô swran'n kwlaa bé dyuédyué.

Môaé nin nyrennen

(Matt 5:1-12)

20O nieen i sonnzonfue mun o sé bé ke: Amun bo an ti yalefue'n, amun lie su ti yé, afin Nyanmien men'n nun ninngé kpakpa'm bé ti amun lie!

21Amun bo awé kun amun nde'n, amun lie su ti yé, afin tyen wié amun ku wa yi! Amun bo amun su sun nde'n, amun lie su ti yé, afin tyen wié amun wa sri!

22Ke swran'm béh kpoh amun, béh kanh amun bô, béh kpeh amun nzôwa, béh satyih amun dunman m bo n katyii Swran'n n ti'n, amun lie su ti yé!

23Ke béh yôh amun so'n, man amun klun dyo, anh si ablé, yele ke amun mô'n o wa yô dan nyanmien su lo, afin ke bé nannan'm bé yô Nyanmien nuan idyofue'm bé soo.

24Sannge amun anyanbéunfue mun, an yakô, afin amuan dun mmua nyan amun klun ninngé lie'n!

25Amun bo amun ku wa yi nde'n, an yakô, afin tyen wié awé wa kun amun! Amun bo an su sri nde'n, an yakô, afin tyen wié amun wa katyi senvue, amunh sun!

26Ke swran'n kwlaa béh bôh amun dunman kpa'n, an yakô, afin ke bé nannan'm bé bô bé bo bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n, bé dunman soo!

Bé kpofue'm bé klôle

(Matt 5:38-48; 7:12a)

- 27** Sannge nh kanh klé amun bo an tié min nde'n ke, bé nga bé nin amun kun'n, anh klôle bé, bé nga bé kpo amun'n, anh yô bé kpa.
- 28** Bé nga bé wua amun amuen'n, anh yra amun nuan man bé, ye bé nga bé yô amun tete'n, anh sre Nyanmien ke o yô kpa man bé.
- 29** Se swran wié kpatyi o nyrun'n, katyi i bué kun'n men. Se swran wié dé o kôndrô'n, nanh sé i ke, nanh mon o kô fo o tralefue'n.
- 30** Swran kwlaa ng'o sre o liké'n, fa men, se swran wié fa liké o sa nun'n, nanh ko i sin ke o fa man o.
- 31** Liké nga an klôle ke swran yô man amun'n, anh yô i wunsu man bé.
- 32**? Se bé nga bé klôle amun'n, bé ngunmin ye an klôle bé'n, nzu ye amunh nyenh nuon? Sa te yôfue'm bé kusu bé klôle bé klôfue mun.
- 33**? Se bé nga bé yô amun kpa'n, bé ngunmin ye an yô bé kpa'n, nzu ye amunh nyenh nuon? Sa te yôfue'm bé kusu bé yô i so wié.
- 34**? Ye se swran nga an lafi i su ke se an bô i bôsiaa o yi man amun'n, i ngunmin ye an bô i bôsia'n, nzu ye amunh nyenh nuon? Sa te yôfue'm bé kusu bé bô bé wiéngu sa te yôfue'm bé bôsia, nan bé yô wié man bé.
- 35** Sannge anh klôle amun kpofue mun, anh yô bé yé, anh bô swran bôsia, nanh an fa amun nyin sié su ke bé yi man amun. Se an yô so'n, béh yôh amun mô dan, ye amunh katyih Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n, i wa, afin o yô bé nga bé si'a yé'n, o nin klunwifue'm bé yé.
- 36** Anh si aunnvue, ke amun Si kusu si aunnvue'n sa.

Swran wun nde kanle

(Matt 7:1-5)

- 37** Nanh an kan swran wun nde, ye Nyanmien su ka'an amun wun nde, nanh an bu swran fo, ye Nyanmien su bu'a amun fo, anh yatyi sa nga bé yô amun'n tye, ye Nyanmien kusu oh yatyih amun lie'n tye amuon.
- 38** Anh tye swran liké, ye Nyanmien kusu oh tyeh amun wié, oh manh amun kpanngban ke liké bo bé su, bé tintin su, bé kedyékedyé, o yi bu gua'n sa, afin sulie nga an su nun man swran wié mun'n, i kunngba'n nun ye Nyanmien suh nun man amuon.
- 39** O bu bé nyandra kun kusu ke: Anyansifue kun kwla tre'e i wiéngu anyansifue kponman, se o yô so'n, bé nnyon'n béh toh kunman nun.
- 40** Swran b'o suan liké'n ti'a dan traman swran b'o klé i liké'n, sannge swran kwlaa b'o wié i liké'n suan'n, o yô ke swran b'o klé i liké'n sa.

41? O yô se ye a wun wla'n b'o ô o niaan'n i nyin su, sanngé a wu'an dyanvle'n b'o ô o bobo o nyinma su nion?

42? O bo a wu'an dyanvle'n b'o ô o bobo o nyinma su'n, o yô se ye a sé o niaan'n ke: Min niaan, dyran man n yi o nyin su wla nion? Dunman klôfue, yi dyanvle'n b'o ô o bobo nyin su'n ka, nan a wun asé a yi o niaan'n i nyin su wla'n.

O le waka kun nin i mma

(Matt 7:17-20; 12:34b-35)

43 Waka kpa'n o su'a mma tete, ye waka b'o ti'a kpa'n, o su'a mma kpakpa.

44 Afin ke waka kun ti'n, ye i mma'n tio. Bé ti'a blofue aloma lôlô su, ye bé ti'a lômin aintonman su.

45 Swran kpa'n o yi liké kpakpa b'o ô i awlen b'o ti ke betro sa'n nun, swran te'n kusu yi liké tete i betro'n nun, afin nde kwlaa ng'o ô swran i awlen'n nun'n, ye o fité i nuaan.

Sua kplanfue nnyon

(Matt 7:24-27)

46? Nzu ti ye an fle min, Nannan, Nannan, sanngé an yôman liké nga n klé amun nion?

47 Swran kwlaa ng'o ba n sin, b'o tié min nde'n, nan o fa su'n, m ma klé amun swran ng'o fe'n.

48 O ti ke swran kun b'o su kplan sua sa. O kpe kunman kplôuun, o kpen yebue su, o wle i bô asé yebue so'n su. Nzué dan kun yi ba kpuu, o dii sua so'n, sanngé wa yômen liké fi, yele ke bé kpleen kpa.

49 Sanngé swran ng'o tié min nde'n b'o faman su'n, o ti ke swran b'o kplan sua asie ngben'n su, bo wa wlemen i bô asé'n sa. Nzué dan'n o wa dii sua so'n, kpekuun wa bu mlonmlon.

Luc 7

Jésus yôô sôndya ya sukpen'n i gbanflen'n i dyuédyué

(Matt 8:5-13)

1 Ke Jésus kan nde klé bé bo bé tié i nde'n bo i nuan toli'n, o oo Capernaüm.

2 Sôndya ya sukpen kun le i dyunman difue kun, o klô i sa dan kpa, o to tukpatye, o su wu tyinndyin kpa.

3 O ti Jésus dunman'n, o sunmaan Juif kpenngben wié mun i sin ke o bla wa yô i dyunman difue so'n i dyuédyué men.

4 Ke bé dyuu Jésus wun lo'n, bé sre kpa, bé sé ke: Yô men, se a yô men'n, o ti su,

5 afin o klô é nvlé'n, i ye o kplaan é Nyanmien sua nion.

⁶Jésus nin bé oli, ke bé wa dyu awlô lo'n, sôndya ya sukpen'n sunmeen i dyanvue mun ke bé wa sé i ke: Nannan, i waan é wa sé o ke, nanh klé o wun afe, o ti'a bo a tu o dya dyu i awlô loo, afin o nin o nyrun fataman.

⁷I so'n ti ye man i bobo wa baman nion. Sannge a kan nde kple kunngba tye, man i gbanflen'n yô dyuédyué!

⁸Afin i bo swran'm bé sié i'n, i kusu o sié sôndya mun, se o sé kun ke o wo'n, o ko, ye se o sé kun ke o bla'n, o ba. Se o sé i gbanflen'n ke o yô liké wié'n, o yô.

⁹Ke Jésus tii nde so'n, o bô i nuan, o kpe i nyin swran nga bé su i su'n bé wun lo sé ke: Nanwle, Israël nvlé'n nun wa bobo man wu'an swran b'o lafi n su dan ke nga saa.

¹⁰Ke bé bo sôndya ya sukpen'n sunmaan bé'n béh dyuh awlô lo'n, i gbanflen so'n wa yô dyuédyué.

Jésus tyeen Naïn bla kun wa'n

¹¹Ke i alie tyennin'n, o nin i sonnzonfue mun nin swran kaka kpa bé oo klo kun bo bé flee Naïn'n su.

¹²Ke bé wa dyu klo i anuan'n nun le'n, béh niaanh... bé nin saka kun su ba. O ti bla kun bo i wun wuli'n, i wa yasua kunngba tye, bé nin klo'n su swran louun kpa ye bé baa.

¹³Ke é Min'n wuun bla so'n, o yô i annvo, ye o séé i ke: Mmô, yakô, muon nuan!

¹⁴O wunngé lo o kaan kpata'n, ye bé nga bé sue'n, bé dyrannion. Ye o sé ke: Gbanflen, dyaô!

¹⁵O dyaô traan asé, kpekuun o su idyo. Ye Jésus fe men i nion.

¹⁶Sre kuun bé kwlaa, bé manman Nyanmien bé sé ke: Nyanmien nuan idyofue dan kpa kun a fité é afien wa, ye Nyanmien a nien i swran'm bé lika.

¹⁷I nde so'n truu Judée men wunmuan'n nun, o nin klo nga bé mantan le'n bé su.

Jean baptême yôfue'n i Jésus sa usale

(Matt 11:2-19)

¹⁸Jean sonnzonfue'm bé kan sa so'n kwlaa klélii.

¹⁹Jean flee i sonnzonfue'm bé nun nnyon, o sunman bé é Min'n i wun lo ke bé kô use i ke, ?swran nga bé ken i nde ke oh bah'n yele i, annze swran so'n te ô sien?

²⁰Ke swran so'm bé dyuu Jésus wun lo'n, bé sé i ke: Jean baptême yôfue'n sunmaan é o wun wa ke é wa uso o ke: ?Swran nga bé ken i nde ke oh bah'n yele wo, annze swran so'n te ô sien?

21Ke oh yôh so'n, wuun Jésus a yô tukpatyefue nin bé bo bé wun yô bé ya'n kpanngban bé dyuédyué, wa fuan asie usu b'o satyi swran'n o man ba yô dyuédyué, wa tiké anyansifue kaka bé nyin.

22Ye o sé ké be: Anh kô kan liké nga an wunniin'n nin nde nga an tili'n klé Jean, anyansifue'm bé wun asé, tyetyewafue'm bé nanti, kôkôwéfue'm bé wun sa, sutréfue'm bé ti sa, bé nga bé wuli'n bé tyen, ye «bé bô dyasin fe'n klé yalefue mun.»

23Swran nga i ti nun a satyiman min ti'n, i lie su ti yé!

24Ke swran bo Jean sunmaan bé'n bé oli'n, kpekuun Jésus su usa swran mun Jean wun nde ke: ?Nzu ye an woo i nianle blô lo nion? ?An kô nian ndema bo aunngban kedyéé'n?

25?Se nanh ndema'n, wuun nzu ye an woo i nianleo? ?Swran b'o wla trale kpakpaa? Nian, swran nga bé wla trale kpakpa bo bé le ninngé nglanman'n, bé fin famien'm bé awlô.

26?Se o ti'a so'n, wuun nzu ye an woo i nianleo? ?An woo Nyanmien nuan idyofue nianle? Nanwle o ti so, sanngé o tra Nyanmien nuan idyofue.

27I ye bé kleli i wun nde ke: «Nian, nh sunmanh min ndôlô bôfue'n, Oh dunh mmua kô yô o nyrun atin'n kpa,» nion.

28Nanwle, bé kwlaa nga bla wuli bé'n, bé nun wié fi nin Jean seman. Sanngé bé nga Nyanmien sié bé'n, bé nun kaanfue'n i dan tre.

29Swran kwlaa nga bé tili i nde'n bé nin guabô sika défue mun bé bu Nyanmien nde'n nanwle, afin bé ye Jean yôô bé baptême nion.

30Sanngé Pharisifue'm bé nin mmla sifue mun bo ba kpli'an su ke o yô bé baptême'n, bé man liké kpa bo Nyanmien waan oh fah man bé'n, o tô fuaan bé.

31?Nzu ye nh fah adyulisufue nga mun sunnzun io? ?Bé fa nzu?

32Bé fa ba kanngan mun, bo bé gua gua'n su, bé sé bé wiéngu ke: É bôô kété klé amun, amuan si'a ablé, É bôô amun se, amuan bô'a auyé.

33Afin ke Jean baptême yôfue'n bali'n, o di'a silie nun alie, o no'an du vin, amun waan, liké wié su i su.

34M bo n katyii Swran'n n kusu m bali, n di liké, n non nzan, amun waan n ti alie safue, nin du vin nonfue, ye n ti guabô sika défue nin sa tete yôfue'm bé dyanvue.

35Nyanmien i mma'm bé kwlaa bé klé ke o ti ngwlelefue.

Sa nga Jésus yôé Simon awlô lo'n

36Pharisifue'm bé nun kun flee Jésus ke o wa di liké i awlô lo. Jésus wlu i awlô lo, o tran asé alie'n sin.

37Bla sa tete yôfue kun b'o ô klo so'n su'n, o tii ke Jésus ô Pharisifue kun awlô lo, o su di liké.

38Bla so'n fa blofue nzué albâtre se kun bali, o dyran Jésus dya wun le, o sun, i nyinmuen'n gue i dya'n su, o fe i ti ndre'n nunnun, o kôto tre i dya'n, ye o fa blofue nzué so'n gue i dya wun.

39Ke Pharisifue b'o yiaa Jésus'n wunnin sa so'n, o sé i klun lo ke: Se bian nga ti Nyanmien nuan idyofue sakpa'n, oh sih bla ng'o ken i ye'n, ye oh wunh i swran wafa ng'o ti'n, oh sih ke sa tete yôfueo.

40Jésus so su o sé i ke: Simon, n waan nh kanh nde kun klé o. O sé i ke: Kan.

41Ye o sé i ke: Bian kun kale ô swran nnyon bé su, denial ya nnun ô kun su, ye ablénun ô kun su.

42Ke bé le'a liké fi nan ba fa tutu kale so'n, o yatyi tyee bé. ?Swran nnyon so'n ônin ye o wa klô bian so'n i sa tra suo?

43Ye Simon sé ke: M bu i ke nga i kale lie'n ti dan nion. Ye Jésus waan: A di nanwle.

44I sin o kpee i nyin bla'n wun lo, o sé Simon ke: ?A wun bla nga? Ke n wluu wo awlô wa'n, a ma'an min nzué ke n fa wunnzin n dya, sanngé bla nga o fe i nyinmuen'n gua n dya'n su, ye o fe i ti ndre'n nunnunnin.

45A so'a min nun kpa, sanngé bla nga ke n wluu wa'n, o yatyi'a ndya trale.

46A gua'a n ti'n su ngô, sanngé bla nga o gua n dya'm bé su blofue nzué.

47I so'n ti, nh kanh klé o ke, i klôle dan b'o fa klô min'n klé ke Nyanmien a yatyi i sa tete kpanngban b'o yôli'n wa tyee. Sanngé swran nga i sa te b'o yôli bo Nyanmien yatyi tyelii'n, o ti'a dan'n, i klôle b'o fa klô min'n ti kaan.

48Ye o sé bla'n ke: Nyanmien a yatyi o wun sa a tye o.

49Bé nga bé nin i di liké'n, bé usa bé bobo bé wun ke: ?Bian nga ti lie se, b'o yatyi swran i wun sa tye io?

50Ye o séé bla'n ke: N su bo a lafi'n ti, a nyon o ti, guo o wla asé, ko.

Luc 8

Bla nga bé su Jésus su'n

1Ke o yôo so'n, Jésus nin i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n, bé oo klo dandan nin klo kangan'n kwlaa bé su, o kan Nyanmien nde, o bô Nyanmien siéle dyasin fe'n klé bé.

2Bé nin bla b'o yôo bé nun wié'm bé dyuédyué, b'o fuaan asie usu b'o su wié'm bé su'n, ye bé olio. Bla so mun yele Marie bo bé flee Madeleine'n bo Jésus fuaan asie usu nsô i wun'n,

³nin Chuza b'o nian Hérode i ninngé'm bé su'n i yi Jeanne, ye Suzanne, ye bla wié mun ékun. Bla so'm bé bobo ye bé kundde liké man béo.

Awié guafue'n i wun nyandra

(Matt 13:1-9; Marc 4:1-9)

⁴Swran kpanngban kpa bé fin kloklo'm bé su, bé yiee i wun le. O bu nyandra kun klé bé o sé ke:

⁵Awié guafue kun oli i awié guale. Ke oh sanndih'n, wié too atin mma'n nun, swran'm bé tiatia su, anunman'm bé wa dili.

⁶Wié kusu too akpue su, ke o fifili'n, asie b'o nu'an le'n ti, o wuli.

⁷Wié ékun too nduin mma'n nun, o nin nduin'n bé fifili, nduin'n trelil.

⁸Ye wié kusu ékun guaa asie kpaful'e'n su, ke o fifili b'o nyinnin'n, o wlo kpanngban b'o dyu ng'o guali'n i so kpe ya. Ke i nuan toli'n, o kpan sé ke: Swran ng'o si fa sié'n, mon o fa sié!

Sa nga ti ye o buu nyandra'n

(Matt 13:10-17; Marc 4:10-12)

⁹I sonnzonful'e'm bé usee nyandra so'n bô.

¹⁰O sé bé ke: Amun ye bé yi Nyanmien siéle'n i wun akunndan bo swran'm bé wu'en i wle'n, i nglô klé amuon, sanngé bé nga'm bé lie'n, bé kun nyandra nun, nan «se bé wuin'n, ba wu'en i wle, ye se bé ti'n, ba wu'en i bô'n ti.»

Nyandra'n i bô tule

(Matt 13:18-23; Marc 4:13-20)

¹¹Nyandra so'n i bô'n ye: Awié'n yele Nyanmien nde'n.

¹²Awié ng'o too atin mma'n nun'n, yele bé nga ke bé ti Nyanmien nde'n, kpekuun mmusu'm bé si Satan'n ba, o wa yô man nde nga bé tili'n o mlin bé klun, nan ba lafi'a su, ba nya'an bé ti'n.

¹³Nga kusu b'o too akpue'n su'n yele bé nga ke bé ti Nyanmien nde'n bé klun dyo su, bé fa su kaan, sanngé bé ti ke awié b'o le'a ndin'n sa, ke sa kaan to bé su'n, kpekuun ba yaty.

¹⁴Nga kusu b'o too nduin mma'n nun'n, yele bé nga bé ti Nyanmien nde'n, sanngé ke bé ko'n, men'n nun ninngé'n i ngôkôe'n nin anyanbéun'n nin liké nga bé klô bé'n bé mian bé. Bé ye bé ti awié bo nduin trelil bo wa yô'a kpa nion.

¹⁵Nga kusu b'o gua asie kpaful'e'n su'n, yele bé nga bé sié bé su Nyanmien nde'n su bé ti, bé wun i wle, bé fa su kpa'n. Bé ye bé ti awié b'o yôo kpa nion.

Kannin'n i wun nyandra

(Marc 4:21-25)

¹⁶So bé so kannin'n bé fa'a liké kata'a su, bé fa wle'e lit bô, sanngé bé siéé liké su nglô, nan o kpadya bé nga bé wlu lo'n bé nyrun.

17 Afin sa fi su ka'a nvalie nun b'o su te'a nglôo, ye aswré nun nde fi su ka'a le b'o su fité'a suo.

18 O man anh sié amun su nde nga bé kan'n bé su kpa, afin swran ng'o le liké'n ye bé men wiéó, sanngé ng'o le'a liké'n, kaan ng'o ô i sa nun b'o lafi su'n, béh déh.

Jésus nin'n nin i niaan mun

(Matt 12:46-50; Marc 3:31-35)

19 Jésus nin'n nin i niaan bian'm bé bee i wun le, sanngé swran'm bé ti bé kwla mente'en lo.

20 Swran wié séé i ke: O nin nin o niaan'm bé dyin guasu lo, bé waan béh wunh o wun.

21 O séé bé ke: Min nin nin min niaan mun yele bé nga bé ti Nyanmien nde'n bo bé fa su'n.

Jésus i aunngban dan'n i kpele

(Matt 8:23-27; Marc 4:35-41)

22 Lé kun Jésus nin i sonnzonfue'm bé fuu alié dan kun nun, o sé bé ke: Man é wo fete'n bué kun lo.

23 Ke béh koh'n, Jésus lafili. Séké dan kpa kpee fete'n su, nzué'n bô gua alié'n nun, o ka kaan béh déh mlon.

24 Bé wunngé Jésus wun le, bé tinnégélii, bé sé i ke: Baba, Baba, é su wo ô! Ke o tinnégéli'n, o idyo aunngban'n nin nzué'n, bé dyrannin, nan lika'n wa to bliin.

25 Ye o usa bé ke: ?Nzu ti ye an lafi'a n suo? Sre kun bé, o bô bé nuan, nan ba usa bé wiéngu ke: ?Bian nga ti i lie se, b'o man o sé aunngban'n nin nzué'n ke bé dyran'n, bé dyraan?

Gérasafue bo asie usu'm bé satyilii'n i dyuédyué yôle

(Matt 8:28-34; Marc 5:1-20)

26 Ke bé fin Galilée bué lie'n su wa'n, bé dyuu fete'n bué kun lo Gérasafue'm bé men'n nun.

27 Ke Jésus fin alie'n nun dywraa tye'n, o nin bian kun bo asie usu'm bé satyilii'n b'o fin klo lo'n, bé yiali le. O kpa guali wa tye, o tra'an awlô, asiélie su sua'm bé nun ye o traan.

28 Ke o wuun Jésus'n, o kpannin, o wa kôto i bô, o kpan séé ke: ?Jésus, Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n, i Wa, nzu nde ye o ô min nin wo yé afieon? N sre o, nanh klé n yale.

29 Yele ke Jésus séé asie usu b'o satyi swran'n ke o tu bian so'n su, afin o te i su to, bé fa dyroko tyii, o kpekpe nun, bé bôé kpaun, o bubu nun, o ken yi blô.

30 Jéŕsus use i ke: ?O dunman? Ye o sé ke: Bé fle min Akpasua Kpli. Afin asie usu'm bo bé su i su'n, bé sonnin.

31 Ye bé sre Jéŕsus kpa ke nanh man o kan bé gua kunman bo bé si'e i bô'n nun.

32 Kokoti akpasua dan kpa kun ô ôka wié su le, bé su didi. Asie usu so'm bé sre Jéŕsus kpa ke o man bé atin man bé kô wlu kokoti so'm bé nun. Ye o maan béo.

33 Asie usu'm bé tu bian so'n su, bé kô wlu kokoti'm bé nun, kokoti akpasua so'n bé wanndi trôô fete i tyéndyé'n b'o séli pia'n, nan ba gua nzué'n nun ba wu.

34 Bé nga bé kankan bé'n, ke bé wuun sa ng'o yôli'n, bé wanndi kô kan nde so'n klo nin nanmué'm bé nun.

35 Swran'm bé kô nian sa ng'o yôô lo'n. Bé wun bian bo asie usu'm bé dyaôô i su'n, o ti Jéŕsus wun le i nyin klôuun, wa wla trale, o man sre kuun bé dan kpa.

36 Bé nga bé wuun sa so'n nun'n, bé kan ke o yôli b'o man asie usu'm bé tuu bian so'n su'n kléé bé.

37 Gérasafue'n kwlaa bé sre Jéŕsus ke o dyaô bé men'n nun, afin sre kun bé dan kpa. Ke Jéŕsus fuu alié'n nun b'oh seh i sin Galilée lo'n,

38 bian bo asie usu'm bé tuu i su'n, o sre i ke o nin i béh kôh tran. Sannge Jéŕsus a kpli'en i su, o sé i ke:

39 So o sin ko wo awlô, kô kan sa nga Nyanmien yô maan wo'n klé bé. O kô kaan sa kwlaa nga Jéŕsus yô menniin'n klo'n i lôngôlôngô'n kwlaa nun.

Jairus wa bla'n i tyenle. Bla'n b'o kaan Jéŕsus trale'n b'o yôô dyuédyué

(Matt 9:18-26; Marc 5:21-43)

40 Jéŕsus bale'n yôô swran'm bé fe, yele ke bé kwlaa bé nyin te i atin.

41 Ke o dyuu le'n, bian kun b'o ti Nyanmien sua sukpen'n bo bé flee Jaïrus'n, o bee i wun le, o kôô i bô, o sre i ke o ble i awlô lo,

42 afin i wa bla kunngba tye bo m bu ke wa di afue blu-nin-nnyon'n, o su wu. Ke Jéŕsus koh'n, swran'm bé mien.

43 Ke oh yôh so'n, bla kun ô le, manza tennden too i wun wa di afue blu-nin-nnyon. O yôô ayré lélélé i sa nun wiéli, ayré fi a kwla démen.

44 O sin Jéŕsus sin le, o ken o trale'n i nuan ndyole'n, bé dya ôsu kunngba'n nun le, kpekuun manza'n wa kpe.

45 Jéŕsus usaa ke: ?Wan ye o kan mion? Nga waan: Nanh mion, nga waan: Nanh mion. Pierre séé i ke: Baba, swran'm bé sin yia o, bé mian o!

46 Sannge Jéŕsus waan: Swran wié kaan min, afin n wuun ke swran wié kaan min, o man wa yô dyuédyué.

⁴⁷Ke bla'n wun ke Jésus wunniin'n, o bee i nyrun le nin aunwusue, o kôto i bô, o kan sa nga ti ye o kenniin'n, o nin dyuédyué ng'o yôli i ôsu kunngba'n nun'n, i kwlaa kléé swran mun.

⁴⁸Jésus séé i ke: N wa, n su bo a lafi'n ti, a nyon o ti, guo o wla asé, ko.

⁴⁹Ke i nuan te ô nde'n su'n, swran fin Nyanmien sua supken'n i awlô lo o wa séé i ke: O wa'n wa wu, nanh klé bian'n yale kun.

⁵⁰Ke Jésus tii nde so'n, o sé Nyanmien sua sukpen'n ke: Nanh sre kun o, o li lafi n su, ye o wa'n oh yôh dyuédyué.

⁵¹Ke o dyuu awlô lo'n, i waan, nanh swran fi wlu lo wié, san Pierre nin Jean, ye Jacques, nin ba'n i si nin i nin bé tye.

⁵²Bé kwlaa bé sun, bé bô auyé. Ye Jésus sé bé ke: Nanh an sun, wa wuman, lafile ye o su lafio.

⁵³Bé srilii, afin bé si ke wa wu.

⁵⁴Sange o so i sa, o flelii, o sé ke: Talua kan, dyasô!

⁵⁵I wawe'n bee i wun ékun, kpekuun o dyaô waka i ôsu kunngba'n nun, ye Jésus séé bé ke: Anh men i liké mon o di.

⁵⁶Ba'n i si nin i nin bé nuan bôô bé wun, ye Jésus wla bé su nun kpa ke, nanh man bé kan sa so'n klé swran fi.

Luc 9

Swran blu-nin-nnyon bo Jésus sunmaan bé'n

(Matt 10:5-15; Marc 6:7-13)

¹Jésus flee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n, o sé bé ke oh dyranh bé sin, o man asie usu'n kwlaa béh srôh bé, o man béh yôh tukpatyefue'm bé dyuédyué.

²Ke o nin bé wiéé ngalie so'n di'n, o sé bé ke bé kô kan Nyanmien siéle'n i nde, bé dyaô tukpatyefue mun.

³O sé bé ékun ke, ke béh koh'n, nanh man bé fa liké fi tra nun, kponman ô, tro ô, liké diwa ô, sika ô, ye nanh man bé fa trale nnyonnyon.

⁴Awlô kwlaa nga bé wlu nun'n, bé tran le lélé san bé kole a dyu.

⁵Ye klo kwlaa nga bé so'a bé nun'n, ke béh tuh bé bô klo so'n su'n, bé kpukpu bé dya wun ndutrén gue klo so'n su, mon o yô bé lalôfue.

⁶Bé oli, bé wlan klo'm bé su, bé kan dyasin fe'n, bé yô tukpatyefue'm bé dyuédyué lika kwlaa.

Jean baptême yôfue'n i kunle

(Matt 14:1-12; Marc 6:14-29)

⁷Hérode b'o sié nvlé'n i bué'n, o ti sa kwlaa nga bé yô'n, o man o wu'an akunndan kun ng'o buo, afin swran wié'm bé waan, Jean ye wa tyeon.

⁸Wié'm bé waan, Élie ye wa fitéo, ye wié'm bé kusu bé waan, Nyanmien nuan idyofue laa'm bé nun kun ye wa tyeon.

⁹Sannge Hérode sé ke: M man bé kpee Jean ti'n. ?Ye swran nga bé ken i nde ye'n, wuun waan? I so'n ti, o klô ke oh wunh Jésus.

Kpaun i kpanngban katyile

(Matt 14:13-21; Marc 6:30-44; Jean 6:1-14)

¹⁰Ke bé bo Jésus sunmaan bé'n bé bali'n, bé kan liké kwlaa nga bé yôli'n klélii. O fa bé, nan ba o bé ngunmin klo bo bé flee Bethsaïda'n su.

¹¹Ke swran'm bé tii i ke wa o lo'n, bé su i su. O soo bé nun, o kan Nyanmien siéle nde'n klé bé, o yô bé nga kusu bo bé ti'a dyuédyué, bé dyuédyué.

¹²Ke lika'n wa dyo'n, i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé bee i wun le, bé sé i ke: Sé swran mun man bé o klo nin nanmué nga bé mantan wa'n bé nun, bé kunne sikéwle nin liké diwa, afin kan é ô wa'n ti blô.

¹³Jésus séé bé ke: An bobo anh man bé liké man bé di. Ye bé waan: Kpaun nnun nin kpatra nnyon ye o ô é sa nuon, wuun san é bobo éh kôh tô liké ye é fa ble minnien nga'm bé ngbaa.

¹⁴Yasua nga bé ô le'n, bé dyu bo akpi-nnun kun. Ye Jésus séé i sonnzonfue'm bé ke: Anh sé bé man bé tran asé nyanmannyanman ablénunablénun.

¹⁵Bé kô séé bé, nan ba tran asé.

¹⁶Jésus faa kpaun nun'n nin kpatra nnyon'n, o men i nyin su nyanmien su lo, o la Nyanmien asé. Ye o bubuu nun, o fa men i sonnzonfue mun ke bé fa tye swran so mun.

¹⁷Bé kwlaa bé dili, bé ku yili, nan ba ise i ôngaônga'n gbôgbô blu-nin-nnyon.

Wafa nga Pierre bu ke Jésus ti b'o kannin'n

(Matt 16:13-19; Marc 8:27-29)

¹⁸Lé kun ke Jésus nin i sonnzonfue'm bé ngunmin bé ô le b'oh kôkôh yale klé Nyanmien'n, o usa bé ke: ?Swran'm bé waan, wan yele min?

¹⁹Ye bé sé ke: Swran wié'm bé waan, Jean baptême yôfue'n yele wo, wié kusu waan, Élie yele wo, wié'm bé kusu bé waan, Nyanmien nuan idyofue laa'm bé nun kun ye wa tyeon.

²⁰Ye o usa bé ke: ?Amun kusu, amun waan, wan yele min? Pierre séé i ke: A ti Nyanmien i Christ.

Jésus i kunle bo bé wa kuin'n i su bôle

(Matt 16:20-28; Marc 8:30—9:1)

²¹Jésus wlaa bé su nun kpa ke nanh man bé ken i so klé swran fi.

22Ye o sé bé ékun ke: Kannze o yô se, san m bo n katyii Swran'n nh wunh nyrennen dan, kpenngben nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé su so'a min nun, béh kunh min, ye i lé nshan su nh tyenh.

23I sin, o sé bé kwlaa bé ke: Swran nga i waan oh suh n su'n, mon o klen i wun man min, ye o sue i waka'n tyen kwlaa o su n su.

24Afin swran nga i waan oh seseh i wun'n, oh kpeh i nguan'n sin, sannge swran ng'o kpe i nguan'n sin min ti'n, swran so'n o sese i nguan'n sakpa.

25?Se swran kun nyan men wunmuan'n, nan se o satyi i wun annze se i nguan'n kpe sin'n, nzu ye o yô yé men io?

26M bo n katyii Swran'n mh bah, swran'm béh wunh ke min nin n Si nin n Si ange mun é nyrun ti nyannyan o yô srô. Swran nga bo min, nin min nde'n ti nyannzuen kuin'n, ke mh bah so'n, nyannzuen wa kun min swran so'n ti.

27Nanwle, bé nga bé ô wa ye'n, nanh bé ngba ye wié'n kunh bé nan Nyanmien a yi i famien nglô a klé béo.

Jésus wunnen'n i katyile

(Matt 17:1-8; Marc 9:2-8)

28Ke Jésus kaan nde so'n b'o di lé motyue kun'n, o faa Pierre nin Jean, ye Jacques, bé fu ôka kun su ke o nin Nyanmien bé kô kôkô yale.

29Ke béh kôkôh yale so'n, i nyrun'n katyili, i trale'n katyi ufué nyennyennyen.

30Kpekuun swran nnyon bé nin i su idyo, kun yele Moïse, kun yele Élie.

31Bé nyrun'n ti nyannyan o yô srô. Bé su ken i awiélie b'o wa wié Jérusalem lo'n i nde.

32Lafile'n faa Pierre nin i wiéngu mun. Ke bé tinngéli tye'n, bé wun Jésus bo i nyrun'n ti nyannyan o yô srô'n, o nin swran nnyon bo bé nin i ô le'n.

33Ke swran so'n bé katyi Jésus le béh koh'n, Pierre séé Jésus ke: Baba, ke é ô wa ye'n o ti kpa, man é kplan kpata nshan, o lie kun, Moïse lie kun, ye Élie lie kun. I wun b'o blii'n ti, o wu'an nde kun ng'o kaan.

34Ke i nuan te ô nde so'n su'n, béh niaanh... Nyanmien ufué kun su kata bé su. Ke oh katah bé su su'n, sre kuun i sonnzonfue mun.

35Bé tii swran kun nen nyanmien ufué so'n nun, o sé ke: N wa bo n yilii'n ye. Anh tié nde ng'o kan'n.

36Ke bé tii nen so'n, béh niaanh... Jésus kunngba tye ye o ô leo. I sonnzonfue'm ba bô'a liké nga bé wunniin'n i wié fi su a klé'a swran fi ble so'n nun.

Gbanflen kaan kun bo asie usu satyilii'n i dyuédyué yôle

(Matt 17:14-21; Marc 9:14-29)

³⁷Ke alie tyennin'n bo bé fin ôka'n su lo bé dyrali'n, swran kpanngban kpa bé oo Jésus atin kpale.

³⁸Kpekuun bé nun kun kpan sé ke: Ndyá, nh sreh o, nian n wa yasua'n, o ti ba kunngba tye.

³⁹Liké wié to i su, o kpan, o to, o kété kafiaa, i nuan nzué'n bô nglô, o fe dan kpa, ye i wun kplôkplô nan liké so'n wa tu i su.

⁴⁰N sree o sonnzonfue mun ke bé tu liké so'n, ba kwla tumen.

⁴¹Ye Jésus sé ke: ?Amun adyulisufue nyin kékléfue bo an lafi'a sa su'n, min nin amunh tranh lélé tyen ônin? ?N tra min awlen amun wun lélé tyen ônin? Fo o wa'n ble min.

⁴²Ke bakan so'n o wa dyu Jésus wun le'n, liké so'n too i su, o te i asé, o kétéé kafiaa. Jésus idyoo liké b'o satyi bakan so'n, o yôé dyuédyué, nan wa fe i a men i si.

⁴³O man bé kwlaa bé wun ke Nyanmien'n ti kpili sakpa.

Jésus bôô i kunle'n su ékun

(Matt 17:22-23; Marc 9:30-32)

Ke liké kwlaa ng'o yô'n o bô bé nuan'n, o sé i sonnzonfue'm bé ke:

⁴⁴Amun lie'n, nde nga m ma ken ye'n, anh fa sié amun klun kpa. Bé wa fa m bo n katyii Swran'n man swran mun.

⁴⁵Sannge i sonnzonfue'm ba wu'an nde so'n i wle, afin o ti'a wéiin bé nyrun. O ken i so nan, nanh bé wun i wle. Sre kun bé ti, ba kwla usa'a nde so'n nun.

Swran ng'o ti dan tra bé kwlaa'n

(Matt 18:1-5; Marc 9:33-37)

⁴⁶Akplôwa wié too i sonnzonfue'm bé afien ke béh wunh bé nun swran ng'o ti swran dan tra bé kwlaa'n.

⁴⁷Ke Jésus wuun bé akunndan nga bé bu'n, o fa ba kaan kun dyren i wun le, o sé bé ke:

⁴⁸Swran ng'o so bakan nga nun n dunman nun'n, wuun m bobo min ye wa so min nuon, ye swran ng'o so min nun'n, wuun swran b'o sunmaan min'n, i nun ye wa soo. Afin swran ng'o ti amun kwlaa amun nun kaan'n, i sofue'n ye o ti daan.

Bian b'o fuan asie usu'n

(Marc 9:38-40)

⁴⁹Jean sé ke: Baba, é wuun bian kun b'o fo o dunman'n fuan asie usu, ye é séé i ke, nanh mon o fuan bé kun, yeke ke o nu'an é bo é su o su'n é nun wié.

⁵⁰Ye Jésus séé i ke: Nanh an sé i ke, nanh mon o fuan bé, afin swran ng'o nin amun lemen'n, o dyin amun sin.

Ba so'a Jésus nun Samarie lo

51Ke tyen nga Nyanmien wa fa Jésus ko nyanmien su'n mantannin'n, i waan, san oh koh Jérusalem, nan wa sunman swran i nyrun lo.

52Bé fa atin'n bé oli, bé dyuu Samarie klo kun su, bé wlu klo'n nun, bé waan béh kôh kunnde sikéwle man Jésus.

53Sannge o su ko Jérusalem ti, ba sikémen.

54Ke o yôô so'n, i sonnzonfue Jacques nin Jean bé sé ke: ?Nannan, é yô man sin fin nyanmien su lo o wa yra bé?

55O kpe i nyin bé wun lo o idyoo bé kpa. [O séé bé ke: An siman akunndan nga an bu'n, afin m bo n katyii Swran'n man baman swran'm bé satyile, bé déle ti ye m balio.]

56Nan ba o klo ufle su.

Liké nga bé yô nan ba su Jésus su'n

(Matt 8:19-22)

57Ke bé faa atin'n bo béh koh'n, swran kun sé Jésus ke: Lika kwlaa nga ah koh'n, min nin wo éh koh.

58Jésus séé i ke: Sôlôngbi'm bé le kunman la nun, ye anunman'm bo bé tu sin'n, bé le lawle, sannge m bo n katyii Swran'n n le'a lika bo n la nun dé wunmien bo kaan.

59O sé kun ékun ke: Su n su. Swran so'n sé Jésus ke: Man min atin man n kô sié n si ka.

60Ye Jésus séé i ke: Yatyí bé bo bé wu'n man bé sié bé swran mun, sannge o lie'n, kô kan Nyanmien siéle'n i nde'n.

61Ye kun ékun séé ke: Ndya, nh suh o su wié, sannge man min atin man n kô kalé min awlôfue mun ka.

62Ye Jésus sé i ke: Swran ng'o tra charrue nun nan o nien i sin'n, o kwla di'a Nyanmien siéle'n i dyunman'n wié.

Luc 10

Jésus sonnzonfue ablésô'n bé sunmanle

1Ke o yôô so'n, é Min'n kpa swran ablésô [nin nnyon] ékun, o sunman bé nnyonnyon ke bé dun mmua klo nin lika nga i bobo o wa sin le'n bé nun.

2O séé bé ke: Awié'n wa yô yé dan, sannge dyunman difue'm ba sonman. I so'n ti, anh sé fié ifue'n man o fa swran nan bé o i fié'n su.

3Anh nian, nh sunmanh amun bo an ti ke bua sa'n gbôklô'm bé afien, anh wo.

⁴Ke amunh koh'n, nanh an fa pata, nanh an fa tro, nin ngbabua, nanh an yô swran liké atin'n nun.

⁵Awlô kwlaa nga an wlu nun'n, ke an wlu lo tye'n, anh yô bé liké sé ke: Man an di aladyé!

⁶Se swran weteefue wié ô awlô so'n nun'n, mon o nyan aladyé, sanngé se i sofue nu'an le'n, nanh man amun nuan yrale'n yô yé.

⁷Anh siké awlô so'n nun, liké kwlaa nga bé dii le'n, anh di wié, afin dyunman difue'n i sa ka'a ngben. Nanh an tu ko awlô ufle nun.

⁸Klo kwlaa nga an dyu su bo bé so amun nun'n, liké nga bé fa man amun'n, anh di.

⁹Anh yô tukpatyefue nga bé ô le'n bé dyuédyué, anh sé bé ke, Nyanmien siéle'n o nin bé a ka kôkô.

¹⁰Sanngé klo kwlaa nga an dyu su bo bé so'a amun nun'n, anh dyran gua'n su, anh sé ke:

¹¹Amun bobo amun klo'n su ndutré b'o ô é dya wun'n, éh kpukpuh gue amun wun, sanngé man amun si ke Nyanmien i siéle ble'n wa mantan.

¹²Nanwle, dyole dile tyen'n nun Sodome i nyrennen lie'n, oh yôh soso tra klo so'n lie'n.

Klo nga bé lafi'a Jésus su'n

(Matt 11:20-24)

¹³Chorazinfue mun, an yakô! Bethsaïdafue mun, an yakô! afin se o ti ke sa kéklééklé bo bé yôô bé amun klo'n su'n, ye bé yôô bé Tyr nin Sidon'n, wuun lofue'm bé kla ôfuen, bé tran nzuen nun, bé katyii bé nzuen'n wa tye.

¹⁴O man dyole dile tyen'n nun Tyr nin Sidon bé nyrennen lie'n oh yôh soso tra amun lie'n.

¹⁵?Capernaümfue mun, amun kusu an bu ke bé wa bô amun dunman lélé dyu nyanmien su lo? O su yô'a so, bé wa gua amun nyin asé blolo lo.

¹⁶Swran ng'o fa amun nde'n su'n, wuun min nde'n su ye wa faa. Sanngé swran ng'o so'a amun nun'n, wuun wa so'a min nun, ye swran ng'o so'a min nun'n, wuun wa so'a swran ng'o sunmaan min'n, i nun.

Jésus sonnzonfue ablésô'n bé bale

¹⁷Ke swran ablésô [nin nnyon'n] bé oli bé bali'n, bé klun dyoli, bé sé ke: nannan, ke é bô o dunman'n, asie usu'm bé srô é.

¹⁸O sé bé ke: N wuun Satan o fin nyanmien su lo ke nyanmien b'o kpa sin'n sa, o toli.

19Nian, n séli amun ke, nh dyranh amun sin, amunh tiah wuô nin nyannglan'm bé su, amunh kwla kpofue'n, liké fi su yô'a amun.

20Kannze n séé so'n, nanh amun klun dyo ninngé'm bo bé srô amun'n ti, sanngé man amun klun dyo amun dunman bo ba klee nyanmien su lo'n ti.

Jésus klun dyoli

(Matt 11:25-27; 13:16-17)

21I ôsu kunngba'n nun Nyanmien Wawe'n man Jésus klun dyoli dan kpa, nan wa sé ke: N Si, wo bo a sié liké'n kwlaa nyanmien su lo nin asie'n su wa'n, kwla ô, yele ke a fa ninngé nga mun fiaa ngwlelefue nin bé bo bé si sa'n bé wun, sanngé a yi bé nglô kléé bé bo bé ti ke ba kanngan mun sa'n. N Si, kwla ô, o klun sa nga a yôli'n ti.

22N Si ye o fa liké'n kwlaa maan mion. Swran fi si'a Nyanmien Wa'n, san i Si kunngba ye o si io, ye swran fi si'a Nyanmien Wa'n i Si'n, san Ba'n bobo o nin swran ng'o klô ke o fe i Si kléé'n, bé ye bé si io.

23O kpee i nyin i sonnzonfue'm bé wun lo o wo i nuan asé sé bé ke: Bé nga bé wun liké nga an wun bé ye'n, bé lie su ti yé!

24Afin anh nian, Nyanmien nuan idyofue nin famien kpanngban bé klô ke béh wunh liké nga an wun bé ye'n, sanngé ba wunmen, ye béh tih nde nga an ti bé ye'n, sanngé ba timan.

Samarie bian kpa'n i wun nyandra

25Jésus kan nianle ti mmla sifue kun dyaô use i ke: ?Ndya, nzu ye n yô nan man nyan anannganman nguan nion?

26Jésus use i ke: ?Bé klelii se mmla fluwa'n nun? ?Ye ke a kanngan'n, o sé se?

27Ye o sé i ke: «Klô o Min Nyanmien'n kpa, fo o wla'n kwlaa gue i su, fo o wunmuan'n kwlaa men, ye man wo akunndan'n kwlaa tren i su, ye klô o wiéngu ke a fa klô o bobo wun'n sa.»

28Jésus sé i ke: Ke o ti soo, yôé so, ah nyanh nguan.

29Sanngé o klô ke bé bui swran kpa, i so'n ti, o usa Jésus ke: ?Wan ye o ti n wiéngu nion?

30Ye Jésus sé i ke: Bain kun fin Jérusalem o su ko Jéricho, o kô too kôdiawiéfue'm bé nun, bé dé i wun ninngé'n kwlaa, bé bôé lélé, ke o ka kaan o wu'n, ye bé yatyii le olio.

31Nyanmien nyrun dyranfue kun sin atin kunngba so'n su, o wuun bian so'n, o sen i wun oli.

32Ye Léwifue kun kusu sin le, o wuun bian so'n, o sen i wun oli.

33 Sannge Samariefue kun b'o su ko lika'n, o kô fitéé i su, ke o wunniin'n, o yô i annvo.

34 O guegue i kannin'm bé nun ngô nin du vin, nan wa tyityi bé su, ye o fe fu nnen'n bo i bobo fu su'n i suo, o fe oo hôtél kun nun, o nien i lika.

35 Ke alie tyennin'n, o yi denier nnyon maan hôtelfue'n, o sé ke: Nien i lika kpa, liké nga a men i ékun'n, se m ba'n, nh yih i nuan liké man o.

36 ?Bé swran nsan so'n, o nyrun'n bé nun ônin ye o ti bian b'o too kôdiawiefue'm bé nun'n i wiénguo?

37 Ye i waan: Yele nga b'o sii aunnvue'n. Ye Jésus sé i ke: O kusu, kô yô i kunngba so'n.

Jésus i Marthe nin Marie bé wun wunle

38 Ke Jésus nin i sonnzonfue'm béh koh bo bé dyuu klo kun su'n, Jésus wluu klo'n nun, nan bla kun bo bé flee Marthe'n wa sikéé kpa.

39 I niaan bla kun bé flee Marie, o tran asé é Min'n i wun le o tié i nde b'o kan'n.

40 Sannge Marthe nying ti blôwa bé lika nianle'n ti. O ba é Min'n i wun le, o sé i ke: ?Ke min niaan'n yatyi liké'n kwlaa n sa nun'n, o yômon o ya? Séé mon o uka min.

41 É Min'n sé i ke: Marthe, Marthe, a kôkô, ye o nying blô liké sunman su.

42 Sannge liké kunngba tye ye o ti kpa, Marie a fe i nun kpafulue'n, bo swran fi su démen i sa nun.

Luc 11

Swran nin Nyanmien bé yale kôkôle

(Matt 6:9-15; 7:7-11)

1 Lé kun Jésus ô lika kun, o nin Nyanmien bé su kôkô yale. Ke bé wiéé yale so'n kôkô'n, i sonnzonfue'm bé nun kun sé i ke: Nannan, klé é swran nin Nyanmien bé yale kôkôle'n ke Jean kléé i lie mun'n sa.

2 O sé bé ke: Se amunh kôkôh yale klé Nyanmien'n, anh sé ke: É Si, man é bô o dunman fe, mon o siéle ble'n dyu.

3 Tyen kwlaa man é alie ng'o dyu yé'n.

4 Yatyi sa nga é yô wo'n tye é, afin é kusu, swran kwlaa nga bé yô é sa'n, é yatyi tye bé. Nanh yatyi é le man bé laka é.

5 O séé bé ékun ke: Anh bu i akunndan nian, se amun nun kun le i dyanvue b'o wa tôé kongue afien, o sé i ke:

6 Dyanvue, man min kpaun nsan nan o yôo, m ma sié i ôsu, n dyanvue kun fin lika wa'a tô n kongue'n, n le'a liké fi nan man fa men,

⁷se i dyanvue so'n sé i ke: Nanh klé n yale, ba tô anuan'n nun, min nin m mma mun ya la, n kwla dyaôman nan man fa kpaun a man wo'n,

⁸nanwle, nanh ke o ti i dyanvue'n ti ye man oh dyaôh fa men io, sanngé i yale b'o kléé'n ti ye man oh dyaôh fa liké kwlaa ng'o mien i sa'n men io.

⁹O man n kusu nh kanh klé amun ke, anh sre, béh fah man amun, anh kunnde, amunh nyenh, anh bôbô, béh tikéh amun anuan.

¹⁰Afin swran kwlaa ng'o sre liké'n, bé men, swran ng'o kunnde liké'n, o nyen, ye swran ng'o bôbô anuan'n, bé tiké.

¹¹?Amun nun ônin ye se i wa sé i ke o men i kpatra'n, o yatyi fa wuô men io?

¹²?Kusu se o sé i ke o men i klénzua'n, o fa nyannnglan men io?

¹³Se amun bo an ti swran te'n, an fa liké kpa tye amun mma mun'n, wuun é Si b'o ô nyanmien su lo'n kusu, oh feh i Wawe'n man bé nga bé sre i'n kpe blu.

Jésus nin Béalzébul

(Matt 12:22-30; Marc 3:19-27)

¹⁴Jésus tuu asie usu bôbôfue kun b'o satyili bian kun'n. Ke asie usu so'n b'o yôh bian'n i bôbô'n dyaô i su b'o idyoli'n, o bôh swran'n kwlaa bé nuan.

¹⁵Sanngé bé wié'm bé waan: Béalzébul b'o sié mmusu'm bé kwlaa'n, i dunman nun ye o fuan asie usu muon.

¹⁶Jésus kan nianle ti, swran wié'm bé sé i ke, o yi nyanmien su lo atre kun klé bé.

¹⁷Ke o wuun bé akunndan'n, o sé bé ke: Se famien kun i swran b'o sié bé'n bé bu bé wun nun'n, i men so'n satyi, ye awlô nga bé bu nun'n o satyi.

¹⁸?I so'n ti, se Satan i minnien'm bé bu bé wun nun'n, oh yôh se ye i men'n kwlah yô kpaá? Afin amun waan, Béalzébul dunman nun ye n fuan asie usu muon.

¹⁹?Se n fuan asie usu mun Béalzébul dunman nun'n, wuun wan dunman nun ye amun mma'm bé kusu bé fuan béo? I so'n ti, bé bobo ye bé nin amunh kaanh.

²⁰Sanngé se Nyanmien Kpli dunman nun ye n fuan asie usu mun'n, wuun Nyanmien siéle'n wa yô amun wa.

²¹Se swran wunmienfue kun le ale ninngé b'o fa nien i awlô'n su'n, i ninngé'm bé satyiman.

²²Sanngé se swran ufle b'o le wunmien tre'n, o wa to i su o kwle'n, oh déh i ninngé b'o fa kun ale b'o lafi su'n kwlaa'n, oh fenh i bô ninngé'n, oh fah tye.

²³Swran ng'o nin min nu'an nun'n, o ti n kprofue, ye swran ng'o nin min tienmen i nuan'n, o trutru nun.

Asie usu'n i sin sale

(Matt 12:43-45)

24Ke asie usu b'o satyi swran'n, o kô dyaô swran su'n, o kô wlanwlan lika wié bo bé nyanman nzué nun'n, bé nun, o kunnde wunmien déwle. Ke o nyanmien wié mlonmlon'n, o sé ke: M ma sa n sin n sua nga n fin nun fitéli'n nun.

25Ke o se i sin b'o dyu le'n, o wuun ke ba kuan nun, ba siésié i nun ninngé mun.

26Kpekuun o kô fe i wiéngu asie usu nsô bo bé te lie'n tre i lie'n, bé wa wlu sua so'n nun bé tran nun, o man swran so'n i satyile b'o satyi sien'n, o yô te dan tra laa lie'n.

Bé nga bé lie su ti yé'n

27Ke Jésus nuan te ô nde'n su'n, bla kun kpan swran'm bé afien le, o sé i ke: Bla ng'o wunnzeli wo'n, nin nyonflen nga a nonnin'n, bé lie su ti yé!

28Jésus a kpli'an su, nan wa sé ke: Sé ke, swran ng'o tié Nyanmien nde'n b'o fa su'n, i lie su ti yé!

Atre bo Jésus a yiman'n

(Matt 12:38-42; Marc 8:12)

29Ke swran'm bé yiali kpanngban'n, Jésus sé bé ke: Adyulisufue nga'm bé ti te, bé waan bé yi atre klé bé, sanngé bé su yi'a atre fi klé'a bé, san Jonas lie'n tye.

30Afin ke Nyanmien fa Jonas yii atre Ninivefue'm bé nyrun'n, i kunngba nion, o wa fa m bo n katyii Swran'n kusu yi atre adyulisufue nga'm bé nyrun.

31Dyole dile tyen'n nun famien bla'n b'o fin Jérusalem papla nun mmua lo'n, o wa dyaô kan sa nga adyulisufue nga'm bé yôli'n, o man béh buh bé fo, afin bla so'n fin asie i awiélie lo ke o wa tié Salomon i ngwlele nde'n, ye nian, swran kun ô wa bo i dan tra Salomon.

32Dyole dile tyen'n nun Ninivefue'm bé wa dyaô, béh kanh sa nga adyulisufue nga'm bé yôli'n, o man béh buh bé fo, afin ke Jonas kan Nyanmien nde kléli Ninivefue mun'n, bé katyii bé nzuen'n, ye nian, swran kun ô wa bo i dan tra Jonas.

Kannin b'o man bé wun asé'n

(Matt 5:15; 6:22-23)

33Bé so'a kannin siémen liké wié bô, annze se bô, sanngé bé fa sié liké su nglô, nan bé kwlaa nga béh wluh lo'n bé wuin.

34Bé wunnen'n i kannin yele bé nyinma, i so'n ti, se o nyinma'n ti kpa'n a wun asé wéiin, sanngé se o nyinma'n ti'a kpa'n, a wu'an asé mlonmlon.

35I so'n ti, yô o nyinma b'o ti ke kannin sa'n, i tyetye, nanh mon o satyi, man a ka aôsin'n nun.

36O man se a wun asé wéiin bo o nyin su dunmon kaan sa'n, a wun liké'n kwlaa wéiin, ke kannin'n kpadya b'o man a wun asé'n sa.

Jésus i mmla kléfue nin Pharisifue'm bé kputule

(Matt 23:1-36; Marc 12:38-40; Luc 20:45-47)

37Ke Jésus nuan ô nde'n su'n, Pharisifue kun flee i ke o wa di liké i awlô lo. O wluu lo o tran alie'n sin.

38Ke Pharisifue'n wuun ke wa wunnzi'en i sa nan wa di liké'n, o bô i nuan kpa.

39Ye é Min'n séé i ke: Amun Pharisifue mun, an wunnzin klôwa nin talié'm bé sin, sanngé amun awlen'n nun ti sa tete, ye an dé swran'm bé liké wué kéklé su.

40Sinngliefue mun! ?Swran ng'o wu ninngé'n, nenh i kunngba'n ye o yô i sin'n nin i klun'n kwlaa nion?

41Se an fa amun klôwa nin talié nun ninngé fa tye yalefue amun klun-ufué su'n, o ti kpa, ye liké fi su yô'a fien amun nyrun kun.

42Amun Pharisifue mun, an yakô! yele ke an yi menthe nin rue nin liké kwlaa bo an lua bé'n, bé blusu, sanngé an yatyi nanwle dile'n nin Nyanmien klôle'n, bé ye bé yôle'n ti su nion, sanngé nanh an yatyi wié'm bé yôle.

43Amun Pharisifue mun, an yakô! yele ke an klô Nyanmien sua nun bia kpakpa'm bé su tranle, ye an klô ke bé yô amun liké nzra nun.

44An yakô! yele ke an ti ke ndia bo ba siémen i nzolie bo bé si'a so bé nanti su'n sa.

45Mmla sifue'm bé nun kun sé i ke: Ndyá, nde a ken le'n a lô é kusu é ngasi.

46Ye Jésus sé i ke: Amun mmla sifue mun kusu, an yakô! yele ke an fa tro bo bé kwla suaman'n dyin swran'm bé ti su, sanngé amun bobo an fa'a amun sama bo kun kenmen.

47An yakô! yele ke Nyanmien nuan idyofue bo amun nannan'm bé kuun bé'n, an kplan bé ndia'm bé su sua!

48O klé ke an dyin amun nannan'm bé dya nun, ye sa nga bé yôli'n o yô amun fe, afin bé ye bé kuun Nyanmien nuan idyofue muon, ye amun kusu an kplan bé ndia'm bé su sua!

49I so'n ti, Nyanmien b'o si sa'n kwlaa'n, o sé ke: M ma sunman n nuan idyofue nin swran wié bo n yi bé ke n sunman bé'n, bé wun lo, béh kléh wié'm bé yale, béh kunh wié.

50O man Nyanmien nuan idyofue kwlaa bo ke o fin men'n i bôbôle nun'n bé kuun bé'n, bé wié nde'n kah adyulisufue nga'm bé su.

⁵¹Ke o fin Abel lie'n su lélé fa dyu Zacharie bo bé kunniin Nyanmien sowle'n nin i sua dan'n bé afien i lie'n su'n, nanwle, bé wié nde'n adyulisufue nga'm bé su ye oh kaah.

⁵²Amun mmla sifue mun, an yakô! yele ke se ngwlele'n wô sua kun nun'n, wuun béh séh ke i la clef'n wô amun sa nun, an klô'a ke an wlu lo, ye bé nga bé waan béh wluh lo'n, an ma'an bé atin.

⁵³Ke o fin le fitéli'n, mmla kléfue nin Pharisifue'm bé wa mien kéklé kpa ke o kan liké kpanngban nde klé bé.

⁵⁴Bé kô tié i nuan bô.

Luc 12

Dunman klôle nde bo Jésus kannin'n

¹Ke o yôô so'n, swran akpiakpi bé yiali, o man bé fufu bé wiéngu su. Jésus bôô nde kanle'n i bô i sonnzonfue'm bé su, o sé bé ke: Anh nian amun wun kpa Pharisifue'm bé kpaun ayré bo yele dunman klôle'n i lika.

²Sa kwlaa nga bé katakata su'n, i wié fi su ka'a le b'o su fité'a nglôo, ye nde fi su ka'a nvialie nun bo bé su si'a nuon.

³I so'n ti, nde nga an fia kongue kannin'n, oh teh nzra nun, ye nga an tu i aswré sua lo'n, béh bôh i ndôlô.

Swran ng'o ti bo an srôé'n

(Matt 10:28-31)

⁴Amun bo an ti n dyanvue'n, nh kanh nde kun klé amun: Nanh an srô bé nga bé kun swran, bo bé kwla yômen sa fi kun'n.

⁵M ma klé amun swran nga bo ye an srôé'n. Anh srô Nyanmien bo ke o kun swran'n, o kwla fe yi nyrennen lika'n nun'n, i ye anh srô io.

⁶?Bé yôman ndrôfia nnun ate bablu nnyon? Sannge o nin i so'n ngba, Nyanmien nyin fi'a bé nun kun.

⁷O si amun ti ndre'n bobo i nuan. O man, nanh sre kun amun mlonmlon, swran kun ti kpa tra ndrôfia kpanngban.

Bé nga bé sé ke bé ti Christ lie'n

(Matt 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Nanwle, swran ng'o bô n dunman swran'm bé nyrun'n, m bo n katyii Swran'n n kusu mh bôh i dunman Nyanmien i ange'm bé nyrun.

⁹Sannge swran ng'o yô i wun swran'm bé nyrun ke o si'a min'n, m bo n katyii Swran'n n kusu nh kenh Nyanmien i ange'm bé nyrun ke n simen.

10Swran kwlaa ng'o kan m bo n katyii Swran'n min wun nde'n, béh yatyi tyee, sanngé swran ng'o satyi Nyanmien Wawe'n i dunman'n, bé su yatyi tyemen mlonmlon.

11Ke béh fah amun ko Nyanmien sua'm bé nun, o nin dyole difue nin kpenngben'm bé dyasu'n, nanh an kôkô nde nga amunh kanh nan amuan nyan amun ti'n, nin i kanle wafa nga amunh kanh'n,

12afin Nyanmien Wawe'n bobo oh kléh amun nde nga amunh kanh'n do kunngba so'n su.

Bian anyanbéunfue sinngliefue'n

13Bé bo bé yiaa le'n, kun sé Jésus ke: Ndyá, sé min niaan bian'n man é tye adya bo é si yatyi maan yé'n.

14Ye Jésus sé i ke: ?Ndyá, wan ye o fa min sié ke n yô amun dyole difue, nin amun ninngé tyefueo?

15I sin o sé bé ke: Anh nian amun wun kpa kônví kpli yôle'n i lika, afin man swran nyen i wun, o nyen i wun see... nanh ninngé so mun ye bé men i nguaan.

16O bu bé nyandra kun, o sé ke: Bian anyanbéunfue kun i fié'n yôô yé kpa.

17O bu akunndan o sé ke: N ninngé mun ye bé ô ye'n, n le'a lika n gua'a bé nun. ?N yôé se?

18Akunndan kun kpeen i klun, o sé ke: Nga m ma yô'n ye, m ma bubu tangannin nga mun, nh kplanh ufle dandan kpa, nh fah min awié'n nin min ninngé'n kwlaa guagua bé nun.

19Ke o kô yô so'n, nh tranh asé, nh déh wunmien, nh dih n klun liké, afin ninngé ng'o ô ye'n, nh dih lélé o su wiéman. N klun a dyo sien'n.

20Sanngé Nyanmien usa bian so'n ke: ?Sinngliefue, nde kongue béh fah o, ye ninngé nga a yiayia bé su ye'n, oh kah wan sa nun?

21Swran ng'o kundde ninngé ke oh nyenh i wun, b'o le'a Nyanmien ninngé'm bé wié fi'n, ke o ti soo.

Ngôkôe

(Matt 6:25-34)

22Ke o yôô so'n, Jésus sé i sonnzonfue'm bé ke: I so'n ti, nanh an kôkô ninngé bo an lemen'n ti sé ke: ?Nzu ye é dio? ?É nyan tannin nin ye é klaa?

23Afin nguan'n ti kpa tra alie'n, ye wunnen'n ti kpa tra tannin'n.

24Anh nian kuankuan mun, bé gua'a awié, bé kpe'a awié, bé le'a kuku nin tangannin, sanngé Nyanmien ta bé. An ti kpa tra anunman mun kpe blu!

25?Amun nun ônin ye i kôkôle nun o kwla gue i afue'n su bo kaan?

- 26?Se an kwla'a liké kaan ke nga sa yô'n, nzu ti ye liké nga'm bé ti an kôkôo?
- 27Anh nian waka nyre mun, bé tô'a dyésé, bé wu'a tannin, sanngé Salomon bobo o nin i anyanbéun'n kwlaa wa kla'a bé nun wafa kun wunsu tannin lé.
- 28?Se Nyanmien yô idyré bo nde bé ô blô lo, bo ainman béh guah bé sin nun'n bé klaan ke nga sa'n, o kataman amun wun so kpe blu? ?An lafi'a Nyanmien su?
- 29Nanh an bu liké nga amunh dih'n nin nzué nga amunh nonh'n i akunndan, ye nanh an sanngan amun wun akunndan.
- 30Men wunmuan'n nun bé bo bé suman Nyanmien'n, bé ye bé fa bé nyin blô ninngé so'm bé kunndeke suo. Amun Si si ke amun sa mian ninngé so'm bé wun.
- 31Anh dun mmua fa amun wun man Nyanmien, man o sié amun, i sin oh fah ninngé so mun uka su man amun.

Anyanbéun kpa
(Matt 6:19-21)

- 32Amun bo an ti ke bua akpasua kaan kun sa'n, nanh sre kun amun, yeke ke amun Si klô ke oh feh i men'n nun ninngé kpakpa'n man amun.
- 33Anh yô amun ninngé'm bé ate, anh fe i sika'n tye yalefue mun. Anh kpe betro b'o yôman nvuen bo liké wié'a nun'n, anh sié nyanmien su lo, lo lie'n, awiéfue kô'a lo, nvole di'a liké lo.
- 34Afin lika nga amun awlen su ninngé'n wô le'n, le ye amun akunndan'n wôo.

Tran minndeke

- 35Anh tanndan amun wun, anh so amun kannin'n.
- 36Anh yô ke swran bo bé su minnde bé min'n bo ke o fin atonvle bô dyu le tye'n, b'o bôbô anuan'n bé tiké'n, bé lie'n sa.
- 37Bé nga ke bé min'n bah'n, bé nyin ô i sin'n, bé lie su ti yé! Anh nian nga b'oh yôh'n ye, oh feh i tannin'n kpe i bô, o man béh tranh asé, ye i bobo oh fah ninngé man bé.
- 38Bé nga bo se o ba kongue afien annze ako nyinman klikli su'n, o tô bé bo bé nyin ô su so'n, bé lie su ti yé!
- 39Man amun wun i wle kpa ke, se awlô bô kpen kun si do nga awiéfue'n ba su'n, o su yatyi'e le ke o fiti i sua'n.
- 40Amun kusu, anh buabua amun wun sié, afin m bo n katyii Swran'n mh bah do nga an bu'a min akunndan'n su.

Dyunman difue ng'o ti kpa'n nin ng'o ti'a kpa'n
(Matt 24:45-51)

41 Ye Pierre usee i ke: ?Nannan, é ye a bu nyandra so'n klé yéo, annze é ngbaa?

42 Ye é Min'n sé ke: ?Wan ye o ti swran kpa b'o si liké su nian kpa, bo i min'n fe sié i minnien'm bé su ke o man bé alie tyen bo bé siéli'n su nion?

43 I sofue nga bo ke i min'n tôé'n o di i dyunman so'n, i lie su ti yé!

44 Anh nian nga b'oh yôh'n ye, oh feh i ninngé'n kwlaa wle i sa nun.

45 Sannge se i swran so'n bu akunndan sé ke: Min Min'n i bale'n wa tye, nan o to i min'n i swran yasua nin i swran mmla'm bé su, o bô bé, o di liké, o non nzan o bô'n,

46 swran so'n i min'n oh bah tyen nga i nyin nu'en i bale'n su kun'n, o nin do nga o si'a ke i su ye o ba'n. Oh kpekpeh i nun, o man awiélie kunngba ng'o wié bé nga bé ti'a swran kpa'n, oh wiéh i wié.

47 Swran ng'o si sa nga i min'n klô'n sannge o bumen i akunndan o yôman'n, béh bôéh dan kpa.

48 Sannge swran ng'o si'a nun, nan o yô sa wié b'o nin fo tule fata'n, béh bôéh kaan sa. Swran nga bé men i liké kpanngban'n, swran so'n ye béh séh i ke o fa kpanngban blaa, ye nga bo bé fa liké kpanngban wle i sa nun'n, béh dyranh su ke o fa kpanngban kpa bla.

Jésus i swran'm bé afien satyile

(Matt 10:34-36)

49 M baa men'n nun wole, o ka n ngunmion wa so!

50 Baptême wafa kun ô le bo san nh yôh, o ka n ngunmin'n ba yô min man nyan n ti!

51 ?An bu i ke m baa swran'm bé afien siésiéle? Nanh i so tio, swran'm bé afien satyile ye m balio.

52 Afin ke o fin nde'n, swran nnun bo bé ô awlô kun nun'n, béh buh nun, nsan bé bô yôh kun nnyon bé wun, ye nnyon kusu bé bô yôh kun nsan bé wun,

53 yasua kun nin i wa yasua'n béh buh, ye ba yasua kun nin i si béh buh, bla kun nin i wa bla'n béh buh, ye ba bla kun nin i nin béh buh, bla kun nin i wa yasua i yi'n béh buh, ye bla kun nin i wun i nin'n béh buh.

Ble'n i nzolie

(Matt 16:1-4; Marc 8:11-13)

54 O sé swran'm bé ékun ke: Ke an wun ke nyanmien'n wa dun i bô wia atolie lo'n, kpekuun an sé ke, nzué wa to, ye o kpen su.

55 Ye ke an wun ke aunngban'n fin papla nun lo, ba'n, an sé ke, nde aunye'e'n bah, ye o kpen su.

56 Dunman klôfue mun, an si asie'n su wa nin nyanmien su lo ninngé'm bé nzolie. ?Nzu ti ye an si'a ble nga an wô nun ye'n i nzolieo?

Swran nnyon bé afien siésiéle

(Matt 5:25-26)

57?O yô se ye an kwla wu'an liké ng'o ti kpa'n i wleo?

58 Se swran sanman wo'n bo amunh koh dyole difue'm bé dyasu'n, ke an te ô atin nun'n, mion o nyin siésié dyole so'n, mon o wié, nan wa fa'a o a ma'an dyole difue'n, nen i kusu wa fa'a o a ma'an sôndya'n nan wa wla'o bisua'n ti.

59 Se o yô so'n, nanwle a su fi'an lo fitéman, lélé san ah wiéh i kale'n kwlaa tutu, bablu kun bo su kaman.

Luc 13

Swran'm bé nzuen katyile nde

1 Ke o yôô so'n, lé kun swran wié'm bé wa kan sa bo Pilate fa yôô Galiléefue wié b'o fa bé mmôdya'n sanngan nnen nga bé fa so Nyanmien'n i mmôdya nun'n, i nde kléé Jésus.

2 O usa bé ke: ?An bu i ke Gailiéefue so'm bé sa te lie'n tra Galiléefue nga'm bé lie'n ti ye man bé wuun nyrennen dan soo?

3 Nenh i so tio, sanngé se amuan katyi'a amun nzuen'n, nanwle, amun kwlaa amun wa wu ke bé lie'n sa.

4?Ye swran blu-nin-motyue bo Siloé akpa fléiin'n bu to bé su kuun bé'n, an bu i ke bé wun sa lie'n tra Jérusalemfue'n kwlaa bé lie'n?

5 Nenh i so tio, sanngé se amuan katyi'a amun nzuen'n, nanwle, amun kwlaa amun wa wu ke bé lie'n sa.

Blofue aloma b'o suman'n i wun nyandra

6 O bu nyandra nga klé bé, o sé bé ke: Bian kun taa blofue aloma bô kun i raisin fié'n nun. I waan o wa nian se o sulio oh tih, sanngé wa suman.

7 Ye o sé raisin fié sunianfue'n ke: Nian blofue aloma bô kun nga ke m be i nianle nan se mma ô suo, n ti, bo wa suman'n i afue nsan ye, i so'n ti, bu i bô. ?Nzu ye o dyin le yôô?

8 Sanngé raisin fié sunianfue'n sé i ke: Baba, yatyi i le, man é nien afue nga ékun, m ma funfun i bô, n gue i bô nnen waka su.

9 Se é yô i soo wiénuon afue b'o ba lo'n oh suh, se é yô i so nan wa suman'n, a kô bu i bô.

Bla tyetyewafue kun i dyuédyué yôle

10 Sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n kun Jésus klé liké Nyanmien sua kun nun.

11Ke oh yôh so'n, bla kun ô le, asie usu wié satyilii, ke o nanti'n, o klu, wa di afue blu-nin-motyue, o kwla tinng'e i wun mlonmlon.

12Ke Jésus wuun bla so'n, o flelii, o sé i ke: Mmô, o tukpatye'n wa wié, a nyon o ti, ye o fe i sa fue i suo.

13Bé dya ôsu kunngba'n nun le kpekuun wa tinng'e, nan wa la Nyanmien asé.

14Sannge bla i dyuédyué bo Jésus yôlii sabbat tyen'n, o yôô Nyanmien sua sukpen'n i ya, nan wa sé swran'm bé ke: Tyen nga bé fa di dyunman'n o ti tyen ba nsien, anh bla tyen so'm bé nun man bé yô amun dyuédyué, nanh an ba sabbat tyen'n kun.

15Ye é Min'n sé ke: ?Amun dunman klôfue mun, amun nun ônin ye sabbat tyen o nyanndyimen i nnen b'o ô tuin'n nun'n, se nannin ô, se aflunmun ô, o kô me'en nzuéo?

16?Ye bla nga li b'o ti Abraham anunman bo Satan tyilii wa di afue lélé blu-nin-motyue'n, i ye se n nyanndyii sabbat tyen'n, o ti'e i suo?

17Ke o kaan so'n, i kpofue'm bé kwlaa bé nyin guaa asé, ye abônuan sa kwlaa b'o yôô bé'n ti, swran'n kwlaa bé klun dyoli.

Moutarde'n i wun nyandra

(Matt 13:31-32; Marc 4:30-32)

18O sé bé ékun ke: ?Nyanmien siéle'n fa nzu, ye nzu ye n fa sunnzun io?

19O fa moutarde mma bo swran kun fa lue i fié'n su'n, o fifi, o yô waka dan, anunman'm bé wa yô bé sua i sama'm bé su.

Kpaun ayré'n i wun nyandra

(Matt 13:33)

20O sé bé ékun ke: ?Nzu ye nh fah Nyanmien siéle'n sunnzun io?

21O fa kpaun ayré bo bla kun fa gua kpaun nzuen gla kun nin sin nun, nan i wunmuan'n wa wla'n.

Anuan fii'n

(Matt 7:13-14, 21-23)

22Ke Jésus koh Jérusalem'n, o sin klo dandan nin klo kanngan'm bé su o klé bé liké.

23Swran wié wa use i ke: ?Nannan, swran kaan sa ye béh fitéh nuon? O sé bé ke:

24Anh mian amun nyin anh sin anuan fii'n nun. Afin anh nian, swran kpanngban bé klô ke béh sinh nun, sannge bé su kwla sinman.

25Ke awlô bô kpen'n kô tô anuan'n nun'n, amun bo an ka gua su lo'n, amunh bôbôh anuan'n amunh séh ke: Ndyá, tiké é anuan! ye oh séh amun ke: N si'a amun finwle.

- 26**Ye amunh séh i ke: É nin wo é wla a sa, ye a klé liké é klo'n su.
- 27**Ye i kusu oh séh amun ke: «Amun kwlaa bo an yô sa te'n, anh fa dyaô min wun le,» n si'a amun finwle.
- 28**Ke an kô wun Abraham, nin Isaac, nin Jacob, nin Nyanmien nuan idyofue'n kwlaa Nyanmien men'n nun bo amun kusu béh kanh amun bô an ka guasu lo'n, amunh sunh, amunh dih amun dyé.
- 29**Swran wié'm bé wa fin wia afilie, nin senze atolie, nin papla nun lo, nin bué kun ékun lo béh bah, bé wa di liké Nyanmien men'n nun.
- 30**Anh nian, bé nga bé duun mmua'n bé wié'm bé wa ka sien, ye bé nga bé kaa sien'n, bé wié'm bé wa dun mmua.

Kôkôle nga Jésus kôkôé Jérusalem ti'n

(Matt 23:37-39)

- 31**Lé kunngba so'n, Pharisifue wié'm bé wa séé Jésus ke: Hérode waan o nyan oo oh kunh o, i so'n ti, dyaô wa.
- 32**Ye o sé bé ke: Anh kô sé wanga so'n ke, nde nin ainman nh fuanh asie usu mun, ye nh yôh swran'm bé dyuédyué, i lé nsan su ye nh wiéh n dyunman'n dio.
- 33**Sange san nh nantih nde, nin ainman, nin ainman sin, afin ke Nyanmien nuan idyofue kun yatyi Jérusalem le kô wu klo ufle su'n, o ti'e i nuan su.
- 34**Oô Jérusalem! Jérusalemfue mun bo an kun Nyanmien nuan idyofue mun'n, bo an fin bé nga bé sunman bé amun sin'n bé yebue'n, ble sunman n klô ke nh fleh amun mma mun, ke ako ta kun fle i mma mun o utu bé su'n sa, sange amuan kpli'an su!
- 35**Anh nian, amun awlô'n o wa ka amun sa nun, ye nde kun bo nh kanh klé amun'n ye, an su wu'an min kun lélé san amunh séh ke: «Swran ng'o ba é Min Nyanmien'n i dunman nun'n, man i liké'n kwlaa yô yé.»

Luc 14

Jésus yôh tukpatyefue kun dyuédyué

- 1**Lé kun sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n, Jésus oo Pharisifue'm bé kpen kun awlô lo liké dile, bé nga bé ô le'n bé nien siin.
- 2**Ke oh yôh so'n, bian kun b'o wlawlali'n o dyin i nyrun le.
- 3**Ye Jésus usa mmla sifue nin Pharisifue'm bé ke: ?Bé kwla yô swran dyuédyué sabbat tyen, annze bé yôman?
- 4**Ba te'a su. Ye o uti tukpatyefue'n, o yôh i dyuédyué, o sé i ke o o.
- 5**I sin o usa bé ke: ?Amun kunman nun'n, o ka'a le yi'e kpekuon?

⁶Sannge ba kwla te'a nde so'n su.

Bia kpakpa su tranle

⁷I sin, o bu nyandra kun klé bé bo bé flee bé ke bé wa di liké'n, yele ke o wun ke bé kunnde bia kpakpa mun ye bé tran suo. Ye o sé bé ke:

⁸Se swran wié fle amun nun kun atonvle bô'n, nanh kpli kô tran bia kpafue'n su, nan se swran wié b'o le nyrun tra wo bo bé flee wié'n, se o ba'n,

⁹swran ng'o flee amun nnyon'n, wa'a sé'o o ke: Dyaô o bia lie'n su men'n ti. Ke ah dyaôh kô tran sien lo bia lie'n su'n, nyannzuen kunh o.

¹⁰Sannge se swran fle o ke a wa di liké'n, kô tran sien lo bia lie'n su, nan swran ng'o flee wo'n, se o dyu le'n wa sé o ke: Dyanvue, wa tran bia kpa nga su. I so'n nun, ah nyanh komin bé nga a nin bé di liké'n bé nyrun.

¹¹Afin swran kwlaa ng'o yô i wun dandan'n, Nyanmien gueh i nyin asé, sannge swran ng'o tu'e i wun'n, Nyanmien man oh nyanh nyrun.

¹²Ye o séé swran ng'o flelii'n kusu ke; Se ah fleh swran ke o wa di liké'n, se wia nun ô, se nnosua ô, nanh fle o dyanvue, o niaan, nin o ôsufue, nin o tranfue anyanbéunfue mun, nan bé kusu ba fleman o, ba yôman nga a yô maan bé'n, i wunsu a ma'an wo'n ti.

¹³Sannge se ah dih tyen'n, fle yalefue, bé bo bé sa nin bé dya ti wuwa'n, nin tyetyewafue, nin anyansifue mun.

¹⁴Se a yô so'n, Nyanmien wa yô o lie yé. Bé lie'n bé le'a liké nan ba yô wié a man o, Nyanmien bobo ye, ke swran kpa'm bé tyen'n, oh yôh o lie'n man o.

Bé bo bé fle bé ke bé wa di liké'n bé wun nyandra

¹⁵Ke bé ô alie'n sin'n, bé nun kun tii nde so'n, ye o sé Jésus ke: Swran ng'o kô di alie Nyanmien men'n nun'n, i lie su ti yé!

¹⁶Ye Jésus sé i ke: Nian, bian kun toon alie dan kpa, nan wa fle swran kpanngban kpa ke bé wa di.

¹⁷Ke bé wiéé liké'n yô'n, o sunmeen i swran'n ke o kô sé bé b'o yiaa bé'n ke, ba wié liké'n yô, nan bé bla.

¹⁸Sannge nga waan, n kwla koman, nga waan, n kwla koman. Bé nun kun sé i ke: Se a dyu lo'n, sé i ke o yaty, man tô asie wié, bé waan, san nde m ba nian.

¹⁹Ye kun kusu waan: Se a dyu lo'n, sé i ke o yaty, man tô nannin blu, nh kôh nian bé se bé si dyunman di ô.

²⁰Ye kun ékun waan: N fin bla dyale ityra'n, i so'n ti, n su kwla koman.

²¹Ke swran so'n see i sin awlô lo'n, o kan bé ngbata so'n kléé i min'n. Ye awlô bô kpen so'n fa ya o sé i swran'n ke: Ko guasu lo nin klo'n nun atinatin'm bé su

ndende, kô fle yalefue nin bé bo bé sa nin bé dya ti wuwa'n, nin anyansifue, nin tyetyewafue mun, man bé bla.

22Ke i swran'n woli b'o bali'n, o sé i ke: Baba, liké nga a sunmaan min ke n yô'n, man yô, sanngé tranwle'n wié te ô le ékun.

23Ye i min'n sé i ke: Fa atin'm bé su, sin klangla'm bé bô, swran kwlaa bo a wuin'n, mon o bla man n sua'n yi.

24Afin bé kwlaa nga n yiaa bé bo ba baman'n, nanwle, bé nuan su ka'an wié mlonmlon.

Liké nga bé yô nan ba su Jésus su'n

25Lé kun ke Jésus nin swran kpanngban kpa béh koh lika'n, o dyran kpee i nyin sé bé ke:

26Swran ng'o ba n sin'n, se wa kpomen i si, i nin, i yi, i mma mun, i niaan mun, ye i bobo i wun'n, o su kwla yôman n sonnzonfue.

27Ye swran ng'o suemen i waka'n o su'a n su'n, o su kwla yôman n sonnzonfue.

28?Amun nun ônin ye se i waan oh kplanh nglô sua fléiin kun'n, o du'an mmua tra'an asé bu'e i sika'n nianman, se i sika'n kwlah dyu i kplanle ô nion?

29Se wa yô'e i so'n, nan se o bô i bô bo wié'e i yô'n, o tyeman nan bé kwlaa nga bé wuin'n ba srii,

30ba sé ke: Bian nga bôô sua'n bô, sanngé i sa dyu'e i yôle su.

31?Ye famien ônin ye se i waan o nin i wiéngu famien kun béh kôh kun ale'n, o du'an mmua tra'an asé bu'e i akunndan kpa se o kwla fa swran akpi-blu o nin nga b'o le swran akpiablaon'n bé kun ô nion?

32Se o wun ke o nin i bé su kwla kunman'n, ke famien kun'n te ô mmua lo'n, oh sunmanh swran ke bé kô gue i asé.

33I so'n ti, amun nun swran kwlaa nga wa yatyi'e i ninngé'n kwlaa'n, o su kwla yôman n sonnzonfue.

Ke ndyin'n i ta'n kô kpo'n

(Matt 5:13; Marc 9:50)

34?Ndyin'n ti liké kpa, sanngé se i ta'n kpo'n, nzu ye béh fah yô nan wa yô fe ékuon?

35Se bé gue i asie wun ô, nnen waka su nun ô, bé kwla fa yô'a liké fi, blô ye bé gue io. Man swran ng'o si fa sié'n, fa sié!

Luc 15

Bua b'o mlinnin'n i wun nyandra

(Matt 18:10-14)

¹Lé kun guabô sika défue nin sa tete yôfue'n kwlaa bé baa Jésus wun le ke béh tiéh i nde'n.

²Pharisifue'm bé nin mmla kléfue mun bé tretrelii ke: Bian nga so sa tete yôfue'm bé nun, o nin bé di liké.

³Nan i kusu wa bu bé nyanndra nga, ke:

^{4?}Amun nun ônin ye se o le bua ya, nan se kun mlin'n, o yatyi'a ablangwlan-nin-ngwlan nga mun blô lo o kunddeman kun ng'o mlinnin'n lélé san oh wunh io?

⁵Ke o kô wuin'n, i klun dyoh dan kpa, oh feh bô i komin su.

⁶Ke o dyu awlô lo'n, oh yieh i dyanvue nin i tranfue mun oh séh bé ke: An man é si ablé, afin m bua'n b'o mlinnin'n, man wuin.

⁷O man nh séh amun ke, se sa te yôfue kun kusu katyi i nzuen'n, bé klun ng'o dyo nyanmien su lo i ti'n, i dan tra bé klun ng'o dyo swran nanwlefue ablangwlan-nin-ngwlan bo bé klô'a ke bé katyi bé nzuen'n bé ti'n.

Sika b'o mlinnin'n i wun nyanndra

^{8?}Ye bla ônin ye se o le dyete mma blu, nan kun mlin'n, o so'a kannin o kuanman sua lo, o kunddemen bleble lélé san oh wunh io?

⁹Ke o kô wuin'n, oh yieh i dyanvue nin i tranfue mun oh séh bé ke: An man é si ablé, afin n sika b'o mlinnin'n, man wuin.

¹⁰O man nh séh amun ke, sa te yôfue kun b'o katyi i nzuen'n ti, Nyanmien i ange'm bé klun dyo.

Ba wannzôfue'n

¹¹O kan klé bé ékun ke: Bian kun le ba yasua nnyon.

¹²Lé kun kasienfue'n séé i si ke: Baba, fa o liké nga tyen wié o kô yô n lie'n man min. Ye bé si bu i ninngé'm bé nun maan béo.

¹³Ke o dii lé nnyon kun'n, ba kasien so'n yô liké ng'o nyennin'n i ate. O fe i sika'n o oo nvlé wié nun mmuamua kpa, o yôô sika so'n kwlaa wannzô, nan wa wié.

¹⁴Ke o wiéé i kwlaa satyi'n, awé dan kpa o wa kpen men so'n nun, kpekuun i sa mian.

¹⁵O fe i wun man men so'n nunfue kun, nan wa sunmen i fié su lo ke o kô nien i kokoti'm bé su.

¹⁶O klô ke oh dih alie nga kokoti'm bé di'n wié, sanngé swran fi a menmen.

¹⁷Ke o tran bu akunndan bo i nyin kpeen i laa'n nun'n, o sé ke: Nian n si awlô lo dyunman difue kpanngban bo bé di'a alie yale, ye min, min ye n su wu awé nun wa'n!

- 18**M ma dyaô ko n si sin, nan nh séh i ke:
- 19**Baba, man yô te nyanmien'n bô, ye man yô o te. Ke bé sé ke n ti o wa'n, o nin i so fataman kun. Fa min yô ke o dyunman difue'm bé nun kun sa.
- 20**O dyaô oo i si sin. Ke oh koh b'o wa dyu lo bo i si wunniin mmua lo'n, o yô i annvo, nan wa wanndi a kô to i nun.
- 21**Ba'n séé i si ke: Baba, man yô te nyanmien'n bô, ye man yô o te. Ke bé sé ke n ti o wa'n, o nin i so fataman kun.
- 22**Sannge i si séé i swran'm bé ke: Anh fa trale klaan kpafue'n bla ndende fa wle i wun, anh fa sama ti nga kun wle i sa, ye anh wle i ngbabua.
- 23**Anh fa nannin nga wa lô kpafue'n bla, anh kuin man é fa di tyen,
- 24**afin n wa ng'o ô ye'n, o wuli, ye wa nyan nguan ékun, o mlinnin, man wuin ékun. Ye bé bô tyen dile so'n bô.
- 25**Ke oh yôh so'n, wuun ba kpenngbenfue'n wô fié su lo. Ke oh bah b'o mantaan awlô le'n, o ti dyué'n nin klen'n.
- 26**O flee i si i swran'm bé nun kun, nan wa use sa nga ti ye bé bô klen'n.
- 27**Ye o sé i ke: O niaan bian ye o balio, ke o si wunniin b'o ti dyuédyué wa kun nannin nga wa lô kpafue'n wa wle i trô nun.
- 28**Ye o faa yaa, o klô'a ke o wlu awlô lo.
- 29**I si fité kô kpetelii, ye o séé i si ke: Nian, sule nga n fa su o lélé fa dyu nde'n, n nian kpeman wo atisre lé, sannge a nian ma'an min bôli ba bo kun lé, bo min nin n dyanvue mun é fa di tyeon.
- 30**Sannge ke o wa ng'o kô satyi o ninngé'n kwlaa téklé mmla'm bé su'n bali'n, a kun nannin nga wa lô kpafue'n, a wle i trô nun!
- 31**Nan i si a sé i ke: N wa, o lie'n, min nin wo ye é ô wa titio, liké kwlaa ng'o ti n lie'n, o ti o lie.
- 32**Yele ke o niaan ng'o ô ye'n, o wuli, ye wa nyan nguan ékun, o mlinnin bo ya wuin ékun'n, o man tyen dile nin aunbliblie so'n o ti i su.

Luc 16

Liké sunianfue b'o yô'a sa i nuan su'n

- 1**Jésus kan klé i sonnfonfue'm bé kusu ke: Anyanbéunfue kun le i swran kun, o nien i ninngé'm bé su. Lé kun bé wa kan kléé i ke o su satyi i ninngé mun.
- 2**O flelii, o usé i ke: ?Nzu sa ye a yôli bo bé wa kan kléé min nion? Kan o dyunman'n i nun nde klé min, afin a su kwla nia'an n ninngé'm bé su kun.

³Ye ninngé sunianfue so'n bu akunndan sé ke: ?Ke bé kô tu n dyunman'n nun bo ba dé bé ninngé mun n sa nun'n, nh yôéh se sien'n? N le'a wunmien nan man di fié, ye kusu n kwla yô'a lala sinfue, se n yô so'n, o ti n nyannzuen.

⁴Akunndan kun kpeen i klun, o sé ke, man wun nga m ma yô'n, nan se bé tu n dyunman'n nun'n, swran nga n wlu i awlô'n wa so min nun'n ti.

⁵Ye o flee bé nga i min'n i kale ô bé su'n, o usa kun ke: ?Min min'n i kale ng'o ô o su'n ti nnye?

⁶O sé i ke: Ngô baril ablaon. Ye o sé i ke: Fo o fluwa'n tran asé ndende, kle baril blu.

⁷Ye o usa kun ékun ke: ?O kusu, o kale lie'n ti nnye? Ye o sé i ke: Awié tonne ablanan. Ye o sé i ke: Fo o fluwa'n kle ablasan-nin-nnyon.

⁸Ninngé sunianfue so'n b'o yô'a sa i nuan su'n, i min'n yôlii mô, i ngwlele b'o wunniin'n ti, afin adyulisufue nga'm bé si bé wiéngu wun sa yô kpa tra bé bo Nyanmien man bé wun asé'n.

⁹I so'n ti, amun kusu anh fa amun sika b'o man nde swran'm bé di'a nanwle'n, anh fa tra swran'm bé dyanvue, nan tyen nga amun sa nun wié'n, ba so amun nun anannganman tranwle'n nun lo.

¹⁰Swran ng'o di nanwle ninngé kanngan'm bé su'n, o di nanwle ninngé dandan'm bé su, sanngé swran ng'o di'a nanwle ninngé kanngan'm bé su'n, o kwla di'a nanwle ninngé dandan'm bé su.

¹¹?I so'n ti, se amun di'a nanwle sika ng'o man nde swran'm bé di'a nanwle'n su'n, wan ye oh feh i liké kpa man amun ke an fa siéo?

¹²?Ye se an di'a nanwle swran wié liké lie'n su'n, wan ye oh fah ng'o ti amun bobo amun lie'n man amuon?

¹³Swran kun min kwla yô'a nnyon, san oh kpoh kun oh klôh kun, oh feh i wun mantan kun, ye oh yôh kun finfin. An kwla yô'a Nyanmien i swran, nan amun kunngba'n amuan yô sika'n i klôfue.

Moïse mmla'n nin Nyanmien siéle'n

¹⁴Pharisifue mun bo bé klô sika'n bé tii nde so'n, nan ba sri Jésus.

¹⁵Ye o sé bé ke: Amun lie'n an ti swran bo an yô amun wun swran'm bé nyrun ke an ti swran kpa, sanngé Nyanmien si amun awlen'n nun akunndan'n, afin liké nga swran'm bé klôé bé bui liké kpa'n, o ti kain Nyanmien nyrun.

¹⁶Bé di Moïse mmla'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n su lélé fa dyu Jean ble su, i ble su ye bé bôh Nyanmien siéle'n i dyasin fe'n i kanle bô. O man swran'n kwlaa bé mian bé nyin ke béh fah bé wun man Nyanmien nan o sié bé.

17Nyanmien nin asie'n bé wiéle'n ti popo tra ke mmla'n i nun fluwa mma kaan kun tu to'n.

Bé wun yrale

(Matt 19:1-12; Marc 10:1-12)

18Swran kwlaa ng'o yre i yi'n, nan o dya ufle'n, wuun wa kunnde bla i yi bô, ye swran ng'o dya bla nga i wun yrelii'n, wuun wa kunnde swran yi.

Bian anyanbéunfue'n nin Lazare yalefue'n

19Laa bian anyanbéunfue kun ô le, o kla agô nin tannin kpakpa, tyen kwlaa o di fe.

20Bé fa yalefue kun kusu bo bé flee Lazare'n bo kannin tru gue i wunnen'n kwlaa su'n, bé wa siéé anyanbéunfue'n i anuan'n nun le.

21O klô ke oh dih liké kanngan ng'o guagua anyanbéunfue'n i table'n bô'n, ye alua'm bé wa tafitafi i kannin'm bé nun.

22Lé kun yalefue so'n wuli, ange'm bé wa fe oo Abraham wun lo. Anyanbéunfue'n kusu wa wuli nan ba siéé.

23Ke o ô blolo lo b'oh wunh i nyrun kpa'n, o nian mmua lo, o wuun Abraham, ye Lazare kusu ô i wun le.

24Ye o kpannion, o sé ke: Nannan Abraham, yatyi wun min aunvue, sunman Lazare mon o fe i sama ti bô nzué nun wa kpen n taaman'n su, n su wun min nyrun dan kpa sin'n nun wa.

25Ye Abraham sé i ke: ?N wa, o wla fi ke, ke a ô asie'n su lo'n a nyannin o ninggé kpakpa'n kwlaa? Lazare kusu wuun i nyrun.

26Ye kusu sa ng'o ti sa so'n i nun kéklé'n, bé kpee kunman dan kpa é nin amun é afien, nan se swran nga i waan oh finh é wun wa ko amun wun lo'n, wa kwla oman, ye swran nga i waan oh finh amun wun lo ba é wun wa'n, wa kwla kpemen'n ti.

27Ye anyanbéunfue'n sé ke: Nannan, se o ti so'n, nh sreh o, yatyi, sunman Lazare n si awlô lo,

28n niaan nnun ô lo. Man o kô kan sa ng'o ô wa'n klé bé, nan bé kusu ba ba'a nyrennen nga nun wa wié.

29Ye Abraham sé i ke: Moïse nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n wô lo, man bé fa su.

30Ye o sé ke: Tyetye, Nannan Abraham, bé su faman, sanngé se swran fin blolo wa o kô kan nde klé bé'n, béh fah.

31Ye Abraham sé i ke: Se bé faman Moïse nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n, kannze man swran fin blolo wa bobo, bé su wu'en i wle.

Luc 17

Sa te yôle

(Matt 18:6-7; Marc 9:42)

- 1**Ye Jésus séé i sonnzonfue'm bé ke: Liké ng'o man swran'm bé ti nun satyi'n, san béh yôh, sanngé swran ng'o yô i so liké lie'n, i yakô!
- 2**Se bé fa yebue nin dan kun bé minnde i komin bé yii dyénnié'n nun'n o flunman tra ke o satyi ba kanningan nga'm bé nun kun ti nun'n.
- 3**I so'n ti, anh sasa amun wun. Se o niaan kun yô o sa'n, flee tu i fo, se o kpata wo'n, yatyi.
- 4**Ye se tyen ba kunngba'n nun o yô o sa kpe nsô'n, se i kpe nsô so'n o wa kpata wo'n, yatyi.

Nyanmien sulafile

- 5**Lé kun bé bo é Min'n sunmaan bé'n bé sé i ke: Man é awlen, man é lafi o su kpa.
- 6**Ye é Min'n sé bé ke: Se an lafi n su bo kaan b'o dyu ke moutarde mma sa'n, se an sé waka ng'o ô ye'n ke, o tu i bô wa kô dyran dyénnié'n nun'n, oh koh.

Liké nga dyunman difue'n yôo o ti su'n

- 7**?Amun nun ônin ye se o le i swran kun se o di fié ô, se o ta nnen ô, ke o fin blô lo dyu le tye'n, o sé i ke, o bla'a tran asé di likéo?
- 8**?Nanh nga b'o séé'n yeke ke, o ton liké men, o katyi i trale'n nan o fa alie'n blee, man o di i lie ka, nan i kusu a di i lie'n?
- 9**?Oh yôh i swran so'n i mô nga b'o séé i ke o yô b'o yôli'n ti?
- 10**Amun kusu, ke an kô yô kwlaa nga bé sé amun ke an yô'n, amunh séh ke: É ti ke dyunman difue bo ya yô'a liké fi sa, nga bé séé é ke é yô'n, ye é yôo.

Jésus yôo kôkôwéfue blu bé dyuédyué

- 11**Ke Jésus koh Jérusalem'n, o siin Samarie nin Galilée bé afien.
- 12**Ke o dyuu klo kun su b'oh wluh klo'n nun'n, o nin kôkôwéfue blu bé yiali, bé dyran mmua lo,
- 13**bé kpan sé ke: Baba Jésus, si é aunvue, yô é yé!
- 14**Ke Jésus wuun bé'n, o sé bé ke: Anh fa amun wun kô klé Nyanmien nyrun dyranfue mun. Ke béh koh'n, kpekuun bé wun a sa.
- 15**Ke bé nun kun wuun ke i wun a sa'n, o see i sin, ke oh bah'n o kpan manman Nyanmien.
- 16**O wa kôto Jésus bô, o le i asé. Bian so'n ti Samariefue.

17Ye Jésus sé ke: ?Bé swran blu'n bé ngba bé wun a saman? ?Ye bé ngwlan nga'm bé li?

18?O yô se ye ya wu'an swran fi bo san nvlé wié nunfue nga kunngba ye o wa la Nyanmien aséo?

19I sin o sé bian so'n ke: Dyaô, n su bo a lafi'n ti, a nyon o ti, ko.

Nyanmien siéle'n i nzolie

(Matt 24:23-28, 36-41)

20Lé kun Pharisifue'm bé séé Jésus ke o klé bé ble nga Nyanmien wa sié swran mun'n, ye o sé bé ke: Nyanmien i swran'm bé siéle'n o ti'a liké bo bé wun ke i ye oh bah ye'n.

21Bé su sé'a ke: Anh nian, o ô wa, annze, o ô lé sa, afin swran nga Nyanmien sié bé'n, bé ô amun nun wa.

22Ye o sé i sonnzonfue'm bé ke: Tyen wié amun wla wa lô m bo n katyii Swran'n ke amunh wunh min tyen ba kunngba tye, sanngé an su wu'an min.

23Bé wa sé amun ke: N wô wa, n wô lé sa. Nanh an wanndi wo n kundele.

24Afin ke nyanmien'n kpa sin i bué kun lo b'o kpadya dyu i bué kun lo'n, tyen nga m bo n katyii Swran'n mh bah'n, ke o wa yô soo.

25Sanngé san nh dunh mmua wun nyrennen dan kpa, ye adyulisufue nga'm bé su so'a min nun.

26Ke m bo n katyii Swran'n m ma ba'n, sa nga swran'm bé yôé Noé ble su'n, sa kunngba'n ye béh yôoh.

27Bé di liké, bé non nzan, bé dya bla nin bian, bé fa bé mma mun man bian, lélé fa dyu tyen nga Noé wluu mméli'n nun'n, nzué dan'n toli, nan wa nunnun bé kwlaa.

28I kunngba'n, o wa yô ke Lot ble su'n sa, bo swran'm bé di liké, bé non nzan, bé tô ninngé, bé yô bé ninngé ate, bé di fié, bé kplan sua.

29Sanngé tyen nga Lot fin Sodome lo fité'n, sin nin soufre bé fin nyanmien su lo gua ke nzué sa, nan wa nunnun bé kwlaa.

30Ke m bo n katyii Swran'n min wun nglô yile tyen'n nun o wa yô soo.

31Tyen so'n swran ng'o ô i sua ti gbagblagba'n su bo i ninngé'm bé ô sua lo'n, ke o dyra'n nan mon o kô fa bé, ye swran ng'o ô fié su'n, nan men i kusu se i sin.

32Anh bu Lot yi'n i lie'n i akunndan nian.

33Swran nga i waan oh seseh i nguan'n, oh kpeh i nguan'n sin, sanngé swran ng'o kpe i nguan'n sin'n, oh nyenh ékun.

³⁴Anh nian, ke tyen so'n dyu'n, se swran nnyon bé la be kun su kongue'n, béh fah kun, béh yatyih kun le.

³⁵Ye bla nnyon bo bé su si liké silie kun nun'n, béh fah kun, béh yatyih kun le.

³⁶[Yasua nnyon bo bé ô fié kun su'n, béh fah kun, béh yatyih kun le.]

³⁷Ye i sonnzonfue'm bé use i ke: ?Nannan, nin fan ye sa so'm béh yôoh? Ye o sé bé ke: Lika nga liké fuen ô le'n, le ye apetekuasi'm bé yiaa.

Luc 18

Dyole difue b'o ti'a kpa'n i wun nyandra

¹Jésus bu nyandra kun kléé bé ke bé nin Nyanmien bé kôkô yale titi, nanh man bé yatyih.

²O sé ke: Dyole difue kun ô klo kun su, o srô'a Nyanmien, o bu'a swran fi swran.

³Bla kun kusu bo i wun wuli'n, o ô klo so'n su, o ko dyole difue so'n i sin tititi, o sé i ke o dyren i sin o di nde b'o ô o nin i kpofue'n bé afien'n.

⁴O tye kpa o kpli'an su, sanngé lé kun lie'n, o buu i akunndan o sé ke: Kannze n srô'a Nyanmien, m bu'a swran swran'n,

⁵sanngé yale bo bla so'n klé min'n ti, m ma dyren i sin di i dyole so'n, se man yô'e so'n, o su yatyih'a n yale kléle'n.

⁶Ye é Min'n sé bé ékun ke: Anh nian nde nga dyole difue b'o ti'a kpa'n o kannion.

⁷?Ye bé nga Nyanmien kpa'a bé bo bé sun flee kongue nin wia nun'n, o su dyra'an bé sin di'a bé nde'n? ?Oh sisih i bô nan wa di bé dyole'n?

⁸Tyetye, oh dyranh bé sin di bé dyole so'n ndende kpa. ?Sanngé ke m bo n katyih Swran'n m ba'n, nh wunh swran bo bé lafi n su asie'n su wa?

Pharisifue kun nin guabô sika défue kun

⁹O bu nyandra nga ékun kléé bé bo bé bu bé wun swran kpa, bo bé yô swran wié'm bé finfin'n.

¹⁰O sé ke, swran nnyon bé oo Nyanmien sua dan'n nun ke bé kô kôkô yale klé Nyanmien, kun ti Pharisifue, ye kun ti guabô sika défue.

¹¹Pharisifue'n dyran nglô o kan ke i bobo ti'n klé Nyanmien, o sé ke: Nyanmien Kpli, kwla ô, afin n lie'n, n ti'a ke swran nga'm bé sa, bo bé dé swran liké wué kéklé su, bé di'a nanwle, bé kunnde bla bé yi bô nin bian bé wun bô'n bé lie'n sa, ye n ti'a ke guabô sika défue ng'o dyin ye'n sa.

¹²Lé motyue kwlaa n tyi nglemun kpe nnyon, ye liké kwlaa nga n nyen'n, n yi i blusu.

13Guabô sika défue'n dyran mmua lo, wa kwla me'en i ti su bobo, sanngé o fe i sa'n fin i wué nun, o sé ke: Éé Nyanmien, yatyi, n ti sa te yôfue, si min aunnvue.

14Nanwle, ke guabô sika défue so'n koh i awlô'n, Nyanmien nin i bé afien a se, sanngé o nin kun'n bé afien a seman. Afin swran kwlaa ng'o yô i wun dandan'n, Nyanmien gueh i nyin asé, sanngé swran ng'o tu'e i wun'n, Nyanmien man oh nyanh nyrun.

Ba kanngan mun

(Matt 19:13-15; Marc 10:13-16)

15Swran wié'm bé fa ba nonman mun bleli Jésus ke o kan bé. Ke i sonnzonfue'm bé wuun i so'n, bé idyoo bé.

16Sanngé Jésus fle ba kanngan mun ke bé ble i wun le, ye o sé ke: Anh yatyi ba kanngan'm bé nun man bé bla n sin, nanh an fuan bé, afin bé bo bé yô bé wun ke ba kanngan nga mun sa'n, bé ye Nyanmien sié béo.

17Nanwle, swran ng'o yô'e i wun ke bakan sa, o fe'e i wun ma'an Nyanmien ke o siéé'n, o su yô'a men nga Nyanmien sié'n i nunfue mlonmlon.

Gbanflen anyanbéunfue'n

(Matt 19:16-30; Marc 10:17-31)

18Juif'm bé kpen kun wa usa Jésus ke: ?Ndya, o bo a ti swran kpa'n, nzu ye n yô nan man nyan anannganman nguan nion?

19Ye Jésus use i ke: ?Nzu ti ye a sé n ke n ti swran kpa nion? Swran fi ti'a kpa, san Nyanmien kunngba tye.

20A si mmla nga bé klee ke: «Nanh kunnde bla o yi bô, nanh kun swran, nanh wua, nanh ton swran suen, bu o si nin o nin bé swran'n.»

21Ye o sé ke: Ke o fin m ba kaan nun'n, n fe i kwlaa so'n su.

22Ke Jésus tii i nde so'n, o sé i ke: O te ka o liké kun yôle, yô o bô ninngé'n kwlaa ate, fe i sika'n man yalefue mun, ye a wa nyan ninngé kpakpa nyanmien su lo. Ke a kô yô i so'n, bla'a su n su.

23Ke o tii nde so'n, o yôô i ya kpa, afin o ti anyanbéunfue dan.

24Ke Jésus wuun ke i wla'n wa bô'n, o sé ke: Anh nian ke bé nga bé ti anyanbéunfue'n, ke bé fa bé wun man Nyanmien nan o sié bé'n, o ti kékléo!

25Ke chameau kun sin dolua bue nun'n, o ti popo tra ke anyanbéunfue kun fe i wun man Nyanmien nan o siéé'n.

26Bé nga bé tii nde so'n, bé sé ke: ?Se o ti so'n, wuun wan ye o kwla fité nuon?

27Ye Jésus sé ke: Liké nga swran kwle'e i yô'n, Nyanmien kwle i yô.

28Ye Pierre sé ke: Nian, ya yatyi é ninngé mun ya su o su.

29Ye Jésus sé bé ke: Nanwle, swran kwlaa ng'o yatyi se i awlô ô, i yi ô, i niaan mun ô, i si ô, i nin ô, i wa ô, ke Nyanmien siéé'n,

30oh nyanh bé wunsu kpe ya ke é sé ye'n, ye ble ng'o ba lo'n, oh nyanh anannganman nguan.

Jésus i kunle'n i su bôle kpe nsan su

(Matt 20:17-19; Marc 10:32-34)

31Jésus flee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé aamien, o sé bé ke: Anh nian, é su ko Jérusalem, ye m bo n katyii Swran'n min wun nde kwlaa nga Nyanmien nuan idyofue'm bé kleli'n, o wa kpen su.

32Béh fah min man bé bo bé ti'a Juif'n, béh yôh n finfin, béh yôh n tete, béh guah min wun ngosre.

33Béh bôh min, ye béh kunh min, sanngé i lé nsan su nh tyenh.

34Sanngé ba wu'an nde so'n b'o kannin'n wié fi wle, o ti'a wéiin bé nyrun, o man bé si'e i bô.

Jéricho anyansifue'n

(Matt 20:29-34; Marc 10:46-52)

35Ke Jésus dyuu Jéricho tiwa le'n, anyansifue kun ti atin nuan lo o sresre liké.

36Ke o tii swran'm bo bé sin'n bé ngan'n, o use ke: ?Nzu saa?

37Ye bé sé i ke: Jésus b'o fin Nazareth'n ye o su sion.

38O kpan sé ke: Jésus, David Anunman, si min aunnvue, yô n yé!

39Bé nga bé dun mmua'n, bé kpen i su ke o muen i nuan, sanngé o kpan kéklé kpa tra laa lie'n, o sé ke: David Anunman, si min aunnvue, yô n yé!

40Jésus dyrannin, o sé bé ke: Anh fe ble min. Ke o tôê le'n, o use i ke: ?Nzu ye o waan n yô man o?

41Ye i waan: Nannan, n waan, a tiké min nyin!

42Jésus sé i ke: Nian! W'a wun asé, n su bo a lafi'n ti, a nyon o ti.

43Bé dya ôsu kunngba'n nun, kpekuun wa wun asé, o la Nyanmien asé, o su Jésus su. Ke swran'n kwlaa bé wuun sa so'n bé manmaan Nyanmien.

Luc 19

Jésus nin Zachée

1Ke Jésus dyuu Jéricho b'oh kpatyih klo'n nun ko'n,

2bian anyanbéunfue kun bo bé flee Zachée b'o ti guabô sika défue'm bé kpenngben'n,

³o klô ke o si Jésus, sanngé swran'm bé ti o kwla wunmen, yele ke o ti swran tika.

⁴O wanndi kô fuu waka bo bé flee sycomore'n su nan se o sion oh wuinh, afin le ye oh sionh.

⁵Ke Jésus dyuu waka so'n bô le'n, o men i nyin su nieen lo, o sé i ke: Zachée, dyra ndende, o lika lo ye nh sikéh ndeo.

⁶I wun bliblii, o dyrali ndende kpa, nan wa fe i a kô sikéé.

⁷Ke swran'm bé wunnin i so'n, bé kwlaa bé ken i nde, bé sé ke: Wa kô siké bian sa tete yôfue'n.

⁸Sanngé Zachée dyaô dyraan é Min'n i nyrun le, o sé i ke: Nannan, nian, nh fah min ninngé'n i bué man yalefue mun, ye swran nga n dii i ndrunmun'n, nh yih i wunsu kpe nnan men.

⁹Ye Jésus sé i ke: Ndeken, awlô nga nunfue'm ba nyan bé ti, yele ke bian nga kusu ti Abraham i anunman,

¹⁰afin m bo n katyii Swran'n m baa bé bo bé mlinnin'n bé kunndele o nin bé déle.

Mine blu'n bé wun nyandra

¹¹Ke béh tiéh i nde so'n, o buu bé nyandra kun, yele ke bé su wa dyu Jérusalem, ye bé bu i ke o tye kaan Nyanmien wa yi i famien'n nglô.

¹²O sé ke: Wlêngbi kun waan oh koh nvlé wié nun mmua kpa nan bé fe sié famien, nan wa ba.

¹³Ke o wa ko'n, o fle i swran'm bé nun blu, o maan bé min blu, o sé bé ke: Anh fa kô katyikatyi amun sa lélé man n tô su.

¹⁴Sanngé i nvléfue'm bé kpoe, ye bé yi swran wié mun su i su ke bé kô sé ke, bé klô'a ke i ye o sié béo.

¹⁵Ke bé siéé famien b'o bali'n, o man bé flee i swran b'o maan bé sika'n, nan o wun swran kun i aata ng'o dili'n, o nin ng'o nyeen i su'n.

¹⁶Kun bali, o sé ke: Baba, mine kun bo a maan min'n, n fa katyikatyi n sa wa dyu blu.

¹⁷Ye o sé i ke: O ti kpa, a ti swran kpa, liké kaan nga m maan wo bo a yôli i kpa'n ti, mh manh o klo blu nan a sié bé.

¹⁸Kun ékun bali, o sé ke: Baba, mine kun bo a maan min'n n fa katyikatyi n sa wa dyu nnun.

¹⁹Ye o sé i ke: O kusu sié klo nnun.

- 20Kun ékun kusu bali o sé ke: Baba, nian o mine'n ye, dé, sre kuun min o wun ti n tyityi i wun siéli,
- 21yele ke a ti swran bo i liké yôle yô ya, a fa liké ng'o ti'o o lie'n, ye lika nga a guaman awié le'n, a kpe awié le.
- 22Ye o sé i ke: A ti swran te, o nde'n b'o fin o nuan fité'n o bu o fo, a si ke n ti swran bo i liké yôle yô ya, n fa liké ng'o ti'a n lie'n, ye n kpe awié nga nanh min ye n guali'n.
- 23?B'o li a si so'n, nzu ti ye a fa'a n sika'n a kô ma'an sika siéfue wiéo? Se a yôli i so'n, wuun ke m bali bo n kô fa'n, nh nyanh su nvasue.
- 24Ye o sé bé nga bé ô le'n bé ke: Anh dé mine kun ng'o ô i sa nun'n, anh fa man swran ng'o le blu'n.
- 25Ye bé sé i ke: Baba, o le mine blu.
- 26Ye o sé bé ke: Swran ng'o le liké'n ye béh menh i wiéo, sannge swran ng'o le'a liké'n, kaan ng'o ô i sa nun'n, béh déh.
- 27Sien'n, bé nga bé kpo min bo bé klô'a ke n sié bé'n, anh fa bé bla'a kun bé min nyrun wa.

Jésus i Jérusalem klo'n nun wlule

(Matt 21:1-11; Marc 11:1-11; Jean 12:12-19)

- 28Ke Jésus nuan toli'n, o dun mmua bé nyrun oo Jérusalem.
- 29Ke Jésus wa dyu Bethphagé nin Béthanie, ôka bo bé fle i Olive Ôka'n i wun le'n, o sunmeen i sonnzonfue'm bé nun nnyon o sé bé ke:
- 30Anh wo klo'n bo ô amun nyrun le'n su. Ke an dyu lo tye'n, amunh wunh aflunmun gbanflen kun, swran fi nian fu'a su lé, o minnda le, anh nyanndyii bla.
- 31Se swran wié usa amun ke: ?Nzu ti ye an nyanndyii'n? anh sé i ke: É Min'n i sa mien i wun, i waan é fa ble.
- 32Bé nga Jésus sunmaan bé'n, bé oli, bé wun liké ng'o kléé bé'n.
- 33Ke béh nyanndyih aflunmun'n, ifue'm bé usa bé ke: ?Nzu ti ye an nyanndyio?
- 34Ye bé sé bé ke: É Min'n i sa mien i wun, i waan é fa ble.
- 35Bé fa bleli Jésus, bé fa bé tannin mun sese su, ye bé man Jésus fuu suo.
- 36Ke oh koh'n swran'm bé sese bé tannin mun i nyrun atin'n nun.
- 37Ke o wa dyu Jérusalem b'o dyuu Olive Ôka i ndrôlie'n nun tye'n, i sonnzonfue kaka kpa bé wun blibli bé, bé kpan manman Nyanmien sa kéklééklé kwlaa ng'o yôli bo bé wunniin'n ti.

38Bé sé ke: «Famien ng'o ba é Min Nyanmien dunman nun'n, mon o nyan nguan!» Aladyé ô Nyanmien lika lo. Man Nyanmien manmanle'n te nyanmien su lo!

39Ye Pharisifue wié bo bé ô swran'm bé nun le'n, bé sé Jésus ke: Ndyá, sé o sonnzonfue mun man bé muan bé nuan.

40Ye o sé bé ke: Se bé muan bé nuan'n, yebue'm béh kpanh.

41Ke bé wa dyu klo lo bo Jésus wuun klo'n, o sunnin,

42o sé ke: Se o ti ke nde an si liké nga bé man amun aladyé'n! Sannge dyule nga wa dyu ye'n, an su wu'en i wle kun.

43Tyen wié amun kprofue'm béh bôh sin yia amun, béh kpeh kunman fia nun, béh mianh amun,

44béh bubuh klo'n, béh kunh klo'n su swran mun, bé su yatyi'a tale fi le, yele ke, ke Nyanmien wa niaan amun ôsu'n, amuan wu'en i wle.

Aata difue'm bé Nyanmien sua dan'n nun fuanle

(Matt 21:12-17; Marc 11:15-19; Jean 2:13-22)

45Ke o wluu Nyanmien sua dan'n nun'n, ye o too aata difue'm bé fuanle suo,

46o sé bé ke: Bé klelii ke: «N sua'n oh yôh swran nin Nyanmien bé yale kôkôwle sua,» sannge amuan fa katyi awiéfue'm bé fiawle.

47Tyen kwlaa o klé bé liké Nyanmien sua dan'n nun, sannge Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue nin men kpenngben mun bé kunnde i kunwle.

48Sannge bé si'a ke bé yô nan ba nyen io, afin swran'n kwlaa bé su ô i nuan'n bô.

Luc 20

Jésus i atin b'o le'n

(Matt 21:23-27; Marc 11:27-33)

1Lé kun ke Jésus kléh swran'm bé liké Nyanmien sua dan'n nun, b'oh bôh dyasin fe'n klé bé'n, Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue, nin kpenngben mun bé wa usee i ke:

2?Wan dunman nun ye a yô sa nga muon? ?Ye wan ye o tuu o ke a yôo? Klé é swran so'n.

3-4 Ye o sé bé ke: N kusu m ma usa amun sa kun, ?Jean i baptême b'o yôli'n, Nyanmien ye o meen i atin, annze swran ye o meen i atin ye o yôo? Anh klé min swran so'n.

5Bé bu i akunndan bé sé ke: Se é sé ke Nyanmien ye o meen i atin'n, oh usah é ke: ?Ye nzu ti ye amuan lafi'e i suo?

⁶Se kusu é sé ke, swran ye o meen i atin'n, swran'm béh finh é yebue, afin bé kwlaa bé lafi su kpa ke Jean ti Nyanmien nuan idyofue.

⁷Ye bé sé i ke bé si'a swran ng'o meen i atin so'n.

⁸Ye Jésus sé bé ke: N kusu n su klé'a amun swran ng'o maan min atin bo n yô sa so'n.

Raisin fié sunianfue'm bé wun nyandra

(Matt 21:33-46; Marc 12:1-12)

⁹I sin o buu nyandra kun klé swran mun, o sé ke: Bain kun dii raisin fié, o kunnde swran o fa fié'n wla bé sa nun, nan wa o nvlé wié nun, o kô tyee lo louun kpa.

¹⁰Ke o dyuu raisin i tile'n, o sunmen i swran kun fié sunianfue'm bé sin, ke o kô fe i lie blee. Fié sunianfue'm bé bôlii, bé keen i bô, nan wa tôtô i sa a se i sin.

¹¹O sunmen i swran kun ékun, bé bôlii, bé yô i te kpa, bé ken i bô, nan wa tôtô i sa a se i sin ékun.

¹²Bé nsan su lie'n b'o sunmenniin'n, bé bôô i fe, nan ba fuen.

¹³Fié ifue'n sé ke: ?N yô i se? M ma sunman n wa yasua'n b'o ti min awlen su ba'n, wiénuon i lie'n béh buih swran.

¹⁴Sannge ke fié sunianfue'm bé wunniin'n, bé tyityili, bé sé ke: I adya difue'n ye, man é kuin, nan é fe i ninngé mun.

¹⁵Ye bé tre fa oo fié'n sin lo nan ba kuin. ?An bu i ke fié ifue'n o wa yô swran so'm bé se?

¹⁶Oh bah, o wa kun fié sunianfue so mun, ye oh fah fié'n man swran ufle mun. Ke bé tii nde so'n, bé sé ke: Nanh mon o yô so!

¹⁷Sannge Jésus nian bé, o sé ke: ?Nde nga bé klelii ke: «Yebue nga sua kplanfue'm bé yii blô'n, I ye wa yatyi yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé'n,» i bô klé se?

¹⁸Swran kwlaa ng'o to yebue so'n su'n, oh titih nun tritri, ye swran nga yebue so'n to i su'n, oh kpotoeh.

¹⁹Ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue'm bé wuun ke bé ti ye o buu nyandra so'n, bé waan béh treh le, sannge sre kun bé swran'm bé wun.

César i l'impôt'n

(Matt 22:15-22; Marc 12:13-17)

²⁰O man bé sese, bé sunmaan swran ke bé kô kple nian, bé yô bé wun ke swran nanwlefue sa, nan bé fe man kpenngben'n.

21 Swran so'm bé wa séé Jésus ke: Ndyá, é si ke nde nga a kan'n nin liké nga a lé'n o ti nanwle, a nia'an swran nyrun a kpa'a swran nun, sanngé a klé swran mun Nyanmien atin'n wéiin.

22?É su l'impôt man César, annze nanh man é su men?

23 Sanngé Jésus wun bé gble'n, ye o sé bé ke:

24 Anh fa denier kun bla n nian, ye bé fa ble io. O usa bé ke: ?Wan ye ng'o ô su ye'n? ?Ye wan sunuan yele ng'o kle su le'n? Ye bé waan: César lieo.

25 Ye o sé bé ke: Se o ti so'n, anh fa ng'o ti César lie'n men, ye ng'o ti Nyanmien lie'n anh fa men.

26 Ba kwla nya'an nde fi bo bé dyran su tre nzra nun leo, sanngé ke nde ng'o kan kléé bé'n bôô bé nuan'n, bé gua bliin.

Swran'm bé tyenle i su sa usale

(Matt 22:23-33; Marc 12:18-27)

27 Sadducéfue'm bo bé waan se swran wuo o tyenman'n, bé nun wié baa Jésus wun le, bé sé i ke:

28 Ndyá, nian nde bo Moïse kle maan yéó, i waan: «Yasua kun b'o nin i yi ba wu'a ba'n, se o wu'n, man i niaan'n dye i angbôti'n, o nin i bé wu ba, nan i niaan'n i ôsu'n wa nunnunman.»

29 Laa yasua nsô bé ô le bé ti niaan. Bé nyrun kpen'n dyaa bla, o nin i ba wu'a ba, o wuli.

30 Bé nnyon su'n

31 nin bé nsan su'n, bé dyali angbôti'n, bé wuli, i sin nga dye o wu, nga dye o wu, lélé fa dyu bé nsô'n su, sanngé o nin bé wié fi ba wu'a ba.

32 I sin bla'n kusu wa wuli.

33?Ke swran'm béh tyenh'n, bla so'n oh yôh bé nun ônin lie, afin bé ngba bé dyelii?

34 Ye Jésus sé bé ke: Adyulisufue nga'm bé dya bla nin bian,

35 sanngé bé nga bé bu bé ke bé nin tyenle nin men ufle ng'o ba lo'n i nun tranle fata'n, bé su dya'a bla nin bian.

36 Ye bé su wu'a kun, yele ke béh katyih ke ange'm bé sa, tyenle bo Nyanmien tyen bé'n ti, béh yôh i mma mun.

37 Ke Moïse dyin waka kpuye'n i wun le b'o fle é Min Nyanmien'n ke, «Abraham Nyanmien, Isaac Nyanmien, Jacob Nyanmien'n,» i bobo kan kléé é ke swran'm béh tyenh.

³⁸Afin Nyanmien ti'a bé nga bé wuli'n bé Nyanmien, sanngé o ti bé nga bé ô le'n bé lie, yeke ke Nyanmien nyrun swran fi wuman.

³⁹Mmla kléfue'm bé wié sé i ke: Ndya, a di nanwle.

⁴⁰O man ba kwla tra'a bé awlen ba use'e sa fi kun.

?Christ ti David i Anunman?

(Matt 22:41-46; Marc 12:35-37)

⁴¹Ye Jésus usa bé ke: ?O yô se ye bé sé ke, Christ ti David i Anunmaan?

⁴²David bobo keen Psaume fluwa'n nun ke: «É Min Nyanmien'n séli min Min lie'n ke: Tran asé n fama su,

⁴³Lélé m man ah tloh o kpofue'm bé su.»

⁴⁴O man David bobo flee Nannan. ?O yô se ye man o kô yô i anunmaan?

Jésus kaan mmla kléfue'm bé wun nde

(Matt 23:1-36; Marc 12:38-40; Luc 11:37-54)

⁴⁵Ke swran'n kwlaa bé su ô i nde'n su'n, o sé i sonnzonfue'm bé ke:

⁴⁶Anh sasa amun wun mmla kléfue'm bé lika, bé klô trale tennden wla wlan sinle, bé klô ke bé yô bé liké nzra nun, bé klô Nyanmien sua nun bia kpakpa su tranle, ye ke bé di liké nzra nun'n, bé klô swran dandan'm bé tranwle'n nun tranle.

⁴⁷Bé dé angbôti mmla'm bé awlô'n, ye bé kan nde tennden klé Nyanmien léléle ke swran'm bé bu bé swran kpa. Bé fo tule lie'n o wa yô te kpa.

Luc 21

Angbôti bla kun i Nyanmien sika yile

(Marc 12:41-44)

¹Ye Jésus men i nyin su o wuun anyanbéunfue'm bo bé su yi bé sika nga bé fa man Nyanmien'n gue sika guawle'n nun.

²O wun angbôti bla yalefue kun kusu b'o fa dyete mma kangan nnyon guaa nun.

³Ye o sé ke: Nanwle, angbôti bla yalefue nga i sika lie'n b'o yili'n, o tra bé kwlaa bé lie'n,

⁴afin bé nga'm bé lie nga bé yi guaa sika guawle'n nun'n, o bu'a bé kple, sanngé bla nga lie'n o yi i yale lie kan'n, i kwlaa ng'o le b'o fa di liké'n, ye o fa mannion.

Jésus kaan Nyanmien sua dan'n i satyile nde

(Matt 24:1-2; Marc 13:1-2)

⁵Ke swran wié'm béh kanh yebue nglaan nin ninngé bo swran'm bé fa maan Nyanmien bo bé fa yôô Nyanmien sua dan'n i klaan'n i nde'n, Jésus sé ke:

⁶Tyen wié liké nga an wun bé ye'n, yebue fi su ke'e i wiéngu yebue su b'o su kan guamaan.

Sa nzolie nin yale kléle

(Matt 24:3-14; Marc 13:3-13)

⁷Bé use i ke: ?Ndya, ble ônin ye sa so'm béh yôoh? ?Ye liké ônin ye o klé ke sa so'm bé su wa yôo?

⁸Ye o sé bé ke: Anh sasa amun wun, nanh man bé laka amun, afin swran kpanngban bé wa fa n dunman'n béh séh ke bé ye bé ti Christ nion, ye béh séh ke, ble'n wa mantan. Nanh an fa su.

⁹Ke amunh tih ale nin kpenngben'm bé wun dyaôle nde'n, nanh sre kun amun, afin kannze o yô se... san sa so'm béh yôh, sanngé men'n su ka'a le wiéman.

¹⁰Ye o sé bé ékun ke: «Nvlé kun wa dyaô nvlé kun wun, ye famien kun wa dyaô i wiéngu famien kun wun.»

¹¹Asie'n wa kédyé dan kpa, ye lika wié'm bé nun tukpatye tete'n o wa son, awé wa kpen. Bé wa wun liké srôesrôé nin abônuan sa dandan nyanmien su lo.

¹²Sanngé béh dunh mmua tra amun klé amun yale, béh fah amun ko Nyanmien sua'm bé nun, béh wlah amun bisua, béh fah amun ko famien nin kpenngben'm bé dyasu min ti, i sin nan sa so'm ba yô.

¹³Ke béh yôh amun so'n, o man amunh kwlah kan min nde'n klé bé.

¹⁴I so'n ti, anh fa sié amun klun kpa, nanh an dun mmua bu nde nga amunh kanh nan amuan nyan amun ti'n i akunndan.

¹⁵Afin m bobo ye nh fah nde nga amunh kanh'n wla amun nuaan, ye nh kléh amun ngwlele, o man amun kpofue'm bé su kwla kpalôman amun nuan, ye bé su si'a amun akplôwa.

¹⁶Amun si nin amun nin, nin amun niaan nin amun tranfue nin amun dyanvue mun bobo bé ye béh fah amun man swran muon, ye béh kunh amun nun wié.

¹⁷Min ti swran'n kwlaa béh kpoh amun.

¹⁸Sanngé amun ti ndre kun sa su mlinman.

¹⁹Se an tra amun awlen'n, amunh nyanh amun ti.

Jésus kaan Jérusalem i satyile nde

(Matt 24:15-28; Marc 13:14-23)

²⁰Ke amunh wunh ke sôndya'm ba sin a yia Jérusalem'n, an si ke i satyile a dyu.

²¹Man bé nga bé ô Judée men'n nun'n, bé wanndi o ôka'n su lo, ye bé nga bé ô Jérusalem klo'n su le'n, man bé dyaô le, nanh man bé nga bé ô blô'n bé sa bé sin klo le.

22Ke o yô nan nde kwlaa nga bé kleli'n wa kpen su'n, ble so'n nun Nyanmien wa tu swran'm bé fo dan kpa.

23Ble so'n nun wunnzefue nin bla ta'm bé yakô! Afin nyrennen'n oh yôh dan men nga nun, ye Nyanmien fah ya swran nga'm bé wun.

24Béh fah kaka kun bé, béh trah bé lômuen ko nvlé'n kwlaa nun, bé bo bé ti'a Juif'n, béh satyih Jérusalem, lélé san bé ble lie'n i nuan dyuh.

Jésus b'o katyii Swran'n i bale

(Matt 24:29-31; Marc 13:24-27)

25Bé wa wun liké wié wia'n nin anglô'n, nin nzraama'm bé su, awlabôe'n yôh dan nvlé'm bé nun, dyévié'n i bôle b'oh bôh b'oh teh'n ti, o man swran'm bé su si'a sa nga béh fah yô bé wuon.

26Sa srôésrôé ng'o wa dyu asie'n su'n ti, swran'm bé wawe'n toh blô, afin bé wa kedyé nyanmien su lo ninngé ngblingbli'm bé nun.

27Ye béh wunh «m bo n katyii Swran'n ke n wô nyanmien blé'n su n su ba,» mh bah yasua su, min nyrun nyannyan ke senze'n sa, o yô srô.

28Ke amunh wunh ke sa so'm bé su yô'n, anh dyaô dyran, anh man amun ti su, ke oh yôh so'n, wuun an su wa nyan amun ti.

Blofue aloma'n i su nde

(Matt 24:32-35; Marc 13:28-31)

29Ye o bu nyandra kun klé bé o sé ke: Anh nian blofue aloma'n nin waka nga mun.

30Ke amunh wunh ke bé su fefe'n, amun bobo an si ke munngun'n su mantan.

31I kunngba nion, amun kusu ke amunh wunh ke sa so'm bé su yô'n, an si ke Nyanmien siéle ble'n wa mantan.

32Nanwle, swran nga bé ô le'n, bé su wiéman nan sa so'm ba yô.

33Nyanmien nin asie'n béh sinh, sanngé min nde'n i ble'n su si'an lé.

Jésus séé bé ke bé tran minnde

34Anh sasa amun wun, nanh an yô alie safue nin nzan bôefue, nanh an kôkô ninngé'm bé ti, se an yô so'n, o tyeman nan tyen so'n wa fu amun nun.

35Afin tyen so'n o wa fu swran'n kwlaa bo bé ô men wunmuan'n nun'n bé nun ke aya sa.

36I so'n ti, anh tran minndee tyen kwlaa, anh sre Nyanmien man an kwlaa fité sa kwlaa b'o wa ba men'n nun'n i nun, nan amuan kwla dyran m bo n katyii Swran'n min nyrun.

37Ble so'n nun Jésus klé liké Nyanmien sua dan'n nun wia nun, ye kongue o ko Olive Ôka'n su lo.

³⁸Ke alie kô tyen'n, nglemun swran'n kwlaa bé nin i yia Nyanmien sua dan'n nun bé wa tié i nde'n.

Luc 22

Jésus wun nde tyityile

(Matt 26:1-5; Marc 14:1-2, 10-11; Jean 11:45-53)

¹Ke kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i tyen bo bé flee Pâque'n o wa dyu'n,

²Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue mun bé kunnde sa wafa nga bé yô nan ba nyan Jésus aamien ba kuin'n, yele ke sre kun bé swran'm bé wun.

³Ke oh yôh so'n, wuun Satan wa fa Judas Iscariot b'o ti Jésus sonnzonfue blunin-nnyon'n bé nun kun'n mlonmlon.

⁴O kô wuun Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin sôndya ngbenngben'm bé wun, nan wa klé bé liké ng'o yô nan wa fa Jésus a man bé'n.

⁵O dyoo bé klun, ye bé sé ke béh menh i sika.

⁶O kpliin su, ye o kunnde tyen ng'o ti kpa b'oh feh man bé b'o su yô'a nzra nun'n.

Jésus nin i sonnzonfue'm bé dii Pâque'n

(Matt 26:17-25; Marc 14:12-21; Jean 13:21-30)

⁷Ke kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i tyen bo i nun ye bé kun Pâque bua'n o dyuli'n,

⁸Jésus sunmaan Pierre nin Jean, o sé bé ke: Anh kô ton Pâque alie'n, man é kô di. Bé use i ke: ?Nin ye a klô ke é kô ton io?

⁹Bé use i ke: ?Nin ye a klô ke é kô ton io?

¹⁰Ye o sé bé ke: Ke amunh kpenh klo lo tye'n, amun nin yasua kun yiah, nzué dyin i ti su, anh su i su anh wlu awlô ng'o wlu nun'n nun wié.

¹¹Anh sé awlôfue'n ke, Ndyaa waan é bla nan a klé é wo aôfue sua'n man o nin i sonnzonfue'm bé wa di Pâque'n nun.

¹²Ye oh kléh amun nglô sua ba dan kun bo ba siésié i nun ninngé'n kwlaa, le ye amunh tonh io.

¹³Ke bé oli'n, bé wuun ninngé nga Jésus kléé bé'n, nan ba ton Pâque alie'n.

Communion fale'n i ba kpele

(Matt 26:26-30; Marc 14:22-26; 1 Cor 11:23-26)

¹⁴Ke liké dile'n dyuli'n, Jésus nin swran blunin-nnyon b'o sunmaan bé'n bé wa tran alie'n sin.

¹⁵Ye o sé bé ke: Sa ng'o yô n fe bo m buu i akunndan'n, yele ke min nin amunh dih Pâque nga nan man wun nyrennen.

16Afin nanwle, n su di'a wié kun lélé san tyen nga éh dih i kpfungue'n Nyanmien men'n nun lo'n.

17O fa klôwa kun, o la Nyanmien asé, nan wa sé ke: Anh dé, an kwlaa anh non liké ng'o ô nun'n.

18Afin nanwle, ke o fin nde'n n su nonman raisin nzué kun lélé san tyen nga Nyanmien siéle ble'n wa dyu'n.

19I sin o fa kpaun, ke o laa Nyanmien asé'n, o bubu nun fa maan bé, o sé ke: Kpaun ng'o ô ye'n ti min wunnen, [amun ti ye n su fa maan. Anh yôé ke nga n yôé ye'n sa, man amun wla kpen n su.

20Ke bé wiéé liké'n di'n, o fa klôwa'n maan bé, o sé ke: Liké ng'o ô klôwa nga nun'n, o ti min mmôdya b'o man amun nin Nyanmien amunh dih anuanse ufle, amun ti ye bé su wa gue i aséo.]

21Sange anh nian, swran ng'oh fah min man swran mun'n, é sa la talié kun.

22M bo n katyii Swran'n n su ko, ke bé di siéé su'n sa, sange swran ng'o fa min maan swran mun'n, i yakô!

23Kpekuun bé su usausa bé wiéngu nan béh wunh swran ng'o wa yô i so sa lie'n.

Swran ng'o ti dan tra bé kwlaa'n

24Akplôwa kun kusu too bé afien ke béh wunh bé nun swran nga bé bui swran tra bé kwlaa'n.

25Ye Jésus sé bé ke: Nvlé'm bé famien'm bé tin bé swran'm bé su, ye bé fle bé ngbenngben mun Yé Yôfue.

26Amun lie'n su yô'a so, sange man amun nun swran ng'o ti dan'n, o yô i wun ke amun nun bakan sa, ye man swran ng'o sié swran'n, o yô i wun ke dyunman difue sa.

27?Swran ng'o ti alie'n sin'n, o nin swran ng'o isa alie'n, bé nun ônin ye o ti daan? ?Nanh swran ng'o ti alie'n sin'n ye o ti daan? Sange n lie'n n wô amun afien ke dyunman difue sa.

28Sa kwlaa ng'o too n su'n, amuan yatyi'a n lé.

29O man ke n Si siéé n famien'n, n kusu nh siéh amun famien,

30nan table nga n di su m men'n nun lo'n, an di su wié, ye nh siéh amun bia su man bé fa Israël nvlé blu-nin-nnyon'n bla amun dyasu.

Jésus séé ke Pierre wa sé ke o simen

(Matt 26:31-35; Marc 14:27-31; Jean 13:36-38)

31Ye é Min'n sé Simon ke: Simon, nian, Satan sree amun wun atin, i waan oh sah amun nian.

32 Sannge n kan o nde kléé Nyanmien ke n su bo a lafi'n, nanh man a kponzo. O kusu se a katyi'n, wlo o niaan'm bé fanngan.

33 Pierre sé i ke: Nannan, man wié min wun tanndan ke se bé wlo bisua ô, se bé kun o ô, min nin o éh koh.

34 Ye Jésus sé ke: Pierre, nanwle kpa'n, ndeken se a nian sé'a ke a si'a min so kpen nsan'n, ako nyinman'n su bôman.

Pata, nin tro, nin kaka

35 Ye o sé bé ékun ke: ?Ke n sunmaan amun bo n sé amun ke, ke amunh koh'n, nanh an fa pata, nin tro, nin ngbabua'n, amun sa miaan liké wié wun? Ye bé waan: É sa a mia'an liké fi wun.

36 Ye o sé bé ke: Sannge sien'n, swran ng'o le pata'n mon o fa, ye nga kusu b'o le tro'n mon o fa, swran ng'o le'a kaka'n mon o yô i trale'n i ate o fa tô wié.

37 Afin nanwle, min wun nde nga bé klelii ke: «Bé ke wlaa sa te yôfue'm bé nun'n,» san oh kpenh su. Ye min wun nde'n kwlaa o su wa wié su kpen.

38 Ye bé sé ke: Nannan, nian, kaka nnyon ye. Ye o sé bé ke: O dyu.

Jésus kôkô yale kléé Nyanmien Gethsémané lo

(Matt 26:36-46; Marc 14:32-42)

39 Ke o fitéli'n, o oo Olive Ôka'n su lo kan o ko lo titi'n, nan i sonnzonfue'm ba su i su.

40 Ke bé dyuu lika so'n nun'n, o sé bé ke: Anh sre Nyanmien ke nanh man Lakafue'n laka amun.

41 Nan wa yatyi bé le wa o i nyrun lo kaan, o kôtolî o sé Nyanmien ke:

42 N Si, se o ti o klun su'n, man nyrennen wié nga tô fuan min! Sannge nanh yô nga n klô ke o yô su'n, sannge yô nga a klô ke ah yôéh su'n.

43 [Ye ange kun fin nyanmien su lo o wa wle i fanngaan.

44 Ke i awlabôe'n yôh dan'n, o mien i nyin kan nde klé Nyanmien tyinndyin kpa, nvufle kpa'n tui pataa, o katyi ke mmôdya sa, o gua srôsrôsrôsrô.]

45 Ke o fin kan o nin Nyanmien bé kôkô yale le'n, b'o wa yô i sonnzonfue'm bé le'n, awlabôe'n ti ba fe, bé su lafi kan. Ye o usa bé ke:

46 ?Nzu ti ye an lafi? Anh dyaô sre Nyanmien ke nanh man Lakafue'n laka amun.

Jésus i trale

(Matt 26:47-56; Marc 14:43-50; Jean 18:2-11)

47 Ke i nuan te ô nde'n su'n, béh niaanh... swran mun ye bé ba ye'n. Bian nga bé flee Judas b'o ti i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé nun kun'n, o dun mmua bé nyrun. O wunngéé Jésus wun le tô i sa yi i komin.

48Ye Jésus sé i ke: ?Ah tōh o sa yi m bo n katyii Swran'n n komin ye ah fah min man swran muon?

49Ke bé nga bé nin Jésus ô le'n, bé wuun sa nga bé su wa yô'n, bé use i ke: ?Nannan, é fin bé kaka?

50Ye bé nun kun fe i kaka'n fin Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i swran'n, nan wa kpe i su fama'n.

51Ye Jésus sé ke: Anh yatyi bé le! I sin o kan bian so'n i su'n, nan wa menten i ôsu'n nun.

52Ye Jésus sé Nyanmien nyrun dyranfue dandan, nin Nyanmien sua nun sôndya kpenngben, nin men kpenngben bo bé bee i trale'n bé ke: An fa kaka nin waka an ba ke an wa tra kôdiawiefue sa.

53Tyen kwlaa min nin amun ye é ô Nyanmien sua dan'n nuon, amuan tra'a min, sien'n amun nin aôsin'n amun ble lie'n ye wa dyuo.

Pierre séé ke o si'a Jésus

(Matt 26:57-58; Marc 14:53-54, 66-72; Jean 18:12-18, 25-27)

54Ke bé traa Jésus'n, bé fe oo Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i lika lo. Pierre su i su, sanngé o mentenmen.

55Bé tro sin awlô afien le, bé ti i wun le, Pierre ke o ti sin'n wun le, o nien i siin, o sé ke: Bian nga kusu su i su wié.

56Afannien kun wuun Pierre ke o ti sin'n wun le, o nien i siin, o sé ke: Bian nga kusu su i su wié.

57Sanngé o fe i nuan kéklé o sé ke: Mmô, n simen mlonmlon.

58Ke o tye kan ékun'n, swran ufle wunniin, o séé i ke: O kusu a ô minnien so'm bé nun wié. Ye Pierre séé i ke: Ndyá, n nu'an bé nun wié ô!

59Ke o tye louun kan'n, swran ufle ékun dyraan su kpa o sé ke: Nanwle, bian nga nin i ye bé sion, afin Galiléefueo.

60Ye Pierre sé i ke: O lie'n nde kpa nga a kan'n, n wu'en i wle. Ke i nuan te ô nde'n su'n ye ako nyinman'n bôlio.

61Ye é Min'n kpe i nyin niaan Pierre siin, ye Pierre wla kpeen é Min'n i nde'n b'o kan klélii'n suo. O séé i ke: «Ndeken ah séh ke a si'a min so kpe nsan, nan ako nyinman'n wa bô.»

62O fitéé guasu lo nan wa sun dan kpa.

Bé yôô Jésus finfin, bé bôé

(Matt 26:67-68; Marc 14:65)

63Bé nga bé nian Jésus su'n, bé yôé finfin, bé bôé,

64bé bôé zaga bé use i ke: ?Won o bô woo?

65Ye bé kpee nzôwa tete kpa ékun.

Jésus i dyole difue dandan'm bé dyasu fa kole

(Matt 26:59-66; Marc 14:55-64; Jean 18:19-24)

66Ke alie tyennin'n, Juif'm bé kpenngben nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue mun bé yiali, bé fa Jésus oo bé dyole difue dandan'm bé dyasu.

67Bé sé i ke: Se wo ye a ti Christ'n, kan klé é. Ye o sé bé ke: Se n kan klé amun'n, an su fa'a su mlonmlon,

68ye se n wusa amun sa'n, an su te'a n su.

69Sannge ke o fin nde'n, «M bo n katyii Swran'n m ma tran Nyanmien Kpli'n i fama su.»

70Ye bé kwlaa bé use i ke: ?Wuun, a ti Nyanmien Wa? Ye o sé bé ke: Nga n ti'n ye amun nuan ô su leo.

71Ye bé sé ke: Ya ti i bobo i nuan nun sien'n. ?Lalôfue se ye é kunnde i ékuon?

Luc 23

Jésus i Pilate dyasu fa kole

(Matt 27:1-2, 11-14; Marc 15:1-5; Jean 18:28-38)

1Bé kwlaa bé dyaô fa Jésus oo Pilate dyasu.

2Ke bé dyuu lo'n, ye bé too sa nga ti ye bé senmenniin'n i kanle suo, bé sé ke: É wun ke bian nga satyi é nvlé'n, i waan, nanh man bé su l'impôt man César, ye i li waan o ti Christ, o ti famien.

3Ye Pilate usee i ke: ?A ti Juif'm bé famien? Ye i waan: Een, ye o nuan ô su leo.

4Pilate sé Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin swran nga bé yiaa le'n bé ke: N wu'an sa te fi bian nga wun.

5Sannge bé dyraan su kéklé kpa, bé sé ke: Ke oh kléh swran'm bé liké'n, o wlawla bé. O bôô i bô Galilée lo, o sin Judée men wunmuan'n nun, lélé o fa dyu wa.

Jésus i Hérode dyasu fa kole

6Ke Pilate tii i so'n, o usali se o ti Galiléefue ô.

7Ke bé sé i ke o fin Hérode asa su'n, o fe kô maan Hérode. Ke oh yôh so'n, wuun i kusu ô Jérusalem le tyen so'n nun.

8Ke Hérode wuun Jésus'n, i klun dyoo dan kpa, yele ke wa tye kpa o klô ke oh siih, i dunman'n bo bé bô b'o ti'n ti, ye kusu o bu i ke o wa yi atre wié nan oh wuinh.

9O usaa Jésus sa kpanngban kpa, sannge wa te'a wié fi su.

¹⁰Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin mmla kléfue bo bé ô le'n, bé dyaô ken i wun nde tete kpa.

¹¹Ke Hérode nin i sôndya'm béh yôh i finfin'n, bé srii, bé wle i wun trale klaan kpa, nan ba fe i a kô man Pilate.

¹²Lé kunngba so'n Hérode nin Pilate bo laa bé diman'n, bé yôô dyanvue.

Bé séé ke bé kun Jésus

(Matt 27:15-26; Marc 15:6-15; Jean 18:39—19:16)

¹³Pilate yiaa Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben nin swran mun, o sé bé ke:

¹⁴An fa bian nga blee min an sé n ke, o satyi swran mun. Sannge nian, man use amun nyrun wa, man wu'an ke sa nga ti ye an senmenniin'n i wié fi ti i nzuen.

¹⁵Ye Hérode kusu wa wu'an sa fi i wun, o man o fe blee é ékun. Nanwle, bian so'n wa yô'a sa fi b'o nin kunle fataa.

¹⁶I so'n ti, m man béh bôéh, nan nh yatyi i nun.

¹⁷[Bé tyen dile kwlaa nun san oh yatyi bisuafue kun nun man bé.]

¹⁸Ye bé kwlaa bé kpan sé ke: Kun bian nga, nan yi Barabbas man é.

¹⁹Barabbas so'n wlawla swran mun klo'n su, o kuun swran, i so'n ti ye bé wlee bisuaa.

²⁰Pilate kan nde kléé bé ékun, i waan oh yatyi Jésus nun,

²¹sannge bé kpan sé ke: Bôbôé! Bôbôé!

²²I kpe nsan su lie'n bo Pilate usa bé'n, o usa bé ke: ?Nzu sa bo tye ye o yôlio? Man wu'an sa ng'o yôli b'o nin kunle fataa. I so'n ti, m man béh bôéh nan nh yatyi i nun.

²³Sannge bé dyraan su kpa, bé kpan sé ke o bôbôé. Bé kpan lélé o wa bé lie'n su.

²⁴O man Pilate yôô nga bé waan o yô man bé'n.

²⁵O yatyi bian ng'o wlawla swran mun, o kuun swran bo bé wlee bisua'n i nun maan bé, nan wa fa Jésus a man bé ke bé yôé ke bé klô ke béh yôéh'n.

Jésus i waka'n su bôbôle

(Matt 27:32-44; Marc 15:21-32; Jean 19:17-27)

²⁶Ke béh feh ko'n, bé traan Cyrènfue wié bo bé flee Simon'n b'o fin blô o su ba'n, nan ba fa Jésus waka'n ba sue ke o sua su i su.

²⁷Swran kpanngban kpa bé nin bla wié'm bo bé fin bé wué'n nun, bé sun'n, bé su i su.

- 28 Jésum kpee i nyin bla so'm bé wun lo, o sé bé ke: Jérusalem bla mun, nanh an sun min, anh sun amun bobo nin amun mmua mun,
- 29 yele ke tyen wié béh séh ke: Klunkpanfue nin bla ng'o nian bô'a akpué lé'n, bo wa ma'an ba nyonflen lé'n, i lie su ti yé!
- 30 Ye béh séh ôka'm bé ke, bé bu to bé su! Béh séh kpole'm bé ke, bé fa bé fia!
- 31 ?Se bé yô waka monnen ke nga sa'n, i kée'n kusu oh yôh i lie se?
- 32 Sa te yôfue nnyon bo bé waan béh kunh bé'n, ke béh fah Jésum ko'n, bé fa bé kusu oo wié.
- 33 Ke bé dyuu lika nga bé flee Ti Kônglôman'n nun le'n, bé bôbôlii nin sa te yôfue nnyon'n bé le, kun ô i fama su, kun ô i be su.
- 34 Ye Jésum séé ke: N Si, yatyi bé wun sa'n tye bé, afin sa nga bé yôé le'n, bé wu'en i wle. Bé tuu i trale'm bé wun foto, bé fali.
- 35 Swran'm bé dyin le ye bé nien io. Ngbenngben'm bé kusu bé srii, bé sé ke: O déé swran wié mun, se i ye o ti Christ bo Nyanmien fe siéli'n, mon o dé i bobo wun!
- 36 Sôndya'm bé kusu bé wunngéé i wun le bé yô i finfin, bé fa du vin nyanwa wié fa tinggee i nyrun, bé sé ke:
- 37 Se a ti Juif'm bé famien'n, dé o wun.
- 38 Ye bé kle i ti su le ke: Juif'm bé famien'n ye.
- 39 Sa te yôfue'm bo bé séndé le'n, kun di i te o sé ke: ?Nanh wo ye o waan a ti Christ nion? Dé o wun, nan dé é wié!
- 40 Sange kun'n idyolii, o sé ke: ?A srô'a Nyanmien? Sa kunngba nga bé waan béh yôéh'n, béh yôh é wié.
- 41 É lie'n ti i nuan su, afin sa nga é yôli'n, i nuan sa ye ya nyen io, sange bian nga lie'n wa yô'a sa fi.
- 42 Ye o sé ke: Jésum, ble nga a wa di o famien'n, bu min akunndan.
- 43 Ye Jésum kusu sé i ke: Nian, man n kan nde kun klé o, ndeken min nin wo éh dyuh Nyanmien i lika klaan'n nun lo.

Jésum i wule

(Matt 27:45-56; Marc 15:33-41; Jean 19:28-30)

- 44 Ke oh yôh so'n, wuun wia'n su wa dyran. Kpekuun aôsin'n wlaa lika'n kwlaa lélé fa dyu nnosua wia nun.
- 45 Wia'n katyi tuun, ye tannin dan'n bo bé fa kpe Nyanmien sua dan'n nun'n o kpatyii i afien sesese.

⁴⁶Jésus kpaan kéklé kpa o sé ke: «N Si, wa fa min ô.» Ke i nuan too tye'n ye o kaa nuon.

⁴⁷Ke sôndya ya sukpen'n wuun sa so'n, o manman Nyanmien o sé ke: Bain nga ti nanwlefue sakpa.

⁴⁸Bé nga bé baa sa so'n bô'n, ke bé wuun sa ng'o yôli bo béh sah bé sin ko'n, bé fin bé wué'n nun.

⁴⁹Bé kwlaa nga bé si Jésus'n bé nin bla nga bé fin Galilée bé be i sunmanle'n, bé dyran mmua lo bé nian sa nga bé su yô'n.

Jésus i siéle

(Matt 27:57-61; Marc 15:42-47; Jean 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Bian kun ô le, bé flee Joseph. O ti swran kpa, o ti nanwlefue, o minnde tyen nga Nyanmien feh i men'n. O fin Juif'm bé klo kun bo bé fle i Arimathée'n su. O ti dyole difue'm bé nun kun, sanngé nde nga bé nga'm bé kannin'n o nin sa nga bé yôli'n, wa dyo'e i klun.

⁵²O oo Pilate wun lo, o kô sre Jésus fuen'n.

⁵³Ke o yilii'n, o fa tannin kpa kun tyityilii, nan wa siéé ndia bo bé kpee yebue nun bo bé nian sié'a swran nun lé'n, nun.

⁵⁴Tyen so'n ti Juif'm bé wun buabuale tyen, wuun sabbat b'o ti bé tyen te'n o su wa wlu awlô.

⁵⁵Ye bla nga bé nin Jésus fin Galilée bali'n, bé su Joseph su, bé kô nian ndia'n, o nin wafa nga bé fa siélii'n.

⁵⁶Ke bé saa bé sin'n, bé kô yôô ayré fannin nin nyanngô. Ye sabbat'n bé tran asé déé wunmien, afin ke o ti so bé mmla'n nuon.

Luc 24

Jésus i tyenle

(Matt 28:1-10; Marc 16:1-8; Jean 20:1-10)

¹Monnen'n b'o ti lé motyue'n i tyen ba klikli'n, bla'm bé fa ayré fannin'n bo bé yôli'n, bé oo ndia'n su lo nglemun nde kpa'n.

²Ke bé dyuu lo'n, bé wuun ke ba kôndô ndia'n i anuan'n nun yebue'n.

³Bé wluu lo, sanngé ba wu'an é Min Jésus i fuen'n.

⁴Ke bé wu'an sa so'n i wun akunndan buwle'n, béh niaanh... swran nnyon bo bé wun trale'n ti nyennyen kpa'n, bé ye bé dyin bé wun le ye'n.

⁵Sre b'o kun bla mun'n ti, bé tôô bé nyin blô, ye swran so'm bé usa bé ke: ?Nzu ti ye an kunnde swran nga i nyin ô su'n fuen'm bé afieon?

⁶[O nu'an wa, wa tyen.] Anh bu nde nga ke o te ô Galilée lo'n o kan klée amun'n i akunndan,

⁷o sé ke: «Kannze o yô se, san béh feh i b'o katyii Swran'n man sa te yôfue mun, béh bôbôéh waka'n su, ye i lé nsan su oh tyenh.»

⁸Ye bé wla kpeen Jésus nde'm bé suo.

⁹Bé fin ndia'n su lo bé saa bé sin, bé wa kan sa so'n kwlaa klée Jésus sonzonfue blu-nin-kun'n, o nin bé nga mun.

¹⁰Bé nga bé wa kan sa so'n klé bé nga Jésus sunmaan bé'n, bé yele Marie b'o fin Magdala'n, nin Jeanne, nin Marie, Jacques nin'n, ye bla wié bo bé nin bé ô le'n.

¹¹Sannge nde so'n ti sinnzin nde bé nyrun, o man ba lafi'a bé su.

¹²[Sannge Pierre dyaô wanndi oo ndia'n su lo, ke o kpee i nyin asé nian ndia'n nun lo'n, wa wu'an liké fi, san tanmué'n b'o gua le'n tye. Ke oh seh i sin ko i lika'n, sa ng'o wunniin'n ti i nuan'n bô i wun.]

Emmaüs kole

(Marc 16:12-13)

¹³Lé kungba so'n bé nun swran nnyon bé su ko klo kun bo bé fle i Emmaüs b'o nin Jérusalem bé afien dyu kilo blu-nin-kun'n su.

¹⁴Ke béh koh'n, bé su kôkô, bé su kôkô sa kwlaa ng'o yôli'n i su yale.

¹⁵Ke bé nuan te ô yale so'n su bo béh kôkôh ko'n, Jésus bobo wa tôô bé su, nan o nin bé a san nun.

¹⁶Sannge ba wu'en i swran wle.

¹⁷O usa bé ke: ?Nzu yale ye an kôkô koo? Ye bé dyrannion, bé nyrun'n tuun.

¹⁸Bé nun kun bo bé flee Cléopas'n use i ke: ?A ô o lie nin bo sa ng'o yôô Jérusalem wa'n a wu'an nuon?

¹⁹Ye o usa bé ke: ?Nzu saa? Ye bé sé i ke: Sa nga bé yôô Jésus b'o fin Nazareth'n, i nde ye é kaan. O ti Nyanmien nuan idyofue b'o yô sa kéklééklé b'o si idyo kpa Nyanmien nin swran'm bé nyrun.

²⁰I kunle bo é Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin é su ngben'm bé kunnde ke bé kuin'n ti bé fe maan swran mun, bé bôbôé waka'n su.

²¹É lafi i su ke i ye o wa dé Israël muon, sannge ke bé yôé sa so'n, i lé nsan ye.

²²Kusu bla wié'm bé ô é nun, bé yôô sa kun o bô é nuan kpa, bé dyaô oo ndia'n su lo nglemun nde kpa'n, ba wu'en i fuen'n.

²³Bé wa sé é ke, ange wié'm bé yi bé wun nglô klée bé, bé sé bé ke wa tyen.

- 24É nun wié'm bé oo ndia'n su lo, bé wuun liké nga bla'm bé keen i nde'n wéiin, sanngé ba wu'an Jésus bobo.
- 25Ye Jésus sé bé ke: An wu'an sa wle, ye nde nga Nyanmien nuan idyofue'm bé kannin'n, an ka le fe'e i ngba su!
- 26?Ba sé'a ke Christ wunh nyrennen nan wa tren i bia'n su?
- 27Ye o yiyi i bobo wun nde bo bé klelii Nyanmien Nde'n kwlaa nun'n i nun kléé béo. O bôô i bô Moïse nin Nyanmien nuan idyofue'n kwlaa bé nde'n nun.
- 28Ke bé dyuu klo nga bé ko su'n i tiwa le'n, Jésus waan oh koh i nyrun ékun.
- 29Ye bé sre i ke o sié liké, afin alie'n wa san, wia'n su wa to. Ye o kô siéé likéo.
- 30Ke bé traan alie'n sin'n, o fa kpaun, o la Nyanmien asé, o bubu nun fa maan bé.
- 31Ye bé wuun i wle ke Jésus-o, kpekuun wa mlin bé nyrun.
- 32Ye bé sé bé wiéngu ke: ?Ke oh kanh nde klé é b'oh yiyih Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun klé é atin'n nun lo'n, o yô é fe dan, nenh io?
- 33Bé dya ôsu kunngba'n nun le, bé dyaô saa bé sin Jérusalem, bé tôô Jésus sonnzonfue blu-nin-kun'n o nin bé wiéngu nga bé yia le'n bé le.
- 34Bé nuan ô su bé su kan ke: É Min'n tyennin sakpa, Simon wunniin.
- 35Ye bé nnyon'n bé kusu bé kan sa nga bé wunniin atin nun'n, o nin ke o bubuu kpaun nun bo bé wunnin i wle'n kléé bé.

Jésus wun b'o yi kléé i sonnzonfue mun'n

(Matt 28:16-20; Marc 16:14-18; Jean 20:19-23)

- 36Bé nuan'n bo te ô nde so'n su, kpekuun i bobo a kpen bé afien le, [o sé bé ke: Anh gua amun wla asé.]
- 37Bé kpitili, sre kunnin bé dan kpa, bé bu i ke wunmieon.
- 38Ye o usa bé ke: ?Nzu ti ye amun akunndan sanngan so bo an bu akunndan ke nga saa?
- 39Anh nian n sa'n nin n dya'n, mion, anh fa amun sa fuafua min wun nian, wunmien'm bé le'a wunnen nin ôwié ke nga n le ye'n sa.
- 40[Ke o séé bé so'n, o fe i sa'n nin i dya'n kléé bé.]
- 41Sanngé o nin i so'n ngba, bé wun b'o blibli bé'n nin bé nuan b'o bô bé wun'n ti, o yô bé lalie nun, ye o usa bé ke: ?An le liké diwa wié wa?
- 42Ye bé fa dyué keenwa sin kun meen io.
- 43O soo nun, nan wa di bé nyrun le.

44I sin o sé bé ke: Nde nga ye ke min nin amun te ô le'n n kan kléé amun nion, ke min wun nde kwlaa nga bé klee Moïse mmla'n nun'n, o nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n nun'n, nin psaume'm bé nun'n san oh kpenh su.

45Ye o man bé wuun Nyanmien Nde nga bé kleli'n i wleo.

46Nan wa sé bé ke: Nde so'n bé klelii ke: Christ wunh nyrennen ye i lé nsan su oh tyenh.

47Ye i dunman nun béh kanh klé nvlénlé'n kwlaa ke bé katyi bé nzuen'n, nan Nyanmien yatyi sa nga bé yôlii'n tye bé. Béh bôh i kanle'n bô Jérusalem wa.

48Amun ye an ti sa so'm bé kanfueo.

49Anh nian, liké nga n Si sé ke oh bleh amun'n m bobo m man liké so'n oh bah. O man amun kusu anh tran klo'n su wa lélé man Nyanmien tin amun ka.

Jésus i nyanmien su kole

(Marc 16:19-20)

50O fa bé oo lélé bé dyuu Béthanie nuan lo, o men i sa'n su o yre i nuan ke Nyanmien dyran bé sin.

51Ke oh yreh i nuan so'n, wuun o nin bé su ti nun, [ye Nyanmien men i su oo nyanmien su loo.]

52I sonnzonfue'm bé kusu, [ke bé kôto'li bé menmenniin'n,] bo béh sah bé sin Jérusalem'n, bé klun dyo dan kpa.

53Bé tran Nyanmien sua dan'n nun, bé le i asé tititi.

Jean

Jean 1

Nde'n i swran katyile

- ¹Nde'n wô le lalaa i sin nan Nyanmien a bô ninngé'm bé yile bô, Nde'n nin Nyanmien bé ô le, Nde so'n ti Nyanmien.
- ²O nin Nyanmien bé ô le lalaa.
- ³I ye Nyanmien man o yii ninngé'n kwlaaa, liké fi nu'an le bo nenh i ye o yilio.
- ⁴I sa nun ye nguan'n wôo, nguan so'n ti ke wia'n sa, o man swran'm bé wun asé.
- ⁵Ye i kpadyale'n kpadya lika'n b'o ti aôsin'n nun, aôsin'n wa kwla nuenmen.
- ⁶Nyanmien sunmaan bian kun, bé flee Jean.
- ⁷O baa liké b'o man swran'm bé wun asé'n i nde kanle nan swran'n kwlaa bé lafi Nyanmien su i nde so'n ti.
- ⁸Nenh i bobo ye o ti liké b'o man swran'm bé wun asé nion, sanngé o baa liké so'n i nde kanle.
- ⁹Liké so'n ye man swran'm bé wun asé sakpaa. Ke o baa men'n nun'n, o man swran'n kwlaa bé wun asé.
- ¹⁰O ô men'n nun laa, i ye Nyanmien man o yii men nion, sanngé menfue'm ba simen.
- ¹¹O bee i bobo nvlé'n nun, ba so'e i nun.
- ¹²Sanngé bé kwlaa nga bé soo i nun bo bé lafi i su'n, o man bé katyi Nyanmien wa.
- ¹³Nyanmien wa bo bé ti'n, ba wu'a bé ke bé fa wu ba'n sa, b'o fin yasua nin bla bo bé klô ke béh nyanh ba'n, sanngé Nyanmien bobo ye o wuu béo.
- ¹⁴Nde so'n katyii i wun swran, o nin é wa trannin, o ti aklunyéfue nin nanwlefue. É nieen i anyrunnyan'n, o ti anyrunnyan bo se Ba b'o ti kunngba'n i Si meon o ti su.
- ¹⁵Jean keen i nde o kpan sé ke: I ye n keen i nde ke, swran ng'o ô sien o su ba'n, o le nyrun tra min nion, afin o ô le i sin nan ba wu min.
- ¹⁶É kwlaa é nyeen i liké kpakpa'n wié, o yô é yé nan wa yô é yé ékun.
- ¹⁷Moïse ye Nyanmien man o fa mmla'n maan yéo, Jésus-Christ kusu ye o fa yé yôle'n nin nanwle'n balio.

18Swran fi nian wu'an Nyanmien lé. San i Wa kunngba'n b'o nin i ti kun b'o ti i awlen su ba'n, i ye man é sii io.

Jean baptême yôfue'n i Jésus nde kanle

(Matt 3:1-12; Marc 1:7-8; Luc 3:15-17)

19Anh nian i nun nga Jérusalem Juif'm bé yii Nyanmien nyrun dyranfue nin Lévi'fue mun ke bé kô usa Jean ke, wan ye'le i'n, nde ng'o kannin'n ye.

20Wa si'a akplôwa, o ken wéiin kléé bé ke, nenh i ye o ti Christ nion.

21Ye bé use i ékun ke: ?Wuun, wan ye'le o? ?Élie ye'le o? O sé bé ke, nenh i ye'le i. ?Nyanmien nuan idyofue'n ye'le o? O sé bé ke: Tyetye.

22O man bé use i ke: ?O kpa'n, wan ye'le o? Bua é wié man é wun nde nga é kô kan klé bé nga bé sunmaan yé'n. ?A bu o wun se?

23O sé ke, i ye o ti swran bo «O kpan blô lo o sé ke: Anh yô é Min'n i akpo'n séiin, anh tréké su» nion. Nde so'n ye Nyanmien nuan idyofue Ésaïe kannin nion.

24Bé nga bé sunmaan bé'n, bé wié'm bé ti Pharisifue,

25bé usaa Jean ke: ?Se a ti'a Christ nin Élie nin Nyanmien nuan idyofue'n, nzu ti ye a yô swran'm bé baptême nion?

26Jean sé bé ke: N lie'n, n yô swran'm bé baptême nzué'n nun. Swran kun ô amun nun bo an simen,

27o ô sien o su ba. Min nin i ngbabua nyanman'n i nyandyile fataman.

28Bé yôô i so sa'n Béthanie b'o ô nzué ba bo bé flee Jourdain'n i sin lo, lo ye Jean yô swran'm bé baptême nion.

Anh nion Nyanmien Bua Gbanflen'n

29Ke alie tyennin'n, Jean wuun Jésus o su be i wun le, o sé ke: Anh nian Nyanmien Bua Gbanflen'n b'o wa fe i wun yi men'n i ti te'n ye.

30I ye n keen i nde ke, swran kun ô sien o su ba, o le nyrun tra min nion, afin o ô le i sin nan ba wu min.

31Laa n si'a swran so'n, sanngé m ba ke m ma yô swran'm bé baptême nzué'n nun nan Israëlfue'm bé sii.

32Jean keen i nde ékun ke: N wuun Nyanmien Wawe'n, o fin nyanmien su lo ke aublé sa, o wa treen i su.

33Laa n simen, sanngé Nyanmien b'o sunmaan n ke m ma yô baptême so'n, o sé n ke: Swran nga a wun ke n Wawe'n o dyra o wa tren i su'n, i ye oh fah n Wawe'n yô swran'm bé baptême nion.

34N lie'n n wunniin, ye man n sé ke, i ye o ti Nyanmien Wa nion.

Jésus i sonnzonfue klikli mun

- 35Ke i alie tyeen ékun'n, Jean nin i sonnzonfue'm bé nun nnyon bé ô le ékun.
- 36Ke o wuun Jésus b'oh sinh'n, o sé bé ke: Anh nian Nyanmien Bua Gbanflen'n ye.
- 37Ke i sonnzonfue nnyon so'n bé tii nde so'n, bé suu Jésus su.
- 38Jésus kpeh i nyion... bé su i su, ye o usa bé ke: ?Nzu ye an kunndeo? Bé use i ke: ?Rabbi, a tran nin? — Rabbi'n i bô yeke ninngé kléfue.—
- 39O sé bé ke: Anh bla'a nian. Bé oli bé kô si i tranwle'n, bé tren i wun lo lélé lika'n duun bé. Ke béh koh so'n, wuun lika'n wa katyi nnosua nun.
- 40André b'o ti Simon Pierre i niaan'n o ti swran nnyon bo bé ti nde nga Jean kannin bo bé suu Jésus su'n, bé nun kun.
- 41O kô tôô i niaan Simon, o sé i ke: Ya wun Messie'n bo i bô yeke Christ'n.
- 42O fe oo Jésus wun lo. Ke Jésus wunniin'n, o sé ke: Bé fle o Simon, a ti Jean wa, ke o fin nde'n, béh fleh o Céphas, bo i bô yeke Pierre.

Jésus flee Philippe nin Nathanaël

- 43Ke i alie tyeen ékun'n, Jésus waan oh koh Galilée men'n nun, nan wa wun Philippe, o sé i ke: Bla'a su n su.
- 44Philippe fin André nin Pierre bé klo Bethsaïda lo.
- 45Philippe kô tôô Nathanaël, o sé i ke: Ya wun swran nga é kenngen i nde Moïse mmla fluwa'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé lie'n nun'n, yeke Jésus b'o fin Nazareth, Joseph wa'n.
- 46Nathanaël sé i ke: ?Nazareth ôle ng'o ô le'n, liké kpa kun ô lo? Philippe sé i ke: Bla'a nian.
- 47Ke Jésus wun Nathanaël ke o su be i wun le'n, o ken i nde ke: Anh nian, Israëlfue kpa kun ye oh bah ye'n, o ti'a gblefue kaan sa.
- 48Nathanaël use i ke: ?A si min nin? Jésus sé i ke: Ke Philippe nian fle'a o bo a ô blofue aloma'n bô lo'n, ye n wuun woo.
- 49Ye Nathanaël sé i ke: Baba, wo ye a ti Nyanmien Wa nion, a ti Israël'm bé famien.
- 50Jésus sé i ke: Ke bo n séé o ke, n wuun wo blofue aloma'n bô lo'n ti ye a lafi n suo. Sa nga a wa wun bé'n, bé wa bô o nuan tra nga!
- 51Nanwle, an wa wun nyanmien su lo, o ti tikéwa ye amunh wunh Nyanmien i ange mun bo bé fu bé dyra m bo n katyii Swran'n n su.

Jean 2

Cana lo atonvle fale'n

- ¹Ke o yô so b'o dii lé nshan'n, swran wié waan o su fa atonvle Cana Galilée men'n nun. Jésus nin'n wô le wié.
- ²Bé yiaa Jésus nin i sonnzonfue mun atonvle so'n bô wié.
- ³Ke bé du vin'n wiéli'n, Jésus nin'n sé i ke: Bé du vin'n wa wié.
- ⁴Jésus sé i ke: ?Mmô, nzu ti ye a kan klé mion? O nian dyu'a n liké yôle ka.
- ⁵Ye i nin séé alie isafue'm bé ke: Liké kwlaa ng'o sé amun ke an yô'n, anh yô.
- ⁶Yebue se nsien ô le bo kun kwla dyu litre ablaotyue annze ya-ablaon, Juif'm bé fa wunnzin, afin o ti bé nzuen.
- ⁷Jésus sé alie isafue'm bé ke: Anh gua se nga'm bé nun nzué man bé yi, ye bé gua bé nun lélé bé yilio.
- ⁸Ye o sé bé ékun ke: Anh sa wié fa kô man swran ng'o nian alie'n su'n, ye bé sa fa kô meen io.
- ⁹Ke alie i sunianfue'n wo nzué b'o katyii du vin'n su'n, o si'a kan o fin'n, sanngé alie isafue'm bo bé ye bé sali'n, bé si kan o fin'n.
- ¹⁰Alie i sunianfue'n flee atonvle fafue'n, o sé i ke: Nian, swran kwlaa bé dun mmua fa du vin kpafue'n su swran mun. Ke ba non bo bé ku a yi'n ye bé fa ng'o yô'a fe kpa'n su béo. Sanngé o lie'n, a fa du vin kpafue'n a sié lélé ye wa fa dyu ye'n.
- ¹¹Sa so'n yôô Cana Galilée men'n nun. Ye o ti atre bo Jésus yii bé'n bé nun kliklio. O yili i wun nglô, nan i sonnzonfue'm ba lafi i su.
- ¹²Ke o yôô so'n, o nin i nin, nin i niaan, nin i sonnzonfue mun bé oo Capernaüm, sanngé ba tye'a lo.

Aata difue'm bé Nyanmien sua dan'n nun fuanle

(Matt 21:12-13; Marc 11:15-18; Luc 19:45-46)

- ¹³Ke Juif'm bé Pâque'n wa dyu'n, Jésus oo Jérusalem.
- ¹⁴O tôô bé nga bé su yô nannin, nin bua, nin ôkunmômô ate'n Nyanmien sua dan'n nun lo, o nin sika katyifue'm bo bé titi le'n bé le.
- ¹⁵O fa nyanman woo ngblé, o fa kaan bé kwlaa bé nin bé bua nin bé nannin'm bé bô, o gua sika katyifue'm bé sika'n i asé, o su bé table'm bé bô guali.
- ¹⁶Ye o sé ôkunmômô ate yôfue'm bé ke: Anh yi ninngé nga'm bé wa! Nanh an fan Si i sua'n katyi aata diwle.
- ¹⁷Ke o yôô so'n, i sonnzonfue'm bé wla kpeen nde nga bé klee ke: «O sua'n i klôle'n wa kun n kpô'n» su.
- ¹⁸Juif'm bé use i ke: ?Nzu atre ye a wa yi klé é ti ye a yô soo?

¹⁹Ye Jésus sé bé ke: Se an satyi Nyanmien sua dan nga'n, i lé nsan su'n nh kplenh ékun.

²⁰Juif'm bé sé ke: Ke bé soo i kplanle su'n, i afue ablanan-nin-nsien ye. ?Ye o lie su, ah fah lé nsan kplaan?

²¹Sannge i wunnen b'o fa sunnzun Nyanmien sua dan'n i nde ye o ken soo.

²²O man ke o tyennin'n, i sonnzonfue'm bé wla kpennin su ke o séli bé so, nan ba lafi Nyanmien Nde nga bé kleli'n nin nde ng'o kan kléé bé'n su.

Jésus si swran klun lo akunndan'n

²³Ke Jésus ô Jérusalem lo Pâque nun'n bo bé wun atre b'o yii bé'n, swran kpanngban bé lafili i su.

²⁴Sannge wa yi'e i wun asé a ma'an bé, yele ke o si bé kwlaa bé klun akunndan'n,

²⁵o man o klô'a ke bé kan swran wun nde kléé. Afin i bobo si swran klun lo akunndan'n ngba.

Jean 3

Jésus nin Nicodème bé yale kôkôle

¹⁻²Bian kun ô le lé kun kongue o oo Jésus wun lo. Bé fle bian so'n Nicodème, o ti Pharisifue'm bé nun kun, Juif'm bé kpenngben'n kuon. O sé Jésus ke: Baba, é si ke a ti ninngé kléfue kun bo Nyanmien ye o sunmaan woo, afin swran nga Nyanmien dyi'en i sin'n, o kwla yi'a atre nga a yi bé'n bé wié.

³Jésus sé i ke: Nanwle, swran nga ba wu'e ékun'n, o su kwla yô'a men nga Nyanmien sié'n i nunfue mlonmlon.

⁴Nicodème kusu sé i ke: ?Se swran kun yô kpenngben'n oh yôh se ye béh kwlah wui ékuon? ?O kwla se i sin i nin klun nan ba wui ékun?

⁵Ye Jésus sé i ke: Nanwle, se swran i awulie'n fi'an nzué nin Nyanmien Wawe'n, o su kwla yô'a men nga Nyanmien sié'n i nunfue.

⁶Swran nga klo swran wui'n, o ti klo swran, ye nga Nyanmien Wawe'n wui'n, o ti i lie.

⁷Ke n séé o ke: San béh wuh amun ékun'n, nenh i so'n bô o nuan.

⁸Aunngban'n fita kan o klô'n, a ti i ngan, sannge a si'e i finwle nin i kowle. Swran kwlaa nga Nyanmien Wawe'n wui'n, ke o ti soo.

⁹Ye Nicodème use i ke: ?Oh yôh se ye sa so'n kwlah yô?

¹⁰Jésus sé i ke: ?O bo a ti Israëlfue'm bé ninngé kléfue dan'n, a wu'an sa nga wle?

- 11 Nanwle, sa nga é sii'n nin nga é wunniin'n, ye é ken i nde klé amuon, sanngan fa'a é nde'n su.
- 12 ?Ke bo n kan sa ng'o yô asie'n su wa'n bé nde klé amun bo an lafi'a su'n, se n kan sa ng'o yô nyanmien su lo'n bé nde klé amun'n, oh yôh se ye amunh lafi' suo?
- 13 Swran fi nian wo'a nyanmien su lo lé, san m bo n katyii Swran'n bo n fin lo bali'n.
- 14 Ke Moïse siéé wuô kun nglô blô le'n, i kunngba'n, san béh man m bo n katyii Swran'n n su so
- 15 nan swran kwlaa ng'o lafi n su'n, oh nyanh anannganman nguan.
- 16 Afin Nyanmien klôô men'n lélé o fe i Wa kunngba tye'n mannin nan swran kwlaa ng'o lafi i su'n, wa mlinman, sanngan o nyan anannganman nguan.
- 17 Afin Nyanmien wa sunme'en i Wa'n men'n nun ke o wa di dyole, sanngan o sunmeen ke o bla nan menfue'm bé nyan bé ti.
- 18 Swran ng'o lafi i su'n bé bu'e i fo, sanngan swran nga wa lafi'e i su'n, Nyanmien a dun mmua bu i fo, afin wa lafi'e i a kunngba tye'n su.
- 19 Anh nian sa ti ye o bu bé fo so'n ye, i b'o ti ke wia'n sa'n, o baa men'n nun, sanngan swran'm bé klô aôsin'n tra wia'n bé nzuen tete'n ti.
- 20 Swran kwlaa ng'o ti sa te yôfue'n, o klô'a a wia'n mlonmlon, o fité'a wéiin nun, afin o klô'a ke bé wun i nyôlie tete'n.
- 21 Sanngan swran ng'o yô sa kpa'n, o fité wéiin nun nan bé wun ke sa ng'o yô'n ti Nyanmien klun su.

Jean baptême yôfue'n i Jésus nde kanle ékun

- 22 Ke o yôô so'n, Jésus nin i sonnzonfue'm bé oo Judée men'n nun, bé traan lo, o yô swran'm bé baptême.
- 23 Jean kusu yô swran'm bé baptême lika bo bé fle i Énon b'o mantan Salim lo'n nun, afin nzué'n soon le. Swran'm bé be i wun le ke o yô bé baptême.
- 24 Ke oh yôh so'n, wuun bé nian wla'a Jean bisua.
- 25 Akplôwa kun too Jean sonnzonfue'm bé nun wié bé nin Juif'm kun bé afien wunnzinle wafa nga swran'm bé wunnzin'n su.
- 26 Bé oo Jean wun lo bé kô sé i ke: Baba, nian bian'n b'o nin wo ô Jourdain'n sin lo'n, bo a ken i nde'n, o su yô swran'm bé baptême, bé kwlaa ba wié i sin ko.
- 27 Jean sé bé ke: Liké nga Nyanmien a ma'an swran kun'n, o nyenmen.
- 28 Se amun waan amunh dih i nanwle'n, amunh dih, n séli amun ke, nanh min ye n ti Christ nion, sanngan Nyanmien sunmaan n ke n dun mmua i nyrun.

²⁹Atonvle bla'n ti bian b'o su fa atonvle'n i lie, sanngé bian'n i dyanvue'n b'o dyin le o tié nde ng'o kan'n, ke o ti i nen'n, i klun dyo dan, n kusu ke n klun lie'n wa dyo dan soo.

³⁰Man i dunman lie'n fu, man n lie'n kan asé.

Swran ng'o fin nyanmien su lo'n

³¹Swran ng'o fin nglô lo'n, ye o sié liké'n kwlaaa, swran ng'o fin asie'n su wa'n, o ti asie'n su wafue, ye o kan asie'n su wa ninngé'm bé nde. Swran ng'o fin nyanmien su lo'n, ye o sié liké'n kwlaaa,

³²o kan liké ng'o wunniin b'o tili'n bé nde, sanngé swran fi fe'e i nde'n su.

³³Swran ng'o fe i nde'n su'n, o si wéiin ke Nyanmien ti nanwlefue,

³⁴afin swran nga Nyanmien sunmenniin'n, Nyanmien nde'n ye o kaan, i Wawe'n b'o fa men b'o nie'en i sin'n ti.

³⁵É Si Nyanmien klô i Wa'n, ye o fa liké'n kwlaa wlee i sa nun.

³⁶Swran ng'o lafi i Wa'n su'n, o le anannganman nguan, sanngé swran nga i nyin yimen'n o nya'an nguan lé, sanngé i wun ya ô Nyanmien klun.

Jean 4

Jésus nin Samarie bla'n

¹Pharisifue'm bé tii ke é Min'n nyan swran kpanngban tra Jean o yô bé baptême.

²Sanngé nenh i bobo ye o yô bé baptême so nion, i sonnzonfue mun ye bé yôo.

³Ke Jésus tii ke ba ti'n, o dyaô Judée o oo Galilée men'n nun ékun.

⁴Ke béh koh lo'n, san béh sinh Samarie men'n nun.

⁵O dyuu Samarie klo kun bo bé flee Sychar'n su, klo so'n mantan lika kun bo Jacob fa meen i wa Joseph'n le.

⁶Jacob i nzué kunman kun ô le. Ke Jésus nantili b'o feli'n, o traan asé nzué kunman so'n su le. Wuun wia'n wa dyran.

⁷Samarie bla kun baa nzué sale. Jésus sé i ke: Mmô, man min nzué kan man n non.

⁸Ke oh yôh so'n, wuun i sonnzonfue'm ba o klo lo ninngé diwa tôle.

⁹Juif'm bé nin Samariefue mun diman. I son'n ti, bla'n use i ke: ?O yô se ye a sre min nzuéo?

¹⁰Jésus sé i ke: Se a si liké nga Nyanmien fa man swran mun'n, o nin swran ng'o sé o ke a men nzué'n, wuun o bobo ah sreh i wié ye oh manh o nzué b'o sôndyi.

- 11Ye bla'n sé ke: Ndya, kunman'n ti kplôuun, a le'a liké bo a fa saa. ?Nin ye a nyan nzué so nion?
- 12É nannan Jacob ye o kpe kunman nga maan yéo. O nin i mma mun nin i nnen mun bé noon nga wié. ?A bu o wun ke a ti kpa tre?
- 13Ye Jésus sé i ke: Swran kwlaa ng'o non nzué nga'n, nzué wé kuinh ékun,
- 14sannge swran ng'o non nzué nga nh fah men'n, nzué wé su ku'en kun lé, afin nzué nga nh fah men'n oh katyih ke nzué ti sa i nun b'o nyren piaa lélé o man oh nyanh anannganman nguan.
- 15Bla'n sé i ke: Ndya, man min nzué so'n wié nan nzué wé a ku'an n kun, nan man ba'a nzué so'n wié nan nzué wé a ku'an n kun, nan man ba'a nzué nun wa kun.
- 16O sé i ke: Kô fle o wun nan anh bla.
- 17Bla'n sé i ke: N le'a bian. Jésus sé i ke: Ke a sé ke a le'a bian'n, o ti nanwle,
- 18afin w'a dya bian nnun, ye nga a nin i ô nun ke é sé ye'n, o ti'o o wun. O man nde nga a kan'n ti nanwle.
- 19Bla'n sé i ke: Ndya, man wun ke a ti Nyanmien nuan idyofue.
- 20É nannan'm bé so Nyanmien ôka nga su wa, sannge amun Juif mun amun waan, san Jérusalem ye béh soh Nyanmieon.
- 21Ye Jésus sé i ke: Mmô, lafi n su, tyen wié lélé nanh ôka nga su wa nin Jérusalem ye amunh kôtôh é Si'n bô amunh menmenh io.
- 22Amun Samariefue mun, an si'a swran nga an kôtô i bô an menmen'n, sannge é lie'n, é si swran nga é kôtô i bô é menmen'n, afin swran'm bé ti nyanle'n fin Juif mun.
- 23Sannge tyen wié lélé — tyen so'n wa dyu bobo — bé bo bé kôtô é Si'n bô bé menmen sakpa'n, béh kôtôh i bô béh menmenh bé akunndan'n nun nanwle su, afin bé nga bé manman é Si'n so'n, bé sofue mun ye o kunnde béo.
- 24Nyanmien ti aôlia nun swran, o man bé nga bé waan béh kôtôh i bô béh menmenh'n, man bé yô i so bé akunndan'n nun nanwle su.
- 25Bla'n sé i ke: N si ke Messie bo bé flee Christ'n oh bah. Se o ba'n, oh kanh nde'n kwlaa klé é.
- 26Jésus kusu sé i ke: Yele min, i ye o su kan nde klé o ye'n.
- 27Ke oh yôh so'n ye i sonnzonfue'm bé dyuu leo. Ke bé wuun ke o nin bla kun su idyo'n, o bô bé nuan. Sannge bé nun kun sa wa use'e i ke: ?Nzu ye a kunnde bla'n sa nuon? annze: ?Nzu nde ye a nin i bé kaan?
- 28Bla'n yatyi i se'n le o wanndi oo klo, o kô sé swran'm bé ke:

29Anh bla'a nian bian kun bo wa kan sa kwlaa nga n yôô bé'n wa klé min'n. Bian so'n, m bu i ke Christo.

30Ye bé fin klo lo bé bee i wun leo.

31Ke oh yôh so'n, wuun i sonnzonfue'm bé dyin i wun ke: Baba, di liké'n.

32Sange o sé bé ke: N le liké diwa kun bo an simen.

33I so'n ti, i sonnzonfue'm bé usa bé wiéngu ke: ?Swran wié li a ble i likéo?

34Jésus sé bé ke: Min alie'n ye le swran ng'o sunmaan min'n i klun sa yôle, nin dyunman ng'o maan min'n i bô guaguale.

35Amun lie'n, amun waan, o te ka anglô nnan nan awié'n i kpele a dyu. Sange anh nian ke awié'n wa blô bo wa dyu i kpeleo.

36Ba bô awié kpefue'n i kale tuale'n bô, ke oh tienh i nuan minnde ananganman nguan'n nan swran ng'o gua wié'n nin i kpefue'n bé nnyon'n bé klun dyo.

37Afin nde nga bé kan sé ke: Swran kun gua awié ye swran ufle kpe'n, o ti nanwle.

38N sunmaan amun ke an kô kpe awié lika nga amuan di'a dyunman le'n. Swran wié mun ye bé dii dyunman so'n, ye an fee i nun liké nion.

39Bla'n i nde b'o kan kléé bé ke Jésus kan sa kwlaa ng'o yôli'n klélii'n ti, klo so'n sufue kpanngban bé lafii i su.

40Ke Samariefue so'n bé bee i wun le'n, bé sre i ke o la bé wun le, nan wa di lé nnyon le.

41Nde nga i bobo kannin'n ti swran kpanngban bé lafii i su tra bé nga bla'n i nde'n ti bé lafii i su'n,

42ye bé sé bla'n ke: Nanh nde nga a kannin'n ngunmin ti ye ya lafi i suo, afin ya ti i bobo nuan nun nde, o man é si ke o ti men'n i Ti Défue sakpa.

Jésus yôô famien'n i swran kaklaka kun i wa'n i dyuédyué

43Ke Jésus dii lé nnyon le'n, o tu i bô le oo Galilée,

44afin laa o séé ke: «Nyanmien nuan idyofue fi le'a nyrun i bobo men'n nun.»

45Ke o dyuu Galilée lo'n, Galiléefue'm bé soo i nun kpa, afin bé bobo bé oo Jérusalem lo tyen dile'n wié, bé wuun sa kwlaa ng'o yô bé le'n.

46I sin, o oo Cana Galilée men'n nun ékun, le ye laa o fa nzué katyii du vin nion. Famien'n i swran kaklaka kun ô Capernaüm lo, i wa yasua'n too tukpatye.

47Ke o tii ke Jésus fin Judée wa ba Galilée'n o oo i sin, o kô sre i ke o wa yô i wa'n b'o la wié be su'n, i dyuédyué.

48 Jésum sé i ke: Se amuan wu'an atre nin abônuan sa'n, an su lafi'a n su mlonmlon!

49 Famien'n i swran'n sé i ke: Ndya, bla é wo, se a bamaan n wa kan'n wuh.

50 Jésum sé i ke: Ko, o wa'n wa yô dyuédyué. Bian so'n lafii nde nga Jésum kan klélii'n su, nan wa o.

51 Ke oh koh'n, i swran'm bé bee i atin kpale, bé sé i ke, i wa'n wa yô dyuédyué.

52 O usa bé do nga i wunnen'n flunmaan wié'n, ye bé sé i ke: Anunman ke wia'n san bé ti wun kan'n ye i wunnen'n dyolio.

53 Ke bé séé i so'n, ye o wuun i wle ke do kungba so'n su ye Jésum séé i ke, i wa'n wa ô dyuédyuéo. O man o nin i awlôfue'n kwlaa bé lafii i su.

54 Ke Jésum fin Judée baa Galilée'n i atre nnyon su b'o yi'n ye.

Jean 5

Jésum yôô Béthesda tukpatyefue'n i dyuédyué

1 I sin, Juif'm bé tyen kun dyuli, o man Jésum oo Jérusalem.

2 Jérusalem klo'n i anuan nga bé flee Bua'm bé Anuan'n, gblé kun ô le, bé fle i hébreu nun Béthesda, be bôô akpa nnun le.

3 Tukpatyefue kpanngban kpa bé lala akpa so'm bé bô, anyansifue, nin tyetyewafue, nin bé bo bé sa annze bé dya ti uwa'n, [bé minnde nzué'n i kedyéle,

4 afin tyen wié ange kun wa dyra nzué so'n nun, o kedyé nun. Ke o kô kedyé'n, swran ng'o dun mmua dyra nun'n, ke i tukpatye'n ti'n, o wié.]

5 Bian kun la le, ke o too tukpatye'n wa di afue ablasan-nin-motyue.

6 Jésum wunniin, o la le. Ke o si ke o la le wa tye kpa'n, o usee i ke: ?A klô ke ah yôh dyuédyué?

7 Tukpatyefue'n sé i ke: Ndya, n le'a swran bo ke nzué'n kô kedyé'n, o fa min yi nzué'n nuon. Ke nzué'n kô kedyé'n bo n waan nh koh'n, swran ufle dun mmua dyra nun.

8 Jésum sé i ke: Dyaô fo o be'n nan nanti.

9 Kpekuun bian so'n wa yô dyuédyué, wa fe i be'n o su nanti.

10 Sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n ye o yôli sa so nion. O man Juif'm bé sé bian ng'o yôô dyuédyué'n ke: Nde ti sabbat, nanh suo o be'n.

11 O sé bé ke: Swran ng'o yôô n dyuédyué'n o sé n ke n fa m be'n nan n nanti.

12 Bé use i ke: ?Wan ye o sé o ke a fo o be'n nan a nanti?

13Sanngé bian ng'o yôô dyuédyué'n o si'a swran ng'o yôé dyuédyué'n, afin swran'm bo bé soon le'n ti, Jésus oli.

14I sin, Jésus kô wuun bian'n Nyanmien sua dan'n nun lo, o sé i ke: Nian, w'a yô dyuédyué sien'n, nanh yô sa te kun man liké nga i te'n tra nga'n, o yô o.

15Bian so'n woli kô sé Juif'm bé ke Jésus ye o yôlii dyuédyuéo.

16Sabbat tyen ye Jésus yôô sa so nion, i so'n ti, Juif'm bé sue nganzua.

17Sanngé Jésus sé bé ke: Tyen kwlakwla n Si di dyunman, n kusu n di dyunman.

18Nde so'n ti Juif'm bé sue nganzua kpa tra laa'n ke béh kuinh, nanh sabbat b'o satyii'n ngunmin tio, sanngé séle b'o séé ke Nyanmien ti i Si b'o fe i wun sunzui'n tio.

Atin'n bo Nyanmien Wa'n le'n

19O man Jésus keen i bobo nde, o sé bé ke: Nanwle, liké nga Ba'n wun ke i Si yô'n, ye o nian su yôô. Ba'n bobo kwla kpe'e i ti nun yô'a liké fi. Liké kwlaa nga i Si'n yô'n, ye i kusu yôô.

20Afin i Si'n klôé, ye o klé i liké kwlaa ng'o yô'n. O wa klé i liké nga o yô'n bo i dan'n tra nga nan o bô amun nuan.

21Ke i Si'n tyen swran b'o man bé nyan nguan'n, Ba'n kusu man swran ng'o klô ke o nyan nguan'n, o nyen.

22Nenh i Si'n bobo ye o di dyole nion, sanngé o fa nde'n kwlaa wlee Ba'n sa nun

23nan swran'n kwlaa bé bui swran ke bé bu i Si swran'n sa. Swran ng'o bu'e i Wa'n swran'n, wuun o bu'e i Si b'o sunmenniin'n, i swran.

24Nanwle, swran ng'o tié min nde'n b'o lafi swran ng'o sunmaan min'n su'n, o le ananganman nguan, bé su fe ko'a dyole difue'n i dyasu. Wa nyen i ti wié'n sa nun, wa nyan nguan.

25Nanwle, tyen wié lélé — tyen so'n wa dyu bobo — bo bé nga bé wuli'n béh tih Nyanmien Wa'n i nen. Bé nga bé kô ti'n, béh nyanh nguan.

26Ke nguan'n wô i Si sa nun'n, o man nguan so'n wô i Wa'n sa nun wié.

27Ye o fa dyole dile'n wlee i Wa'n sa nun, afin i ye o katyii Swraan.

28Nanh man nde so'n bô amun nuan, afin tyen wié lélé bé kwlaa nga bé ô ndia'n nun'n, béh tih i nen,

29béh fiah ndia'n nun fité. Bé nga bé yôô sa kpa'n, béh tyenh béh nyanh nguan, bé nga bé yôô sa te'n, béh tyenh, béh fah bé ko dyole difue'n i dyasu.

Bé nga bé kan Jésus nde'n

30M bobo n kpe'a n ti nun yô'a liké fi, dyole i wafa nga Nyanmien klé n ke n di su'n, ye n dio. O man dyole nga n di'n ti nanwle, afin nanh m bobo n klun sa ye n klô ke n yôo, sanngé swran ng'o sunmaan min'n, i klun sa ye n yôo.

31Se m bobo n yi min wun aye'n, bé su bu'e nanwle.

32Swran ufle ye o yi min ayeo, ye n si ke aye so'n b'o yi min'n ti nanwle.

33An sunmaan swran Jean sin, ye o kan nde b'o ti nanwle'n i nde.

34N lie'n, n kunn'de'a ke swran yi min aye, sanngé n ken i so nan an nyan amun ti.

35Jean ti ke kannin b'o dyué b'o kpadya'n sa, ye i kpadyale so'n nun trale yôli amun fe kan.

36Lalôfue nga n le'n i nde b'o kan'n ti dan tra aye nga Jean yii min'n, afin liké nga n Si klé n ke n yô'n, bo n yô bé'n, o klé ke n Si ye o sunmaan mion.

37Ye n Si b'o sunmaan min'n, i bobo yi min aye. An nian tié'e i nen lé, an nian wu'en i nyrun lé.

38An fe'e i nde'n su, yeke an lafi'a swran ng'o sunmenniin'n su.

39An suan Nyanmien Nde nga bé kleli'n, afin an bu ke i nun ye amunh nyanh ananganman nguan nion, ye nde so'n bé kan min nde.

40O nin i so'n ngba, an klô'a ke an bla n sin nan an nyan nguan!

41N kunn'de'a ke swran bô n dunman.

42N si amun n si ke an klô'a Nyanmien.

43N Si ye man m balio, ye an so'a min nun. Sanngé se swran wié bô i bobo i ti nun ba'n, amunh soh i nun!

44?Amun bo an klô ke amun wiéngu bô amun dunman'n, bo an klô'a ke Nyanmien b'o ti kunn'gba tye'n ye o bô amun dunman'n, oh yôh se ye amunh kwlah lafi i suo?

45Nanh an bu i ke min ye nh kanh amunh wun nde klé n Sio, Moïse su sakpa'n, wuun amunh lafi n su wié,

46Se an lafi Moïse su sakpa'n, wuun amunh lafi n su wié, afin min nde ye o klelio.

47?Ke an lafi'a nde ng'o kleli'n su'n, oh yôh se ye amunh lafi min nde lie'n suo?

Jean 6

Swran akpi-nnun bo Jésus maan bé liké bé dili'n

(Matt 14:13-21; Marc 6:30-44; Luc 9:10-17)

1Ke o yôo so'n, Jésus oo Galilée fete'n bo bé flee Tibériade fete'n i bué kun lo.

- ²Swran kpanngban kpa bé suu i su, yele ke bé wun tukpatyefue'm b'o yôô bé dyuédyué atre nun'n.
- ³Jésus fuu kpole kun su nan o nin i sonnzonfue'm ba tran asé le.
- ⁴Ke oh yôh so'n, wuun Pâque b'o ti Juif'm bé tyen'n wa mantan.
- ⁵Jésus meen i ti su, o wuun swran kpanngban kpa bé su bé i wun le, ye o usa Philippe ke: ?Nin ye éh nyanh liké é tô man minnien nga mun bé dio?
- ⁶O ken i so ke o fa ken nian, atin i bobo si liké ng'o wa yô'n.
- ⁷Philippe sé i ke: Se é fa denier ya nnyon tô kpaun é kpekpe nun bo kangangan'n, o su dyu'a bé ngba.
- ⁸André, Simon Pierre i niaan bian b'o ti i sonnzonfue kun'n, o sé i ke:
- ⁹Gbanflen kaan kun ô wa, o le orge kpaun nnun nin dyué nnyon. ?Sange swran wlawla nga, o dyu bé nin?
- ¹⁰Jésus sé ke: Anh sé bé man bé kwlaa bé gua asé. Idyré kpanngban ô lika so'n nun le, nan ba gua asé. Bé nun yasua kaklaakla'm bé dyu akpi-nnun.
- ¹¹Jésus faa kpaun'n, ke o laa Nyanmien asé'n, o fa tyetyee bé. O fa dyué ng'o dyu bé'n tyetyee bé so ékun.
- ¹²Ke bé ku yili'n, o sé i sonnzonfue'm bé ke, bé ise i sinsin b'o ka le'n nan i wié fi a mlinman.
- ¹³Bé isaa orge kpaun nnun bo bé dili'n i ônga'n gbôgbô blu-nin-nnyon.
- ¹⁴Ke swran'm bé wuun atre so'n bo Jésus yili'n, bé sé ke: Nanwle, bian nga ye o ti Nyanmien nuan idyofue bo bé keen i nde ke oh bah men'n nun wa nion.
- ¹⁵Ke Jésus wuun ke bé su wa tre siéé famien'n, i ngunmin se i sin oo kpole'n su lo ékun.

Jésus i nzué'n su nantile

(Matt 14:22-27; Marc 6:45-52)

- ¹⁶Ke alie dyoli'n, i sonnzonfue'm bé oo fete'n nuan lo,
- ¹⁷bé fuu alié kun nun bé klé bé ti Capernaüm bué lie'n su fete'n bué kun lo. Ke oh yôh so'n, wuun lika'n wa dun, Jésus kusu nian tô'a bé lo.
- ¹⁸Aunngban'n kpee kéklé kpa, o man nzué'n kedyé dan.
- ¹⁹Ke bé oli bé dyuu kilo nnun annze nsien, bo bé wun ke Jésus su nanti nzué'n su ba alié'n wun le'n, sre kuun bé.
- ²⁰Ye Jésus sé bé ke: Mion, nanh sre kun amun!
- ²¹O man bé klun dyoli nan ba fe, kpekuun alié'n wa si, ba dyu kan bé ko'n.

Swran'm bé kundee Jésus

22Ke alie tyennin'n, swran wlawla nga bé kaa nzué'n sin lo'n, bé wla kpen su ke alié kunngba tye ye o ô nzué'n nuan leo. Jésus kusu wa fu'e i sonnzonfue'm bé sin, bé ngunmin ye bé olio.

23Sannge alié wié'm bé fin Tibériade bé dyuu kan é Min'n la Nyanmien asé bo bé dii kpaun le'n.

24Ke swran so'm bé wuun ke Jésus nin i sonnzonfue'm bé nu'an le'n, bé fu alié so'm bé nun bé oo Capernaüm Jésus kundele.

Jésus ti alie b'o man nguan

25Bé kô tôé fete'n bué kun lo, bé use i ke: ?Baba, tyen ônin ye a baa waa?

26Jésus sé bé ke: Nanwle, sa ti bo an kundele min'n, nanh atre bo an wunnin bé'n tio, sannge liké bo an dili bo amun ku yili'n tio.

27Nanh an di dyunman alie b'o satyi'n ti, sannge anh di dyunman alie ng'o satyiman b'o man swran nyan anannganman nguan'n ti. Alie so'n, m bo n katyii Swran'n min ye nh fah man amuon, afin min ye n ti swran bo é Si Nyanmien klé wéiin ke o dyin n sion.

28Bé use i ke: ?Nzu ye é yô nan ya kwla yô liké ng'o ti Nyanmien klun suo?

29Jésus sé bé ke: Liké nga Nyanmien klô ke an yô'n, i waan anh lafi swran b'o sunmenniin'n su.

30O man bé usee i ékun ke: ?Atre ônin ye ah yih klé é bo éh wuinh nan ya lafi o suo? ?Nzu liké ye a wa yô?

31É nannan'm bé dii manne blô lo, afin bé klee ke: «O maan bé nyanmien su lo kpaun ke bé di.»

32Jésus sé bé ke: Nanwle, nanh Moïse ye o fa nyanmien su lo kpaun'n maan amuon, sannge n Si ye o fa kpaun kpa b'o fin nyanmien su lo'n man amuon.

33Afin Nyanmien kpaun'n yele swran ng'o fin nyanmien su lo b'o man menfue'm bé nyan nguan'n.

34Bé sé i ke: Nannan, man é kpaun so'n tititi.

35Jésus sé bé ke: M bobo n ti kpaun b'o man nguan. Swran ng'o ba n sin'n, awé su ku'en lé, ye swran ng'o lafi n su'n, nzué wé su ku'en kun.

36N kan kléé amun ke, an wunnin min, sannge o nin i so'n ngba, an lafi'a n su.

37Swran kwlaa nga n Si fa bé man min'n béh bah n sin, o man swran ng'o ba n sin'n, n su fuenmen,

38afin n fin nyanmien su lo bali, man ba'a m bobo n klun sa yôle, sannge swran ng'o sunmaan min'n, i klun sa ye n yô.

- 39 Anh nian, swran ng'o sunmaan min'n, i liké nga i waan n yô'n ye, i waan swran kwlaa ng'o fa bé maan min'n, nanh m mlin bé nun kun sa, sanngé n tyen bé men'n i awiélie.
- 40 Anh nian, liké nga n Si waan swran'm bé yô'n ye, swran kwlaa ng'o wun i Wa'n b'o lafi i su'n, oh nyanh anannganman nguan, ye nh tyeenh men'n i awiélie.
- 41 Ke o sé bé ke o ti kpaun b'o fin nyanmien su lo dyrali'n ti, Juif'm bé keen i wun nde
- 42 sé ke: ?Nanh Jésus bo é si i si Joseph nin i nin nion? ?O yô se ye i waan o fin nyanmien su ye o balio?
- 43 Jésus sé bé ke: Anh yatyi amun kônviabô idyole'n.
- 44 Swran fi kwla ba'a n sin, san bé nga n Si b'o sunmaan min'n o man bé ba n sin'n, bé ye nh tyen bé men'n i awiélieo.
- 45 Nyanmien nuan idyofue'm bé klee ke: «Nyanmien wa klé bé kwlaa bé liké.» Swran kwla ng'o ti n Si nde'n b'o fa su'n, oh bah n sin.
- 46 Nanh ke swran wié a wun n Si lé tio, san swran nga Nyanmien sunmenniin'n, i ye wa wun i léo.
- 47 Nanwle, swran ng'o lafi n su'n, o le anannganman nguan.
- 48 M bobo n ti kpaun b'o man nguan.
- 49 Amun nannan'm bé dii manne blô lo, bé wuli.
- 50 Sanngé kpaun ng'o fin nyanmien su lo'n, se swran di'n, o su wuman.
- 51 M bobo n ti kpaun b'o man nguan, n fin nyanmien su lo ye m balio. Swran ng'o di kpaun so'n wié'n, o su wu'a mlonmlon, min nnen'n ye o ti kpaun so'n bo nh fah man nion. Nh fah man so nan menmenfue'm béh nyanh nguan.
- 52 I so'n ti, akplôwa too Juif'm bé afien, bé sé ke: ?O yô se ye i li waan o kwla fe i wun man é bo é dio?
- 53 Jésus sé bé ke: Nanwle, se amun di'a m bo n katyii Swran'n min nnen'n, ye se an no'an min mmôdya'n, an su nya'an nguan.
- 54 Swran ng'o di min nnen'n b'o non min mmôdya'n, o le anannganman nguan, ye nh tyeenh men'n i awiélie,
- 55 afin min nnen'n ti alie kpa ye min mmôdya'n ti liké kpa bo bé non.
- 56 Swran ng'o di min nnen'n b'o non min mmôdya'n, min nin i ya katyi swran wunmuan, é su ti'a nun.
- 57 Ke n Si b'o ti anannganman'n sunmaan min'n, bo i ti ye n wô le'n, swran nga kusu b'o di min nnen'n, n ti oh tranh le.

58Kpaun ng'o fin nyanmien su lo'n ye, o ti'a ke nga amun nannan'm bé dili bo bé wuli'n sa. Swran ng'o di kpaun so'n, o su wu'a mlonmlon.

59Nde nga ke Jésus kléh liké Capernaüm lo Nyanmien sua'n nun'n o kannin'n ye.

Anannganman nguan'n i nde

60Ke bé tii nde so'n, i sonnzonfue'm bé nun kpanngban bé sé ke: Nde nga ti kéklé. ?Wan ye o kwla fa suo?

61Ke Jésus si ke nde so'n ti i sonnzonfue'm bé su idyo bé kônviabô'n, o usaa bé ke: ?Nde so'n bô amun wla?

62?Se an wun ke m bo n katyii Swran'n n su fu kan n wô lo laa'n, amunh yôh amun wun se?

63Nyanmien Wawe'n ye o man nguan nion, bé wunnen'n kwla yô'a liké fi. Nde nga n kan klée amun'n ti Nyanmien Wawe'n lie, bé man nguan.

64Sange swran wié'm bé ô amun nun bo bé lafi'a su. Afin ke o fin i bôbôle nun'n, Jésus si bé nga bé su lafi'e i su'n nin swran ng'oh feh man swran mun'n.

65Ye o sé ke: I so'n ti ye n séé amun ke, swran nga n Si a me'en i atin ke o bla n sin'n, o kwlaa baman nion.

66Ke o fin le'n, i sonnzonfue'm bé nun kpanngban bé tii bé wun ba su'e i su kun.

67I so'n ti, Jésus usee i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé ke: ?Amun li, an ko'a wié?

68Ye Simon Pierre sé i ke: ?Wan sin ye é koo? O nde'n ye man é nyan anannganman nguaan.

69É lafi su ye é si ke a ti Nyanmien i Swran.

70Jésus usa bé ke: ?Amun swran blu-nin-nnyon'n, nanh min ye n faa amuon? Sange o nin i so'n ngba, ke min ye n faa amun'n, amun nun kun ti mmusu'm bé si Satan'n i swran.

71Simon Iscariot i wa Judas b'o ti i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé nun kun b'oh feh man swran mun'n i nde ye o kaan.

Jean 7

Jésus niaan'm bo bé lafi'e i su'n

1Ke o yôô so'n, i sin Jésus wlanwlan Galilée men'n nun, o klô'a ke o wlanwlan Judée men'n nun kun, afin Juif'm bé kunnde ke béh kuinh lo.

2Ke oh yôh so'n, wuun Juif'm bé akpa'n i tyen dile'n wa mantan.

³I niaan'm bé sé i ke: Dyaô wa ko Judée mon o sonnzonfue'm bé wun sa nga a yô bé'n bé wié.

⁴Se swran kun klô ke bé si i sa ng'o yô bé'n, o yô'a bé nvialie nun, o yô bé nzra nun. Se o waan a yô ninngé so'm bé sakpa'n, yô bé nzra nun.

⁵I niaan'm bé bobo bé lafi'e i su.

⁶Jésus sé bé ke: N tyen lie'n nian dyuman, sanngé amun lie'n, tyen'n kwlaa ti amun tyen kpa.

⁷Swran'm bé kpo'a amun, sanngé n lie'n bé kpo min, afin n séé bé ke bé nyôlie'n ti tete.

⁸Amun bobo anh wo tyen'n i dile. N lie'n, n su ko'a tyen so'n i bô wié, afin n tyen lie'n nian dyuman.

⁹Ke o séé bé so'n, o kaa Galilée le.

Sa nga Jésus yôô bé akpa'n i tyen dile nun'n

¹⁰Ke i niaan'm bé oo tyen so'n i dile'n, i sin i kusu o wa kpuu bé, sanngé wa yi'e i wun nglô, o oo nvialie nun.

¹¹Ke béh dih tyen'n, Juif'm bé kundee, bé sé ke: ?O ô nin?

¹²Swran kpanngban bé tu i wun aswré, wié'm bé waan: Swran kpa. Wié'm bé kusu bé waan: Nanh swran kpa, o ti swran satyifue.

¹³Sanngé Juif'm bé nyrun sre ti, swran fi wa kwla ke'en i nde wéinwéin.

¹⁴Ke bé bô tyen dile'n bô b'o dyuu i afien'n, Jésus oo Nyanmien sua dan'n nun swran'm bé liké kléle.

¹⁵O bô Juif'm bé nuan, bé sé ke: ?Bian nga wa sua'an liké'n, o yô se ye o si fluwaa?

¹⁶Jésus sé bé ke: N liké nga n klé'n, o fi'an m bobo, o fin swran ng'o sunmaan min'n.

¹⁷Swran ng'o klô ke oh yôh i klun sa'n, oh sih ke liké nga n klé'n o fin i, annze m bobo n kpe n klun ye n kléo.

¹⁸Swran ng'o kpe i bobo klun ké liké'n, o kundee i bobo dunman. Sanngé swran ng'o kundee ke swran ng'o sunmenniin'n nyan dunman'n, o ti swran kpa, sa te kaan sa bo'en i wun.

¹⁹?Moïse ye o fa mmla'n maan amuon, nenh io? Sanngé amun nun wié fi fa'a su. ?Nzu ti ye an klô ke amunh kunh mion?

²⁰Swran'm bé sé i ke: O kpa'n, liké wié su o su. ?Wan ye o klô ke oh kunh woo?

²¹Jésus sé bé ke: N yôô sa kun o bô amun kwlaa amun nuan.

22Moïse ye o kléé amun ke an wla yasua'm bé kleon, sanngé nenh i ye o kpee i baa, amun nannan mun ye bé kpelio. Ye an wla swran'm bé klen sabbat b'o ti amun tyen te'n.

23?Se an wla bé klen sabbat tyen nan amuan satyi'a Moïse mmla'n, nzu ti ye swran ti blé wunmuan kun bo n yôé dyuédyué sabbat tyen'n ti, an fa min wun yaa?

24Nanh an nian swran i wafa ng'o ti'n an fa di nde'n, sanngé anh di nde nanwle su.

?Jésus ye o ti Christ nion?

25Jérusalemfue wié'm bé sé ke: ?Nenh i ye bé waan béh kuinh nion?

26Nian, i ye o su idyo nzra'n nun ye'n, sanngé bé sé'e sa fi! ?É si'm bé wuun i wle kpa ke i ye o ti Christ nion?

27Bian nga lie'n, é si i finwle, sanngé Christ lie'n, se o ba'n, swran fi su si'e i finwle.

28I so'n ti, ke Jésus kléh liké Nyanmien sua dan'n nun'n, o kpan séé ke: ?An si min, an si min finwle? Nanh m bobo n tiaun ye m balio, sanngé swran ng'o sunmaan min'n ti nanwlefue, an simen.

29M bobo n sii, i wun lo ye n fion, i ye o sunmaan mion.

30O man bé waan béh treeh, sanngé i trale tyen nian dyuman ti, swran fi sa a kenmen.

31Swran so'm bé nun louun kpa bé lafi i su, bé sé ke: ?Se Christ ba'n, oh yih atre tra bian nga lie'n?

Bé sunmaan sôndya mun ke bé kô tra Jésus

32Pharisifue'm bé ti i wun aswré nga swran'm bé tu'n. O man Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue'm bé yii sôndya mun ke bé kô tree.

33Jésus sé ke: N te ô amun wun wa kan, o yô kan'n, nh koh swran ng'o sunmaan min'n i sin.

34An wa kunnde min, an su wu'an min, afin lika nga nh koh lo'n, an su kwla ko'a lo.

35Juif'm bé usa bé wun ke: ?Nin ye o wa ko bo é su wunmen nion? ?O wa ko Juif'm bo ba sanndi ba kô tran Grec'm bé nun'n bé sin, nan oh kléh Grec'm bé liké?

36?Ke o sé ke, é wa kunndee, é su wunmen, ye lika nga oh koh lo'n, é su kwla ko'a lo wié'n, i bô yele ônin?

Nzué ba bo bé nun nzué'n man nguan'n

37 Bé tyen dile'n i tyen kasien b'o ti bé tyen'n i dan'n, Jésus dyin bé afien le, o kpan séé ke: Swran kwlaa nga nzué wé kuin'n, o bla n sin o wa non.

38 Swran ng'o lafi n su'n i awlen'n wa katyi ke nzué ti sa, i nun ye nzué ba bo bé nun nzué'n man nguan'n, béh fionh. Afin é kenngen i so Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun.

39 Sa ti b'o séé so'n yele Nyanmien Wawe'n bo bé nga bé wa lafi i su'n béh nyenh'n. Ke oh yôh so'n, wuun Nyanmien nian fe'e i Wawe'n nian manman, afin o nian yi'a Jésus i wafa ng'o ti'n i nglô.

Jésus ti swran'm bé buu bé wun nun

40 Ke swran so'm bé nun wié'm bé tii nde so'n, bé sé ke: Bian nga ye o ti Nyanmien nuan idyofue sakpa nion.

41 Wié'm bé kusu bé waan: Bian nga ye o ti Christ nion. Ye wié'm bé usa ke: ?Ai, Galilée ye Christ'n fion?

42 ?Ba kle'e Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun ke, Christ'n fin David ôsu'n nun Bethléhem David klo lo?

43 I so'n ti, swran'm bé bubuu bé wun nun.

44 Bé wié'm bé waan béh treh, sange swran fi sa a kenmen.

Juif kpenngben'm bo bé lafi'a Jésus su'n

45 Ke sôndya'm bé saa bé sin Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue'm bé wun lo'n, bé usa bé ke: ?O yô se ye amuan tre'e i a bamaan?

46 Ye sôndya'm bé sé ke: Swran fi nian ka'an nde ke bian nga sa lé.

47 Pharisifue'm bé usa bé ke: ?Amun kusu, amun man wa laka amun wié?

48 ?É kpenngben nin Pharisifue'm bé nun wié a lafi i su?

49 Swran nga'm bé lie'n, bé si'a mmla'n, o man Nyanmien a bô bé sannzan!

50 Nicodème b'o lé kun o oo Jésus wun lo'n, o ti Pharisifue so'm bé nun kun, o sé bé ke:

51 É mmla'n nun swran nga bé nian ti'e i nuan nun nde bo bé nian wu'an sa ng'o yôli'n, bé bu'e i fo.

52 Bé sé i ke: ?O kusu, a ti Galiléefue? Kanngan Nyanmien Nde nga bé kleli'n nian, ah wunh ke Nyanmien nuan idyofue fi fi'an Galilée.

53 [Ke o yôh so'n, nga dyaô ko i awlô, nga dyaô ko i awlô.

Jean 8

Bla'n b'o kundee bian i wun bô'n

- 1**Ye Jésus kusu oo Olive Ôka'n su loo.
- 2**Ke alie tyennin nglemun kpa'n, o se i sin Nyanmien sua dan'n nun lo ékun. Swran'n kwlaa bé bee i wunle. O traan asé ye o so bé liké kléle'n suo.
- 3**Mmla kléfue nin Pharisifue'm bé nin bla kun bo bé wuun ke o su kunnde bian i wun bô'n bali,
- 4**bé dyreen swran'm bé afien le, bé sé Jésus ke: Ndya, bla nga é kô tree nin bian, o su kunnde bian i wun bô.
- 5**Moïse klee mmla'n nun ke bla ng'o yô sa ke nga sa'n, é fin i yebue é kuin. ?Ye o kusu, o wannze?
- 6**Bé keen i so ke béh fah se nian nan béh nyanh sa wié dyran su senmen. Sange Jésus keen i wun asé o fe i sa klekle asie wun.
- 7**Ke bé te use i sa'n, o meen i wun su, o sé bé ke: Amun nun swran ng'o nian yô'a sa te kaan sa lé'n, mon o dun mmua fin i yebue.
- 8**Ye o keen i wun asé o so asie i kleklele'n su ékuon.
- 9**Ke bé tii nde so'n, bé kpenngben mun nga dyaô blele ko, nga dyaô blele ko lélé o fa tôô bé kangan mun, o kaa Jésus nin bla'n b'o dyin afien le'n.
- 10**Ye Jésus meen i wun su o use i ke: ?Mmô, bé ô nin? ?Swran fi a sé'a ke oh kunh o?
- 11**Ye i waan: Een, Ndya. Ye Jésus sé i ke: N kusu, n sé'a ke bé kun o. Ko, sange nanh yô so kun].

Jésus séé ke i ye o kpadya men'n nuon

- 12**Jésus kan klé bé ékun ke, i ye o kpadya men'n nuon, swran ng'o su i su'n, kpadyale so'n b'o man nguan'n o man oh wunh asé, o su nanti'a aôsin'n nun lé.
- 13**I so'n ti, Pharisifue'm bé sé i ke: A yi o bobo o wun aye, o wun nde nga a kan'n ti'a nanwle.
- 14**Jésus sé bé ke: O ti nanwle ke n kan m bobo min wun nde, kannze n ken i so'n, o ti nanwle, afin n si n finwle nin n kowle. Sange an si'a n finwle nin n kowle.
- 15**Amun lie'n, an kan swran wun nde ke klo swran fa yô'n sa, sange n lie'n, n ka'an swran wun nde.
- 16**Se swran nga an wun ke n ken i wun nde'n, wuun o ti nanwle, afin nanh n ngunmin ye n kan nde so nion, sange swran ng'o sunmaan min'n o dyin n sin.
- 17**Bé klee amun mmla'n nun ke, se swran nnyon bé kan nde kun'n o ti nanwle.
- 18**N kan m bobo min wun nde, ye n Si b'o sunmaan min'n, i kusu ti n lalôfue.

19| so'n ti, bé use i ke: ?O Si'n wô nin? Jésus sé bé ke: An si'a min nin n Si'n. Se an si min'n, wuun an si n Si kusu.

20|Ke Jésus kléh liké Nyanmien sua dan'n nun b'o ô sika guawle'n i wun le'n, ye o kaan nde so nion. Swran fi a tremen, afin i tyen'n nian dyuman.

Lika ng'o ko lo'n bé su kwla ko'a lo wié

21|Jésus sé bé ékun ke, o su ko, bé wa kundee, sanngé bé sa te'n kah bé wun béh wuh. Lika ng'o ko lo'n, bé su kwla ko'a lo wié.

22|Juif'm bé usaa ke: ?O wa kun i wun ti ye o sé ke, liká ng'o ko lo'n é su kwla ko'a lo wié?

23|Ye o sé bé ke: An ti asie'n su wafue, n kusu n ti nglô lofue, an ti men nga nun fue, n ti'a men nga nunfue.

24| so'n ti ye n séé amun ke amun sa te'n kah amun wun, amunh wuh nion, afin se an lafi'a swran wafa nga n ti'n su'n, amun sa te'n kah amun wun amunh wuh.

25|Bé use i ke: ?A ti o lie nzu? O sé bé ke: Swran wafa nga n ti'n, ye n kan kléli amun i bôbôle nun nion.

26|Amun wun nde kpanngban ô le bo n kwla kan n dyran su bu amun fo. Sanngé swran ng'o nunmaan min'n ti nanwlefue ti, o man nde ng'o kan kléé min'n, i ye n kaan.

27|Ba wu'en i wle ke i Si nde ye o kan klé béo.

28| so'n ti, o sé bé ke: Tyen nga an man m bo n katyii Swran'n su su'n, i tyen so'n nun ye amunh sih n wafa nga n ti nion. Ye amunh sih ke m bobo n kpe'a n klun n yô'a liké fi, san nde nga n Si kan klé min'n ye n kaan.

29|Swran ng'o sunmaan min'n, o dyin n sin. Wa dyaô'a n sin, afin n yô i klun sa tyen kwlaa.

30|Nde so'n bo Jésus kannin'n ti, swran kpanngban kpa bé lafi i su.

Nanwle'n ti amunh nyanh amun ti

31|Ye o sé Juif nga bé lafi i su'n bé ke: Se an fa min nde nga n kan'n su kpa'n, wuun an ti n sonnzonfue sakpa.

32|Amunh sih nde ng'o ti nanwle'n, ye nde nanwle so'n ti amunh nyanh amunh ti.

33|Bé sé i ke: É ti Abraham anunman, é nian yô'a swran fi kanga lé. ?O yô se ye man a sé ke, éh nyanh é ti nion?

34|Jésus sé bé ke: Nanwle, se sa te'n ti swran'n, wuun swran kwlaa ng'o yô sa te'n o katyi i kanga.

35|Kanga'n ka'a awlô kun nun titi, sanngé diéwa ba'n ka awlô nun le titi.

36 Se Nyanmien Wa'n kpo amun ti'n, amunh nyanh amun ti mlonmlon.

37 N si ke an ti Abraham anunman, sanngé an klô ke amunh kunh min, afin an fa'a nde nga n kan'n su.

38 Liké nga n wuin n Si wun lo'n, i nde ye n kaan, ye amun kusu, liké nga amun si lie'n kléé amun'n, ye an yôo.

Amun si yele Satan

39 Bé sé i ke: É si'n yele Abraham Jésus sé bé ke: Se Abraham wa yele amun'n, wuun sa nga Abraham yôô bé'n, amunh yôh wié.

40 N kan nde nanwle nga Nyanmien kan kléé min'n klé amun, sanngé an klô ke amunh kunh min. Abraham a yô'a sa nga lé.

41 Liké nga amun si'n yô'n, i wié ye an yôo. Bé sé i ke: Nanh téklé ba yele é. É si ti kunngba tye, é si so'n yele Nyanmien.

42 Jésus sé bé ke: Se Nyanmien ti amun Si sakpa'n, wuun amunh klôh n sa, afin n fin Nyanmien wun lo, i dunman nun ye n wô waa. Nanh n tiaun ye m balio, i ye o sunmaan mion.

43 ?Nzu ti ye an wu'an nde nga n kan klé amun'n i wleo? Afin an klô'a ke an tié.

44 Amun si'n yele mmusu'm bé si Satan'n, ye an klô ke amunh yôh amun si so'n i klun sa. Ke o fin i bôbôle nun'n, o ti swran kunfue, o di'a nanwle mlonmlon, afin o si'a nanwle'n. O bua atô, afin atô'n ti i nzuen, atô'n ti i dyunman, i ye o ti atô buafue'm bé si nion.

45 N lie'n, ke n di nanwle klé amun'n ti, an lafi'a n su.

46 ?Amun nun ônin ye o kwla si i wué nun sé ke n yôô sa teo? ?Se n di nanwle'n, nzu ti ye an lafi'a n suo?

47 Swran ng'o ti Nyanmien lie'n, o tié nde ng'o kan'n. Ke bo an ti'e i lie'n ti ye nde ng'o kan'n an timan nion.

Jésus nin Abraham

48 Juif'm bé sé i ke: ?Ke é sé o ke a ti Samariefue ye liké wié su o su'n, é nde'n ti'a nanwle?

49 Jésus sé bé ke: Liké su'a n su, swran ye m bu n Sio, sanngé an bu'a n swran.

50 N lie'n, m bobo n kunnde'a n dunman, swran kun ye man n nyan dunmaan, i ye oh kpeh é nuon.

51 Nanwle, swran ng'o fa min nde'n su'n, o wu wa'a mlonmlon.

52 Juif'm bé sé i ke: Sien'n, ya wun i wle kpa ke liké wié su o su. Abraham wuli, Nyanmien nuan idyofue'm bé wuli, sanngé o li o waan, swran ng'o fo o nde'n su'n, o su wu'a mlonmlon.

53?A ti kpa tra é nannan Abraham b'o wuli'n? Nyanmien nuan idyofue'm bé kusu bé wuli. ?O kpa'n, a bu o wun se?

54Jésus sé ke: Se m bobo n dunman ye n kunnde'n, n su nyenmen. N Si bo amun waan o ti amun Nyanmien'n, i ye man n nyan dunmaan.

55Sannge an simen, n lie'n, n sii. Se n sé ke n simen'n, wuun n ti atô buafue ke amun sa. Sannge n sii, ye n fe i nde'n su.

56Ke amun nannan Abraham bu ke oh wunh min tyen'n, o yô i fe dan, o wuun tyen so'n ye i klun dyoli.

57Ye Juif'm bé sé i ke: ?O bo a nian di'a afue ablénun'n, a wuun Abraham?

58Jésus sé bé ke: Nanwle, ke béh wuh Abraham'n, wuun n wô le.

59I so'n ti, bé isaa yebue ke béh fah fiin, sannge o fin Nyanmien sua dan'n nun le fitée blelele.

Jean 9

Jésus tikée bian bo bé wuu i anyansi'n i nyin

1Ke Jésus sinh'n, o wuun anyansifue kun bo bé wuu i nin i'n.

2I sonnzonfue'm bé usee i ke: ?Baba, bian nga, o yô se ti ye bé wuu i anyansifueo, i bobo yôô sa wié annze i si nin i nin bé yôô sa wié ti ye bé wuu i soo?

3Jésus sé ke: Nanh ke i bobo annze i si nin i nin bé yôô sa wié tio. Sannge bé wuu i so nan i ti bé wun sa nga Nyanmien yô'n.

4Ke lika'n te ô nun'n, man é di swran ng'o sunmaan min'n i dyunman'n. Lika'n su wa san, ke o kô san'n, swran fi kwla di'a dyunman.

5Ke n te ô men'n nun wa'n, min ye n kpadya men'n nuon.

6Ke i nuan toli'n, o tee i nuan nzué asie wun, o fe i sa fa kpita fa kpee anyansifue'n i nyinma'n su,

7ye o sé i ke, o o kô wunnzin i nyrun gblé nga bé flee Siloé'n nun. Dunman so'n i bô yele Sunmanfue. O o lo kô wunnzin nun, ke oh seh i sin'n, wa wun asé.

8I tranfue nin bé nga laa bé wun ke o sresre'n, bé sé ke: ?Nanh bian'n bo ye o tran lé sa sresre ninngé'n ye?

9Bé wié'm bé waan: lo. Bé wié'm bé kusu bé waan: Nenh io, sannge o fe. Ye i bobo waan: Mion.

10O man bé usee i ke: ?O yô se ye o nyinma'n tikélio?

11O sé bé ke: Bian nga bé flee Jésus'n, o kpita nnotie fa kpee min nyin su, o sé n ke, n kô wunnzin nun Silo'é'n nun. N woli kô wunnziin nun, kpekuun man wun asé.

12Bé use i ke: ?Bian so'n wô nin? O sé ke: Man wunman kan o olio.

Pharisifue'm bé usaa bian bo i nyin tikéli'n i sa

13Bé fa bian so'n b'o ti anyansifue bo i nyin tikéli'n woo Pharisifue'm bé nyrun lo.

14Afin lé kun so'n bo Jésus kpita nnotie fa tikée i nyin'n, o ti sabbat b'o ti bé tyen te'n.

15I so'n ti, Pharisifue'm bé kusu bé usa bian'n ke o yôli b'o man o wuun asé'n. O sé bé ke: O fa nnotie kaan kpee min nyin su, n kô wunnzin nun ye n wuun aséo.

16Pharisifue'm bé wié'm bé sé ke: Bian so'n tyi'a sabbat'n, o man nanh Nyanmien ye o sunmeen io. Bé wié'm bé kusu bé waan: ?Se swran kun ti sa te yôfue'n, o yô se ye o kwla yi atre ke nga saa? Kpekuun ba bu bé wun nun.

17Pharisi fue'm bé usa anyansifue'n ékun ke: ?Ke o tikée o nyin'n, o bobo a bu i se? O sé ke: O ti Nyanmien nuan idyofue,

18Sannge Juif'm ba lafi'a su ke o ti anyansifue ye wa wun aséo, san bé flee i si nin i nin

19bé usaa bé. Bé usa bé ke: ?Amun wa'n bo an ken i nde ke bé wu i anyansifue'n i ye? ?O yô se ye wa wun aséo?

20I si nin i nin bé sé ke: É si ke é wa nion, é wui so.

21Sannge ke o yôli b'o man wa wun asé'n, ya wu'en i wle. Ye swran ng'o tikée i nyinma'n, é simen. I bobo ye ô leo, o ti'a bakan, anh wuse, oh kanh.

22Sa ti bo i si nin i nin bé sé so'n, sre kun bé Juif'm bé wun. Afin Juif'm ba dun mmua wun bé wun bé nen a se su ke, swran kwlaa ng'o sé ke Jésus ti Christ'n, béh kenh i bô o su wlu'a Nyanmien sua'n nun kun.

23I so'n ti ye i si nin i nin bé séé ke: O ti'a bakan, anh wuse nion.

24Pharisifue'm bé flee anyansifue'n ékun, bé sé i ke: La Nyanmien asé, é si ke bian so'n ti sa te yôfue.

25O sé bé ke: Se o ti sa te yôfue ô, se o ti'a sa te yôfue ô, n wu'en i wle. Sa kun nga n wun i wle'n yele ke laa n ti anyansifue, sannge sien'n man wun asé.

26Bé use i ke: ?Nzu ye o yô maan o? ?O yôli o nyinma'n se ye o tikélio?

27O sé bé ke: Man kan klé amun laa, amuan fa'a su. ?O yô se ye an klô ke n ken i ékuon? ?Amun kusu, an klô ke amunh katyih i sonnzonfue wié?

28 Bé kpee i nzôwa, bé sé i ke: Wo ye a ti bian so'n i sonnzonfue, é lie'n é ti Moïse i sonnzonfue.

29 É si ke Nyanmien kan nde klée Moïse, sanngé bian nga lie'n, é si'e i finwle bobo.

30 O sé bé ke: Ééé, abônuan sa yele nga kannze an sé ke an sié i finwle'n, sanngé n lie'n, o tikée n nyinma'n!

31 É si ke se sa te yôfue sé Nyanmien ke yô sa'n, o te'a su, sanngé swran ng'o bu i swran bo i nyin yi'n, i sofue'n ye o te i suo.

32 É nian ti'e i lé ke swran kun a tiké swran bo bé wu i nin anyansi'n i nyinma lé.

33 Se nanh Nyanmien ye o sunmaan bian so'n, wuun o kwla yô'a liké fi.

34 Bé sé i ke: ?O bo ke bé wuu wo'n, sa tete'n ye o ti o dyunman'n, a wa klé é liké? Ye bé keen i bôo.

Bé nga bé wu'an Nyanmien ninngé'm bé wle'n

35 Jésus tii i ke ba i bô. O kô wunniin, nan wa use i ke: ?A lafi i b'o katyii Swran'n i su?

36 O sé ke: Ndya, klé min swran so'n man n lafi i su.

37 Jésus sé i ke: A wunniin, i ye o su kan nde klé o ye'n.

38 O man o sé ke: Nannan, n lafi o su. Ye o kôto i bô menmeen io.

39 Ye Jésus sé ke: M baa men'n nun swran'm bé nun kpale nan bé nga bé wu'an asé'n bé wun asé, ye bé nga bé wun asé'n, bé katyi anyansifue.

40 Ke Pharisifue wié bo bé nin i ô le'n bé tii nde so'n, bé use i ke: ?É kusu é ti anyansifue wié?

41 Jésus sé bé ke: Se an ti anyansifue'n, wuun bé bu'a amun sa te yôfue, sanngé ke amun waan an wun asé'n, o man amun sa te'n kah amun wun.

Jean 10

Bua tuin'n i wun nyandra

1 Nanwle, swran ng'o si'an bua'm bé tuin'n i anuan'n nun b'o sin lika ufle wlu lo'n, o ti awiéfue nin kakadyéfue.

2 Sanngé swran ng'o sin anuan'n nun'n, i ye o ti bua tafue nion.

3 Swran ng'o nian anuan'n su'n, o tiké i anuan, bua'm bé ti i nen'n. Bua'm bé ti i lie, o fa bé dunman'n flefle bé, o fa bé fité guasu lo.

4 Ke wa fa bé kwlaa a fité lo'n, o dun mmua bé nyrun, bé su i su, afin bé si i nen'n.

⁵Bé su'a swran wié su, sanngé bé wanndii, afin bé si'e i nen'n.

⁶Jésus bu nyandra so'n kléé bé, sanngé ba wu'an liké ng'o ken i nde klé bé so'n i wle.

Jésus ti Bua Tafue Kpa

⁷Jésus sé bé ékun ke: Nanwle, n ti bua'm bé tuin'n i anuan.

⁸Bé kwlaa nga bé duun mmua min nyrun'n, bé ti awiéfue nin kakadyéfue, sanngé bua'm ba su'a bé su.

⁹N lie'n, n ti anuan, swran ng'o sin min nun'n, oh fitéh nun, oh wluh, oh fitéh, ye oh nyanh didiwle.

¹⁰Bua'm bé wuale, nin bé kunle, nin bé nunnunle ti ye awiéfue'n baa, sanngé n lie'n ke o kô yô nan bua'm ba nyan nguan, nan ba nyan bé ti, nan bé wun a dyo bé fouun'n ti ye m balio.

¹¹N lie'n, n ti bua tafue kpa, bua tafue kpa'n fe i wun tô i bua'm bé ti.

¹²Sanngé bua sunianfue'n b'o ti'a bua tafue, bo bua'm bé ti'e i lie'n, ke o wun ke gbôklô'n su ba'n, o katyi b éwanndi. Gbôklô'n wa wlu bé nun, kpekuun ba bô a sanndi.

¹³Sa ti b'o wanndi'n yeke ke o ti dyunman difue b'o kunnde i sika, o man bua'm bé nde mienmen.

¹⁴⁻¹⁵N lie'n, n ti bua tafue kpa. Ke n Si si min bo n kusu n si n Si'n, i kunngba'n, n si m bua mun ye bé kusu bé si min. Ye n fa min wun man m bua mun.

¹⁶M bua'm bé wié ô le bo bé nu'an tuin nga nun. San nh fah bé sofue mun ba, béh tih min nen, bé akpasua'n yôh kun ye bé tafue kun.

¹⁷N Si klô min, min wun bo n fa man nan man nyan nguan ékun'n ti.

¹⁸Swran fi kwla kpe'a min nguan'n i sin, m bobo n klun su ye n fa min wun maan. N kwla fa min wun man, ye n kwla nyan nguan ékun. Afin i so ye n Si kan kléé n ke n yô.

¹⁹Nde so'n ti, Juif'm bé buu bé wun nun ékun.

²⁰Bé nun kpanngban bé sé ke: Liké wié su i su. I ti a satyi. ?Nzu ti ye an tié nde ng'o kan nion?

²¹Wié'm bé sé ke: I nde ng'o kan'n, o fa'a swran bo asie usu a satyii'n i nde. ?Asie usu kwla tiké anyansifue nyinma?

Juif'm bé Jésus i blô yile

²²Ke wawa'n kpennin bo béh dih Nyanmien sua dan'n i Nyanmien sa nun wlale'n i tyen Jérusalem lo'n,

- 23 Jésus wlanwlan ala'n bo bé flee Salomon'n i bô Nyanmien sua dan'n nun le.
- 24 Juif'm bé kpe sin yielii, bé use i ke: ?Tyen ônin bo tye ye wo man é wla'n guah aséo? Se wo ye a ti Christ'n, di i nanwle wéiin klé é.
- 25 Jésus sé bé ke: N kan kléé amun laa, amuan lafi'a n su. Sa nga n Si dunman nun n yô bé'n, bé ti n lalôfue.
- 26 Sannge an lafi'a n su, afin an nu'an m bua'm bé nun wié.
- 27 M bua'm bé ti n nen, n si bé, ye bé su n su.
- 28 M man bé anannganman nguan, bé su nunnu'an lé, ye swran fi su dé'a bé n sa nun.
- 29 N Si b'o fa bé maan min'n i dan'n tra liké'n kwlaa, ye swran fi kwla dé'a bé i sa nun.
- 30 Man nin n Si é ti kun.
- 31 Juif'm bé faa yebue ékun ke bé fa fiin.
- 32 Jésus sé bé ke: M man wunnin sa kpakpa bo n yô bé n Si fanngan nun'n. ?Sa so'm bé nun ônin ti ye man amun waan amunh finh n yebue kun mion?
- 33 Juif'm bé sé i ke: Nanh ke sa kpa bo a yôli'n ti ye é waan éh kunh o, sannge Nyanmien dunman bo a satyi, ye o bo a ti swran bo a yô o wun ke a ti Nyanmien'n, i ti ye é waan éh kunh oo.
- 34 Jésus sé bé ke: ?Ba kle'e amun mmla'n nun ke Nyanmien sé ke: «An ti ke Nyanmien sa.»?
- 35 É si ke swran fi kwla nunnu'an Nyanmien nde nga bé kleli'n. Bé klee ke bé nga Nyanmien fe i mmla'n maan bé'n bé ti ke Nyanmien sa.
- 36 ?Se o ti so'n, m bo Nyanmien fa min sié ke n di i dyunman'n b'o sunmaan min men'n nun'n, ke n sé ke n ti Nyanmien Wa'n, nzu ti ye an sé ke n satyi Nyanmien dunmaan?
- 37 Se n yô'a sa nga n Si yô bé'n, nanh an lafi n su!
- 38 Se n yô bé'n, kannze an lafi'a m bobo n su'n, sannge anh lafi sa so'm bé su nan amuan wun i wle kpa ke min nin n Si é ti swran wunmuan.
- 39 I so'n ti, bé baa ékun, bé waan béh treh, sannge o flôô bé sa nun.
- 40 Jésus oo Jourdain'n sin lo ékun, lika nga Jean yôô swran'm bé baptême lo laa'n, o traan lo.
- 41 Swran kpanngban bé bee i wun le, bé sé ke: Jean wa yi'a atre fi, sannge bian nga i wun nde ng'o kannin'n, i kwla so'n ti nanwle.
- 42 Ye swran kpanngban bé lafii i su lika so'n nun le.

Jean 11

Lazare i wule

- 1** Bian kun bé flee Lazare o too tukpatye. O fin Béthanie bo Marie nin i niaan bla Marthe bé fin lo'n.
- 2** Marie so'n ye o fa blofue nzué guaa é Min'n wun ye o fe i timuen nunnun i dya wun nion. Lazare so'n b'o too tukpatye'n o ti i niaan.
- 3** I niaan bla nnyon so'n bé sunmaan swran ke o kô sé bé Min Jésus ke, i swran kpa'n wa to tukpatye.
- 4** Ke Jésus tii i so'n, o sé ke: Tukpatye so'n ti'e i wié lie, sanngé o too tukpatye so'n nan Nyanmien dunman'n fu ye i ti Nyanmien man i Wa'n nyan nyrun.
- 5** Jésus klô Marthe nin i niaan bla ye Lazare bé sa.
- 6** Ke o tii i ke Lazare a to tukpatye'n, o dii lé nnyon lika ng'o ô lo bo bé sé i ke wa to tukpatye'n nun le.
- 7** I sin, o sé i sonnzonfue'm bé ke: Man é wo Judée lo.
- 8** I sonnzonfue bé sé i ke: Baba, ke Juif'm bé kunnde ke béh finh o yebue béh kunh wo'n, o nian tyeman. ?Ye ah koh lo ékuon?
- 9** Jésus sé bé ke: ?Tyen ba kun nun do'n ti'a blu-nin-nnyon? Se swran kun nanti wia'n nun'n, i dya kplaman, afin o wun lika'n wéiin.
- 10** Sanngé se swran kun nanti kongue'n, i dya kpla, afin o wu'an asé.
- 11** Ke i nuan toli'n, o sé bé ke: É dyanvue Lazare a lafi, sanngé nh koh i tinngéle.
- 12** I sonnzonfue'm bé sé i ke: Nannan, se o su lafi'n, wuun oh yôh dyuédyué.
- 13** I wié nde ye Jésus kaan, sanngé bé bu ke lafile kpakpa nde ye o kaan.
- 14** O man Jésus séé bé wéiin ke: Lazare a wu.
- 15** Amun ti, ke n nu'an lo'n o yô n fe, i so'n nun ye amunh lafi n suo. Sanngé man é wo i wun lo.
- 16** I so'n ti, Thomas bo bé flee Nda'n, o séé i wiéngu sonnzonfue nga'm bé ke: Man é kusu é wo wié nan bé kun é ngba.

Jésus tyen swran, bé flee nguan

- 17** Ke Jésus dyuu lo'n, o wun ke bé siéé Lazare wa di lé nnan.
- 18** Béthanie nin Jérusalem bé afien ti kilo nsan.
- 19** Juif kpanngban kpa bé baa Marthe nin Marie bé yakô yôle, bé niaan'n i wié'n ti.
- 20** Ke Marthe tii i ke Jésus su ba'n, o oo i atin kpale, sanngé Marie ti awlô lo.

- 21 Marthe séé Jésus ke: Nannan, se a ô wa'n, wuun n niaan'n wa wuman.
- 22 Sange ke é ô ye'n bobo, n si ke liké nga a sé Nyanmien ke o yô man wo'n, oh yôh.
- 23 Jésus sé i ke: O niaan'n o wa tyen.
- 24 Ye Marthe sé ke: N si ke men'n i awiélie bo swran'm béh tyenh'n, oh tyenh.
- 25 Jésus sé i ke: Min ye n tyen swran muon, m bobo min ye bé fle min nguan nion. Swran kwlaa ng'o lafi n su'n, se o wu'n, oh nyanh nguan ékun.
- 26 Ye swran nga i nyin ô su b'o lafi n su'n, o su wu'a lé. ?A lafi nde so'n su?
- 27 Ye o sé i ke: Een. Nannan, n si ke wo ye a ti Christ Nyanmien Wa bo bé waan oh bah men'n nun nion.

Jésus sunnin

- 28 Ke i nuan toli'n, o oli kô fle i niaan bla Marie blelele, o sé i ke: Ndy a ba, i waan, a bla.
- 29 Ke Marie tii i so'n, o dyaô waka oo Jésus wun lo.
- 30 Ke oh yôh so'n, wuun Jésus nian wlu'a klo'n nun, o te ô kan Marthe nin i yiaa le'n.
- 31 Ke Juif'm bo bé ô Marie wun le bé luelue'n, bé wuun ke wa dyaô waka a fité'n, bé suu i su. Bé bu i ke o su ko asiélie su lo kô sun.
- 32 Ke Marie dyuu kan Jésus ô le'n b'o wunniin'n, o kôtoô i bô, o sé i ke: Nannan, se a ô wa'n, wuun n niaan'n wa wuman.
- 33 Ke Jésus wuun ke o su sun, bo Juif nga bé nin i bali'n bé sun wié'n, i awlen'n kpe i klun, i wun yô i nyeiin.
- 34 O usa bé ke: ?An siéé nin? Bé sé i ke: Nannan, bla'a nian.
- 35 Jésus sunnin.
- 36 O man Juif'm bé sé ke: Nien i klôle b'o klô io.
- 37 Bé wié'm bé sé ke: ?I b'o tikéli anyansifue'n i nyinma'n, o yô se ye o yatyii bian nga le o wulio?

Lazare i tyenle

- 38 I awlen'n kpe i klun ékun, o oo ndia'n su lo. Ndia'n ti yebue bue ye bé fa yebue kun nyiin i anuan.
- 39 Jésus sé ke: Anh yi yebue'n. B'owulie'n i niaan bla Marthe sé ke: Nannan, ke bé siélii'n, i lé nnan ye, o su kpe.
- 40 Jésus sé i ke: ?Man sé'a o ke, se a lafi n su'n, ah wunh ke Nyanmien'n ti kpli?

41 O man bé yii yebue'n. O meen i nyin su nian nyanmien su lo, o sé ke: N Si, kwla ô, afin nde nga n kannin'n, a tili.

42 N si ke a ti min nde'n titi, sanngé sa nga ti ye n sé so'n, n sé so nan swran nga bé sin yia min ye'n, bé lafi su ke wo ye a sunmaan mion.

43 Ke i nuan toli'n, o kpaan kéklé kpa ke: Lazare, fité!

44 B'owulie'n fitéli, tannin tanmué'm bé tyityi i sa nin i dya, ye tannin kun kete i ti. Jésum sé bé ke: Anh nyanndyii mon o o.

Dyole difue dandan'm bé bô yôh kun ke bé kun Jésum

(Matt 26:1-5; Marc 14:1-2; Luc 22:1-2)

45 Juif'm bo bé baa Marie wun le'n bo bé wuun sa nga Jésum yôli'n, bé nun kpanngban bé lafii i su.

46 Sanngé bé nun wié'm bé kô tôh Pharisifue mun bé kan sa nga Jésum yôli'n kléli bé.

47 Ye Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue'm bé nin dyole difue dandan mun, bé sé bé ke: ?É yô bian nga se? Afin o yi atre kpanngban.

48 Se é yatyii le mon o yô so'n, swran'n kwlaa béh lafih i su, ye Romefue'm bé wa satyi é lika ye'n nin é nvlé'n.

49 Bé nun kun bo bé flee Caïphe'n b'o ti Nyanmien nyrun dyranfue dan afue so'n nun'n, o sé bé ke: An wu'an sa fi wle.

50 ?An bu'e i akunndan ke, se swran'm bé ti swran kun wu'n, o ti kpa tra ke nvlé wunmuan'n satyi'n?

51 Nanh ke i bobo kpe i ti nun kannion, sanngé ke i ye afue so'n nun o ti Nyanmien nyrun dyranfue dan'n, ye man Nyanmien fa wlee i nuan nan wa sé ke, san Jésum wuh man nvlé'n.

52 Nanh ke nvlé so'n ngunmin tio, sanngé oh yôh so nan Nyanmien ken i mma'm bo bé sanndili'n bé kwlaa bô nun.

53 O man ke o fin tyen so'n nun'n, i kunle akunndan ye bé buo.

54 I so'n ti, Jésum wlanwla'an nzra'n nun Juif'm bé afien kun, sanngé o tu i bô le oo aawle'n i bué lie'n su klo kaan bo bé fle i Éphraïm'n su, o nin i sonnzonfue'm bé traan lo.

55 Ke Juif'm bé tyen bo bé flee Pâque'n o wa dyu'n, swran kpanngban bé fin kloklo'm bé su bé dun mmua ko Jérusalem bé kô bô bé wun asô nan Pâque'n wa dyu.

56 Bé kunnde Jésum, ke bé ô Nyanmien sua dan'n nun le'n, bé usa bé wiéngu ke: ?An bu i se? ?O su ba'a tyen'n bô wié?

⁵⁷Ke oh yôh so'n, wuun Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue mun ba di a wla swran mun ke, se swran wié si kan Jésus wô'n, o kan man bé kô tre.

Jean 12

Marie guaa Jésus dya'n su blofue nzué

(Matt 26:6-13; Marc 14:3-9)

¹Ke o ka lé nsien nan Pâque'n wa dyu'n, Jésus oo Béthanie, lo ye Lazare b'o tyenniin'n wôo.

²Ke o ô lo'n, bé ton liké menniin. Marthe ye o isa liké so'n man béo. Lazare kusu ô bé nga bé nin Jésus di liké'n bé nun.

³Marie faa nard ngô muen litre sin bo i gua ti kéklé kpa'n guaa Jésus dya'n su, o fe i timuen'n nunnunin. Blofue nzué so'n i fannin'n déé sua'n.

⁴I sonnzonfue'm bé nun kun bo bé flee Judas Iscariot'n bo i ye o wa fe man swran mun'n, o sé ke:

⁵?Nzu ti ye ba yô'a blofue nzué so'n i ate denier ya nsan ba fa ma'an yalefue muon?

⁶Nanh ke yalefue'm bé nde mien ti ye o sé soo, sanngé o ti awiéfue, ye i ye o sié bé bole nion, ye sika nga bé gue i nun'n, o fa wié.

⁷Sanngé Jésus sé i ke: Yatyii le! Mon o sié lélé fa dyu tyen nga béh siéh min'n.

⁸Amun nin yalefue mun ye amunh kah wa titio, sanngé n lie'n, min nin amun su tra'an wa titi.

Lazare wun nde tyityile

⁹Ke Juif kpanngban kpa bé tii ke Jésus ô Béthanie le'n, bé oo lo, nanh ke Jésus ngunmin tio, sanngé ke béh wunh Lazare b'o tyenniin'n.

¹⁰Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé bu Lazare i kunle akunndan wié,

¹¹afin i ti Juif kpanngban bé su'a bé su kun, Jésus su ye bé lafio.

Jésus i Jérusalem klo'n nun wlule

(Matt 21:1-11; Marc 11:1-11; Luc 19:28-40)

¹²Ke alie tyennin'n, swran kpanngban bo bé baa Pâque dile'n, bé tii ke Jésus su ba Jérusalem le.

¹³Bé fa mmé nnya traan nun fité oo i atin kpale, bé kpan sé ke: Hosanna! Swran ng'o ba é Min Nyanmien dunman nun'n, Nyanmien mon o nyan nguan. Nyanmien man Israël famien'n nyan nguan.

¹⁴Jésus kunnde aflunmun gbanflen kun fuu su, afin bé klee ke:

15 «Sion wa bla, nanh sre kun o, Nian, o famien'n su ba, O fu aflunmun gbanflen kun su.»

16 Ke oh yôh so'n, i sonnzonfue'm bé wu'an sa so'n i wle, sanngé ke Nyanmien yii Jésus i swran wafa ng'o ti'n i nglô'n, o kpeen bé klun ke bé klee i wun nde'n nun ke béh yôh i so, o man ke bé yôô i so'n, o kpeen su.

17 Swran kpanngban bo lé kun nga ke Jésus fleh Lazare ke o fin ndia'n nun fité'n, b'o tyenniin'n, bé nin i ô le'n, bé kan sa so'n b'o yôli'n.

18 I so'n ti, swran kpanngban bé bee i atin kpale, afin bé tii atre ng'o yili'n.

19 O man Pharisifue'm bé sé bé wiéngu ke: ?An wunmen? An kwla yô'a liké fi, swran'n kwlaa bé su wié i sin ko.

Grec'm bé baa Jésus wun wunle

20 Bé nga bé baa Jérusalem Nyanmien sole tyen dile'n nun'n, bé nun wié'm bé ti Grec.

21 Bé wa tôô Philippe b'o fin Bethsaïda Galilée men'n nun'n, bé sé i ke: Ndya, é waan éh wunh Jésus wun.

22 Philippe kô kan kléé André, ye André nin Philippe bé kô kan klé Jésus-o.

23 Jésus sé bé ke: M bo n katyii Swran'n n swran wafa nga n ti'n i nglô yile tyen'n wa dyu.

24 Nanwle, se awié mma kun wa to'a asie wun wa satyiman'n, o ke i kunngba, sanngé se o satyi'n, oh wloh oh yôh kpanngban.

25 Swran nga i waan oh seseh i wun'n, oh kpeh i nguan'n sin, sanngé swran ng'o bu'e i wié'n liké fi men nga nun'n, oh tyeh lélé oh nyanh anannganman nguan.

26 Swran nga i waan oh suh min'n, mon o su n su, ye lika nga n wô nun'n, n swran so'n oh tranh lo wié. N Si buh swran ng'o su min'n i swran.

Jésus i wule wafa ng'o wa wu'n

27 Sien'n min akunndan'n wa sanngan. ?N sé se? ?N sé ke: N Si, dé min sa ng'o wa dyu ye'n nun? Sa so'n ti ye m bali lélé ye wa fa dyu ke é sé ye'n.

28 N Si, yô mon o dunman'n fu. Ke o yôô so'n, bé ti swran kun nen nyanmien su lo, o sé ke: Man dun mmua yô man n dunman'n wa fu, ye m man o wa fu ékun.

29 Swran nga bé dyin le bo bé tili'n bé waan, nyanmien ye o su kplaa. Wié'm bé sé ke: Ange wié ye o kan nde kléli io.

30 Sanngé Jésus sé bé ke: Nanh n ti ye an tii nen so nion, amun tio.

31 Sien'n wa dyu men nga nunfue'm bé dyole difue'n i dyasu fa kole, sien'n bé wa kan swran ng'o sié men nga'n i bô.

32Ye n kusu, se bé man n su'n, m man swran'n kwlaa béh bah n sin.

33O keen i so fa klé i wule wafa ng'o wa wu'n.

34Swran'm bé use i ke: É kenngen mmla'n nun ke: Christ su wu'a mlonmlon. ?Se o ti so'n, o yô se ye man a sé ke, san béh manh i b'o katyii Swran'n i su nion? ?Swran b'o katyii so'n yeke wan?

35Jésus sé bé ke: Lika'n te kpadya amun wun wa kan. Ke an te wun asé'n, anh nanti nan lika'n wa du'an amun. Swran ng'o nanti aôsin nun'n, o wu'en i bô.

36Ke lika'n te kpadya amun wun wa'n, anh lafi kpadyale so'n su nan an katyi swran bo bé wun asé.

Jésus su bo Juif'm bé lafiman'n

Ke i nuan toli'n, o oo mmua lo kô fia bé nyrun.

37O yii atre kpanngban kpa bé nyrun, sanngé o nin i so'n ngba, bé lafi'e i su.

38O yôô so nan nde nga Nyanmien nuan idyofue Ésaïe kannin'n o kpen su, o sé ke: «?Nannan, nde nga é kan kléé bé'n, wan ye o fa suo?

?Wan ye é Min Nyanmien'n yi i liké ng'o yô'n i nglô kléé io?»

39Bé kwla fa'a su yeke ke Ésaïe keen ékun ke:

40«Nyanmien katyii bé anyansifue, O man bé kétéli Nan bé nyinma a wunmen, Ba wu'en i wle, ye ba sa'a bé sin min wun, Nan man yô'a bé dyuédyué.»

41Ésaïe kaan so yeke ke o wuun nyrun nga Jésus le'n, ye man o ken i nde nion.

42Kannze o ti so'n, Juif kpenngben'm bé nun kpanngban bé lafii Jésus su, sanngé Pharisifue'm bé ti, bé yi'a bé wun nglô. Se bé yô so'n, béh kanh bé bô Nyanmien sua'n nun.

43Afin bé klô dunman nga swran'm bé bô bé'n tra nga Nyanmien bô bé'n.

Nde nga Jésus fa bu swran'm bé fo'n

44Jésus kpan séé ke: Swran ng'o lafi n su'n, nanh n su ye o lafi, sanngé swran ng'o sunmaan min'n, i su ye o lafi.

45Swran ng'o wun min'n, wuun wa wun swran ng'o sunmaan min'n.

46Min ye m baa men'n nun ke nh kpadyah lika nion, nan swran kwlaa ng'o lafi n su'n wa tra'an aôsin nun.

47Swran ng'o ti min nde'n b'o fa'a su'n, nanh min ye nh kaanh, afin man ba'a ke m ma kan menfue'm bé nde, sanngé m baa bé ti déle.

48Swran ng'o so'a min nun b'o fa'a min nde'n su'n, swran ng'o nin i béh dih'n wo le. Nde nga n kannin'n su ye bé wa dyran bu i fo men'n i awiélieo.

⁴⁹Afin nde nga n kan'n, n kpe'a n ti nun ye n kaan, sanngé n Si b'o sunmaan min'n, i bobo ye o kléé min nde nga n kan'n nin ninngé wafa nga n klé nion.

⁵⁰Ye n si ke nde ng'o sé n ke n kan'n, o man swran nyan anannganman nguan. I so'n ti, nde nga n kan'n, nga n Si sé n ke n kan'n, ye n kaan.

Jean 13

Jésus i sonnzonfue'm bé dya wunnzinle

¹Jésus si ke i men'n nun wa tule'n nin i Si sin kole'n wa dyu, i sin nan ba bô Pâque dile'n i bô. Ke o fin i bôbôle nun'n, Jésus klô ifue nga bé ô men'n nun'n, o klô bé lélé gue i ti nin i bô.

²Ke béh dih liké'n, wuun mmusu'm bé si Satan'n wa dun mmua di a wla Judas Iscariot, Simon wa'n, ke o fa Jésus man swran mun.

³Jésus bobo si wéiin ke i Si faa liké'n kwlaa wle i sa nun, o si ke o fin i Si Nyanmien wun lo, ye o su wa ko lo ékun.

⁴O dyaôô alie'n su, o yi i trale dan'n, o fan wunnzinnun kun tyi i afien.

⁵I sin o guaa nzué kpôngbô kun nun, ye o to i sonnzonfue'm bé dya wunnzinle suo. O fa wunnzinnun'n b'o tyi i afien'n o fa nunnun.

⁶Ke o tôô Simon Pierre'n, o sé i ke: ?Nannan, wo ye a wa wunnzin n dyaa?

⁷Jésus sé i ke: Liké nga n yôé ye'n, a nian wu'en i wle, sanngé tyen wié lélé ah wunh i wle.

⁸Pierre sé i ke: N lie'n, a su wunnzi'an n dya lie'n wié mlonmlon! Ye Jésus sé i ke: Se man wunnzinmon'n, n lie nu'an o lie nun kun.

⁹Simon Pierre sé i ke: Nannan, se o ti so'n, nanh wunnzin n dya'n ngunmin, sanngé wunnzin n sa'n nin n ti'n.

¹⁰Jésus sé i ke: Swran nga wa dun mmua wunnzin'n, sen i dya ye o wunnzion, afin i wun ti yeiin. Amun lie'n, an ti yeiin, sanngé nanh amun ngbaa.

¹¹Jésus si swran ng'oh feh man swran mun'n ti ye o séé ke bé ngba bé ti'a yeiin nion.

¹²Ke o wié bé dya wunnzin b'o wlee i trale'n, o tran asé alie'n su ékun ye o usa bé ke: ?An wun liké nga n yôô amun'n i wle?

¹³An sé ke n ti amun liké kléfue nin amun min. Ke an sé so'n, o ti nanwle, afin ke n ti soo.

¹⁴Se m bo n ti amun liké kléfue nin amun min'n, n wunnziin amun dya'n, amun kusu anh wunnzin amun wiéngu dya.

¹⁵N yô i so kléé amun nan amun kusu an nian nga n yôô amun'n su yô.

16Nanwle, swran ng'o su swran'n ti'a kpa tre'e i min'n, ye swran nga bé sunmen'n ti'a kpa tra'a swran ng'o sunmen'n.

17Se an si sa so'n nan an fa su'n, amun lie su ti yé.

18Nanh amun ngba nde ye n kaan, n si bé nga n falí bé'n. Sannge san Nyanmien Nde nga bé klelii ke: «Swran ng'o nin min di liké'n, wa katyi n kpofue'n» oh kpenh su.

19Ke sa so'n nian dyuman'n, nh kanh klé amun biki sa nan se bé dyu'n, an lafi swran wafa nga n ti'n su.

20Nanwle, swran ng'o kô so swran nga n sunmen'n nun'n, wuun wa so min nun, ye swran ng'o so min nun'n, wuun wa so swran ng'o sunmaan min'n nun.

Jésus bô su ke Judas wa fe man swran mun

(Matt 26:20-25; Marc 14:17-21; Luc 22:21-23)

21Ke Jésus nuan toli'n, i wla'n bôli, nan wa sé ke: Nanwle, amun nun kun wa fa min man swran mun.

22I sonnzonfue'm bé niannian bé wiéngu nyrun, bé si'a swran ng'o ken i nde'n.

23Bé nun kun bo Jésus klô i sa kpa'n o menten i wun le.

24Simon Pierre bu i nyinma klé i ke o use i swran ng'o ken i nde'n.

25Jésus sonnzonfue so'n kise i wué nun, o use i ke: ?Nannan, waan?

26Jésus sé i ke: Swran nga m bô kpaun sin trô'n nun n fa men'n, wuun io. Ye o bôé trô'n nun fa maan Judas, Simon Iscariot wa nion.

27Ke Judas soo kpaun sin so'n nun tye'n, ye Satan fuli io. Jésus sé i ke: Liké nga o waan ah yôh'n, yôé ndende.

28Sannge bé nga bé nin i ô alie'n sin'n, bé nun wié fi a wu'an sa nga ti ye o séé i so'n.

29Ke bo Judas ye o sié bé bole'n ti, bé wié'm bé bu i ke o séé i ke o kô tô liké nga bé fa di tyen'n, annze o tye yalefue'm bé liké wié.

30Kpekuun, Judas fa kpaun sin'n fitéli. Ke oh yôh so'n, wuun lika'n wa dun.

Mmla kun ékun

31Ke Judas fitéli'n, Jésus sé ke: Sien'n m bo n katyii Swran'n, n swran wafa nga n ti'n i nglô yile'n wa dyu, ye n ti Nyanmien a yi i wun nglô.

32Ye se n ti Nyanmien yi i wun nglô'n Nyanmien bobo o wa yi n swran wafa nga n ti'n i nglô wié, oh yôh i so ityra'n.

33M mma mun, n te ô amun wun wa kan. Amun wa kunnde min. N séé Juif'm bé ke, «Lika nga nh koh lo'n, bé su kwla ko'a lo wié.» Nde kunngba'n ye n kan klé amun ye'n.

34Mh manh amun mmla kun ékun, anh klô amun wiéngu. Klôle nga n fa klôli amun'n, amun kusu anh fa klô amun wiéngu so.

35Se an klô amun wiéngu'n, i so'n nun ye swran'n kwlaa béh sih ke an ti n sonnzonfueo.

Jésus bôô su ke Pierre wa sé ke o simen

(Matt 26:31-35; Marc 14:27-31; Luc 22:31-34)

36Simon Pierre use i ke: ?Nannan, nin ye a koo? Jésus sé i ke: Lika nga nh koh lo'n, a kwla su'a n su ityra'n, sanngé tyen wié lélé ah suh n su.

37Pierre use i ke: ?Nannan, nzu ti ye n kwla su'o o su ke é sé ye nion?

38Jésus use i ke: ?N ti, an foh o wun man sakpa? Nanwle, a wa sé ke a si'a min so kpe nsan nan ako nyinman'n wa bô.

Jean 14

Jésus ye o ti atin b'o ko Nyanmien wun loo

1Nanh amun wla bô. Anh lafi Nyanmien su, ye anh lafi n su wié.

2N Si i awlô lo tranwle'n sonnin, n su kô siésié lika man amun. Se o ti'a so'n, wuun man kan klé'a amun.

3Se n ko nan n wié i siésié'n, mh bah m ma fa amun nan lika nga n tran lo'n, an tran lo wié.

4An si lika nga n ko lo'n i atin'n.

5Thomas sé i ke: Nannan, é si'a lika nga a ko'n. ?O yô se ye é si i atin nion?

6Jésus sé i ke: Min ye n ti atin nin nanwle nin nguan nion. Swran nga wa si'an min nun'n, o dyu'a é Si wun lo.

7Se an si min'n, wuun amuan si n Si'n. Ke o fin nde'n, amuan wuin, amuan sii.

8Philippe sé i ke: Nannan, se a klé é é Si'n, é su kunnde'a liké ufle kun.

9Jésus sé i ke: ?Philippe, lalaa bo min nin amun ô wa'n, a nian si'a min? Swran ng'o wun min'n, wuun wa wun é Si'n. ?O yô se ye a sé n ke n klé amun é Si nion?

10?A lafi'a su ke min nin é Si'n é ti swran wunmuan? Nde nga n kan klé amun'n, n kpe'a n ti nun ye n kaan. É Si b'o nin min ti kun titi'n, i bobo ye o di i dyunman nion.

11Ke n sé ke min nin é Si'n é ti kun'n, anh lafi su. Se an lafi'e i so'n su'n, anh lafi su liké nga n yô bé'n bé ti.

12Nanwle, swran ng'o lafi n su'n, liké nga n yô bé'n, oh yôh wié, i lie'n trah n lie'n bobo, afin n su ko é Si'n sin.

13Liké kwlaa nga an fa n dunman sre'n, nh yôh nan m bo n ti é Si i Wa'n m men i komin su.

14Se an fa n dunman sre liké wié'n, nh yôh.

Nyanmien Wawe'n i bale'n i su bôle

15Se an klô min'n amunh fah min nde'n su.

16-17Nh kôh sre é Si'n, oh bleh amun swran ufle b'o uka amun, yele Nyanmien Wawe'n b'o ti nanwlefue'n, o nin amunh tranh titi. Men nunfue'm bé kwla nyenmen, yele ke bé wunmen ye bé simen, sanngé amun lie'n, an sii, afin o nin amun ye o traan, ye o wa tran amun awlen'n nun.

18N yaty'i'a amun aika, mh bah amun wun wa ékun.

19O tye kan'n, men nunfue'm bé su wu'an n kun, sanngé amun lie'n, amunh wunh min. N wunman, o man amun kusu amunh kah le tititi.

20I tyen so'n nun, amunh wunh i wle ke min nin n Si é ti swran wunmuan, ye min nin amun kusu ya katyi swran wunmuan.

21Swran ng'o ti min nde'n b'o fa su'n, swran so'n ye o klô mion. Swran ng'o klô min'n, n Si wa klôé, n kusu m ma klôé, ye nh yih min wun kléé.

22Jude use i ke: ?Nannan, oh yôh se ye ah yih o wun klé é bo men nunfue'm bé lie su tra'an nuon? Nanh Judas Iscariotfue'n ye o séé soo.

23Jésus sé i ke: Swran ng'o klô min'n, oh fah min nde'n su, ye n Si wa klôé, éh beh i wun, é nin i éh tranh.

24Swran ng'o klô'a min'n, o fa'a min nde'n su. Nde nga amun ti'n, n kpe'a n ti nun ye n kaan, sanngé n Si b'o sunmaan min'n, ye man n kaan.

25Ke n te ô wa'n, man n kan nde so'n klé amun.

26Sanngé swran ng'o wa uka amun'n yele é Si i Wawe'n b'o wa sunmen n dunman nun'n, i ye o wa klé sa'n kwla, ye oh kpenh amun wla nde kwlaa nga n kan kléé amun'n suo.

27M man amun wun dyoh amun fouun, ye amunh dih aladyé ke min sa. Aladyé nga men nunfue'm bé yra bé nuan ke swran di'n, o nin n lie'n ti'a kun. Nanh amun wla bô, nanh sre kun amun.

28An tii i ke n séli amun ke: N su ko, sanngé mh bah amun wun wa ékun. Se an klô min'n, wuun ke n su ko é Si si'n, amun klun dyoh, afin é Si'n le nyrun tra min.

29Ke sa so'm bé nian yôman'n, man m bô su klé amun biki sa, nan se bé yô'n, amuan lafi su.

³⁰Min nin amun é su idyo'a kpanngban kun, afin swran ng'o sié men nga'n o su ba. O kwla yô'a n liké fi mlonmlon,

³¹sannge man men nunfue'm bé si ke n klô é Si'n, ye liké ng'o klé n ke n yô'n, ye o n yôo. Anh dyaô man é o.

Jean 15

Jésus ye o ti waka'n i bô nion

¹Min ye n ti raisin'n i bô kpa nion, ye n Si ti i tafue.

²N sama kwlaa ng'o suman'n, o kpe, ye ng'o su'n, o kpekpe su nan o yô kpa ye o su tra laa lie'n.

³Nde nga n kan kléé amun'n ti, amuan yô kpa.

⁴Ke min nin amun ya yô swran wunmuan'n, man é tran so tititi. Waka sama'n i ngunmin kwla suman, san oh teh i bô'n su, i kunngba'n, amun kusu se amun nin min a yô'a kun'n, an su yô'a liké fi yé.

⁵Min ye n ti raisin'n i bô nion, an ti i sama. Swran ng'o nin min a yô swran wunmuan bo é tran titi'n, o ti ke waka sama b'o su kpanngban sa, afin se n nu'an nun'n, an kwla yô'a liké fi.

⁶Swran ng'o nin min a yô kun'n se o nin min a tra'an so titi'n, o ti ke waka sama b'o temen i bô'n su'n sa, bé kpe yi. O wu, bé isa gue sin nun, o yra.

⁷Se amun nin min yô swran wunmuan bo é tran titi'n, bo an fa min nde'n su'n, liké nga an klôé'n, anh sé Nyanmien, oh fah man amun.

⁸Se an yô ke waka sama b'o su kpanngban sa'n, b'o man bé wun ke an ti n sonnzonfue'n, i so'n nun ye n Si'n nyanh komion.

⁹Ke n Si fa klô min'n, ye n kusu n fa klô amuon. Anh yô sa nga b'o man an si ke n klô amun titi'n.

¹⁰Se an fa min nde'n su'n, amunh sih ke n klô amun tititi. Ke n fa n Si nde'n su soo, o man n si ke o klô min tititi.

¹¹N ken i so kléé amun nan amun klun dyo ke n lie'n sa, ye amun klun dyo lélélé...

¹²Nde nga nh kanh klé amun'n ye, anh klô amun wiéngu ke n fa klô amun'n sa.

¹³Swran klôle ng'o ti dan tre i ngba'n, yele swran bo i dyanvue'n ti, o fe i wun man'n.

¹⁴Se an fa min nde'n su'n, an ti n dyanvue.

¹⁵N fle'a amun n swran kun, afin kanga'n si'a liké nga i min'n yô'n. Sa ti bo n fle amun n dyanvue'n yele ke liké kwlaa nga n sueen n Si sa nun'n, n kléli amun.

¹⁶Nanh amun ye an faa mion, sannge min ye n faa amuon. N faa amun ke an wo, an kô yô ke waka sama b'o su'n sa, ye mma nga an sui so'n oh kah le titi, nan liké kwlaa nga an fa n dunman sre é Si'n, o man amun.

¹⁷Nde nga nh kanh klé amun'n yeke ke anh klô amun wiéngu.

Men nunfue'm bé kpo Jésus nin i sonnzonfue mun

¹⁸Se men nunfue'm bé kpo amun'n, man an si ke min ye bé dun mmua kpoo mion.

¹⁹Se an ti men nga nunfue wié'n, wuun bé klô amun yeke ke an ti béfue. Sannge n faa amun, n yi amun men nunfue'm bé nun, i ti ye man bé kpo amuon.

²⁰Anh bu nde nga n kan kléé amun ke: «Swran b'o su swran'n ti'a kpa tre'e i min'n» i akunndan. Se bé kléé n yale'n béh kléh amun yale wié, se bé fa min nde'n su'n, béh fah amun lie'n su wié.

²¹N ti ye béh yôh amun sa so'n kwlaaa, afin bé si'a swran b'o sunmaan min'n.

²²Se man baman man kan klé'a bé'n, wuun bé su bu'a bé sa te yôfue. Sannge sien'n, bé kwla yi'a bé ti bé sa te'n bô kun.

²³Swran ng'o kpo min'n, wuun o kpo n Si kusu.

²⁴Se man yô'a liké nga swran fi nian yô'e lé bé nyrun ba wunmen'n, wuun bé su bu'a bé sa te yôfue.

²⁵Sannge sa so'n yô so nan nde nga bé klee bé mmla fluwa'n nun ke: «Kpole nga bé kpo min'n le'a bô'n» o kpen su.

²⁶Swran ng'o wa uka amun'n oh bah, yeke Nyanmien Wawe'n b'o ti Nanwlefue b'o fin é Si Nyanmien wun lo'n. Nh feh ble amun é Si dunman nun. Ke o kô ba'n, oh kanh min nde klé amun.

²⁷Amun kusu, amunh kanh n nde wié, afin ke o fin i bôbôle nun'n min nin amun ye é wôo.

Jean 16

¹N ken i so kléé amun nan amun ti nun a satyiman.

²Béh kanh amun bô Nyanmien sua'm bé nun, ye tyen wié bé nga bé kun amun'n, béh buh i ke Nyanmien ye bé su su io.

³Béh yôh amun so yeke ke bé si'a min nin é Si'n.

⁴N ken i so kléé amun nan se tyen wié bé yô i so sa'n, wa fu'a amun nun.

Dyunman nga Nyanmien Wawe'n di'n

Man kan klé'a amun i bôbôle nun, yeke ke min nin amun ye é ô waa.

⁵Sien'n n su ko swran ng'o sunmaan min'n i sin, sanngé amun nun wié fi usa'a n ke: ?A su kô nin?

⁶Ke n ken i so kléé amun'n ti, amun wla'n wa bô dan.

⁷Sanngé i nanwle ye n di klé amuon, se n ko'n, o ti kpa, afin se man oman'n, Swran ng'o wa uka amun'n o su baman, sanngé se n ko'n, m man oh bah.

⁸Se o ba'n, oh fah sa te'n, nin sa kpa'n, nin dyole dile'n klé men nunfue'm bé wéiin.

⁹Oh kléh bé sa te'n i bô, afin bé lafi'a n su.

¹⁰Oh kléh bé sa kpa'n, yele ke n lie'n, n su ko é Si'n sin, ye an su wu'an min kun.

¹¹Oh kléh bé dyole dile'n i bô, afin Nyanmien a bu swran ng'o sié men nga'n i fo.

¹²Nde kpanngban kpa ô n klun bo n waan nh kanh klé amun, sanngé amun ti nian kwla so'en i bô ke é sé ye'n.

¹³Ke Nyanmien Wawe'n b'o ti Nanwlefue'n kô ba'n, oh kléh amun sa kwlaa ng'o ti nanwle'n, afin nde nga oh kanh'n, o su kpe'e i ti nun ye oh kaanh, sanngé nde kwlaa ng'o tili'n ye oh kaanh, ye oh bôh sa nga bé wa ba'n su klé amun.

¹⁴O man n dunman'n fuh, afin min nde'n ye oh kanh klé amuon.

¹⁵Liké kwlaa ng'o ti n Si lie'n, o ti n lie, i so'n ti ye n séé ke, min nde'n ye oh kanh klé amun nion.

Awlabôe'n wiéh, bé klun dyoh

¹⁶O tye kan'n an su wu'an n kun, sanngé se i sin tyuen nun kan'n, amunh wunh min ékun.

¹⁷O man i sonnzonfue'm bé nun wié'm bé usa bé wiéngu ke: ?Ke o sé ke, o tye kan'n é su wu'en kun, sanngé se i sin tyuen nun kan'n, éh wunh i ékun ye o su ko é Si'n sin'n, i bô yele ônin?

¹⁸Bé usa ke: ?O tye kan ng'o ken i le'n, i bô yele ônin? Nde kpa ng'o ken i le'n, é wu'en i wle.

¹⁹Jésus wuun i wle ke bé klô ke béh useh i nun, o usa bé ke: ?Ke n sé amun ke, o tye kan'n an su wu'an n kun, sanngé se i sin tyuen nun kan'n, amunh wunh min ékun'n, i ye an wusausa amun wuon?

²⁰Nanwle, amunh bôh auyé, amunh sunh, sanngé men nunfue'm bé klun dyoh, amun wla'n bôh, sanngé awlabôe so'n oh katyih aklundyue.

²¹Ke bla kun kôto awulie'n, wuun afe'n wa tôé, sanngé ke o kô wu ba'n, i wla fi i afe'n, i klun dyo, ba bo wa wui'n ti.

²²Amun kusu, awlabôe'n wô amun su ke é sé ye'n, sanngé ke mh bah wun amun wun ékun'n, amun klun dyoh, ye swran fi su kwla bô'a amun wla.

²³Tyen so'n nun, an su usa'a n sa sa wié su kun. Nanwle, liké kwlaa nga an sre n Si n dunman nun'n, oh fah man amun.

²⁴Lélé nde, an nian sre'a liké fi n dunman nun. Anh sre, amunh nyenh ye amun klun'n dyoh lélé

Jésus ye o kwla men'n nun waa

²⁵N kan nde so'n kwlaa kléé amun nyandra nun, sanngé tyen wié lélé n su ke'en nyandra nun kun, nh kanh é Si i nde wéiin klé amun.

²⁶I tyen so'n nun, amunh sreh é Si'n i liké n dunman nun, ye n su sé'a amun ke nh sreh é Si'n i liké man amun,

²⁷afin é Si'n bobo klô amun. O klô amun yele ke an klô min, ye an lafi su ke Nyanmien ye o sunmaan mion.

²⁸N fi é Si'n wun lo ye m balio. Sien'n n su dyaô men nga nun nh koh i wun lo ékun.

²⁹I sonnzonfue'm bé sé i ke: En-heen, ble li ye a su ken wéiion, a ke'en nyandra nun kun.

³⁰Sien'n ya wun i wle ke a si sa'n kwlaa, o ti'a bo bé uso o sa kuon. I so'n ti ye é lafi su ke Nyanmien ye o sunmaan o nion.

³¹Jésus usa bé ke: ?Amuan lafi su sien'n?

³²Tyen wié lélé... tyen so'n wa dyu bobo... bo amun kwlaa amunh sanndih ko bé awlô, amunh yatyih n kunngba, sanngé o su ka'a n kunngba, afin min nin é Si'n ye é wô.

³³N ken i kwlaa so'n kléé amun nan amun wun dyo amun fouun swran wunmuan bo min nin amun ya katyi'n ti. Amun wa wun amun nyin su kpa, sanngé anh tra amun awlen, men nga nun wa'n min ye n kwlaa.

Jean 17

Jésus sree Nyanmien ke o nien i sonnzonfue'm bé su

¹Ke Jésus kaan so bo i nuan toli'n, o men i nyin su niaan nyanmien su lo sé ke: N Si, ble'n wa dyu sien'n, yi o Wa'n i swran wafa ng'o ti'n nglô nen i kusu mon o komin su.

²Afin a faa swran'n kwlaa wle i sa nun ke o sié bé nan o man bé kwlaa nga a fa bé menniin'n bé anannganman nguan.

³Ke bé sé ke béh nyanh anannganman nguan'n, i bô yele ke béh sih o bo o kunngba tye ye a ti Nyanmien'n nin Jésus-Christ bo a sunmenniin'n.

- ⁴M man a nyaan komin asie'n su wa, ye dyunman nga a maan n ke n di'n, n wiéli i di.
- ⁵I so'n ti sien'n, n Si, nyrun nga ke n wô o wun lo'n n le'n nan w'a yi men'n, man n nyan nyrun kunngba so'n o wun lo ékun.
- ⁶Bé nga a fa bé men'n nun maan min'n, m man bé silio. Bé ti o lie, ye a fa bé maan mion, ye bé fali o nde'n su.
- ⁷Sien'n ba wun i wle wéiin ke liké kwlaa nga a maan min'n, bé fin o sa nun sakpa,
- ⁸afin nde nga a kan kléé min'n, n kan kléé bé, bé faa su. Ba wun i wle wéiin ke n fin o wun lo, ye ba lafi su ke wo ye a sunmaan mion.
- ⁹Bé wun yale ye n su kôkô klé woo. Nanh men nunfue'm bé wun yale ye n su kôkô klé woo, sanngé bé nga a fa bé maan min'n, bé wun yale ye n su kôkô klé woo, afin bé ti o lie.
- ¹⁰Liké kwlaa ng'o ti n lie'n, o ti o lie, ye ng'o ti o lie'n, o ti n lie, ye bé man n komin su.
- ¹¹N nu'an men'n nun wa kun, sanngé bé lie'n bé te ô wa, n kusu n su ba o sin. N Si bo o nzuen'n nin klo swran lie'n ti'a kun'n, o dunman'n b'o ô n su'n ti, nian bé su. Man bé yô swran wunmuan ke min nin o é ti swran wunmuan'n sa.
- ¹²Ke min nin bé te ô wa'n, o dunman'n b'o ô n su'n ti, n niaan bé su. N kplaa bé wun, bé wié fi a mlinman, san swran nga bé siéé i lie'n so'n i tye, o yôli so nan Nyanmien Nde nga bé kleli'n o kpen su.
- ¹³Sien'n n su ko o sin. N kan nde so'n men'n nun nan bé klun dyo lélélé... ke n lie'n sa.
- ¹⁴N kan o nde'n kléé bé, o man men nunfue'm bé kpo bé, afin bé ti'a men nunfue ke n kusu n ti'a men nunfue'n sa.
- ¹⁵N sre'a o ke a yi bé men'n nun, sanngé nh sreh o ke Klunwifue'n ti a nian bé su.
- ¹⁶Bé ti'a men nunfue ke n kusu n ti'a men nunfue'n sa.
- ¹⁷Yô man bé katyi o lie mlonmlon nanwle'n ti, o nde'n ti nanwle.
- ¹⁸Ke a fa sunmaan min men'n nun'n, n kusu n fa sunmaan bé men'n nun so.
- ¹⁹Bé ti nh fah min wun man o mlonmlon nan bé kusu bé katyi o lie sakpa.
- ²⁰Nanh bé ngunmin bé wun yale ye n su kôkô klé woo, sanngé bé nga bé wa lafi n su nde nga bé kan'n ti'n, bé lie ô nun.

21N Si, nh sreh o ke bé katyi swran wunmuan, ye bé nin é é yô swran wunmuan ke min nin o é ti swran wunmuan'n sa nan men nunfue'm bé lafi su ke wo ye a sunmaan mion.

22M man bé nyaan nyrun ke wo man n nyaan nyrun'n sa nan bé katyi swran wunmuan ke min nin o é ti swran wunmuan'n sa.

23Man min nin bé é yô swran wunmuan, ke min nin o é ti swran wunmuan'n sa nan bé katyi swran wunmuan mlonmlon. Mon o yô so nan men nunfue'm bé si ke wo ye a sunmaan mion, ye a klô bé ke a fa klô min'n sa.

24N Si, n klô ke bé nga a fa bé maan min'n lika nga n wô lo'n, bé tran lo wié nan bé wun nyrun nga wo man n le'n, afin a klô min i sin nan w'a yi men'n.

25N Si bo a ti swran kpa, men nunfue'm bé simon, sanngé n si o, ye bé nga bé ô ye'n, bé si ke wo ye a sunmaan mion.

26M man bé sili o, ye m man bé wa si o ékun nan klôle nga a fa klôli min'n, bé si ke a klô bé so wié, ye min nin bé ya yô swran wunmuan.

Jean 18

Jésus i trale

(Matt 26:47-56; Marc 14:43-50; Luc 22:47-53)

1Ke Jésus kaan so bo i nuan toli'n, o nin i sonnzonfue'm bé fité oo Cédrón nzué ba kan'n i sin lo. Fié kaan kun ô le, o nin i sonnzonfue'm bé oo lo.

2Judas b'o fe maan swran mun'n, o si lika so'n nun, afin Jésus nin i sonnzonfue'm bé ta lo yia.

3O man Judas faa sôndya nin Nyanmien sua dan'n nun sôndya nga Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin Pharisifue'm bé yii bé'n bé oo lo. Kannin, nin te, nin kaka, nin klonman ô bé sa nun.

4Jésus b'o si sa kwlaa nga bé su wa yôé'n, o wunggé bé wun le o usaa bé ke: ?An su kunnde wan?

5Ye bé waan: Jésus b'o fin Nazareth nion. O sé bé ke: Min ye. Judas b'o fe maan swran mun'n, o nin bé ye bé ô leo.

6Ke Jésus séli bé ke: Min ye'n, bé tyuen oo sien kaan, kpekuun ba fin asé.

7Jésus usa bé ékun ke: ?An su kunnde wan? Bé sé ke: Jésus b'o fin Nazareth nion.

8Ye Jésus sé bé ke: N sé amun ke: Min ye. Se min ye an kunnde min'n, anh yatyi bé nga'm bé nun man bé wo.

9O ken i so nan o kpen nde ng'o keen i ke: «Bé nga a fa bé maan min'n, bé wié fi a mlinman'n» su.

10 Kaka kun ô Simon Pierre sa nun, o tyuen fa fiin Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i swran bo bé flee Malchus'n, o kpe i su fama'n.

11 Jésus sé Pierre ke: Wlo o kaka'n i bua'n nun. ?A bu i ke nyrennen nga é Si waan n wuin'n, n su wunmen?

Jésus i Anne dyasu fa kole

12 Sôndya'm bé nin bé sukpen'n nin Juif'm bé sôndya mun bé tra Jésus ye bé tyii io.

13 Ke bé trelîi'n, bé dun mmua fe oo Anne awlô lo, afin Anne so'n ti Caïphe b'o ti Nyanmien nyrun dyranfue dan afue so'n nun'n i sia.

14 Caïphe so'n ye o séé Juif'm bé ke: «Se swran'm bé ti swran kun wu'n, o ti kpa tra ke nvlé wunmuan'n satyi nion.»

Pierre séé ke o si'a Jésus

(Matt 26:69-70; Marc 14:66-68; Luc 22:55-57)

15 Ke oh yôh so'n, Simon Pierre nin Jésus i sonnzonfue kun ékun bé su i su. Nyanmien nyrun dyranfue dan'n si i sonnzonfue so'n, o nin Jésus bé wluu Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i awlô lo.

16 Sange Pierre kaa anuan'n nun le. Jésus i sonnzonfue kun nga Nyanmien nyrun dyranfue dan'n sii'n, o wa kan kléé bla ng'o nian anuan'n su'n, nan o man Pierre a wlu awlô lo.

17 Afannien so'n b'o nian anuan'n su'n o usaa Pierre ke: ?Nanh bian so'n i sonnzonfue'n wié yele o? Ye o sé ke: Nenh i wié yele min.

18 Ayre ô nun, i so'n ti, kanga'm bé nin sôndya mun bé troo sin bé su ton. Pierre kusu dyin bé wun le, o ton wié.

Nyanmien nyrun dyranfue dan'n usaa Jésus sa

(Matt 26:59-66; Marc 14:55-64; Luc 22:66-71)

19 Nyanmien nyrun dyranfue dan'n usaa Jésus i sonnzonfue'm bé wun nde, o nin liké ng'o klé'n i su nde.

20 Jésus sé i ke: N kan kléé swran'n kwlaa nzra nun, ye tyen'n kwlaa ke Juif'm bé yia Nyanmien sua'm bé nun nin Nyanmien sua dan'n nun'n, n klé bé liké. Man ka'an nde fi nvialie nun.

21 ?Nzu ti ye a usa min ékuon? Usa bé nga n kan klé bé bo bé tili'n. Bé bobo bé si nde nga n kan kléé bé'n.

22 Ke Jésus séé so'n, sôndya kun menten le, o kpatyii i nyin nun, o sé i ke: ?Nde nga a kan klé Nyanmien nyrun dyranfue dan'n ye?

23 Jésus sé i ke: Se nde te ye n kannin'n, kan klé min. ?Se kusu nde kpa ye n kannin'n, nzu ti ye a bô mion?

24Ye Anne fe i nin i sa nyanmien'n kô maan Caïphe, Nyanmien nyrun dyranfue dan nion.

Pierre séé ékun ke o si'a Jésus

(Matt 26:71-75; Marc 14:69-72; Luc 22:58-62)

25Simon Pierre dyin le o su ton sin. Bé use i ke: ?O kusu, nanh bian so'n i sonnzonfue'n wié yele o? Sange o sali, o sé ke: Nenh i wié yele min.

26Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i swran kun b'o ti bian nga Pierre kpee i su'n i niaan'n, o use i ke: ?Man wu'an o nin bian so'n fié kaan'n su lo?

27Pierre sé ékun ke o simen. Kpekuun ye ako nyinman'n bôlio.

Jésus i Pilate dyasu fa kole

(Matt 27:1-2; Marc 15:1-5; Luc 23:1-5)

28Ke bé nin i fin Caïphe awlô lo'n, bé fe oo Pilate awlô lo, ke oh yôh so'n, lika'n nian wié'a tyen. Ke o yô nan Juif'm ba ka'an fien nan ba kwla di Pâque'n wié'n, bé bobo ba wlu'a lo.

29O man Pilate fité baa bé wun le, o usa bé ke: ?Nzu nde su ye an sanmaan bian ngaa?

30Bé sé i ke: Se wa yô'a sa te'n, wuun ya fe'e i a blemon.

31O man Pilate sé bé ke: An bobo anh fe kô yôé ng'o ti amun mmla'n su'n. Juif'm bé sé i ke: É bobo é le'a atin ke é kun swran.

32Bé ken i so nan Jésus i wule wafa ng'o kan kléé bé ke oh wuh'n, o kpen su.

33Pilate see i sin i awlô lo, o fle Jésus use i ke: ?A ti Juif'm bé famien?

34Jésus use i ke: ?O bobo ye a kpe o ti nun ken i soo, annze swran wié ye o ken i so kléé woo?

35Pilate sé i ke: ?Bé waan Juif yele min? O bobo o nvléfue nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan mun ye bé fa o blee mion. ?Nzu sa ye a yôlio?

36Jésus sé i ke: Nanh men nga nunfue mun ye bé siéé n famieon. Se bé ye bé siéé min'n, wuun béh dyranh n sin kun n ti ale, bé su fa'a min ma'an Juif mun. Sange o ti'a so, nanh men nga nunfue mun ye bé siéé mion.

37O man Pilate use i ke: ?O man a ti famien? Jésus sé i ke: Ye o nuan ô su leo, n ti famien. Nian sa ti bo bé wu min'n, nian sa ti bo m baa men nun'n ye, m baa ke n kan nde ng'o ti nanwle'n klé swran mun. Swran kwlaa ng'o si nanwle'n, o ti nde nga n kan'n.

38Pilate use i ke: Nanwle'n yele nzu?

Bé séé ke bé kun Jésus

(Matt 27:15-31; Marc 15:6-20; Luc 23:13-25)

Ke i nuan toli'n, o fité oo Juif'm bé wun lo ékun, o sé bé ke: N wu'en i wun nde kun bo n dyran su fa bu i foo.

³⁹?Sannge ke o ti amun nzuen ke Pâque dile nun n yatyi bisuafue kun nun man amun'n, an klô ke n yatyi Juif'm bé famien'n i nun man amun'?

⁴⁰Ye bé to kpanle su ékuon, bé sé ke: Tyetye, nenh io. Barabbas ye é waan a yatyi i nun man yéo. Sannge Barabbas so'n ti kakadyéfue.

Jean 19

¹Ye Pilate man bé fa Jésus bé kô bôô io.

²Sôndya'm bé woo ôwié ke sika klé sa, bé fa wle i ti, ye bé wle i wun trale dan kun bo i nyin'n ti ke ba wle kôndrô bui nun sa.

³I sin bé wunngé i wun le bé sé ke: Juif'm bé famien, Nyanmien man a tye ô! Ye bé kpatyii i nyin nuon.

⁴Pilate fité ékun o wa sé Juif'm bé ke: Anh nian, m ma fe ble amun guasu wa nan an wun ke man wu'en i wun nde kun bo n dyran su fa bu i foo.

⁵O man ke Jésus fitéh'n, ôwié klé b'o ti ke sika klé sa'n wô i ti, ye trale dan bo i nyin'n ti ke ba wle kôndrô bui nun sa'n, o wle i wun. Ye Pilate sé bé ke: Anh nian, amun swran'n ye!

⁶Ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin sôndya'm bé wunniin'n, bé kpan sé ke: Bôbôé waka'n su! Bôbôé waka'n su! Pilate sé bé ke: An bobo anh fe kô bôbôé, afin n lie'n, n wu'en i wun nde kun nga n dyran su fa bu i fo'n,

⁷Juif'm bé sé i ke: É le mmla kun bo bé klee ke, swran ng'o yô soo, bé kuin, afin o yô i wun ke o ti Nyanmien Wa.

⁸Ke Pilate tii nde so'n sre kunniin tra su.

⁹O wlu i awlô lo ékun, o usa Jésus ke: ?A fin é se? Sannge wa te'e i su.

¹⁰O man Pilate sé i ke: ?Min ye n wuso o saa a te'a n su nion? ?A si'a ke m man bé kwla yatyi o nun, ye m man bé kwla kun wo?

¹¹Jésus sé i ke: Se Nyanmien a ma'an o atin'n, a kwla yô'a n sa fi. I so'n ti, swran ng'o fa min maan wo'n, i fo'n b'o dili'n i dan tro o lie'n.

¹²Ke o fin i le'n, Pilate kunnde ke oh yatyih i nun, sannge Juif'm bé kpan sé ke: Se a yatyi bian nga nun'n, wuun nanh César dyanvue yele o. Swran kwlaa ng'o yô i wun famien'n, wuun wa dyaô César wun.

¹³Ke Pilate tii nde so'n, o fa Jésus fité guasu lo, nan wa tran asé dyole diwle lo lika'n bo bé flee Yebue Wama'n bo hébreu nun bé flee Gabbatha'n su.

¹⁴Tyen so'n ti tyen bo Juif'm bé buabua bé wun ke bé di Pâque'n, wuun wia'n su wa dyran. O sé Juif'm bé ke: Amun famien'n ye!

15Sannge bé kpan sé ke: Bé kuin! Bôbôé waka'n su! Pilate usa bé ke: ?M bôbô amun famien'n? Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé sé ke: É le'a famien ufle fi san César kunngba tye.

16Nan wa fe i a man bé ke bé kô bôbôé, ye bé nin i olio.

Jésus i waka'n su bôbôle

(Matt 27:32-44; Marc 15:21-32; Luc 23:26-43)

17Jésus sue i waka'n klo'n nun le o fa oo lika bo bé flee Ti Kônglôman'n nun lo, lika so'n hébreu nun bé flee Golgotha.

18Le ye bé bôbôli Jésus nin swran nnyon nion, kun ô wa, kun ô wa, o ô bé afien.

19Pilate kle nde wié siéé waka'n su, o kle i ke: Jésus Nazarethfue'n b'o ti Juif'm bé famien'n ye.

20Juif kpanngban kpa bé kanngan nde so'n, afin lika nga bé bôbô Jésus'n o mantan klo'n. Bé klee nde so'n hébreu, nin latin, nin grec nun.

21Juif'm bé Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé wa sé Pilate ke: Nanh kle ke, o ti Juif'm bé famien, sannge kle ke, i bobo waan, o ti Juif'm bé famien.

22Ye Pilate sé bé ke: Nga bo man kle'n wuun man kle.

23Ke sôndya'm bé bôbôli Jésus'n, bé fe i trale mun, bé swran nnan bé tye fali. Bé fe i trale dan'n b'o fin i nglô lo dyra kli'n b'o le'a ngbalie'n kusu.

24Bé sé bé wiéngu ke: Nanh man é titi nun, sannge man é tu foto nan é wun swran ng'o yô i lie'n. Bé yôli i so nan Nyanmien Nde nga bé kleli'n o kpen su. Bé klee ke: «Bé tye n trale mun fali, Ye bé tuu n trale dan'n i wun foto.» I so ye sôndya'm bé yôlio.

25Jésus nin'n, o nin Clopas yi'n b'o ti Jésus nin'n i niaan'n, o nin Marie b'o fin Magdala'n bé dyin waka nga bé bôbô Jésus su'n i bô le.

26Ke Jésus wuun i nin'n o nin i sonnzonfue ng'o klôé kpa'n ke bé dyin le'n, o sé i nin ke: Mmô, o wa'n ye o ô leo.

27Ye o sé i sonnzonfue'n kusu ke: O nin'n ye o ô leo. Ke o fin tyen so'n nun'n, i sonnzonfue'n fe i nin'n woo i awlô.

Jésus i wule

(Matt 27:45-56; Marc 15:33-41; Luc 23:44-49)

28Ke o yô so'n, Jésus si ke liké kwlaa ng'o bee i yôle'n wa wié yô, sannge ke o yô nan Nyanmien Nde nga bé kleli'n wa kpen su'n ti, o sé ke: «Nzué wé kun min.»

29Du vin nyanwa se kun dyin le. Bé fa mlan bô du vin nyanwa so'n nun, bé fa bleblee hysope b'o ti ke ndema sa'n su, bé fa wo i nuan.

30Ke Jésus tafii su'n, o sé ke: Wa wié. Kpekuun o ken i ti asé, ye o kaa nuon.

Bé woo Jésus nven nun tyua

- 31 Juif'm bé kô sree Pilate ke o man bé bubu bé nga bé bôbô bé'n bé dya'n nan bé yi bé waka'n su, afin o ti ya'n bo Juif'm bé fa buabua bé wun'n, ye bé klô'a ke bé yatyi bé le man sabbat'n b'o ti bé tyen te'n tô bé le, yele ke sabbat kun so'n ti bé tyen dan.
- 32 Ye sôndya'm bé ba bé nga bé bôbô bé'n bé dya'm bé bubuleo. Bé bu nga lie'n, bé bu nga lie'n.
- 33 Ke bé tôô Jésus bo bé wun ke wa wu'n, o man ba bubu'e i lie'n wié,
- 34 sanngé sôndya'm bé nun kun woo i nven nun tyua, kpekuun nzué nin mmôdya bé su fité.
- 35 Swran ng'o wuun nun'n ye o kannion, ye i nde ng'o kan'n ti nanwle. I bobo si ke nde ng'o kan'n ti nanwle, o man amun kusu anh lafi su wié.
- 36 Ke o kô yô nan Nyanmien Nde nga bé kleli'n wa kpen su'n ti ye o yôli soo. Bé klee ke: «Bé su bu'e i ôwié'n wié fi.»
- 37 Ye bé ken Nyanmien Nde'n nun lika ufle ékun ke: «Swran nga bé wolii tyua'n béh nienh.»

Jésus i siélé

(Matt 27:57-61; Marc 15:42-47; Luc 23:50-56)

- 38 Ke o yôô so'n, i sin Joseph b'o fin Arimathée'n b'o ti Jésus sonnzonfue kun sanngé Juif'm bé wun sre ti o yi'e i wun nglô'n, o wa sree Pilate ke o fa Jésus fuen'n men. Pilate kpliin su, ye o kô fe i fuen'n wolio.
- 39 Nicodème b'o lé kun kongue o oo Jésus wun lo'n, i kusu faa myrrhe bo bé senngen nin aloès b'o wa dé dyu kilo ablénun'n bali.
- 40 O man bé fa Jésus fuen'n, ke béh tyityiih'n, wuun béh fah ayré fannin'n guagua tannin tanmué bo bé fa tyitii'n nun, afin ke Juif'm bé sié bé swran soo.
- 41 Kan bé bôbô Jésus le'n, fié kun ô le. Bé kpee ndia ufle kun yebue nun ke sua ba sa fié so'n su, bé nian sié'a swran nun lé.
- 42 Ndia so'n mantan kôkô le ti, le ye bé siéé Jésus-o, afin o ti Juif'm bé wun buabuale tyen.

Jean 20

Jésus i tyenle

(Matt 28:1-10; Marc 16:1-8; Luc 24:1-12)

- 1 Monnen'n b'o ti lé motyue'n i tyen ba klikli'n, Marie b'o fin Magdala'n woo ndia'n su lo nglemun nde kpa ke lika'n nian titiman'n, o wuun ke ba yi yebue'n b'o ô ndia'n i anuan'n nun'n.

²O wanndi kô tôô Simon Pierre nin Jésus sonnzonfue nga Jésus klôé kpa'n, o sé bé ke: Ba yi é Min'n i fuen'n ndia'n nun, é si'a lika nga bé yilii'n.

³Ke Pierre nin Jésus sonnzonfue so'n béh fitéh ko ndia'n su lo'n, bé nnyon'n bé wanndi,

⁴sannge kun'n wanndi kpa tra Pierre, o dun mmua dyuu ndia'n su lo.

⁵O kpe i nyin asé o wuun tannin tanmué'm bo bé gua le'n, sannge wa wlu'a lo.

⁶Simon Pierre b'o ka sien'n o dyu le, o wlu ndia'n nun, o wuun tanmué'm bo bé gua le'n,

⁷nin tannin nga bé fa kataa Jésus ti'n, ba bubu nun o gue i ngunmin.

⁸Ye Jésus sonnzonfue ng'o dun mmua dyuu ndia'n su le'n, i kusu wluu loo. Ke o wunniin'n, o lafi su ke Jésus a tyen,

⁹afin bé nian wu'an Nyanmien Nde nga bé klelii ke, san Jésus tyenh'n i wle.

¹⁰Ye bé saa bé sin bé oo bé awlôo.

Jésus yi i wun kléé Marie b'o fin Magdala'n

(Marc 16:9-11)

¹¹Sannge Marie dyin ndia'n i anuan'n nun le, o sun. Ke oh sunh'n, o kpe i nyin asé niaan ndia'n nun lo.

¹²Oh niaanh... ange nnyon ye, tannin ufué ô bé wun! Bé ti kan Jésus fuen'n laa le'n, kun ti i ti lika lo ye kun ti i dya ngua lo.

¹³Ye bé usee i ke: ?Mmô, nzu ti ye a suon? O sé bé ke: Ba fa min Min'n i fuen'n, n si'a lika nga bé yilii'n.

¹⁴Ke o kaan so b'oh kpeh i nyin'n, oh niaanh... swran ye o dyin'n, sannge wa wu'en i wle ke Jésus-o.

¹⁵Ye Jésus use i ke: ?Mmô, nzu ti ye a suon? ?A kunnde wan? O bu i ke fiéfue nion, o sé i ke: Ndyá, se wo ye a lafi'n, klé min lika nga a kô yilii'n man n kô fa.

¹⁶Jésus sé i ke: Marie! O kpee i nyin o sé i hébreu nun ke: Rabbouni. Rabbouni'n ti dunman bo bé fa fle bé ninngé kléfue mun.

¹⁷Ye Jésus sé i ke: Nanh kan min, afin n nian fu'a n Si wun lo ka. Sannge ko n niaan'm bé sin kô sé bé ke, nh fuh ko min nin amun é Si'n b'o ti min nin amun é Nyanmien'n i wun lo.

¹⁸Marie b'o fin Magdala'n o wa kan klé Jésus sonnzonfue'm bé ke o wuun é Min'n, ye o kan nde ng'o kan klélii'n kléé béo.

Jésus yi i wun kléé i sonnzonfue mun

(Matt 28:16-20; Marc 16:14-18; Luc 24:36-49)

19Lé kunngba so'n i nnosua nun, Juif'm bé wun sre ti i sonnzonfue'm bé nyiin bé sin anuan. Sa so'n yôli monnen'n b'o ti lé motyue'n i tyen ba klikli'n. Jésus wluu lo o dyran bé afien le, o sé bé ke: Anh gua amun wla asé!

20Ke o kaan so'n, o fe i sa'n nin i nven nun'n klée bé. Ke é Min'n i sonnzonfue'm bé wunniin'n, bé klun dyoli.

21Ye o sé bé ékun ke: Anh gua amun wla asé! Ke n Si fa sunmaan min'n, n kusu nh fah sunman amun so.

22Ke o kaan nde so'n, o fitaa bé su nan wa sé bé ke: Anh so Nyanmien Wawe'n nun.

23Bé nga an yatyi bé wun sa'n tye bé'n, Nyanmien yatyih tye bé, ye bé nga an yatyi'a bé wun sa'n tye'a bé'n, bé wun sa lie'n kah bé wun.

Jésus nin Thomas

24Ke Jésus beh i sonnzonfue'm bé wun le'n, wuun Thomas bo bé flee Nda'n b'o ti bé blu-nin-nnyon'n bé nun kun'n, o nu'an le wié.

25I so'n ti, bé nga'm bé séé i ke: Ya wun é Min'n. Sannge o sé bé ke: Se man wu'en i sa klun kpengbe ôsu'n, se man fa'a n sama a wla'a kpengbe ôsu so'n nun'n, ye se man fa'a n sa a wle'e i nven nun lie'n i ôsu nun'n, n fe'e mlonmlon.

26Ke o dii lé motyue'n, Jésus sonnzonfue'm bé ô sua lo ékun, Thomas nin bé ye bé ô leo, ba nyin bé sin anuan, sannge Jésus wluu lo o dyran bé afien le, o sé bé ke: Anh gua amun wla asé!

27Ye o sé Thomas ke: Fo o sama'n bla, nian n sa'n, fo o sa'n bla wa ékun fa wla n nven nun lie'n i ôsu'n nun, nanh yô swran b'o lafi'a sa suo, sannge lafi su!

28Ye Thomas sé i ke: Min Min Nyanmien Kpli!

29Ye Jésus sé i ke: A wun min'n ti ye a lafi suo, sannge bé nga ba wu'an min bo bé lafi su'n, bé lie su ti yé!

Sa nga ti ye bé klee fluwa nga'n

30Jésus yii atre kpanngban kpa ékun i sonnzonfue'm bé nyrun bo ba kle'a bé fluwa nga nun.

31Sannge ke o yô nan amuan lafi su ke Jésus ti Christ Nyanmien Wa'n, i ti ye bé kleli ngaa, ye se an lafi su'n, i ti amunh nyanh nguan.

Jean 21

Jésus yi i wun klée i sonnzonfue nsô

1Ke o yô so'n, i sin Jésus fe i wun klée i sonnzonfue mun ékun Tibériade fete'n nuan lo. Anh nian i wun wafa ng'o yi klée bé'n ye.

²Simon Pierre, nin Thomas bo bé flee Nda'n, nin Nathanaël b'o fin Cana Galilée men'n nun'n, nin Zébédée mma mun ye Jésus sonnzonfue nnyon ékun bé ô lika kun.

³Simon Pierre sé bé ke, o su ko lala guale. Bé sé i ke: É nin o éh koh. Bé fité bé kô fuu alie'n nun oli, sanngé ba nya'an liké fi kongue so'n.

⁴Ke alie'n wa tyen'n, Jésus ô nzué'n i nuan'n su le, sanngé i sonnzonfue'm bé si'a ke io.

⁵Jésus usaa bé ke: ?Gbanflen mun amuan nya'an dyué'n wié? Bé waan, Een.

⁶O sé bé ke: Anh gua lala'n alié'n i fama su, amunh nyanh wié. Bé guali, kpekuun dyué'n i kpanngban'n ti bé kwle'e i tyuen kun.

⁷Ye sonnzonfue nga Jésus klôé'n o sé Pierre ke: É Min nion! Ke Simon Pierre tii ke é Min'n, o fe i trale'n bleblee i bô, afin i wun ti kplen, nan wa to nzué'n nun.

⁸I sonnzonfue nga'm bé nin alié'n ye bé baa. Bé tyuen lala'n, dyué son nun kpa ye bé baa, afin bé nin tyéndyé'n mantan, o dyu mètre ya.

⁹Ke bé dyrali'n, béh niaanh... sin ye, dyué ô su ye kpaun ô le.

¹⁰Jésus sé bé ke: Anh fa dyué'n bo an fin i trale'n wié bla.

¹¹Simon Pierre fuu alié'n nun, o yi lala'n gue i asé, dyué dandan ya-ablénun-nin-nsan ô nun, o nin i sonle so'n ngba, lala'n wa timan.

¹²Jésus sé bé ke: Anh bla'a di liké. Sanngé i sonnzonfue'm bé nun kun sa a tre'e i awlen a use'e i ke: ?O waan? afin bé ngba bé si ke bé Min nion.

¹³Jésus wunggé le o fa kpaun'n nin dyué'n maan.

¹⁴Ke Jésus tyennin'n, i kpe nsan su b'o fe i wun klé i sonnzonfue mun'n ye.

Jésus nin Pierre

¹⁵Ke bé wiéé liké'n di'n, Jésus usa Simon Pierre ke: ?Jean wa Simon, a klô min tra bé nga mun? O sé i ke: Een. Nannan, a si ke n klô o. Ye Jésus sé i ke: Nian m bua mma'm bé lika!

¹⁶O use i ékun ke: ?Jean wa Simon, a klô min? Pierre sé i ke: Een. Nannan, a si ke n klô o. Jésus sé i ke: Nian m bua'm bé lika.

¹⁷O use i kpe kun ékun ke: ?Jean wa Simon, a klô min? I kpe nsan su lie'n b'o useli'n, o yôli Pierre ya ye o sé ke: Nannan, a si sa'n kwlaa, a si ke n klô o. Jésus sé i ke: Nian m bua'm bé lika.

¹⁸Nanwle, ke a te yô gbanflen'n, o bobo a fo o kplô'n tyi o bô, a ko lika nga a klô'n, sanngé ke a kô yô kpenngben'n, ah tinngéh o sa'n swran wié ye oh foh o kplô'n tyi o bô, oh foh o ko lika nga a klôman'n.

19O keen i so ke o fa klé wule nga Pierre wa wu b'o man Nyanmien nyanh komin'n. Ke i nuan toli'n, o sé i ke: Su n su.

Jésus nin i sonnzonfue ng'o klôé kpa'n

20Pierre kpe i nyin o wuun Jésus sonnzonfue ng'o klôé kpa'n bo ke béh dih liké'n o kisa Jésus wué nun, o usee i ke: ?Nannan, wan ye oh foh o man swran mun'n?

21Ke Pierre wunniin'n, o use Jésus ke: ?Nannan, ye nga li?

22Ye Jésus sé i ke: ?Se n klô ke o tran le lélé mon o fa dyu m bale'n, o nde ô nun? O li, su n su.

23O man nde so'n truu é niaan'm bé nun ke i waan i sonnzonfue so'n su wuman. Sange Jésus a sé'a Pierre ke o su wuman, i waan, se o klô ke o tran le mon o fa dyu i bale'n, i nde nu'an nun.

24I sonnzonfue kungba so'n ye o kan liké so'm bé nde ye o klee béo. O man é si ke nde ng'o kannin'n ti nanwle.

25Jésus yôô liké wié mun ékun kpanngban kpa, bo m bu i ke, se bé waan béh kleh bé kunggunngun'n, i so fluwa'm bé su so'an men'n nun.

Sa nga bé yôli'n

Sa nga bé yôli'n 1

Nyanmien Wawe'n i bale'n i nde kanle

¹Théophile, n fluwa klikli'n nun n kleli i kwlaa nga Jésus bôô i yôle nin i kléle bô'n,

²lélé fa dyu tyen nga Nyanmien men i su fa oo nyanmien su lo'n. Jésus man Nyanmien Wawe'n dun mmua kléé bé b'o faa bé b'o sunmaan bé'n, liké nga bé yô'n, nan wa o.

³Ke o wun nyrennen b'o wuli'n, o fe i wun kléé bé wéiin kpa wafa kpanngban nun ke wa tyen. Ke o fe i wun klé bé so lé ablanan'n, o kan Nyanmien siéle'n i nde klé bé.

⁴Ke Jésus nin bé béh dih liké'n, o séé bé ke: Nanh an tu amun bô Jérusalem wa, anh minnde liké nga é Si Nyanmien séé ke oh yôh'n, bo ye n ken i nde kléé amun'n.

⁵Afin Jean yôô swran'm bé baptême nzué'n nun, sanngé amun lie'n, o di lé nnyon kun'n Nyanmien wa fe i Wawe'n yô amun baptême.

Jésus i nyanmien su kole

⁶Ke bé ti yiaa le'n, bé use i ke: ?Nannan, ble nga nun ye a wa siésié Israël famien diwle'n ékuon?

⁷O séé bé ke: Tyen so'n nin ble so'n bo é Si bobo siéli'n, o ti'a amun nde su.

⁸Sanngé ke Nyanmien Wawe'n kô ba amun wun'n, oh tinh amun, an wa kan min nde Jérusalem wa, Judée men wunmuan'n nun, o nin Samarie lo lélé fa dyu asie'n i awiélie.

⁹Ke i nuan toli bo bé nien'n, Nyanmien meen i su, ye nyanmien blé kun ketee i su bé nyrun.

¹⁰Ke bé te nian nyanmien su lo ke oh fuh ko'n, béh niaanh... swran nnyon ye, bé wun trale'n ti ufué, bé dyin bé wun le, bé usaa bé ke:

¹¹?Galiléefue mun, nzu ti ye an dyin wa nian nyanmien su lo soo? Jésus bo Nyanmien men i su oo nyanmien su lo amun nyrun wa'n, o wa ba ékun ke an wunniin ke o fa oli'n sa.

Judas i katyifue

¹²Bé fin ôka bo bé fle i Olive Ôka'n b'o mantan Jérusalem b'o dyu sabbat b'o ti bé tyen te'n, i tyen kun atin'n su lo bé saa bé sin Jérusalem.

¹³Ke bé dyuu lo'n, bé fuu nglô sua bo Pierre, nin Jean, nin Jacques, nin André, nin Philippe, nin Thomas, nin Barthélemy, nin Matthieu, nin Jacques Alphée

wa'n, nin Simon b'o ô bé bo bé fle bé akpuéfue'n bé nun'n, nin Jude, Jacques wa'n, bé tran nun'n, i nun.

¹⁴Bé nin bla mun, nin Marie Jésus nin'n, ye niaan bian mun bé kwlaa bé bô yô kun, bé nin Nyanmien bé kôkô yale. Yale kôkôle so'n dii bé mlonmlon.

¹⁵I tyen so'n nun Pierre dyaôô aniaan bo bé yiali bo bé dyu bo ya-ablaon kun'n bé afien, o sé ke:

¹⁶Nnya mun, Nyanmien Nde nga i Wawe'n fa wlee David nuan bo bé kleli i ke, Judas o wa yô bé nga bé wa tra Jésus'n bé nyrun dunfue'n, san oh kpenh su.

¹⁷Judas ti é nun kun, bé felii ke o di dyunman kunngba nga é di ye'n wié.

¹⁸Ke bian so'n fa sika ng'o nyenniin i sa te yôle'n nun'n tôô asie kun'n, o to utuu i nyin asé, i ku'n kpukéli, ye i klun ninngé'm bé guali.

¹⁹Jérusalemfue'n kwlaa bé sii sa so'n nun, o man bé fle asie so'n bé anien'n nun ke Hakeldamah bo i bô yele mmôdya asie.

²⁰Afin bé klee Psaume fluwa'n nun ke: «Man i awlô'n bô, Nanh man swran fi tran nun!» Ye bé klee ékun ke: «Man swran ufle fe i dyunman'n!»

²¹I so'n ti, man swran kun uka é man é kan Jésus i tyenle nde'n. Sange man swran so'n yô swran bo,

²²ke Jean yô é Min Jésus baptême bo é nin i é wlanwlan'n, bé sunman é titi fa dyuu tyen nga Nyanmien felii é afien'n, bé nun kun.

²³Bé fa Joseph bo bé flee Barsabbas bo i dunman ng'o nannan su ékun'n yele Justus'n, nin Matthias bé nnyon'n dyraan bé nyrun le.

²⁴Ye bé kan klé Nyanmien ke: Nannan Nyanmien Kpli, o bo a si swran'n kwlaa bé akunndan'n, swran nnyon nga, klé é bé nun kun nga a felii'n,

²⁵mon o fa dyunman nga Judas yatyi oli i bobo lika'n, ye sunmanle nga Jésus fa sunmaan Judas'n, o fa sunmen.

²⁶Bé tuu foto, foto'n too Matthias su ye bé fe ukaa swran blu-nin-kun nga Jésus sunmaan bé'n bé suo.

Sa nga bé yôli'n 2

Nyanmien Wawe'n i bale

¹Ke Pentecôte'n dyuli'n, bé kwlaa bé yiali lika kun.

²Ke bé ti le'n, kpekuun bé ti liké kun ngan, o fin nyanmien su lo o kpla ke aunngban sa, o wluu sua nga bé ô nun'n, i nun.

³Béh niaanh... liké wié bo bé ti ke sin taaman sa'n bé ye, bé kpatyikpatyii nun bé trantran bé kwlaa bé ti su.

⁴Nyanmien Wawe'n too bé su, o fa bé katyi i lie mlonmlon, kpekuun bé su kan anien ufle wié bo Wawe'n fa wla bé nuan ke bé kan'n.

⁵I nun so'n nun, Juif'm bo bé srô Nyanmien'n bo bé fin menmen'n kwlaa bo bé ô asie'n su wa'n bé nun'n, bé ô Jérusalem le.

⁶Ngannien so'n ti swran kpanngban kpa bé wa yiaa le, ke bé kwlaa bé tii nde nga bé kan'n bé bobo bé anien'n nun'n, bé wun blibli bé.

⁷O fu bé nun, o bô bé nuan ye bé séé ke: ?Ai! bé kwlaa nga bé idyo ye'n, nanh Galiléefue muon?

⁸?O yô se ye man é kwlaa é ti é bobo é anien'n bé nuan nuon?

⁹Afin é wié fin Parthes, Mèdes, Élam, Mésopotamie, Judée, Cappadoce, Pont, Asie,

¹⁰Phrygie, Pamphyile, Égypte, Libye i bué ng'o mantan Cyrène lo'n, ye Rome. É wié ti Juif, ye é wié kusu ti swran bo bé katyii Juif.

¹¹É wié fin Crète, ye Arabie, sanngé kusu Nyanmien i abônuan sa b'o yôli'n bo bé su kan'n, é kwlaa é ti é bobo é anien'n nun!

¹²O bôô bé kwlaa bé nuan, bé wu'an sa nga bé yô, ye bé usa bé wiéngu ke: ?Nzu sa yele nga?

¹³Sanngé wié'm bé yô bé finfin bé sé ke: Nzan ye ba non bé ku a yio.

Nde nga Pierre keen Pentecôte nun'n

¹⁴Ye Pierre nin i wiéngu blu-nin-kun'n bé dyaôlio, o sé bé ke: Amun Juif mun, nin amun kwlaa bo an tran Jérusalem wa'n, anh sié amun su tié min nde'n kpa, nan amuan wun i wle!

¹⁵É bo é ô ye'n, é ti'a nzanbôefue ke an bui'n sa, afin lika'n te yô nglemun.

¹⁶Sanngé sa nga Nyanmien nuan idyofue Joël kannin'n ye wa yô ye'n, o sé ke:

¹⁷«Nyanmien waan: Anh nian, sa nga tyen wié lélé ke men'n oh koh i bué nuan'n, m ma yô'n ye: Nh fah n Wawe'n man swran'n kwlaa, Amun wa yasua nin amun mma mmla'm bé idyoh n nuan, Amun mma gbanflen'm béh wunh liké aôlia nun, Ye amun si ngbenngben'm bé tyenh lalie.

¹⁸Ye tyen so'n nun nh fah n Wawe'n man N swran mma mun, yasua ô, bla ô, Béh idyoh n nuan.

¹⁹Nh yôh abônuan sa nyanmien'n su lo, Ye nh yih atre asie'n su wa, Béh wunh mmôdya nin sin nin sin wensren dan.

²⁰Wia'n katyih blé tuun, Ye anglô'n, kusu oh katyih ke mmôdya sa, I sin nan amun Min'n i tyen dan [bo bé ken i nde'n], wa dyu.

²¹Ble so'n nun swran kwlaa ng'o fle I min'n ke o déé'n, oh fitéh nun.»

- 22 Israëlfue mun, anh tié nde nga kpa! Amun bobo an si ke Jésus b'o fin Nazareth'n, o ti swran kun bo Nyanmien man o yô sa kéklééklé nin abônuan sa, ye o yi atre amun nyrun wa b'o klé ke o dyin i sin.
- 23 Ke Nyanmien bobo dun mmua buu i akunndan b'o sié i ke bé fa bian so'n man swran mun'n, amun man bé bo bé sro'a Nyanmien'n bé bôbôlii waka'n su, bé kunniin.
- 24 Wié'n feli, Nyanmien délii i sa nun, o tyenniin, yele ke wié'n kwle'e i sié.
- 25 Afin David kennin i nde ke: «N wunnin ke min Min'n wô n nyrun le titi, Yele ke o ô n fama su o man min wun usu'a min.
- 26 Sa nga ti ye n klun ti dyowa, bo nde nga n kan'n klé ke n klun ti dyowa nion. N wla'n b'o ô o su'n ti n di aladyé,
- 27 Afin a su yatyi'a min blolo lo, Ye a su yatyi'a o Swran'n ke o kplo.
- 28 A kléé min nguan atin'n, Se a ba min wun le'n, n klun dyoh dan kpa.»
- 29 Nnya mun, amun kafle, anh sié amun su man n kan é nannan David nde wéiin n klé amun. O wuli, bé siélii, i ndia'n te ô wa lélé nde.
- 30 Ke o ti Nyanmien nuan idyofue b'o si ke o te i nda ke, «o man i ôsufue'm bé nun kun wa tren i bia'n su'n,»
- 31 i so'n ti, ke oh kanh nde'n, o bôô Christ i tyenle nde'n su ke Nyanmien a yatyimen blolo lo, ye o men i fuen'n wa kploman.
- 32 Jésus so'n ye Nyanmien tyenniin nion, o yôô é kwlaa é nyrun.
- 33 Ke i si Nyanmien men i su siéé i fama su'n, o fee i Wawe'n b'o séé ke oh fah man'n, o fa menniin, ye o faa liké nga amun wuin bo an ti'n maan swran muon.
- 34 Afin David bobo a fu'a nyanmien su lo, sanngé i waan: «É Min Nyanmien'n séli min Min lie'n ke: Tran asé n fama su,
- 35 Lélé m man ah tloh o kpofue'm bé su.»
- 36 I so'n ti man Israëïl ôsufue'n kwlaa bé si kpa ke Jésus so'n bo an bôbôlii waka'n su'n, i ye Nyanmien siéé ke o ti é Min nin Christ nion.
- 37 Ke bé tii nde so'n o yô bé ya, nan ba usa Pierre nin i wiéngu mun ke: ?Nnya mun, éh yôéh se?
- 38 Ye Pierre séé bé ke: Anh katyi amun nzuen'n man bé yô amun kwlakwla amun baptême Jésus-Christ dunman nun, man Nyanmien yatyi sa nga an yôlii'n tye amun, ye o fe i Wawe'n man amun.
- 39 Afin liké ng'o séé ke oh yôh'n, i waan oh yôh man amun, nin amun mma mun, nin bé kwlaa bo bé ô mmua bo é Min Nyanmien'n o wa fle bé'n.

⁴⁰Ye Pierre kan nde fanunfanun klée bé, o yiyi nun wéinwéin, o tu bé fo dan kpa ke, bé yi bé wun adyulisufue tete nga'm bé nun.

⁴¹Bé bo bé fe i nde'n su'n, bé yôô bé baptême, tyen so'n nun swran bo bé dyu bo akpi-nsan kun bé ukaa bé su.

⁴²Bé fa bé bo Jésus sunmaan bé'n bé nde'n su kpa, bé tran aniaan tranle, bé di liké lika wle, bé nin Nyanmien bé kôkô yale tititi.

Sa nga Christfue'm bé yôli'n

⁴³Abônuan sa bo bé bo Jésus sunmaan bé'n bé yô'n nin atre bo bé yi'n, o yô swran'n kwlaa bé srô.

⁴⁴Bé kwlaa bo bé lafi Christ su'n, bé tran lika wle, bé gua bé ninngé'n kwlaa lika wle.

⁴⁵Bé yô bé asie nin bé bô ninngé'm bé ate, bé fe i sika'n tye bé kwlakwla, nan ba fa ti bé wun nyanman nun.

⁴⁶Ye tyen kwlaa bé bô ti kun bé yia Nyanmien sua dan'n nun, bé yô aklunyé, bé ko awlô'm bé nun bé di liké lika wle. Ke béh dih bé alie so'n, bé klun ti dyowa dan kpa,

⁴⁷bé manman Nyanmien, bé wun yô swran'n kwlaa bé fe ye tyen kwlaa é Min Nyanmien'n fa bé bo bé fité nun'n uka bé su.

Sa nga bé yôli'n 3

Bian folefue'n i dyuédyué yôle

¹Lé kun Pierre nin Jean bé su ko Nyanmien sua dan'n nun nnosua wia'n nun bé nin Nyanmien bé yale kôkôle do'n su.

²Ke oh yôh so'n, bé su fa bian kun bo bé wulii folefue'n su ba. Tyen kwlaa bé fe wa sié Nyanmien sua dan'n i anuan bo bé flee Klaan'n nun ke o sre liké bé nga béh wluh Nyanmien sua dan'n nun'n bé sa nun.

³Ke o wuun Pierre nin Jean ke bé su wlu lo'n, o sree bé liké.

⁴Pierre nin Jean bé nieen siin ye Pierre sé i ke: Nian é kpa.

⁵Ye o niaan bé siin, o bu i ke bé su wa men liké wié.

⁶Sange Pierre sé i ke: Dyete ufué'n nin sika okwle'n lie'n n le'a wié, sange liké nga n le'n nh fah man o. Jésus-Christ b'o fin Nazareth'n i dunman nun, dyaô nanti!

⁷O soo i sa fama'n, o meen i su. I ôsu kunngba'n nun kpekuun i dya ngbabua'n nin i dya komin'n ba yô kpa,

⁸o dyaô waka nanti. O nin bé nanti wluu Nyanmien sua dan'n nun, o tu kpen, o manman Nyanmien.

⁹Swran'n kwlaa bé wun ke o su nanti o manman Nyanmien.

¹⁰Ke bé wuun i wle ke i ye o tran Nyanmien sua dan'n i anuan Klaan nun, o sre liké'n, i dyuédyué yôle'n bôô bé nuan, bé wun blibli bé.

Nde nga Pierre keen Nyanmien sua dan'n nun'n

¹¹Ke o kpotyi'a Pierre nin Jean'n, swran'n kwlaa bé nuan bô bé wun, bé wanndi oo bé wun lo ala bo bé flee Salomon'n i bô lo.

¹²Ke Pierre wuun i so'n, o sé swran'm bé ke:

?Amun Israëlfue mun, nzu ti ye sa nga bô amun nuaan? ?Nzu ti ye an nian é siin soo, ke é bobo é fanngan nun annze é Nyanmien srôle ti ye man bian nga a nantio?

¹³Abraham, nin Isaac, nin Jacob bé Nyanmien'n, é nannan'm bé Nyanmien'n, o man i Swran Jésus nyaan nyrun. I ye an fe maan swran mun, ye ke Pilate waan, oh yatyih i nun'n, amuan kpili'an su, an yii i blô nion.

¹⁴An yili Nyanmien i Swran'n nin Nanwlefue'n i blô, an kpataa swran kunfue'n i ti ke bé yatyih i nun man amun.

¹⁵An man bé kuun swran ng'o man nguan'n, sanngé Nyanmien tyenniin. Sa so'n yôô é bobo é nyrun.

¹⁶Jésus dunman nun o nin i su bo é lafi'n ye man bian nga an sii b'o dyin ye'n, o nyaan fanngaan. Jésus su bo é lafi'n ti ye man o kwla nantili amun kwlaa amun nyrun wa nion.

¹⁷Aniaan mun, n si ke sa nga amun nin amun sukpen mun an yôli'n, an si'a nun ti ye an yôlio.

¹⁸Sanngé Nyanmien yôô i so nan nde ng'o man i nuan idyofue'n kwlaa bé dun mmua keen laa ke i Christ'n o wa wun nyrennen'n o kpen su.

¹⁹O man anh katyi amun nzuen'n, ye anh sa amun sin Nyanmien wun, man o yatyih sa nga an yôlii'n tye amun mlonmlonmlon, nan ble ng'o ba lo'n é Min Nyanmien'n o man amun wla gua asé,

²⁰ye oh sunmanh Christ b'o dun mmua séé ke oh fah man amun'n amun wun wa, yele Jésus.

²¹Ke é ô ye'n lie'n, béh treh i nun lélé san oh dyuh ble nga Nyanmien yôh ninngé'n kwlaa bé ufle ékun'n. O men i nuan idyofue'm bé dun mmua keen i so laa.

²²Moïse séé ke: «Amun Min Nyanmien'n o wa fa amun niaan'm bé nun kun sié i nuan idyofue ke o siéé min'n sa man amun'n, nde kwlaa ng'o kan klé amun'n, amunh fah su.

23 Sange swran ng'o fa'a Nyanmien nuan idyofue so'n i nde'n, béh kuinh, oh dyaôh le.»

24 Ke o fin Samuel ble su'n Nyanmien nuan idyofue'n kwlaa bo bé kannin nde'n, bé kaan tyen ng'o ô ye'n i nde.

25 An ti Nyanmien nuan idyofue'm bé anunman, ye sa nga Nyanmien séé ke oh yôh man é nannan mun'n, bo i ti o séé Abraham ke, «i ôsufue'm bé ti o wa yô asie'n sufue'n kwlaa bé yé'n,» an wô nun wié.

26 Ke Nyanmien fe i swran'n siélii so'n, amun sin ye o sunmeen kliklio, ke o yô amun yé, nan amun kwlaklwaklwa an yatyi amun nzuen tete'n.

Sa nga bé yôli'n 4

Pierre nin Jean bé dyole difue dandan'm bé dyasu fa kole

1 Ke Pierre nin Jean bé nuan te ô swran'm bé nde kan kléle'n su'n, Nyanmien nyrun dyranfue'm bé nin Nyanmien sua dan'n i sukpen'n nin Sadducéfue'm bé baa le.

2 Ke bé wuun ke bé su klé swran'm bé liké'n, o yôô bé ya kpa yeke ke, ke béh kanh Jésus nde'n, bé sé bé ke swran'm bé tyen.

3 Bé tra bé siéé bé bisua lo lélé alie tyennin, afin ke oh yôh so'n, wuun alie a san.

4 O nin i so'n ngba bé nga bé tili nde so'n bé sunman bé faa su, bé yasua'm bé dyu bo akpi-nnun kun.

5 Ke alie tyennin'n, Juif'm bé sukpen, nin kpenngben, nin mmla kléfue mun,

6 ye Anne b'o ti Nyanmien nyrun dyranfue dan'n, nin Caïphe, nin Jean, nin Alexandre, ye bé kwlaa bo bé fin Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé ôsu nun'n, bé yiaa Jérusalem le.

7 Ke bé kô fa Pierre nin Jean bali'n, bé dyraan bé bé afien le, bé usa bé ke: ?O yô se ye an kwla yô sa ngaa? ?Ye wan dunman nun ye an yôlio?

8 Ye Pierre bo Nyanmien Wawe'n siéé'n, o sé bé ke:

9 Nvlé kpen nin awlô bô kpenngben mun, se nde amunh usah é sa kpa bo é yô maan bian folefue nga'n, o nin ke o yôli b'o man o yôô dyuédyué'n

10 man amun nin Israëlfue'n kwlaa an si kpa ke Jésus-Christ b'o fin Nazareth bo an bôbôé waka'n su bo Nyanmien tyenniin'n, i dunman nun ye bian nga a yô dyuédyué b'o dyin amun nyrun wa nion.

11 Jésus so'n ye o ti: «Yebue bo amun sua kplanfue mun an yii blô nion, I ye wa katyi yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé nion.»

12I kungba tye ye o kwla dé swraan, yele ke Nyanmien a sié'a swran ufle fi men'n nun wa bo i dunman nun é kwla fité nuon.

13Ke bé wuun ke Pierre nin Jean bé ti yakpa'n, o bôô bé nuan, afin bé si ke ba di'a l'école, bé ti ti blé nunfue, bé ti'a swran dan. Bé si ke bé nin Jésus ye bé trannion.

14Ye ke bé wuun bian b'o yôô dyuédyué'n ke o dyin Pierre nin Jean bé wun le'n, ba nya'an nde fi a kanman.

15Ke dyole difue'm bé maan bé atin ke bé dyaô kan'n, bé wuun bé wun,

16bé sé ke: ?Éh yôh minnien nga'm bé se? Afin Jérusalemfue'n kwlaa bé si nun wéiin ke sa nga bé yôli'n ti dan kpa, o man é kwla fia'a su.

17Sannge ke é klô'a ke nde so'n tru o i nyrun'n, man é idyo bé nan é sé bé ke, ke o fin nde'n, nanh man bé kan nde so'n klé swran fi dunman so'n nun kun.

18Ye bé flee bé, nan ba sé bé ke, nanh man bé bô Jésus dunman'n kun, ye nanh man bé klé liké Jésus dunman nun kun mlonmlon.

19Pierre nin Jean bé usa bé ke: ?Se Nyanmien wun ke é nyin yi amun bo é nyin yimen'n, o ti kpa? Anh bu nian,

20nanwle, é kwla yatyi'a liké nga é wunniin'n nin nde nga é tili'n i kanle.

21Bé kannvuun bé ékun, nan ba yatyi bé nun. Swran'm bé ti bé si'a fo nga bé fa tu béo, yele ke bé kwlaa bé manman Nyanmien sa so'n ti.

22Bian so'n i nantile'n yôô abônuan, afin wa di afue b'o tra ablanan.

Christfue'm bé sree Nyanmien ke o wla bé fanngan

23Ke bé yatyii bé nun'n, bé oo bé wiéngu'm bé sin, nan ba kan sa kwlaa nga Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben'm bé kan kléé bé'n ba klé bé.

24Ke bé tili'n, bé kwlaa bé maan bé nen'n su bé sé Nyanmien ke: É Si, o bo a yii nglô, nin asie, nin dyénnié'n, nin ninngé'n kwlaa b'o ô le'n,

25wo ye man o Wawe'n fo o nde'n wlaa é nannan David o swran'n i nuan b'o kenniin ke: «?Nzu ti ye nvlé wié nunfue'm bé plan soo, Ye swran'm bé bu sinnzin akunndan soo?

26Asie'n su famien'm bé dyaôli, Ye kpenngben'm bé yiali, bé bô yôô kun É Min Nyanmien'n nin i Christ'n bé wun.»

27Nanwle, Hérode nin Ponce Pilate nin bé bo bé ti'a Juif'n bé nin Israëlfue'm bé bô yôô kun o swran Jésus bo a guee i su ngô ke o yô famien'n, i wun klo nga su wa,

28ke béh yôh kwlaa nga o bobo Nyanmien Kpli'n a dun mmua buu i akunndan ke bé yô'n.

²⁹Nannan Nyanmien Kpli, nian é wlanwlanle bo bé wlanwlan yéo, i so'n ti sien'n yô mon o swran'm bé kan o nde'n yakpa su.

³⁰Tinngé o sa'n tukpatyefue'm bé wun, man bé yô dyuédyué, yi atre, ye yô abônuan sa o swran Jésus i dunman nun.

³¹Ke bé kan nde so'n klé Nyanmien wiéli'n, lika nga bé yiaa nun'n kedyéli, Nyanmien Wawe'n fuu bé kwlaa, nan ba kan Nyanmien nde'n yakpa su.

Bé lika wle tranle

³²Swran kaka nga bé lafii Christ su'n, bé bô yôô kun, bé akunndan'n ti kun. Bé nun wié fi sé'a ke i ninngé'm bé ti i ngunmin lie, sanngé liké ng'o ti swran kun lie'n, o ti bé kwlaa bé lie.

³³Bé bo Jésus sunmaan bé'n bé kan é Min Jésus tyenle nde'n Nyanmien fannan nun. Bé kwlaa bé yôô bé wun yé dan kpa.

³⁴Afin bé nun wié fi mia'an liké fi wun, bé kwlaa nga bé le fié'n nin sua'n bé yô bé ate. Sika nga bé nyen'n,

³⁵bé fa ble bé bo Jésus sunmaan bé'n. Sika nga swran kun sa mien i wun'n, o ba, bé fa men.

³⁶Joseph, Lévi ôsufue kun b'o fin Chypre men'n nun'n, bo bé bo Jésus sunmaan bé'n bé toen Barnabas bo i bô yeke Tyityi Wla'n,

³⁷o le fié kun, o yôô i ate, o fe i sika'n blee bé bo Jésus sunmaan bé'n.

Sa nga bé yôli'n 5

Ananias nin Saphira

¹Sanngé bian kun bo bé fle i Ananias'n o nin i yi Saphira bé yôô bé asie wié ate,

²o fe i sika'n i bué siéli, i yi si nun, nan wa fe i ônga'n wa kô man bé bo Jésus sunmaan bé'n.

³Pierre usee i ke: ?Ananias, nzu ti ye a fo o wun maan Satan b'o man a bua atô klé Nyanmien Wawe'n, bo a fa asie'n i sika i bué siélio?

⁴?Ke o ô le bo a nian yômen i ate'n, o ti'o o lie? ?Ye ke a yôô i ate'n, i sika'n ti'o o lie? ?Nzu ti ye a bu akunndan ke nga saa? Nanh swran ye a bua atô so'n klé io, sanngé Nyanmieon.

⁵Ke Ananias tii nde so'n, o toli nan wa wu. Bé kwlaa bo bé tii sa so'n, sre kuun bé dan kpa.

⁶Ngbanflen'm bo bé ô le'n bé dyaôli, bé tyityii i fuen'n, nan ba fe i a kô siéé.

⁷Ke o tye kan b'o wa di do nsan'n i yi bali, o wluu lo, sanngé o si'a sa nga wa yô loo.

⁸Pierre sé i ke: Sa nga m ma uso o ye'n, di i nanwle klé min. ?Asie'n bo an tolii'n i sika'n i ngba ye? Ye i waan: Een, i ngbaa.

⁹Ye Pierre sé i ke: ?Nzu ti ye amun bô yôô kun bo an kan é Min'n i Wawe'n niaan? Nian anuan nun le, bé nga bé kô siéé o wun'n bé ye bé wlu wa leo, bé wa fo o kusu ko wié.

¹⁰O ka le too i ôsu kunngba'n nun nan wa wu. Ke ngbanflen'm bé wluu lo'n bé wuun ke o la le wa wu, bé fe nan ba kô siéé i wun'n i wun le.

¹¹Asonunfue'n kwlaa o nin bé kwlaa nga bé tii nde so'n, sre kuun bé dan kpa.

Atre nin abônuan sa kpanngban

¹²Bé bo Jésus sunmaan bé'n bé yi atre, bé yô abônuan sa kpanngban, bé yô swran'm bé yé. Bé kwlaa bé bô ti kun bé gua Salomon ala'n bô le.

¹³Swran ufle fi a kwla tre'e i awlen a wlu'a bé nun, sanngé bé yi bé aye dan kpa.

¹⁴Yasua nin bla kpanngban kpa bo bé lafi é Min'n su'n bé uka bé su titi.

¹⁵Abônuan sa'm bo bé yô bé'n ti, swran'm bé fa tukpatyefue mun bé wa sié bé te'm bé nun o nin be'm bé su atin nuan le, nan se Pierre sinh le'n, i wawe'n gua wié'm bé su.

¹⁶Swran kpanngban kpa kusu bé fin klo nga bé mantan Jérusalem le'n bé su bé bali. Ke béh bah'n bé nin tukpatyefue mun nin bé nga asie usu a satyi bé'n, bé nin bé bali, nan bé kwlaa ba yô dyuédyué.

Bé kléé bé bo Jésus sunmaan bé'n bé yale

¹⁷I so'n yôô Nyanmien nyrun dyranfue dan'n nin i minnien Sadducéfue'n kwlaa bé ya, bé nyin tyi bé bo Jésus sunmaan bé'n,

¹⁸bé traa bé wla bé bisua.

¹⁹Sanngé kongue é Min Nyanmien'n i ange kun baa bisua le o wa tiké bé anuan, o yii bé, o sé bé ke:

²⁰Anh wo kô dyran Nyanmien sua dan'n nun lo, anh kan nguan nga i nde'n kwlaa klé swran mun.

²¹Ké bé tii nde so'n, nglemun nde kpa'n bé wluu Nyanmien sua dan'n nun lo, ye bé too liké kléle'n suo. Ke Nyanmien nyrun dyranfue dan'n nin i minnien'm bé dyuu le'n, bé yiaa dyole difue dandan nin Israël kpenngben'n kwlaa, nan ba sunman swran ke bé kô fa Pierre nin Jean bisua lo bla.

²²Ke Nyanmien sua dan'n nun sôndya'm bé dyuu lo'n, ba wu'an bé bisua lo. Bé saa bé sin, bé wa kan klé bé ke:

²³É wun ke, anuan'n i nun ti tôwa ye bisua sôndya'm bé ô bé ôsu'n nun anuan'm bé nyrun le, sanngé ke é tikéé sua ba nga bé o nun'n i anuan'n, ya wu'an swran fi lo.

24Ke Nyanmien sua dan'n i sukpen'n o nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé tii nde so'n, bé akunndan sanngannin bé ti, afin bé wu'an ke sa so'n o wa yô dyuo.

25Swran wié wa tii bé kle ke: Anh nian, minnien'm bo an wlaa bé bisua'n, bé ô Nyanmien sua dan'n nun lo bé su klé swran'm bé liké.

26Ye Nyanmien sua dan'n i sukpen'n o nin sôndya'm bé oli, sre bo kun bé swran'm bé wun'n ti, bé fa bé baa amannien su, afin se ba yô'a bé so'n, o tyeman nan swran'm ba fin bé yebue.

27Ke bé fa bé dyuu le'n, bé dyraan bé dyole difue'm bé nyrun le. Ye Nyanmien nyrun dyranfue dan'n wusa bé ke:

28?Ya wla'a amun su nun kpa ke, nanh man an klé liké bian so'n i dunman nun kun?

29Sannge nian, amuan fa amun nde so'n ba tru, Jérusalem klo'n nun, an klô ke amunh fah bian so'n i wié nde'n gua é su!

30É nannan'm bé Nyanmien'n tyennin Jésus bo an séndéé waka'n su an kunniin'n.

31Nyanmien fe siéé i fama su ke o yô é Atin Kléfue nin é Ti Défue, o man Israël'm bé kwla katyi bé nzuen'n, nan Nyanmien yatyi sa nga bé yôlii'n tye bé.

32É nin Nyanmien Wawe'n b'o fa maan bé bo bé nyin yii'n, é ti sa so'n nun lalôfue.

33Ke bé tii nde so'n, ya kuun bé dan kpa, i so'n ti, bé waan bé kun bé.

34Sannge Pharisifue kun bo bé flee Gamaliel b'o ti mmla i sifue dan bo swran'n kwlaa bé bu i swran'n, o dyaôô dyole difue'm bé nyrun, o sé ke, man minnien so'm bé dyaô kan.

35Nan wa sé bé ke: Israël mun, anh nian amun wun kpa sa nga an su wa yô minnien nga mun'n.

36Afin o nian tyeman, Theudas dyaô yôô i wun swran dan, nan swran bo bé dyu bo ya-nnan kun'n, ba su i su. Bé kunniin, ye bé kwlaa nga bé su i su'n bé sanndili, wié fi a kaman.

37I lie'n i sin, ke béh kah swran'n, Judas Galiléefue'n dyaôli, o wlawlaa swran kpanngban o man bé su i su. Bé kuun i kusu wié, nan bé kwlaa nga bé su i su'n ba sanndi.

38I so'n ti, nh kanh klé amun ke, nanh an yô bé sa fi kun, anh yatyi bé nun man bé o, afin se sa nga nin dyunman nga fin swran'n oh satyih,

39sannge se o fin Nyanmien sakpa'n, an kwla satyimen. Anh nian amun wun, nanh an kunnde Nyanmien nuan! Bé fee i nde'n su,

⁴⁰nan ba fle bé bo Jésus sunmaan bé'n. Ke bé bôô bé nin nyantiaan'n bé wla bé su nun ke, nanh man bé kan nde Jésus dunman nun kun, nan ba yatyi bé nun.

⁴¹Ke béh dyaôh dyole difue'm bé nyrun le'n, bé klun ti dyowa yele ke bé si ke, bé nyin bo bé gue i asé Jésus dunman nun'n o ti kpa, afin Nyanmien ye o siéé i soo.

⁴²Tyen kwlaa bé yatyi'a Jésus-Christ dyasin fe'n i bôle o nin i kléle Nyanmien sua dan'n nun nin awlô'm bé nun.

Sa nga bé yôli'n 6

Asonunfue'm bé lika nianfue nsô'n bé siéle

¹Ble so'n nun ke Jésus sonnzonfue'm béh treh'n, Juif'm bo bé idyo Grec'n bé kan bé bo bé idyo Hébreu'n bé nde, yele ke tyen kwlaa ke béh tyeh alie'n, bé bu'a bé angbôti mmla'm bé akunndan.

²Swran blu-nin-nnyon bo Jésus sunmaan bé'n bé yiee i sonnzonfue nga mun kwlaa, nan ba sé ke: Ke é yatyi Nyanmien nde kanle'n é kô tye alie'n, o ti'e i nuan su.

³I so'n ti, nnya mun, anh kpa amun nun swran nsô bo bé bô bé dunman kpa, bo Nyanmien Wawe'n sié bé, bo bé si ngwlele kpa'n, man é fa dyunman so'n man bé.

⁴É lie'n, é nin Nyanmien éh kôkôh yale, ye éh kenh i nde'n tititi.

⁵Nde so'n yôô swran'n kwlaa bé fe. Bé kpa Étienne b'o lafi Jésus su kpa bo Nyanmien Wawe'n siéé'n, nin Philippe, nin Prochore, nin Nicanor, nin Timon, nin Parménas, ye Nicolas b'o fin Antioche b'o katyii Juif'n.

⁶Bé fa bé kléé bé bo Jésus sunmaan bé'n. Ke bé sree Nyanmien ke o dyran bé sin'n, bé fa bé sa fuua bé su.

⁷Nyanmien nde'n truli, ye Jésus sonnzonfue'm bé tree dan kpa Jésus lo. Nyanmien nyrun dyranfue kpanngban kpa bé fa nde bo Christfue'm bé fa su'n i su wié.

Étienne i trale

⁸Nyanmien man Étienne yôô klun-ufuéfue kpa ye o tinniin. Ke oh yôh abônuan sa b'oh yih atre'n, o yô swran'm bé yé.

⁹Bé bo bé fle bé Aladyéfue'm bé Nyanmien sia nun swran wié'm bé nin Cyrènefue, nin Alexandrefue, nin Cilicie nin Asiefue wié mun bé nin Étienne wa sii akplôwa,

¹⁰sanngé bé kwlaa kpalômen i nde'n, afin Nyanmien Wawe'n ye o men i ngwlele b'o fa idyo nion.

11 Bé maan swran'm bé adi ke bé sé ke, bé bobo bé tii nde ng'o kan satyi Moïse nin Nyanmien bé dunman'n.

12 Bé wlawlaa swran, nin kpenngben, nin mmla kléfue mun, ye bé wa tre fa oo dyole difue dandan'm bé dyasuo.

13 Bé man swran wié'm bé dyran bé nyrun le bé toen suen sé ke: Bian nga kan Nyanmien lika ng'o ô ye'n nin mmla'n bé satyile nde titi,

14 afin é tii i nuan nun ke Jésus Nazarethfue so'n o wa satyi lika ng'o ô ye'n, ye oh katyih liké nga Moïse kléé é ke é yô'n.

15 Dyole difue'n kwlaa bo bé ti le'n bé nieen siin, i nyrun'n katyii bé nyrun ke ange'm bé lie'n sa.

Sa nga bé yôli'n 7

Nde nga Étienne kannin'n

1 Nyanmien nyrun dyranfue dan'n usaa Étienne ke: ?Sa so'n yôô so sakpa?

2 Ye Étienne sé i ke: Min niaan nin n si mun, an tié! I nun nga é nannan Abraham te ô Mésopotamie lo'n, Nyanmien Kpli yi i wun klélii, i sin nan wa kô tran Charran lo,

3 o séé i ke, «o dyaô i men'n nun nin i ôsufue'm bé wun le, o o men nga o wa kléé'n nun.»

4 Ye o tuu i bô Chaldéefue'm bé men'n nun, o kô traan Charran. Ke i si wuli'n, Nyanmien fe le baa men nga an tran nun ye'n nun.

5 Wa me'en i asie bo kaan sa men so'n nun b'o tran suo. Ke o nian nya'an ba'n, o séé i ke, «oh fah men so'n men i nin i anunman mun.»

6 Nyanmien séé i ke, «i anunman'm bé wa yô aôfue nvlé wié nun, béh fah bé katyi bé kanga, béh kléh bé nyrennen afue ya-nnan,

7 sanngé nvlé nga bo bé kô yô bé kanga'n, Nyanmien séé ke, o nin bé ye bé kaan, i sin béh dyaôh men so'n nun, bé wa sui lika nga nun wa.»

8 Nyanmien kléé Abraham ke o wle i mma'm bé klen b'o klé ke o nin bé bé di anuanse. I so'n ti ye ke o wu Isaac b'o dii lé motyue'n, o wle i klen nion. Isaac kusu wlaa Jacob klen, nan Jacob kusu a wla é nannan blu-nin-nnyon'n bé klen.

9 É nannan'm bé nyin tyii Joseph, nan ba yô i ate, bé fe oo Égypte, sanngé Nyanmien dyreen i sin.

10 O dé i afe'n kwlaa nun, o man o nyaan nyrun Égypte famien Pharaon'n i nyrun, o wun ke o ti ngwlelefue, nan wa fe i a sié Égypte men'n o nin i awlô'n i sukpen.

11 Awé kpeen Égypte men wunmuan'n nin Canaan men'n nun. Nyrennen'n yôô dan, é nannan'm bé nya'an liké kaan sa bé diman.

- 12Ke Jacob tii ke alie ô Égypte lo'n, o sunmaan é nannan'm bé lo kun.
- 13I kpe nnyon su lie'n b'o sunmaan bé'n, Joseph fe i wun kléé i niaan mun, nan Pharaon a si ôsu nga Joseph fin nun'n.
- 14Ye Joseph séé i niaan'm bé ke bé kô fe i si Jacob nin i ôsufue'n kwlaa bo bé dyu swran ablésônin-nnun'n man bé bla.
- 15Jacob oo Égypte, lo ye o nin é nannan'm bé kwlaa bé wulio.
- 16Bé fa bé oo Sichem lo, bé kô siéé bé ndia bo Abraham fa dyete ufué tôê Hémor mma'm bé sa nun'n nun.
- 17Ke nde nga Nyanmien kan kléé Abraham'n o wa kpen su'n, é nvlé'n trelî Égypte lo o yôô dan,
- 18«lélé o fa tôô famien ufle bo bé siéé Égypte'n su bo wa si'a Joseph'n.»
- 19Famien so'n laka é nannan mun, o yô bé tete kpa, o man bé guaa bé mma'm bé blô.
- 20I nun so'n nun ye bé wuu Moïseo. Ba so'n ti klan, Nyanmien klôé. O dii anglô nsan i si awlô lo.
- 21Ke bé yii i blô'n, Pharaon wa bla'n fe katyi i bobo klun ba.
- 22Égyptefue'm bé kléli Moïse bé ngwlele'n kwlaa, o si idyo kpa, ye o ti swran wakawaka.
- 23Ke o dii afue ablanan'n, akunndan wié bee i klun ke o kô nien i niaan Israël'm bé ôsu.
- 24O wuun bé nun kun bo Égyptefue kun su yôé tete, o dyren i sin bôô Égyptefue'n, o tuu i niaan'n i klunngbo'n.
- 25O bu i ke i niaan'm bé wa wun i wle ke i ti ye Nyanmien man béh nyanh bé tio, sanngé ba wu'en i wle.
- 26Ke i alie tyennin'n, o fité bé suo, bé ngunminngunmin'n bé su di utré, i waan oh kpatah bé. O sé bé ke: ?An ti niaan, nzu ti ye an di utréo?
- 27Sanngé ng'o kwle i wiéngu kun'n, o suu i bô, o use i ke: «?Wan ye o fo siéé é sukpen nin é dyole difueo?
- 28?A wa kun min ke anunman a kuun Égyptenien'n sa?»
- 29Nde so'n ti Moïse wanndi kô traan Madian men'n nun, nan wa wu ba yasua nnyon lo.
- 30Ke o dii afue ablanan'n ange kun fitéé i nyrun ôka'n bo bé flee Sinai'n i aawle'n nun, sin taaman b'o ô waka kpuye kun su'n nun.

- 31 Ke Moïse wunniin'n, o bôô i nuan, ke i waan oh wunngéh lo oh nienh kpa'n, o tii é Min Nyanmien'n i nen,
- 32 o sé ke: «Min ye n ti o nannan'm bé Nyanmien nion, n ti Abraham, nin Isaac, nin Jacob bé Nyanmien.» Moïse wun usulii, wa kwla tre'e i awlen a nienmen.
- 33 É Min Nyanmien'n sé i ke: «Yi o ngbabua'n, yeke ke asie nga a dyin su'n o ti n lie.
- 34 N wuun n swran'm bo bé ô Égypte lo'n bé nyrennen bo bé wuin'n, n tili bé ôtôle'n, n dyra baa bé déle. I so'n ti, bla man n sunmon Égypte lo.»
- 35 Moïse so'n bo Israël'm ba kpli'en i su ke o sié bé'n, bo bé usee i ke, «Wan ye o fe siéé bé sukpen nin bé dyole difue'n,» i ye Nyanmien sunmeen ke o yô bé sukpen nin bé défueo, ange b'o man o fitéli i nyrun waka kpuye nun b'o kan nde klélii'n ti.
- 36 I ye o déé bé Égypte lo nion. O yô abônuan sa, o yi atre Égypte lo, nin Dyénié Okwle'n nun, nin blô lo afue ablanan.
- 37 Moïse so'n ye o kan kléé Israël mma'm bé ke: «Nyanmien wa fa bé niaan'm bé nun kun sié i nuan idyofue ke o fe siéli'n sa man bé,» nion.
- 38 I ye ke é nannan'm bé yiaa blô lo'n, o kan nde nga ange'n kan klélii Sinaï Ôka'n su lo'n kléé bé nion. Ye Nyanmien meen nde bo lélé nde bé te di su, ke o kan klé amun.
- 39 Sange é nannan'm ba fe'e i nde'n su, bé keen i bô, ye bé nyin traan Égypte lo,
- 40 nan ba sé Aaron ke: «Kpe amuen'm bé ba man é, man bé dun mmua é nyrun, afin Moïse so'n b'o fa é Égypte lo bali'n, é si'a liké nga wa yô io.»
- 41 I tyen so'n nun bé yôô nannin ba kun, nan ba soe, bé klun dyoli liké so'n bo bé yôli'n ti.
- 42 Nyanmien katyi i sin sii bé, i so'n ti, bé soo nyanmien su lo ninngé mun. Afin bé klelii Nyanmien nuan idyofue'm bé fluwa'n nun ke: «?Israël anunman mun, ke an wô blô lo afue ablanan'n, Min ye an maan min nnen, an tyee min liké nion?
- 43 Nanh mion, sange Moloch i tannin sua'n, O nin amuen Rephan i nzraama'n ye an sualio. Bé ti liké bo an yôô bé an so bé! N kusu m ma fa amun ko Babylone i sin mmua lo.»
- 44 Ke é nannan'm bé ô blô lo'n, bé le tannin sua b'o klé ke Nyanmien nin bé ô le. Moïse yôli i wafa nga Nyanmien klélii ke o yô'n.
- 45 Ke é nannan'm bé nyannin sua so'n, bé fali nan Josué a fa bé a o nvlé nga Nyanmien fuaan bé bé nyrun'n bé nun. O kaa le lélé fa dyuu David ble su.

46Nyanmien klô David sa, ye David sreli i ke o men i atin man o kplan lika kun man i b'o ti Jacob Nyanmien'n mon o tran nun.

47Sannge Salomon ye o wa kplaan sua kun meen io.

48Sannge Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n, o tra'an sua bo swran sa yô'n nun, afin bé klelii Nyanmien nuan idyofue'n i fluwa'n nun ke:

49«Nglô lo'n ti m bia, Ye asie'n ti aaba bo n takataka n dya nun. É Min Nyanmien'n sé ke: ?Nzu sua ye an kwla kplan man mion?

?Ye nin fan ye nh déh wunmieon?

50?I kwlaa so'n ti'a n sa nuan?»

51Nyin kékléfue mun bo amun awlen'n nin amun su'm bé ti ke bé bo bé ti'a Juif'm bé lie'n sa, an kpalô Nyanmien Wawe'n i nde'n titi ke amun nannan'm bé yôli'n sa.

52?Nyanmien nuan idyofue ônin ye amun nannan'm ba klé'a bé yaleo? Bé kunnin bé nga bé dun mmua kaan Nanwlefue'n i bale nde'n, i ye an fe maan swran mun bo bé kunniin nion.

53Amun ye ange'm bé fa mmla'n blee amuon, sannge amuan faman.

Étienne i yebue nun kunle

54Ke bé tii nde so'n, bé faa ya dan kpa, bé trili.

55Sannge Étienne bo Nyanmien Wawe siéé'n, o niaan nyanmien su lo siin, o wuun ke Nyanmien Kpli'n yi i wun nglô nyannyannyan, ye Jésus dyin Nyanmien'n i fama su.

56Ye o sé ke: Anh nian, n wun nyanmien su lo ke o ti tikéwa, ye i b'o katyiii Swran'n o dyin Nyanmien fama su.

57I so'n ti, bé tannin bé su'n bé kpan kéklé kpa, ye bé kwlaa bé too i su,

58bé tyueen oo klo'n sin lo, bé finfin i yebue. Ye lalôfue'm bé yi bé trale'n guee gbanflen kun bo bé flee Saul'n i bô le ke o nian su.

59Ke béh finfinh Étienne yebue'n, o sé é Min'n ke: Nannan Jésus, wa fa min!

60Kpekuun o kôtôli, nan wa kpan kéklé kpa ke: Nannan, sa nga bé yô min ye'n, nanh fa sié o klun. Ke i nuan too tye'n, ye o kaa nuon. Saul sa ô Étienne kunle'n nun wié.

Sa nga bé yôli'n 8

Saul kléé asonunfue'm bé yale

¹Lé kunngba so'n ye bé bôô asonunfue'm bo bé ô Jérusalem lo'n bé yale kléle dan'n i bôô. Bé kwlaa bé sanndi oo Judée nin Samarie men'n nun, san bé bo Jésus sunmaan bé'n, bé tye ye bé kaa leo.

²Bé bo bé srô Nyanmien'n bé wié'm bé siéé Étienne, nan ba suin dan kpa.

³Sannge Saul lie'n, o satyi asonun'n, o ko awlô'm bé nun, o tra yasua nin mmla mun, o man bé wla bé bisua.

Nyanmien nde kanle Samarie lo

⁴Bé bo bé sanndili'n bé ko klo'm bé su bé kan Nyanmien nde'n.

⁵Philippe oo Samarie klo kun su, o kan Christ nde'n klé lofue mun.

⁶Ke swran'm bé ti nde b'o kan'n, bo bé wun atre b'o yi'n, bé kwlaa bé sié bé su tié i nde'n kpa.

⁷Afin asie usu b'o satyi swran'n bé kpan kéklé kpa, bé dyaô swran kpanngban bé su, ye bubuwafue nin tyetyewafue kpanngban bé yô dyuédyué.

⁸Klo so'n sufue'm bé klun dyoo dan kpa.

⁹Bian kun ô klo so'n su, bé flee Simon, o yi atre o bô Samariefue'm bé nuan, o yô i wun swran dan.

¹⁰Swran'n kwlaa bé tié i nde'n kpa, bé ngbléwangbléwa ô, bé nga bé le'a nyrun ô, bé sé ke: Nyanmien Kpli'n ye o tiin io.

¹¹Bé fa bé wun menten, yele ke atre b'o soo bé yile su lalaa'n, o te bô bé nuan.

¹²Sannge ke Philippe kan Nyanmien siéle'n nin Jésus-Christ i nde'n kléé bé'n, bé lafii i su, nan yasua nin mmla'm ba yô baptême.

¹³Simon bobo lafii i su wié. Ke o yôô baptême'n, o kpotyi'a Philippe kun. Ke o wuun atre b'o yi'n nin sa kéklééklé b'o yô bé'n, o bô i nuan.

¹⁴Ke bé bo Jésus sunmaan bé'n bo bé ô Jérusalem lo'n, bé tii ke Samariefue'm ba fa Nyanmien nde'n su'n, bé sunmaan Pierre nin Jean bé wun lo.

¹⁵Ke bé dyuu lo'n, bé séé Nyanmien ke o fe i Wawe'n man bé.

¹⁶Afin o nian to'a bé nun wié fi su ka, baptême bo bé yôé é Min Jésus dunman nun'n i kunngba tye ye ba yô béo.

¹⁷O man Pierre nin Jean bé fa bé sa fuua bé su, nan Nyanmien a fe i Wawe'n wa man bé.

¹⁸Ke Simon wuun ke bé bo Jésus sunmaan bé'n bé fa bé sa fua bé su nan wa fe i Wawe'n waa man bé'n, o maan bé sika, o sé ke:

¹⁹Anh tin min wié, man swran nga n fa n sa fue i su'n Nyanmien Wawe'n to i su wié.

20Ye Pierre sé i ke: Man a nin o sika'n bé o nyrennen lika'n nun lo, yele ke a bui ke a kwla fa sika tô Nyanmien liké b'o fa tye'n.

21Nde nga, o lie nu'an nun, ye a su nya'an liké fi nun, afin wo akunndan'n ti'a kpa Nyanmien nyrun.

22O man katyi wo akunndan so'n ye kpata é Min Nyanmien'n o klun akunndan te so'n ti, wiénuon oh yatyih,

23afin n wun ke klunwi'n nin sa tete'n wa kun o.

24Ye Simon sé bé ke: Amun bobo anh kpata é Min Nyanmien'n man min, nanh man sa nga an ken i nde'n i wié fi to n su.

25Ke bé kan sa nga Nyanmien yô maan bé'n, bo bé kan é Min'n i nde'n wiéli'n, bé saa bé sin Jérusalem. Ke béh koh'n bé bôô dyasin fe'n Samarie klo sunman su.

Philippe nin Éthiopie bian salie'n

26É Min'n i ange kun kan kléé Philippe ke, o dyaô o ngua lo bué'n su atin b'o fin Jérusalem lo ko Gaza aawle'n nun lo'n su.

27O dyaô oli, oh niaanh... Éthiopie bian salie kun b'o ti Candace Éthiopie famien bla'n i swran dan'n, b'o nien i ninngé kpakpa'm bé su'n ye. O baa Jérusalem Nyanmien sole.

28Ke oh koh'n, o ti i kakaklôlô'n nun o su kangan Nyanmien nuan idyofue Ésaïe i fluwa'n nun.

29Nyanmien Wawe'n séé Philippe ke, o mantan kakaklôlô'n lo.

30Philippe wanndi mantaan Éthiopie bian'n lo, o wun ke o su kangan Nyanmien nuan idyofue Ésaïe i fluwa'n nun, ye o use i ke: ?Nde nga a kenngen le'n, a si i bô?

31O sé i ke: Se swran a klé'a min'n, oh yôh se ye nh sih i bô? Ye o flee Philippe ke o fu wa tran asé i wun le.

32Nyanmien nde nga bé kleli'n b'o kangan'n ye: «Bé fe oo ke bua bo bé fe ko nnen kunwle lo sa, Ke bua gbanflen bo ke béh kpekpeh i ndre'n o kpanman sa, O uké'e i nuan.

33Ke bé guee i nyin asé'n, ba di'e dyole,

?Wan ye o wa bô i ôsufue'm bé dunman di dyole ékuon? Afin bé meen i lie'n wié asie'n su.»

34Ye bian salie'n kpe i nyin usaa Philippe ke: ?Kafle, wan wun nde ye Nyanmien nuan idyofue'n keen soo? ?I bobo wun ndeo, annze swran ufleo?

35Ye Philippe fa Nyanmien Nde nga bé kleli'n i nun nde so'n o fa kan Jésus i dyasin fe'n klélii.

36Ke béh koh bé nyrun'n, bé tôô nzué, ye bian'n waan: ?Nian, nzué ye ô ye'n, nzu ye man n kwla yô'a baptêmeon?

37[Philippe sé ke: Se a lafi nde nga n kan kléé wo'n su kpa'n, a kwla yô. Bian'n sé ke: N lafi su ke Jésus-Christ ti Nyanmien Wa.]

38O man bé dyraan kakaklôlô'n, ye bé nnyon'n bé dyraa nzué'n nun, nan wa yôé baptême.

39Ke bé fin nzué'n nun fitéli'n, é Min Nyanmien i Wawe'n man Philippe su oli, bian'n wa wu'en kun. Ke bian'n koh'n i klun ti dyowa kpa.

40Bé wuun Philippe kusu Azot lo. Ke o fin le'n, o kan nde klo kwlaa b'o sin bé su'n bé su lélé o fa dyuu Césarée.

Sa nga bé yôli'n 9

Saul i katyile

(Sa nga 22:6-16; 26:12-18)

1Ke oh yôh so'n, wuun Saul te wla é Min'n i sonnzonfue'm bé sre ke oh kunh bé, i so'n ti, o oo Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i wun lo,

2o sre i ke o men i Nyanmien sua nga bo bé ô Damas lo'n bé wun fluwa, nan se o tô swran wié lo'n, se yasua ô, bla ô, bo bé fa nde su'n oh tyih bé ba Jérusalem.

3Ke oh koh b'o wa dyu Damas lo'n, kpekuun nyanmien'n kpadya piaa guee i su.

4O toli, o tii swran kun nen, o sé i ke: ?Saul, Saul, nzu ti ye a klé n yale soo?

5Ye o use i ke: ?Nannan, bé fle o se? Ye o sé ke: Min Jésus-o, min ye a klé n yale nion.

6Sannge dyaô wlu klo'n nun, bé wa klé o liké nga a wa yô'n.

7Bé bo bé ko i sunmanle'n, bé dyin le bé too amulé, bé tili nen so'n, sannge o wu'an asé. Bé tre i sa bé fe oo Damas lo.

8Saul dyaôli, i nyin'n gua su, sannge o wu'an asé. Bé tre i sa bé fe oo Damas lo.

9O dii lé nsan, o wu'an asé, o di'a liké, o no'an nzué.

10Ke oh yôh so'n, Jésus i sonnzonfue kun ô Damas le, bé fle i Ananias. O wuun é Min'n aôlia nun, o flelii. Ananias séé ke: Nannan, man srô!

11Ye é Min'n sé i ke: Dyaô ko atin bo bé flee i Séiin'n su Judas awlô lo, kô nian Saul b'o fin Tarse'n i ôsu. O nin Nyanmien bé su kôkô yale.

¹²O wuun bian kun bo bé fle i Ananias'n aôlia nun, o wluu lo, o fe i sa fue i su nan o wun asé.

¹³Ananias sé ke: Nannan, n tili tete kwlaa nga bian so'n yôô o swran mun Jérusalem lo'n, swran sunman bé nuan nun,

¹⁴ye Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé meen i atin ke, swran kwlaa b'o bô o dunman klo nga su wa'n, o tyii!

¹⁵Sannge é Min'n sé i ke: Ko, afin bian so'n, man fe ke o di n dyunman, nan o bô n dunman'n nvlé wié'm bé nun, famien nin Israël mma'm bé nyrun,

¹⁶ye m ma klé i nyrennen kwlaa ng'o wa wuin n dunman nun'n.

¹⁷Ananias oli, ke o dyuu awlô lo'n, o fe i sa'n fuua Saul su, o sé i ke: Min niaan Saul, ke ah bah'n, é Min Jésus b'o fitée o nyrun atin'n nun lo'n o sunmaan min ke m ma tiké o nyin nan Nyanmien Wawe'n fa o katyi i lie mlonmlon.

¹⁸I ôsu kunngba so'n nun liké wié ke dyué wun bui sa fin i nyin su toli, nan wa wun asé.

¹⁹O dyaôli nan ba yô i baptême. Ke o dii liké'n, o nyaan wunmien ékun.

Saul kaan Nyanmien nde'n Damas lo

O dii lé nnyon kun Jésus sonnzonfue'm bé wun Damas le,

²⁰kpekuun o su kan Jésus nde Nyanmien sua'm bé nun, ke Jésus ti Nyanmien Wa.

²¹Bé kwlaa nga bé ti i nde'n, o bôô bé nuan, bé sé ke: ?Nenh i ye o klé bé bo bé bô dunman so'n bé nyrennen Jérusalem lo nion? ?Wa baman wa ke o wa tyi bé ko Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé dyasu?

²²Sannge nde kanle'n si Saul wun ye i nde'n kwla bé, ke oh kanh ke Jésus ti Christ'n, b'oh yiyih nun klé Juif'm bo bé tran Damas lo'n, bé le'a nde fi ke'en kun.

Saul wanndii Juif mun

²³Ke o dii lé nnyon kun'n, Juif'm bé tyityii ke béh kunh Saul,

²⁴sannge Saul tii bé ndyityie so'n. Bé sese klo'n i anuan'm bé nun kongue nin wia nun ke béh kuinh.

²⁵Sannge kongue i sonnzonfue'm bé fe wlaa gbôgbô kun nun dyre klo i wun nga bé sili'n i sin lo.

Sa nga Saul yôé Jérusalem'n

²⁶Ke Saul dyuu Jérusalem lo'n, i waan oh feh i wun mantan Jésus sonnzonfue mun, sannge bé kwlaa bé srôé, bé lafi'a su ke wa yô Jésus sonnzonfue sakpa.

27 Sannge Barnabas fe bé oo bé bo Jésus sunmaan bé'n bé wun lo, o kan klée bé ke Saul wuun é Min'n atin'n nun, o nin i idyoli, o kan nde yakpa su Jésus dunman nun Damas lo.

28 Ke o fin tyen so'n nun'n, o nin bé wlan Jérusalem klo'n nun, bé ko bé ba,

29 ye o kan nde é Min'n dunman nun yakpa su. Ye o kan nde klé Juif'm bo bé idyo Grec'n, bé si akplôwa, bé sofue mun ye bé klô ke béh kuinh nion.

30 Ke aniaan'm bé tii i so'n, bé fe oo Césarée, nan bé man wa o Tarse.

31 Asonunfue'm bo bé ô Judée, nin Galilée, nin Samarie men wunmuan'n nun lo'n, bé le aladyé, asonun'n ko i nyrun. Ke bo asonunfue'm bé srô é Min'n bo Nyanmien Wawe'n dyran bé sin'n, bé tre.

Énée i dyuédyué yôle

32 Ke Pierre wlanwlan lika kwlaa nun'n, lé kun o oo Nyanmien i swran bo bé ô Lydda lo'n bé wun lo wié.

33 O tôô bian kun bo bé fle i Énée'n lo, o ti bubuwafue o le i be'n su, ke o bubuli'n wa di afue motyue.

34 Pierre séé i ke: Énée, Jésus-Christ a yô o dyuédyué, dyaô se o be'n. Nan i ôsu kunngba'n nun wa dyaô.

35 Ke Lydda nin Saron lofue'n kwlaa bé wunniin'n, bé fa bé wun maan é Min'n.

Dorcac i tyenle

36 Jésus sonnzonfue bla kun ô Joppé lo, bé flee Tabitha, Grec nun yele Dorcas, bo i bô yele wannzannin. O ti klun ufuéfue kpa ye o yô yalefue'm bé yé.

37 Ke Pierre ô Lydda lo'n, bla so'n too tukpatye, o wuli, bé wunzinniin, bé le nglô sua ba kun nun.

38 Lydda mantan Joppé. Ke Jésus sonnzonfue'm bé tii ke Pierre ô le'n, bé yi swran nnyon oo i sin ke bé kô sé i ke o bla trelele.

39 Pierre a sisi'e i bô, o nin bé oli. Ke o dyuu lo'n, bé fe oo nglô sua'n nun lo. Angbôti mmla'm bé kwlaa bé bee i wun le, bé fa trale nin trale dandan nga Dorcas wuu bé ke i nyin te ô su'n, klélii, wuun bé sun.

40 Pierre man swran'n kwlaa bé fitéli, o kôôli, o kôô klée Nyanmien, nan wa kpe i nyin fuen'n i wun lo, o sé ke: Tabitha, dyaô! Ke o tiké i nyin b'o wuun Pierre'n, o dyaô traan asé.

41 O uti i sa'n meen i su. I sin o flee Nyanmien swran nin angbôti mmla mun, o fe klée bé ke wa tyen.

42 Joppéfue'n kwlaa bé tii sa so'n, o man swran kpanngban bé lafié Min'n su.

43 Pierre dii lé nnyon kun Joppé lo Simon b'o ti kplô usufue'n i awlô lo.

Sa nga bé yôli'n 10

Pierre nin Corneille

- ¹Bian kun ô Césarée lo, bé flee Corneille, o ti sôndya akpasua bo bé fle i Italie akpasua'n i sôndya ya-kunsukpen.
- ²O nin i awlôfue'm bé ngba bé srô Nyanmien. O yô yalefue'm bé yé kpa, o kôkô yale klé Nyanmien tititi.
- ³Lé kun nnosua wia'n nun o wuun Nyanmien i ange kun aôlia nun, o wluu i awlô lo, o flelii.
- ⁴Ye Corneille nieen siin, sre kuin, o use i ke: ?Nannan, nzuu? Ye ange'n sé i ke: O liké bo a sre Nyanmien'n, o ti, ye yé bo a yô yalefue mun'n, o wuin, i so'n ti, i wla ô o su.
- ⁵O man sunman swran Joppé lo man bé kô yia Simon bo i dunman ng'o nannan su'n yele Pierre'n, mon o bla.
- ⁶O siké Simon kplô usufue'n bo i awlô'n wô dyénnié'n nuan le'n.
- ⁷Ke ange'n b'o kan nde kléé Corneille'n woli'n, o flee i swran'm bé nun nnyon, ye i sôndya bo bé menten'n bé nun kun b'o srô Nyanmien'n.
- ⁸Ke o kan nde so'n kwlaa kléé bé'n, o sunmaan bé Joppé lo.
- ⁹Ke i alie tyennin'n, bo bé ô atin'n nun béh koh'n bo bé mantaan klo nuan lo'n, Pierre fuu sua ti gbagblagba'n su ke o kô kôkô yale klé Nyanmien, wuun wia'n su wa dyran.
- ¹⁰Awé kunniin, ye i waan, bé kunnde liké men. Ke béh tonh'n, liké too i su ke o su tyen lalie sa.
- ¹¹O wuun nyanmien su lo tikéwa, liké kun ti ke tannin dan sa, bé tre i nuan nnyon'n, o kan asé ba asie wun.
- ¹²Nnen wafawafa'n kwlaa bo bé le dya nnan'n, o nin nga bé tyuen bé wun asé'n, ye anunman wafawafa'n kwlaa bé ô nun.
- ¹³O tii swran kun nen, o sé i ke: Pierre, dyaô, kun bé di.
- ¹⁴Ye Pierre séé ke: N-n! Nannan, liké kain nin liké tete ke nga sa'n, n nian fa'a wié n nian wla'a n nuan nun lé.
- ¹⁵Ye o tii nen so'n i kpe nnyon su, o sé i ke: Liké nga Nyanmien bu i ke o ti kpa'n, nanh bu i ke o ti kain.
- ¹⁶O yôô so lélé kpe nsan, i sin bé man liké so'n su oo nyanmien su.
- ¹⁷Ke Pierre wu'an aôlia nun liké so'n b'o wunniin'n i wle, b'oh buh i akunndan'n, kpekuun swran bo Corneille sunmaan bé bo bé su kunnde Simon awlô'n, bé ye bé dyin anuan nun'n.

- 18 Bé flee swran bé use i ke: ?Wa ye Simon bo bé flee Pierre'n sikéo?
- 19 Ke Pierre su bu aôlia nun liké so'n i akunndan'n, Nyanmien Wawe'n séé i ke:
- 20 Nian, swran nsan bé su kunnde o. Dyaô, dyra, nanh bu i sin akunndan lélé, a nin bé o, m bobo min ye n sunmaan béo.
- 21 O man Pierre dyrali, nan wa sé swran so'm bé ke: Swran nga an kunndee'n ye le min. ?Nzu sa su ye an balio?
- 22 Bé sé i ke: Nyanmien i ange kun séé Corneille sôndya ya sukpen'n b'o ô Césarée lo'n ke o fle o, nan a bla, a wa kan nde wié kléé. O ti swran nanwlefue b'o srô Nyanmien, Juif nvlé'n kwlaa nun bé bô i dunman kpa.
- 23 Pierre man bé wluu lo, o sikéé bé. Ke alie tyennin'n, o dyaôli nan o nin bé a o. Joppé le aniaan wié'm bé oo i sunmanle.
- 24 Ke i alie tyennin bo bé dyuu Césarée lo'n, Corneille nin i ôsufue nin i dyanvue kpakpa b'o yiaa bé i lika lo'n, bé su minnde bé.
- 25 Ke Pierre wluu awlô lo'n, Corneille dyaô kpee i atin, o kôto i bô.
- 26 Sange Pierre uti i sa'n, o sé ke: Dyaô, swran ye le min.
- 27 Ke o nin i béh idyoh'n, o wluu lo nan wa wun swran kpanngban bo bé yiaa le'n.
- 28 O séé bé ke: An si ke Juif'm bé nin bé bo bé ti'a Juif'n bé sa'an nun, ye bé ko'a bé wun, sange Nyanmien kléé n ke, nanh man n sé swran fi ke o ti'a swran annze ke o ti swran finfinfue.
- 29 I so'n ti ye ke bé kô yiaa min'n, man katyi'a n nuan ye m bali nion. I so'n ti, anh kan sa ti bo an yiaa min'n.
- 30 Ye Corneille séé i ke: Lé kun, nnosua wia'n nun n wô n sua lo bo nh kôkôh yale klé Nyanmien'n, nh niaanh... bian kun bo i wun trale'n ti nyennyennyen kpa'n ye, o wa dyraan min nyrun le. Ke o yôô so'n, i lé nnan ye.
- 31 O séé n ke: Corneille, o liké bo a sre Nyanmien'n, o tili, ye yé bo a yô yalefue mun'n, i wla ô su.
- 32 O man sunman swran Joppé lo man bé kô yia Simon bo bé flee Pierre'n, b'o siké Simon kplô usufue bo i awlô'n wô dyénnié'n nuan le'n, ke o bla.
- 33 Kpekuun ye n sunmaan swran ke bé kô yia o, o man o bale'n yô n fe. I so'n ti, é kwlaa é yiaa Nyanmien nyrun wa ke éh tiéh nde kwlaa nga é Min Nyanmien'n kan kléé wo ke a kan klé yé'n.

Nde nga Pierre keen Corneille awlô lo'n

- 34 Ye Pierre kusu séé ke: Nanwle, man wun i wle ke Nyanmien lie'n, o kpa'a swran nun,

- 35** sanngé nvlé'n kwlaa nun swran ng'o srôé, b'o yô i klun sa'n, i klun dyo i wun.
- 36** O fe i nde'n blee Israël mma mun, ye o kan aladyé bo bé wa nyen Jésus-Christ b'o ti swran'n kwlaa bé Min'n i ti'n i nde kléé bé.
- 37** An si sa ng'o yôô Galilée men'n nun b'o truu Judée men wunmuan'n nun'n. Ke Jean kan baptême yôle nde'n wiéli'n,
- 38** Nyanmien fe i Wawe'n maan Jésus b'o fin Nazareth'n, o tinniin, o ko lika'n kwlaa o yô swran'm bé kpa, o yô bé kwlaa bo asie usu'm bé si Satan'n klé bé yale'n bé dyuédyué, afin Nyanmien dyin i sin.
- 39** Sa kwlaa b'o yôô bé Juif'm bé klo kanngan'm bé su nin Jérusalem lo'n, o yôô é nyrun. Bé bôbôlii waka'n su bé kunniin.
- 40** I lé nsan su Nyanmien tyenniin, o man o fe i wun kléli,
- 41** sanngé swran ngba a wunmen, san é nga Nyanmien dun mmua siéé é ke é wuin'n, bo ke a tyennin'n, é nin i é di liké'n, é ye é wunnin io.
- 42** Ye Jésus kaléé é tyinndyin kpa ke é kan klé swran mun ke, i bobo ye Nyanmien siéli ke o di bé nga bé nyin ô su'n nin bé nga bé wuli'n bé nde nion.
- 43** Nyanmien nuan idyofue'n kwlaa bé keen i nde ke swran kwlaa ng'o lafi i su'n, i dunman nun Nyanmien yatyihi i wun sa'n tyee.

Nyanmien Wawe'n too bé bo bé ti'a Juif'n bé su

- 44** Ke Pierre nuan te ô nde'n su'n, Nyanmien Wawe'n too bé kwlaa bo bé tié i nde'n bé su.
- 45** Ke Juif'm bo bé lafi Jésus su bo bé nin Pierre bali'n, bé wun ke Nyanmien fe i Wawe'n maan bé bo bé ti'a Juif'n bé wié'n, o bôô bé kwlaa bé nuan.
- 46** Afin bé wun ke bé su kan anien wié mun ye bé manman Nyanmien.
- 47** Ye Pierre maan nde'n su ékun ke: ?Bé nga Nyanmien fe i Wawe'n maan bé ke é lie'n sa'n, é kwla sé bé ke, nanh man bé yô bé baptême nzué'n nun?
- 48** O séé ke bé yô bé baptême Jésus-Christ dunman nun. Ye bé sree i ke o di lé nnyon kun bé wun le.

Sa nga bé yôli'n 11

Pierre kan sa ng'o yôli'n i bô kléé Jérusalem asonunfue mun

- 1** Bé bo Jésus sunmaan bé'n bé nin é niaan bo bé ô Judée lo'n, bé tii ke bé bo bé ti'a Juif'n ba fa Nyanmien nde'n wié.
- 2** Ke Pierre dyuu Jérusalem le'n, Juif'm bo bé lafi klen wlale'n su'n bé fe oo aamien, bé idyolii, bé sé ke:
- 3** A wluu bé bo bé wla'a klen'n bé awlô, a nin bé dii liké!

- 4**Ye Pierre wlee i nuan nde'n nuon, o sé bé ke:
- 5**Ke n wô Joppé le bo nh kôkôh yale klé Nyanmien'n, liké too n su, n wuun liké kun aôlia nun. O ti ke tannin dan sa, bé tre i nuan nnyon'n, o fin nyanmien su lo o kan asé dyu min wun le.
- 6**Ke nh nienh siin kpa'n, n wuun nnen wafawafa'n kwlaa bo bé le dya nnan'n, blô nnen, nin nnen nga bé tyuen bé wun asé'n, ye anunman mun.
- 7**N tii swran kun nen, o sé n ke: Pierre, dyaô, kun bé di.
- 8**Ye n séé ke: N-n, Nannan, liké kain nin liké tete ke nga sa'n n nian fa'a wié n nian wla'a n nuan nun lé.
- 9**Ye n tii swran so'n i nen'n ékun nyanmien su lo, o sé ke: Liké nga Nyanmien bu i ke o ti kpa'n, nanh bu i ke o ti kain.
- 10**O yôô so lélé kpe nsan, i sin bé man liké so'n kwlaa su oo nyanmien su ékun.
- 11**Kpekuun swran nsan bo Césaréefue'm bé sunmaan bé ke bé wo n sin'n, bé ye bé dyin awlô'n bo é ô nun'n, i anuan'n nun ye'n.
- 12**Nyanmien Wawe'n sé n ke min nin bé o, nanh m bu i sin akunndan lélé. Aniaan nsien nga bé ô ye'n bé ye bé kô sunmaan min Césarée lo Corneille awlô loo.
- 13**Ke é dyuu lo'n, o ken i wafa nga ange'n fa yi i wun klélii i awlô lo'n, kléé yé. Ange'n séé i ke o sunman swran Joppé lo man bé kô yia Simon bo i dunman ng'o nannan su'n yele Pierre'n.
- 14**O wa kan nde nga se a nin o awlôfue'n kwlaa an fa su'n, an wa nyan amun ti'n klé o.
- 15**Ke n wlaa n nuan nde'n nun bo nh kanh'n, Nyanmien Wawe'n too bé su ke é lie'n too é su i bôbôle nun'n sa.
- 16**Ke o yôô so'n ye n wla kpeen nde nga é Min'n kannin'n suo, o sé ke: «Jean yôô swran'm bé baptême nzué'n nun, sanngé amun lie'n, Nyanmien wa fe i Wawe'n yô amun baptême.»
- 17**Ke é lafii é Min Jésus-Christ su'n, liké nga Nyanmien fa maan yé'n, o fe i kunngba'n maan bé wié. ?I so'n ti, wan yele min bo n kwla sé Nyanmien ke nanh mon o yôô?
- 18**Ke bé tii nde so'n, o man bé too nun, ye bé yi Nyanmien aye, bé sé ke: Se o ti so'n, wuun Nyanmien man bé bo bé ti'a Juif'n bé kusu ba katyi bé nzuen'n nan bé nyan nguan wié.

Antioche lo asonun'n

19Ke bé kuun Étienne'n, bé nga bé klé bé yale i wié'n sin'n, bé sanndi oo lélé Phénicie, nin Chypre, nin Antioche, bé ka'an Nyanmien nde klé'a swran fi, san Juif'm bé ngunmin tye.

20Sannge bé nun swran wié'm bé fin Chypre nin Cyrène, bé baa Antioche, bé kan nde klé Grec mun wié, ye bé bô é Min Jésus i dyasin fe'n kléé bé.

21É Min'n dyran bé sin, ye bé bo bé fa bé nde'n su bo bé kpee bé nyin é Min'n i wun'n bé sonnin.

22Ke Jérusalem asonunfue'm bé tii bé ngan'n, bé sunmaan Barnabas Antioche lo.

23-24O ti swran kpa, Nyanmien Wawe'n siéé, ye o lafi Nyanmien su kpa. Ke o dyuu lo b'o wuun yé dan nga Nyanmien yôô bé'n, i klun dyoli, o tu bé kwlaa bé fo ke bé fa bé wla gua é Mun'n su, ye bé dyran kéklé. Ye swran kpanngban kpa bé fa bé wun maan é Min'n.

25Nan Barnabas a o Tarse Saul yiale.

26Ke o wunniin'n, o fe oo Antioche. Bé dii afue wunmuan kun asonun so'n nun, bé ko bé anyia'm bé bô, bé klé swran kpanngban kpa bé liké. Antioche lo ye bé bôô Jésus sonnzonfue'm bé flele ke Christfue'n i bôô.

27Ble so'n nun Nyanmien nuan idyofue wié'm bé fin Jérusalem bé baa Antioche le.

28Bé nun kun bo bé fle i Agabus'n, o dyaôli nan Nyanmien Wawe'n man sé ke, awé dan kpa o wa kpen men wunmuan'n nun. Claude ble su ye awé so'n kpennion.

29Jésus sonnzonfue'n kwlaa bé bô yôô kun ke swran'n kwlakwla bé fa liké nga bé sa dyu su'n, bé fa kô man aniaan nga bé ô Judée lo'n man bé fa ti bé wun nyaan nun.

30Bé yiyi bé fa maan Barnabas nin Saul ke bé fa kô man lo kpenngben mun.

Sa nga bé yôli'n 12

Jacques i kunle nin Pierre i bisua wlale

1Ble so'n nun famien Hérode dyaô asonunfue wié'm bé yale kléle su.

2O man bé fa kaka kuun Jean niaan bian Jacques.

3Ke o wuun ke i so'n yôô Juif'm bé fe'n, o traa Pierre ékun. Kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i tyen dile'n nun ye sa so'n yôlio.

4Ke o trelii b'o wle bisua'n, o fe wle sôndya blu-nin-nsien bo bé bubu bé nun nnannan'n bé sa nun ke bé nien i su, o ô i klun ke, se Pâque'n sin'n, oh feh dyren nzra nun.

⁵I so'n ti, sôndya'm bé nian Pierre su kpa bisua'n nun, sanngé asonunfue'm bé sre Nyanmien titi ke o nien i su.

Pierre i bisua nun fitéle

⁶Lé kunngba nga Hérode waan ke alie tyeon, oh fah Pierre dyren nzra nun'n, kongue so'n nun bé tyii nin dyroko nnyon, o la sôndya nnyon bé afien lafili, gladi difue'm bé kusu bé dyin anuan'n nun le bé nian bisua'n su.

⁷Béh niaanh... é Min Nyanmien i ange kun ye, sua ba nga bé ô nun'n, i nun kpadya wauun. Ange'n fiin Pierre nven su nan wa tinngé. O sé i ke: Dyaô waka! Ye dyroko'm bé fin i sa gualio.

⁸Ange'n sé i ékun ke: Fo o kplô'n tyi o bô, ye wlo o ngbabua'n. Ye o yôlio. O sé i ékun ke: Klo o kôndrô'n, su n su.

⁹Ye Pierre fité suu i suo, o yôé lalie nun, o si'a ke wéiin nuon.

¹⁰Ke bé buu gladi difue klikli'n nin i nnyon su'n bé wun bo bé dyuu blale anuan bo bé sin nun wlu klo'n nun'n i wun le'n, anuan so'n bobo tiké i wun maan bé. Bé fitéli, bé fa atin kun su bé oo bé nyrun. Ke bé kpeen atin kun su'n, ye ange'n yatyii le olio.

¹¹Ke Pierre nyin su titilii'n, o sé ke: Man wun i wle sien'n ke é Min'n ye o sunmeen i ange'n, ye wa'a dé min Hérode nin sa kwlaa nga Juif'm bé waan bé fa yô min'n, i nuon.

¹²Ke oh buh i akunndan ko'n, o dyuu Jean bo i dunman ng'o nannan su'n ye le Marc'n, i nin Marie i awlô lo, swran bo louun kpa bé yiaa lo bé su kôkô yale klé Nyanmien.

¹³Ke oh bôbôh anuan'n, afannien kun bo bé flee Rhode'n o bee i nianle.

¹⁴Ke o tii Pierre nen'n, i wun b'o blii'n ti wa tiké'a anuan'n, o wanndi kô séé bé ke: Pierre dyin anuan'n sin le.

¹⁵Ye bé sé i ke: ?O kpa'n... liké su wa yô woo? Sanngé o dyran su ke, i sakpaa. Ye bé sé ke: I angeo.

¹⁶Ke oh yôh so'n, wuun Pierre te bôbô anuan'n. Ke bé tikéli bo bé wunniin'n, o bôbô bé nuan kpa.

¹⁷O fe i sa bôbô bé nuan, nan wa kan liké nga é Min'n yôli b'o yilii bisua'n nun'n wa klé bé. Ye o sé bé ke: Anh kô kan klé Jacques nin aniaan mun. I sin o fité oo lika ufle.

¹⁸Ke alie tyennin'n, sôndya'm bé wun usu bé dan kpa, ye le ke bé si'a lika nga Pierre a oo.

¹⁹Ke Hérode man bé kundelii bo ba wunmen'n, o usaa sôndya mun, nan wa sé ke bé kun bé. I sin o fin Judée o oo Césarée o kô traan lo.

Hérode i wule

²⁰Hérode nin Tyre nin Sidonfue'm bé diman. Sannge klo fa nnyon so'n bé bô yôh kun bé oo i lika lo. Ke bé wuun Blastus b'o nian bé famien'm bé awlô su'n i wun'n, bé oo Hérode kpatale, afin bé alie'n kwlaa fin i men'n nun.

²¹Bé siéli tyen kun, ke tyen so'n dyuli'n, Hérode wle i famien trale'n, o wa treen i bia'n su, o kan nde kléé bé.

²²Swran'm bé kpan sé ke: Nyanmien su lo liké wié ye o su idyoo, nanh swraan!

²³I ôsu kunngba'n nun é Min Nyanmien i ange kun man tukpatye wié too i su, kakaa'm bé lôli i wun nan wa wu, yele ke wa tu'a Nyanmien kpli.

Barnabas nin Saul

²⁴Sannge é Min'n i nde'n tre tititi.

²⁵Ke Barnabas nin Saul bé wiéé sa nga ti ye bé oli'n i yô'n, bo bé fin Jérusalem le béh koh'n, bé fa Jean bo i dunman ng'o nannan su'n yele Marc'n woli.

Sa nga bé yôli'n 13

¹Asonun ng'o ô Antioche lo'n Nyanmien nuan idyofue nin liké kléfue'm bé ô nun, Barnabas, nin Siméon bo bé flee Niger'n, nin Lucius b'o fin Cyrène'n, nin Madaën b'o nin Hérode b'o sié nvlé'n i bué'n bé kaan nun bé tran awlô kun nun'n, ye Saul.

²Lé kun ke béh kpeh sre nun bo béh yôh asonun'n, Nyanmien Wawe'n séé bé ke: Anh fa Barnabas nin Saul man min, man bé di dyunman nga ti ye n flee bé'n.

³Ke bé kpe sre nun bo bé nin Nyanmien kôkô yale wiéli'n, bé fa bé sa fuua bé su, nan ba man bé atin ke bé wo.

Bé kaan nde Chypre lo

⁴O man Nyanmien Wawe'n fa bé oo Séleucie, bé fa mméli le bé oo Chypre.

⁵Ke bé dyuu Salamine'n, bé kan Nyanmien nde Juif'm bé Nyanmien sua'm bé nun. Bé nin Jean ye bé koo, i ye o uka béo.

⁶Ke bé kpee men so'n bo nzué sin yie'n, bo bé dyuu Paphos'n, bé tôô atre yifue kun bo bé flee Bar-Jésus'n lo. O ti Juif, o ton i wun suen ke o ti Nyanmien nuan idofue.

⁷O ti Sergius Paulus ngwlelefue'n b'o sié men so'n i minnien'm bé nun kun. Sergius Paulus man bé flee Barnabas nin Saul, i waan oh tiéh Nyanmien nde'n wié.

⁸Sannge Élymas bo i dunman'n i bô yele atre yifue'n, o nin bé sii akplôwa, i waan oh satyih Sergius Paulus so'n i ti nun, nan nanh mon o fa Nyanmien nde'n su.

- ⁹Ye Saul bo bé fle i kusu Paul'n, bo Nyanmien Wawe'n siéé'n, o nien siin,
- ¹⁰o sé ke: Asie usu'm bé si Satan wa, gble'n nin ndrurunmun'n wa kun o kpô! Liké kwlaa ng'o ti kpa'n a klômen. ?A yaty'i'a é Min Nyanmien'n i nde nanwle'n i nun atô buale'n?
- ¹¹Nian, i sa su wa kan o. Ke o fin nde'n n wa katyi anyansifue lé nnyon kun, a su wu'an wia'n. Bé dya ôsu kunngba'n nun le kpekuun lika'n dun i nyrun tuun, o kpe i wun wa, o kpe i wun wa, o kunnde swran ke o tre i sa.
- ¹²Ke Sergius Paulus wuun sa so'n, é Min'n i nde'n bo bé klé'n o bôô i nuan kpa, nan wa lafi su.

Bé kaan nde Antioche b'o ô Pisidie men'n nun'n su

- ¹³Paul nin i wiéngu'm bé fu mméli nun Paphos le bé oo Perge b'o ô Pamphilie men'n nun'n su. Jean nin bé kpatyili, nan wa o Jérusalem ékun.
- ¹⁴Ke bé fin Perge le'n, bé oo Antioche b'o ô Pisidie men'n nun'n su. Sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n bé wluu Nyanmien sua'n nun bé tran asé.
- ¹⁵Ke bé wiéé mmla'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé fluwa'n i kanngan'n, Nyanmien sua sukpen'm bé sunmaan swran ke bé kô sé bé ke: Nnya mun, kpenngben'm bé waan: Se an le afotue nde wié bo an klô ke amunh kanh klé swran mun'n, anh kan.
- ¹⁶Ye Paul dyaôlio, o men i sa su, o sé ke: Israël mun nin amun bo an srô Nyanmien'n, anh tié!
- ¹⁷Israël'm bé Nyanmien'n faa é nannan mun bé kô tran Égypte men'n nun. Ke bé ô lo'n, o man bé treli, bé nvlé'n yôô dan. I sin o dé bé kéklé su men so'n nun.
- ¹⁸O tre i awlen niaan bé lika afue ablanan blô lo.
- ¹⁹Ke o nunnuun nvlé nsô Canaan men'n nun'n, o fa bé men'n maan bé
- ²⁰afue b'o dyu bo ya-nnan-ablénun kun. I sin o man bé dyole difue mun lélé fa dyuu Nyanmien nuan idyofue Samuel ble su.
- ²¹Ye bé waan, Nyanmien sié bé su famien. Nan wa fa Kis b'o fin Benjamin ôsu'n nun'n, i wa Saül a man bé, o siéé bé afue ablanan.
- ²²Ke Nyanmien tui famien'n su'n, o fa David siéé i ôsu. O ken i nde ke: «N wuun ke Isai i wa David ti min awlen su swran, i lie'n, liké kwlaa nga n sé i ke o yô'n, oh yôh.»
- ²³I ôsu'n nun ye Nyanmien man bé wuu Jésus b'o ti Israël'm bé Ti Défue nion, afin o dun mmua séé bé ke oh yôh.
- ²⁴Ke Jésus nian baman'n, Jean kan kléé Israël'm bé kwlaa ke bé katyi bé nzuen'n man bé yô bé baptême.

- 25 Ke Jean wiéé i lie'n yô'n, o sé ke: «Swran nga an bu i akunndan'n, nenh i yele min, o ô sien o su ba, min nin i ngabua nyanman'n i nyanndyile fataman.»
- 26 Nnya mun, amun bo an ti Abraham anunman'n, o nin amun nga an srô Nyanmien'n, é ye bé fa ti déle nde nga blee yéo.
- 27 Jérusalemfue'm bé nin bé sukpen mun ba si'a Jésus, ye Nyanmien nuan idyofue'm bé nde bo bé kenngen sabbat b'o ti bé tyen te'n kwlaa'n, ba wu'en i wle, o man ke bé di i dyole bo bé buu i fo'n, bé yôô sa nga bé kenngen nde so'n nun ke béh yôh'n.
- 28 Ba wu'an nde fi bo bé dyran su kun io, sanngé bé sree Pilate ke o kuin.
- 29 Ke bé yôô sa kwlaa nga bé klelii i wun nde'n nun'n, bé yi i waka'n su bé kô siéé yebue ndia'n nun.
- 30 Sanngé Nyanmien man o tyennin.
- 31 O fe i wun kléé bé bo bé nin i fin Galilée oo Jérusalem'n tyen bo louun kpa, bé ye bé wuun sa so'n nun ye bé kan nde so'n klé swran muon.
- 32-33 É lie'n, é su bô dyasin fe'n klé amun, dyasin so'n yele sa nga Nyanmien waan oh yôh man é nannan mun'n, bo ke o tyennin Jésus'n, o yô maan é bo é ti bé anunman'n. Afin bé klee Psaume nnyon nun ke: «A ti n Wa, Ndeken ye n wuu woo.»
- 34 Nyanmien waan oh tyenh, o man o su wu'a kun. O keen laa ke: «Liké kpa nga n sé ke nh yôh man David sakpa'n, nh yôh man amun.»
- 35 I so'n ti o ken Psaume i lika ufle ke: «A su yatyi'a o Swran'n i le ke o kplo.»
- 36 David lie'n, ke i nyin ô su'n, o yô Nyanmien klun sa, o wuli, o tôô i nannan'm bé lo, o kploli.
- 37 Sanngé swran nga Nyanmien tyenniin'n, wa kploman.
- 38 I so'n ti, Nnya mun, man an si ke: I dunman nun ye bé kan é wun sa nga Nyanmien yatyi tye yé'n i nde kléé amuon.
- 39 Sa nga ke an fa Moïse mmla'n su'n amuan nya'an amun ti bé nun'n, sien'n swran kwlaa nga bé lafi Christ su'n, béh nyanh bé ti sa so'm bé nun.
- 40 I so'n ti, anh sasa amun wun, nanh man sa nga bé kleli i nde Nyanmien nuan idyofue'm bé fluwa'n nun'n o to amun su, bé klee ke:
- 41 «Swran finfin yôfue mun, anh nian sa nga, Oh bôh amun nuan, man amun awlô'n bô. Afin amun ble su m ma yô sa kun. Sa so'n, se swran kan klé amun'n, an su lafi'a su.»
- 42 Ke bé fin Nyanmien sua'n nun béh fitéh'n, bé sree bé ke bé kan nde kunngba'n klé bé sabbat b'o ti bé tyen te'n b'oh bah lo'n.

43Ke anyiafue'm bé sanndili'n, Juif kpanngban bé nin bé bo bé katyii Juif'n, bé suu Paul nin Barnabas bé su, bé nin bé kôkô yale, ye Paul'm bé wla bé fanngan bé sé bé ke, Nyanmien i kpa b'o yô bé'n ti, bé fa bé wla gue i su.

44Ke bé sabbat so'n dyuli'n, klofue'm bé kpanngban lika bé yiali ke béh tiéh Nyanmien nde'n.

45Ke Juif'm bé wuun swran so mun'n, bé fa bé nyin tyii Paul nin Barnabas, bé nin Paul si akplôwa, bé kpalô i nde'n, bé kpe i nzôwa.

46Sannge Paul nin Barnabas bé tra bé awlen bé kan klé bé wéiin ke: Amun ye bé waan, é dun mmua kan Nyanmien nde'n klé amuon, sannge ke amuan faman'n, bo an bu ke anannganman nguan'n nin amun fataman'n, i so'n ti, éh kpeh é nyin ko bé bo bé ti'a Juif'n bé sin.

47Afin ke é Min Nyanmien séé é ke é yô soo, o sé ke: «N fa o siéé ke a yô ke wia'n sa, a kpadya nvlé'm bé nyrun, Ye wo ti swran'm béh nyanh bé ti lélé fa dyu asie'n i awiélie.»

48Ke bé bo bé ti'a Juif'n bé tii i so'n bé klun dyoli, bé laa é Min Nyanmien'n i asé i nde'n ti, ye bé kwlaa nga Nyanmien fali bé ke bé nyan anannganman nguan'n, bé faa su.

49Bé kô kaan é Min'n i nde'n men wunmuan so'n nun.

50Sannge Juif'm bé wlawlaa bla nga bé katyii Juif bo bé le dunman'n, bé nin klo kpenngben mun, ye bé bôô Paul nin Barnabas bé yale kléle bôo, bé fuaan bé bé akpasua lie'n su.

51Paul nin Barnabas bé kpukpuu bé dya wun ndutrén gue bé wun, nan ba oo Iconium.

52Jésus i sonnzonfue'm bo bé ô Antioche le'n, Nyanmien Wawe'n sié bé, bé klun ti dyowa dan kpa.

Sa nga bé yôli'n 14

Sa nga Paul nin Barnabas bé yôé Iconium lo'n

1Ke Paul nin Barnabas bé dyuu Iconium lo'n, bé wluu Juif'm bé Nyanmien sua'n nun ékun, bé kan Nyanmien nde kpa, o man Juif nin Grec kpanngban bé faa su.

2Sannge Juif nga bé kaa le bo ba fa'a bé nde'n su'n, bé satyi é niaan'm bé wun, ye bé wlawlaa bé bo bé ti'a Juif'n ke bé yô bé tete.

3Paul nin Barnabas bé tyeé Iconium le louun, bé kan é Min'n i nde yakpa su. Ke o man bé yi atre bo bé yô abônuan sa'n, o klé ke i kpa yôle nde nga bé kan'n ti nanwle.

⁴Klofue'm bé buu bé wun nun, wié'm bé dyin Juif'm bé sin, wié'm bé kusu bé dyin bé bo Jésus sunmaan bé'n bé sin.

⁵Ke bé bo bé ti'a Juif'n, bé nin Juif nin bé sukpen'm bé trili ke béh yôh bé te, béh finh bé yebue'n,

⁶Paul nin Barnabas bé wun i wle, bé wanndi kô fiaa Lycaonie men'n nun klo wié bo bé fle bé Lystre nin Derbe'n, o nin lika nga bé mantan bé le'n bé nun.

⁷Bé bô dyasin fe'n klo so'm bé su.

Bé finfiin Paul yebue Lystre lo

⁸Bian kun ô Lystre, i dya'm bé ti'a kpa, bé wu i folefue, o nian nanti'a lé. O ti le,

⁹o tii Paul nde b'o kan'n. Ke Paul nien siin b'o wuun ke o lafi su ke Nyanmien kwla yôé dyuédyué'n,

¹⁰o sé ke: Dyaô dyran o dya'n su séiin! O dyaôô waka, kpekuun o su nanti.

¹¹Ke swran'm bé wuun sa nga Paul yôli'n, bé kpaan Lycaonie anien'n nun ke: Nyanmien su lo ninggé bo bé so bé'n, bé ye ba katyi swran ba dyra ba ba é wun wa ye'n.

¹²Bé fleli Barnabas Zeus, ye Paul kusu Hermès yele ke i ye o kan nde nion.

¹³Zeus bo i sua'n wô klo tiwa le'n, i nyrun dyranfue'n faa nannin tôla mun o nin waka nyre bo bé sren nyanman su'n bali klo'n i anuan'n nun le, o nin swran'm bé waan, béh soh bé.

¹⁴Ke Barnabas nin Paul bo Jésus sunmaan bé'n, bé tii nde so'n, bé titi bé wun trale'n nun, bé wanndi wluu swran'm bé nun, bé kpan bé su ke:

¹⁵?Nnya mun, nzu ti ye an yô soo? Nanh an so é, é kusu é ti swran ke amun sa, ye é su bô dyasin fe'n klé amun nan an yatyi liké ngbenngben nga'm bé yôle, an kpe amun nyin Anannganman Nyanmien b'o yii nglô nin asie, nin dyénnié'n, ye liké kwlaa b'o ô men'n nun'n i wun.

¹⁶Lalafue nun o yatyii nvlé'n kwlaa man bé yô bé bobo bé klun sa.

¹⁷O nin i so'n ngba, wa yatyi'e i wun nglô yile sa kpakpa b'o yô bé'n bé nun, o man nzué'n to, amun fié'm bé yô yé, o man amun alie kpanngban, ye o man amun klun dyo.

¹⁸Ke bé sé bé ke, nanh man bé so bé'n, o ka kaan, wuun ba kpli'an su.

¹⁹Kpekuun Juif wié bo bé fin Antioche nin Iconium'n bé bali, bé satyi swran'm bé ti nun, nan ba fin Paul yebue. Ke bé bu i ke wa wu'n, bé tyueen kô yi klo'n sin lo.

²⁰Sange Jésus sonnzonfue'm bo bé ô Lystre le'n, bé sin yiellii nan wa dyaô a se i sin klo lo ékun. Ke alie tyennin'n o nin Barnabas bé oo Derbe.

²¹Bé kaan Nyanmien nde klo so'n su, bé nyaan swran kpanngban bé klé bé liké, nan ba katyi Jésus sonnzonfue. I sin bé saa bé sin Lystre nin Iconium ye Antioche,

²²bé wla asonunfue'm bé fanngan, bé tu bé fo ke bé lafi Nyanmien su kpa, ye bé sé bé ékun ke: San éh wunh nyrennen dan kpa nan ya kwla dyu Nyanmien men'n nun.

²³Bé siésié bé asonun'm bé kpenngben. Ke bé kpe sre nun bo bé séé Nyanmien ke o dyran bé sin'n, bé fa bé wlaa é Min'n bo bé lafi i su'n, i sa nun.

Bé oo Antioche b'o ô Syrie men'n nun'n su ékun

²⁴I sin bé kpe Pisidie men'n bé dyuu Pamphyile men lie'n nun.

²⁵Ke bé kaan Nyanmien nde Perge le'n, bé oo Attalie.

²⁶Ke bé wié dyunman nga bo i ti ye Antioche lo bé fa bé wlaa Nyanmien sa nun ke o dyran bé sin'n, i di'n, bé fuu mméli'n nun Attalie le bé oo Antioche.

²⁷Ke bé dyuu lo'n, bé yiaa asonunfue mun, bé kan sa kwlaa nga Nyanmien yô maan bé'n, o nin ke o yôli b'o man bé nga bé ti'a Juif'n bé lafi Jésus su wié'n kléé bé.

²⁸Bé tyee Jésus sonnzonfue'm bé wun le louun kan.

Sa nga bé yôli'n 15

Jérusalem lo anyia'n

¹Swran wié'm bé fin Judée, bé wa séé é niaan'm bé ke, se ba wla'a bé klen ke Moïse kléé bé ke bé yô'n sa'n, bé su fité'a nun.

²Ke Paul nin Barnabas bé kpalô bé nuan, bo bé nin bé sii akplôwa dan'n, i sin bé bu akunndan bé waan, Paul nin Barnabas nin bé nun wié mun bé o Jérusalem, bé bo Jésus sunmaan bé'n bé nin kpenngben'm bé dyasu, bé kô kan nde so'n.

³Asonunfue'm bé guaa bé atin, bé sin Phénicie nin Samarie bé kan ke o yôli b'o man bé bo bé ti'a Juif'n bé katyii Christfue'n kléé bé, o man é niaan'm bé kwlaa bé klun dyoo dan kpa.

⁴Ke bé dyuu Jérusalem lo'n, asonunfue'm bé nin bé bo Jésus sunmaan bé'n, bé nin kpenngben'm bé soo bé nun, nan ba kan sa kwlaa nga Nyanmien yô maan bé'n, ba klé bé.

⁵Pharisifue bo bé faa Nyanmien nde'n su'n bé wié dyaôli, bé sé ke: Man bé wla bé bo bé ti'a Juif'n bé klen, bé fa Moïse mmla'n su.

⁶Bé bo Jésus sunmaan bé'n, bé nin kpenngben'm bé yiali ke béh dih nde so'n.

⁷Ke bé si akplôwa lélé bo bé too nun'n, Pierre dyaô séé bé ke: Nnya mun, an si ke laa Nyanmien yii min ke n kô bô dyasin fe'n klé bé bo bé ti'a Juif'n, nan bé fa su.

⁸Nyanmien b'o si swran'n kwlaa bé awlen'n nun'n, o fe i Wawe'n maan bé ke o fa maan yé'n sa, b'o klé ke wa so bé nun.

⁹Wa bu'a é kpa tra'a bé, afin Jésus su bo bé lafi'n ti, Nyanmien man bé wun sa'n kwlaa wiéli.

¹⁰?Se o ti so'n, nzu ti ye an kunnde Nyanmien nuan, bo an fa tro bo é nin é nannan mun ya kwle'e sua'n, sua Jésus sonnzonfue muon?

¹¹Nanh man é yô so, afin é bu i ke é Min Jésus i yé dan b'o yô yé'n bo i ti ye é fitéé nun'n, i kungba'n ti ye bé fitéé nun wiéo.

¹²Bé kwlaa nga bé yiaa le'n, bé guaa bliin, bé sié bé su Paul nin Barnabas bo béh kanh atre nin abônuan sa bo Nyanmien yô maan bé bo bé ti'a Juif'n bé nun'n klé bé'n su.

¹³Ke bé nuan toli'n, ye Jacques kusu dyaô séé bé ke: Nnya mun, anh tié!

¹⁴Simon kan i kpale klikli bo Nyanmien niaan bé bo bé ti'a Juif'n bé ôsu b'o fa bé nun nvlé kun nan i dunman tren i su'n kléé é.

¹⁵Nde so'n o nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n ti kun, afin bé klee ke:

¹⁶⁻¹⁸«É Min Nyanmien'n sé ke: I so'n i sin, mh bah, nh kplanh David awlô'n b'o bôli'n ékun, Ye i lika ng'o satyili'n nh kplenh ufle, nh yôéh kpa. Nan swran nga bé ka le'n, o nin bé bo bé ti'a Juif'n, Bo n dunman'n wô bé su'n, béh kpeh n sin atin. Ke o fin alulua'n, é Min Nyanmien'n man swran'm bé si sa so'n.»

¹⁹I so'n ti, m bu i ke bé bo bé ti'a Juif'n bo ba katyi Nyanmienfue'n, nanh man é mian bé.

²⁰Sannge man é kle bé fluwa ke nanh man bé di amuen su, nanh man bé kunnde bla b'o ti'a bé yi annze bian b'o ti'a bé wun'n, ye nanh man bé di nnen b'o wu i sa su'n, o nin nnen mmôdya.

²¹Afin ke o fin lalafue nun'n, swran'm bé ô klo'n kwlakwla su bé kan Moïse nde'n, yele ke bé kenngen sabbat b'o ti bé tyen'n kwlaa Nyanmien sua'm bé nun.

Fluwa nga bé kle kô maan Christfue'm bo bé ti'a Juif'n

²²Ke o yô so'n, bé bo Jésus sunmaan bé'n, bé nin kpenngben nin asonunfue'n kwlaa bé bu i akunndan ke béh kunndeh swran wié mun uka Paul nin Barnabas bé su, béh sunmanh bé Antioche. Bé faa Jude bo bé flee Barsabbas'n nin Silas bo é niaan'm bé lafi bé su'n,

23 bé maan bé fluwa, bé klee nun ke: É bo Jésus sunmaan yé'n, é nin kpenngben mun, éh kleh fluwa nga ble amun bo an ti é niaan Antioche, nin Syrie, ye Cilicie lo'n, bo an ti'a Juif'n, éh yôh amun liké.

24 É tii ke swran wié bo bé fin é wun wa bo nanh é ye é sunmaan bé'n, bé kô kan nde b'o bô amun wla, bé sanngan amun akunndan.

25 I so'n ti, é bu i akunndan, é nen see su ke éh kunndeh swran uka Barnabas nin Paul bo é wla ô bé su kpa'n, éh sunmanh bé amun wun lo.

26 Barnabas nin Paul so'n bé fa bé wun maan wié'n, é Min Jésus-Christ ti.

27 I so'n ti, é sunmaan Jude nin Silas, bé bobo bé wa kan nde nga é kleli wa'n klé amun.

28 Afin Nyanmien Wawe'n bu i ke o ti kpa ke nanh man é fa nde fi uka liké ng'o ti tyinndyin'n su man amun, ye é kusu é bui so,

29 yele ke nanh an di amuen su, o nin nnen mmôdya, o nin nnen ng'o wu i sa su'n, ye nanh an kunnde bla b'o ti'a amun yi annze bian b'o ti'a amun wun'n. Se an nian amun wun sa so'm bé lika'n, o ti kpa. Man Nyanmien nian amun su.

30 Ke bé guaa bé atin'n, ye bé olio. Ke bé dyuu Antioche lo'n, bé yiaa swran mun, nan ba fa fluwa'n ba man bé.

31 Bé kanngaan fluwa so'n, o dyoo bé klun bé wla bo bé man wa gua asé'n ti.

32 Jude nin Silas bo bé bobo bé ti Nyanmien nuan idyofue'n bé kan nde kpanngban, bé maan bé niaan'm bé afotue, bé wla bé fanngan.

33 Ke bé dii lé nnyon kun'n, bé sree bé atin, bé maan bé, bé yô bé bla nde, ye bé oo bé bo bé sunmaan bé'n bé wun loo.

34 [Sanngé Silas kaa lo.]

35 Paul nin Barnabas bé kaa Antioche lo, swran kpanngban bé ukaa bé su, bé bô é Min'n i dyasin fe'n, bé yiyi nun klé bé.

Paul nin Barnabas bé nun tile

36 Ke o dii lé nnyon kun'n, Paul séé Barnabas ke: Man é kô nian é niaan nga bé ô klo kwlaa nga é kaan é Min'n i nde bé su'n bé ôsu, nan é wun ke bé ti dyu'n.

37 Barnabas waan bé fa Jean bo i dunman ng'o nannan su'n yele Marc'n,

38 sanngé ke Marc katyii bé Pamphylie lo o see i sin, bo wa kô uka'a bé'n, i so'n ti, Paul waan nanh man bé fe o kun.

39 Akplôwa dan kpa too bé afien, i agualie su bé titii nun, Barnabas faa Marc, bé fu mméli nun bé oo Chypre.

40 Paul kusu faa Silas. Ke é niaan'm bé fa bé wlaa é Min Nyanmien'n sa nun ke o dyran bé sin'n, ye bé olio.

⁴¹O wlanwlan Syrie nin Cilicie, o wla asonunfue'm bé fanngan.

Sa nga bé yôli'n 16

Timothée kô sunmaan Paul nin Silas

¹Paul oo lélé dyuu Derbe nin Lystre. O wuun Jésus sonnzonfue kun Lystre lo, bé flee Timothée. O ti Juif bla kun b'o lafi Jésus su'n i wa, i si'n ti Grec.

²É niaan'm bo bé ô Lystre nin Iconium lo'n bé bô i dunman kpa.

³Paul waan oh feh ko, sange Juif'm bo bé ô lika so'n nun'n bé ti o wlee klen, afin bé kwlaa bé si ke i si'n ti Grec.

⁴Ke béh sinh klo'm bé su'n, bé kan bé bo Jésus sunmaan bé'n bé nin kpenngben bo bé ô Jérusalem bé ngalie'n klé bé ke bé fa su.

⁵Asonun'm bé lafi Nyanmien su kpa, ye swran'm bé gua nun tititi.

Macédoinefue'n bo Paul wunniin aôlia nun'n

⁶Nyanmien Wawe'n séé bé ke, nanh man bé kan Nyanmien nde Asie men'n nun, o man bé siin Phrygie nin Galatie men'n nun.

⁷Ke bé mantaan Mysie men'n, bé waan béh koh Bithynie men'n nun, sange Jésus Wawe'n wa ma'an bé atin.

⁸O man bé san Mysie nuan bé dyuu klo'n bo bé flee Troas'n su.

⁹Kongue Paul wuun aôlia nun liké, o wuun Macédoine bian kun o dyin le, bian so'n sree kpa ke o sin Macédoine o wa uka bé.

¹⁰Ke Paul wuun liké so'n, kpekuun é buabua é wun ke éh koh, afin é wuun i wle ke é Min'n ye o flee é ke é kô bô dyasin fe'n Macédoine loo.

Lydie lafii Christ su

¹¹Ke é fuu mméli nun Troas le'n, bé oo Samothrace trélélé, ke alie tyennin'n é oo Néapolis.

¹²É fin le, é oo Philippe b'o ti Macédoine i akpasua nga é dyuli su klikli'n i klo dan bo Rome ye o sié'n su. É dii lé nnyon kun klo so'n su.

¹³Sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n, é oo klo'n sin lo nzué ba kun nuan, é bu i ke lo ye bé nin Nyanmien bé kôkô yaleo. Ke é traan asé'n, é kan nde klé mmla'm bo bé yiaa le'n.

¹⁴Bla kun b'o srô Nyanmien'n o ô le, bé flee Lydie, o fin klo'n bo bé flee Thyatire'n su, o yô tannin kpakpa bo i nyin ti ke bé wle kôndrô bui nun sa'n i ate. O sié i su é nde'n su, é Min'n man i akunndan tran nde bo Paul kan'n su, nan o fa su.

15Ke bé yôô i nin i ôsufue'm bé baptême'n, o fle é, o sé ke: Se an bu n ke man lafi é Min'n su sakpa'n, an bla é kô sié liké. O dyraan su kpa.

Bé wlaa bé bisua Philippe lo

16Ke éh koh lika nga bé nin Nyanmien kôkô yale lo'n, afannien kun b'o ti wunnzué yifue'n, bo i wunnzué yile so'n nun o nyan sika kpanngban men i min mun'n, o baa é atin kpale.

17O su é nin Paul é su, o kpan sé ke: Minnien nga'm bé ti Nyanmien Kpli bo liké fi nu'en i sin'n i swran mun bé su kan sa nga bé yô nan ba nyan bé ti'n i nde klé amun.

18O yô i so titi, o flaan Paul, lé kun lie'n o kpe i nyin séé bla so'n i liké'n b'o su i su'n ke: Jésus-Christ dunman nun, nanh su bla nga su kun. Nan wa tu i wun bé dya ôsu kunngba'n nun.

19Ke afannien so'n i min'm bé wuun ke liké ng'o yô bo bé fa nyan sika'n, o kwla yô'e i kun'n, bé fa Paul nin Silas oo gua su lo klo kpenngben'm bé dyasu.

20Bé kusu bé fa bé kô maan dyole difue mun, bé sé bé ke: Juif nga'm ba satyi é klo'n,

21bé klé liké ng'o ti'a é bo é ti Romefue'n é nzuen mlonmlon bo é yôman'n.

22Ye klo'n sufue'm bé kusu bé dyaôô bé wuon. Ke dyole difue'm bé man bé yii bé wun trale'n, bé sé bé ke bé bô bé.

23Ke bé sa tii bé kpa'n, bé wla bé bisua, bé sé bisua sukpen'n ke o nian bé su kpa.

24Ke bé kan nde so'n klélii'n, o fa bé wla bisua'n klun mmua lo, nan wa bô bé kpaun.

25Kongue afien Paul nin Silas bé nin Nyanmien bé kôkô yale, bé tô Nyanmien manmanle dyué, bisuafue nga'm bé tili.

26Kpekuun asie'n wa kedyé dan kpa, o man bisua'n kedyéli ye anuan'm bé tikéli, nan bisuafue'n kwlaa bé liké nga bé fa tyii bé'n ba flô a gua.

27Ke bisua sukpen'n kpiti tinnéli, b'o wuun ke anuan'm bé ti tikéwa'n, o bu i ke bisuafue'n kwlaa ba waandi, o tyuen i kaka'n, i waan oh kunh i wun.

28Ye Paul kpaan kéklé kpa ke: Nanh yô o wun liké fi, é kwlaa é ô wa.

29Ye bisua sukpen'n man bé meen kannin, o wanndi wluu Paul nin Silas bé sin lo nin aunwusue, o kôô bé bô.

30O fa bé fité wéiin nun lo, o usa bé ke: ?Nnya mun, nzu ye n yô nan man fité nuon?

31Ye bé sé i ke: Lafi é Min Jésus su, ye a nin o ôsufue mun amun wa fité nun.

- 32**Ye bé kan é Min'n i nde'n kléli i nin bé kwlaa nga bé ô i awlô lo'n.
- 33**O fa bé kô mianmian bé kannin'n kongue so'n, kpekuun bé yôô i nin i awlôfue'n kwlaa bé baptême.
- 34**O fa bé wluu i sua lo, o man bé liké. Nyanmien su b'o nin i ôsufue'n kwlaa bé lafili'n ti, bé klun dyoo dan kpa.
- 35**Ke alie tyennin'n, dyole difue'm bé sunmaan sôndya mun ke bé kô sé bisua sukpen'n ke o yatyi minnien so'm bé nun.
- 36**Ye bisua sukpen'n kô kan nde so'n kléé Paul, o sé ke: Dyole difue'm bé sunmaan swran ke bé yatyi amun nun, o man sien'n, anh fité wo, man Nyanmien kô sunman amun.
- 37**Sannge Paul séé sôndya'm bé ke: ?É bo é ti Romefue, bo ba usa'a é sa fi, bo bé man bé bôô é nzra nun bé wla é bisua'n, ye bé wa yatyi é nun nvialie nuon? É su kpli'an su. Man bé bobo bé wa yatyi é nun.
- 38**Sôndya'm bé kô kan nde so'n kléé dyole difue mun. Ke bé tii ke bé ti Romefue'n, sre kuun bé.
- 39**Bé kô kpataa bé, nan ba yatyi bé nun, bé sre bé ke bé dyaô bé klo'n su.
- 40**Ke bé fin bisua lo fitéli'n, bé oo Lydie lika lo, bé wuun é niaan'm bé wun, bé maan bé afotue, nan ba o.

Sa nga bé yôli'n 17

Sa nga Paul nin Silas bé yôé Thessalonique lo'n

- 1**Bé sin Amphipolis nin Apollonie, bé dyuu Thessalonique, kan Juif'm bé Nyanmien sua kun ô le'n.
- 2**Paul wluu lo, o ti i nzuen, o yôé so titi. O nin bé kan Nyanmien Nde nga bé kleli'n i wun nde sabbat b'o ti bé tyen te'n. O fa sabbat tyen nsan
- 3**o tu nde so'n i bô kléé bé wéiin ke Christ i nyrennen wunle'n, o nin i tyenle'n o ti su. Ye o sé bé ke: Jésus bo n ken i nde klé amun'n, i ye o ti Christ nion.
- 4**Paul nde'n kwlaa bé wié mun, o man bé fa bé wun menten i nin Silas, ye Grec kpanngban bo ba katyi Nyanmienfue'n, bé nin bla sunman bo bé le dunman kpa'n, bé fa bé wun mantaan bé wié.
- 5**Sannge Juif'm bé fa bé nyin tyii Paul nin Silas. Bé kô tuu swran wié bo bé le'a liké yôman'n, bé kô yia swran kpanngban bé too klo'n su, ye auyé'n te klo'n nuon. Bé too Jason i awlô'n su, ke béh trah Paul nin Silas kô nzra nun lo.
- 6**Ke ba tô'a bé le'n, bé tra Jason nin é niaan wié mun, bé fa bé oo dyole difue'm bé dyasu, bé sé ke: Minnien'n bo bé satyi men wunmuan'n, bé ye ba ba wa'n, Jason a siké bé.

⁷Bé yô sa nga César waan, nanh man bé yô'n, ye bé waan, famien kun ékun ô le, bé flee Jésus.

⁸Nde so'n bôô klo'n sufue nin bé kpenngben'm bé wla,

⁹lélé san Jason nin i wiéngu mun bé wlaa bé aôwa, nan ba yatyi bé nun.

Sa nga bé yôé Bérée lo'n

¹⁰Kpekuun é niaan'm bé man Paul nin Silas bé oo Bérée kongue. Ke bé dyuu lo'n, bé wlu Juif'm bé Nyanmien sua'n nun,

¹¹Juif so'm bé nzuen'n ti kpa tra Thessalonique lie mun, bé fa Nyanmien nde'n su ndende, tyen kwlaa bé fa Nyanmien Nde nga bé kleli'n nin nde nga Paul kan klé bé'n, bé sunnzun nian se o ti kun ô.

¹²Be nun kpanngban bé nin Grec mmla'm bo bé le dunman'n bé nun louun, ye yasua'm bé kusu bé fa bé nde'n su.

¹³Sannge ke Thessalonique Juif'm bé tii ke Paul su kan Nyanmien nde Bérée lo'n, bé wa wlawlaa swran mun.

¹⁴Kpekuun é niaan'm bé man Paul oo dyénnié'n nuan lo, sannge Silas nin Timothée bé kaa le.

¹⁵Bé nga bé oo Paul sunmanle'n, bé o lélé dyuu Athènes. Ke béh sah bé sin'n, o maan bé ngalie ke bé sé Silas nin Timothée ke bé bla trelele.

Sa nga Paul yôé Athènes lo'n

¹⁶Ke Paul minndeh bé Athènes le'n, amuen kpanngban b'o wun bé klo'n su'n ti i awlen kpe i klun.

¹⁷O man o nin Juif nin bé bo ba katyi Nyanmienfue'n, bé kan nde Nyanmien sua'n nun. Ye tyen kwlaa bé b'o nin bé yia gua'n su'n, o nin bé kan nde.

¹⁸Fluwa sifue dandan wié'm bo bé fle bé épiculturefue nin stoïquefue'n bé nin Paul kaan nde. Bé wié'm bé sé ke: ?Fiaifue nga i wannze? Ye wié'm bé sé ke: O su kan nvlé wié'm bé amuen nde. Sa ti bo bé ken i so'n yele ke o kan Jésus nde nin swran'm bé tyenle nde.

¹⁹Bé tre fa oo bé dyole diwle bo bé fle i Aréopage'n nun lo, bé use i ke: ?Liké ufle so'n bo a ken i nde'n, é kwla si i bô?

²⁰Nde nga a ken le'n, é nian ti'e lé.

²¹Yele ke Athènesfue'm bé nin aôfue bo bé tran le'n, bé yô'a liké fi, san nde nga ba dyu su'n bé tiéle nin bé kanle.

²²Paul dyin swran'm bo bé ô Aréopage le'n bé nyrun, o sé ke: Athènesfue mun, n wun ke an klô ninngé'm bé sole dan.

23Afin, ke nh sinh'n, n wun ninngé bo an so bé'n, ye n wuun liké sowle kun bo an klee su ke: Liké wié bo é simen'n, i lieo. Liké nga an soe sanngé an simen'n, i nde ye m ma kan klé amun nion.

24Nyanmien b'o yii men'n, o nin i nun liké'n kwlaa'n, b'o ti nglô lo nin asie'n bé Min'n, o tra'an sua bo swran kplan men'n nun.

25I b'o man swran'n kwlaa nguan, b'o man bé dé wunmien'n, b'o man bé liké'n kwlaa'n, i sa mia'an liké fi wun bo se swran'm bé sui'n, bé kwla yô men io.

26Swran kwlaa ng'o yii bé'n, bé ôsu'n ti kun. O yii bé ke bé tran asie'n su, o sié bé afue nga bé di'n i nuan, ye o dya nvlé kun nin kun bé awe.

27Nyanmien yôô i so ke bé kundee, wiénuon, se bé fuafua bé saa béh wuinh, afin o nin é nun wié fi nu'an mmua.

28I ye o man é nguaan, i ti ye é ô le bo é kwla kan é wuon. Nde so'n ye amun dyué kpefue wié'm bé kannin nion, bé sé ke: É kusu é ti i wa wié.

29O man se é ti Nyanmien mma mun'n, nanh man é bu i ke Nyanmien Kpli'n nin liké nga swran'm bé bobo bé fa bé akunndan bé yô'n, sika okwle nin dyete ufue bo bé ton'n, o nin yebue bo bé se'n, bé ti kun.

30I nun'n bo swran'm bé wu'an sa wle'n, sa nga bé yôli'n, Nyanmien a fa sié'e i klun, sanngé sien'n, o kan klé swran ti blé'n kwlaa ke bé katyi bé nzuen'n.

31Yele ke wa sié tyen kun bo se tyen so'n dyu'n, o man béh fah swran'n kwlaa bo bé ô men'n nun'n, ba swran b'o siélii'n i dyasu, oh dih dyole so'n wéinwéin. Ke Nyanmien tyennin swran so'n, o ti nzolie b'o klé swran'n kwlaa ke o siélii dyole difue sakpa.

32Ke bé tii ke o su kan swran nga bé wuli'n bé tyenle nde'n, wié'm bé yôé finfin, ye wié'm bé sé ke: É wa tié o nde so'n tyen ufle ékun.

33Ke o yôô so'n ye Paul fin bé nun le fitélio.

34Sanngé bé wié'm bé fa bé wun menten, bé fe i nde'n su. Bé wié yele Denys b'o ti bé bo bé di dyole Aréopage lo'n bé nun kun, ye bla kun bo bé flee Damaris'n, o nin swran wié mun ékun.

Sa nga bé yôli'n 18

Sa nga Paul yôé Corinthe lo'n

1I sin Paul fin Athènes oo Corinthe.

2O wuun Juif bian kun b'o fin Pont'n bo bé fle i Aquilas'n lo, o nin i yi Priscille, bé fin Italie men'n nun dyuu le o nian tyeman, yele ke Claude waan, Juif'n kwlaa bé dyaô Rome. O oo bé awlô lo.

³O nin bé bé dyunman'n ti kun, i so'n ti, o kô sikéé bé. Ye bé di dyunman lika wle, afin bé dyunman'n bo bé di'n yele tannin sua kpale.

⁴Sabbat b'o ti Juif'm bé tyen te'n kwlaa, Paul kan nde klé Juif nin Grec mun Nyanmien sua'n nun, o yi'i nun wéiin klé bé.

⁵Sannge ke Silas nin Timothée bé fin Macédoine bali'n, Paul fe i wun maan Nyanmien nde kanle'n mlonmlon. O kan klé Juif'm bé wéiin ke Jésus ye o ti Christ nion.

⁶Ke Juif'm bé kpalô i nde'n bo bé kpe i nzôwa'n, o kpukpuu i trale'n nun, o sé bé ke: Se an mlin'n, amun bobo amun ndeo. Min nde nu'an nun! Ke o fin nde'n, nh koh bé bo bé ti'a Juif'n bé sin.

⁷Ke o fin le'n, o oo bian kun bo bé flee Titius Justus'n b'o srô Nyanmien'n, bo i awlô'n mantan Nyanmien sua'n le'n i lika lo.

⁸Sannge Crispus Nyanmien sua sukpen'n, o nin i awlôfue'n kwlaa bé lafii é Min'n su. Ye Corinthefue kpanngban bo bé tii Paul nde'n, bé faa Nyanmien nde'n su nan ba yô baptême.

⁹Lé kun kongue é Min'n séé Paul aôlia nun ke:

¹⁰Kan min nde'n, nanh sre kun wo, nanh yatyi, yele ke n dyin o sin, swran fi su fe'e i sa ka'an o, afin n le swran kpanngban klo nga su.

¹¹Paul dii afue kun anglô nsien le, o klé bé Nyanmien nde.

¹²I nun'n bo Gallion sié Achaïe'n, Juif'n kwlaa bé bô yôô kun bé dyaô Paul wun, bé fe fa oo dyole diwle lo, bé sé ke:

¹³Bian nga wlawla swran mun ke bé su Nyanmien wafa kun b'o nin mmla'n nun lie'n bé ti'a kun.

¹⁴Ke Paul waan oh ukéh i nuan'n, Gallion sé Juif'm bé ke: Se o yôô sa wié b'o ti'e i nuan su'n, annze se o yôô sa te wié'n, san amun Juif mun amun nde'n i tiéle bo tye ye nh tiéoh.

¹⁵Sannge se an sii akplôwa nde wié su ô, dunman wié su ô, amun bobo amun mmla wié su ô, o ti amun bobo amun nde. N klô'a ke m bua nde so'n nun.

¹⁶Ye o kaan bé bô dyole diwle leo.

¹⁷Ye bé kwlaa bé too Sosthène Nyanmien sua sukpen'n i su, bé bôé dyole diwle'n i nyrun le, sannge Gallion wa nie'en bo ngben.

Paul oo Antioche lo ékun

¹⁸Paul traan le ékun louun, i sin o sre aniaan'm bé atin, nan o nin Priscille nin Aquilas ba fu mméli nun ba o Syrie. O taa Nyanmien nda, o man bé yii i ti'n Cenchrées le nan ba o.

19Ke bé dyuu Éphèse lo'n, Paul yatyí bé le, o wluu Nyanmien sua lo, o nin Juif mun kôkô yale.

20Bé sree i ke o di lé nnyon kun bé wun le.

21Sannge wa kpli'an su, o kalé bé, o sé bé ke: Se Nyanmien di su'n, mh bah wun amun wun ékun. O fu mméli nun Éphèse le oo Césarée.

22Ke o dyuu lo'n, o oo Jérusalem asonunfue'm bé ôsu nianle, i sin o oo Antioche.

23Ke o dii lé nnyon kun le'n, o tu i bô oo Galatie nin Phrygie akpasua lie'n su, o wla asonunfue'n kwlaa bé fanngan.

Sa nga Apollos yôé Éphèse nin Corinthe lo'n

24Juif bian kun b'o fin Alexandrie'n bo bé fle i Apollos'n o baa Éphèse le. O ti swran b'o si idyo kpa, ye o si Nyanmien Nde nga bé kleli'n kpa.

25O si é Min'n i nde'n kpa, o ti wakawakafue, o kan Jésus nde'n ye o klé swran'm bé liké wéiin, sannge Jean i baptême kunngba tye ye bé yôô io.

26O kan nde yakpa su Nyanmien sua'n nun. Ke Priscille nin Aquilas bé tili'n, bé fe oo bé awlô lo bé klé i Nyanmien nde'n wéinwéin kpa.

27Ke Apollos waan oh koh Achaïe'n, aniaan'm bé wlee i fanngan, ye bé kle fluwa maan lo asonunfue mun ke bé so i nun kpa. Ke o dyuu lo'n, o uka bé bo bé lafi Nyanmien su i yé dan b'o yôli bé'n ti.

28Afin o kpalô Juif'm bé nde'n yakpa su nzra nun, ye o kan klé bé wéiin ke bé klee Nyanmien Nde'n nun ke Jésus ye o ti Christ nion.

Sa nga bé yôli'n 19

Sa nga Paul yôé Éphèse lo'n

1Ke Apollos ô Corinthe lo'n, Paul kusu wlanwlan Asie men'n nun, o dyuu i klo'n bo bé fle i Éphèse'n su.

2O wuun Jésus sonnzonfue wié mun lo, o usaa bé ke: ?Ke an lafi Jésus su'n, amuan nyan Nyanmien Wawe'n? Ye bé sé i ke: É nian ti'e lé mlonmlon ke Nyanmien Wawe ô le.

3Ye o usa bé ékun ke: ?Baptême ônin ye bé yôô amuon? Bé sé i ke: Jean baptême lie nion.

4Ye Paul sé bé ke: Jean baptême b'o yô'n o klé ke swran'm ba katyi bé nzuen'n. O sé swran'm bé ke bé lafi swran ng'o wa be i sin'n su. Swran so'n yele Jésus.

5Ke bé tii nde so'n, bé yôô bé baptême é Min Jésus dunman nun.

6Paul fe i sa fuuaa bé su, Nyanmien Wawe'n too bé su, kpekuun bé su kan anien wié mun, ye bé kan nde nga Nyanmien fa wlaa bé nuan'n.

⁷Yasua so'm bé dyu bo blu-nin-nnyon kun.

⁸Paul ko Nyanmien sua lo, o kan nde klé bé yasua su. O yô é so anglô nshan, o nin bé kôkô Nyanmien siéle'n su yale, o tutu i bô wéiin klé bé nan bé wun i wle.

⁹Sannge bé wié'm bé yôô nyin kéklé, bé fa'a su, ye bé ken nzra'n nun ke é Min'n i nde'n o ti'a nde bo bé fa suo. Ye Paul dyaôô bé wun le, o fa asonunfue mun oo bé ngunmin, o klé bé liké tyen kwlaa Tyrannus i école sua'n nun.

¹⁰O yôô i so lélé afue nnyon, o man swran kwlaa nga bé tran Asie lo'n, se bé ti Juif ô, annze Grec ô, bé kwlaa bé tii é Min'n i nde'n.

Scéva i wa yasua mun

¹¹Nyanmien man Paul yô sa kéklééklé bo bé wafa'n ti ngunmin,

¹²lélé o man bé fa tannin nin mouchoir nga bé ô Paul wun'n bé fa kô man tukpatyefue mun, bé tukpatye'n wié, ye bé bo asie usu su bé su'n, o dyaô bé wun.

¹³Juif wlanwlanfue wié mun bo bé fuan asie usu'n, bé waan béh fah é Min Jésus dunman'n fuan asie usu b'o su swran'm bé su'n, bé sé bé ke: Anh dyaô le, Jésus bo Paul ken i nde'n, i dunman nun!

¹⁴Nyanmien nyrun dyranfue dan Scéva i wa yasua nsô mun ye bé yô sa so nion.

¹⁵Lé kun lie'n ke béh yôh'n, liké'n séé bé ke: ?N si Jésus, ye n si Paul kusu, sannge amun lie'n, an fin nin?

¹⁶Ye bian bo liké so'n su i su'n, o too bé su, o kwlaa bé, o yô bé tete kpa lélé ke bé fin sua lo béh fitéh'n, bé wun ti kplôkplôwa bé wun ti kplen.

¹⁷Juif nin Grec'n kwlaa bo bé tran Éphèse lo'n, bé tii sa so'n, sre kuun bé kwlaa, ye é Min Jésus dunman'n fuli.

¹⁸Bé nga bé faa Nyanmien nde'n su'n, bé kpanngban bé wa di sa nga bé yôli'n i nanwle nzra'n nun.

¹⁹Swran tinwafue bo bé yô abônuan sa mun'n bé nun kpanngban bé fa bé fluwa mun bali, bé yraa bé swran'n kwlaa bé nyrun le, bé bu i sika'n niannin, o dyu dyete ufué akpiakpi-ablénun.

²⁰É Min'n i fanngan nun, i nde'n treli, o man swran'm bé katyi ke nga sa.

Éphèsefue'm bé trile

²¹Ke sa so'n yôô so'n, i sin Paul bu akunndan ke oh sinh Macédoine nin Achaïe nan oh koh Jérusalem. I waan, se o dyu lo'n, san oh dyuh Rome lo.

²²O man Timothée nin Éraste bo bé uke'n bé duun mmua Macédoine lo, ye i bobo kaa Asie men'n nun le kan.

- 23** Ble so'n nun é Min'n i nde'n ti ndengan dan kpa toli. Tonmienfue kun bo bé flee Démétrius'n, o fa dyete ufué ton Artémis i sua, o man adyuin difue'm bé nyan sika dan kpa.
- 24** O yiaa bé nin bé wiéngu dyunman difue mun, o sé bé ke: Nnya mun, an si ke é nyan é sika dyunman nga nun.
- 25** O yiaa bé nin bé wiéngu dyunman difue mun, o sé bé ke: Nnya mun, an si ke é nyan é sika dyunman nga nun.
- 26** An wun ke Paul wlawla swran kpanngban Éphèse klo'n su wa, nanh wa ngunmion, sanngé Asie men wunmuan'n nun o man bé ti nun satyi. An ti i ke o sé swran'm bé ke, liké ng'o ti swran sa nuan liké'n, o fata'a ke bé soe.
- 27** Sa so'n, nanh ke é dyunman'n bo bé wa sé ke o ti'a kpa'n i ngunmin tio, sanngé o tyeman nan ba satyi Artémis amuen bla dan'n i sua'n, ye Artémis bobo bo Asiefue'm bé nin men nunfue'n kwlaa bé soe'n, i nyrun b'o le'n oh wiéh.
- 28** Nde so'n ti ya kuun bé dan kpa, bé kpan sé ke: Éphèsefue'm bé Artémis'n ti kpli!
- 29** Klo'n sufue'n kwlaa bé kedyé nun bé yô ôyô-ôyô, bé bô yôô kun, bé tra Paul sunmanfue Gaïus nin Aristarque bo bé ti Macédoinefue'n bé waandi kplukplukplu bé fa bé oo bé anyia sua'n nun lo.
- 30** Paul waan oh koh lo wié, sanngé Christfue'm ba kpli'en i su.
- 31** Asie men'n nun awa dyunman difue kaklaakla wié'm bo bé ti i dyanvue'n, bé yii swran ke bé kô sre i kpa ke, nanh man o wlu anyia sua'n nun lo.
- 32** Swran'm bé yô ôyô-ôyô, wié ken i lie ko wa, wié kusu ken i lie ko wa, bé nun kaka kpa bé si'a sa ti bo bé yiali'n bobo.
- 33** Bé bo bé yiaa le'n bé nun wié kan nde kléé Alexandre, Juif'm bé sui dyran bé nyrun le, o men i sa'n su, i waan oh kanh nde klé swran mun.
- 34** Sanngé ke bé wuun i ke o ti Juif'n, bé kwlaa bé kpan lélélé o wa dé di do nnyon, bé sé ke: Éphèsefue'm bé Artémis'n ti kpli!
- 35** Ke o yôô so'n, klo'n su fluwa klefue'n guaa swran'm bé asé, o usa bé ke: ?Éphèsefue mun, wan ye o si'a ke Éphèse klo'n nian Artémis amuen bla dan'n i sua'n nin i ba b'o fin nyanmien su toli'n bé likaa?
- 36** Nde so'n bé kwla kpalômen, i so'n ti, anh muan amun nuan, anh fa amun nyinma bé nian, nanh an kpli yô liké fi.
- 37** Afin minnien nga'm bo ba ka'an é amuen bla'n i tyilie'n, bo kusu ba satyi'e i dunman'n, an fa bé bali.
- 38** O man se Démétrius nin i wiéngu dyunman difue'm bé nin swran wié le nde'n, dyole dile tyen'n nin dyole difue'm bé ô le, man bé sanman!

³⁹Se sa ufle ô le bo amun waan amunh kanh'n, tyen nga kpenngben'm bé ti yia'n, anh kô kan.

⁴⁰Nde sa nga é su yôé ye'n, se ya nia'an é wun kpa'n, o tyeman nan ba sé ke é su yô nyin kéklé, afin é wu'an sa kun bo é kwla dyran su éh séh ke, i ti ye é yialio.

⁴¹Ke i nuan toli'n, ye o man swran'm bé sanndilio.

Sa nga bé yôli'n 20

Paul i Macédoine nin Grèce kole

¹Ke swran'm bé yatyii ôyô-ôyô yôle'n, Paul yiaa Christfue mun, o maan bé afotue, o kaléé bé, nan wa o Macédoine.

²O wlanwlan men so'n nun, o man lofue'm bé afotue kpanngban sa sunman su, nan wa o Grèce.

³O dii le anglô nsan, ke i waan o wa fa mméli ko Syrie'n, b'o tii ke Juif'm ba tyityi i wun nde'n, o bu akunndan ufle ke oh seh i sin Macédoine.

⁴I sunmanfue mun yele Pyrrhus b'o fin Bérée'n i wa Sopater, nin Aristarque, nin Secundus bo bé fin Thessalonique'n, nin Gaïus b'o fin Derbe'n, nin Timothée, ye Tychique nin Trophime bo bé fin Asie men'n nun'n.

⁵Bé duun mmua é nyrun kô minnde é Troas lo.

⁶É kusu, ke kpaun bo bé gua'a nun ayré'n i tyen'n sinnin'n, é faa mméli Philippe le. Ke é dii lé nnun'n, é tôô bé Troas nan ya di lé nsô le.

Paul i Troasfue'm bé kaléle

⁷Monnen bo se alie tyen'n Paul koh'n, é yiali ke éh dih liké éh fah communion. Paul kan nde kléli bé bo bé yiali le'n lélé fa dyu lika mlunnuen nun.

⁸Sua nga é yiaa nun'n ti nglô sua, kannin kpanngban kpa ô nun.

⁹Ke oh yôh so'n, gbanflen kun bo bé fle i Eutyclus'n o ti fenêtre nun, nde bo Paul kan tyeli'n ti, lafile'n felii, o lafili. O fin nglô sua'n i nsan su toli, ke béh menh i suo, wa wu.

¹⁰Paul dyrali, o le i su, o tô i sa blelii, o sé bé ke: Anh gua amun wla asé, i nyin te ô su.

¹¹Ke o fu lo ékun'n, o bubu kpaun nun dili, i sin o nin bé kôkô yale lélé alie'n fa tyennin, nan wa o.

¹²Ke béh fah gbanflen'n ba bo i nyin ô su'n, o man bé wla'n guaa asé dan kpa.

Milet kole

13É kusu, é dun mmua fa mméli'n é oo Assos, lo ye é kô faa Paulo. Afin ke o nin é di siéé su soo, yele ke i bobo waan oh nantih i dya.

14Ke o tôô é Assos le'n, é fe mméli'n nun, nan ya o Mytilène.

15Ke é fin le'n, é oo é nyrun, ke alie tyennin'n, é saan Chio wun. Ke alie tyen ékun'n, é sii Samos, ye ke alie tyen ékun'n, é dyuu Milet.

16Paul bu akunndan ke oh sanh Éphèse wun, yele ke o klô'a ke o tye Asie men'n nun. I so'n ti, i waan oh kenh i wun dyu Jérusalem nan se Nyanmien di su'n Pentecôte'n tô i lo.

Paul kan nde kléé Éphèse asonun kpenngben mun

17Sange ke é ô Milet le'n, Paul yii swran ke bé kô yia Éphèse asonun kpenngben mun.

18Ke bé bali'n, o séé bé ke: Ke o fin tyen bo n dyuu Asie men'n nun wa'n, an si tranle wafa kwlaa nga min nin amun trannin'n.

19Ke nh dih min Min'n i dyunman'n, min nyin yii, n nyinmuen gua, n wun nyrennen kpa min wun nde bo Juif'm bé tyityi'n ti.

20An si ke sa kwlaa b'o kô yô amun kpa'n man fia'a wié fi su amun wun. N ken i kwlaa kléé amun, n yiyi nun wéiin klé amun nzra nun nin awlô'm bé nun.

21N kan kléé Juif nin Grec mun ke bé yatyi nyin kéklé yôle'n Nyanmien su nan bé nyin yii, ye bé lafi é Min Jésus su.

22Sien'n Nyanmien Wawe'n b'o mian min'n ti, n su ko Jérusalem, n si'a sa ng'o wa to n su loo.

23Sange klo kwlaa nga n dyu su'n, Nyanmien Wawe'n bô su klé n ke, se n dyu lo'n béh wlah n sua, nh wunh nyrennen.

24Sange m bu'a min wun liké fi, n yô so nan man wanndi a dyu n dyuwle, nan man wié dyunman nga é Min Jésus fa wlaa n sa nun ke n yô'n i yô. Dyunman so'n yele ke n kan yé dan nga Nyanmien yôô yé'n i nde.

25Anh nian, amun kwlaa nga n sinnin amun su, bo n kan Nyanmien siéle nde kléé amun'n, n si ke an su wu'an min kun.

26I so'n ti, ndeken nh kanh klé amun kpa ke, amun nun swran ng'o mlin'n, i bobo ndeo, min nde nu'an nun.

27Afin n kan Nyanmien i klun sa'n kwlaa kléé amun, man fia'a wié fi su amun wun.

28I so'n ti, anh nian amun bobo amun wun kpa, ye anh nian bua fa nga Nyanmien Wawe'n fa amun siéé bé su'n bé su kpa, ye anh ta Nyanmien i Asonun'n b'o fe i bobo wa'n tôli'n.

29N si ke, ke n kô wo'n, gbôklô wlefue'm bé wa wlu amun nun, béh satyih bua fa so'n.

30Ye amun nun swran wié'm bé wa dyaô, béh kanh nde b'o ti'e i nuan su'n, bé fa laka Christfue mun nan bé su bé su.

31I so'n ti, anh nian amun wun kpa, nanh amun wla fi ke, man yatyi'a amun kwlakwla amun afotue manle afue nsan kongue nin wia'n nun. Ke nh yôh so'n, n nyinmuen gua.

32Sien'n nh fah amun wla é Min'n sa nun, ye nh fah yé dan bo Nyanmien yôh yé'n i nde'n yatyi amun sa nun. O man amunh kwlah dyran tyinndyin, ye kusu o kwla fa liké ng'o sié maan swran kwlaa ng'o ti i lie mlonmlon'n man amun.

33Min nyin a blô'a swran fi i dyete ufué, nin i sika okwle, nin i trale'm bé wun.

34Amun bobo an si ke, m bobo n saa ye n fa di dyunman ye n nyan liké kwlaa ng'o mian min nin m minnien mun nion.

35N yô i so n fa klé amun nan amun kusu an di dyunman so, nan an wuka bé bo bé le'a wunmien'n. Anh bu é Min Jésus bobo i nde b'o kannin'n i akunndan, o séé ke: Se a tye swran liké'n, o ti kpa tra ke bé tye o liké'n.

36Ke i nuan toli'n, o nin bé kwlaa bé kôtolli, nan o nin Nyanmien ba kôkô yale.

37Bé kwlaa bé nyinmuen guali, bé tô bé sa blelii.

38Sa ng'o bô bé wla tre i kwlaa'n yele ke o séé bé ke, bé su wu'en kun. Nan ba kô sunmen lélé a dyu mméli'n nun lo.

Sa nga bé yôli'n 21

Paul i Jérusalem kole

1Ke é nin bé tii nun'n, é fuu mméli'n nun oo Cos trélélé, ke i alie tyennin'n, é dyuu Rhodes, ke é fin le'n, é oo Patara.

2É tôô mméli kun b'o ko Phénicie'n le, é wlu nun oli.

3Ke é wuun Chypre'n, é yatyii be su, é oo Syrie bué lie'n su, ke é dyuu Tyr bo le ye bé wa yi mméli'n nun tro'n, é dyrannin.

4É tôô Christfue'm bé le, é dii bé wun le lé nsô. Nyanmien Wawe'n séé bé ke bé sé Paul ke, nanh man o o Jérusalem.

5Sannge ke é dii lé nsô so'n, é tuu é bô le. Bé nin bé yi nin bé mma'm bé kwlaa bé kô sunman é lélé bé kpee klo'n. É kôtolli dyénnié'n nuan le, é nin Nyanmien é kôkô yale.

6I sin, ke bé yôh é bla nde'n, é kô wluu mméli'n nun, ye bé kusu bé saa bé sion.

⁷Ke é fin Tyr bo é dyuu Ptolemaïs'n, é nzué'n su wlanle'n wieli. É kô yô é niaan'm bé liké, nan ya di lé kun bé wun le.

⁸Ke alie tyennin'n é dyuu Césarée, é kô siké Philippe dyasin fe bôfue'n i awlô lo, o ti swran nsô bo bé siéé bé Jérusalem lo'n bé nun kun.

⁹O le ba bla nnan bo bé nian dya'a bian, bé idyo Nyanmien nuan.

¹⁰Ke é ô le bo é dii lé nnyon kun'n, Nyanmien nuan idyofue kun bo bé fle i Agabus'n o fin Judée baa é wun le.

¹¹O faa Paul bô kplô'n, o fa tyii i bobo i dya nin i sa ye o sé ke: Nyanmien Wawe'n waan: Swran ng'o le kplô nga'n, ke Juif'm bé wa tyi ke nga sa Jérusalem lo, ye béh feh man bé bo bé ti'a Juif'n.

¹²Ke é tii nde so'n, é nin lefue mun é sree Paul ke, nanh mon o o Jérusalem'n.

¹³Ye Paul séé bé ke: ?Nzu ti ye an sun man min wun yô n nyeiin soo? N si so, nanh ke yile ngunmin ye béh tyih mion, sanngé se bé kun min bobo é Min Jésus ti Jérusalem lo'n, o ti'a sa.

¹⁴Ke i waan o kpli'an su'n, é yatyii i nde, ye é sé ke: Sa nga é Min'n waan oh yôh'n, mon o yô!

¹⁵Ke é dii lé nnyon kun le'n, é wlaa é tro mun, é oo Jérusalem.

¹⁶É nin Césarée le Christfue wié mun ye é koo, bé waan, se é dyu lo'n, béh fah é kô siké Chyprefue kun bo bé flee Mnason b'o ti Christfue wa tye'n, i awlô.

Paul i Jacques wun wunle

¹⁷Ke é dyuu Jérusalem lo'n, o yô é niaan'm bé fe, bé so é nun kpa.

¹⁸Ke alie tyennin'n, é nin Paul é oo Jacques awlô lo, asonun kpenngben'm bé kusu bé baa le wié.

¹⁹Paul yô bé liké, nan wa kan sa kwlaa nga Nyanmien yô maan bé bo bé ti'a Juif'n i dyunman dile'n ti'n wa klé bé.

²⁰Ke bé tii nde so'n, bé yii Nyanmien aye, nan ba sé i ke: É niaan bian, a wun Juif akpiakpi bo ba lafi Jésus su'n, bé kwlaa so'n bé le mmla'n i wun awlen.

²¹Bé tii ke a kan klé Juif'm bo bé tran bé bo bé ti'a Juif'n bé men'n nun'n bé ke, nanh man bé fa Moïse mmla'n su kun, nanh man bé wla bé mma'm bé klen, ye nanh man bé fa é nannan'm bé nzuen'n su kun.

²²Swran'm bé wa ti ke w'a ba sakpa. ?É yô i se?

²³I so'n ti, liké nga é wa klé wo'n, yô. Swran nnan bé ô wa, ba ta Nyanmien nda sa wié ti.

24 Fa bé nan anh kô bô amun wun asô bôle'n bô, man bé yi bé ti'n nan fe i kale'n. Se a yô so'n, swran'n kwlaa béh sih ke o wun nde nga bé kan bo bé tili'n, o ti'a nanwle, sanngé o kusu a fa mmla'n su wié.

25 Sanngé bé bo bé ti'a Juif'n bo ba lafi Jésus su'n bé lie'n, é buu sa nga bé yôô o ti kpa'n i akunndan, nan ya kle bé fluwa ke, nanh man bé di amuen su, nanh man bé di nnen mmôdya, ye nanh man bé di nnen ng'o wu i sa su'n, nanh man bé kundu bla b'o ti'a bé yi'n, annze bian b'o ti'a bé wun'n.

26 Ke alie tyennin'n, Paul faa swran so mun, o nin bé bé kô bôô bé wun asô bôle'n i bô, nan wa o Nyanmien sua dan'n nun lo. O kléé bé tyen nga bé wun asô bôle'n oh wiéh'n, bo béh kunkunh bé nnen nga bé fa bô bé wun asô'n.

Paul i trale Nyanmien sua dan'n nun

27 Ke lé nsô'n o wa wié'n, Asie men'n nun Juif'm bé wuun Paul Nyanmien sua dan'n nun, bé wlawlaa swran mun nan ba tre.

28 Bé kpan sé ke: Israël mun, anh yô é yé! Anh nian bian'n b'o kan nde lika'n kwlaa b'o kan Israël nin mmla'n, nin lika ng'o ô ye'n bé wun nde klé swran'n kwlaa'n, i ye. O fa Grec wié mun wluu Nyanmien sua dan'n nun bobo, o man wa satyi Nyanmien sua'n.

29 Afin lé kun bé wuun Paul nin Trophime b'o fin Éphèse'n klo'n nun, i so'n ti, bé bu i ke Paul wa fe i a wlu Nyanmien sua dan'n nun.

30 Klo wunmuan'n kedyéli, swran'm bé fin wa bé fin wa, bé wa tra Paul bé tyuen Nyanmien sua dan'n nun fitéli, kpekun ye bé nyinnyiin anuan muon.

31 Ke bé waan bé wa kun Paul'n, nde so'n too sôndya akpi sukpen'n i su nun ke Jérusalemfue'n kwlaa ba tri.

32 Kpekuun o fa sôndya nin sôndya ya sukpen mun, ye bé yatyii Paul bôleo.

33 O wunngéé Paul wun le nan wa tre, o man bé tyii nin dyroko nnyon, ye o usa bé swran wafa ng'o ti'n, o nin sa ng'o yôli'n.

34 Swran'm bé wié bé kpan kan nde fa kun ye wié'm bé kusu bé kan nde ufle, ôyô-ôyô so'n ti o wu'an nde so'n i wle, ye i waan bé fe o sôndya'm bé nglô sua'n nun lo.

35 Ke Paul fuu escalier'n su tye'n, ye sôndya'm bé men i su fa olio, swran'm bé sanngbanle bo ba sanngban'n ti.

36 Afin swran'n kwlaa bé kpan su bé su, bé sé ke: Bé kuin!

Nde bo Paul kannin'n

37 Ke bé fa Paul bo bé wa wlu sôndya'm bé nglô sua'n nun lo'n, o séé sôndya akpi sukpen'n ke: Yatyi, man n kan nde wié klé o. Ye o usa Paul ke: ?A ti Grec'n?

38?Égyptenien bo kôkô nun wa o man swran'm bé dyaôô kpenngben'm bé wun, b'o kô fa swran kunfue akpi-nnan oo blô lo'n, nenh i yele o?

39Ye Paul sé ke: Juif yele min, n fin Tarse, Cilicie i klo kan kun su ba yele min. Nh sreh o, yaty man n kan nde klé swran mun.

40Sôndya akpi sukpen'n o meen i atin. Ke Paul dyin escalier'n su le'n, o men i sa'n su, ke bé guaa bliin'n o sé bé hébreu nun ke:

Sa nga bé yôli'n 22

1Min niaan nin n si mun, anh sié amun su tié nde bo m ma kan klé amun'n.

2Ke bé tii ke o su idyo hébreu'n, bé guaa bliin dan kpa, nan Paul a sé ke:

3Juif yele min, bé wuu min Tarse Cilicie men'n nun, sanngé klo nga su wa ye n nyinnion, Gamaliel kléé min é nannan'm bé mmla'n wéinwéin kpa. Laa n le Nyanmien wun awlen dan kpa, ke amun kwlaa an lee nde'n sa.

4Swran nga bé fa nde nga su'n, n klé bé yale lélé n kun wié, ye n tyi bé nun wié, yasua ô, bla ô, n wla bé bisua.

5Nyanmien nyrun dyranfue dan'n o nin kpenngben'm bé ti n lalôfue. N déé é niaan nga bé ô Damas lo'n bé wun fluwa bé sa nun, ke nh koh lo nan nh tyih bé nga n tô bé lo'n, nh fah bé ba Jérusalem nan bé wa tu bé fo.

Paul i katyile nde b'o kannin'n

(Sa nga 9:1-19; 26:12-18)

6Ke nh koh bo m ma dyu Damas lo'n, bo wia'n o wa dyran'n, kpekuun nyanmien'n kpadya piaa guaa n su.

7N toli ye n tii swran kun nen, o sé n ke: ?Saul, Saul, nzu ti ye a klé n yale soo?

8N wusee i ke: Nannan, bé fle o se? Ye o sé n ke: Min Jésus bo n fin Nazareth nion, min ye a klé n yale nion.

9Bé bo bé nin min ko'n, bé wuun lika'n b'o kpadya so'n, sanngé ba ti'a swran b'o kan nde klé min'n, i nen'n.

10Ye n wusee i ke: ?Nannan, nzu ye a klô ke n yôo? Ye o sé n ke: Dyaô ko Damas, se a dyu lo'n, bé wa klé o liké kwlaa nga n waan a yô'n.

11Lika'n i kpadyale wauun so'n ti n wu'an asé, o man bé bo bé nin min ko'n, bé traan sa nan man kwla dyu Damas lo.

12Bian kun ô klo so'n su, bé fle i Ananias, o srô Nyanmien kpa, o fa mmla'n su, Juif kwlaa nga bé ô le'n bé bô i dunman kpa.

13O baa min wun le, o séé n ke: Min niaan Saul, nian! Ke o séé n so tye'n, kpekuun man wun asé, nh niaanh... ye o dyin'n.

14O sé ke: É nannan'm bé Nyanmien'n, o faa o sié ke a si i klun sa'n, a wun Nanwlefue'n, ye a ti i nuan nde'n.

15Afin nde nga a tili'n, nin liké nga a wunniin'n, a wa kan klé swran'n kwlaa.

16?Nzu ye a te minndee sien nion? Dyaô man bé yô o baptême i dunman nun, mon o yatyi o wun sa'n tye o.

Paul i bé bo bé ti'a Juif'n bé sin sunmanle

17Ke n woo Jérusalem lo ékun bo nh kôkôh yale klé Nyanmien i sua dan'n nun'n, liké too n su ke n su tyen lalie sa,

18n wuun é Min'n, o sé n ke: Kan o wun ndende dyaô Jérusalem wa, afin bé su fa'a min nde'n bo a kan'n.

19Ye n sé i ke: Nannan, bé bobo bé si ke n ko Nyanmien sua'm bé nun, m man bé bô bé bo bé lafi o su'n, bé wla bé bisua.

20Ye i nun'n bo béh kunh Étienne o nde kanfue'n, m bobo n wô i bô, n dyran bé sin, min ye n nian bé bo bé kuin'n, bé trale'm bé suo.

21Ye o sé n ke: Ko, m ma sunman o mmua bé bo bé ti'a Juif'n bé sin.

Sôneyá akpi sukpen'n niaan Paul su

22Bé tiéé i nde'n lélé dyu nde nga su, nan ba kpan sé ke: Swran ke nga sa'n bé kuin! Nanh man bé yatyi i le!

23Ye bé kpannin, bé yi bé trale'n guali, bé tru ndutré'n.

24Ye sôndya akpi sukpen'n i waan bé fa Paul wlu sôndya'm bé nglô sua'n nun lo bé bôé, mon o kan sa ti bo bé kpen i su'n.

25Ke bé man Paul lali b'o tinninge i wun kpa'n bo bé waan bé wa bôé'n, o usaa sôndya ya sukpen b'o ô le'n ke: ?Romefue kun bo bé nian use'e i sa'n, an kwla to i su bôé?

26Ke sôndya ya sukpen'n tii nde so'n, o kô sé sôndya akpi sukpen'n ke: Sae ye a su kunnde i leo. Bian so'n ti Romefue.

27O man sôndya akpi sukpen'n bali, o sé Paul ke: Sa nga m ma uso o le'n, di i nanwle klé min. ?A ti Romefue? Ye o sé ke: Een.

28Ye i waan: N kusu n ti Romefue, n yii sika dan kpa ye n katyilio. Ye Paul sé i ke: Min nin n lie'n kusu fin min awulie'n nun.

29Ke o yôô so'n, kpekuun bé bo bé be i sa usale'n, ba tyuen bé wun. Ke sôndya akpi sukpen'n wuun ke Paul ti Romefue'n, sre kunniin kpa, afin o man bé tyilii.

Paul i dyole difue dandan'm bé dyasu fa kole

30Ke alie tyennin bo sôndya akpi sukpen'n waan oh wunh sa kpa nga ti ye Juif'm bé sanmaan Paul'n, o man bé nyanndyilii. O yiaa Nyanmien nyrun dyranfue

dandan nin dyole difue dandan mun, o man bé dyraa Paul, o fe dyren bé afien le.

Sa nga bé yôli'n 23

1Paul nian dyole difue mun siin, o sé ke: Nnya mun, min nzuen'n ti kpa Nyanmien nyrun lélé ye wa fa dyu nde'n, o man n klun ti'a min.

2Ananias Nyanmien nyrun dyranfue dan'n, o sé bé nga bé menten le'n bé ke bé fin i nuan'n su.

3Ye Paul sé i ke: Tale ufué, Nyanmien wa bô o! A ti le a dyran mmla'n su a di dyole, ke a sé ke bé bô min'n, o bobo a fa'a mmla'n su.

4Bé nga bé menten le'n, bé sé ke: ?A su kpe Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i nzôwa?

5Ye Paul sé ke: N niaan mun, n si'a ke Nyanmien nyrun dyranfue dan nion, afin bé klee ke: «Nanh fa Nyanmien Kpli'n wua swran ng'o sié o nvlé'n.»

6Ke Paul si ke bé bo bé yiaa le'n bé ti akpasua nnyon'n, akpasua kun ti Pharisifue, ye kun ékun ti Sadducéfue'n, o kpan dyole difue'm bé nyrun le ke: Nnya mun, n ti Pharisifue, Pharisifue'm bé wa yele min, n wla bo n fa gua swran nga bé wu'n bé tyenle nde'n su'n, i ti ye bé sanmaan mion.

7Ke o kaan so'n, o too akplôwa Pharisifue nin Sadducéfue'm bé afien, nan swran'm ba bu nun.

8Afin Sadducéfue'm bé waan, se swran wuo o su tyenman, ange'm bé nu'an le, ye swran le'a wawe, sanngé Pharisifue'm bé waan, se swran wuo oh tyenh, ange'm bé ô le, ye swran le wawe.

9O yôô ndengan dan kpa, ye Pharisifue'm bé nun mmla kléfue'm bé dyaôli, bé dyraan nun kéklé kpa, bé sé ke: Bian nga, é wu'an sa fi i wun. Wiénuon liké wié annnze ange wié a kan nde wié a kléé.

10Ke ndengan'n yôô dan'n, sre kuun sôndya akpi sukpen'n, o bu i ke bé wa titi Paul nun, i so'n ti, o man sôndya'm bé dyra bé kô yii bé afien le bé fe fuu bé nglô sua'n su lo.

11Ke o yôô so'n, i kongue é Min'n baa Paul wun le o sé i ke: Tra wo awlen, ke a kaan min nde'n Jérusalem wa'n, san ah kenh i kunngba'n Rome lo wié.

Juif'm bé Paul wun nde tyityile

12Ke alie tyennin'n, Juif'm bé tyityili, bé fa Nyanmien Kpli'n wuawua bé wun ke bé su di'a liké, bé no'an nzué lélé san béh kunh Paul.

13Bé nga bé tyityi so'n, bé tra swran ablanan.

14Bé oli bé kô tôô Nyanmien nyrun dyranfue dandan nin kpenngben mun, bé sé bé ke: Ya fa Nyanmien Kpli'n ya wuawua é wun ke é su di'a liké mlonmlon san éh kunh Paul.

15I so'n ti, man amun nin dyole difue dandan mun, anh kô wun amun wun, nan an yô ke an klô ke amunh tiétiéh Paul i nde'n nun kpa sa. Anh kô sé sôndya akpi sukpen'n ke, o fe bla amun nyrun wa, é lie'n ya tanndan é wun, o su dyu'a wa bobo nan ya kuin.

16Ke Paul i aôsua'n tii ke ba tyityi'n, o oo sôndya'm bé nglô sua'n nun lo, o kô séé Paul.

17Paul flee sôndya ya sukpen'm bé nun kun, o sé i ke: Fa gbanflen nga ko sôndya akpi sukpen'n i wun lo, i waan oh kanh nde wié kléé.

18Sôndya ya sukpen'n felii, bé oo sôndya akpi sukpen'n i wun lo, o sé i ke: Paul bo bé wlee bisua'n flee min, o sre n ke n fa gbanflen nga bla o wun wa, i waan oh kanh nde wié klé o.

19Sôndya akpi sukpen'n tre i sa o fe oo aamien, o use i ke: ?Nzu nde ye o waan ah kanh klé mion?

20Ye o sé i ke: Juif'm bé bô a yô kun ke ainman bé wa sre o nan a fa Paul o dyole difue dandan'm bé nyrun lo, béh yôh ke bé waan béh tiétiéh Paul i nde'n nun kpa sa.

21Nanh kplin su, afin bé nga ba se i nyrun'n bé tra swran ablanan, ba fa Nyanmien Kpli'n ba wuawua bé wun ke bé su di'a liké, bé no'an nzué san béh kuinh. Ba wié tanndan, bé gua lo, wo ye bé su minnde woo.

22Ke sôndya akpi sukpen'n maan gbanflen'n i atin b'oh koh'n, o wlee i su nun ke, nde ng'o kan klélii'n, nanh mon o kan klé swran fi.

Paul i Félix fa kô manle

23Ke o yôô so'n, o flee sôndya ya sukpen'm bé nun nnyon, o sé bé ke: Man sôndya ya-nnyon bé nin sôndya nga bé fu nnen kpanngo'n bé nun ablésô, ye tyua tôfue ya-nnyon, bé tanndan, ye kongue'n do ngwlan su bé o Césarée.

24Anh fa nnen kpanngo'n kun man Paul mon o fu su, nan o dyu Nannan Félix dyasu lo wetee.

25O kle fluwa kun maan bé. Fluwa so'n nun o sé ke:

26Nannan Félix, min Claude Lysias nh yôh o liké!

27Bian ng'o ô ye'n, Juif'm bé trelui, o ka kaan bé wa kuin. Ke n tii ke o ti Romefue'n, min nin sôndya mun é baa le, n déé bé sa nun.

28N klô ke nh wunh sa nga ti ye bé senmenniin'n i wle, i so'n ti, n fe kô man bé dyole difue dandan mun.

²⁹N wuun ke bé mmla'n i wun nde wié ti ye bé senmeen io, sanngé ba wu'an sa nga bé dyran su bé kuin'n, annze bé wle suaa.

³⁰Juif'm ba tyityi ke béh kuinh, ke n tii i so tye'n, ye n fe ble oo, ye n séé i sanmanfue'm bé ke bé bobo bé wa kan bé nde'n o dyasu.

³¹Sôndya'm bé yôô liké nga bé kan kléé bé ke bé yô'n, bé fa Paul oo kongue lélé Antipatris.

³²Ke alie tyennin'n, bé nga bé nanti bé dya'n bé saa bé sin bé nglô sua'n nun lo, ye bé nga bé fu nnen kpanngo'n bé fe olio.

³³Ke bé dyuu Césarée lo'n, bé fa fluwa'n maan kpenngben'n, ye bé fa Paul wlee i sa nuon.

³⁴Ke o kangaan fluwa'n, o usa Paul men ng'o fin nun'n. Ke o tii ke o fin Cilicie'n,

³⁵o sé ke: Se bé nga bé sanmaan wo'n bé ba'n, n kô tié o nde'n. Ye o sé bé ke bé fe sié Hérode awlô lo.

Sa nga bé yôli'n 24

Sa nga ti ye bé sanmaan Paul'n

¹Ke o dii lé nnyon'n, Nyanmien nyrun dyranfue dan Ananias, nin kpenngben wié mun bé nin Tertulle b'o si idyo kpa'n, bé bali. Bé wa kan bé nin Paul bé nde'n kléé kpenngben'n.

²⁻³Ke bé flee Paul'n ye Tertulle too nde'n i kanle suo, o sé ke: Nannan Félix, o ti ye man é le aladyé dan ngaa. Ke é wun é men'n i katyile klaan bo wa katyi'n o siéle bo a sié é kpa'n ti'n, o yô é fe, ye tyen kwlaa é yô o mô lika'n kwlakwla.

⁴Nannan, éh yôh o kafle, é klô'a ke é tra o asé tye, i so'n ti, éh sreh o kpa ke a tié nde kaan nga é wa kan klé wo'n.

⁵É wun ke bian nga ti'a kpa, o satyi Juif'm bo bé ô men wunmuan'n nun'n bé afien, ye o ti Nazarethfue'm bo bé ti Juif'm bé ngbatyie kun'n i sukpen.

⁶I waan oh satyih Nyanmien sua dan'n bobo, ye é trelé io. [É waan éh dyranh é mmla'n su di dyole so'n,

⁷sanngé Lysias b'o ti sôndya akpi sukpen'n o wa tete é sa o délii,

⁸ye o sé i sanmanfue'm bé ke bé fa bé nde'n bla o dyasu wa.] Se o bobo a use'n, anh wunh sa nga ti ye é semenniin'n.

⁹Juif'm bé dyraan su kpa ke nde so'n yôô so sakpa.

Nde nga Paul keen Félix nyrun'n

10Ke kpenngben'n flee Paul ke o ken i nde lie'n, ye o wle i nuan i nde'n nuon, o sé ke: N si ke, ke a di dyole nvlé nga nun'n, wa di afue louun. O man, ke nh kanh min nde lie'n klé wo'n, n klun ti'a min.

11N oo Jérusalem Nyanmien asé lala o nian tra'a lé blu lé nnyon, se a klô'n, usa swran ufle nian.

12Ba wu'an min ke min nin swran wié su si akplôwa Nyanmien sua dan'n nun, ke n su wlawla swran mun Nyanmien sua'm bé nun nin klo'n nun.

13Sa nga ti ye bé sanmaan min nde'n, ba wu'an sa fi bo bé kwla dyran su b'o klé ke bé nde'n ti nanwleo.

14Nh kenh i nanwle wéiin klé o, n su n nannan'm bé Nyanmien'n i wafa nga bé flee ke ngbatyie'n, nde kwlaa nga bé klee mmla'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n nun'n, n fa su.

15N lafi Nyanmien su ke swran kpa ô, swran te ô, béh tyenh, ye bé kusu bé lafi i so'n su wié.

16I so'n ti ye man n kusu, m mian min nyin ke min awlen'n nun yô wéiin titi Nyanmien nin swran'm bé nyrun nion.

17Ke n tuu m bô Jérusalem le b'o dii afue louun'n, n fa liké nga bé fa man yalefue nin liké nga bé fa man Nyanmien'n n fa blee n nvléfue mun.

18I so'n su ye Asie men'n nun Juif wié'm bé wa tôô min Nyanmien sua dan'n nun bo man bô min wun asô nion. Swran kpanngban nu'en i bô, ye ndengan kusu a to'a nun.

19Asie men'n nun Juif so'n se bé wuun sa wié min wun'n, bé ye bé ti i kanfueo, sanngé ba baman.

20O man bé nga bé ô ye'n, se bé wuun sa wié min wun ke n wô dyole difue dandan'm bé dyasu lo'n, man bé kan.

21Se o ti'a kpanle bo tyen so'n nun n kpan sé bé ke, bé sanmaan min bé dyasu swran'm bé tyenle bo n lafi su'n ti'n, wuun bé le'a nde fi.

Bé yatyii Paul bisua'n nun

22Félix b'o si nde nga Christfue'm bé fa su'n kpa'n, o maan bé atin ke bé o, o sé bé ke, se sôndya akpi sukpen Lysias ba'n, oh buh bé nde so'n.

23O séé sôndya ya sukpen'n ke o nian Paul su, sanngé nanh mon o mienmien, se i sifue'm bé be i ôsu nianle'n, o men i atin man o nin bé idyo.

24Ke o dii lé nnyon kun'n, Félix nin i yi Drusille Juif bla'n bé bali, o man bé kô flee Paul, nan wa tié bé Christ-Jésus sulafie nde'n.

²⁵Sannge ke Paul su kan nanwle dile'n nin bé wun su nianle'n nin dyole dile b'o wa ba'n bé nde'n, sre kunnin Félix, nan wa sé ke: Nde lie'n ko, se n nyan n tio, tyen ufle n kô fle o.

²⁶O bu i ke Paul wa men i adi, i so'n ti, o ta Paul fle ke o bla man bé kôkô yale.

²⁷O yôé so lélé o dii afue nnyon. Ke Porcius Festus wa katyilii b'o klô ke oh yôh Juif'm bé klun sa'n, o yatyii Paul bisua'n nun le.

Sa nga bé yôli'n 25

Paul waan oh feh i nde'n ko César dyasu

¹Ke Fetus dyuu i dyunman'n su Césarée le'n, i lé nsan su o oo Jérusalem.

²⁻³Nyanmien nyrun dyanfue dandan nin Juif kpenngben'm bé kô sanmaan Paul i dyasu. Bé tyityii ke béh kunh Paul, i so'n ti, bé sree Festus kpa ke o yô bé yé, o fe bla Jérusalem, man bé kô se i nyrun atin'n nun bé kuin.

⁴Festus séé bé ke, Paul ô bisua Césarée lo, o tye kaan, i bobo o wa ko lo.

⁵O sé bé ékun ke: Man amun nun ngléwa'm bé kô sunman min, se bé wun sa wié bian so'n i wun b'o ti'e i nuan su'n, bé kô kan.

⁶Ke Festus dii lé motyue annze lé blu bé wun le'n, o oo Césarée ékun. Ke alie tyennin b'o oo dyole diwle lo b'o traan asé'n, o sunmaan swran ke bé kô fa Paul bla.

⁷Ke bé fe dyuu le'n Juif'm bo bé fin Jérusalem bali'n, bé sin yielii nan ba toen i suen tete kpanngban kpa, bé kwla wu'en i nyin nan ba di i nanwle.

⁸Ye Paul wlee i nuan i nde lie'n nuon, o sé ke: Man yô'a sa fi, man satyi'a Juif'm bé mmla nin Nyanmien sua dan'n, ye man di'a fo César wun.

⁹Ke Festus waan oh yôh Juif'm bé klun sa'n, o usa Paul ke: ?A ko Jérusalem ke bé di o dyole'n n dyasu lo?

¹⁰Ye Paul waan: César i dyole diwle'n kun ye, wa ye o ti n dyole diwle nion, afin o bobo a si wéiin kpa ke man di'a fo fi Juif'm bé wun.

¹¹Se n fonnin n yôô sa wié bo se bé yôo bé kun bé'n, bo i ti ye bé waan béh kunh min'n, n su sé'a ke nanh man bé kun min. Sannge se sa nga ti ye bé sanmaan min'n o ti'a nanwle'n, swran fi kwla fa'a min ma'an bé. Nh fah min nde lie'n ko César dyasu.

¹²Ke Festus nin kpenngben'm bé wun bé wun'n, o sé Paul ke: Ke o waan a fa o nde'n ko César dyasu'n, i so'n ti, lo ye a wa koo.

Bé fa Paul wa kléé Agrippa nin Bérénice

¹³Ke o dii lé nnyon kun'n, famien'n bo bé fle i Agrippa'n o nin Bérénice bé baa Césarée le Festus wun wunle.

- 14Ke bé tyee le kan'n, Festus kan Paul nde'n kléé famien'n, o sé ke: Félix yatyii bian kun bisua'n nun wa.
- 15Ke n woo Jérusalem lo'n ye Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé nin Juif kpenngben'm bé kan kléé mion, ke é dii dyole'n bé waan m bu i fo.
- 16Ye n sé bé ke, swran kun bo bé senmen'n, sé o nin i sanmanfue'm bé nian dyran nian kanman'n, o ti'a Romefue'm bé nzuen ke bé fe i so swran'n man swran mun.
- 17Ke i sanmanfue'm bé dyuu wa bo alie tyennin'n, man tran minndeman, n woo dyole diwle lo, ye n sunmaan swran ke bé kô fa bian so'n bla.
- 18Ke i sanmanfue'm bé dyaôli'n, sa nga m bu i ke o yôli nan bé wa kan'n, nenh i ye bé kannion.
- 19Sannge bé bobo bé Nyanmien nde'n, o nin Jésus wié b'o wuli bo Paul waan o tyennin'n, i su akplôwa ye bé nin i bé sio.
- 20N lie'n, akplôwa nde so'n man wu'en i wafa bo n ken i suo, nan man sé i ke, se o klô ke oh oh feh i nde'n ko Jérusalem man bé di dyole so'n lo ô.
- 21Sannge Paul waan oh feh i nde'n ko Nannan César dyasu, ye n kusu n séé ke, mon o tran bisua lo lélé san tyen nga n nyan n ti'n ye nh feh kô man César.
- 22Agrippa séé Festus ke: Se n kusu n ti bian so'n i nde'n wié'n, oh yôh n fe. Ye o sé ke: Ainman m man o wa kan, ah tih.
- 23O man ke alie tyennin'n bo Agrippa nin Bérénice bé nin sôndya akpi sukpen'm bé nin klo'n su swran ngbléwa'm béh kôh wlu sua'n bo bé di dyole nun lo'n, bé yii bé famien'n nglô. Ye Festus man bé kô fa Paul balio.
- 24O séé ke: Nannan Agrippa, o nin amun kwlaa bo an yiaa wa ye'n, bian ng'o dyin ye'n, i ye Juif'm bé kwlakwla bé fe i wun nde kô maan min Jérusalem lo nin wa nion, bé sre n kpa ke n kuin.
- 25N lie'n, man wu'an ke o yôô sa fi bo i ti ye bé kun io, sannge i bobo waan oh feh i nde'n ko Nannan César dyasu, ye n kusu n waan, se n fe kô men'n, Nannan César dyasu, ye n kusu n waan, se n fe kô men'n, o ti kpa.
- 26Sannge n wu'an nde kpa kun bo n dyran su, nh kle kô man Nannaan, i so'n ti ye man n fe baa amun kwla o nin Nannan Agrippa bobo nyrun wa nion, nan se é wié i sa usu'n, man kwla kle i wun nde wié'n ti.
- 27Afin ke béh fah bisuafue kun ko lika ufle bo ba ka'an sa nga ti ye bé senmenniin'n, min nyrun i so'n ti'e i su.

Sa nga bé yôli'n 26

Nde nga Paul kan kléé Agrippa'n

- ¹Agrippa séé Paul ke: Kon o nde'n. Ye Paul kpen le, o wlee i nuan i nde'n nuon, o sé ke:
- ²Nannan Agrippa, o yô n fe kpa ndeken ke n kan sa nga ti ye Juif'm bé sanmaan min'n klé o.
- ³Afin a si Juif'm bé nzuen'n kwlaa kpa o nin bé ndengan'n, i so'n ti, nh sreh o, yatyí tié min nde'n.
- ⁴Ke bé wuu min bo n dyuu gbanflen'n, sa kwlaa nga n yôli min nvlé'n nun o nin Jérusalem wa'n, Juif'm bé kwlaa bé sii.
- ⁵Bé si min wa tye kpa ke n ti Pharisifue bo bé ti é Nyanmien sule'n i akpasua kun bo bé fa Nyanmien mmla'n su tra bé kwlaa'n bé nun kun, se bé waan béh dih i nanwle'n, béh dih.
- ⁶Liké nga Nyanmien séé é nannan mun ke oh yôh man bé bo n fa m wla'n gua su'n, i ti ye man n dyin wa ndeo.
- ⁷Ke é nvlé blu-nin-nnyon'n bé su Nyanmien kongue nin wia'n nun bo bé yatyiman'n, bé lafi su ke Nyanmien wa yô liké kunngba so'n man bé. Nannan, sa so'n ti ye Juif'm bé sanmaan mion!
- ⁸?Nzu ti ye an lafi'a su ke bé nga bé wuli'n Nyanmien kwla tyen béo?
- ⁹N lie'n, n dyaôli kpa ke nh nunnunh Jésus b'o fin Nazareth'n i dunman'n su.
- ¹⁰N yôli i so Jérusalem lo. Ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé maan min atin'n, n wla Nyanmien i swran'm bé sunman bisua, ke bé waan béh kunh bé'n, n sa ô nun wié.
- ¹¹N ta bé fo tu Nyanmien sua'n kwlaa nun, n waan nh yôh so nan o fin bé nuan fité ke bé lafi'a Jésus su kun. Ya bo n fe bé wun dan kpa'n ti, n klé bé yale lélé fa dyu nvlé ufle nun.

Paul i katyile nde b'o kannin'n

(Sa nga 9:1-19; 22:6-16)

- ¹²I so'n ti, ke Nyanmien nyrun dyranfue dandan'm bé maan min atin, n waan n su ko Damas bé fanngan nun.
- ¹³Nannan, ke nh koh bo wia'n dyrannin'n, n wuun nyanmien'n o kpadya piaa gua min nin bé bo bé nin min ko'n é su, i kpadyale so'n tra wia'n.
- ¹⁴É kwlaa é finnin asé, ye n tii swran kun nen o sé min hébreu nun ke: ?Saul, Saul, nzu ti ye a klé n yale soo? A su klé o wun yale ngben ke nannin b'o kpenten i dya si waka piémbié bo i kankanfue'n fa kenken'n sa.
- ¹⁵N wusee i ke: ?Nannan, bé fle o se? Ye o séé ke: Min Jésus-o, min ye a klé n yale nion.

16Sannge dyaô dyran, nian sa nga ti bo n yi min wun klé wo'n ye, man fa o a sié ke a yô n dyunman difue, ye a kan liké nga a wunniin'n, nin min wun bo m ma fa klé o ékun'n, klé swran mun.

17M ma dé o Juif nin bé nga bé ti'a Juif'n bo m ma sunman o bé sin'n bé sa nun.

18Nh sunmonh o ke a tiké bé nyin, ke bé dyaô aôsin'n nun, bé bla wéiin nun, bé dyaô Satan sa nun, bé bla Nyanmien sin, nan o yatyi bé wun sa'n tye bé, ye liké nga bé nga bé lafi n su'n bo i ti ye bé katyi n lie'n bé nyen'n béh nyanh bé lie.

Paul keen i dyunman'n i nde

19Nannan Agrippa, ke n wuun aôlia nun liké so'n b'o fin nyanmien su lo'n, man katyi'a n nuan.

20N dun mmua kan nde kléé Damasfue mun, i sin Jérusalemfue mun, ye Judée men wunmuan'n nun, ye bé nga bé ti'a Juif'n ke bé katyi bé nzuen'n, nan bé sa bé sin Nyanmien wun, ye bé yô sa b'o klé ke ba katyi bé nzuen'n.

21Nian sa ti bo Juif'm bé too n su Nyanmien sua dan'n nun bé waan béh kun min'n ye.

22Sannge Nyanmien b'o dyran n sin'n ti ye man man tran lélé wa dyu ndeo, n kan nde klé swran ngbléwa mun, nin bé nga bé le'a nyrun'n. Sa bo Nyanmien nuan idyofue'm bé nin Moïse bé séé ke o wa yô'n man ka'an nde ufle fi a uka'a su, sen i kunngba tye ye n kaan.

23Nde so'n yele ke Christ wa wun nyrennen, ke o dun mmua kô tyen bé bo bé wuli'n bé nyrun'n, oh kanh klé Juif mun nin bé bo bé ti'a Juif'n ke lika'n wa tyen.

Paul séé Agrippa ke o lafi Christ su wié

24Ke Paul nuan to ô nde'n su'n, Festus kpan séé i ke: Paul, o ti a satyi! A suan ninngé'n lélé o man o ti a satyi!

25Ye Paul séé ke, Nannan Festus, nanh ke n ti a satyi tio, sannge nde nanwle nin ngwlele nde ye n kaan.

26Nannan Agrippa b'o ô ye'n o si sa so'n nun, o man ke nh kanh kléé'n, n klun ti'a min, afin n si wéiin ke o si sa so'n kwlaa nun, yele ke i wié fi a yô'a nvialie nun.

27?Nannan Agrippa, a lafi Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n su? N si ke a lafi bé su.

28Ye Agrippa séé Paul ke: O ka kaan a wa katyi min awlen'n man nh yôh Christfue.

29Ye Paul sé i ke: Nh sreh Nyanmien ke, se nde ô, se tyen wié ô, nanh mon o yô o kunngba, sannge amun kwlaa bo an tié min nde nde'n, an katyi ke min sa, sannge nanh ke bé tyi amun ke n lie'n saa.

- ³⁰Ke famien'n, nin Festus, nin Bérénice, nin bé bo bé ô le'n bé dyaôli béh koh'n,
³¹bé sé bé wiéngu ke: Bian so'n, wa yô'a sa fi b'o nin kunle nin bisua wlale fataa.
³²Ye Agrippa séé Festus ke: Bian so'n, se wa sé'a ke oh feh i nde'n ko César dyasu'n, wuun bé kwla yatyi i nun.

Sa nga bé yôli'n 27

Paul i Rome kole

- ¹Ke bé waan é wa fu mméli nun wo Italie'n, bé fa Paul nin bisuafue wié mun wlaa César i sôndya'm bé nun ya sukpen kun bo bé flee Julius'n i sa nun.
- ²Mméli kun b'o fin Adramytte b'o wa dyrandyran klo nga bé ô Asie men'n nun tyéndyé lie'n bô'n bé su'n, i nun ye é fu olio. É nin Aristarque Macédoinefue'n b'o fin Thessalonique'n ye é koo.
- ³Ke alie tyennin'n é dyuu Sidon, Julius yô Paul kpa, o men i atin ke o o i dyanvue'm bé wun man bé men i liké ng'o mien i sa'n.
- ⁴Ke é fin le'n, é kô saan men'n bo bé flee Chypre bo nzué'n sin yie'n i bué nga aunngban'n si'an lo ngbôkô'n, afin aunngban'n fin é nyrun lo ye o baa.
- ⁵Ke é kpee Cilicie nin Pamphylie dyénnié'n, é dyuu Lycie men'n nun klo kun bo bé flee Myra'n su.
- ⁶Sôndya ya sukpen'n wuun mméli kun le, o fin Alexandrie o su ko Italie, nan o man ya fu nun.
- ⁷É oo bleble é dii lé nnyon kun, é fee dan kpa nan ya kpé nun Cnide. Ke bo aunngban'n ti é kwla dyranman'n, é oo é nyrun, ke éh sinh Salmoné bué lie'n su'n, é saan men'n bo bé flee Crète bo nzué'n sin yie'n i bué nga aunngban'n si'an lo ngbôkô'n.
- ⁸Ke é fe dan kpa ékun bo é seen i wun'n, é dyuu lika bo bé flee Wafu Nglanman'n bo Lasée klo'n menten le'n i nun.
- ⁹Ke é tye nzué'n su bo nglemun tyile dan'n sinnin'n, nzué'n su lika kole'n yôô kéklé kpa. I so'n ti, Paul bô su kléé bé ke:
- ¹⁰Nnya mun, kole nga éh koh ye'n, n wun ke oh yôh te dan kpa, mméli'n nin i nun tro'n béh satyih, ye oh yôh kéklé é bobo é sa nun wié.
- ¹¹Sange sôndya ya sukpen'n fe i wla guaa mméli'n ifue'n nin i kanfue'n bé su tra Paul nde lie'n.
- ¹²Wafu so'n ti'a kpa bo wawa nun ke aunngban'n fita dan'n bé kwla tran leo, i so'n ti, bé bo bé ô mméli'n nun'n bé kpanngban lika bé waan bé tu bé bô le o Phénix se bé kwla dyu lo'n man bé tran le wawa so'n nun. O ti Crète i wafu kun b'o ô wia atolie bué lie'n su, bo aunngban'n fita'a le dan.

Séké dan'n b'o kpee dyénnié'n i nyin su'n

- 13**Ke éh koh wia atolie lo'n aunngban fefe wié fin é be su lo bali. Liké nga bo bé waan béh yôh'n, bé bu i ke o wa yô yé, i so'n ti, bé maan blale'n bo bé fa dyran mméli'n su, nan ya san Crète tyéndyé lie'n bô.
- 14**Sannge ke o tyee kan'n, aunngban dan kpa bo bé fle i Euraquilon'n o fin men'n bo nzué'n sin yie so'n nun lo bali, o fita dan kpa.
- 15**O fa mméli'n wlan nzué'n i nyin su, é nin aunngban'n ya kwla kpliman, nan ya kpe é wun ya katyi é sin a sii, ye é katyii é wun i sa nuon.
- 16**Ke éh sinh men kaan kun bo bé flee Clauda bo nzué'n sin yie'n i wun le'n, é fee dan kpa nan ya kwla tra alié mma'n.
- 17**Ke bé man su yii mméli'n nun'n, bé fa nyanman tyityii mméli'n i afien. Sre kun bé ke mméli'n o wa kô taka Syrte i aunnyan dan'n nun, i so'n ti, bé kaan mméli'n i tannin dan'n i asé ye bé yatyii bé wun aunngban'n i sa nuon.
- 18**Ke alie tyennin'n, aunngban'n lôô é nyin dan kpa, nan ba gua mméli'n nun tro'n wié nzué'n nun.
- 19**I lé nsan su bé yi mméli'n i wun ninngé mun guaa bé nzué'n nun.
- 20**É dii tyen louun kpa, é wu'an wia'n nin nzraama, aunngban'n fita kéklé kpa, o man é wla a tra'an su kun ke éh fitéh nun.
- 21**O tyee kpa é di'a liké. Ye Paul dyaô dyraan bé nyrun le o sé bé ke: Nnya mun, se o ti ke an faa nde nga n kan kléli amun Crète lo'n su'n, ke nanh man é tu é bô le'n, wuun ninngé nga'm ba satyiman, ye ya wu'an é nyrun ke nga sa.
- 22**O man sien'n, nh sreh amun, anh tra amun awlen, amun nun wié fi su wuman, san mméli'n i kunngba tye ye oh satyioh.
- 23**Nyanmien bo n ti i lie bo n sui'n, i ange kun baa min wun nde kongue, o sé n ke:
- 24**Paul, nanh man sre kun o, afin kannze o yô see... san ah dyuh César nyrun lo. Nian, o ti, bé kwlaa nga a nin bé ô mméli'n nun'n, Nyanmien man béh nyanh bé ti.
- 25**I so'n ti, anh tra amun awlen, afin n lafi Nyanmien su ke oh yôh sa ng'o kan kléé min'n.
- 26**Sannge aunngban'n oh fah é kô yi men wié bo nzué'n sin yie'n nun.
- 27**Aunngban'n fa é bô nvaka dyénnié nga bé fle i Adriatique'n su lé blu lé nnan, ke lika'n buu nun'n, mméli'n nun dyunman difue'm bé bu ke é su wa tô asie wié.
- 28**Bé sunnzuun nzué'n i bô, bé wun ke o ti mètre ablasan-nin-nsien. Ke é oo é nyrun kan'n, bé sunnzuun i ékun, bé wun ke o ka mètre ablaon-nin-nsô.

29Ke sre kun bé bo bé bu i ke é wa fu yebue wié su'n, i so'n ti, bé tôô mméli'n i blale nnan bo bé fa dyren'n guaa mméli'n i sin lo, nan ba yra bé nuan ke alie'n tyen nde-nde.

30Mméli'n nun dyunman difue'm bé waan béh wanndih. Bé kpe gble ke bé su tô mméli'n i nyrun blale'n bo bé fa dyren'n gua nzué'n nun, nan béh yih alié mma'n mméli'n nun yii nzué'n nun.

31Ye Paul séé sôndya ya sukpen'n nin sôndya mun ke: Se swran nga'm ba tra'an mméli'n nun'n, an su fité'a nun.

32Ye sôndya'm bé kpekpe alié mma'n i nyanman mun nan wa o.

33Ke éh minndeh ke alie tyen'n, Paul sree swran'n kwlaa ke bé di liké, o sé bé ke: Ke an minnde ke amunh wunh sa so'n i agualie'n, i lé blu lé nnan ye, an di'a liké.

34I so'n ti, nh sreh amun, anh di liké, afin se an di'n ye amunh nyanh nguaan. Amun nun wié fi i ti ndre kun sa su mlinman.

35Ke i nuan toli'n, o fa kpaun, o la Nyanmien asé bé kwlaa bé nyrun le, o bubuu nun, ye o ka suo.

36Bé kwlaa bé wla guaa asé, nan bé kusu ba di liké.

37É bo é ô mméli'n nun'n é ti swran ya-nnyon-ablésô-nin-nsien.

38Ke bé ku yili'n, bé gua awié'n nzué'n nun nan mméli'n wa yô fôkôfôkô.

Mméli'n i satyile

39Ke alie tyennin'n, bé wu'an lika'n i wle, sanngé bé wun dyénié i sama kun bo i nuan ti aunnyan, ye bé bu i akunndan ke se bé kwla fa su'n, béh fah mméli'n ko lo.

40Bé nyanndyili blale'n bo bé fa dyran mméli'n gua bé nzué'n nun, ye tebua dandan bo bé fa kan mméli'n, bé nyanndyili bé kusu. Ke bé maan mméli'n i tannin kaan b'o ô i nyrun le'n su'n, bé mon o klé i ti aunnyan'n su lo.

41Sanngé bé kô fuu aunnyan b'o ô nzué nnyon'n bé anyia'n su'n su, mméli'n i nyrun'n mlon aunnyan'n nun, kpekuun o kwla tu'e i bô kun. Nzué i bôle kéklé'n ti, i sin'n satyili.

42Sôndya'm bé waan béh kunh bisuafue mun, nan ba we'a nzué'n ba wanndiman.

43Sanngé ke sôndya ya sukpen'n klô ke oh déh Paul'n ti, wa kpli'an su ke bé kun bé. Ye o sé bé nga bé si nzué we'n bé ke bé dun mmua to nzué'n nun o tyéndyé'n su lo,

44nan bé wié'm bé uti waka bué nin mméli buébué'm bé nun o fa bé wo. Ke bé yô so ye bé kwlaa bé fitéé nuon, liké fi a yô'a bé.

Sa nga bé yôli'n 28

Sa nga Paul yôé Malte'n su'n

- ¹Ke é fitéé nun so'n bo liké fi a yô'a yé'n, é tii ke bé fle men bo nzué'n sin yie so'n Malte.
- ²Lefue'm bé ti'a é anien, sanngé bé kpa bo bé yôô yé'n, i wunsu a sonman. Nzué toli dan kpa, ayre ô nun, i so'n ti, bé troo sin dan kun, nan ba fle é kwlaa i wun le.
- ³Paul kô isaisa nwaka kéé, ke i waan oh gueh sin'n su'n, kpekuun sin'n i nyaan'n ti, onda kun fin nun a fité, o ke i sa'n o séndé su.
- ⁴Ke lefue'm bé wuun onda so'n ke o séndé i sa'n su'n, bé sé bé wiéngu ke: Bian so'n ti swran kunfue sakpa, afin ke o fin nzué'n nun fitéli'n, ninngé'm bé bu ke, se o ka le'n, o ti'e i nuan su.
- ⁵Sanngé Paul kpenteen wuô so'n yi sin'n nun, liké fi a yômen.
- ⁶Swran so'm bé bu i ke o wa wun, annze o wa wu kpekun, sanngé ke bé nien lélé bo bé wun ke liké fi a yômen'n, bé katyii bé akunndan'n bé sé ke liké wiéo.
- ⁷Lika wié mantan le, o ti bian bo bé flee Publius'n, b'o ti men so'n i sukpen'n i lie, o soo é nun o siké é kpa, é dii le lé nsan.
- ⁸Ayre guee i si'n i wun, o dyé mmôdya, o mon o la. Paul wluu lo, o kôkô kléé Nyanmien, o fe i sa fue i su, nan wa yôé dyuédyué.
- ⁹Ke bé wuun i so'n men so'n nun le tukpatyefue wié'm bé bali nan wa yô bé dyuédyué.
- ¹⁰Bé dii é nennen dan kpa, ke é tu é bô le éh koh'n, bé maan é liké ng'o kô mian yé'n.

Paul i Rome lo dyule

- ¹¹Ke é dii anglô nsan men bo nzué'n sin yie so'n nun le'n, é fuu mméli kun b'o fin Alexandrie'n b'o kaa le wawe nun'n i nun. Bé fle i Yasua Nda Nnyon.
- ¹²Ke é dyuu Syracuse'n, é dii le lé nsan.
- ¹³Ke é fin le'n, é saan tyéndyé'n bô, nan ya dyu Reggio. Ke alie tyennin bo aunngban'n fin é sin lo bali'n, é dii lé nnyon nan ya dyu Pouzsoles.
- ¹⁴É tôô é niaan wié'm bé le, bé sre é ke é di lé nsô bé wun le. Ke é fe i so ye é fa oo Rome nion.
- ¹⁵Ke é niaan nga bé ô Rome lo'n bé tii é ngan'n, bé ba é atin kpale lélé bé dyuu klo'n bo bé fle i Appius'n i gua'n bô nin lika nga bé fle i Aôfue Sikéwle Sua Nsan'n nun le. Ke Paul wuun bé'n, i wla'n guaa asé nan wa la Nyanmien asé.

16Ke é dyuu Rome lo'n, bé maan Paul atin ke o nin sôndya'n b'o nien i su'n, bé tran bé ngunmin.

Paul i Nyanmien nde kanle Rome lo

17I lé nnan su, Paul fleflee Juif kpenngben mun, ke bé ti yiali'n, o sé bé ke: nnya mun, man yô'a Juif'm bé sa fi, man yô'a sa fi b'o satyi é nannan'm bé dunmaan, sanngé bé wlaa m bisua Jérusalem lo, nan ba fa min a ble Romefue mun.

18Bé usaa min nde, bé waan béh yatyih min nun, yele ke ba wu'an ke n yôô sa fi bo min nin kunle fataa.

19Ke Juif'm ba kpli'an su'n, n kusu n waan, san nh fah min nde so'n ba César dyasu, nanh ke min nvlé'n i sanmanle ô n klun tio.

20Sa so'n ti ye n waan nh wunh amun wun, nan nh kanh klé amuon, afin liké nga Israël'm bé wla ô su'n i ti ye bé fa dyroko ng'o ô ye'n tyii mion.

21Ye bé séé i ke: ya nya'an fluwa fi b'o fin Judée b'o kan o wun ndeo, ye é niaan'm bo bé fin lo bali'n bé nun wié fi a sé'a ke o tii o wun nde, kusu bé nun wié fi wa ka'an o wun nde a klé'a é.

22Sanngé é klô ke é si akunndan ng'o ô o klun'n, afin é si ke bé kan swran nga bé fa nde so'n su'n bé wun nde lika'n kwlaa.

23Bé kléé Paul tyen kun, ye bé sunman bé wa tôé i sikéwle le. Ke oh yiyih nde so'n nun'n, o kan Nyanmien siéle nde'n klé bé, ye o fa Moïse mmla'n nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n klé bé wéiin kpa ke Jésus nde'n ti nanwle. O yôô i so nglemun lélé fa dyu nnosua.

24Bé wié'm bé fa nde b'o kannin'n su, sanngé bé wié'm ba fa'a su.

25Ke bé nuan a seman bo bé wa sanndi'n, o man Paul kan nde kpole kun ékun kléé bé, o sé ke: Nde nga Nyanmien Wawe'n man Nyanmien nuan idyofue Ésaïe kan kléé amun nannan mun'n, o ti nanwle,

26o sé ke: «Ko swran so'm bé sin, sé bé ke: Amun wa ti i kpa, sanngé an su wu'en i wle lé. Amun wa nien kpa, sanngé an su wunmen mlonmlon.

27Afin swran so'm ba tri, Ba bu bé su nun waka, ba muanmuan bé nyin Nan bé nyinma'n wa wunmen, bé su'n wa timan, Ba wunmen i wle, Ye ba sa'a bé sin min wun nan man yô'a bé dyuédyué'n ti.»

28I so'n ti, man amun si ke Nyanmien i swran'm bé ti déle nga bé fa man bé bo bé ti'a Juif'n, bé lie'n, bé wa fa su.

29[Ke i nuan toli bo Juif'm béh koh'n, bé si i akplôwa dan kpa.]

30Paul traan sua ng'o louéli'n nun afue nnyon.

31 Bé kwlaa nga bé be i wun wunle'n, o so bé nun. O kan Nyanmien siéle nde'n klé bé, ye o klé bé é Min Jésus-Christ i nde'n yakpa su, swran fi sé'e i ke, nan mon o kan.

Romefue mun

Romefue mun 1

Paul kle fluwa nga kô maan Rome lo Christfue mun

- ¹M Paul, n ti Christ-Jésus i swran. Nyanmien flee min ke o sunman min. O yii min ke m bô i dyasin fe'n
- ²b'o man i nuan idyofue'm bé ken i nde laa Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun'n.
- ³Dyasin fe so'n ti i Wa'n i nde. Ke o katyili swran'n, bé wui David ôsu'n nun,
- ⁴ye i tyenle bo Nyanmien Wawe'n tyenniin'n o ti sa kéklé b'o yôli, o man bé si ke o ti i Wa sakpa. O ti é Min Jésus-Christ.
- ⁵I ti ye Nyanmien bu n swraan, o sunmaan min ke n ken i nde'n klé nvlé nvlé'n kwlaa i bobo dunmaan nun, nan bé lafi su ye bé nyin yii.
- ⁶Amun bo Nyanmien flee amun ke an yô Jésus-Christ lie'n, an wô nun wié.
- ⁷Nh fah fluwa nga ble amun bo an wô Rome lo bo Nyanmien klô amun b'o fle amun ke an katyi i lie mlonmlon'n. Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Paul wla b'o lô Rome lo Christfue mun'n

- ⁸Jésus-Christ ti n la min Nyanmien'n i asé amun nde bo n tili'n ti, afin bé kan amun Nyanmien sulafile nde'n men wunmuan'n nun.
- ⁹Nyanmien bo min akunndan'n kwlaa ô i sule'n su'n, bo m bô i Wa'n i dyasin fe'n o si ke n kan amun nde kléé titi.
- ¹⁰N sre i tyen kwlaa ke o man min atin klaan man n wo amun wun lo.
- ¹¹N klô ke nh wunh amun wun nan Nyanmien Wawe'n i liké nga n nyenniin'n, an nyan wié, nan an dyran kéklé.
- ¹²Se n dyu amun wun lo bo é wla é wun fanngan Nyanmien su bo é lafi'n ti'n, oh yôh n fe dan.
- ¹³Aniaan mun, m bu amun wun lo kole'n i akunndan tititi, ke mh bah nan nh nyanh n dyunman'n i nuan liké amun wun lo ke n nyen nvlé nga'm bé nun'n sa, sanngé lélé nde n nian nya'an n ti.
- ¹⁴Swran kwlaa nga bé nyin a ti ô, bé nga bé nyin nian timan ô, bé nga bé si fluwa ô, bé nga bé si'a fluwa ô, bé dyasin fe bô kléle kale ô n su.
- ¹⁵I so'n ti, n waan m ma kan dyasin fe'n klé amun Romefue mun amun kusu wié.

Dyasin fe'n bo Nyanmien Kpli fa dé swran mun'n

16Dyasin fe'n ti nyannzuen ku'an min, afin i ye Nyanmien Kpli fa dé swran kwlaa nga bé lafi i su muon, Juif mun ye bé ti kliklio, i sin bé nga mun.

17Dyasin fe so'n ye o klé é wafa nga Nyanmien fa bu swran swran kpa nion, i so'n fin swran i Nyanmien su b'o lafi'n, ye kusu o man swran lafi Nyanmien su kpa, afin bé klee ke: «Swran ng'o lafi Nyanmien su b'o man o katyi swran kpa'n, oh nyanh nguan.»

Swran'n kwlaa bé yô sa te

18Srôle bo swran srô'a Nyanmien'n nin sa tete'n kwlaa b'o yô'n ti, Nyanmien klé é ke i ya'n wa dyasô. Bé sa tete yôle so'n ti, o man swran'm bé wu'an Nyanmien nde'n i nanwle.

19Afin bé wun liké nga b'o man swran si Nyanmien'n i wle. Nyanmien bobo yi bé nglô wéiin kléé bé.

20Swran nyinma wu'an Nyanmien'n, sanngé ke o fin tyen ng'o yii men'n, liké kwlaa ng'o yô bé bo bé wun bé'n, o man bé wun i wle wéiin ke Nyanmien ô le, ye o kwla sa'n kwlaa yô. I so'n ti, bé le'a nde fi.

21Afin bé si ke o ti Nyanmien, sanngé o nin i so'n ngba bé yi'e i aye, bé le'e i asé. Bé akunndan kwlaa nga bé bu'n o yôô ngben, ye ngwlele bo bé simen'n ti, ba wu'an sa fi wle kun.

22Bé bu bé wun ngwlelefue, o man bé katyii sinnglinfue.

23Bé yatyi Anannganman Nyanmien Kpli'n le, bé yô ninngé mun, bé taka bé, bé so bé, swran ô, nnen ô, anunman ô, wuô ô.

24I so'n ti, Nyanmien yii i sa bé su, o man bé yô sa tete kwlaa nga bé klô ke béh yôh'n, lélé o man bé yô bé bobo bé wun finfin.

25Bé fa atô'n fa katyi Nyanmien nde b'o ti nanwle'n, bé fa bé wun man ninngé bo Nyanmien yii bé'n, bé so bé, bé yatyi i bobo le. I ye bé bô i dunman tititi nion. Mon o yô so!

26I so'n ti, Nyanmien yii i sa bé su, o man bé kônvi so nyannzuen sa'm bé yôle, lélé o man bé mmla'm bé yatyi bian nna nga Nyanmien siéé i su'n, bé yô sa ng'o ti'e i su mlonmlon'n.

27Yasua'm bé kusu bé yatyi bla nna nga Nyanmien siéé i su'n, bé wun yrayra bé bé wiéngu yasua'm bé kunddele'n nun, bé yô nyannzuen sa mun, o man bé nyan bé sa tete so'm bo bé yô'n i nuan akatua.

28Ke bé nyin kpa Nyanmien su'n, i kusu yii i sa bé su o man akunndan tete baa bé ti nun, o man bé yô sa b'o ti'e i su'n.

29Sa tete yôle'n kwlaa kun bé kpô, bé ti swran te, bé kônvi ti kpli, bé klun yô wi, bé nyin tyi swran nin liké, bé kun swran, bé klô utré, bé ti gble, bé bu swran wun akunndan te, bé bla,

³⁰bé kan swran wun nde, bé kpo Nyanmien, bé kpe nzôwa, bé tu bé wun, bé di bé nuan, bé kpe sa tete ufle'm bé ba, bé nyin yi'a bé si nin bé nin mun,

³¹bé wu'an sa wle, sa nga bé sé ke bé yô'n, bé yôman, bé klô'a bé ôsufue mun bobo, swran yô'a bé annvo.

³²Bé si ke bé klee Nyanmien mmla'n nun ke swran ng'o yô i so sa'n, o nin kunle fata, sanngé bé yô, ye ke swran wié'm bé yô sa kunngba so'n, o yô bé fe.

Romefue mun 2

Dyole nga Nyanmien di'n

¹I so'n ti, amun kwlaa bo an bu swran fo'n, an le'a nde fi. Afin ke an bu swran fo bo an yô sa kunngba nga swran so'n yô'n, an bu amun bobo amun wun fo.

²É si ke Nyanmien di bé nga bé yô i so sa'n bé dyole nanwle su.

³?Amun bo an bu swran fo i so sa'n ti bo an yô sa kunngba'n, an bu ke Nyanmien su bu'a amun fo wié?

⁴Nyanmien ti aklunyéfue dan kpa, o kpli'a sa wun, o kpli'a sa wun, o blu sa su. ?O nin i so'n ngba, an bu'e liké fi? ?An si'a ke Nyanmien yô kpa nan an katyi amun nzuen'n?

⁵Amun nyin kéklé'n nin sa nga an yôli bo an yatyi'e i yôle'n, Nyanmien bu sié, o man oh fah amun wun ya kpa tyen nga i ya'n dyaô, bo éh wunh ke o di dyole nanwle su'n,

⁶ye liké nga swran kun yôli'n, oh menh i nuan liké.

⁷Bé nga bé tra bé awlen bé yô kpa, bo bé kunnde ke bé nyan nyrun bé bu bé swran, bo bé kunnde nguan'n, oh manh bé anannganman nguan.

⁸Bé nga kusu bo bé bu bé bobo bé wun akunndan, bo bé bu'a swran ufle akunndan, bo bé fa'a nanwle nde'n su, bo sa te'n ye bé klôé'n, oh fah bé wun ya dan i awlen bo bé fite'n ti.

⁹Bé kwlaa nga bé yô sa tete'n, yale kléle'n toh bé su, béh wunh nyrennen dan, Juif mun ye bé ti kliklio, i sin bé nga mun.

¹⁰Sanngé bé kwlaa nga bé yô kpa'n, Nyanmien man béh nyanh nyrun, béh buh bé swran, ye béh dih aladyé, Juif mun ye bé ti kliklio, i sin bé nga mun.

¹¹Afin Nyanmien lie'n, o kpa'a swran nun.

¹²Bé kwlaa nga bé si'a Moïse mmla'n bo bé yô sa te'n, béh mlinh, sanngé bé su dyra'an mmla'n su ye béh dih bé dyole nion. Sanngé bé kwlaa nga bé si mmla'n bo bé yô sa te'n, béh dyranh mmla'n su ye béh dih bé dyole nion.

¹³Nanh bé nga bé ti mmla'n ye bé ti swran kpa Nyanmien nyruon, sanngé bé bé fa su'n bé ye Nyanmien buh bé swran kpa.

14Afin ke bé bo bé ti'a Juif'n bo bé si'a mmla'n bé yô sa nga bé klee mmla'n nun ke swran yô'n, kannze bé le'e i so mmla'n, sanngé sa nga bé yô'n o klé ke bé le bé bobo bé mmla.

15Ke bé yô so'n, o klé ke bé si sa nga bé klee mmla'n nun ke swran yô'n bé awlen'n nun lo. Sa wle bo bé wuin'n nin bé akunndan bo bé bu'n o man bé wun sa nga swran yô'n i wle, se o ti kpa ô, se o ti te ô.

16Dyasin fe'n bo n kan'n, o klé ke bé wa wun i wle so tyen nga Nyanmien man Christ-Jésus wa nian sa nga swran'm bé yô fia'n, se o ti kpa ô, se o ti te ô.

Juif'm bé nin mmla'n

17Sanngé amun, an fle amun wun Juif, an di mmla'n su, an fa Nyanmien di amun nuan,

18an si sa ng'o yô Nyanmien fe'n, mmla'n nun an wun sa ng'o ti kpa'n,

19an bu amun wun anyansifue'm bé kponman trafue, an yô amun wun ke kannin sa an kpadya bé bo bé ô aôsin'n nun'n bé nyrun,

20an si ngwlele nin sa kwlaa b'o ti nanwle'n amun mmla'n ti. I so'n ti, an bu amun wun sinnglinfue'm bé fo tufue, nin bé bo bé ti ke ba kanngan mun sa'n bé ngwlele kléfue.

21?Amun bo an klé swran wié'm bé liké'n, amun bobo an klé'a amun wun wié? ?Ye amun bo an sé ke, nanh man bé wua'n, an wuaman?

22?Amun bo an sé ke, nanh bé kunnde bla bé yi bô annze bian bé wun bô'n, an bobo an yôman? ?Amun bo an kpo amuen'n, an wua'a liké amuen sua'n nun?

23?Amun bo an fa mmla'n di amun nuan'n, ke an ton mmla so'n, an gua'a Nyanmien nyin asé?

24Afin bé klelii ke: «Amun Juif mun amun ti, bé bo bé ti'a Juif'n bé satyi Nyanmien dunman.»

25Nanwle, se an fa mmla'n su'n, klen wlale'n ti kpa, sanngé se an fa'a su'n, klen wlale'n yô'a sa fi yé.

26?O men i so'n ti, se swran nga ba wle'e i klen'n nan o fa mmla'n su'n, Nyanmien bu'e klen wlafue?

27?Ye swran nga ba wle'e i klen sanngé o fa mmla'n su'n, o sé'a ke amuan di fo? Afin an si mmla'n kwlaa, bé wlaa amun klen, sanngé an ton mmla so'n.

28Nanh bé kplô'n su Juif'n ye o ti Juif kpa nion, ye nanh bé kplô'n su klen wlale'n ye o ti klen wlale kpa nion,

29sanngé Juif kpa'n ye le swran ng'o ti so i awlen'n nun'n, ye klen wlale kpa'n ye le nga Nyanmien Wawe'n wle swran i awlen'n nun b'o fi'an mmla nga bé

kleli'n nun'n. Nanh swran mun ye bé yi Juif kpa so'n i ayeo, Nyanmien bobo ye o yi i ayeo.

Romefue mun 3

1?Se o ti so'n, ke bé sé ke bé ti Juif'n, nzu liké ye bé nyen b'o tra swran wié'm bé lie nion? ?Ye nzu liké ye bé nyen klen wlale'n nuon?

2Liké'n kwlaa nun nga bé nyen'n tra swran wié'm bé lie'n. Afin bé ye Nyanmien fe i nde'n maan béo.

3?O man é sé se? ?Se swran wié'm bé lafi'a Nyanmien su'n, i su bo bé lafiman'n ti, o man i nanwlefue b'o ti'n o katyi?

4O su yô'a so mlonmlon! Kannze swran kwlaa bé yô atôfue'n, sanngé Nyanmien lie'n, san nanwle ye o dio! Afin bé klee ke: «Ke a kan nde'n, béh wunh ke o nde'n yô fe, Ye ke bé di o dyole'n, o nde'n kwlah bé.»

5?Se sa te nga é yô'n man bé wun ke Nyanmien ti kpa'n, é sé se? ?Ye se i ya'n dyaô'n, éh séh ke o ti'a kpa? — Kpo swran akunndan ye n fa ken i soo. —

6O su yô'a so mlonmlon! ?Afin se Nyanmien di'a nanwle'n, o yô se ye o kwla di menfue'm bé dyoleo?

7?Sanngé se min atô'n o man bé wun wéiin kpa ke Nyanmien di nanwle b'o i nun o nyan dunman'n, o yô se ti ye bé te bu min sa te yôfueo?

8?Ye nzu ti ye é sé'a ke: Man é yô sa tete nan i agualie'n o gua é kpa? Swran wié'm bé satyi n dunman ke, ke n sé soo. Se bé sé ke swran so'm ba di fo'n, o ti su.

Swran fi ti'a kpa

9?Se o ti so'n, é yôé se? ?É Juif mun é ti kpa tra swran nga mun? O ti'a so mlonmlon! Afin ya dun mmua sé ke sa te'n wa ka swran'n kwlaa bé nun, Juif ô, swran wié mun ô.

10Afin bé klee ke: «Swran kpa bo kun sa nu'an le, O le'a bé nun bo kun,

11Bé nun kun sa wu'an sa wle, Bé nun kun sa fe'e i wun manta'an Nyanmien.

12Bé kwlaa ba yatyi Nyanmien atin'n, bé kwlaa ba satyi, Bé nun wié fi yô'a sa kpa bo kun, O le'a bé nun bo kun.

13Bé klun lo'n ti ke ndia bo ba tiké su'n sa, Bé fa bé nuan'n ye bé laka swran muon. Bé nuan nun nde'n ti ke wuô boyré sa.

14Amuennwua'n nin nde tete'n wô bé nuan nun.

15Ke bé ti swran kunle ngan'n bé dyraan o dyranman,

16Lika kwlaa nga bé sin le'n, bé wun bé sa ôsu,

17Bé si'a atin nga bé sin suo bé nyan aladyé'n.

18Nyanmien ti'a liké fi bé nyrun, o man bé srômen.»

19É si ke nde kwlaa ng'o ô mmla'n nun'n o ti bé nga bé di su'n bé lie, o man swran fi su kwla uke'e i nuan, sange béh fah swran'n kwlaa ko Nyanmien dyasu.

20Nyanmien su bu'a swran fi swran kpa i mmla'n su fale'n ti, afin mmla'n ti ye man bé si liké nga bé fle ke sa te nion.

Jésus-Christ i su lafile b'o man Nyanmien bu swran swran kpa'n

21Sange sien'n Nyanmien klé é wafa ng'o fa bu swran swran kpa'n, b'o fi'an mmla'n nun'n, afin bé klee mmla'n nun ye Nyanmien nuan idyofue'm bé ken i nde ke,

22Nyanmien bu bé kwlaa nga bé lafi Jésus-Christ su'n bé swran kpa, afin i nyrun swran fi kpa tra'a wié.

23Afin swran'n kwlaa bé yôô sa te, o man anyrunnyan nga Nyanmien waan oh manh bé'n, o tô fuaan bé.

24Sange Nyanmien i klun-ufué dan'n ti o bu bé swran kpa, wa dé'a bé liké fi, Christ-Jésus b'o déli bé'n ti.

25Ke o yô nan ya si ke Nyanmien ti kpa'n, o fa Jésus maan é ke é fa yi é ti te, nan ke bé kô kuin'n, bé bo bé lafi i su'n, sa te nga bé yôli'n, Nyanmien yatyi tye bé i mmôdya'n ti. Afin laa sa nga bé yôli'n, o blu su.

26Sange ôle nga é ô ye'n, o klé é wafa ng'o fa bu swran swran kpa'n, afin o klé i wun ke o ti kpa ye o bu bé nga bé lafi Jésus su'n bé swran kpa.

27?Se o ti so'n, nzu su ye é dyran fa di é nuaan? É le'e i so liké mlonmlon! ?Nzu ti ye é le'e i so liké nion? ?Mmla'n b'o man é si liké nga é yô'n tio? Tyetye, Nyanmien bo é lafi i su'n tio.

28Afin é bu i ke, nanh mmla'n bo swran fa su'n ti ye Nyanmien bui swran kpa, sange i su b'o lafi'n ti ye o bui swran kpa.

29?Nyanmien'n ti Juif'm bé ngunmin bé lie? ?O ti'a bé nga bé ti'a Juif'n bé lie wié? O ti bé lie wié,

30afin Nyanmien kunngba'n ye o bu bé nga bé lafi i su'n bé swran kpa, se bé wlaa bé klen ô, se ba wla'a bé klen ô.

31?Nyanmien su bo bé lafi so'n ti, o man é bu'a mmla'n i liké fi kun? É bu'e i so mlonmlon! Sien'n é bui liké dan tra laa'n.

Romefue mun 4

Sa nga Abraham yôli bo é nian su'n

- 1?Se o ti so'n, é kan é nannan Abraham i lie'n se? ?Nzu ye o nyennin io?
- 2Afin se Nyanmien buli Abraham swran kpa i sa kpa b'o yôli'n ti'n, wuun o le liké b'o fa di i nuaan. Sannge o kwla di'e i nuan Nyanmien nyrun,
- 3afin é kenngen Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun ke: «Abraham lafii Nyanmien su, o man i su b'o lafi'n ti, o bulii swran kpa.»
- 4Se swran kun di dyunman'n i kale nga bé fa tue'n bé bu'e i ke liké bo ba fa tye io, sannge i akatuaa.
- 5Sannge swran ng'o yô'a liké fi, nan o lafi Nyanmien b'o bu swran b'o srô'a Nyanmien'n i swran kpa'n i su'n, o katyi swran so'n i swran kpa i su b'o lafi'n ti.
- 6I kunngba'n David keen i ke, swran nga Nyanmien nie'en i nyôlie'n su ye o bui swran kpa'n, i lie su ti yé. O sé ke:
- 7«Bé nga bé ton mmla'n bo Nyanmien yatyi tye bé'n B'o kata bé sa nga bé yôé'n su'n, bé lie su ti yé!
- 8Swran nga é Min Nyanmien'n bu'e i sa b'o yôé'n i akunndan kun'n, i lie su ti yé!»
- 9?Ye so'n, o ti bé nga bé wlaa bé klen'n, bé ngunmin bé lie, annze o ti bé nga ba wla'a bé klen'n bé kusu bé lie wié? Afin é sé ke: «Nyanmien su bo Abraham lafi'n ti o man o bui swran kpa.»
- 10?Ke oh buih so'n, wuun o ti se? ?Ba wle i klen annze bé nian wle'e i klen? Wuun bé nian wle'e i klen.
- 11Nyanmien dun mmua bui swran kpa i su b'o lafi'n ti, i sin ye bé wlee i kleon. O fa klen wlale so'n siéé Abraham nzolie b'o ti liké nga wa dun mmua yôé'n i lalôfue, nan Abraham yô bé kwlaa nga, kannze ba wla'a bé klen'n, bé Nyanmien su bo bé lafi'n ti, o bu bé swran kpa kusu wié'n, bé si.
- 12Ye o ti bé nga bé wlaa klen bo bé lafi'a bé klen wlale'n ngunmin su, sannge bé nanti adyale kunngba nga Abraham nanti su'n ke o nian wla'a klen'n o lafi Nyanmien su'n, i su wié'n, bé si.

Sa nga Nyanmien waan oh yôh man é i su bo é lafi'n ti'n

- 13Nyanmien séé Abraham ke men'n oh yôh i nin i anunman'm bé lie. Nanh mmla'n b'o fa su'n ti ye o séé i soo, sannge i su b'o lafi b'o bui swran kpa'n ti ye o séé i soo.
- 14Se bé nga bé di mmla'n su'n bé ye bé nyan liké nga Nyanmien séé ke oh fah man bé'n, wuun Nyanmien sulafie'n o ti ngben, ye liké ng'o séé ke oh yôh'n o keen ngben.
- 15Mmla'n ye man swran kun Nyanmien yaa, afin se mmla'n nu'an le'n, bé tonman.

16I so'n ti, liké nga Nyanmien waan oh fah man bé'n, o fa man bé i su bo bé lafi'n nin yé dan b'o yô bé'n ti, o man sa nga Nyanmien séé ke oh yôh'n, san oh yôh man Abraham anunman'm bé kwlaa. O tié i anunman nga bé di mmla'n su'n bé ngunmin bé lie, sanngé o ti i anunman nga bé lafi Nyanmien su ke i b'o ti é kwlaa é nannan'n i lie'n sa'n, bé lie wié.

17Afin bé klee ke: «M man ah yôh nvlé kpanngban kpa bé si.» Nyanmien b'o lafi i su'n b'o tyen swran nga wa wu'n, b'o bô liké nga bé nu'an le'n bé dunman ke liké bo bé ô le sa'n, i nyrun'n, o ti é si.

18Abraham le'a liké fi b'o kwla fe i wla'n gua suo, kannze o ti so'n, o fe i wla'n guaa Nyanmien su, o lafi nde nga Nyanmien kannin'n su, o sé ke: «Ke o ôsu'n o wa tre ke nga sa.» O man o yôô nvlé kpanngban kpa bé si.

19Ke bé wulii'n, o su wa di afue ya. Ke o bu ôké bo wa i ba wule bo wa sin'n i akunndan'n, o nin i so'n ngba, wa yi'e i wla'n Nyanmien su.

20Ke o bu liké nga Nyanmien séé i ke oh yôh'n i akunndan'n, i akunndan'n yô'a nnyonnyon, sanngé o dyran kéklé Nyanmien su b'o lafi'n ti, ye o menmen.

21I wla ô su kpa ke liké nga Nyanmien séé i ke oh yôh'n, o kwla yô.

22I so'n ti ye «i su b'o lafi'n ti, o bulii swran kpa nion.»

23Nenh i ngunmin ti ye bé klelii ke, «o bulii swran kpa nion,»

24sanngé é bo é lafi Nyanmien b'o tyennin é Min Jésus'n b'o su wa bu é swran kpa wié'n i su'n, é lie ô nun wié.

25Nyanmien yii i ke o wa wu sa nga é yôli'n ti, ye é swran kpa bule ti ye o tyennin io.

Romefue mun 5

Sa nga ke Nyanmien bu swran swran kpa'n o yô men'n

1I so'n ti, Nyanmien a bu é swran kpa i su bo é lafi'n ti, o man sien'n é Min Jésus-Christ ti, é nin i é afien a se.

2I ye man é sii ke Nyanmien yô é yéó, i su bo é lafi'n ti, sien'n é su di yé so'n. Anyrunnyan bo Nyanmien waan oh manh é bo é nyin ô i sin'n ti, é wun blibli é.

3Nenh i so ngunmin ti ye é wun blibli yéó, sanngé sa ng'o to é su'n kusu o man é klun dyo ékun, afin é si ke nyrennen wunle'n man é katyi swran b'o tre i awlen,

4ye é awlen trale so'n nun é yô yakpa, ye é yakpa so'n ti ye é fa é wla'n gua Nyanmien suo.

5Ye é wla bo é fa gua Nyanmien su'n ti é nyin su gua'a asé, afin Nyanmien man i Wawe b'o fa maan yé'n klé é klôle dan nga Nyanmien fa klô yé'n é awlen'n nun wéiin.

⁶Afin ke é bobo é nian kwla yô'a sa fi'n, ke ble nga Nyanmien siéli'n dyuli'n, bé nga bé srômen'n bé ti Christ wuli.

⁷Ke swran kun wu swran kpa kun ti'n, i sofue'n nyanle ti kéklé, sanngé wiénuon swran wié treh i awlen wu swran klunufuéfue kun ti.

⁸Sanngé Nyanmien klé é ke o klô é, afin ke é te ti sa te yôfue'n, é ti o man Christ wuli.

⁹I so'n ti, se nde i mmôdya'n ti Nyanmien a bu é swran kpa'n, tyen nga Nyanmien i ya'n dyaô'n, i ti éh nyanh é ti kpe blu.

¹⁰Afin se laa bo é ti Nyanmien i kpofue'n b'o fe i Wa'n siésié é afien'n, sien'n bo é nin i é afien a se'n, i Wa'n i nyin b'o ô su'n ti, oh déh é ti kpe blu.

¹¹Nanh é ti déle so'n ngunmin tio, sanngé Nyanmien man é klun dyo é Min Jésus-Christ bo i fanngan nun ye é nin Nyanmien é afien a se sien'n ti.

Adam nin Christ

¹²I so'n ti, anh nian. Swran kun ti ye sa te yôle'n baa men'n nuon, ye sa te so'n ti ye man wié'n balio. I ti ye man wié'n wô swran kwlaa bé suo, afin bé kwlaa bé yô sa te.

¹³Ke Nyanmien feh i mmla'n man'n, wuun sa te'n wô men'n nun wa, sanngé ke mmla nu'an le'n, bé bu'a sa nga swran yô'n ke o ti te.

¹⁴Sanngé ke o fin Adam ble su lélé fa dyu Moïse ble su'n, kannze sa nga swran wié'm bé yôli'n o ti'a ke Adam b'o toon mmla'n i lie'n sa'n, sanngé wié'n kwlaa bé kwlaa.

¹⁵Sanngé sa nga Adam yôli'n nin liké dan nga Nyanmien fa tye yé'n, bé dan seman. Nanwle, swran kpanngban ba wu swran kun i sa lie'n b'o yôli'n ti. Sanngé yé nga Nyanmien yô yé'n i dan tre fatifati, ye liké ng'o fa tye swran kpanngban Jésus-Christ kusu i klunyé'n ti'n, i kpa tre.

¹⁶Liké nga Nyanmien fa tye'n, o nin sa nga swran kun yôli'n, bé agualie ti'a kun. Afin sa nga swran kun so'n yôli'n o man Nyanmien bu swran'm bé fo, sanngé kusu liké nga Nyanmien fa tye yé'n ti, o man o bu bé bo bé yôli sa te kpanngban kpa'n bé swran kpa.

¹⁷Nanwle, swran kun i sa ng'o yôli'n ti, wié'n kwla swran'n kwlaa swran kunngba so'n ti. Sanngé sa kpa nga Jésus-Christ kusu yôli'n ti dan kpa tre, afin bé kwlaa nga Nyanmien yô bé yé b'o katyi bé swran kpa'n, béh nyanh nguan béh dih famien Christ fanngan nun.

¹⁸I so'n ti, ke Nyanmien fa swran kun i sa ng'o yôli'n i longle tyii swran'n kwlaa'n, i kunngba'n, swran kun i sa kpa ng'o yôli'n o man Nyanmien bu swran'm bé kwlaa bé swran kpa, o man béh nyanh nguan.

¹⁹Ke swran kun i nyin kéklé'n ti o man swran kpanngban bé katyii sa te yôfue'n, swran kun kusu i ainyie'n ti, o man swran kpanngban béh katyih swran kpa.

²⁰Ke o yô nan sa tete'n wa son'n, i ti ye mmla'n wa kpen afien leo, sanngé lika nga bé yô sa tete kpanngban le'n, le ye Nyanmien i aklunyé'n i nyin fité daan.

²¹O man ke sa tete'n yô swran'm bé nzuen lélé o man bé wu'n, i kunngba'n Nyanmien i aklunyé'n o man sa kpa'n katyi bé nzuen lélé béh nyanh ananganman nguan é Min Jésus-Christ fanngan nun.

Romefue mun 6

Sa te'n ti é wuli, Christ ti ya nyan nguan

¹?O man é sé se? ?É ka sa tete yôle'n su nan Nyanmien i aklunyé'n i nyin fité dan?

²É su yô'e i so mlonmlon! ?Sa te'n, ke é wuli bo é nin i a bu'n, o yô se ye éh yôéh ékuon?

³?An si'a ke é kwlaa nga bé yôô é baptême nan é nin Christ-Jésus é katyi swran wunmuan'n, ke o wuli'n é ô nun wié?

⁴I so'n ti, ke é nin Christ wuli é baptême yôle so'n nun bo bé siéé é nin i'n, o man ke é Si Nyanmien Kpli tyenniin'n, é kusu éh tyenh éh nantih adyale ufle su.

⁵Afin se é nin i katyi swran wunmuan é wié'n b'o ti ke i lie'n sa'n ti'n, i kunngba'n, é nin i éh katyih swran wunmuan é tyenle'n b'o ti ke i lie'n sa'n ti.

⁶É si kpa ke bé bôbôli é wafa nga é ti laa'n nin i waka'n su, o yô so nan é nzuen tete'n o wié, nan nanh man sa tete'n yô é nzuen kun.

⁷Afin ke swran'n kô wu'n i nde nu'an sa te yôle nun kun.

⁸Se é nin Christ ye é wuli'n, é lafi su kpa ke é nin i ye éh tranh kusuo.

⁹É si ke, ke Christ tyennin'n, o su wu'a kun, wié'n kwle'e kun.

¹⁰Afin ke o wuli'n, o nin sa te'n bé buli mlonmlon, ye ôle ng'o ô le sien'n, o ô Nyanmien dunman nun.

¹¹I so'n ti, amun nin Christ-Jésus amun swran wunmuan bo amuan katyi'n ti, amun kusu anh bu amun wun ke an wuli, o man amun nin sa te'n amuan bu, ye an wô Nyanmien dunman nun.

¹²I so'n ti, amun bo an wu'n, nanh an fa sa te'n tyityi amun ti kun, ye nanh an yô sa tete nga amun kônvi so bé'n.

¹³Nanh an fa amun wunnen'n i bué kaan sa mon o yô sa te'n i dyunman liké, sanngé amun bo an ti ke swran bo ba wu ba tyen sa'n, anh fa amun wun man Nyanmien, man amun wunmuan'n yô i dyunman liké b'o fa yô sa kpa.

14An su fa'a amun wun ma'an sa te yôle'n, afin Nyanmien dyra'an mmla'n su ye o sié amun kuon, sanngé o yô amun yé titi.

Sa kpa'n ye wa katyi é nzueon

15?Se o ti so'n, éh yôéh se? ?Ke Nyanmien dyra'an mmla'n su ye o sié é, b'o yô é yé titi'n, i so'n ti, éh yôh sa te? É su yô'e i so mlonmlon?

16?An si'a ke sa an fa amun wun man swran kun, bo an katyi i swran, bo amun nyin yii'n, wuun an ti i kanga? O man an kwla fa amun wun man sa te yôle bo i agualie yele wié'n, annze Nyanmien i nyin yile bo i agualie yele swran i swran kpa katyile'n.

17Nh yôh Nyanmien Kpli kwla ô, afin laa sa te'n ti amun nzuen, sanngé sien'n amuan fa nde nanwle nga bé kléé amun'n su kpa.

18Nyanmien déli amun ti nzuen tete'n nun, sa kpa'n ye wa katyi amun nzueon.

19Klo swran bo amun ti bo amun awlen soman'n ti ye n fa swran akunndan ken i soo. Laa an fa amun wun maan sa tete yôle'n nin mmla tonle'n nan amunh yôh sa sukusuku mun, o man sien'n, anh fa amun wun man sa kpa yôle'n nan anh fah Nyanmien nzuen'n.

20Afin i nun'n bo sa te'n ti amun nzuen'n, amun nde nu'an sa kpa yôle'n nun.

21?Sa nga an yôô bé laa bo sien'n bé yô amun nyannzuen'n, nzu liké ye an nyen i nuon? Sa so'm bé agualie'n yele wié.

22Sanngé sien'n bo Nyanmien a dé amun ti nzuen tete'n nun bo amuan katyi i kanga'n, liké nga an nyen i nun'n yele Nyanmien nzuen bo an fa'n, bo i agualie yele anannganman nguan'n.

23Afin sa te'n i akatua'n yele wié, sanngé liké nga Nyanmien fa tye yé'n yele anannganman nguan'n bo é nyen é Min Christ-Jésus bo é nin i ya katyi swran wunmuan'n ti'n.

Romefue mun 7

Bla nin bian dya'n ti nzolie kun

1Aniaan mun, an si nde nga m ma kan klé amun ye'n, afin an si mmla'n, an si ke, ke swran i nyin te ô su'n ye o di mmla'n suo.

2I kunngba'n, bla nga wa dya bian'n, ke i wun'n i nyin te ô su'n, o di adya'n i nun mmla'n su, sanngé se yasua'n wu'n, o di'a mmla'n b'o ô o nin i wun bé afien'n su kun.

3I so'n ti, ke i wun'n i nyin te ô su'n, se o katyi yasua ufle i yi'n, béh fleeh bian kunndefue, sanngé se i wun'n kô wu'n, o di'a mmla so'n su kun, o man se o dya bian ufle'n, o ti'a ke wa kunnde bian i wun bô.

⁴N niaan mun, amun kusu, swran wunmuan bo amun nin Christ amuan katyi'n ti, amuan wu, o man amun nin mmla'n amuan bu, ye amuan yô swran ufle bo Nyanmien tyenniin'n i lie. Sa so'n yô so nan é yô sa kpa man Nyanmien.

⁵Afin ke é nzuen'n te yô klo swran lie'n, mmla'n bo é di su'n ti, akunndan tete b'o ô é awlen'n nun'n o man é yô sa nga i agualie yele wié'n.

⁶Sannge sien'n, é di'a mmla'n su kun yeke ke ya wu, o man liké ng'o tra é nun laa'n, é nin i ya bu. I so'n ti, o man é su Nyanmien i sule wafa ufle nga i Wawe'n klé yé'n su, é sunmen i sule wafa laa lie nga bé klee mmla'n nun'n su kun.

Mmla'n nin sa te'n

⁷?O man é sé se? ?É sé ke mmla'n ti sa te? O ti'a so mlonmlon! Afin se o ti'a mmla'n ti'n, n si'a ke sa te'n ti te, yeke ke se o ti'a ke bé klee mmla'n nun ke: «Nanh o nyin blô swran liké su'n,» wuun n si'a liké nga bé flee ke bé nyin blô liké su'n.

⁸Ke mmla kun so'n wô le'n, sa te b'o ti min nzuen'n ye man n nyin blô liké fanunfanun'n kwlaa su nion, afin se mmla'n nu'an le'n, bé bu'a sa te'n liké fi.

⁹Laa bo n di'a mmla'n su'n, n wô le, sannge ke mmla kun so'n bali'n, ye man bé bu sa te'n liké

¹⁰ye n wulio. Ye mmla kun so'n b'o ô le ke swran nyan nguan'n, n wuun ke o ti n wié liké.

¹¹Se n kwla sé ke sa te b'o ti min nzuen'n ti swran'n, wuun nh séh ke mmla kun so'n ti liké bo wa fa laka min a kun min.

¹²I so'n ti, mmla wunmuan'n ti Nyanmien lie, ye mmla kun so'n kusu ti Nyanmien lie. Mmla kun so'n i siéle'n ti su, o ti kpa.

¹³?O man liké ng'o ti kpa'n ye man n nyaan wié nion? O ti'a so mlonmlon! Se sa te'n ti swran'n, nh séh ke i ye o fa liké kpa so'n yô liké b'o man n nyaan wiéo, o man o klé ke sa te'n ti te. Ke oh yôh so'n, o fa mmla kun so'n klé wéiin ke sa te'n ti te sakpa.

¹⁴É si ke mmla'n ti Nyanmien Wawe liké, sannge n lie'n, n ti klo swran, se sa te b'o ti min nzuen'n ti swran'n, nh séh ke ba yô min ate i sa nun.

¹⁵Nanwle, sa nga n yô bé'n, n wu'en i wle, liké nga n klô ke nh yôh'n, nenh i ye n yôo, sannge liké nga n klô'a bé'n ye n yôo.

¹⁶Se n yô liké nga n klô'a ke n yô'n, n wun ke mmla'n ti kpa.

¹⁷I so'n nun, liké nga n yô'n, nanh min nyin fuo, sannge sa te b'o ti min nzuen'n, ye man n yôo.

¹⁸Afin n si ke, klo swran bo n ti'n ti, min nzuen fi ti'a kpa, yeke ke sa kpa yôle'n wô min awlen'n nun, sannge n kwle'e yô.

¹⁹Sa kpa nga n klô ke nh yôh'n, n yôman, sanngé sa nga n klô'a ke n yô'n, ye n yôo.

²⁰I so'n ti, se n yô liké nga n klô'a ke n yô'n, nanh min nyin fuo, sanngé sa te b'o ti min nzuen'n ye man n yôo.

²¹O man man sié i nzolie ke, tyen kwlaa ke n klô ke nh yôh sa kpa'n, kpekuun sa te'n dyin m bué.

²²Nyanmien mmla'n i sufale'n yô n fe min awlen'n nun,

²³sanngé n wun ke sa ufle ô le. Min nzuen b'o man n yô sa te'n, o nin akunndan nga b'o man n klô ke n yô sa kpa'n, bé ti ke swran nnyon bo bé si akplôwa sa, lélé n fa tefue'n su, o man n katyi sa te yôfue mlonmlon.

²⁴Ééé, n ti nyrennenfue dan! ?Wan ye oh tuh min nzuen nga b'o man nh wuh'n, i suo?

²⁵Nyanmien Kpli kwla ô! afin i ye man é Min Jésus-Christ dé yéo. Ke n nian'n, n wun i bué kun ke min akunndan'n nun n fa Nyanmien mmla'n su, sanngé i bué kun kusu n wun ke klo swran bo n ti'n ti, n yô sa te.

Romefue mun 8

Bé nga Nyanmien Wawe'n sié bé'n

¹O man sien'n bé nga bé nin Christ-Jésus ba katyi swran wunmuan'n, bé wun sa lie'n wa wié.

²Afin Nyanmien Wawe'n klé sa ufle b'o man bé bo bé nin Christ-Jésus ba katyi swran wunmuan'n béh nyanh nguan. O man man nyan n ti sa te'n nin wié'n bé sa nun.

³Liké nga Moïse mmla'n kwle'e i yô'n klo swran i nzuen'n ti'n, Nyanmien bobo yôli. Ke o man i bobo Wa'n katyi ke klo swran b'o yô sa te'n sa, b'o sunmenniin ke o yô te nnen'n, o klé ke sa te b'o ti klo swran nzuen'n ti te, o man se o wié'n, o ti su.

⁴Nyanmien yôé so nan é bo é fa'a swran'm bé nzuen'n su kun'n, bo é yô sa nga Nyanmien Wawe'n klé é ke é yô'n, é yô sa kpa nga bé klee mmla'n nun ke é yô'n.

⁵Afin bé nga klo swran nzuen'n te yô bé fe'n, klo swran ninngé'n ye o lô béo, sanngé bé nga bé ti Nyanmien Wawe'n lie'n, i ninngé'n ye o lô béo.

⁶Bé nga klo swran ninngé'n lô bé'n, béh wuh, sanngé bé nga Nyanmien Wawe'n ninngé'n lô bé'n, béh nyanh nguan nin aladyé.

⁷Afin bé nga klo swran ninngé'n lô bé'n, bé kpo Nyanmien, bé klô'a ke bé fa Nyanmien mmla'n su, ye kusu bé kwla fa'a su bobo.

- 8**Ye bé nga bé nzuen'n ti klo swran lie'n, Nyanmien klun dyo'a bé wun.
- 9**Sannge amun lie'n, se Nyanmien Wawe'n tran amun nun ke i awlô sa'n, amun nzuen'n ti'a klo swran lie kun, liké ng'o klé amun ke an yô'n, ye an yôo. Swran ng'o le'a Christ i Wawe'n o ti'e i lie.
- 10**Se an ti Christ i awlô'n, é wun i bué kun ke sa te'n ti, amuan wu, i bué kun kusu é wun ke, amun swran kpa b'o katyii amun'n ti, i Wawe'n o man amuan nyan nguan.
- 11**Se Nyanmien b'o tyennin Jésus'n i Wawe'n tran amun nun ke i awlô sa'n, i b'o tyennin Christ-Jésus so'n o man amun kusu bo amun wu'n, amunh yôh dyuédyué i Wawe b'o tran amun nun so'n ti.
- 12**I so'n ti, aniaan mun, é ti mianfue, sannge é ti'a mianfue ke é yô klo swran nzuen ngba kun.
- 13**Afin se an yô sa ng'o ti klo swran nzuen'n, amunh wuh. Sannge se Nyanmien Wawe'n i fanngan nun an wla amun nyôlie tete'm bé asé'n, amunh nyanh nguan.
- 14**Bé kwlaa nga bé fa atin nga Nyanmien Wawe'n klé bé'n su'n, bé ti Nyanmien wa.
- 15**Afin Nyanmien i Wawe'n b'o fa mannin amun'n, i lie'n o fa'a amun katyi'a kanga, o wla'a amun sre, sannge o fa amun katyi ke Nyanmien klun ba sa. I so'n ti, é kwla kpan fle Nyanmien ke: Baba!
- 16**Nyanmien Wawe'n klé é wéiin kpa é awlen'n nun ke é ti Nyanmien wa sakpa.
- 17**É ti i wa, o man liké ng'o sé ke oh fah men i swran mun'n, éh nyanh wié, ye kusu liké ng'o sé ke oh fah Christ'n, béh bôh é dunman nun wié, sannge san nyrennen kunngba ng'o wunniin'n, éh wunh wié, nan é nin i ya nyan nyrun.
- 18**Ke m bu anyrunnyan liké nga Nyanmien wa yi i nglô klé yé'n i akunndan'n, m bu'a nyrennen nga é wuin nde'n, i liké fi.
- 19**Liké kwlaa nga Nyanmien yii bé'n, bé wun blibli bé, bé minnde tyen nga Nyanmien wa yi i mma'm bé nglô'n.
- 20**Afin liké kwlaa ng'o yii bé'n, o sié bé ke bé satyi. Bé satyile so'n fi'an bé bobo, o fin i b'o siéli bé so'n. Sannge bé wla te ô i su,
- 21**yele ke tyen kun liké so'n kwlaa béh nyanh bé ti, bé su satyi'a kun, ye bé dunman'n teh nyrun nga Nyanmien mma'm béh nyenh tyen nga béh nyanh aladyé'n i nun wié.
- 22**É si ke, ke o fin lalaa lélé o fa dyu nde'n, liké kwlaa nga Nyanmien yii bé'n, bé ôtô, bé wun nyrennen ke bla bo wa tran awulie sa.

23Nanh bé ngunmion, sanngé é bo Nyanmien fe i Wawe'n b'o ti liké b'o wa fa man yé'n i nun klikli'n, é kusu é ôô, é minnde tyen nga béh wunh ke é ti Nyanmien wa sakpa, b'o dé é, o katyi é wunnen nga'n.

24Nyanmien su bo é lafi'n ti ye é si ke wa dé yéo. Sanngé se swran i nyin ô liké bo bé waan béh fah men'n i sin'n, se o nyen'n, i nyin tre'en i sin kun. ?Wan ye se o nyan liké ng'o kunnde'n, i nyin te ô liké so'n i sin ékuon?

25Se é nyin ô liké bo bé waan béh fah man é bo é nian wunmen'n, i sin'n, é tra é awlen é tran minnde.

26É le'a fanngan, o man Nyanmien Wawe'n dyran é sin o uka é, afin é si'a liké nga é sre Nyanmien ke o fa man é b'o ti su'n. I Wawe'n bobo ôô, o dyran é nuan o sre i man é.

27Nyanmien b'o si swran'm bé awlen'n nun'n, o si akunndan ng'o ô i Wawe'n i klun'n, afin liké nga Nyanmien klô'n ye i Wawe'n sre man bé nga bé ti i lie muon.

É tra safunyren

28É si ke sa kwlaa nga b'o yô'n, é bo é klô Nyanmien b'o flee é yele ke o bu é akunndan siéé laa'n, é kpa yôle ti ye o man sa so'm bé yô.

29Afin é bo Nyanmien dun mmua si yé'n, o siéé é ke é katyi ke i Wa'n ti'n sa, nan i Wa'n nyan niaan kpanngban, nan o yô bé nyrun kpen.

30Bé ng'o siéé bé so'n, o flee bé, ye bé ng'o flee bé'n, o buu bé swran kpa, ye bé nga o buu bé swran kpa'n, o man bé nyaan nyrun ke i lie'n sa.

31?Se o ti so'n, nzu nde ye é ken ékuon?

?Se Nyanmien yô é yé'n, wan ye o kwla yô é saa?

32Nyanmien bo wa sié'e i sa i Wa'n su, b'o fe mannin é kwlaa é ti'n, oh fah liké'n kwlaa uka su man é i klun-ufué su.

33?Wan ye o kwla satyi bé bo Nyanmien faa bé'n bé dunmaan? Nyanmien ye o bu bé swran kpa.

34?Wan ye o kwla sé ke ba di foo? Christ-Jésus ye o wulio, kusu o tyennin, o ô Nyanmien Kpli'n i fama su, o kpete man é.

35?Klôle nga Christ fa klô yé'n, nzu liké ye man i nyin kwla tu é suo? se nyrennen ô, mianle ô, yale kléle ô, awé ô, se é wun kplen ô, se é dyin wié nuan ô, se béh kunh é ô.

36Afin bé klee ke: «O ti bé fa é dyran wié'n nuan nglemun lélé nnsoua. Bé bu é ke bua bo bé su kô kuin sa.»

37Kannze sa so'n kwlaa to é su'n, Jésus b'o klôô yé'n ti, é tra safunyren.

38-39 Afin n si kpa ke klôle nga Nyanmien fa klô é b'o man Jésus-Christ yi i nglô klé yé'n, liké fi man i nyin kwla tu'a é su. Se wié ô, nguan ô, ange mun ô, mmusu mun ô, baé ô, ble nga nun ninngé mun ô, tyen wié ninngé mun ô, nglô lo nin asie'n su wa ninngé mun ô, liké fi nu'an le b'o man i nyin kwla tu é suo.

Romefue mun 9

Israëlfue'm bo Nyanmien faa bé'n

1-2 Ke n sé ke awlabôe'n wô n su dan, ye min awlen'n kpe n klun'n, Christfue bo n ti'n ti, n di nanwle, Nyanmien Wawe'n kusu man n si n klun lo wéiin ke m bua'a atô.

3 Afin se Nyanmien bô n sannzan bo min nin Christ é bu, nan n niaan'm bo min nin bé é ti nvlé kun'n bé nyan bé ti'n, nh séh Nyanmien ke o yô n so.

4 Bé ti Israëlfue, Nyanmien Kpli'n man bé katyii i wa, o nin bé trannin, o kléé bé liké ng'o sé ke oh yôh man bé'n, o fe i mmla'n maan bé, o kléé bé i sole wafa'n nin liké nga o wa yô'n.

5 Bé ti é nannan'm bé anunman, Christ kusu ke o katyii swran'n, ôsu so'n nun ye o balio. I ye o ti Nyanmien b'o sié liké'n kwlaaa, bé bô i dunman titi. Mon o yô so!

6 Nanwle, nanh ke nde nga Nyanmien kannin'n wa kwle'e i yô tio. Afin bé kwlaa nga bé fin Israël ôsu'n nun'n, nanh bé ngba ye bé ti Israëlfue kpa.

7 I kunngba'n, ba kwlaa nga bé fin Abraham ôsu'n nun'n, nanh bé ngba ye bé ti i ôsufue kpa, afin Nyanmien séé i ke: «Isaac ôsu lie'n ye béh buh bé ke bé ti o lieo.»

8 O man, nanh bé nga bé ti Abraham ôsufue bé awulie'n nun'n bé ye bé ti Nyanmien wa kpa, sanngé bé nga Nyanmien dun mmua sé ke bé wu bé'n, bé ye bé bu bé ke bé ti i wa kpa.

9 Liké nga Nyanmien sé ke o wa yô'n ye: «Afue ékun biki sa mh bah ye Sara wa wu ba yasua kun.»

10 Ye kusu Rébecca nin é nannan Isaac bé wunnzeli nda.

11-12 Ke bé nian wu'a ba so mun bo bé nian si'a liké nga bé flee kpa nin te'n, Nyanmien séé Rébecca ke: «Ba kpenngbenfue'n oh suh i sinma'n.» O yôé so nan bé si ke o fa swran nga i bobo klô'n, o nia'an liké nga swran'm bé yô'n su ye o fa fa béo, sanngé bé nga o fle bé'n bé ye o fa béo.

13 Afin bé klee ke: «N klô Jacob, Sanngé n kpo Ésaü.»

14 ?O man éh séh se? ?É sé ke Nyanmien yô'a sa i nuan su? O ti'a so mlonmlon!

15 Afin o séé Moïse ke: «Swran nga n klô ke nh wunh i aunnvue'n, nh wunh i aunnvue, ye swran nga n klô ke nh sih i aunnvue'n, nh sih i aunnvue.»

16I so'n fi'an liké nga swran klô'n nin liké ng'o mien i nyin yô'n, sanngé o fin Nyanmien b'o si aunnvue'n.

17Afin é kenngen Nyanmien nde nga bé kleli'n nun ke, Nyanmien séé Pharaon ke: «N siéli o famien ke n fa o n fa yi min wun nglô ke n kwla sa'n kwlaa yô, nan n dunman'n fu men wunmuan'n nun.»

18O man é si ke swran ng'o klô ke oh wunh i aunnvue'n, o wun i aunnvue, ye swran ng'o klô ke oh kétééh'n, o kétéé.

19Wiénuon swran wié wa usa n ke: ?Se o ti so'n, o yô se ti ye Nyanmien fa sa nga é yô'n gua é suo? Afin swran fi kwla kpalô'a Nyanmien nuan.

20?O bo a usa so'n, a ti o lie se bo a yiyi Nyanmien nuan nuon? «?Liké nga bé fa ufa wu'n, o kwla use i ufue'n ke: O yô se ti ye a wuu n soo?»

21?Se ufue'n o kwla fa'a fa tole kunngba'n wu'a se wafa ng'o klô'n, se o wui klaan ô, se o wu'e klaan kpa ô, o kwla yô'e so?

22?Ye Nyanmien kusu yô'a swran mun ke se ufue'n yô i se mun'n sa? ?Se o klô ke swran'm bé si ke wa fa bé wun ya, ye o kwla sa kwlaa yô'n, ye se bé nga bé kun i ya bo bé nin kunle fata'n, o blu su'n, o kwla yô'e so?

23?Se o yôé so ke o fe i yé dan b'o yô é i klun-ufué su'n klé yé'n, o kwla yô'e so? Afin é b'o wunnin é aunnvue'n é ti ke se klaan sa. O dun mmua siéé é ke é nyan nyrun.

24É b'o fleli yé'n, nanh é Juif mun é ngunmin ye o flee yéo, sanngé bé nga bé ti'a Juif'n bé ô nun wié.

25É kenngen Osée fluwa'n nun ke Nyanmien sé ke: «Bé bo bé ti'a n swran'n, nh fleh bé n swran, Ye nvlé nga n klômen'n, nh fleh nvlé so'n nunfue mun n swran kpa.

26Lika nga n séé lofue'm bé ke: An ti'a n swran'n, Béh fleh lofue mun Anannganman Nyanmien mma mun.»

27Ésaïe kusu kaan Israël i nde, o kpan sé ke: «Kannze man Israël mma'm bé tre ke dyénié nuan aunnyan sa'n, Bé nun kaan sa ye béh kah le, ye béh nyanh bé tio.

28Afin sa nga é Min'n sé ke oh yôéh men'n nun'n, oh yôéh trelele, oh wiéh.»

29Ésaïe kunngba'n keen laa ke: «Se é Min Anannganman Nyanmien Kpli'n Wa yatyi'a é ôsu kaan sa'n, Wuun éh yôh ke Sodome sa, Ye éh katyih ke Gomorrhe sa.»

Israël'm bé nin dyasin fe'n

30?O man éh séh se? Bé bo ti'a Juif bo ba kunnde'a ke Nyanmien bu bé swran kpa'n, Nyanmien buu bé swran kpa i su bo bé lafili'n ti.

31Sanngé Israëlfue'm bo bé kundde ke béh nyanh mmla kun béh fah su nan Nyanmien bu bé swran kpa'n, ba nyenmen.

32?Nzu tio? Afin bé kundde'a ke bé lafi Nyanmien su nan bé yô swran kpa, sanngé bé bu ke bé yô swran kpa bé sa kpakpa bo bé yô bé'n bé ti. Bé dya kplaa yebue bo swran'm bé fin asé su'n,

33bo bé kleli i wun nde ke: «Anh nian, nh fah yebue kun sié Sion lo, oh kplah swran'm bé dya, Yebue dan kun bo swran'm béh fin asé su. Sanngé swran ng'o lafi i su'n, i nyin su gua'a asé.»

Romefue mun 10

1Aniaan mun, n nuan bo n yra'n nin sa nga n fa sre Nyanmien ke o yô man Israëlfue mun'n yele ke bé fité nun.

2N si bé kpa ke bé klô Nyanmien dan, sanngé klôle so'n bo bé fa klôé'n, bé si'a su ngwlele.

3Afin ke bé si'a liké wafa nga Nyanmien yô b'o bu swran swran kpa'n, bo bé bobo bé kundde liké wafa nga bé yô nan ba yô swran kpa'n, o man ba fa'a Nyanmien lie'n su.

4Afin bé kwlaa nga bé lafi Christ su'n, wa nunnun mmla i su fale wafa nga bé bu i ke se bé yô so'n ye béh yôh swran kpa'n.

5Afin Moïse kaan mmla'n bo bé fa su ye bé yô swran kpa'n i nde ke: «Swran ng'o fa mmla'n su'n, oh nyanh nguan.»

6Sanngé se swran kpa yôle b'o fin Nyanmien su bo bé lafi'n ti swran'n, oh séh ke: «Nanh bu o klun lo sé ke: ?Wan ye oh koh nyanmien su loo?» — i bô klé ke bé kô fa Christ ba—,

7annze: «?Wan ye oh dyrah kunman bo bé sié i bô'n nun loo?»— i bô klé ke bé kô fa Christ blolo lo ba—.

8?O sé se? O sé ke: «Nyanmien nde'n wô o wun kôkô le, o ô o klun ye a kaan.» Nde so'n yele Nyanmien sulafile nde bo é kan'n.

9Se o fité o nuan ke Jésus ti o Min'n, ye se a lafi su kpa ke Nyanmien tyenniin'n, ah fitéh nun.

10Afin ke bé lafi su kpa'n, Nyanmien bu bé swran kpa, ye ke o fité bé nuan'n, bé fité nun.

11Afin é kenngen Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun, ke: «Swran kwlaa ng'o lafi i su'n, i nyin su gua'a asé.»

12Yele ke o le'a Juif, o le'a Grec, bé kwlaa bé Min'n ti kun, o fe i ninngé kpakpa'n man bé kwlaa nga bé bô flee'n,

- 13afin «swran kwlaa ng'o fle é Min Nyanmien'n oh fitéh nun.»
- 14?Se ba du'an mmua lafi'e i su'n, oh yôh se ye béh fleh io? ?Ye se ba ti'e i dunman'n, oh yôh se ye béh lafi'h i suo? ?Ye se swran fi ke'en i nde klé'a bé'n, oh yôh se ye béh tloh?
- 15?Se ba sunma'an swran'n, oh yôh se ye oh kenh i ndeo? Afin bé klee ke: «Bé bo bé ba dyasin fe bôle'n, Bé bale'n yô swran'm bé fe.»
- 16Sannge bé ngba ba fa'a dyasin fe so'n su. Ésaïe ken ékun ke: «?Nannan, wan ye o lafi nde nga é kannin'n suo?»
- 17I so'n ti, nde nga swran ti'n ye man o lafi Nyanmien suo, ye nde nga bé ti'n yele Christ nde bo bé kan'n.
- 18N sé ke yiô: ?Ba timan? Bé tilii kpa, afin bé klee ke: «Bé kaan nde lika'n kwlaa, Ye bé tii bé nde'n men wunmuan'n nun.»
- 19Sannge n sé ke yiô: ?Israëlfue'm bé kusu ba timan? Bé tili, Moïse dun mmua séé ke: «M man amun nyin tyih nvlé kun bo bé ti'a nvlé kpa'n, M man nvlé bo i nunfue'm bé si'a ngwlele'n, béh fitah amun awlen.»
- 20Ésaïe kusu tre i awlen séé ke: «Bé nga ba fa'a bé wun a manta'an min'n, bé wun min, Bé nga ba usa'a n wôsu'n, n yi min wun kléé bé.»
- 21Sannge o kaan Israël'm bé nde ke: «N tre n sa nun nglemun lélé nnosua ke nh toh swran nyin kékléfue bo bé kpalô min nde'n bé nun.»

Romefue mun 11

Nyanmien a yi'a Israëlfue'm bé blô sékéséké

- 1O man n sé ke yiô: ?Nyanmien yii i swran'm bé blô? Tyetye! Afin n kusu n ti Israëlfue, n fin Abraham ôsu'n nun, Benjamin akpasua su.
- 2Nyanmien swran'm b'o dun mmua sii bé'n, wa yi'a bé blô. ?Nyanmien Nde nga bé klee ke, Élie sanmaan Israëlfue mun Nyanmien dyasu'n, an si'a nde so'n? Bé klee nde so'n ke:
- 3«É Min Nyanmien, bé kuun o nuan idyofue mun, ye bé bubuu o sowle mun, o ka n kunngba, ye bé kunnde n kunwle.»
- 4?Sannge Nyanmien séé i se? O sé i ke: «N le swran akpi-nsô bo ba kôto'a Baal bô.»
- 5I kunngba'n, ke é ô ve'n kusu, bé ônga kaan kaa le bo Nyanmien faa bé i klun-ufué'n ti.
- 6Nanh sa nga bé yôli'n ti ye o faa bé soo, sannge i klun-ufué'n ti ye o yôé soo. Afin se liké nga bé yô'n ti ye o fa bé'n, wun nenh i klun-ufué'n tio.

7-8 Se o ti so'n, éh séh ke, liké nga Israëlfue'm bé kundde'n, ba nyenmen, san bé kaan nga Nyanmien faa bé'n, bé ngunmin ye bé nyennin io. Sannge nde nga bé klee ke bé nga'm bé wa yô swran bo bé wu'an sa wle'n, ye wa kpen su ye'n. Bé klee ke: «Nyanmien man bé katyii ke swran bo bé akunndan nu'an le sa, Ye o man bé wu'an asé, Bé ti'a sa Lélé fa dyu nde.»

9 Ye David sé ke: «Man bé tyen dile'n yô ke aya sa, Man o yô ke zo sa, bé to nun, nan bé nyan bé sa te'n i akatua!

10 Man bé nyin su dun bé, nanh man bé wun asé kun. Man bé komiansin klu tititi.»

Bé bo bé ti'a Juif'n bé ti nyanle

11 O man n sé ke yiô: ?Ke bé to nun so'n, bé ka le mlonmlon? O ti'a so mlonmlon! Sannge ke bé yôli sa te'n, o man bé bo bé ti'a Juif'n ba nyan bé ti nan Juif'm bé nyin tyi bé.

12 Se Juif'm bé sa te yôle'n o yô men nunfue'm bé yé dan'n, ye se bé nvlé'n i bôle'n o yô bé bo bé ti'a Juif'n bé yé'n, wuun ke bé kô nyan bé ti mlonmlon'n, oh yôh wié'm bé yé kpe blu!

13 Amun bo amun ôsu'n ti'a Juif'n, amun ye n kan nde nga klé amuon. Nyanmien sunmaan min bé bo bé ti'a Juif'n bé sin, ye n fa dyunman so'n di n nuan.

14 N yô i so nan n nvléfue'm bé fa bé nyin tyi amun, nan bé nun wié'm bé nyan bé ti.

15 ?Afin se bé asé siéle kan bo Nyanmien siéé bé'n o man men nunfue'm bé nin Nyanmien bé afien a se'n, ke o kô fa bé ékun'n, oh yôh se? O man bé nga bé wuli'n béh nyanh nguan!

16 Se kpaun bo bé ton'n bé dun mmua kpe Nyanmien lie'n, wuun i wunmuan'n kwlaa ti i lie, ye se waka'n i bô'n ti Nyanmien lie'n, wuun i sama'n ti i lie.

17 Israë'l'm bé ti ke olive bo bé tali sa, bo bé kpekpe i sama'm bé wié. Amun bo an ti'a Juif'n an ti ke blô olive sa, bé kpe amun ta klo lie nga bé kpeli'n i bô'n su. O man nzué ng'o fin i bô'n nun'n o wlu amun nun wié, ye man an yô kpa.

18 O man se o ti so'n, nanh an bu ke an ti kpa tra bé nga bé kpe bé guali'n. ?Nzu ti ye an tu amun wuon? Afin nanh amun ye an ti waka'n i bô nion.

19 Wiénuon swran wié wa sé ke: Bé kpekpee waka sama so'n nan béh fah min ta bé ôsu'n nun.

20 O ti so. Nyanmien bo bé lafi'e i su kpa'n ti ye bé kpekpee béo, o kusu, i su bo a lafi'n ti ye man a ô leo. Nanh tu o wun, sannge nion o wun kpa,

21 afin se Nyanmien a yatyi'a Juif'm bo bé ti ke olive i sama kpa sa'n bé le'n, o su yatyi'a Juif'm bo bé ti ke olive i sama kpa sa'n bé le'n, o su yatyi'a o le kusu.

22I so'n ti, nian, Nyanmien ti kpa, ye kusu nde ng'o kan'n o le'a katyiwle. Ke a nien i bué kun'n a wun ke nde ng'o kan klé bé nga ba nia'an bé lika'n su kpa'n o le'a katyiwle, ye ke a nien i bué kun ékun'n a wun ke, se a yô ke o yô o kpa'n, oh yôh o kpa. Se a yô'e i so'n, oh kpeh o yi.

23Ye Juif'm bé kusu se bé katyi bé lafi Nyanmien su'n, oh fah bé ta bé ôsu'n nun, afin Nyanmien kwle i so yô.

24O bo a ti'a Juif'n, a ti ke blô olive sama sa, bé kpe o taa klo lie'n, o ti sa bo bé yôman. ?Se bé yô o so'n, wun Juif'm bo bé ti klo olive kpa'n, nan bé lie sion?

Israëlfue'm bé Nyanmien sin sale

25Aniaan mun, ke o kô yô nan amuan bu'a amun wun ngwlelefue'n, n klô ke nh kanh sa ng'o ô ye'n bo Nyanmien yi'e nglô'n klé amun. Israë'l'm bé bué ba yô swran bo bé wu'an sa wle, béh kah le so lélé san bé nga bé ti'a Juif bo béh nyanh bé ti'n bé nuan'n wa dyu.

26Ke o kô yô so'n, nde nga bé klelii ke Israë'l'm bé kwlaa béh nyanh bé ti'n, oh kpenh su. Afin bé klee ke: «Bé ti Dêfue'n finh Sion, O man Jacob anunman'm bo bé srô'a Nyanmien'n béh srôéh.

27Nian sa nga n sé bé ke nh yôh man bé Tyen nga nh yatyi sa nga bé yô min'n tye bé'n ye.»

28Ke é nien i bué kun'n, é wun ke dyasin fe'n bo Juif'm ba fa'a su'n ti Nyanmien nin bé buli. I so'n yôô amun môaé sa. Sange ke é nien i bué kun ékun bo é wun wafa nga Nyanmien fa swran'n, é wun ke bé nannan'm bé ti, bé ti Nyanmien i awlen su swran.

29Afin ke Nyanmien fa liké man swran'n, ye ke o fle swran'n, o kôkô'e i sin.

30Laa amun nyin yi'a Nyanmien a wun amun aunnvue.

31I kunngba'n, aunnvue nga Nyanmien wun amun'n ti, Juif'm bé yô nyin kéklé sien'n nan Nyanmien wun bé kusu bé aunnvue wié.

32Ke o kô yô nan Nyanmien a wun swran'n kwlaa bé aunnvue'n, o bu bé kwlaa nyin kékléfue.

33lii, Nyanmien ti anyanbéunfue ô! O si ngwlele ô! O si sa'n kwlakwla kpa! ?Wan ye o si i klun lo akunndaan? ?Wan ye o wun sa ng'o yô bé'n bé wleo? Afin,

34«?Wan ye o si akunndan nga é Min Nyanmien'n buli nion?

?Wan ye o klélii ngwleleo?

35?Wan ye o dun mmua maan Nyanmien liké ti ye o men i wiéo?»

36Liké kwlaa ng'o ô le'n o fiin, i ye man bé ô leo, ye i dunman nun ye bé ô leo. Man é yi i aye tititi. Mon o yô so!

Romefue mun 12

Sraka bo bé dyre'n

¹Aniaan mun, aunnvue dan bo Nyanmien wunnin yé'n ti, nh sreh amun kpa ke an fa amun wun men ke sraka bo bé dyre sa, b'o ti i lie mlonmlon, bo i klun dyo su, i ye o ti i sole wafa b'o ti suo.

²Nanh an yô ke swran'm bo bé ô le nde'n bé sa, sanngé man Nyanmien katyi amun akunndan'n nan an katyi mlonmlon. Ke o kô yô so'n, amunh wunh Nyanmien i klun sa'n i wle, amunh sih sa ng'o ti kpa, b'o dyo i klun, b'o man amun yôh kpa'n.

³Yé dan nga Nyanmien yôli'n min'n ti, nh séh amun kwlakwla ke, nanh an bu amun wun swran dan tra wafa nga an ti'n su, sanngé anh nian wafa nga Nyanmien man an lafi i su'n, se an lafi su kpa ô, ye man amun si wafa nga amun ti'n.

⁴Swran ti wunmuan kun, sanngé i wun ninngé'm bé sonnin, ye bé liké nga bé yô'n ti ngunminngunmin.

⁵I kunngba'n, kannze é sonnin'n, é nin Christ ya katyi swran wunmuan, ye é kwlaa so'n ya yô kun.

⁶Yé fanunfanun nga Nyanmien yô yé'n ti, i ninngé b'o fa man é bo é yô'n, bé ti ngunminngunmin. Se Nyanmien man é nun kun si i nuan idyo'n, mon o yôé ke o fa lafi su dyu'n sa.

⁷Se o man swran kun ékun si swran'm bé lika nian'n, mon o nian bé lika. Swran nga kusu b'o man o si liké klé'n, mon o klé,

⁸ye swran nga b'o man o si swran'm bé afotue man'n, mon o man. Swran ng'o man swran liké'n, mon o tu i klun yô, ye nga kusu b'o dyran swran'm bé nyrun'n, mon o nian su kpa yô, ye nga bo i waa n oh yôh swran yé'n, mon o yô i klun-ufué su.

Christfue'm bé nzuen

⁹Nanh amun swran klôle'n o yô amun nuan bui su. Se an wun liké kwlaa ng'o ti te'n, nanh an nian, sanngé liké nga bé ti kpa'n, man bé lô amun.

¹⁰Anh klô amun wun kpa ke swran nin i niaan sa, anh bu amun wiéngu swran.

¹¹Nanh an yô fuen, sanngé anh yô kékléfue. Anh yô swran wakawakafue. Anh di é Min'n i dyunman'n kpa.

¹²Amun nyin b'o ô é Min'n i sin'n ti, anh gua amun wla asé. Se sa to amun su'n, anh tra amun awlen. Amun nin Nyanmien anh kôkô yale titi, nanh amun kponzo.

¹³Anh ti amun niaan Christfue'm bé wun nyanman nun. Anh yô aklunyéfue.

- 14** Bé nga bé klé amun yale'n, anh yra amun nuan ke Nyanmien nian bé su. Nanh an wua bé amuen, sanngé anh sé Nyanmien ke o nian bé su.
- 15** Se swran kun i klun dyo'n, mon o yô amun fe, se swran kun sunh'n, mon o yô amun annvo.
- 16** Man amun nuan se. Nanh an bu akunndan dandan, se bé sé amun ke an di dyunman b'o ti'a dyunman kpa'n, anh di. Nanh an bu amun wun ngwlelefue.
- 17** Se swran yô amun te'n, nanh an yô i wié. Sa kwlaa nga amun yô'n, anh yô man swran'n kwlaa bé wun ke an ti kpa.
- 18** Anh yô liké kwlaa nga an yôo amun nin swran su ka'an nde'n.
- 19** N swran kpa mun, nanh amun sé ke amun bobo amunh tuh amun klunngbo'n, sanngé anh yatyi man Nyanmien, afin bé klee ke: «É Min'n sé ke: Min ye n tu klunngbo nion, min ye nh tuah bé kaleo.»
- 20** O man, «Se awé kun o kpofue'n, men i liké, Se nzué wé kuin'n, men i nzué, Afin se a yô so'n, O ti ke senmlen ye a fa gue i ti su sa.»
- 21** Nanh man bé nga bé yô amun te'n bé kwla amun, sanngé anh yô bé kpa lélé an kwla bé.

Romefue mun 13

Bé nga bé sié yé'n bé nyin yile

- 1** Man swran'n kwlaa bé nyin ye ngenngben mun, afin swran fi kwla di'a kpenngben bo nanh Nyanmien ye o sié io. Ye bé nga bé ô le nde bobo'n, Nyanmien ye o siéé béo.
- 2** O man swran ng'o dyaô bé wun'n, wuun wa yô nyin kéklé Nyanmien su. Bé nga bé yô nyin kéklé so'n, bé kpe bé bobo bé wun sae ba.
- 3** Se swran yô sa kpa'n, i klun ti'e ngenngben'm bé nyrun, sanngé swran ng'o yô sa te'n, i klun titii. ?A klô'a ke o klun titi o ngenngben'm bé nyrun? Se a klô'e i so'n, yô sa ng'o ti kpa'n, ye béh yih o aye,
- 4** afin Nyanmien man bé nian o su ye man a yô kpa. Sanngé se a yô sa te'n, mon o klun titi o. Afin Nyanmien a sié'a bé le ngen, o siéé bé le ke bé tu i klunngbo, ye bé tu swran ng'o yô sa te'n i fo.
- 5** O man se amun nyin yi ngenngben mun'n, o ti kpa. Nanh ke Nyanmien i klunngbo bo bé tu'n ngenmin tio, sanngé kusu o klun lo bo a si ke se a yô soo o ti kpa'n tio.
- 6** I so'n ti ye man an su l'impôt nion, afin bé nga bé su l'impôt'n man bé'n, Nyanmien ye o sié bé ke bé di dyunman so nion.

⁷Bé kale kwlaa ng'o ô amun su'n, anh tua man bé. Swran nga bé su l'impôt men'n, anh su men. Swran nga amun ninngé'm bé su sika'n ti i lie'n, anh yi men. Swran ng'o ti bo an srôé'n, anh srôé, ye ng'o ti bo an bui swran'n, anh bui swran.

Bé wiéngu klôle

⁸Nanh man swran fi kale tran amun su, san amun wiéngu klôle ye o yô ke kale sa ye o tran amun suo. Afin swran ng'o klô i wiéngu'n, wuun wa wié mmla'n kwlaa su fa.

⁹Afin ke bé sé ke: «Nanh kunnde bla o yi bô annze bian o wun bô, nanh kun swran, nanh wua, nanh mon o nyin blô o wiéngu i liké su'n,» se mmla wié ô le, se o ti se ti se ô, i kwlaa so'n bé bô i kpole sé ke: «Klô o wiéngu ke a fa klô o bobo o wun'n sa.»

¹⁰Swran ng'o klô i wiéngu'n, o yô'e i te, o man swran ng'o klô swran'n, wuun wa wié mmla'n kwlaa su fa.

¹¹Amun bobo an si ble nga é ô nun ye'n, o man amun bo an ti ke swran b'o su lafi sa'n, amun tinngéle'n wa dyu, afin é ti nyanle'n wa mantan é kôkô a tre i nun nga é lafii Christ su'n.

¹²Lika'n wa o wié, alie'n su wa tyen! I so'n ti, man é wla sa tete nga bé fa kongue kata bé nyin yô'n bé asé, ye man é fa ale ninngé nga bé fa kun ale wia nun'n é tanndan é wun.

¹³Man é yô sa bo bé ti nanwle'n ke é ô wia klénglé kpa'n nun sa. Man é yatyi nzanbôe'n, nin nzanbôe nyôlie'n, ye bé wun wannzô yôle'n, bla nin bian kunndele'n, wlaka bôle'n, utré'n, nin swran nyin tyile'n.

¹⁴Anh fa é Min Jésus-Christ yô ke amun nyren sa. Nanh an bu liké nga klo swran i kônvi soe'n i akunndan ke amunh yôh.

Romefue mun 14

Nanh kon o wiéngu wun nde

¹Swran nga ke o lafii Christ su'n o nian wu'an sa ng'o yô o ti su'n i wle'n, anh bui amun niaan, nanh amun nin i si akplôwa.

²Anh nian, swran wié ô le'n o lafi su ke o kwla di liké'n kwlaa, sange swran ng'o nian wu'an sa ng'o yô o ti su'n i wle'n, alie ngunmin ye o dio, o di'a nnen.

³Nanh man swran ng'o di liké'n kwlaa'n, o yô swran ng'o diman'n i finfin, ye nga kusu b'o diman'n, nanh mon o kan swran ng'o di'n i nde, afin Nyanmien bobo a so i nun.

⁴?A ti o lie se bo a kon o niaan wié dyunman difue'n i wun ndeo? Se i nzuen ti kpa ô, se o ti'a kpa ô, nonh o ndeo, i min'n i ndeo. Oh yôh kpa, afin é Min'n kwla suen i bô mon o yô kpa.

⁵Swran wié bu ke tyen'n wié ti kpa tra wié, sanngé wié nyrun i kwlaa ti kun. I so'n ti, man swran kun wun liké ng'o yô'n i wle nan wa yô.

⁶Swran ng'o sié tyen kun man é Min'n, é Min'n i akunndan b'o bu'n ti ye o sié i soo. Ye swran ng'o di liké'n kwlaa'n, é Min'n i akunndan b'o bu'n ti ye o dio, afin o la Nyanmien asé. Swran ng'o di'a liké ngba'n é Min'n i akunndan b'o bu'n ti ye o yôé soo, i kusu la Nyanmien asé.

⁷Ôle nga é ô ye'n, é di'a é wun, o man se é wu'n, i ti'a é nde.

⁸Se é wu ô, se é wuman ô, é Min'n i dunman nun ye é ô leo, o man se é wu ô, se é wuman ô, é ti é Min'n lie.

⁹Ke o kô yô nan Christ wa yô bé nga bé wuli'n nin bé nga bé nyin ô su'n bé Min'n, o wuli, o tyennin.

¹⁰?O kpa'n, a fin o lie nin bo a kon o niaan i wun nde, annze a yô i finfion? Afin bé wa fa é kwlaa ko Nyanmien dyasu.

¹¹Afin bé klee ke: «É Min Nyanmien sé ke: Ke n ti alulua'n, O man swran'n kwlaa bé wa kôto m bô, O wa fité swran'n kwlaa bé nuan ke n ti Nyanmien.»

¹²O man é kwlaa é wa kan sa nga é yôô bé'n klé Nyanmien.

Nanh an yô sa ng'o satyi amun niaan'n

¹³I so'n ti, nanh man é kan é wiéngu wun nde kun, sanngé anh bu akunndan, nanh an yô sa ng'o satyi amun niaan b'o man o yô sa te'n.

¹⁴Swran wunmuan bo min nin é Min Jésus é ti'n ti, n si wéiin kpa ke liké kwlaa nga bé ô le'n, bé wié fi ti'a liké te, sanngé se swran kun bu liké kun ke o ti'a kpa'n, wuun o ti'a kpa i nyrun.

¹⁵Se liké nga a si ke sa a dio a sanngan o niaan i akunndan, nan a di'n, wuun wa yô'e ke swran ng'o klô swran'n o yô'n sa. Nanh man liké nga a di'n satyi swran nga ti ye Christ wuli'n.

¹⁶Liké nga amun nyrun o ti kpa'n, nanh man amun dunman satyi su.

¹⁷Nanh ke liké bo swran di'n nin nzan bo bé non'n ye o klé ke Nyanmien sié béo, sanngé i Wawe'n b'o man swran katyi swran kpa, b'o man bé di aladyé, bo bé klun dyo'n ye o klé ke o sié béo.

¹⁸Swran ng'o di Christ i dyunman'n ke nga sa'n, Nyanmien klun dyo i wun, ye swran'm bé bô i dunman.

¹⁹I so'n ti, man é yô sa ng'o dyo é wiéngu klun b'o man é kwlaa éh yôh kpa'n.

²⁰Nanh man é satyi liké nga Nyanmien yôli'n liké bo é di'n ti. Nanwle, liké kwlaa nga bé di'n ti kpa, sanngé se swran kun di liké nan o satyi i niaan'n, wuun wa yô'a sa kpa.

²¹Liké nga se an yô o ti kpa'n ye: Nanh an yô liké fi bo se amun yô o satyi amun niaan, nnen dile ô, nzan nonle ô.

²²O sa wle bo a wuin so'n, mon o tran a nin Nyanmien amun afien. Swran ng'o wun liké ng'o yô'n i wle b'o wun ke se o yô i klun su timen'n, i lie su ti yé!

²³Sannge swran ng'o wu'an liké ng'o di'n i wle kpa se o ti kpa ô, se o ti'a kpa ô, nan o di'n, Nyanmien wa sé ke wa di fo, yele ke liké ng'o yô'n, o wu'en i wle. Afin liké kwlaa nga bé yô bo bé wu'en i wle ke o ti kpa nan ba yô'n, o ti sa te.

Romefue mun 15

Man é yô liké ng'o dyo é wiéngu klun'n

¹É bo é wun sa so'n i wle kpa'n, man é uka bé nga bé wu'en i wle kpa'n, nanh man é yô liké ng'o dyo é bobo é klun'n.

²Man é kwlaa é yô liké ng'o dyo é wiéngu klun'n, i so'n nun é uke mon o yô kpa.

³Afin Christ wa yô'a liké ng'o dyo i bobo i klun'n, yele ke bé klee ke: «Nzôwa nga bé kô fa kô kpe wo'n, bé fa kpee min.»

⁴Nde kwlaa nga bé klee bé laa'n, bé kle i so ke bé fa klé é ngwlele, nan Nyanmien fe i nde so'n wla é fanngan, nan é tra é awlen, é fa é wla'n gue i su.

⁵Man Nyanmien b'o wla swran fanngan b'o man bé tra bé awlen'n, o man amun akunndan'n yô kun ke Christ-Jésus bobo klé é ke é yô'n sa.

⁶Man amun bô yô kun so nan amun kwlaa an yi é Min Jésus-Christ i Si Nyanmien'n i aye.

Dyasin fe'n ti swran'n kwlaa bé lie

⁷Anh fa amun wiéngu bu amun niaan ke Christ kusu fa amun buu i niaan'n sa, i so'n ba Nyanmien nyrunnyan.

⁸N sé ke yiô: Jésus-Christ baa bé nga bé wla klen'n bé lika nianle, nan bé wun ke Nyanmien ti nanwlefue, ye oh yôh liké nga Nyanmien séé é nannan'm bé ke oh yôh man bé'n,

⁹ye bé bo bé ti'a Juif'n bé kusu béh lah Nyanmien asé i aunnvue b'o wun bé'n ti. Afin bé klee ke: «I so'n ti, mh bôh o dunman bé nga bé ti'a Juif'n bé nyrun, Ye nh tôh dyué mh bôh fle o.»

¹⁰Bé klee ékun ke: «Amun bo an ti'a Juif'n, anh wuka Nyanmien swran mun anh tô dyué.»

¹¹Ye: «Amun kwlaa bo an ti'a Juif'n, anh manman é Min Nyanmien'n Ye man swran'n kwlaa bé yi i aye.»

¹²Ésaïe kusu séé ke: «Isaï i anunman'n oh bah, O wa dyaô sié bé nga bé ti'a Juif'n, I su ye béh fah bé wla'n guaa.»

13Man Nyanmien bo é nyin ô i sin'n o man amun klun dyo, ye an di aladyé i su bo an lafi'n ti, nan Nyanmien Wawe'n i fanngan nun amun nyin tren i sin tititi.

Paul i dyunma'n nin i lika kole'n bé wun akunndan bule

14N niaan mun, m bobo n lafi amun su kpa ke an ti klunufuéfue kpa, an wun sa'n kwlaa wle, ye an kwla tu amun wiéngu fo.

15Kannze o ti so'n, ke n klee fluwa ye'n, n kan sa wié'm bé nde wéiin kléé amun nan amun wla kpen sa nga amuan dun mmua ti'n su. Yé dan bo Nyanmien yô min

16b'o sié min ke n di Christ-Jésus i dyunman bé nga bé ti'a Juif'n bé afien'n ti ye n kleli i soo. Ke mh bôh Nyanmien i dyasin fe'n, n yô i nyrun dyranfue nan nh fah bé nga bé ti'a Juif'n men, i Wawe'n man bé katyi i lie, o man i klun dyo bé wun.

17Swran wunmuan bo min nin Christ-Jésus ya katyi'n ti, n kwla fa dyunman nga n di man Nyanmien'n, di n nuan.

18N le'a nde fi n kanman, san nde nga Christ man n kan klé bé b'o man bé nyin ye Nyanmien'n,

19ye sa kéklééklé, nin atre, nin abônuan sa bo Nyanmien Wawe'n i fanngan nun n yôli'n, i tye ye n kaan. Ke m bô Christ i dyasin fe'n kwlakwla sa, Jérusalem bué lie'n su lélé fa dyuu llyrie.

20Ke o kô yô nan man saman swran wié dyunman lie ng'o bôh i bô'n su'n, i so'n ti, n waan lika nga bé nian ti'a Christ nde le lé'n, le ye mh bôh i dyasin fe nion.

21Afin bé klee ke: «Bé nga ba ke'en i nde a klé'a bé'n, béh wuinh, Ye bé nga bé nian ti'e i nde lé'n, béh tih béh wunh i wle.»

Paul i Rome kole i wun akunndan bule

22Sa so'n ye o bô n kôkôwa titi ye man n nya'an n ti m ba'a amun wun lo nion.

23Sien'n man wié n dyunman ng'o ô akpasua nga'm bé su'n di. Ke m bu amun wun lo kole akunndan'n, wa di afue nnyon kun.

24I so'n ti, ke nh koh Espagne'n n klô ke mh bôh nun amun wun lo nan é yi awlalôe kan lé nnyon kun, nan an gua min atin klaan.

25Sange lé nnyon nga lie'n, n su ko Jérusalem Nyanmien swran'm bo bé ô lo'n, bé ukale.

26Afin Macédoinefue'm bé nin Achaïefue'm ba bu akunndan ke béh yiyih sika nan bé fa kô man Nyanmien i swran bo bé ô Jérusalem lo'n bé nun nga bé ti yalefue'n.

²⁷Bé bobo ye bé buu i akunndan ke bé yôo, ye se bé yôé so'n, o ti su, afin Juif mun ye man bé nga bé ti'a Juif'n bé tii Nyanmien nde'n ye bé faa suo. O man so bé kusu bé man Juif'm bé liké'n, ba bô'a aôsuan.

²⁸Liké nga ti ye bé sunmaan min'n, se n wié i yô bo n wun ke ba fa sika so'n ba wla bé sa nun'n, nh kôh Espagne. Ke nh koh'n, mh bôh nun amun wun lo.

²⁹N si ke, ke n dyu amun wun lo'n, amunh wunh ke Christ dyin n sin dan.

³⁰[Aniaan mun,] nh sreh amun, anh nian é Min Jésus-Christ nin klôle nga Nyanmien Wawe'n man é klô é wun'n ti,

³¹amun kusu amun nin min é dyran kéklé é sre Nyanmien ke o dé min bé nga bé lafi'a Nyanmien su Judée lo'n bé sa nun, ye liké nga n su fa kô man Nyanmien su Judée lo'n bé sa nun, ye liké nga n su fa kô man Nyanmien i swran mun Jérusalem lo'n, man bé so nun klaan.

³²Ye anh sre Nyanmien ékun, nan se o di su'n, ke n dyu amun wun lo'n, n klun dyo, ye n dé wunmien kan amun wun le.

³³Man Nyanmien b'o man swran di aladyé'n, o nian amun kwlaa amun su. Mon o yô so!

Romefue mun 16

Bé liké yôle

¹N klô ke an si é niaan bla Phoebé, o ti Cenchrées lo asonunfue'm bé lika nianfue.

²O man anh so i nun kpa é Min'n ti, ke Nyanmien i swran'm bé so bé wiéngu nun'n sa. Liké kwlaa ng'o mien i sa'n, anh yô men, afin nanwle, o tii swran kpanngban bé wun nyaan nun, ye o nian n kusu n lika kpa.

³Nh yôh Prisca nin Aquilas bo bé ti n wiéngu Christ-Jésus i dyunman nun'n, bé liké.

⁴N ti bé fa bé wun maan wié'n, i so'n ti, n la bé asé, ye bé nga bé ti'a Juif bo bé ti asonunfue'n bé kwlaa bé la bé asé wié.

⁵Nh yôh asonunfue nga bé yia bé awlô le'n, bé liké. Nh yôh Épaïnète b'o fe i wun maan Christ Asie men'n nun lo klikli b'o ti n swran kpa'n, i liké.

⁶Nh yôh Marie b'o dii dyunman dan man amun'n, i liké.

⁷Nh yôh Andronicus nin Junias bo bé ti n wôsufue'n, bé liké. Bé ti n wiéngu bisuafue, bé nga Jésus sunmaan bé'n, bé bô bé dunman kpa. Bé dun mmua fa bé wun maan Christ, nan man fa min wun a men.

⁸Nh yôh Ampliatus b'o ti n swran kpa é Min'n ti'n, i liké.

- ⁹Nh yôh Urbain b'o ti é wiéngu Christ i dyunman nun'n, o nin Stachys n swran kpa'n, bé liké.
- ¹⁰Nh yôh Apellès b'o ti Christfue kpa'n, i liké. Nh yôh Aristobule i awlôfue'm bé liké.
- ¹¹Nh yôh Hérodion b'o ti n wôsufue'n, i liké. Nh yôh Narcisse i awlôfue'm bo bé lafi é Min'n su'n, bé liké.
- ¹²Nh yôh Mmô Tryphène nin Mmô Tryphose bo bé di dyunman man é Min'n, bé liké. Nh yôh Mmô Perside b'o ti é swran kpa'n, b'o dii dyunman kpa man é Min'n, i liké.
- ¹³Nh yôh Rufus é Min'n i swran b'o ti kpa'n, o nin i nin b'o katyii min nin'n, bé liké.
- ¹⁴Nh yôh Asyncrite, nin Phlégon, nin Hermès, nin Patrobas, ye Hermas, o nin é niaan nga bé nin bé ô le'n, bé liké.
- ¹⁵Nh yôh Philologue, nin Julie, nin Nérée, nin i niaan bla, nin Olympas, o nin Nyanmien i swran'n kwlaa bo bé nin bé ô le'n, bé liké.
- ¹⁶Se an wun amun wun'n, anh yô amun wiéngu liké. Christ i asonunfue'n kwlaa béh yôh amun liké.
- ¹⁷Aniaan mun, nh sreh amun kpa, anh nian amun wun bé nga bé fa'a nde nga an faa su'n su, bo bé fa afien satyie'n wla amun afien, bo bé satyi swran ti nun'n bé lika. Nanh an fa amun wun mantan bé.
- ¹⁸Afin swran wafa so mun, nanh Christ b'o ti é Min'n i dyunman ye bé dio. Bé bobo bé klun sa lie'n ye bé yôo. Bé kan nde fe, bé fa bé nuan laka bé nga bé nian wu'an sa wle'n.
- ¹⁹Swran'n kwlaa bé sé ke an ti anyinyiefue. Ke an yô so'n, o dyo n klun, sanngé n klô ke an yô ngwlelefue bo bé yô sa kpa, ye nanh man sa te bo kaan sa tran amun wun.
- ²⁰O tye kaan Nyanmien b'o man swran di aladyé'n, o man amunh tiah Satan su, amunh nunkuinh. Man é Min Jésus yô amun yé tititi!
- ²¹Timothée b'o ti n wiéngu dyunman nun'n, nin Lucius, nin Jason, nin Sosipater, ye n wôsufue mun béh yôh amun liké.
- ²²Min Tertius bo Paul man n klee fluwa ye'n, ke é nin é Min'n é ti swran wunmuan'n ti, nh yôh amun liké.
- ²³N sikéfue Gaius bo asonunfue'n kwlaa bé yie i awlô lo'n, oh yôh amun liké. Éraste klo'n su sika sunianfue'n nin é niaan Quartus béh yôh amun liké.
- ²⁴[Man é Min Jésus yô amun kwlaa amun yé tititi! Mon o yô so!]

Nyanmien manmanle

²⁵Nyanmien Kpli kwla ô! Afin n dyasin fe'n nin Jésus-Christ i nde bo n kan'n, nin sa nga Nyanmien yi'e i nglô klé'a é laa bo sien'n ya wun i wle'n ti, o man an kwla dyran kéklé. Ke o fin men'n i bôbôle nun'n, Nyanmien fiaa sa so'n su,

²⁶sanngé sien'n, fluwa nga i nuan idyofue'm bé kleli'n man ya wun i wle wéiin. Anannganman Nyanmien siéli i so nan bé kwlaa nga bé ti'a Juif'n bé lafi i su ye bé nyin yii.

²⁷Jésus-Christ ti man é yi Nyanmien Kpli bo ngwlelefue fi nu'en i sin'n i aye tititi! Mon o yô so!

1 Corinthe fue mun

1 Corinthe fue mun 1

Paul kle fluwa nga kô maan Corinthe lo Christ fue mun

¹M Paul bo Nyanmien fleli min yele ke o klô ke Christ-Jésus sunman min'n, min nin é niaan Sosthène,

²éh kleh fluwa nga ble amun bo an ti Nyanmien i asonunfue Corinthe lo b'o flee amun ke an katyi i lie mlonmlon'n, swran wunmuan bo amun nin Jésus-Christ amuan yô'n ti, o nin bé kwlaa nga bé bô Jésus-Christ b'o ti é kwlaa é Min'n i dunman'n.

³Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Paul laa Nyanmien asé yé b'o yôli bé'n ti

⁴Amun ti n la min Nyanmien'n i asé titi, yé b'o yôli amun Christ-Jésus ti'n ti.

⁵Afin ke amun nin Christ amuan yô swran wunmuan'n, liké kpakpa'n kwlaa ti a sin a yia amun, an si i nde'n kwlaa kan, an wun i ninngé'n kwlaa bé wle.

⁶O klé ke amuan fa Christ nde'n su kpa.

⁷I so'n ti, ke amunh minndeh é Min Jésus-Christ i wun nglô yile tyen'n, Nyanmien i ninngé b'o fa man swran mun'n i wié fi su mia'an amun.

⁸I ye man amunh dyranh tyinndyin lélé fa dyu i awiélieo, nan é Min Jésus-Christ i wun nglô yile tyen'n nun ba kputu'a amun.

⁹Nyanmien b'o flee amun ke amun nin i Wa Jésus-Christ b'o ti é Min'n an di anuanse'n, o ti nanwlefue.

Corinthe lo asonun'n i nun bubule

¹⁰Aniaan mun, é Min Jésus-Christ ti nh sreh amun, man amun nuan se, nanh an bubu amun wun nun, sange man amun akunndan'n nin amun nen'n yô kun.

¹¹Afin n niaan mun, n ti amun wun nde Chloé awlôfue'm bé nuan nun, ke nde ô amun afien.

¹²Nde so'n yele ke amun nun wié sé ke: N lie'n, Paul lie yele min! wié waan: Apollos lie yele min! wié kusu waan: Céphas lie yele min! ye wié waan: N lie'n, Christ lie yele min!

¹³?Bé kpekpee Christ nun? ?Paul ye bé bôbôé waka'n su amun tio? ?Ye Paul dunman nun ye bé yôô amun baptêmeon?

¹⁴Ke nanh min ye n yôô amun baptême, bo san Crispus nin Gaius bé tye ye n yôô bé baptême'n, o yô n fe kpa.

15| so'n nun swran fi kwla sé'a ke n dunman nun ye bé yôô amun amun baptêmeon.

16| Bé nga n yôô bé baptême ékun'n yele Stéphanas nin i awlôfue mun, sanngé bé nga'm bé lie'n, n wu'en i wle se n yôô bé nun wié baptême ô.

17| Nanh swran'm bé baptême yôle ti ye Christ sunmaan mion, Nyanmien nde kanle ti ye o sunmaan mion. Nde so'n i kanle'n, nanh ke n si ngwlele n si idyo tio. Se o ti so ti'n, wuun Christ waka'n su wule'n oh yôh ngben.

Nyanmien ti kpli, o si sa'n kwlaa

18| Afin Christ i waka'n su wule nde bo bé kan'n o ti sinnzin nde bé nga bé su mlin'n bé nyrun, sanngé é nga é su fité nun'n, o klé é ke Nyanmien ti kpli.

19| Ye bé kleli nde wié ke: «M man ngwlelefue'm béh katyih sinnglinfue, Ye bé bo bé wun sa wle'n, bé su wu'an sa wle kun.»

20| ?Ngwlele sifue'n wô nin? ?Mmla sifue'n wô nin? ?Ble nga nun bé bo bé kunnde ke béh sih sa'm bé bô'n bé ô nin? ?Swran nga bé ti ngwlelefue men nga nun'n Nyanmien bu'a bé sinnglinfue?

21| Nyanmien wun ke o ti kpa ke o fa sinnzin nde so'n dé bé nga bé fa su'n, afin Nyanmien b'o si sa'n kwlaa'n, o wun ke swran'm bé nin bé ngwlele bo bé sii'n, ba simen.

22| Juif'm bé waan, bé yi atre klé bé, ye Grec'm bé kunnde ngwlele.

23| Sanngé é lie'n, Christ bo bé bôbôlii waka'n su, bo i nde kanle'n ti Juif'm bé ngasi'n, b'o ti bé bo bé ti'a Juif'n bé nyrun sinnzin nde'n, i nde ye é kaan.

24| Sanngé é nga Nyanmien flee yé'n, se Juif ô, se Grec ô, Christ ti é si ke Nyanmien ti kpli, ye o si sa'n kwlaa.

25| Afin Nyanmien i sinnzin'n ti swran'm bé ngwlele, ye Nyanmien i fuen'n ti swran'm bé kéklé.

26| Aniaan mun, anh nian amun wafa nga an ti bo Nyanmien fa flee amun'n, bé bo swran'm bé bu bé ngwlelefue'n, nin swran dan'n, nin wléngbi'n ba soman amun nun.

27| Afin liké nga swran'm bé bu'a bé liké'n, bé ye Nyanmien fa gua ngwlelefue'm bé nyin aséo. Liké nga swran'm bé bu i ke bé kwla fa yô'a liké fi'n, bé ye Nyanmien fa gua kékléfue'm bé nyin aséo.

28| Liké nga swran'm bé bu'e liké kpa'n, nin liké nga bé yôé finfin'n, nin nga bé bu'e i ke o ô le'n, Nyanmien fa bé man liké nga bé ô le'n bé nya'an nyrun kun.

29| Nyanmien yôé so nan swran fi a di'e i nuan a klémen.

30| Afin i ye man amun nin Christ-Jésus amuan katyi swran wunmuaan, ye Christ ti é katyi ngwlelefue, o bu é swran kpa, é katyi i lie mlonmlon, ye o kpo é ti.

³¹Afin bé klee ke: «Swran nga i waan oh dih i nuan'n, mon o fa é Min Nyanmien'n di i nuan.»

1 Corinthefue mun 2

Christ i waka'n su bôbôle nde

¹Aniaan mun, i nun'n bo n woo amun wun lo'n, nanh ke idyole bo n si idyo, annze ngwlele bo n si ti ye n kan sa nga Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n klé amuon.

²Afin n dun mmua buu i akunndan ke se n ko amun wun lo'n, n su ka'an nde fi, san Jésus-Christ o nin i waka'n su bo bé bôbôlii'n i nde'n tye ye nh kaanh.

³Ke n woo amun wun lo'n, n kwla'a liké fi yô, sre kun min, min wun usu min dan kpa.

⁴N idyole'n nin Nyanmien nde bo n ken i lo'n, o ti'a ngwlele nde bo se swran tio o fa suo, sanngé o ti nde b'o yi Nyanmien Wawe'n nin i kwla'e'n nglô.

⁵N ken i so'n klé amun nan amuan fa'a amun wla a gua'a swran'm bé ngwlele bo bé si'n su, sanngé amuan fa gue Nyanmien Kpli'n su'n ti.

Nyanmien i ngwlele

⁶Sanngé ngwlele nde ye é kan klé swran bo bé nyin a ti muon. Ngwlele so'n fi'an é ble su, nin é wléngbi mun bo bé ble lie'n o wa wié'n.

⁷Nyanmien i ngwlele b'o yi'e i nglô b'o fiee swran'm bé nyrun, b'o dun mmua sié maan é ke o ba é nyrun nyan ka nan wa yi men'n, i nde ye é kaan.

⁸Men'n nun wléngbi'm bé wié fi ba simen, se o ti ke bé sili'i'n, wuun ba bôbô'a é Min'n b'o i nyrun yô srô'n waka'n su.

⁹Sanngé ba simen, afin bé klee ke: «Liké nga swran fi nyinma a wunmen, Bé su a timan, Bo i wun akunndan a ba'a bé klun'n Liké so'n ye Nyanmien yô meen i klôfue muon.»

¹⁰É lie'n, Nyanmien man i Wawe'n yi liké so'n nglô kléli yé. Afin ke Nyanmien Wawe'n kunnde sa'n kwlaa bô'n, o si Nyanmien bobo i akunndan'n.

¹¹Swran si'e i wiéngu klun akunndan sen i bobo ye o si io ?Nenh io? I kungba nion, swran fi si'a Nyanmien ninngé mun, san Nyanmien Wawe'n kungba tye ye o si béo.

¹²Afin é lie'n, akunndan nga swran'm bé bu'n, nenh i wié ye Nyanmien man é buo, sanngé Nyanmien fe i Wawe'n maan é, ke é si liké kwlaa ng'o maan é i klun-ufué'n ti'n.

¹³Ke éh kanh ninngé so'm bé nde'n, nanh liké nga ngwlelefue'm bé klé yé'n i so nde ye é kaan, sanngé nga Nyanmien Wawe'n klé yé'n ye é kaan. I so'n nun é fa nde nga Nyanmien Wawe'n man yé'n é fa tu Nyanmien ninngé'm bé bô.

14Swran ti blé'n b'o ô sa'n o fa'a Nyanmien Wawe ninngé'm bé su, afin bé ti i nyrun sinnzin liké, o kwla wu'an bé wle mlonmlon, afin san Nyanmien Wawe'n ye o klé swran ye man o wun bé wafa'n i wleo.

15Swran nga Nyanmien Wawe siéé'n, i lie'n, o si sa ngbesungbesu'n kwlaa, sange swran fi wu'en i wafa'n i wle.

16Afin bé klee ke: «?Wan ye o si é Min'n i akunndan nion?

?Wan ye o klé i likéo?» Sange é lie'n, é nin Christ é akunndan'n ti kun.

1 Corinthefue mun 3

Sa nga Nyanmien dyunman difue'm bé yô'n

1Aniaan mun, nanh nde nga n kan klé bé nga Nyanmien mien Wawe'n sié bé'n ye n kan klé amuon, sange nde nga n kan klé bé nga bé ti'a Christfue'n, nin bé nga bo ke bé yô Christfue'n bé te yô ke ba nonman sa'n, i kunngba'n ye n kan klé amuon.

2Man ma'an amun alie, afin amun nian kwla'a liké di ka, ye lélé nde ke é sé ye'n, amun nian kwle'e di, nyonflen ye an te noon,

3afin an te yô ke swran b'o ti'a Christfue sa. ?Ke amun nyin tyi amun wiéngu bo utré ô amun afien'n, an ti'a ke swran b'o ti'a Christfue sa? ?Ye nanh sa nga klo swran yô'n ye an yô?

4?Ke amun nun wié sé ke: N lie'n, Paul lie yele min, ye wié kusu waan: N lie'n, Apollos lie yele min'n, nanh klo swran nyôlie kpa ye an yô?

5Anh nian: ?Apollos ti nzu? ?M Paul kusu n ti nzu? É ti dyunman difue bo é nde bo é kannin'n ti ye an lafi Jésus suo.

6É Min'n maan é dyunman ngunminngunmin, min ye n talio, Apollos kusu ye o guaa su nzuéo, sange Nyanmien ye mon o yôô kpa.

7I so'n ti, swran ng'o ta'n nin swran ng'o gua su nzué'n bé le'a dunman, sange Nyanmien b'o mon o yô kpa'n i ye o le dunman nion.

8Swran ng'o ta'n nin ng'o gua su nzué'n, bé nnyon'n bé se, ke swran kun fa di i dyunman'n dyuli'n Nyanmien menh i nuan liké.

9Afin é nin Nyanmien ye é di dyunman nion. An ti ke Nyanmien i fié sa, ye an ti ke i sua b'o su kplan sa.

10Nyanmien klun-ufué'n ti man yô ke sua kplanfue b'o si sua kplan sa, n wlaa sua'n i bô asé, ye swran ufle su taka su. Sange man swran ng'o taka su'n, o nien i wafa ng'o fa taka su'n i su kpa.

11Afin swran fi kwla wla'a sua ufle bô asé kun, san Jésus-Christ bo Nyanmien fe wlaa sua'n i bô asé laa'n i tye.

- 12**I so'n ti, sua nga bé wle i bô asé'n, sé swran wié fa sika okwle ô, dyete ufué ô, yebue kpakpa ô, waka ô, idyré ô, awié dya ô, taka sua i bô so'n su'n,
- 13**liké nga swran kun yôli'n bé wa wuin. Afin dyole dile tyen'n nun sin man oh fitéh nglô, ye liké nga swran kun yôli'n béh fah sin gua su nian.
- 14**Se liké nga swran kun fa kplannin'n o ka le'n, béh yôéh mô.
- 15**Sannge se nga swran kun yôli'n o yra'n, wuun i sa a fua asé. I bobo ye oh nyenh i tio, sannge oh yôh ke o fin sin nun ye wa fité saa.
- 16**?An si'a ke an ti Nyanmien Kpli'n i sua bo i nun ye i Wawe'n traan?
- 17**Swran ng'o satyi Nyanmien Kpli'n i sua'n, oh satyih i sofue'n wié, afin Nyanmien i sua'n ti i ngunmin lie, amun ye an ti sua so nion.
- 18**Nanh man swran fi leke i wun, swran ng'o bu i wun ke o si sa'n, mon o yô i wun singlinfue, nan wa katyi ngwlelefue.
- 19**Afin swran'm bé ngwlele'n bo bé waan bé sii'n, o ti sinnzin Nyanmien nyrun. Afin bé klee ke: «Ngwlelefue'm bé bobo bé gble bo bé kpe'n ye Nyanmien fa tra béo.»
- 20**Ye bé klee ékun ke: «É Min'n si ngwlelefue'm bé akunndan'n. O si ke o ti ngben.»
- 21**I so'n ti, nanh man swran fi fa swran wié di tutré, afin swran nin liké'n kwlaa bé ti amun lie,
- 22**Paul ô, Apollos ô, Céphas ô, men nin ô, nguan ô, wié ô, liké nga bé ô le ke é sé ye nin ô, liké nga bé wa ba nin ô,
- 23**i kwlaa ti amun lie, an ti Christ lie, ye Christ kusu ti Nyanmien lie.

1 Corinthefue mun 4

Swran nga Christ sunmaan bé'n

- 1**I so'n ti, man swran'm bé si ke é ti Christ i ukafue bo é nian liké nga Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n bé su.
- 2**Kusu sa ng'o ti tyinndyin'n yele ke swran ng'o nian ninngé su'n, o yô swran kpa.
- 3**Se an bu min se ô, se dyole difue'm bé bu min se ô, n lie'n, o ti'a n liké fi, nanh m bobo ye n di min wun dyole nion.
- 4**N klun ti'a min sa fi nun, sannge nenh i so'n ti ye man min wun salio. É Min'n ye o ti n dyole difueo.
- 5**I so'n ti, nanh an dun mmua di swran fi dyole nan é Min'n wa ba, i ye sa kwlaa ng'o ô nvialie nun bo bé wunmen'n, o man béh wunh io, ye akunndan kwlaa

ng'o ô swran klun'n, oh yih i nglô. Ke o kô yô so'n, liké nga swran kun yôli'n, Nyanmien yôh i mô.

⁶Aniaan mun, ke nh kanh nde so'n, m bô min nin Apollos é dunman n fa klé amun sa nzolie, ke an nian é lie'n su an yô, ye nde nga bé kleli'n, an fa su. Nanh an fa swran kun bo an bui swran kpa tra kun'n fa di amun nuan.

⁷?Wan ye o sé o ke a ti kpa tro o wiénguo? ?Nzu ye a le bo nanh Nyanmien ye o maan oo? ?Se i ye o maan wo'n, nzu ti ye a fa di o nuan ke o bobo o sa ti liké sa nion?

⁸Ke é ô ye'n, liké kwlaa nga an kunnde'n, amuan nyen, amuan nyan amun wun! An su di famien é sin! Yôô, se an di famien'n, o yô é fe, man é kusu é di wié!

⁹Afin m bui ke, Nyanmien a yô é bo Jésus sunmaan yé'n ke é nu'an swran nun sa. Ya katyi finfinfue swran nin ange'm bé nyrun ke swran bo bé su wa kuin sa.

¹⁰Christ ti ya katyi sinnglinfue, sanngé amun lie'n, swran wunmuan bo amun nin Christ amuan katyi'n ti, an ti ngwlelefue! É ti fuen, sanngé amun lie'n, an ti kéklé! An le nyrun, sanngé é lie'n, bé bu'e é swran!

¹¹Lélé nde awé nin nzué wé te kun é,

¹²é wun ti kplen, bé bô é, é ti lalasinfue, é di dyunman é fa kpa nan ya nyan é nuan nun alie. Bé kpe é nzôwa, é yi ma'an bé, é bô bé môaé. Bé klé é yale, o son é nun.

¹³Bé satyi é dunman, é te'a su. Swran'm bé nyrun ya katyi ke wla sa, é ti ke bé dya bô fa sa, lélé nde bé te bu é so.

¹⁴Nanh ke amun nyin asé guale ti ye n klee nde so nion, sanngé amun bo an ti n swran kpa'n, amun afotue manle tio.

¹⁵Se an le swran akpi-blu bo bé klé amun Christ nde'n, sanngé amun si'n ti kunngba tye, afin dyasin fe'n bo m bô kléli amun'n ti amun nin Christ-Jésus amuan katyi swran wunmuan, o man n ti amun si.

¹⁶I so'n ti, nh sreh amun, anh nian liké nga n yô'n su, anh yô.

¹⁷I ti ye man n sunmaan n swran kpa Timothée b'o ti Christfue kpa'n amun wun lo nion. I ye o wa bô wafa nga n fa fa Christ nde'n su'n bo n kléé asonun'n kwlaa nun'n su klé amun ékuon.

¹⁸Amun nun wié mun an wunndunwunndun amun wun ke n su ba'a amun wun lo kun sa.

¹⁹Sanngé se Nyanmien di su'n, o tye kaan mh bah amun wun lo. Nanh bé nga bé wunndunwunndun bé wun so'n bé nde bo bé kan'n ngunmin ye m ma tio, sanngé m ma wun bé yasua bo bé ti'n!

²⁰Afin nanh nde bo swran kan'n ye o fa yi Nyanmien siéle'n nglôo, sanngé sa kéklé bo bé yô'n ye o yii nglôo.

²¹?An klô ke n fa ngblé ye m bla amun wun loo, annze m bla wetee su b'o klé ke n klô amun, ônin ye an klôo?

1 Corinthefue mun 5

Bla nin bian kunnbele i su nde kanle

¹Bé tii lika'n kwlaa ke amuan fa bla nin bian kunnbele'n amuan tyityi amun ti, lélé o man amun nun kun a dé i si yi'n. Bla kunnbele wafa so'n, bé bo bé ti'a Christfue'n bobo bé yôman.

²Ye an fa amun asonun'n di amun nuan! Sa so'n wa yô'a amun ya nan amuan yi swran b'o yô sa so'n amun nun!

³N lie'n, kannze n nu'an lo'n, sanngé min akunndan'n wô lo. Se o ti ke n wô lo'n, wuun é Min Jésus dunman nun m buu swran b'o yôo sa so'n i fo wa tye.

⁴Se an yia é Min Jésus dunman nun'n, n dyin amun sin,

⁵anh fa swran so'n wle Satan sa nun, mon o satyi i wunnen'n nan wa fité nun é Min'n i tyen'n nun!

⁶Amun nuan dile so'n ti'e i su! ?An si'a ke kpaun ayré kaan'n bo bé fa gue i kpaun nzuen'n nun'n ye man i wunmuan'n wlaa?

⁷Anh gua kpaun ayré laa'n i asé, nan an yô kpaun ufle. Afin an ti ke kpaun bo ba gua'a nun ayré sa, ye ba kun Christ b'o ti ke é Pâque bua sa'n.

⁸Man é di tyen so'n, sanngé nanh man é fa kpaun bo ayré laa'n wô nun b'o klé klunwi'n nin sa te yôle'n, é fa di. Sanngé man é fa kpaun bo ba gua'a nun ayré'n é fa di, i ye o klé kpa yôle nin nanwle dile nion.

⁹N fluwa laa lie'n nun n séli amun ke, nanh man nin bla nin bian kunnbele mun san nun.

¹⁰Man sé'a amun ke nanh amun nin bla nin bian kunnbele bo bé ti'a Christfue'n, nin bé bo bé dé swran liké wué kéklé su'n, nin bé bo bé nyin yi'a liké'n, nin amuen sofue mun ye nanh amun nin bé di nion. Se o ti so'n, wuun san amunh dyaôh men'n nun mlonmlon.

¹¹Sanngé nde nga n le bleli amun'n ye e, se swran kun sé i wun e o ti é niaan'n b'o ti bla annze bian kunnbele, annze o ti swran bo i nyin yi'a liké'n, annze o te so amuen'n, annze o ti nzôwa kpefue, annze o ti nzanbôefue, annze o dé swran liké wué kéklé su'n, i sofue'n ye n séé amun ke, nanh amun nin i san nun nion, ye nanh amun nin i di liké bobo.

¹²?O yô se ye min nde kô tran bé bo bé nin é ti'a kun'n bé nde nuon? ?Nanh bé bo bé nin é ti kun'n ye amun nde tran bé nde nun nion?

13 Bé bo bé nin é ti'a kun'n, Nyanmien ye o nin bé le io. Anh an sa te yôfue so'n i bô amun nun le.

1 Corinthe fue mun 6

Bé niaan'm bé sanmanle

1? Ke amun nun kun nin kun bé nyan nde bo an yatyi Nyanmien mma'm bé le an fa ko bé bo bé ti'a Christfue'n bé dyasu'n, nyannzuen ku'an amun?

2? An si'a ke Nyanmien mma mun ye bé wa di men'n nun dyole nion? ?Ye se amun ye amunh dih men'n nun dyole'n, an kwla ka'an nde kanngan nga mun?

3? An si'a ke é dyasu ye béh fah ange'm bé nde'n baa? Se o ti so'n, an kwla kan nde kanngan b'o to'n kpe blu!

4? Se o ti so'n, ke an nyan nde'n, nzu ti ye an fa ko bé bo bé le'a nyrun asonunfue'm bé nyrun'n bé dyasu?

5 N ken i so fa gua amun nyin asé! ?Ngwlelefue bo kun nu'an amun nun b'o kwla siésié i niaan Christfue'm bé afieon?

6 Christfue kun senmen i niaan bé bo bé lafi'a Christ su'n bé dyasu!

7 Ke amun nun kun kun bé sanman bé wun'n, nanwle, o ti amun nyin asé guale dan! ?Nzu ti ye sa nga bé yô amun'n o so'an amun nuon? ?Nzu ti ye an kpli'an su ke bé di amun luflé nion?

8 An kpli'an so'n su, sanngé an yô amun bobo amun niaan'm bé te, an di bé luflé!

9? An si'a ke sa tete yôfue'm bé su yô'a men nga Nyanmien siéé'n i nunfue mlonmlon? Nanh an laka amun wun, afin bla annze bian kunndefue, nin amuen sofue, nin yasua b'o kunnde bla i yi bô annze bla b'o kunnde bian i wun bô'n, nin yasua b'o kunnde i wiéngu yasua'n,

10 nin awiéfue, nin swran bo i nyin yi'a liké'n, nin nzanbôefue, nin nzôwa kpefue, nin swran b'o dé swran liké wué kéklé su'n, i so swran lie'n su yô'a men nga Nyanmien siéé'n i nunfue mlonmlon.

11 Ke laa amun nun swran wié'm bé ti soo. Sanngé sien'n, Nyanmien a wunnzin amun, wa fa amun a katyi i lie mlonmlon, wa bu amun swran kpa é Min Jésus-Christ dunman nun, nin i Wawe'n i fanningan nun.

Anh yô liké ng'o ba Nyanmien nyrunnyan'n

12 N kwla sa'n kwlaa yô, sanngé liké ngba yô'a min wun sa yé, n kwla sa'n kwlaa yô, sanngé n klô'a ke n fa min wun man liké fi mlonmlon.

13 Alie'n ti bé klun ôwié, ye bé klun'n kusu te alie'n i di guawle, sanngé Nyanmien o wa satyi liké nnyon so'n. Bé wunnen'n kusu ti'a liké bo bé fa katyi bla kunnde

nin bian kundele likéo, sanngé o ti é Min'n i lie, ye é Min'n kusu ti bé wunnen so'n i lie.

¹⁴Nyanmien bo i fanngan nun ye é Min'n tyennin'n, o man éh tyenh wié.

¹⁵?An si'a ke an ti Christ i wunnen'n i lika'n wié? ?N kwla fa Christ i wunnen so'n i bué fa katyi téklé bla kun lie? N kpla é!

¹⁶?An si'a ke swran b'o nin téklé bla kun bé san nun'n, wuun ba katyi swran wunmuan? Afin bé klee ke «bé nnyon'n béh katyih swran wunmuan.»

¹⁷I kunngba nion, swran b'o nin é Min'n katyi kun'n, bé wawe'n se.

¹⁸Anh wla bla nin bian kundele'n i asé. Sa te kwlaa bo swran yô'n o ti'a bé kplô nun nde, sanngé swran ng'o kundele bla annze bian'n, o yô i so sa lie'n gue i bobo kplô'n nun.

¹⁹?An si'a ke amun wunnen'n ti Nyanmien i Wawe'n b'o fa maan amun b'o ô amun nun'n i sua, o man an di'a amun tiaun?

²⁰Afin o tôô amun gua kpan, i so'n ti, liké kwlaa nga amunh yôh'n anh yô man o be i nyrunnyan.

1 Corinthesue mun 7

Adya'n su sa bo Corinthesue'm bé usali'n

¹Man é bu sa nga ti ye an ble n fluwa'n i akunndan. Se yasua nin bla ba si'a sua mlonmlon'n o ti kpa,

²sanngé ke o yô nan amuan kundele'a bla i sukusuku'n, man yasua kun dya bla kun, ye bla kun dya bian kun.

³Liké nga yasua yô men i yio o ti su'n, man o yô men, man bla'n kusu yô i so men i wun'n.

⁴Bla'n sié'e i bobo wun, i wun'n ye o sié io, ye yasua'n kusu sié'e i bobo wun, i yi'n ye o sié io.

⁵Se o ti'a ke amun nnyon'n amun bô a yô kun ke amunh fah ble kaan ke amun nin Nyanmien amunh kôkôh yale'n, nanh an kpe amun wun ainngba. Se ble so'n kô sin'n, anh kan bô nun, se wa yô'a so'n, o tyenman nan amun awlen bo an kwla traman'n ti, Satan a nyan amun.

⁶Ke n sé so'n, nanh ke o ti mmla bo man siéo, sanngé atin ye m man amuon.

⁷Se swran'n kwlaa bé kwla yô ke n sa'n, o yô n fe, sanngé se swran wié kwla yô ô, se wié kusu kwla yôman ô, Nyanmien ye o sié i kwlaa so nion.

⁸N sé bé nga bé nian dya'a bla nin bian'n ye angbôti mmla mun bé ke yiô, bé lie'n se bé ka ke min sa'n, o ti kpa.

⁹Sannge se bé kwla traman'n, man bé dya bla nin bian, afin se bé dya kun'n, o ti kpa tra ke bé kônvi tran bla nin bian su'n.

¹⁰Ye bé nga bé dya bla nin bian'n, bé lie'n — nanh min ye n kannion, é Min'n ye o kannion — i waan, nanh man bla yre i wun'n.

¹¹Se o yre'n, mon o ka le, annze o se i sin i wun kunngba'n su lo. Ye nanh man yasua kusu yre i yi'n.

¹²Bé nga'm bé lie'n — nanh é Min'n ye o kannion, min ye n kannion — se é niaan kun le bla b'o lafi'a Christ su'n, se bla so'n kplin su ke o nin i béh tranh'n, nanh mon o yre.

¹³Ye se bla kun le bian b'o lafi'a Christ su'n, se bian so'n kplin su ke o nin i béh tranh'n, nanh mon o yre.

¹⁴Afin Nyanmien so bian b'o lafi'a Christ su'n nun, i yi'n ti, ye o so bla b'o lafi'a Christ su'n nun, i wun'n b'o ti é niaan'n ti. O man Nyanmien so bé mma'm bé nun. Se o ti'a so'n, bé mma'm béh yôh ke guasu ba sa.

¹⁵Sannge se yasua ô, se bla ô, b'o lafi'a Christ su'n i waan oh yreh i yi annze i wun'n, mon o yre, é niaan Christfue'n ti'a mianfue i so sa lie'n nun. Afin Nyanmien flee é ke é di anuanse.

¹⁶?Mmô, se o ti ye man o wun'n oh nyenh i ti ô, a wun i wle se? ?Ndya, se o ti ye man o yi'n oh nyenh i ti ô, a wun i wle se?

Anh tran amun wafa nga an ti bo Nyanmien fa flee amun'n su

¹⁷Sannge sa ng'o ti tyinndyin'n yele ke man swran kun tran ke Nyanmien siélii'n sa, o nin i wafa ng'o ti bo Nyanmien fa flelii'n su. I so nde ye n ken i asonun'n kwlaa nuon.

¹⁸Swran nga ke Nyanmien fleeh'n ba wle klen'n, men i kusu tran le so.

¹⁹Se bé wla klen ô, se ba wla'a klen ô, o ti'a sa tyinndyin, sa ng'o ti tyinndyin'n yele Nyanmien mmla'm i su fale'n.

²⁰Wafa nga swran kun ti bo Nyanmien fa flelii'n, mon o ka su.

²¹Ke oh fleh o bo a ti kanga'n, nenh i so'n yô o ya, sannge se a kwla yô man a katyi diéwa'n, yô.

²²Swran kun nga ke Nyanmien fleh'n o ti kanga'n, o katyi diéwa ba Min'n sa nun, i kunngba'n swran nga ke Nyanmien fleh'n o ti diéwa'n, o katyi Christ i kanga.

²³Nyanmien tôô amun gua kpan, i so'n ti, nanh an fa amun wun man swran man an katyi i kanga.

²⁴Aniaan mun, wafa nga swran kun ti bo Nyanmien fa felii'n, mon o fe i so tran Nyanmien sa nun.

Bla nga bé nian dya'a bian'n nin angbôti mmla mun

- ²⁵Bla nga bé nian dya'a bian'n, bé lie'n, é Min'n wa ma'an min bé wun nde, sanngé Nyanmien i aunnvue b'o si min b'o min swran'm bé kwla fa bé wla gua n su'n ti, nh kanh n lie ng'o ô n klun'n.
- ²⁶Ble nga i kéklé b'o wa yô'n ti, anh nian sa nga m bu i ke o ti kpa'n ye, se swran kun tran ke i wafa ng'o ti'n sa'n, o ti kpa.
- ²⁷Se a dyu bla'n, nanh kunnde ke a yre, se a nian dya'a bla'n, nanh kunnde ke a dya wié.
- ²⁸Sanngé se a dya bla'n, a yô'a sa te, se talua kun dya bian'n, wa yô'a sa te. Sanngé swran so'm béh wunh bé nyinsu, i so'n ti, n klô ke nh yih amun ti sa so'n nun.
- ²⁹Nnya mun, anh nian nde nga nh kanh klé amun'n ye, é nyrun a ka kôkô, i so'n ti, swran ng'o le bla'n, mon o yô ke o le'a bla sa.
- ³⁰Man bé nga bé su sun'n bé yô ke bé sunman sa, bé nga bé klun ti dyowa'n man bé yô ke bé klun ti'a dyowa sa, bé nga bé tô liké'n man bé yô ke bé le'a liké sa,
- ³¹ye bé nga bé fa men'n nun ninngé'n yô bé wun sa yé'n, nanh man bé nyin blô i kunnde le su ngbôkô, afin men ng'o ô ye'n o tyeman.
- ³²N klô'a ke an kôkô sa fi su. Swran ng'o le'a bla'n, é Min'n i ninngé'm bé akunndan ye o buo, o yô sa nga b'o man é Min'n i klun dyo i wun'n.
- ³³Swran ng'o le bla'n, men'n nun ninngé'm bé akunndan ye o buo, o yô sa nga b'o man i yi'n i klun dyo i wun'n,
- ³⁴o man sa nnyon so'n kennden. I kunngba'n, bla ng'o le'a bian'n, nin talua nga wa dya'a bian'n, ke o yô nan i wunnen'n nin i wawe'n ba yô Nyanmien lie'n, é Min'n i ninngé'm bé akunndan ye o buo, sanngé bla ng'o le bian'n, men'n nun ninngé'm bé akunndan ye o buo, o yô sa nga b'o man i wun'n i klun dyo i wun'n.
- ³⁵Nanh amun nga suale ti ye n ken i soo, sanngé amun yé yôle tio, nan amun yô kpa, ye ke amun nin é Min'n tranh'n, liké fi a sannga'an amun akunndan.
- ³⁶Se swran wié bu i ke se o yatyi i wa talua'n le b'o tre i bian dya su'n, o ti i nyin asé guale'n, se o bu i ke se o fe man biaan o ti kpa'n, mon o fe man. Se o yô so'n, o ti'a te.
- ³⁷Sanngé swran ng'o tre i awlen ke i wa talua'n ka le nanh mon o dya bian'n, bo nanh ke swran ye o mienniin ke o yô i so'n, sanngé i bobo klun su'n, se o yô so'n, o ti kpa.
- ³⁸I so'n ti, swran ng'o fe i wa talua'n man bian'n, o yô sa kpa, ye swran ng'o fe'e i lie'n ma'an bian'n, o yô kpa dan.

³⁹Ke bla kun i wun'n i nyin ô su'n, wuun ba bôé kpaun, sanngé ke yasua'n kô wu'n, bian kun ng'o klô ke oh dyeh'n, o kwla dye, sanngé man i bian adya so'n yô é Min'n i klun su.

⁴⁰Sanngé m bu i ke, se o ka le'n o di aladyé tra ke o dya bian ékun'n. M bu i ke nde so'n kusu ti Nyanmien Wawe'n i klun su.

1 Corinthe fue mun 8

Amuen nnen'n

¹Amuen nnen'n lie'n, é si ke é kwlaa é sii. Sanngé sa sile so'n man swran tu i wun, sanngé swran klôle'n o man swran yô swran.

²Se swran kun bu i wun ke o wun sa wle'n, wuun o su leke i wun, o nian bu'e i bué kaan sa.

³Sanngé swran ng'o klô Nyanmien'n, Nyanmien si i sofue'n.

⁴I so'n ti, nga b'o ti amuen nnen'n i dile i wun nde lie'n, é si ke amuen'n ti'a liké nanwle, ye kusu é si ke Nyanmien Kpli'n ti kunngba tye.

⁵Kannze bé sé ke asie'n su wa nin nyanmien su lo ninngé'm bo bé so bé b'o sié bé'n bé sonnín'n,

⁶sanngé é lie'n, é Si Nyanmien Kpli'n ti kunngba tye. I ye o yii liké'n kwlaaa, i ti ye é ô leo. Ye é Min'n ti kunngba, yele Jésus-Christ, i ye Nyanmien man o yii liké'n kwlaa, i fanngan nun ye man é ô leo.

⁷Sanngé swran ngba sié i so. Afin amuen nde'n te ô wié'm bé klun, o man ke béh dih nnen'n, o yô bé ke amuen nnen ye bé su di saa. Ke bé wu'en i wle kpa'n ti, bé klun titi bé.

⁸Nanh alie ti ye Nyanmien klun dyo é wuon. Se é di liké ô, se é di'a liké ô, Nyanmien klun b'o dyo é wun'n, o katyiman.

⁹Sanngé kusu anh nian amun wun kpa, nanh man liké nga an wun i wle ke sa an yô o ti'a sa fi'n, o satyi bé bo bé wu'en i wle kpa'n.

¹⁰?Afin se swran wié b'o nian wu'en i wle kpa'n o wun ke o bo a wun i wle'n a ô amuen sua'n nun a su di liké'n, i kusu kô di'a muen nnen so'n wié o dunman nun?

¹¹Ke o kô yô so'n, o sa wle wunle so'n man o niaan b'o wu'en i wle bo Christ wuli i ti'n oh mlinh!

¹²Ke an yô amun niaan bo bé wu'en i wle'n bé te so'n b'o man bé akunndan sanngan'n, Christ ye an yô i te so nion.

¹³I so'n ti, se nnen ye n kô di n kô satyi n niaan'n, n su di'e kun lé nan man satyi'a n niaan'n.

1 Corinthefue mun 9

Liké nga Paul kwla yô bo wa yôman'n

- 1?** N di'a min wun? ?Christ a sunma'an min? ?Man wu'an é Min Jésus? ?Nanh amun ye an ti é Min'n i dyunman bo n di'n, i nun liké nion?
- 2?** Se swran wié'm bé bu i ke, nanh Christ ye o sunmaan min'n, sanngé amun lie'n, an si so, afin amun ye an klé wéiin ke é Min'n ye o sunmaan min ke n ken i nde nion.
- 3?** Nde nga n fa te bé bo bé usa n sa'n bé su'n ye.
- 4?** Se an siké yé'n, o ti'e i su?
- 5?** Se é dya bla bo bé ti Christfue'n, nan é fa bé ko ke bé bo Jésus sunmaan bé'n, bé nin é Min'n i niaan mun nin Céphas bé lie'n sa'n, o ti'e i su?
- 6?** Min nin Barnabas é ngunmin tye ye se é yatyi é dyunman lie'n, o tié i suo?
- 7?** Wan ye o ô sôndya nun b'o tu'e i bobo wun kaleo? ?Wan ye o di fié b'o di'a su likéo? ?Wan ye o ta nnen b'o nonmen i nonnoon?
- 8?** Swran'm bé nzuen'n su e n nian n ken i soo? ?O nu'an mmla'n nun so wié?
- 9?** Afin Moïse klee i mmla'n nun ke: «Nannin ng'o bô awié'n, nanh bé tyityi i nuan.» ?Nannin'm bé akunndan ye Nyanmien buli,
- 10?** annze é bobo é ti ye o keen i soo? Een, é ti ye o keen o soo. Swran ng'o di fié'n i wla ô su ke oh nyanh liké, ye swran ng'o bô awié'n, i wla ô su ke oh nyanh wié.
- 11?** I so'n ti, se é klé amun Nyanmien ninngé mun, nan se é sé amun ke an man é amun ninngé'm bé wié'n, ya bô aôsuan?
- 12?** Se swran wié'm bé kwla sé amun ke an man bé liké'n, nanh é lie sion? Sanngé é lie'n, kannze é kwla yô i so bobo'n, ya yô'a i so. I kwlaa son é nun, yele ke é klô'a ke é bô Christ i dyasin fe'n i kôkôwa.
- 13?** An si'a ke bé nga bé di dyunman Nyanmien sua dan'n nun'n i nun ninngé'n ye bé fa ta bé wuon, ye bé nga bé tran Nyanmien nyrun'n bé nyan bé ninngé lie'n nga bé fa man Nyanmien'n nun?
- 14?** Kusu ke é Min'n sié i soo, i waan bé nga bé kan dyasin fe'n bé nyan bé ninngé lie'n dyasin fe'n i kanle'n nun.
- 15?** Sanngé liké kwlaa nga se n waan nh yôoh n kwla yô'n, man yômen i wié fi. Kusu nanh ke n wan, bé yôé so man min ti ye n klee fluwa so nion. Se n wu'n, o yô n fe tra ke swran wié yô man nde nga n kannin'n yô atô'n.
- 16?** Dyasin fe'n i kanle'n ti'a liké bo n fa manman min wuon, afin bé siéé n ke n kan, o man se n kanman'n, min wun dyo'a min.

17Se m bobo min ye n kô kunnde dyunman so'n ke nh dih'n, wuun béh tuah n kale, sanngé ke nanh m bobo ye n kunnde ke nh dih'n, o ti ke dyunman bo ba sre n ke n di sa.

18?Se o ti so'n, nzu ye nh nyenh i nuon? Ke nh kanh dyasin fe'n bo n dé'a liké fi, bo n yô'a, i ye o ti min akatua nion.

19Kannze swran fi sié'a min'n, sanngé ke n kô yô nan man nyan swran kpanngban'n ti, man katyi min wun kanga.

20Ke n kô yô nan man nyan Juif mun'n, se n dyu bé sa. Kannze m bobo n di'a Moïse mmla'n su'n, ke n kô yô nan man nyan bé bo bé di su'n, se n dyu bé nun'n, n yô min wun ke bé sa.

21Ke n kô yô nan man nyan bé bo bé di'a Moïse mmla'n su'n, se n du bé sa. Kannze n yô so'n nanh ke n di'a Nyanmien mmla'n su mlonmlon tio, n di Christ lie'n su.

22Ke n kô yô nan man nan bé nga bé nga bé nan wu'an Nyanmien nde'n i wle kpa'n, n yô min wun ke bé sa. Swran wafa'n kwlaa bo n tô bé'n, ke n kô yô nan man dé bé'n, n yô nin yô i kwlaa so'n dyasin fe'n ti, nan liké kwlaa nga bé nyen dyasin fe'n ti'n, n lie a tran nun wié.

23N yô i kwlaa so'n dyasin fe'n ti, nan liké kwlaa nga bé nyen dyasin fe'n ti'n, n lie a tran nun wié.

24?An si'a ke bé nga bé wanndi si akplôwa'n bé kwlaa bé wanndi, sanngé bé nun kun ye o nyen io? Amun kusu ke o yô nan amuan nyen'n, an wanndi so.

25Bé kwlaa nga bé si ngôndi tule ô, bee kwlaa so'n se bé klô ke béh nyenh'n, bé nian bé wun su kpa liké'n kwlaa nun. Bé yôé so kunnde bé dunman, sanngé dunman so'n tyeman. Sanngé é yôé so é kunnde dunman b'o wiéman.

26I so'n ti, n lie'n, n wanndi, sanngé n wanndi'a ngben, n tô tyolieo o tô fuanman.

27Ke n kô yô nan m bo n kaan nde klé swran mun'n, ba sé'a n ke n nu'an bé nun wié'n, n nian min wun su kpa n tra min awlen lélé o si min wun.

1 Corinthefue mun 10

Bé wun su nianle amuen'n i lika

1Aniaan mun, n klô ke an si ke é nannan'm bé kwlaa bé traan nyanmien blé'n i bô, bé kwlaa bé kpee dyénnié'n bé dya nun.

2Ke bé wluu dyénnié'n nin nyanmien blé'n nun'n, o ti ke bé baptême yôle sa, o man bé nin Moïse bé katyii swran wunmuan.

3Alie kungba b'o fin Nyanmien sa nun'n, ye bé kwlaa bé dio,

4ye nzué kungba b'o fin yebue b'o su bé su'n nun, yebue so'n yele Christ.

- ⁵Sannge Nyanmien klun a dyo'a bé kpanngban liké bé wun, oman bé fuen'n kaa blô.
- ⁶Sa so'n b'o too bé su'n o ti sa b'o fa klé é ke, nanh man é nyin tran sa tete'm bé su ke bé lie'n sa.
- ⁷Nanh an yô amuen sofue ke bé klelii ke bé nun wié'm bé yôli'n sa, bé klee ke: «Swran so'm bé tran asé bé di liké, bé non nan, ye bé dyaô kan ngôwa.»
- ⁸Nanh man é kunnde bla ke bé nun wié'm bé yôli b'o man bé nun akpiakpi ablaon-nin-nsan bé wuu lé kunngba'n sa.
- ⁹Nanh man é kunnde é Min'n i nuan ke bé nun wié'm bé kunndeli b'o man wuô'm bé kunnin bé'n sa.
- ¹⁰Nanh an idyo amun kônviabô ke bé nun wié'm bé idyoli b'o man wié'n too bé nun o nunnuun bé'n sa.
- ¹¹Sa so'n b'o too bé su'n o klé sa b'o wa ba'n, ye bé klee bé ke béh fah tu é bo ya dyu men'n i bué nuan'n, é fo.
- ¹²I so'n ti, swran ng'o bu ke wa dyran kpa'n, mon o nien i wun kpa nan wa toman!
- ¹³Sa kwlaa ng'o to amun su'n, nanh amun ngunmin ye o to amun suo. É kwla fa é wla'n kwlaa gue Nyanmien su, afin o kpli'an su ke sa ng'o so'an amun nun'n o to amun su. I so'n ti, se sa to amun su'n, o man o son amun nun, yele ke o yô sa nga b'o man an kwla fité nun'n.
- ¹⁴I so'n ti, n swran kpa mun, anh wla amuen sole'n i asé.
- ¹⁵Nde nga n kan'n, n kan klé amun bo an ti ngwlelefue'n, i so'n ti amun bobo anh bu bé nian.
- ¹⁶?Ke éh nonh communion nzan'n bo é la Nyanmien asé'n, Christ mmôdya'n ti'a é kwlaa é lie? ?Ke éh bubuh communion kpaun'n nun bo éh dih'n, Christ wunnen'n ti'a é kwlaa é lie?
- ¹⁷Kannze é sonnin'n, kpaun kunngba so'n ti ya katyi swran wunmuan, afin kpaun kunngba so'n ye é ngba é yia su é dio.
- ¹⁸Nian Israëlfue mun ke bé nzuen'n tio. ?Bé bo bé di nun bo bé fa so Nyanmien'n, Nyanmien sole so'n ti'a bé kwlaa bé lie?
- ¹⁹?I so'n ti, ke n ken i so'n, n waan, nnen bo bé fa so amuen'n ti liké dan? ?Annze amuen'n bobo ti liké dan?
- ²⁰Bé ti'a liké fi. Nanwle, nun nga bé fa so amuen'n, mmusu mun ye bé fa so béo, nanh Nyanmien ye bé fa so io. I so'n ti, n klô'a ke amun nin mmusu mun di.

21An kwla no'an é Min'n i klôwa'n nun, nan amun kunngba'n amuan non mmusu'm bé lie'n nun. Ye amun nin é Min'n kwla wla'a asa, nan amun kunngba'n amun nin mmusu mun amuan wla asa.

22?Éh kanh é Min'n i ya? ?É le wunmien tre?

Anh yô sa ng'o man Nyanmien nyan nyrun'n

23É kwla sa'n kwlaa yô, sanngé liké ngba yô'a é wun sa yé, é kwla sa'n kwlaa yô, sanngé nenh i ngba ye man swran yô swraan.

24Nanh man swran fi bu i bobo wun akunndan, sanngé mon o bui i wiéngu akunndan.

25Liké kwlaa nga bé yô i ate guabô lo'n, an di, nanh an wusa nun, nan amun klun a titi'a amun,

26afin é Min'n lie yele asie'n nin i su ninngé'n kwlaa.

27Se swran b'o ti'a Christfue'n fle amun ke an kô di liké'n, se an ko'n, liké kwlaa ng'o fa dyin amun bô'n, anh di, nanh an wusa nun, nan amun klun a titi'a amun.

28Sanngé se swran wié sé amun ke: Bé fa nnen so'n soo amuen'n, séle bo swran so'n sé amun ke bé fa so amuen'n, nin i klun b'o wa titii'n ti, nanh an di.

29Nde nga n ken ye'n, nanh ke amun bobo amun klun titile tio, swran so'n lie tio. Swran wié usah ke: ?Nzu ti ye n liké lie nga n kwle i yô'n, swran wié'm bé klun titile'n ti, n kwla yô'e kuon?

30?Se liké nga n di bo n si ke o fin Nyanmien'n, bo i ti n le i asé'n, nzu ti ye bé satyi n dunmaan?

31I so'n ti, se amunh dih liké ô, amunh nonh nzué annze nzan ô, se amunh yôh liké wié ô, anh yô i kwlaa so'n i nuan su man Nyanmien nyan nyrun.

32Nanh an satyi Grec nin Juif min, nin Nyanmien i Asonun'n.

33Anh nian liké nga n yô'n su. Liké kwlaa nga n yô'n, n waan nh yôh nan o dyo swran'n kwlaa bé klun, m bu'a m bobo min wun akunndan, sanngé ke o yô nan bé kpanngban lika ba nyan bé ti'n, m bu bé akunndan.

1 Corinthefue mun 11

1Ke n nian liké nga Christ yô'n su n yô'n, amun kusu anh nian nga n yô'n su, anh yô.

Bla'm bé ti katale

2Amun mô, yeke amun wla ô n su titi, ye nde nga bé fa maan min bo n kusu n fa maan amun'n, an fa su kpa.

3Sanngé kusu n klô ke an wun i wle kpa ke Christ ye o sié blaa, ye Nyanmien kusu sié Christ.

- ⁴Yasua kwlaa nga ke oh kôkôh yale klé Nyanmien annze oh idyoh Nyanmien nuan asonun'n nun'n, o kete i ti'n, o gua Christ b'o siéé'n i nyin asé.
- ⁵Sannge kusu bla kwlaa nga ke oh kôkôh yale klé Nyanmien annze oh idyoh Nyanmien nuan asonun'n nun'n, o kete i ti'n, o gua yasua b'o siéé'n i nyin asé. Se o yôé so'n, o ti ke wa yi i ti'n kplékékpléké sa.
- ⁶O man se bla kun kete i ti'n, mon o kpekpe i ti'n su. Sannge se bé kpekpe bla i ti'n annze bé yii kplékékpléké o ti nyannzuen'n, mon o kete i ti.
- ⁷Sannge yasua b'o man bé wun wafa nga Nyanmien ti'n nin i nyrunnyan'n, se o kete i ti'n, o ti'e i su. Ye bla kusu ba yasua i nyrunnyan,
- ⁸afin nanh bla ye Nyanmien fa yii yasuaa, sannge yasua ye o fa yii blaa.
- ⁹Nanh bla ti ye o yii yasuaa, sannge yasua ti ye o yii blaa.
- ¹⁰I so'n ti, man bla fa liké, b'o klé ke yasua siéé'n kete i ti ange'm bé ti.
- ¹¹Kannze o ti so bobo'n, é bo é nin Christ ya katyi swran wunmuan'n, yasua di'e i tiaun, ye bla kusu di'e i tiaun.
- ¹²Afin Nyanmien fa yasua yii bla, bla kusu ye o wu yasuaa, sannge i kwlaa fin Nyanmien
- ¹³?Amun bobo anh bu bé nian, se bla kun kôkôh yale klé Nyanmien asonun'n nun bo wa kete'e i ti'n, o ti i nuan su?
- ¹⁴?Swran'm bé nyrun, se yasua kun sié i ti ndre'n tennden'n, o ti'a nyannzuen?
- ¹⁵?Sannge se bla kun sié i ti ndre'n tennden'n, o be'e i nyrunnyan? Afin bla ti ndre tennden'n bé fa meen ke o fa kete i ti.
- ¹⁶Nde nga n ken ye'n, se swran nga i waan oh sih i akplôwa'n, mon o si ke é nin Nyanmien i asonunfue mun é le'e i wafa ufle bo é yô.

Sa nga é yôé é Min'n i alie'n sin'n

- ¹⁷N yi'a amun aye nde nga m ma kan klé amun ye'n su, afin ke an yia'n, sa nga an yôé sien'n, o ti'a kpa,
- ¹⁸afin n tii i ke, ke an yia asonun'n nun'n, an bubu nun, ye m bu i ke oh yôh so,
- ¹⁹afin san amun wun nun bubule so'n nun ye éh wunh swran nga bé ti kpa sakpa nion.
- ²⁰I so'n ti, ke an yia'n, nanh é Min'n i alie lie'n su ye an yiaa,
- ²¹afin ke amunh dih'n, an kpli di, awé kun wié, wié kusu a bô.
- ²²?An le'a awlô bo an di liké loo? ?Annze Nyanmien i asonun'n i finfin ye amunh yôoh? ?Amunh guah yalefue'm bé nyin asé? ?Nzu nde ye n kan klé amuon? ?N yi amun aye? Sa so'n lie'n, n su yi'a amun aye.

Communion i su nde kanle

(Matt 26:26-29; Marc 14:22-25; Luc 22:14-20)

²³Afin sa nga é Min'n fa klé amuon. Nnosua kunngba nga bé fa é Min Jésus maan swran mun'n, o faa kpaun,

²⁴ke o laa Nyanmien asé'n, o bubu nun, o sé ke: Kpaun ng'o ô ye'n ti min wunnen, o ti amun lie. Anh yôé ke nga n yôé ye'n sa, man amun wla kpen n su.

²⁵Ke bé wiéé liké'n di'n, o faa klôwa nga nun'n o ti min mmôdya b'o man amun nin Nyanmien amunh dih anuanse. Tyen kwlaa nga amunh nonh nun'n, anh yôé ke nga n yôé ye'n sa, man amun wla kpen n su.

²⁶O man tyen kwlaa nga amunh dih kpaun nga bo amunh nonh klôwa nga nun'n, an bô é Min'n i wié nde'n su lélé mon o fa dyu i bale.

Swran ng'o yô sa b'o blu su fa communion'n

²⁷I so'n ti, swran kwlaa ng'o yô sa b'o ti'e i nuan su'n b'o di kpaun nga o non é Min'n i klôwa'n nun'n, o satyi é Min'n i wunnen'n nin i mmôdya'n.

²⁸O man swran kwlaa nga i waan oh dih kpaun nga oh nonh klôwa nga nun'n, mon o dun mmua nien i bobo wun kpa,

²⁹afin swran nga ke oh dih oh nonh'n, o bu'a é Min'n i wunnen'n liké fi'n, o kpe sae men i bobo wun.

³⁰I so'n ti ye man tukpatyefue nin tyetyewafue'm bé soon amun nun, ye amun nun louun ba wu nion.

³¹Se é bobo é nian é wun'n, é Min'n su wu'an fo é wun.

³²Sannge ke o yô nan wa bu'a é nin men'n nunfue mun é fo kunngba'n, se o wun fo é wun'n, o tu é fo.

³³I so'n ti, n niaan mun, tyen nga an yia ke amunh dih liké'n, anh minnde amun wiéngu.

³⁴Ke o yô nan amuan kpe'a sae a ma'an amun wun anyia so'n nun'n, man swran nga awé kuin'n o dun mmua di liké i awlô lo. Sa nga'm bé lie'n, se n dyu loo n kô kan.

1 Corinthefue mun 12

Ninngé nga Nyanmien fa man é bo é yô'n

¹Aniaan mun, n klô ke an wun Nyanmien Wawe'n i ninngé b'o fa man swran mun ke bé yô'n i wle.

²An si ke i nun'n bo an te so amuen'n an su amuen'n bo bé idyoman'n bé su.

³I so'n ti, nh kanh klé amun ke, se swran kun idyo Nyanmien Wawe'n fanngan nun'n, o kwla fa'a Nyanmien wua'a Jésus! kusu se swran kun idyo'a Nyanmien Wawe'n i fanngan nun'n, o kwla sé'a ke Jésus ti i Min.

⁴Nyanmien i ninngé b'o fa man swran mun ke bé yô'n bé ti fanunfanun, sanngé i Wawe'n ti kunngba,

⁵dyunman'n ti fanunfanun, sanngé é Min'n ti kunngba,

⁶i dile'n ti fanunfanun, sanngé Nyanmien kunngba'n ye man bé yô i kwlaa so nion.

⁷Nyanmien Wawe'n i liké b'o fa man swran mun ke bé fa uka bé wu'n, swran kun nin kun lie'n ti'a kun.

⁸Afin Nyanmien Wawe'n man swran'n wié ngwlele o fa kan nde, ye i Wawe kunngba'n man swran'n wié kusu wun sa wle o kan klé swran wié mun.

⁹Wawe kunngba'n man swran'n wié kusu awlen o fa lafi Nyanmien su, ye i Wawe kunngba'n ye man swran'n wié kusu yô tukpatyefue'm bé dyuédyuéo.

¹⁰O man wié'm bé yô sa kéklééklé, wié idyo Nyanmien nuan wié si liké nga bé ti Nyanmien lie'n nin nga bé ti'e i lie'n bé ngbatyie, wié kan anien wafawafa, wié katyi anien b'o timan'n.

¹¹Wawe kunngba'n ye o fa liké so'n man bé kwlaa ke i klun klô'n sa ye man bé yôo.

É kwlaa é ti swran wunmuan kun

¹²Swran ti wunmuan kun, sanngé i wun ninngé'm bé sonnin. I wun ninngé'm bé soon so, sanngé i kwlaa so'n ye bé flee swran nion. Ke Christ kusu ti soo.

¹³Afin Nyanmien fe i Wawe'n yôô é baptême, se Juif ô, Grec ô, kanga ô, diéwa ô, o man é kwlaa ya katyi swran wunmuan, ye i Wawe'n ti é kwlaa é lie.

¹⁴Nanwle, swran i wun ninngé'n ti'a kunngba, o sonnin.

¹⁵?Se bé dya sé ke: Ke bo n ti'a bé sa'n ti, n ti'a bé wunnen'n wié'n, so'n b'o sé'n ti, nanh bé wunnen'n wiéo?

¹⁶?Se bé su sé ke: Ke bo n ti'a bé nyinma'n ti, n ti'a bé wunnen'n wié'n, so'n b'o sé'n ti, nanh bé wunnen'n wiéo?

¹⁷?Se bé wunnen wunmuan'n ti nyinma'n, béh yôh se ye béh tih saa? ?Se bé fa bé wunnen wunmuan'n ti sa'n, béh yôh se ye béh tih nvaan?

¹⁸O ti'a so, sanngé Nyanmien siésiéé swran i wun ninngé mun ke i klun klô'n sa.

¹⁹?Se bé wunnen wunmuan'n ti tunndrunndun kunngba'n, bé kwlaa flee swran?

20O ti'a so, sanngé bé wun ninngé'n b'o sonnín'n ye man bé fle swran i swran nion.

21Bé nyinma kwla sé'a bé sa ke: N kundé'a o wa!

22O ti'a so mlonmlon, afin é lika nga é bu i ke o yô'a liké fi'n, o yô liké.

23Ye é wun ninngé'm bo é bu'a ke bé ti é wunnen'n wié'n, bé ye bé lô yéó, ye é lika nga bé wun io, o ti'a klaan'n, o lô é, é kata su,

24sanngé é lika ng'o ti klaan'n, é yô'e i so. Ke Nyanmien yili swran'n, i wunnen'n le'e i bué nuan, o man i lika nga bé bu'e i liké fi'n, i ye o lô Nyanmien kpaa.

25O yôô i so nan bé wunnen b'o ti wunmuan kun'n, wa kpatyi'e i wun bué, sanngé i lika'n kwlaa bé uka bé wun.

26Se é lika kun yô é ya'n wuun é wunnen'n kwlaa yô é ya, ye se bé kannvun é lika kun'n, o yô é fe kpa.

27An kwlaa an ti Christ i wunnen, swran kun ti i lika'n kun.

28Ke Nyanmien siéé swran'm bé so asonun'n nuon. Bé nun klikli'n yele bé b'o sunman bé'n, i nnyon su'n yele bé nga bé idyo i nuan'n, i nsan su'n, yele bé nga bé klé ninngé'n. Bé sin lie'n yele bé nga bé yô sa kéklééklé'n, bé nga bé yô tukpatyefue'm bé dyuédyué'n, bé nga bé yô swran yé'n, bé nga bé di kpen'n, bé nga bé kan anien wafawafa'n.

29?Bé ngba ye o sunman béo? ?Bé ngba bé idyo i nuan? ?Bé ngba ye bé klé ninngéo?

30?Bé ngba bé yô sa kéklééklé? ?Bé ngba ye bé yô swran dyuédyuéo? ?Bé ngba bé kan anien wié mun? ?Bé ngba bé si anien bo bé timan'n i katyi?

31Man amun nyin blô Nyanmien ninngé b'o fa man swran mun ke bé yô'n bé nun kpakpafue'm bé su dan kpa. Kusu m ma klé amun liké nga se an yôo o ti kpa tre i ngba'n.

1 Corinthefue mun 13

Nyanmien nin swran bé klôle

1Kannze man n kan anien wafawafa nin ange'm bé lie'n bobo, se n klô'a swran'n, wuun n ti ke aaba b'o te gléingléin'n sa, nin aaba nde b'o te gblaungblaun'n sa.

2Man n yô Nyanmien nuan idyofue, man n si sa nga Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n i ngba, ye man n wun sa'n kwlaa wle, ye se n lafi Nyanmien su kpa bobo b'o man n kwla sé ôka'm bé ke bé tu bé bô wo'n, sanngé se n klô'a swran'n, wuun man yô'a liké fi.

³Man n fa n sa nun ninngé'n kwlaa n fa ta yalefue mun, ye n fa m bobo nannan su nan n nyan su dunman, se n klô'a swran'n, o yô'a sa fi yé ma'an min.

⁴Swran b'o klô swran'n o tre i awlen swran wun, swran b'o klô swran'n, o yô aklunyé, i nyin blô'a swran liké su, swran b'o klô swran'n, o di'a tutré, o tu'e i wun,

⁵i nzuen ti kpa, o bu'e i bobo wun akunndan, o fa'a ya finfin, o fa'a sa sié'e i klun,

⁶sa te'n yô'e i fe, nanwle dile'n ye o yô i fi.

⁷Sa'n kwlaa son i nun, sa'n kwlaa nun o lafi Nyanmien su, i wla ô i su, o tre i awlen sa'n kwlaa nun, o si'a afe.

⁸Swran b'o klô swran'n, o klôé gue i ti nin i bô. Sannge Nyanmien nuan idyole ô, anien wié'm bé kanle ô, sa wle wunle ô, béh wiéh,

⁹afin nanh sa ngba ye é wun i wleo, Nyanmien nuan nde'n i bué kaan sa ye é kaan, afin é si'e i ngba.

¹⁰Sannge ke bé kô nyan liké ng'o ti klonnglon'n, béh guah buébuéfue'n blô.

¹¹Ke n ti bakan'n, n idyo bakan idyole, m bu bakan akunndan, n kan bakan nde, sannge ke min nyin tili'n, n yatyii bakan nyôlie'n.

¹²Ble nga é ô nun ye'n, é wun sa'm bé ke é nyrun bo é nien kpôngbô nglannglan nun'n sa, sannge ke tyen so'n kô dyu'n, éh wunh bé wle wéiin. Ble nga é ô nun ye'n, n wu'an sa ngba wle, sannge ke tyen so'n kô dyu'n, nh wunh i ngba wle kpa ke Nyanmien kusu si min kpa'n sa.

¹³Sien'n, liké nsan ng'o ka le'n bé ye, Nyanmien su lafile, é wla bo é fa gue Nyanmien su'n, nin klôle bo é fa klô Nyanmien nin swran'n, sannge bé nun dan'n yele Nyanmien nin swran bé klôle.

1 Corinthefue mun 14

Anien wié idyole nin Nyanmien nuan idyole

¹Man swran klôle'n yô tyinndyin amun sa nun. Man amun nyin blô Nyanmien Wawe'n i ninngé b'o fa man swran mun ke bé yô'n bé su dan kpa, sannge man Nyanmien nuan idyole'n lô amun tre i ngba.

²Afin swran ng'o idyo anien wié'n o kan klé'a swran, Nyanmien ye o kan klé io, yeke ke swran timan. Ye Nyanmien Wawe'n ye man o kan sa nga swran'm bé wu'en i wle'n i ndeo.

³Sannge swran ng'o idyo Nyanmien nuan'n, o kan nde klé swran mun, o man bé yô swran, o man bé afotue, o gua bé awlen su nzué.

- 4**Swran ng'o idyo anien wié'n, o man i bobo yô swran, swran ng'o idyo Nyanmien nuan'n, o man asonun'n yô kpa.
- 5**N lie'n, se amun kwlaa an idyo anien wié mun'n, o yô n fe, sanngé ng'o yô n fe kpa'n yele ke an idyo Nyanmien nuan. Se swran ng'o idyo anien wié mun'n b'o katyi'a nde so'n man asonunfue'm bé timan nan ba yô kpa'n, swran ng'o idyo Nyanmien nuan'n ti dan tre.
- 6**?Aniaan mun, anh nian, se m ba amun wun lo bo n kan anien wié mun'n, se n ka'an nde wié bo Nyanmien kan kléli min'n klé'a amun'n, se n kan nde bo an nya'an ngwlele nun'n, se n idyo'a Nyanmien nuan klé'a amun'n, ye se n klé'a amun liké fi'n, nzu yé ye o yôh?
- 7**?Nian, se ninngé bo bé bô bé'n se kété ô, se aluku ô, se bé bô b'o fité'a kpa'n, oh yôh se ye béh sih dyué bo bé fa tô nion?
- 8**?Se o ti ale su'n, bo klensin'n te sukusuku'n, oh yôh se ye yasua'm béh tih, béh tanndanh bé wuon?
- 9**?I kunngba'n, amun kusu, se an kan nde b'o ti sukusuku'n, oh yôh se ye béh sih nde nga an kan nion? An kan gue le ngben.
- 10**Kannze anien wafawafa'm bé soon men'n nun'n, i wié fi nu'an le bo swran wié timaan.
- 11**I so'n ti, se n ti'a nde bo swran kun kan'n i bô'n, n ti ke nvlé wié nunfue sa i nyrun, ye i kusu ti ke nvlé wié nunfue sa min nyrun.
- 12**Amun lie'n kusu, ke amun nyin blô Nyanmien Wawe'n i ninngé b'o fa man swran mun ke bé yô'n bé su'n, anh mian amun nyin anh yô ninngé so'm bé kpa, man asonun'n yô kpa.
- 13**I so'n ti, swran ng'o idyo anien wié'n, mon o sre Nyanmien ke o kwla katyii.
- 14**Afin se n kan nde klé Nyanmien anien wié nun'n, nde bo n kan'n Nyanmien ye o fa wla n nuan ye n kaan, sanngé n wu'an sa fi wle nde so'n nun.
- 15**?Ke o ti ke nga sa'n, nh yôéh se Se o ti so'n, ke nh kanh nde klé Nyanmien'n, nde ng'o fa wla n nuan ke n kan'n, ye nh kaanh, sanngé kusu nh wunh i wle ye nh kaanh. Dyué nga Nyanmien fa wla n nuan ke n tô'n, ye n tô, sanngé kusu nh wunh i wle ye nh tôh.
- 16**?Se wa yô'a so'n, se Nyanmien Wawe'n man a yi i aye anien wié nun so'n, oh yôh se ye swran b'o wu'an sa so'n wle'n oh soh o Nyanmien asénna'n su ke: Mon o yô soo? afin o ti'a nde nga a kan'n.
- 17**Nanwle, o Nyanmien asénna so'n ti kpa, sanngé o man swran so'n yô'a swran.
- 18**Nh lah Nyanmien asé, yele ke n idyo anien wié mun tra amun kwlaa,

¹⁹sannge asonun'n nun se n kan nde bo n wun i wle'n kple nnun n fa klé swran'n, o yô n fe tra ke n kan nde kpole akpi-blu anien wié nun'n.

²⁰Aniaan mun, nanh an bu akunndan ke bakan sa, anh bu kpenngben akunndan, sannge anh yô ke ba nonman b'o si'a gble kpe'n sa.

²¹Bé klee mmla'n nun ke: «É Min'n séé ke: M man swran nga bé kan anien wié'n béh kanh min nde'n klé swran nga mun, Ye nh fah min nde'n wla nvlé wié nunfue'm bé nuan Ke bé kan klé bé, Sannge o nin i so'n ngba, bé su fa'a su.»

²²O man anien wié'm bé idyole'n ti'a atre bo Nyanmien yi klé Christfue muon, sannge o yi klé bé bo bé ti'a Christfue'n. Kusu Nyanmien nuan idyole'n ti'a atre bo Nyanmien yi klé bé bo bé ti'a Christfue muon, sannge o yi klé Christfue mun.

²³?I so'n ti, se asonunfue'n kwlaa bé yia lika kun'n, bo swran'n kwlaa bé idyo anien wié mun'n, se swran bo bé wu'an sa so'n wle'n, annze swran bo bé ti'a Christfue'n bé bo i bô'n, bé sé'a ke amun ti a satyi?

²⁴Sannge se swran'n kwlaa bé idyo Nyanmien nuan, nan se swran wié b'o ti'a Christfue'n, annze swran wié b'o wu'an sa so'n wle'n o be i bô'n, nde kwlaa ng'o ti'n, o man oh wunh i sa ng'o yôli'n i wle, oh buh i wun fo.

²⁵Oh wunh sa ng'o ô i awlen'n nun'n, i so'n ti oh kôtoh Nyanmien bô, oh wutuh i nyin asé, oh séh ke: «Nyanmien ô amun afien sakpa.»

Man é yô sa'n kwlaa i nuan su

²⁶?Aniaan mun, se o ti so'n, ke amun yia'n bo amun kwlaa an le liké bo an yô'n, bo kun tô dyué, kun kusu klé liké wié, kun kan nde bo Nyanmien kan klélii'n, kun idyo anien wié'n, kun kusu katyi anien wié, é yôé se? Anh yô i kwlaa so'n man asonun'n yô kpa.

²⁷Se bé idyo anien wié'n man swran nnyon tye idyo annze swran nsan, man bé yôé kunngun. Ye man swran kun katyi nde bo bé kan'n.

²⁸Sannge se swran fi sannge man bé ken blebleble klé Nyanmien.

²⁹Nyanmien nuan idyofue'm bé lie'n, man swran nnyon annze nsan bé idyo, ye man bé nga'm bé bu i akunndan nian.

³⁰Se Nyanmien kan nde klé swran ufle b'o ti le'n, man klikli lie'n muen i nuan.

³¹Swran kwlaa b'o klô ke oh kanh nde'n, mon o kan, sannge anh ken kunngun, man swran'n kwlaa bé wun i wle, ye bé dyran kéklé.

³²Sa nga Nyanmien nuan idyofue yô'n, mon o bu i akunndan nan wa yô,

³³⁻³⁴afin Nyanmien yô sa i nuan su, o klô'a sa sukuuku'n. Nanh man mmla'm bé idyo asonun'n nun, afin se bé idyo'n, o ti'e i nuan su. Ke bé bo bé ti Nyanmien lie'n ke bé yôé so asonun'n kwlaa nuon. Man mmla'm bé nyin yi bé bo bé sié bé'n afin bé klé mmla'n nun so.

³⁵Se bé wu'an sa wié wle bo bé waan béh usah nun'n, man bé usa bé wun mun awlô lo, afin se bla kun idyo asonun'n nun'n, o ti nyannzuen.

³⁶?Amun wun lo ye Nyanmien nde'n bôô i bôô? ?Amun ngunmin ti ye bé klee Nyanmien nde nion?

³⁷Swran ng'o sé ke o ti Nyanmien nuan idyofue'n, annze o sé ke Nyanmien Wawe'n ye o sié i'n, mon o wun i wle ke nde nga n kle ble amun ye'n, é Min'n i nuan ndeo.

³⁸Sannge swran ng'o wu'en i wle so'n, man é yi é nyin i su.

³⁹N niaan mun, i so'n ti, man amun nyin blô Nyanmien nuan idyole'n su, nanh an sé ke bé yatyi anien wié'm bé idyole'n,

⁴⁰sannge anh yô i kwlaa i nuan su sesese, nanh mon o yô sukuuku.

1 Corinthe fue mun 15

Christ i tyenle

¹Aniaan mun, dyasin fe nga m bô kléli amun laa'n, nh kpenh amun wla ékun. Amuan fa dyasin fe so'n su, o man an dyran kéklé.

²Sa an fa su ke n kan kléé amun'n sa'n, amunh fitéh nun, sannge se an lafi suo an fité'a nun'n, wun nanh an bô ye.

³Sa nga bé fa kléé min'n, bo n kusu n fa kléé amun'n o ti tyinndyin kpa. Bé klee Nyanmien Nde'n nun ke Christ o wa wu sa te bo é yôli'n ti, ye o wuli.

⁴Bé siélii. Ye bé klelii ke oh tyenh i lé nsan su, o man Nyanmien tyenniin.

⁵Céphas wunniin, i sin i sonnzonfue blu-nin-nnyon'n bé wié'm bé wunniin.

⁶Ke o dii lé nnyon kun'n, é niaan wié'm bo bé tra ya-nnun'n bo bé ô lika kun'n, bé wunniin. Bé nun wié'm ba wu, sannge bé kpanngban lika te ô le.

⁷I sin Jacques kusu wunniin, ye i sin bé kwlaa b'o sunmaan bé'n, bé wunniin.

⁸Ke bé kwlaa so'n bé wunniin'n, i sin m bo n ti ke ba bo i anglô a dyuman ye bé wulii sa'n, n wunniin wié,

⁹afin min ye n ti bé bo Jésus sunmaan bé'n bé nun kaan. Afin n kléé Nyanmien i asonun'n yale, i ti ke bé sé ke Jésus sunmaan min'n, min nin i so flele'n fataman bobo.

¹⁰Sannge swran nga man yôé ye'n, yé bo Nyanmien yôô min'n ti ye man man yô soo. Yé so'n b'o yô min'n wa yô'a ngben, afin n dii dyunman dan tra bé ngba, nanh ke m bobo min ye n di dyunman so nion, sannge Nyanmien ye o dyran n si ye man n dii dyunman so nion.

11 O man se min ye n kannin ô, se bé ye bé kannin ô, nde kunngba so'n ye é kannin ye an faa suo.

É tyenle

12 ?Se é kan klé amun ke Nyanmien tyennin Christ'n, o yô se ti ye amun nun wié'm bé sé ke se swran wuo o tyenman nion?

13 Se swran wuo o tyenman'n, wuun Nyanmien kusu wa tye'an Christ.

14 Ye se Nyanmien a tye'an Christ'n, wuun nde bo é kannin'n ti atô, amun kusu amuan lafi su ngben.

15 Se Nyanmien tye'an swran'n, wuun wa tye'an Christ. O man ke é waan, Nyanmien tyennin Christ'n, ya toen suen.

16 Afin se o tye'an swran'n, wuun wa tye'an Christ kusu.

17 Ye sa wa tye'an Christ'n, wuun amuan lafi su ngben, ye amun sa te'n te dyin amun ti su,

18 ye Christfue nga bé wuli'n, bé kusu ba mlin.

19 Se ble nga é ô nun ye'n ngunmin ye é wla ô Christ su, bo ke é kô wu'n, wuun wa wié'n, é nyrennen lie'n tra swran'n kwlaa.

20 O ti'a so mlonmlon, sanngé Nyanmien tyennin Christ sakpa, o man o yô bé nga bé wu bé tyen'n bé nun klikli.

21 Ke bo swran kun ti ye wié'n bali'n, swran kun kusu ti ye se swran wuo oh tyeonh.

22 Ke Adam ti swran'n kwlaa bé wu'n, i kunngba'n Christ ti Nyanmien man swran'n kwlaa béh nyanh nguan ékun,

23 sanngé o tô bé o tô bé. Christ ye o ti bé kliklio, i sin bé nga bé ti Christ lie'n, ke oh bah'n, bé ye oh tôh béo.

24 I sin ke men'n o wa wié'n, Christ wa tu mmusu nin kpenngben'n kwlaa nin baé'n, ye oh fah bia'n men i Si Nyanmien.

25 Afin oh siéh lélé san Nyanmien man oh tieh i kpofue'm bé kwlaa bé su,

26 bé kwlaa bé nun kasienfue'n yeke wié'n. O ti nanwle ke Nyanmien man oh siéh liké'n kwlaa,

27 sanngé ke o sé ke oh siéh liké'n kwlaa'n, é wun i wle ke i b'o fa Christ siéli liké'n kwlaa su'n, i bobo nu'an nun wié.

28 Ye ke o kô fa Christ kô sié liké'n kwlaa su'n, i sin Christ bobo b'o ti i Wa'n oh feh i wun men ke o siéé, nan Nyanmien sié liké'n kwlakwla.

29?Se o ti'a so'n, bé bo bé yô baptême bé bo bé wuli'n bé ti'n, béh yôéh se?
?Se swran wuo o su tye'an mlonmlon'n, nzu ti ye bé yô baptême bé tio?

30?Nzu ti ye é kusu é ô wié'n i nuan titi nion?

31Aniaan mun, amun bo amun nin min ya katyi swran wunmuan é Min Christ-Jésus ti'n, bo an ba min nyrun nyan'n, nh kenh wéiin klé amun ke tyen kwlakwkwla n dyin wié'n i nuan.

32?Se swran'm bé nuan ti ye min nin nnen tete mun é tu ngôndin Éphèse lo'n, nzu ye nh nyenh nuon? Se swran'm bé wuo bé tyenman'n, «Man é di liké é non nzan, ainman éh wuh, wuun é lie a wié.»

33Nanh an laka amun wun, se swran kpa nin swran te san nun'n, i nzuen te'n se.

34Anh klô amun nyin yô sa ng'o ti i nuan su'n, nanh an yô sa te kun, afin bé wié'm bé si'a Nyanmien. N ken i so fa gua amun nyin asé.

Wunnen wafa nga béh fah tyen'n

35Sannge swran wié wa usa ke, ?Oh yôh se ye bé bo bé wu'n béh tyeonh? ?Ye ke béh bah'n wunnen wafa ônin ye béh fah baa?

36Sinnglinfue! Liké nga a lua'n, se wa wuman'n, o fifiman.

37Ye liké nga a lua'n, se ablé ô, se liké ufle ô, nenh i wafa ng'o wa yô'n ye a lua nion, sannge i mma kaan sa ye a luaa.

38Ye Nyanmien man i wafa'n yô ke o klô'n sa, liké mma kunngun ye o yô i bô kunngun nion.

39Ninngé'm bé wunnen wafa ti'a kun, o le swran lie, o le nnen lie, o le anunman lie, o le dyué lie.

40Nyanmien su lo ninngé'm be ô le, ye asie'n su ninngé'm bé kusu bé ô le, sannge nyanmien su lo ninngé'm bé kwaan ti ngunmin.

41Wia'n i kwaan'n ti ngunmin, anglô'n i kwaan'n ti ngunmin, ye nzraama'm bé kusu bé kwaan'n ti ngunmin, kun nin kun bé kwaan'n ti'a kun.

42Ke swran'm bé tyenle'n o wa yô soo, ke béh wlah bé wunnen'n i asé'n, o kwla kplo, ke Nyanmien kô tyeen'n, o kwla kplo'a kun.

43Ke béh wleh i asé'n, o ti fuen, ke o kô tyeen'n, o le nyrun, ke béh wleh i asé'n, o ti fuen, ke o kô tyeen'n o le wunmien.

44Ke béh wleh i asé'n, o ti klo swran wunnen, ke o kô tyeen'n, o ti aôlia nun wunnen. Ke bo klo swran wunnen ô le'n, i kunngba nion, aôlia nun wunnen kusu ô le wié.

45I so'n ti ye bé klelii ke: «Adam b'o ti swran klikli'n o nyaan nguan o yô swran.» Adam kasienfue'n yôô aôlia nun'n swran b'o man nguan.

46Nanh ng'o ti aôlia nun'n ye o ti kliklio, klo swran lie'n ye o ti kliklio. I sin ye ng'o ti aôlia nun'n balio.

47Fa ye Nyanmien fa yii swran klikli nion, o man o ti asie'n su wafue. Swran nnyon su'n fin nyanmien su lo.

48Ke asie'n sufue so'n ti'n, ke asie'n sufue'n kwlaa bé ti soo, ke nyanmien su lofue so'n ti'n, ke nyanmien su lofue'n kwlaa bé ti soo.

49Ke é fa asie'n sufue so'n, i kunngba'n, é wa fa nyanmien su lofue so'n.

50Aniaan mun, n sé ke yiô, swran wunnen b'o ô ye'n o kwla fa yô'a Nyanmien men nun lofue, i kunngba'n, liké ng'o kplo'n, o kwla katyi'a liké b'o kploman'n.

51-52Anh nian, mh bôh sa kun bo swran'm bé wu'en i wle'n su klé amun, é kwlaa é su wuman, sanngé ke bé kô bô awe kasien lie'n, bé nyinma bule kunngba kple kpekuun Nyanmien a katyi é. Ke awe so'n kô te'n, oh tyenh bé bo bé wuli'n o nin wunnen b'o kploman, ye é kusu, oh katyih é.

53Kannze é se, san wunnen ng'o kploman'n oh katyih ng'o ô ye'n b'o kplo'n, ye swran b'o wuman'n oh katyih ng'o wu'n.

54Ke nga b'o kploman'n kô katyi ng'o ô ye'n b'o kplo'n, bo swran b'o wuman'n kô katyi swran b'o wu'n, ke o kô yô so'n, wuun nde nga bé kleli'n wa kpen su, bé klee ke: «Kwlafue'n wa kwla wié'n.»

55«Wié, liké nga b'o man a kwla'n o ô nin?

?Wié, o dyé'n wô nin?»

56Wié'n i dyé'n yele sa te'n, ye mmla'n ye man sa te'n le ta nion.

57Sanngé éh lah Nyanmien b'o man é Min Jésus-Christ ti ya yô kwlafue'n i asé.

58I so'n ti, n niaan kpa mun, anh dyran kéklé, nanh amun wun usu amun, anh di é Min'n i dyunman'n kpa o amun nyrun tititi. Man an si kpa ke liké nga é yô man é Min'n, o su ka'a ngben.

1 Corinthe fue mun 16

Ndo bo bé kô man Christ fue mun'n

1Ndo bôle'n lie'n bo amun waan amunh bôh kô man Nyanmien mma mun'n, anh nian nga n kléé Galatie asonunfue mun'n su yô.

2Ke o yô nan ba minnde'a ke n dyu lo nan ba bô ndo'n, monnen'n b'o ti lé motyue'n i tyen ba klikli'n i kwlaa nun, man amun kwlaa an yiya sika nga amun sa dyu su'n sié.

³Ke n dyu lo'n, nh fah amun nennen bo an dili'n ye nh kleh fluwa sié su nh fah man swran bo an yii bé'n man béh fah ko Jérusalem.

⁴Se o sié ke m bobo n wo wié'n, min nin bé éh koh.

Paul i lika kole

⁵Ke n kô sin Macédoine lo'n, nh dyuh amun wun lo, afin le ye nh sionh.

⁶Wiénuon nh dih lé nnyon kun amun wun le, annze wawa'n tôh n le bobo, nan se nh koh lika ufle'n, amuan gua min atin klaan.

⁷Kole nga m ma ko ye'n se n dyu amun wun le'n, n su kpé'a nun, se é Min'n di su'n nh tyeh amun wun le kan.

⁸Sannge nh tranh Éphèse wa lélé Pentecôte'n tôh n wa,

⁹afin ba man min atin dan, o man n kwla di dyunman kpa, sannge é kpofue'm bé sonnin.

¹⁰Se Timothée tô amun lo'n, anh sikée kpa, men i wla gua asé, afin o ti é Min'n i dyunman difue ke min sa.

¹¹I so'n ti, nanh man swran fi bui bakan. Sannge anh gue i atin klaan nan o wa tô n wa, afin min nyin te i nin é niaan'm bé atin.

¹²É niaan Apollos lie'n, man sree lélé ke o nin é niaan'm bé o amun wun lo, sannge wa kpli'an su mlonmlon ke o ko ityra'n. Tyen nga i klun dyoo oh bah.

Paul nde'n i agualie nin bé liké yôle

¹³Anh nian amun wun kpa, anh lafi Christ su anh dyran kéklé, anh yô man bé wun ke an ti yasua bo amun awlen so.

¹⁴Liké kwlaa nga amunh yôh'n, anh bu amun wiéngu akunndan.

¹⁵An si ke Stéphanas nin i awlôfue mun ye bé ti Christfue klikli Achaïe asa'n su loo, ye Nyanmien mma'm bé lika nianle'n mian bé kpa. Aniaan mun, nh sreh amun kpa ke

¹⁶man amun nyin yi swran nga bé ti ke bé sa'n o nin bé kwlaa nga bé nin bé mian bé nyin di dyunman kunngba'n.

¹⁷Stéphanas, nin Fortunatus, nin Achaïcus bé bale'n yô n fe kpa, afin ke n wuun bé'n, o ti ke man wun amun sa,

¹⁸o man n wla a gua asé, ye amun kusu amun lie'n guaa asé. I so'n ti, anh bu swran nga bé ti ke bé sa'n bé swran.

¹⁹Asie men'n nun asonunfue'm bé usa amun. Aquilas nin Priscille, nin bé awlô lo asonunfue'm bé usa amun lélé, afin é kwlaa é Min'n ti kun.

²⁰É niaan'n kwlaa bé usa amun. Se an wun amun wun'n, anh yô amun wiéngu liké.

²¹Amun liké yôle nde kaan nga lie'n, m bobo m Paul ye n klelio.

²²Se swran kun klô'a é Min'n man Nyanmien bôé sannzan. É Min'n bah!

²³Man é Min Jésus yô amun yé tititi!

²⁴Ke é nin Christ-Jésus é ti swran wunmuan'n ti, n klô amun kwlaa.

2 Corinthevue mun

2 Corinthevue mun 1

Paul kle fluwa nga kô maan Corinthe lo Christvue mun

¹M Paul bo Nyanmien klô ke Christ-Jésus sunman min'n, min nin é niaan Timothée, éh kleh fluwa nga ble amun bo an ti Nyanmien i asonunvue Corinthe lo'n, o nin bé kwlaa bo ba katyi Nyanmien lie Achaïe akpasua wunmuan'n su'n.

²Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Paul laa Nyanmien asé

³É Min Jésus-Christ i Si Nyanmien i kwla ô! O ti é Si, o si aunvue, o ti Nyanmien, o dyran é sin sa'n kwlaa nun.

⁴Sa kwlaa b'o to é su'n, i ye o fonvo yé, o man fonvole kunngba ng'o fa fonvo yé'n, é kusu é fa fonvo wié mun sa kwlaa b'o to bé su'n nun!

⁵Afin ke Christ ti é wun nyrennen ke i bobo wun nyrennen dan sa'n, i kunngba nion, Christ ti Nyanmien fonvo é dan.

⁶Sa ng'o to é su'n, amun ukale nin amun ti nyanle tio, fonvole nga Nyanmien fa fonvo yé'n, amun fonvole tio, o man sa kwlaa ng'o son é nun'n, o son amun nun wié.

⁷É lafi Nyanmien su kpa, afin é si ke, ke amun wun nyrennen wié'n, Nyanmien wa fonvo amun kusu.

⁸Aniaan mun, é klô ke an si kpa ke sa ng'o too é su Asie men'n nun lo'n, o tii é kpa, o man é nyin a tra'an su ke éh fitéh nun bobo.

⁹Nanwle, é bu ke ba sié é ke bé kun é. Sa so'n yôô so nan ya lafi'a é bobo é su, sanngé é lafi Nyanmien b'o tyen swran nga bé wu'n i su.

¹⁰⁻¹¹I ye o déé é nyrennen wié so'n nuon, ye o wa dé é. É wla ô i su ke, se an uka é é sé i ke o dyran é sin'n, oh déh é ékun. O man ke swran sunman bé sre i ke o yô é yé, b'o yô'n, swran sunman kusu béh leh i asé é ti.

Paul katyii i akunndan'n

¹²Sa nga ti ye é di é nuan'n ye: é si é klun lo kpa ke nantile wafa nga é fa nanti men'n nun'n, é nanti i so kpa amun nyrun tra su. É nuan nun ti'a nnyonnyon, Nyanmien man é di nanwle. Nanh swran ti blé ngwlele bo é si'n ti ye man é yô soo, sanngé Nyanmien ye o dyran é sin ye man é yô soo.

¹³⁻¹⁴Nde nga se an kanngaan amunh wunh i wle'n, i tye ye é kle ble amun. N wla ô su ke, é Min Jésus i tyen'n nun amun wa wun sa nga nde an wu'an bé wle kpa'n, bé wle wéiin kpa. Sa so'n yele ke amun wa fa é di amun nuan, ye é kusu éh fah amun di é nuan.

15-16 Ke m buu sa so'n i akunndan'n, laa n waan, ke nh koh Macédoine'n mh bôh nun amun wun lo, ye ke mh bah'n nh sinh amun wun lo ékun, nan ke nh koh Judée'n, an gua min atin klaan. Se n sin amun wun lo kpe nnyon so'n, oh yôh amun fe dan.

17? Ke n waan nh yôh so bo man yôman'n, nuan nun nnyonnyon ye n dilio? ?Sa nga n sé ke nh yôh'n, an bu ke n ken ngben ke swran wié'm bé yô'n sa, bo n kan nde n katyikatyi, nde n sé ke: Een, kpekuun ainman n waan: Tyetye?

18 Ke Nyanmien Kpli di nanwle'n, o man nde nga é kan kléé amun'n, é katyikatyimen.

19 Afin Nyanmien Wa Christ-Jésus bo min nin Sylvain, nin Timothée é ken i nde kléé amun'n, o ti'a nuan nun nnyonnyon difue, o di nanwle.

20 Sa kwlaa nga Nyanmien waan oh yôh'n, Christ ye o kplin suo. I so'n ti, Jésus ti é kusu é yra é nuan sé ke: Mon o yô yé! I so'n nun Nyanmien nyan nyrun.

21 Nyanmien ye o klé é nin amun wéiin kpa ke é nin Christ ya katyi swran wunmuaan, i bobo ye o siéli é ke é yô i lie mlonmlon,

22 o siéé é nzolie, o man i Wawe'n tran é awlen'n nun, o man é si ke wa tra é asé.

23 Sa ti bo n nian oman Corinthe lo kun'n, amun nyrun aunvue tio. Se nenh i so ti'n, man Nyanmien Kpli'n wun min.

24 Nanh ke n sié amun Nyanmien atin'n su tio, afin ke an lafi Christ su'n, an dyran kéklé, sanngé é uka amun é di dyunman nan amun klun dyo.

2 Corinthefue mun 2

1 I so'n ti, m buu i akunndan ke n su ko'a amun wun lo n kô bô'a amun wla kun.

2? Afin se m bô amun bo amun man n klun dyo'n amun wla'n, wan ye o man n klun dyoh ékuon?

3 Sa nga ti ye n klee amun fluwa so'n ye: n klô'a ke se n dyu amun wun lo'n, bé nga bé ye man n klun kô dyo'n bé bô n wla. Afin n lafi amun kwlaa amun su kpa, o man n si ke sa ng'o dyo n klun'n o dyo amun kwlaa amun klun wié.

4

Swran i wun sa yatyi tyele

5 Se swran wié yôô sa wié b'o bô wla'n, o yô'a n ya, amun ye o yôô amun yaa, sanngé ke o yô nan wa yô'a ke n su wla dyole'n, wiénuon nanh amun ngba ye o yôô amun yaa.

6 Fo nga amun nun kpanngban lika an fa tuu swran so'n o dyui.

⁷O man anh yatyi i wun sa tyee, anh yô man i wla gua asé, se wa yô'a so'n, o tyeman nan awlabôe'n wa kuin.

⁸I so'n ti, nh sreh amun ke an yô liké ng'o klé ke an klôé'n.

⁹Ke nh kleh amun fluwa so'n, n waan nh sah amun nian, nan nh wunh i wle, se nde nga n kan kléé amun'n, an fa su ô.

¹⁰Swran nga an yatyi i wun sa'n tye'n, n kusu nh yatyi h tye i wié, afin se n katyii swran wié wun sa tyelii'n, amun ti ye n yatyi tyeli io, o yôô Christ nyrun.

¹¹Se wa yô'a so'n, o tyeman nan Satan wa nyan é, afin é si i nzuen'n.

Paul akunndan sangannin Troas lo

¹²Ke n dyuu Troas lo Christ i dyasin fe bôle'n ti'n, é Min Nyanmien'n maan min atin ke n di dyunman'n kpa,

¹³sannge o nin i so'n ngba, ke man tô'a n niaan Tite le'n, n wla a gua'a asé, nan man sre bé atin man o Macédoine.

Christ man é kwla

¹⁴Nyanmien Kpli kwla ô! Afin ke é nin Christ ya katyi swran wunmuan'n ti, o fa é yi i kwla le'n nglô tititi. Ye o fa é ke é yô man bé si Christ lika'n kwlaa ke liké b'o bon fannin kpa'n sa.

¹⁵Afin é ti ke blofue nzué bo Christ fa man Nyanmien sa, é ti so bé nga bé su fité nun'n nin bé nga bé su mlin'n bé nyrun.

¹⁶Bé nga bé su mlin'n bé lie'n o ti ke duwle kpukpuwa sa, o kun swran, ye bé nga bé su fité nun'n bé lie'n o ti liké kpa, o man bé nyan nguan. ?Wan ye o kwla di i so dyunman nion?

¹⁷É ti'a ke swran wié'm bo bé yô Nyanmien nde'n ke bé nga bé yô ninngé sukusuku'n bé ate'n bé lie'n sa. Sannge ke Nyanmien sunmaan é, bo i nyin ta é, bo é nin Christ é ti swran wunmuan'n, o man é ken i nde'n nanwle su.

2 Corinthefue mun 3

Sa ufle nga Nyanmien waan oh yôh'n i dyunman difue

¹?Nde nga é ken le'n o klé ke é bobo é dunman ye é kundee ékuon? ?É kundee fluwa b'o kan é wun nde klé amun ke swran wié'm bé yô'n sa? ?Ye kusu, é kundee i so fluwa amun sa nun?

²Amun bobo ye an ti é fluwa nion, bé klelii é awlen'n nun, swran'n kwlaa bé sii, bé kanngan.

³Bé wun ke an ti fluwa bo Christ kle fa sunmaan é. Wa fa'a crayon a klemen yebue paplapa wié su, sannge o fa Anannganman Nyanmien Wawe'n ye o fa klee swran'm bé awlen'n nuon.

- ⁴É wla bo Christ ti é fa gue Nyanmien su'n, i ti ye é ken i soo.
- ⁵Nanh ke é kwla sa wié yô b'o man é bu é wun ke é bobo é kwla yô liké wiéo. Sannge sa nga é yô bé'n, Nyanmien ye man é yôo.
- ⁶I kunngba'n ye man é kwla di sa ufle nga i waan oh yôh man swran'n i dyunman nion. O ti'a mmla bo bé klelio, sannge o ti Nyanmien Wawe'n lie. Afin mmla nga bé kleli'n o man swran wu, sannge Nyanmien Wawe'n lie'n o man swran nyan nuan.
- ⁷Mmla nga bé klelee yebue'n su'n o man swran wu, sannge i nun nga Nyanmien fah man'n, bé wuun i bobo nyannyannyan. O ti liké b'o wié, sannge o man Moïse nyrun'n yô nyannyannyan lélélé o man Israëlfue'm bé kwla nie'en i nyrun tye'a su. Se i bale'n nun o yô so'n,
- ⁸Nyanmien Wawe'n lie'n tre fatifati!
- ⁹Se liké nga bé yôo o man bé bu swran fo'n, o le nyrun dan so'n, liké nga kusu bo bé yôo o man Nyanmien bu swran swran kpa'n, o le nyrun tre fatifati.
- ¹⁰Afin liké nga laa o le nyrun dan so'n, sien'n o le'a nyrun kun, nga b'o le nyrun tre kpa'n ti.
- ¹¹Se liké ng'o tyeman'n o nyaan nyrun dan so'n, nga b'oh kah le mlonmlon'n o le nyrun tre fatifati.
- ¹²É wla'n bo é fa gue i su ke nga sa'n ti ye man é kan nde so'n wéinwéin nion.
- ¹³É lie'n, é yô'a ke Moïse lie'n sa. O fa tannin kete i nyrun ke nanh man Israëlfue'm bé nien i nyrun'n i nyannyannyan b'o tyeman'n b'o su wié'n lélé.
- ¹⁴Sannge Nyanmien man ba kwla wu'an sa fi wle. O man lélé nde, ke bé kunngan sa laa nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n i fluwa'n nun'n, tannin kunngba so'n b'o man bé wu'an sa wle'n o te ô le. Afin san bé nga bé nin Christ ba katyi swran wunmuan'n bé lie'n ye wa yio.
- ¹⁵Lélé nde, ke bé kangnan Moïse fluwa'n nun'n, tannin so'n man bé wu'an sa wle.
- ¹⁶Sannge bé kléé Nyanmien Nde'n nun ke: «Se swran kun i nyin katyi é Min'n i wun'n, o yi tannin so'n.»
- ¹⁷É Min nga bé ken i nde wa'n yele Nyanmien Wawe'n, ye lika kwlaa nga é Min'n i Wawe'n wô le'n, bé di aladyé.
- ¹⁸É kwlaa nga Nyanmien a yi é nyrun tannin ng'o kata é nyrun'n, é wun wafa kwlaa nga é Min'n i dan'n ti'n ke niannun nun sa. É katyi ke i wafa nga é fa wuin'n sa tititi lélélé éh feh kpa. É Min'n i Wawe'n ye man é yô soo.

2 Corinthefue mun 4

Liké kpakpa b'o ô se nun'n

- ¹Nyanmien i aunnvue b'o si é b'o fa é wlaa dyunman nga nun'n ti, é sa sin bubu'a é.
- ²É wla liké nga bé yô nyannzuen ti bé fiafia su'n bé asé, é yô'a liké gblegble nun, é sannga'an Nyanmien nde'n, sanngé ke é kan nde wéinwéin Nyanmien nyrun'n, o man swran'n kwlaa bé wun é wafa nga é ti'n.
- ³Se é dyasin fe nga é kan'n o te ô bui bô'n, wuun bé nga bé su mlin'n bé nyrun ye o te ô bui bôo.
- ⁴Bé lie'n bé lafi'a su yele ke men nga i min'n o satyii bé akunndan'n, nan ba wu'an Christ b'o fa Nyanmien Kpli'n i wafa kwlaa ng'o ti'n i dyasin fe'n i wle.
- ⁵É ka'an é bobo é wun nde, Christ-Jésus b'o ti é Min'n i nde ye é kaan, i ti é ti amun akua.
- ⁶Nyanmien b'o séé ke: Man lika'n kpadya'n, i kunngba'n ye man é wun sa wle wéiion. O man ke é nian Christ'n é wun wafa kwlaa nga Nyanmien Kpli'n ti'n, afin i ye man é sii io.
- ⁷É bo é le Nyanmien ninngé kpakpa so mun'n, é ti ke se sa, o man bé wun i wle ke é kwla yô'a liké fi, sanngé Nyanmien Kpli'n ye o yô sa'n kwlaaa.
- ⁸É wun nyrennen wafawafa'n kwlaa, sanngé é nyan é ti, é akunndan sanngan, sanngé é wla bôman,
- ⁹bé su é su, sanngé Nyanmien yatyi'a é, bé te é asé, sanngé bé kwla'a é.
- ¹⁰Ke o yô nan ba wun ke ya nyan nguan kunngba nga Jésus le'n wié'n, tyen kwlaa nyrennen kunngba nga Jésus wunniin b'o fa wuli'n, é wun wié.
- ¹¹Ke o yô nan ba wun ke é bo é ti wié'n i nnen'n ya nyan nguan kunngba nga Jésus le'n wié'n, é dyran wié'n i nuan Jésus ti lélé éh fah wu.
- ¹²É lie'n, wié'n su é su tititi, sanngé amun lie'n, an le nguan.
- ¹³Bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «N lafi Nyanmien su, i ti ye man n kannion.» É kusu, ke é le awlen kunngba so'n bo é fa lafi i su'n, i so'n ti ye é kaan.
- ¹⁴É si ke Nyanmien b'o tyeen é Min Jésus'n o wa tyen é wié ke o tyeen Jésus'n sa, ye oh fah é nin amun éh kôh yie i nyrun lo.
- ¹⁵Amun yé yôle ti ye sa so'n kwlaa yôô soo, o man ke Nyanmien yô kpanngban bo bé nuan uka su titi'n bé yé dan'n, o man swran so'm bé kusu bé wa le i asé, béh bôh i dunman.

Sa nga bé bo bé lafi Nyanmien su'n bé yô'n

- ¹⁶I so'n ti, é sa sin bubu'a é. Kannze é wunnen ng'o ô ye'n o satyi'n, liké nga bo man bé fle min swran'n, tyen kwlaa Nyanmien bôé monnen.

¹⁷Nyrennen kaan nga é wuin ye'n o man éh nyanh tranwle kpa nyanmien su lo, é su dyaô'a nun le.

¹⁸Nanh ninngé nga bé wun bé'n bé akunndan ye é buo, nga bé wu'an bé'n, bé akunndan ye é buo, afin ninngé nga bé wun bé'n, bé tyeman, sanngé nga bé wu'an bé'n, bé tye bé satyi'a lé.

2 Corinthefue mun 5

¹Afin é si ke é wunnen ng'o ô ye'n o ti ke kpata sa. Se o satyi'n, Nyanmien manh é tranwle ufle nyanmien su lo b'o ti'a swran sa nuan, o su satyi'a lé.

²Ôle nga é ô ye'n, é ôtô, afin é wla lô é nyanmien su lo tranwle'n b'o wa yô ke kôndrô bo bé fa kla kun su'n sa.

³Ke é kô kle so'n, é wun su yô'a kplen.

⁴Ke é te ô kpata nga bô'n, ôtôle'n kun é, nanh ke é wunnen ng'o ô ye'n é klô ke é kpa gue ke kôndrô saa, sanngé ufle ye é kônvi ô su ke éh fah kla suo, nan ananganman nuan'n wa katyi kwlaa ng'o ti wié'n i nnen'n.

⁵Nyanmien ye o siéé é ke é agualie'n o gua é soo, ye o fe i Wawe'n maan é b'o klé é ke é agualie'n o wa gua é kpa so.

⁶I so'n ti, é wla gua asé tititi. É si ke ke é te ô wa bo é wunnen'n te yô ke é awlô bo é tran nun sa'n, é nin é Min'n i awlô'n wali.

⁷É wunmen, sanngé i su bo é lafi'n ti, é ko é nyrun.

⁸Ke é wla gua asé ke nga sa'n, o man se é dyaô wa é kô tran é Min'n i awlô lo'n, o ti kpa.

⁹O man se é tran wa ô, se é ko ô, é mian é nyin ke liké kwlaa nga é yô'n, o yô é Min'n i fe.

¹⁰Afin wafa kwlaa nga é ti'n, béh fah é ko Christ dyasu, nan swran kun ke o ô wa'n i liké ng'o yôli'n, se o ti kpa ô, se o ti te ô, o nyen i nuan liké.

Christ a siésié é nin Nyanmien é afien

¹¹Ke é si ke é Min'n yô srô'n, é kan nde wéiin klé swran mun nan bé katyi. Nyanmien si é kpa, ye é bu i ke amun kusu an si min kpa.

¹²É ka'an é bobo é wun nde klé'a amun kun, sanngé é yô sa b'o man an fa é di tutré, nan amuan fa klé bé nga bé nian swran nyrun bo bé nienmen i nzuen'n.

¹³Se é fa swran bo ba non blolo nzan'n, Nyanmien ti ye é ti soo, sanngé se é ti swran nyin klôunfue'n, amun ti ye é ti soo.

¹⁴Sa kwlaa nga é yô'n, é yôé klôle bo Christ fa klô swran'n ti. É si ke se swran kun wuu swran'n kwlaa bé ti'n, wuun bé ngba ye bé wulio.

15O wuu bé ngba bé ti, i so'n ti, ôle nga bé ô le'n, nanh bé bobo bé ôle ye bé wôo, sannge swran ng'o wuli b'o tyennin bé ti'n, i dunman nun ye bé wôo.

16O man ke o fin nde'n, é bu'a swran'm bé akunndan ke swran'm bé fa bu akunndan'n sa kun. Se laa é bu Christ so bobo'n, sien'n é bu'e so kun.

17Se swran kun nin Christ bé katyi swran wunmuan'n wuun Nyanmien wa bôé ufle, i akunndan'n nin i nzuen laa'n wa wié, i akunndan'n nin i nzuen'n kwlaa a katyi.

18I kwlaa so'n fin Nyanmien b'o fa Christ siésiéé é nin i é afien'n, b'o fa swran nin i bé afien siésiéle dyunman'n maan yé'n.

19Nyanmien nin Christ bé swran kun bo bé ti'n ti, wa nia'an sa nga swran'm bé yôli'n ti, o yôli man menmenfue'n kwlaa bé nin i bé afien a se. Ye o fa afien siésiéle nde so'n wlaa é sa nun.

20O man é ti Christ i dya nun dyranfue, Nyanmien bobo fa nde ng'o klô ke oh kanh klé amun'n, wla é nuan, o man éh sreh amun Christ dunman nun, man Nyanmien siésié amun nin i bobo amun afien.

21Ke o kô yô nan é nin Christ ya katyi swran wunmuan nan ya yô swran kpa Nyanmien nyrun'n ti, o man Christ b'o wa yô'a sa te fi lé'n o dyraan é sa te'n i nuan.

2 Corinthefue mun 6

1I so'n ti, é bo é nin Nyanmien é di dyunman kun'n, éh sreh amun, nanh man yé nga Nyanmien yôô amun'n o yô ngben,

2afin i waan «Ble ng'o ti kpa'n n tili nde nga a kannin'n, Ye tyen bo n déé swran'm bé ti'n, n dyrannin o sin.» Anh nian, ble nga é ô nun ye'n, i ye o ti ble kpa nion, o ti bé ti nyanle tyen.

3É klô'a ke swran fi kan é dyunman'n i wun nde, i so'n ti, é yô'a sa fi b'o satyi swran ti nuon.

4Sannge sa kwlaa nun é fa é wun klé ke é ti Nyanmien dyunman difue. Se afe ô é su ô, se é sa mian ô, se é wun nyrennen ô, sa so'n kwlaa nun, é tra é awlen.

5Bé bô é, bé wla é bisua, bé dyaô é wun, é di dyunman kéklééklé, é lafiman, é di'a liké.

6Sa ng'o klé ke é ti Nyanmien dyunman difue'n bé ye, é yô'a sa sukuuku, é wun sa wle, é blu sa'm bé su, é klun ti ufué, Nyanmien Wawe'n sié é, é klô'a Nyanmien nin swran é nuan bui su,

7é kan nde b'o ti nanwle, sa nga é yô'n é yôé Nyanmien fanngan nun. Nanwle dile'n ye o ti é ale liké bo é fa kun ale ye é fa kpli é tio.

⁸Tyen'n wié bé bu é swran, tyen'n wié bé gua é nyin asé, tyen'n wié bé bô é dunman te, tyen'n wié bé bô é dunman kpa. Bé bu é gblefue, sanngé é di nanwle,

⁹bé bu é ke swran bo bé si'e sa, sanngé bé si é kpa, bé bu é ke é su wu, sanngé nian, é ye é te ô ye'n, bé klé é nyrennen, sanngé bé ku'an é.

¹⁰Bé bô é wla, sanngé é klun dyo titi, bé bu é yalefue, sanngé é yô man swran kpanngban bé nyan bé wun, bé bu é ke é le'a liké fi, sanngé ninngé'n kwlaa ti sin yia é.

¹¹Corinthefue mun, ya fia'a nde fi su amun wun, amun nde lô é kpa.

¹²O man se é nin amun di'a kpa'n, o fi'an é, o fin amun.

¹³I so'n ti, nh canh nde klé amun ke n klun ba sa, anh bu é akunndan ke é fa bu amun'n sa, man é nde lô amun kpa!

Nanh amun nin bé nga bé lafi'a Christ su'n san nun

¹⁴Nanh amun nin bé nga bé lafi'a Christ su, bo amun nzuen'n seman'n, an san nun. ?Nzu anuanse ye swran kpa nin swran te'n bé dio? ?Wia'n nin aôsin'n bé kwla tran lika wle?

¹⁵?Christ nin mmusu'm bé si Satan'n bé nuan se? ?Swran ng'o lafi Christ su'n nin swran ng'o lafi'e i su'n bé akunndan'n ti kun?

¹⁶?Bé kwla fa sua kun yô Nyanmien nin amuen'm bé sua? Afin é ti Anannganman Nyanmien'n i sua, afin Nyanmien bobo waan: «Min nin bé éh tranh, éh sanh nun, Nh yôh bé Nyanmien, ye bé kusu béh yôh n swran.»

¹⁷I so'n ti, «É Min Nyanmien séé ke: Anh dyaô bé nun, Nanh an fa amun wun mantan bé, Nanh an kan fien. Ye nh soh amun nun,

¹⁸Nh yôh amun si, Ye amun kusu amunh yôh n wa yasua nin n wa bla. Ke é Min Nyanmien Kpli'n sé soo.»

2 Corinthefue mun 7

¹N swran kpa mun, sa kwlaa nga Nyanmien séé ke oh yôh bé so'n ti, man é wla sa kwlaa ng'o satyi swran'n nin akunndan tete'n kwlaa bé asé. Se é waan é srô Nyanmien'n, man é nian é wun kpa ke nanh man sa kaan sa tran é nin i é afien.

Paul klun b'o dyoli'n

²Man é nde lô amun kpa! Ya yô'a swran fi te, ya satyi'a swran fi, ya di'a swran fi ndrunmun.

³Nanh amun dunman satyile ti ye n ken soo, afin n dun mmua séé ke klôle bo n klôle amun'n ti, se amunh wuh ô, se amunh nyanh nguan ô, é nin amuon.

⁴N wla ô amun su kpa, n fa amun di n nuan kpa. Sa kwlaa ng'o to é su'n, Nyanmien tyityi n wla, n klun dyo dan.

⁵Afin ke é dyuu Macédoine lo'n, ya nya'an aladyé bo kaan sa, sa kéklééklé'n kwlaa sin yia é. Ndengan'n dyin é wun, sre kun é.

⁶Sannge Nyanmien b'o tyityi bé bo bé wla bô'n bé wla'n, o man ke Tite bali'n, o wa gua é awlen su nzué.

⁷Nenh i bale'n ngunmin ye o gua é awlen su nzuéo, sannge ke o kan fonvole wafa nga an fa fonvolii'n i nde'n, o man é wla gua asé dan. I Waan an dé min aulie kpa, an wô ngôkôe nun, an dyin n sin, o man n klun dyo dan kpa sien'n.

⁸Se fluwa nga n klee amun'n i nun nde'n bôô amun wla'n, o yô'a n ya. Ke n wuun ke o bô amun wla kaan'n, o yô n ya,

⁹sannge sien'n, n klun dyo, nanh amun ya b'o yô amun'n tio, sannge ya b'o yôô amun b'o man an katyii amun nzuen'n, i ti ye n klun dyoo. Amun ngôkôe so'n nun an yô sa ng'o yô Nyanmien fe'n, o man sa nga é yôli amun'n, wa yô'a te.

¹⁰Afin kôkôle nga Nyanmien man swran kôkô'n i agualie yele nzuen katyile b'o man swran nyen i ti'n, i so lie'n yô'a ya. Sannge klo swran kôkôle lie'n i agualie yele wié.

¹¹Anh nian amun ngôkôe'n b'o yô Nyanmien fe'n ke i agualie ti kpa. O man an nian amun wun su kpa, an kpli amun ti, an fa ya sa te'n ti, an srô Nyanmien, an dé min aulie kpa, an dyran n sin, an tu swran ng'o yô sa'n i fo kpa! Sa so'n kwlaa nun é wun ke amun wun sa so'n wa wié.

¹²Nanh swran ng'o yôô sa so'n o nin swran nga bé yôli sa so'n, bé ti ye n klee fluwa so nion. Sannge ke o kô yô nan amuan wun ke é nde lô amun kpa Nyanmien nyrun'n, i ti ye n klelio.

¹³I so'n ti, é wla gua asé. Nanh ke é wla'n ngunmin ye o gua aséo, sannge ke é wun ke Tite klun dyo dan, bo amun ti i awlen'n to nzué nun'n, o man é klun dyo dan kpa ékun.

¹⁴N fa amun di n nuan kléé Tite, ye an kusu amuan gua'a min nyin asé. Ke nde kwlaa nga n kan kléé amun'n ti nanwle'n, i kunngba'n n nuan bo n fa amun di klélii'n i kusu ti nanwle.

¹⁵Ke o bu i swran bo an bulii'n, o nin amun wun b'o bli amun bo an so i nun'n, o nin amun nyin b'o yii'n i akunndan'n, o man o klô amun sa dan kpa.

¹⁶Ke bo sa'n kwlaa nun n kwla fa n wla gua amun su'n, o man n klun ti dyowa.

2 Corinthefue mun 8

Bé klun-ufué su liké manle

- ¹Aniaan mun, é klô ke an si yé dan nga Nyanmien man Macédoine lo asonunfue'm bé yôli'n.
- ²Sa ng'o toli lofue'm bé su'n o man bé wuun nyrennen kpa. Bé ti yalefue, sanngé bé klun b'o dyo dan'n ti, bé yô aklunyé kpa.
- ³Nanwle, n wun i ke liké nga bé sa dyu su'n bé mannin, bé man tra su bobo bé klun-ufué su.
- ⁴Bé bobo bé sree é kpa ke é yatyi man nennen nga béh kôh di Nyanmien i swran mun Judée lo'n man bé di wié.
- ⁵Nga bo é bu i ke béh yôh'n, bé yô tra su, afin bé dun mmua fa bé wun maan é Min'n, i sin bé fa bé wun maan é kusu, i so'n ti Nyanmien klun su.
- ⁶O man é sree Tite b'o bôh dyunman so'n bô amun wun lo'n, ke o kô uka amun nan an guagua nennen dile so'n bô.
- ⁷Liké kpakpa'n kwlaa ti a sin a yia amun, an lafi Christ su kpa, an si idyo, an wun sa wle, an le awlen sa'n kwlaa nun, an klô é dan. N klô ke an yô aklunyéfue dan kusu.
- ⁸N kan swran wié'm bé awlen bo bé le'n i nde klé amun, nanh amun mianle ti ye n kaan, sanngé n klô ke nh wunh i wle se an klô Nyanmien nin swran sakpa ô.
- ⁹Afin an si yé dan nga é Min Jésus-Christ yôli yé'n. I b'o ti anyanbéunfue'n o katyii i wun yalefue amun ti, nan i yale so'n nun an katyi anyanbéunfue.
- ¹⁰Anh nian min akunndan bo m bui sa so'n su'n ye, se an sa liké nga bo an bôh i yôle bô afue b'o sin lo'n su'n, o ti kpa, afin amun ye an dun mmua buu nennen so'n i dile akunndaan.
- ¹¹I so'n ti, anh guegue i bô sien'n! Akunndan nga b'o man amun waan amunh yôh'n, anh bu akunndan kunngba so'n anh yô nga amun sa dyu su'n.
- ¹²Afin se swran kun bobo klun su i waan oh manh Nyanmien liké'n, liké nga i sa dyu su b'o fa men'n, o so nun, o mia'an swran ke o men liké b'o lemen'n.
- ¹³Nanh ke an fa amun sa nun ninngé'n kwlaa man swran wié mun nan an di i sin yaleo, sanngé man amun sa nun ninngé'm bé se.
- ¹⁴Amun lie'n, ke é sé ye'n, amun sa nun yô fe, i so'n ti, se amun waan amunh tih bé nga bé sa mian'n bé wun nyanman nun'n, an kwle i yô. Amun kusu se tyen wié amun sa mian bo bé kusu bé sa nun yô fe'n, béh tih amun wun nyanman nun. Ke o kô yô so'n, wuun amun sa nun ninngé'm ba se.
- ¹⁵Afin Nyanmien Nde nga bé kleli'n bé klee ke: «Swran ng'o isa kpanngban'n, o nya'an wié tra'a su, ye swran ng'o isa kaan'n, i sa mianman.»

Tite nin i wiéngu mun

- 16**Nyanmien Kpli kwla ô! Afin o man amun nde lô Tite kusu.
- 17**Liké nga é sree ke o yô'n o kpliin su, ye kusu amun nde b'o lôé dan'n ti, i bobo klun su o oo amun wun lo.
- 18**É sunmen i nin é niaan nga i dyasin fe bôle'n ti, bé bô i dunman asonun'n kwlaa nun'n.
- 19**Ye kusu asonun'm bé yii ke o kô sunman é. Ke é nin i é fa nennen liké so'n kô man'n, éh yôh nan é Min'n nyan nyrun, ye amunh wunh ke bé lika nianle'n wô é klun sakpa.
- 20**É klô'a ke é dunman satyi dyunman nga é fa sika dan so'n di'n su.
- 21**Nanh liké nga é Min'n i nyrun o ti nanwle'n i ngunmin ye é yôo, sanngé é yô ng'o ti nanwle swran'm bé nyrun'n kusu wié.
- 22**É sunmaan bé nin é niaan bo é niennin sa sunman nun lélé, é wuun ke swran'm bé lika nianle'n lôé kpa'n. Ye i wla b'o ô amun su'n ti, bé lika nianle'n lôé kpa tra laa'n.
- 23**Tite lie'n, o ti n wiéngu bo é nin i é di dyunman man amun, sanngé é niaan ng'o nin bé ko'n bé lie'n, asonun mun ye bé sunmaan béo. Bé man Christ nyan nyrun.
- 24**Anh yô bé man asonun'm bé wun ke an klô swran, ye bé si kpa ke é nuan bo é fa amun di klé bé'n é di'e ngben.

2 Corinthefue mun 9

Christfue'm bé lika nianle

- 1**M bô'a ye n kle'a Nyanmien i swran'm bo bé ô Judée lo'n bé lika nianle'n nde'n i wun fluwa ma'an amun.
- 2**N si amun aklunyé dan'n b'o man n fa amun di n nuan klé Macédoinefue mun'n, n séé bé ke, afue sin ye Achaïefue'm bé buu i akunndan ke béh yôh sa so nion. Amun akunndan so'n man bé kpanngban lika bé waan béh yôh wié.
- 3**Ke o kô yô nan é nuan bo é fa sa nga an yô'n di'n, wa yô'a ngben'n ti ye n sunmaan é niaan so mun amun wun loo. Ke béh dyuh lo'n, man bé wun ke liké nga n ken i nde kléli bé'n amuan wié i yô.
- 4**Se amuan yô'e i so'n, se Macédoinefue'm bé wié'm bé ba n sunmanle'n nan liké nga é lafi amun su kpa ke amunh yôh'n, amuan wié'e i yô'n, wuun amuan gua é nyin asé, ye amun lie sion.
- 5**I so'n ti, m buu akunndan ke se n sre é niaan mun nan bé dun mmua n nyrun bé kô tiantian ninngé so'n bo amun waan amunh fah di nennen'n i nuan'n nan man dyu lo'n, o ti kpa. I so'n nun, o su yô'a ke amun sa ti tankaan, sanngé an yôé nennen su sakpa.

⁶An si ke swran ng'o di fié kaan'n, i su liké ng'o nyen'n ti kaan, ye swran ng'o di fié dan'n o nyan liké kpanngban.

⁷Man swran kun i liké ng'o bu i akunndan ke se o maan o ti kpa'n, o fa man, nanh mon o yô klunngbo su nin mianle su, afin swran ng'o man Nyanmien liké i klun-ufué su'n, i klun dyo i wun.

⁸Nyanmien kwla man amun liké kpakpa'n kwlaa lélé bé ti sinh yia amun. O man tyen kwlaa amunh nyanh liké kwlaa ng'o mian amun sa'n, ye amunh nyanh wié kpanngban amunh fah yô aklunyé,

⁹afin Nyanmien Nde nga bé kleli'n bé klee ke: «O fee i sa nun ninngé tyetye yalefue mun, O su yatyi'e i aklunyé'n mlonmlon.»

¹⁰Nyanmien bo «O man awié guafue'n i awié b'o gua'n, B'o man swran nuan nun alie'n,» i kunngba'n oh manh amun liké nga amunh fah yô aklunyé'n, o man oh yôh kpanngban, ye i agualie'n oh guah amun kpa.

¹¹Nyanmien manh amun liké'n kwlaa bo amunh fah yô aklunyé titi, ye amun nenen nga amun di bo éh fah kô man bé'n, o man béh lah Nyanmien asé.

¹²Afin Nyanmien i swran'm bé lika nianle so'n, nanh ke bé wun nyanman nun tile ngunmin tio, sanngé o man Nyanmien asénna'n oh yôh dan.

¹³Ke an nian bé like so'n, o klé ke an fa Christ dyasin fe'n bo an sé ke an lafi su'n i su kpa. Ke swran kpanngban bé wun i so'n o nin yé dan nga an yô bé nin swran wié mun'n, o man béh bôh Nyanmien dunman.

¹⁴Ye aklunyé dan nga Nyanmien man an yô'n ti béh buh amun akunndan kpa, ye béh yrah bé nuan ke Nyanmien dyran amun sin.

¹⁵Nyanmien b'o man é liké dan b'o le'a wunsu'n, i kwla ô!

2 Corinthefue mun 10

Paul i dyunman'n i wun nde'n nun yiyile

¹M bobo m Paul m ma sre amun liké kun. Bé sé ke, ke n wô amun nyrun lo'n, n ti wetee kpé nun, sanngé ke n nu'an lo'n, nde nga n kan klé amun'n, n ken yasua su. Christ b'o ti weteefue b'o ti swran kpa'n i dunman nun

²nh sreh amun ke, se n dyu amun wun lo'n, nanh an mian min man n yi n yasua'n nglô klé amun, afin se n dyu lo'n, nh yih n yasua'n nglô klé bé nga bé waan é nzuen'n ti swran nzuen'n.

³Kannze é ti swran'n, ale nga é kun'n, é ku'en ke swran'm bé kun'n sa.

⁴Afin liké nga é fa kun ale'n, bé fi'an swran, bé fin Nyanmien Kpli'n, o man bé kwla bu awa ngblingbli mun. É bu bé kwlaa nga bé akunndan'n ti te'n bé bué,

⁵ye liké kwlaa nga b'o man swran'm bé si'a Nyanmien'n é satyi bé, é yô man swran'n kwlaa, se bé akunndan'n ti se ti se ô bé yatyi bé akunndan so'n bé nyin yi Christ.

⁶Se é wun ke amun nyin yi Christ sakpa'n, se nyin kékléfue wié ô le bo i nyin yimen'n, éh tuh i fo.

⁷Liké nga an wun bé'n ye an niaan! Se swran wié bu i klun lo ke o ti Christ lie'n, mon o bu i kusu ke, ke o ti Christ lie'n, é kusu é ti i lie wié.

⁸É Min'n wa sié'a é ke é satyi amun, sanngé ke é yô man an yô swran. Se n fa sa so'n di n nuan dan'n, nyannzuen su ku'an min.

⁹Fluwa nga n kle bé ble amun'n, nanh an bu i ke amun sre wlale ti ye n kle béo.

¹⁰Bé waan, n fluwa'n nun nde'm bé ti dandan bé yô ya, sanngé ke bé wun m bobo'n n ti'a liké fi, ye ke n idyo'n, n yô annvo.

¹¹Swran ng'o sé so'n, mon o si wéiin ke sa kwlaa nga é kle é fluwa'n nun'n, se é dyu lo'n éh yôh.

¹²Bé bo bé kunnde bé bobo bé dunman'n, é su fa'a é wun wla'a bé nun, ye é su fa'a é wun sunnzu'an bé mlonmlon. Afin ke bé fa sa nga bé bobo bé bu i ke o ti kpa'n sunnzun bé wun'n, bo bé fa bé wun sunnzun bé wiéngu'n, bé ti sinnzin.

¹³É lie'n, Nyanmien kléé é dyunman nga é di'n o nin i dyuwle, an wô nun wié. Ke éh dih é nuan'n é fa'a liké ng'o nu'an é dyunman lie'n nun'n di'a é nuan.

¹⁴Ke é fa Christ i dyasin fe'n woo amun wun lo'n, i so'n klé'a ke é tra é dyunman'n i dyuwle'n su, afin an wô nun wié.

¹⁵É tra'a é dyunman'n i dyuwle'n su, é fa'a swran wié dyunman'n di'a é nuan. Sanngé é wla ô su kpa ke se an lafi Nyanmien su kpa'n, dyunman ng'o klé é ke é di amun afien'n, oh yôh kpa dan.

¹⁶O man é kwlaa bô dyasin fe'n akpasuaakpasua nga bé ô amun sin lo'n bé su, e su fa'a swran wié'm bé dyunman nga ba dun mmua yôé bé dyunman i dyuwle lie'n nun'n di'a é nuan.

¹⁷Afin bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «Swran nga i waan oh dih i nuan'n, mon o fa é Min Nyanmien'n di i nuan.»

¹⁸Afin nanwle, swran ng'o sé i bobo wun ke o ti kpa'n, nenh i ye o ti kpa nion, san swran nga é Min'n bobo sé ke o ti kpa'n, i ye o ti kpa.

2 Corinthefue mun 11

Paul nin bé nga bé ton bé wun suen ke Christ sunmaan bé'n

¹Se n yô sinnzin kan'n, nan se an blu su'n, o yô n fe. Anh yatyi, anh blu su.

- ²Amun ti n dyran Nyanmien nuan n si kwla, yele ke an ti ke talua kun b'o nian si'a bian sa bo n tra amun asé maan yasua kun, swran so'n yele Christ.
- ³Sre kun min ke bé wa satyi amun ti nun, o man an su fa'a amun wla'n kwlaa gue'e Christ su kun, ke wuô i gble'n ti o laka Ève b'o nyenniin'n sa.
- ⁴Afin swran wié'm bé ba amun wun lo bé kan Jésus ufle b'o nin nga é ken i nde'n ti'a kun'n i nde, o man an su fa akunndan ufle nin dyasin fe ufle b'o nin nga an faa su laa'n ti'a kun'n su. N wun ke an sié amun su bé nde'n su kpa.
- ⁵Amun swran kpakpa bo an bu bé ke Nyanmien ye o sunmaan bé'n, min nyrun bé ti'a kpa tra'a min mlonmlon.
- ⁶Kannze n si'a idyo kpa'n, sange sa wle wunle lie'n, n wun i wle, afin titi sa kwlaa bo n kan'n, an wun bé wle.
- ⁷Ke o kô yô nan amuan yô kpa'n ti, man bu'a min wun liké fi, ke m bô dyasin fe'n kléé amun'n, man dé'a amun liké fi. ?Ke n yô so'n, sa te ye n yôlio?
- ⁸Kale bo asonun wié'm bé tuua min bo n fa di dyunman man amun'n, o ti ke sika bo m mian bé n déli sa.
- ⁹Ke n wô amun wun lo bo n sa miannin'n, man mia'an swran fi, yele ke é niaan nga bé fin Macédoine bali'n, bé man min liké kwlaa ng'o mian min'n. N sasa min wun kpa ke nanh man m mian swran fi, nh sasah min wun so titi.
- ¹⁰Christ nanwle b'o di bo n fa su'n ti, Achaïe men wunmuan'n nun swran fi kwla sé'a n ke, nanh n di n nuan.
- ¹¹?An bu i ke n klô'a amun ti ye n sé soo? Nyanmien si ke n klô amun.
- ¹²Liké kwlaa nga n yô'n, nh yôéh so titi, nan nh fah gua bé nga bé kunnde ke swran'm bé bu ke bé nin é se'n bé nyin asé.
- ¹³Swran so'm bé ton bé wun suen ke Nyanmien ye o sunmaan béo, bé ti gblefue ye bé yô bé wun ke Christ ye o sunmaan béo.
- ¹⁴O ti'a abônuan, afin Satan bobo katyi i wun ke ange b'o di nanwle sa.
- ¹⁵O man se i dyunman difue'm bé yô bé wun ke bé nga bé dyunman yele nanwle'n i kléle'n bé lie'n sa'n, wun ba fe'e i asé. Bé agualie'n oh yôh ke bé dyunman'n sa.

Nyrennen nga Paul wunniin'n

- ¹⁶Nh kanh nde kunngba'n ékun, nanh man swran fi bu min sinnglinfue. Se kusu an bu n so'n, anh blu n sinnzin'n su, man n kusu n di n nuan kan.
- ¹⁷Nde nga nh kenh i ye'n, nanh é Min'n i lie'n suo, sange ke n kan nde nuan dile su so'n, n ken ke sinnglinfue sa.

- 18Ke swran kpanngban bé fa bé wafa nga bé ti'n bé fa di bé nuan'n, n kusu nh fah n lie'n di n nuan wié.
- 19Amun bo an ti ngwlelefue'n amun nin sinnglinfue mun si tran!
- 20An kplin su man bé fa amun katyi bé akua, bé fa amun di, bé di amun luflé, bé tu bé wun gua amun wun, bé kpatyi amun nyrun!
- 21I kanle yô n nyannzuen, afin é yô é wun ke swran b'o le'a nyrun sa. Sannge se swran kwla fa liké wié di i nuan'n, n kusu n kwla di n nuan wié. Ke n ken i so'n, n ken ke sinnglinfue sa.
- 22Se bé ti Hébreu'n, n kusu n ti wié, se bé ti Israëlfue'n, n kusu n ti wié, se bé fin Abraham ôsu'n nun'n, n kusu n fin nun wié.
- 23Se bé ti Christ dyunman difue'n, n kusu n ti i dyunman difue wié dan, n ken ke man dyinmin sa, n di dyunman tra bé, bé wla m bisua tra bé, bé bô min tra su. Tyen kwlaa n wô wié'n nuan,
- 24Juif'm bé bôô min ngblé nuan ablasan-nin-ngwlan so fa nnun,
- 25bé finfiin min yebue kpe kun, ye Romefue'm bé bôô min nin nyantiaan kpe nsan. Alié'n satyii m bô kpe nsan, n dii nzué'n nun tyen ba kun.
- 26Ke nh wlanh titi'n, liké nga ti ye n sé ke n dyin wié'n i nuan'n ye, akpelie tete'm bo n kpe bé su'n, nin kôdiawiefue'm bo n to bé nun'n, nin sa nga Juif nin Grec nin bé bo bé ton bé wun suen ke bé ti é niaan'n bé yô min'n. Se klo su ô, bô nun ô, dyénnié'n su ô, n dyin wié'n nuan.
- 27N di dyunman tete, n fe, n ta'a lafi, awé nin nzué wé'n kun min, n ta'a liké di, ayre'n kun min, m mian trale wun.
- 28Sa nga'm bé lie'n, m bô'a su di'a dyole, sannge sa ng'o mian n sa tyinndyin titi'n ye le asonun'n kwlaa bé lika nianle'n!
- 29Se swran kun le'a wunmien'n, n kusu n wun ke n le'a wunmien. Se swran wié yô sa te'n, o yô n ya kpa.
- 30Se bé waan é di é nuan'n n lie'n n fuen nde'n ye nh kaanh.
- 31É Min Jésus i Si Nyanmien bo bé bô i dunman tititi'n, o si ke m bua'a atô.
- 32Ke n wô Damas lo'n, swran nga b'o sié famien Arétas i men'n i bué'n, o siésié swran klo'n i anuan'm bé nun nan bé tra min.
- 33Sannge bé wié'm bé fa min wle gbôgbô nun, bé fa min sin klo i wun nga bé sili'n i fenêtre kun nun, bé dyraa min i sin lo, ye n nyaan n tio.

2 Corinthefue mun 12

Liké nga é Min'n yi nglô kléé Paul'n

1Kannze bé nuan dile'n ti'a kpa'n, sanngé n te yô, ye nh kanh liké nga é Min'n man n wuun bé aôlia nun'n nin sa nga o yi bé nglô kléé min'n bé nde.

2N si Christfue kun bo Nyanmien meen i su lélé fa dyu nyanmien su mmua kpa lo, i afue blu-nin-nnan ye, se o meen i su sakpa ô, se kusu o man o wuun liké aôlia nun ô, n wu'en i wle, Nyanmien ye o wun i wleo.

3-4N si ke Nyanmien man swran so'n su oo i lika klaan'n nun lo, se o meen i su sakpa ô, se kusu o man o wuun liké aôlia nun ô, n wu'en i wle, Nyanmien bobo ye o wun i wleo. Ke o ô lo'n, o tii nde wié bo bé kwla kanman, ye o ti'a nde b'o fité swran nuaan o yô yéo.

5Nh fah swran so'n di n nuan, sanngé se o ti'a n fuen'n ti'n, n le'a liké ufle bo n fa di n nuaan.

6Se n waan nh dih n nuan'n, nanh luflé ye n tio, afin nanwle ye n dio, sanngé ke o kô yô nan swran fi a bu'a n swran a tra'a wafa nga bé fa wun min'n, nin nde wafa nga bé fin n nuan fité bo bé tili'n ti, mh muanh n nuan.

7Ke o kô yô nan man tu'a min wun abônuan sa bo Nyanmien yi bé nglô kléé min'n ti, o man tukpatye wié too n su o ka n kplô'n nun. O ti ke Satan i ange sa, o ba m bôle nan man tu'a min wun.

8Man sre é Min'n kpe nsan ke o yi tukpatye so'n n kplô'n nun.

9Sanngé o sé n ke, yé ng'o yô min'n oh dyuh min, afin ke n le'a wunmien'n, i nun ye o yi i wun nglô ke o ti kplio. O man n klun dyo n fuen bo n ti'n su nan Christ yi i dan'n nglô n ti.

10I so'n ti, se n le'a wunmien ô, bé kpe min nzôwa ô, n sa mian ô, bé klé n yale ô, n wun nyrennen ô, Christ ti n klun dyo, afin ke m bu i ke n le'a wunmien'n, i lie bo ye n nyan wunmien nion.

Paul kôkôô Corinthe'fue'm bé ti

11Se n idyo ke lufléfue sa'n, amun ye man n yôô soo, afin an kpi n dunman asé. Se n ti'a swran amun nyrun bobo'n, amun swran kpakpa bo an bu bé ke Jésus ye o sunmaan bé'n, bé ti'a kpa tra'a min.

12N kusu sa ng'o klé ke i ye o sunmaan min'n yele sa kwlaa b'o to n su bo n tra min awlen n yi atre, n yô abônuan sa, n yô sa kékléklé amun nyrun'n.

13?Nzu liké ye n yô maan asonun nga mun bo man yô'a wié a ma'an amuon? San liké bo man démen amun sa nun'n, i tye! Se i ye o ti sa bo n yôli amun'n, anh yatyi.

14Amun wun lo kole'n i kpe nsan su bo n su wa ko'n ye, se n dyu lo'n, n su mia'an amun, afin nanh amun ninngé'm bé ti ye n koo, sanngé amun bobo amun ti ye n koo. Afin nanh ba kanngan mun ye bé kunnde liké man bé si nin bé nin muon, sanngé bé si nin bé nin mun ye bé kunnde liké man béo.

15N lie'n, se n satyi n sa nun ninngé'n kwlaa ye n fa m bobo nannan su amun ti'n, o yô n fe. ?Ke n klô amun dan ke nga sa bo an klô'a n kpa'n, o ti kpa?

16Man mia'an amun, sanngé an sé ke, ke n ti glefue'n ti, n dé amun ninngé mun gble nun!

17?Bé nga n sunmaan bé amun wun lo'n, m man bé nun kun dé amun liké blee min?

18N sree Tite ke o o amun wun lo ye n séé é niaan'n ke o kô sunmen. ?O déli liké amun sa nun? ?Min nin i é akunndan'n ti'a kun? ?Nanh min adyale kunngba'n su ye o falio?

19Amun akunndan nga an bui titi'n yele ke an bu i ke nde fe ye é kundeeo. Nenh i soo, sanngé Nyanmien nyrun, sa ng'o dyo Christ klun'n ye é kaan. N swran kpa mun, amun swran yôle ti ye é kan nde so'n kwlaaa.

20Sre kun min ke, ke n kô dyu amun wun lo'n, n su wu'an amun ke nga m bu i akunndan ke nh wunh amun su'n sa, ye n kusu an su wu'an min ke nga an bu i akunndan ke amunh wunh min su'n sa. Sre kun min ékun ke, ke n dyu lo'n, nh wunh ke amun wié'm bé di utré, wié nyin tyi i wiéngu, wié fa ya, wié si akplôwa, wié kan swran wun nde, wié bla, wié tu i wun, wié kpe sae.

21Sre kun min ke, ke n dyu amun wun lo ékun'n, nh wunh swran kpanngban bo bé yôô sa tete laa bo lélé nde bé nian katyi'a bé nzuen'n bé te yô ninngé tete, bé te kundee bla nin bian, bé bô wlaka. Bé ti nh sunh nan min Nyanmien man min nyin a gua'a asé amun nyrun.

2 Corinthefue mun 13

Bé afotue manle nin bé liké yôle

1Amun wun lo bale bo m ba'n, i kpe nsan ye. Bé klee ke: «Nde kwlaa nga bé kan'n, san swran kun kan'n, bé faman san swran nnyon annze nsan bé nde'n ye bé bu i nanwleo.»

2Mh bôh sa kun su klé bé nga bé yôli sa tete'n o nin amun kwlaa. Ke n woo amun wun lo kpe nnyon su'n, n kan kléé amun, ye nde kunngba'n ye n su ken ékun'n, se n dyu amun wun lo sien'n, n su yatyi tye'a bé.

3I so'n nun amunh wunh liké nga an kundee'n i wle, amunh sih ke Christ ye o fe i nde'n wla n nuan ye n kaan. Liké kwlaa ng'o yô man amun'n bo an wuin'n, o klé ke o ti'a fuenfue, o ti kpli.

4Afin o ti nanwle ke bé bôbôlii waka'n su ke swran b'o kwla'a liké fi yô sa, sanngé Nyanmien Kpli'n i fanngan nun ti ye nde o ô leo. É kusu ke é nin i ya yô swran wunmuan'n, é yô é wun ke i bobo yôô i wun ke fuenfue'n sa, sanngé liké nga é yô man amun'n, é yôé Nyanmien Kpli'n i fanngan nun, yele ke é nin Christ ya yô swran wunmuan.

⁵Amun bobo anh bu amun klun lo nian se an lafi Christ su sakpa ô. Se an yô i so'n, nan se an wun ke an nu'an bé bo ba lafi'a Christ su'n bé nun wié'n, amunh wunh i wle ke Christ nin amun ye o wôo.

⁶Sannge n lafi su kpa ke, se an nian yé'n, amunh wunh ke é nu'an bé nga bé lafi'e i su'n bé nun wié.

⁷Éh sreh nyanmien ke, nanh an yô sa te fi. Nanh ke é sre i so nan an yô kpa nan swran bu é ke é ti kpa tio. Kannze bé bu é ke é ti'a kpa bobo'n, é klô ke an yô sa kpa.

⁸Afin é kwla kpalô'a Nyanmien nde nanwle'n, i su ye é dyraan.

⁹Ke é wun ke é kwla'a liké fi yô, bo é wun ke an dyran kéklé'n, o yô é fe. Éh sreh Nyanmien kusu ke an katyi nan an yô swran kpa.

¹⁰I so'n ti, ke n nian dyu'a amun wun lo'n, nh kleh sa nga ble amun, nan se n dyu lo'n, man nia'an siéle bo é Min'n fa min sié le'n ti man kputu'a amun. Afin nanh amun satyile ti ye o fa min sié leo, amun kpa yôle tio.

¹¹Aniaan mun, min nde'n i atabô'n ye: Nyanmien man amun klun dyo. Anh katyi anh yô swran kpa, anh fa min nde'n su, man amun bô yô kun, anh di anuanse. Ye Nyanmien b'o klô swran'n b'o man é di aladyé'n, o nin amunh tranh.

¹²Se an wun amun wun'n, anh yô amun wiéngu liké. Nyanmien swran'n kwlaa béh usah amun.

¹³Man é Min Jésus-Christ yô amun kwlaa amun yé tititi, man amun si klôle nga Nyanmien fa klô amun'n, nin anuanse bo Nyanmien Wawe'n nin amun di'n.

Galatiefue mun

Galatiefue mun 1

Paul kle fluwa nga kô maan Galatie lo Christfue mun

¹M Paul, Jésus-Christ nin é Si Nyanmien b'o tyenniin'n bé sunmaan min. N sunmanle so'n fi'an swran, ye nanh swran fi ye o sié n soo.

²Min nin é niaan kwlaa nga é ô wa'n, é ye éh kleh fluwa nga ble Galatie lo asonun muon.

³Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

⁴Ke o kô yô nan Christ wa dé é ti men te kain nga nun'n ti, o fe i bobo wun mannin é sa te'n ti. I so'n ti é Si Nyanmien klun su.

⁵Man é yi i aye tititi! Mon o yô so!

Dyasin fe'n ti kunngba tye

⁶O bô n nuan kpa ke, ke é sé ye'n, amuan katyi amun sin a si i bo yé bo Christ yôli amun'n, ti o fleli amun'n, amuan fa dyasin fe ufle su'n.

⁷Nanwle, dyasin fe ufle fi nu'an le, sanngé swran wié'm bé ô le, bé sanngan amun akunndan, bé klô ke béh katyih Christ i dyasin fe'n.

⁸O man se é bobo ô, se nyanmien su lo ange wié ô, o wa kan dyasin fe ufle klé amun, b'o nin nga e dun mmua kan kléé amun'n ti'a kun'n, man Nyanmien bôé sannzan!

⁹Nde nga é kan kléé amun laa'n, i kunngba'n ye nh kenh ékun ye'n: Se swran wié kan dyasin fe ufle klé amun b'o nin nga an faa su'n ti'a kun'n, man Nyanmien bôé sannzan!

¹⁰?Nde nga n ken ye'n, swran'm bé nyrun annze Nyanmien nyrun dunman ye n kunndeo? ?N waan n yô so nan swran'm bé klô n sa? Se n waan n yô so nan swran'm bé klô n sa'n, wuun n su yô'a Christ swran.

Jésus-Christ ye o sunmaan Paulo

¹¹Aniaan mun, man n kan nde kun klé amun: Dyasin fe nga n kan kléé amun'n, nanh swran mun ye bé kpe wlaa n nuaan.

¹²Nanh swran ye o kan kléé mion, ye man sue'en swran fi a nun, sanngé Jésus-Christ ye o yii nglô kléé mion.

¹³Laa bo n te ô Juif'm bé Nyanmien sule'n nun'n, an tii sa nga n yôli'n, n klé Nyanmien i Asonun'n yale lélé tra yale kléle su, n waan nh nunnuinh.

¹⁴N ti Juif'm bé nun Nyanmien sufue dan kpa tra n wiéngu'm bé nun kpanngban kpa, ye é nannan'm bé nzuen'n lô n kpa.

- ¹⁵Sannge Nyanmien dun mmua fa min nan min nin a gua min asé, ye i klun-ufué'n ti o flee min.
- ¹⁶Ke o klô ke oh yih i wa'n nglô klé min nan n ken i nde'n klé bé nga bé ti'a Juif'n, man kô kunnde'e i wun ngwlele swran wié sa nun.
- ¹⁷Man oman bé nga bé ô Jérusalem lo bo Nyanmien dun mmua sunmaan bé nan wa sunman min'n bé sin, sannge n woo Arabie. I sin n woo Damas ékun.
- ¹⁸Ke o dii afue nsan'n, n woo Jérusalem Céphas i sile, n dii lé blu lé nnun i wun le.
- ¹⁹Man wu'an bé nga Nyanmien sunmaan bé'n bé wié fi san é Min'n i niaan bian Jacques tye ye n wuin ékuon.
- ²⁰Nanwle, nde nga n klee ye'n, m bua'a atô, Nyanmien Kpli'n ti n lalôfue.
- ²¹Ke o yôô so'n ye n woo Syrie nin Cilicie bé akpasua lie'n suo.
- ²²I nun so'n nun, Christ i asonunfue nga bé ô Judée lo'n, bé si'a min,
- ²³san n dunman'n ye bé ti ke, bian'n bo laa o klé é yale'n, sien'n o su kan Christ i sulafie nde'n bo laa i waan oh nunnunh su'n.
- ²⁴Sa nga Nyanmien yô maan min'n ti, bé menmen.

Galatiefue mun 2

Paul nin i wiéngu nga Jésus sunmaan bé'n

- ¹Ke o dii afue blu-nin-nnan'n, min nin Barnabas é oo Jérusalem ékun, m man Tite kusu oo wié.
- ²Sa ti ye n woli'n yele ke Nyanmien séé n ke n wo. Min nin bé kaklaakla mun é yiaa é ngunmin kan, ye n kan dyasin fe'n bo n kan klé bé nga bé ti'a Juif'n kléé bé, nan n dyunman nga n dii laa'n, nin nga n te di'n, n sa a kpi'a asé.
- ³Tite b'o ti n sunmanfue'n, o ti Grec ba, sannge ba mienmen ke o wla klen.
- ⁴San bé nga bé ton bé wun suen ke bé ti é niaan'n, bé ye bé klô ke o yô soo. Bé wluu é nun blelelele ke béh kplah é nian é ti bo é bo é nin Christ-Jésus ya katyi swran wunmuan'n ya nyen'n ti, nan béh fah é wla kanga'n nun.
- ⁵Ke o ko yô nan dyasin fe'n b'o ti nanwle'n wa tran amun klun'n, ba nya'an é dyranwle bo kaan sa.
- ⁶Bé nga bé ti bé nun kpakpa'n, se bé ti se bé ti se laa ô, nanh min ndeo, afin Nyanmien lie'n o nia'an swran nyrun ye o yô i sa lie nion. Bé kpakpa so'm bé lie'n, ba sé'a n ke n yô liké ufle fi.
- ⁷Sannge bé wuun ke Nyanmien siéé n ke n kan dyasin fe'n klé bé nga bé wla'a klen'n, ke o siéé Pierre ke o kan klé bé nga bé wla klen mun'n sa.

⁸Swran ng'o siéé Pierre ke o sunmen bé nga bé wla klen'n bé sin'n, i kunngba'n ye o sunmaan min bé nga bé ti'a Juif'n bé sion.

⁹Ke Jacques nin Céphas nin Jean bo bé tra Asonun'n nun'n bé wuun ke Nyanmien bu n swran o fa min siéé dyunman so'n su'n, bé sunmaan min nin Barnabas é nun, o man é wuun ke é nen see su ke é o bé nga bé ti'a Juif'n bé sin, ye bé kusu béh koh bé nga bé wla klen'n bé sin.

¹⁰Liké kun nga bé sree é ke é yô'n yele ke é bu yalefue'm bo bé ô bé nun'n bé akunndan, ye n kusu m mian n nyin sa so'n i yôle'n nun.

Paul kputuu Pierre Antioche lo

¹¹I nun nga Céphas baa Antioche le'n, wa yô'a sa ng'o ti i nuan su'n, o man n idyoe kpa.

¹²Ke bé nga Jacques sunmaan bé'n bé nian dyu'a le'n, o nin bé nga bé ti'a Juif'n bé wla asa, sanngé ke bé bali'n, o tyueen i wun, o nin bé titi liké dile nun, bé nga bé wla klen'n bé wun sre ti.

¹³Juif nga'm bé kusu bé dii bé fuka nnyon nun ke i lie'n sa, lélé o man Barnabas bobo dii fuka nnyon nun wié.

¹⁴Ke n wuun bé sa nga bé yô'n ke o nin dyasin fe'n b'o ti nanwle'n bé seman'n, n wusaa Céphas bé kwlaa bé nyrun le ke: ?O bo a ti Juif'n bo a yatyi Juif'm bé nzuen'n a yô ke bé nga bé ti'a Juif'n bé sa'n, o yô se ye a mian bé ke bé yô ke Juif'm bé sa nion?

Juif nin bé nga bé ti'a Juif'n

¹⁵É lie'n, Juif ye o wuu yéó, é ti'a ke bé nga bé ti'a Juif bo bé ti sa tete yôfue'n bé sa.

¹⁶Kannze é ti so'n, é si ke Nyanmien bu'a swran fi swran kpa mmla'n b'o fa su'n ti, san Christ-Jésus su bo swran lafi'n ti ye man Nyanmien bui swran kpa. É kusu, ke o kô yô nan Nyanmien a bu é swran kpa Christ bo é lafi su'n ti, nan wa yô'a ke mmla'n bo é fa su'n ti ye o bu é swran kpa'n, i ti ye é lafi Christ-Jésus suo. Afin Nyanmien su bu'a swran fi swran kpa mmla'n b'o fa su'n ti.

¹⁷?Sanngé se é kunnde ke Nyanmien bu é swran kpa Christ ti'n bo bé wun ke é ti sa te yôfue wié'n, i so'n klé ke Christ ye man swran yô sa te nion? O ti'a so mlonmlon!

¹⁸Afin se sa nga n wlee i asé'n, n sa n sin n yô i ékun'n, wuun kpa ye n timaan, mmla'n bo n sa n sin di su ékun'n ti.

¹⁹Afin mmla'n ti, n wuli, min nin i a bu, o man ôle nga n wô ye'n, n wô Nyanmien dunman nun. Bé bôbô min nin Christ waka'n su,

²⁰o man ôle nga n wô ye'n nanh n ngunmin ye n wôo, min nin Christ ye é wôo, ye sulafile bo n lafi Nyanmien i Wa b'o klôli min b'o fe i wun mannin min ti'n, i ti ye n wô leo.

²¹N kpi'a nennen nga Nyanmien dii min'n i asé, afin se mmla'n bo bé fa su'n ti ye Nyanmien bu bé swran kpa'n, wuun wule nga Christ wuli'n o wuu ngben.

Galatiefue mun 3

Mmla'n nin Nyanmien su lafile

¹Galatiefue sinnglinfue mun! ?Amun bo bé kaan Jésus-Christ i wule nde'n wéiin klé amun b'o man o yô ke o yôli amun nyrun sa'n, wan ye o wa lakaa amuon?

²Sa kunngba nga n klô ke nh wusah amun'n yeke ke: ?Mmla'n bo an fa su'n ti ye Nyanmien fe i Wawe'n maan amuon, annze dyasin fe'n bo an tili an fa su'n ti ye o fe maan amuon?

³?Ke an ti sinnzin sa? An bôô i bô Nyanmien Wawe'n i fanngan nun. ?An klô ke amunh gueh i bô amun bobo amun fanngan nun sien'n?

⁴?Sa kwlaa ng'o toli amun su ye'n, oh yôh ngben? Nanwle, o kwla yô'a ngben!

⁵?Nyanmien b'o fe i Wawe'n man amun b'o yô sa kékléklé man amun'n, mmla'n bo an fa su'n ti ye o yôé soo, annze dyasin fe'n bo an tili an fa su'n tio?

⁶Ke Abraham lie'n yôô soo, «o lafii Nyanmien su, i su b'o lafii so'n ti ye o bui swran kpa nion.»

⁷I so'n ti, bé nga bé lafi Nyanmien su'n, bé ti Abraham wa.

⁸Ye bé bôô su Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun ke, tyen wié bé nga bé ti'a Juif bo bé lafi Nyanmien su'n, oh buh bé swran kpa, o man o bôô nde fe so'n su kléé Abraham, o sé ke: «O ti, nh yôh nvlénlé'n kwlaa bé yé.»

⁹I so'n ti, bé nga bé lafi Nyanmien su'n, o yô bé yé ke Abraham b'o lafii i su'n i lie'n sa.

¹⁰Afin bé kwlaa nga bé fa bé wla gua mmla'n su fale'n su'n, bé wun su dyo'a bé le, afin bé klee ke, «Swran kwlaa ng'o faman nde kwlaa nga bé klee mmla fluwa'n nun'n su titi'n, i wun dyo'e lé.»

¹¹É si wéiin ke, mmla'n ti Nyanmien su bu'a swran fi swran kpa, afin é kenngen ke: «Swran ng'o lafi Nyanmien su b'o man o katyi swran kpa'n, oh nyanh nguan.»

¹²Mmla'n fi'an Nyanmien su bo swran lafi'n mlonmlon, sanngé é kenngen ke: «Swran ng'o fa mmla'n nun nde'm bé su'n, oh nyanh nguan.»

13Ke Christ katyii swran bo Nyanmien bôé sannzan é ti'n, o fe i wun kpoo é ti sannzan nga Nyanmien bôô é mmla'n bo ya fa'a su'n ti, afin bé klee ke: «Swran kwlaa nga bé bô i komin'n, wuun Nyanmien bôlii sannzan.»

14O yô so nan yé nga Nyanmien séé Abraham ke oh yôéh'n, Jésus-Christ ti oh yôh man bé nga bé ti'a Juif'n, nan é kusu, éh nyanh Nyanmien Wawe'n bo i waan oh fah man yé'n, i su bo é lafi'n ti.

Mmla'n nin sa nga Nyanmien waan oh yôh'n

15Aniaan mun, m ma kan sa kun bo swran'm bé yôé titi'n klé amun. Se swran nnyon bé nuan se sa kun su'n, swran ufle kwla katyimen, o kwla uka'a su.

16Nyanmien séé Abraham ke, oh yôh liké wié men i «nin i ôsufue kun.» Wa sé'e i ke oh yôh men i nin i ôsufue mun. Nanh swran kpanngban nde ye o kaan, sanngé ke o sé ke, o «nin i ôsufue kun'n,» o kan swran kun nde, swran so'n yele Christ.

17Anh nian nde nga n waan nh kanh klé amun'n ye: Sa nga Nyanmien séé ke oh yôh man swran'n, ke o dii afue ya-nnan afue ablasan bo mmla'n bali'n, o man bé kwla fa'a mmla'n katyi'a sa nga Nyanmien waan oh yôh'n ke bé fa nunnun su.

18Se liké nga Nyanmien séé ke béh nyenh'n, bé nyen mmla'n ti'n, wuun nanh sa ng'o séé ke oh yôh man bé'n ti ye bé nyen io. Sanngé sa nga o séé Abraham ke oh yôh men'n ti ye o yôli i yéo.

19?Se o ti so'n, mmla'n yô i lie nzu? Nyanmien siéé i kusu nan bé wun ke sa te'n ti te, ye bé di su lélé fa dyuu Abraham ôsufue nga ti ye Nyanmien séé ke oh yôh liké wié men'n i bale. Ange mun ye bé fa wla swran kun b'o dyran swran'm bé nuan'n i sa nun ye o fa balio.

20Se swran kun waan oh yôh liké man swran'n, o yi'a swran ke o kô séé nan bé nuan se su, ke Nyanmien kusu ti soo.

Sa ti bo mmla'n wô le'n

21?Liké nga Nyanmien waan oh yôh'n, mmla'n ti o yô'e kun? O ti'a so mlonmlon! Se Nyanmien kwla fa mmla kun man swran b'o man bé nyan nguan'n, wuun o mannin, ye mmla so'n su fale'n ti oh buh swran swran kpa.

22Sanngé é kenngen Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun ke, sa te'n ti menmenfue'n kwlaa bé nzuen. O yô so nan liké nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n, bé nga bé fa nde so'n su'n bé nyen Jésus-Christ bo bé lafi i su'n ti.

23Ke ble nga swran kwla lafi Christ su'n nian dyuman'n, é ti ke bisuafue bo bé nien i su kpa'n sa, mmla'n ti. É kaa le so lélé ke Nyanmien yi i sulafile so'n nglô klé é.

24O man mmla'n ti ke swran kun b'o klé é atin nga é fa su'n lélé Christ bali, nan Nyanmien a bu é swran kpa i su bo é lafi'n ti.

25Ke ble nga é kwla lafi Christ su'n dyuli'n, o man é nu'an swran b'o klé é atin'n i sa nun kun.

26Afin Christ-Jésus bo an lafi i su'n ti, amun kwlaa an ti Nyanmien wa.

27Amun kwlaa bo ke an yôô baptême'n amun nin Christ amuan katyi swran wunmuan'n, amun nzuen lie'n wa fe i lie'n.

28O man o le'a Juif nin Grec, o le'a kanga nin diéwa, o le'a yasua nin bla, afin amun kwlaa an ti kun, swran wunmuan bo amun nin Christ-Jésus amuan katyi'n ti.

29Se an ti Christ lie'n, wuun an ti Abraham anunman, o man liké nga Nyanmien waan oh fah men i swran mun'n, amunh nyanh wié.

Galatiefue mun 4

1N sé ke yiô: ba nga oh dih i si i adya'n, kannze liké'n kwlaa ti i lie'n, ke o te yô bakan'n, o nin kanga'n bé ti kun.

2Ke o te yô bakan so'n, o ô swran wié'm bé sa nun, bé nien i su, ye wié'm bé kusu bé nien i ninngé'm bé su lélé san ble nga i si siéli su'n wa dyu.

3É kusu, se é kwla sé ke ninngé nga é nannan'm bé klé'n ti swran'n, wuun éh séh ke, ke é te yô ke bakan sa'n, é ti i akua.

4Sannge ke ble nga Nyanmien siéli'n dyuli'n, o sunmeen i Wa'n, bla kun wulii, o di mmla'n su.

5O bali ke oh déh bé nga bé di mmla'n su'n bé ti, nan é katyi Nyanmien klun ba.

6Nyanmien wa bo an ti'n ti, o sunmeen i Wa'n i Wawe'n ke o wa tran é awlen'n nun, o kpan fle Nyanmien ke: Baba!

7I so'n ti, an ti'a kanga kun, an ti Nyanmien wa. Ke an ti wa'n ti, liké ng'o ti i lie'n o ti amun lie.

Paul kôkôô Christfue'm bé ti

8Laa an si'a Nyanmien, o man an su ninngé nga bé nin sule fataman'n.

9?Sannge sien'n, ke amuan si Nyanmien'n, annze bo Nyanmien bobo a si amun'n, nzu ti ye an klô ke amunh sah amun sin ko ninngé ngbenngben bo bé kwla yô'a liké fi'n bé sin ékun ke amunh kôh yô bé akuaa?

10An tyi tyen'n wié, nin anglô'n wié, nin lé motyue'n wié, nin afue'n wié!

11Se afe nga man fe amun ti lélé'lé'n o yô ngben'n, oh yôh n ya.

12Aniaan mun, nh sreh amun kpa, anh yô amun wun ke min sa, afin n kusu man yô min wun ke amun sa. Amuan yô'a n te lé.

13An si ke, dyasin fe bo n kan kléé amun kliklikli'n tukpatye'n b'o too n su'n ti ye n nyan n ti n kannion.

14An fee dan min wunnen b'o yô n ya'n ti, sanngé man yô'a amun kain, amuan yi'a m blô, an soo min nun ke Nyanmien i ange sa, ke Christ-Jésus bobo sa.

15Laa amun klun dyo min wun kpa. ?Nzu ye amuan wuin sien nion? Afin m bô amun dunman ke, se o ti ke an kwla tu amun nyinma'n man min'n, wuun an tuli.

16?Nde nanwle nga n kan kléé amun'n ti, man katyi amun kprofue?

17Minnien so'm bé yô ke bé klô amun sa, sanngé bé klun akunndan'n ti'a kpa, bé waan béh yôh so nan amun nin min bu, nan an klô bé, an su bé su.

18Se amun kpa yôle ti ye amun nde lô bé titi'n, bo nanh ke n wô amun wun lo'n ngunmin ye bé yôé so'n, o ti kpa.

19M mma mun, amun ti n su wun nyrennen kpa ékun ke bla bo wa kôto awulie sa, lélé béh wunh Christ nzuen'n kwlakwla amun nun.

20O ka n ngunmion ke é sé ye'n n wô amun wun lo, nan man kôkô yale a klé amun, afin amun ti, n wla'n gua'a asé.

Agar nin Sara

21?Amun bo an klô ke mmla'n su ye amunh di'n, an ti'e i nun nde'n? Anh bua n wié.

22Afin bé klee ke Abraham wuu ba yasua nnyon, o nin afannien'n bé wuu kun, ye o nin i yi b'o ti diéwa'n be wuu kun.

23Nga b'o nin afannien'n bé wulii'n, bé wui ke swran wu ba titi'n sa, sanngé nga b'o nin i yi bobo bé wulii'n, sa bo Nyanmien séé ke oh yôh'n ti ye o wuli io.

24Sa so'n ti ke nyandra sa, afin bé kwla fa bla nnyon so'n sunnzun liké nnyon nga Nyanmien séé i swran'm bé ke oh yôh man bé'n, b'o man bé di anuansé'n. Agar ti Sinaï Ôka b'o ô Arabie lo'n, i mma'm bé ti kanga.

25Ye ke nde Jérusalem ô le'n, o fa bla so'n b'o nin i mma'm bé ti kanga'n.

26Sanngé Jérusalem ng'o ô nyanmien su lo'n, o ti ke bla'n b'o ti diéwa'n sa, i ye o ti é nin nion.

27Afin bé klee ke: «O bo a bô'a akpué lé'n, guo o wla asé! O bo a nian wu'an ba wule i nyrennen lé'n, kpan o klun b'o ti dyowa'n ti, Afin bla nga ba yatyii'n, i mma'm béh sonh tra Bla ng'o te ti i wun bô'n.»

28Aniaan mun, amun lie'n, an ti ke Isaac sa, sa nga Nyanmien séé ke oh yôh'n ti ye bé wuu amuon.

²⁹Laa ba nga bé wui ke swran wu ba titi sa'n, o klée ba nga bé wui Nyanmien Wawe'n i fanngan nun'n i yale, ke o ti so ndeo.

³⁰?Nyanmien Nde nga bé kleli'n, bé klee se? Bé klee ke: «Fuan afannien'n nin i wa'n, afin afannien ba'n nin diéwa bla'n i wa'n bé kwla di'a adya kun.»

³¹I so'n ti, aniaan mun, é ti'a afannien bla'n i wa, é ti diéwa bla'n i wa.

Galatiefue mun 5

Dyasin fe b'o man swran di aladyé'n

¹Aladyé dile ti ye Christ kpoo é tio. I so'n ti, anh dyran kéklé, nanh an fa amun wun wla kanga'n nun.

²Anh tié nde kun bo m Paul m ma kan klé amun'n: Se amun man bé wla amun klen'n, Christ su yô'a liké fi ma'an amun.

³Nh kanh klé bé kwlaa nga bé waan béh wlah klen mun'n kpa ékun ke, san béh fah mmla'n kwlakwlakwla su.

⁴Amun bo amun waan amunh fah mmla'n su nan Nyanmien bu amun swran kpa'n, amun nin Christ amuan bu, ye yé nga Nyanmien yô swran'n, wa tô a fuan amun.

⁵É lie'n, é wla ô Nyanmien su kpa ke oh buh é swran kpa i su bo i Wawe'n man é lafi'n ti, é minnde ke o yô é so.

⁶Ke é nin Christ-Jésus ya katyi swran wunmuan'n, se é wla klen ô, ya wla'a klen ô, nenh i li ye bé niaan, sanngé klôle bo é fa klô swran nin Nyanmien'n i su bo é lafi'n ti'n, i li ye bé niaan.

⁷Laa an bôô manndren kpa. ?Wan ye man an dyrannin, b'o man an lafi'a nde nanwle'n su kuon?

⁸Nde nga bé kan klée amun'n, o fi'an Nyanmien b'o flee amun'n.

⁹Kpaun ayré kaan'n bo bé fa gue kpaun nzuen nun'n ye man i wunmuan'n wlaa.

¹⁰Swran wunmuan bo é nin é Min'n ya katyi'n ti, n wla ô amun su kpa ke, an su bu'a akunndan ufle. Sanngé swran ng'o sanngan amun akunndan'n, se o ti se ti se ô, Nyanmien tuh i fo.

¹¹?Sanngé n lie'n, aniaan mun, se lélé nde n te kan klen wlale nde'n, nzu ti ye bé te klé n yaleo? Se n te yô so'n, Christ i waka'n su bôbôle nde bo n kan'n, o su yô'a swran ngasi kun.

¹²Bé nga bé sanngan amun akunndan'n, man bé wla klen lélébé bé sa bé wun!

¹³Aniaan mun, Nyanmien flee amun ke an nyan amun ti, sanngé amun ti bo amun nyen so'n ti, nanh an yô klo swran nyôlie'n, sanngé anh bu amun wun ke an ti amun wiéngu kanga, anh wuka amun wun klôle bo an klô amun wun'n ti.

14Afin bé bô mmla'n kwlaa kpole nde kun nun sé ke: «Klô o wiéngu ke a fa klô o bobo wun'n sa.»

15Sannge se an kaka amun wun bo an titi amun wiéngu sa bui'n, anh nian amun wun kpa, nanh amun wiéngu satyi amun.

Sa nga Nyanmien Wawe'n klé swran ke o yô'n

16N sé ke yiô: Anh yô sa nga Nyanmien Wawe'n klé amun'n ye an su yô'a liké nga klo swran kônvi soe'n kun.

17Liké nga klo swran klôé'n, Nyanmien Wawe'n klômen, ye liké nga Nyanmien Wawe'n klôé'n, klo swran klômen, bé nnyon'n bé nuan seman, o man sa nga an klô ke amunh yôh'n, an kwla yôman.

18Se an fa atin nga Nyanmien Wawe'n klé amun su'n, Nyanmien dyra'an mmla'n su ye o sié amuon.

19É si klo swran i nzuen'n kpa, yele bla nin bian kundele, sa tete yôle, wlaka bôle,

20amuen sole, baé dile, swran kpole, nin utré. Bé nyin tyi bé wiéngu, bé fa ya, bé bô ti'a kun, bé bubu bé wun nun,

21bé le kônvi, bé non nzan bô, bé yô sa finfin mun, ye bé yô i sin sa wié mun ékun. Nh kanh nde kungba nga n kan kléé amun laa'n klé amun ékun, bé nga bé yô i so sa'n, bé su yô'a men nga Nyanmien sieé'n i nunfue mlonmlon.

22Sannge sa nga Nyanmien Wawe'n man swran yô'n ye: o man bé klô Nyanmien nin swran, bé klun dyo, bé wla gua asé, bé tra bé awlen, bé yô swran yé, bé yô aklunyé, bé di nanwle,

23bé yô wetee, bé yô sa i nuan su. Ba sié'a ninngé so'm bé su mmla fi.

24Bé nga bé ti Christ-Jésus lie'n, bé bôbôô bé waka'n su, o man ba wla bé kônvi'n i asé, bé nyin blô'a liké'm bé su kun.

25Se Nyanmien Wawe'n man ya nyan nguan'n, man é yô liké ng'o klé yé'n kusu.

26Nanh man é kundele dunman, nanh man é yô sa b'o kun é wiéngu ya, nanh man é fa é nyin tyi é wiéngu.

Galatiefue mun 6

Bé wiéngu bô suanle

1Aniaan mun, se an wun ke amun niaan kun su yô sa wié b'o ti'a kpa'n, amun bo Nyanmien Wawe'n sié amun'n, anh klé i atin ng'o ti kpa'n amannien su. Sannge anh nian amun bobo amun wun nan amuan yô'a sa kungba so'n wié.

2Se an wun amun niaan kun bo i tro'n su tii'n, anh wuke. Se an yôé so'n, wuun amuan wié Christ mmla'n su fa.

³Se swran kun bu i wun ke o ti swran dan b'o ti'a so'n, wuun wa leke i bobo wun.

⁴Man swran kun nien i bobo i nyôlie'n, se o wun ke o ti kpa'n, oh yôh i fe, o man o su fa'a swran ufle lie'n sunnzu'en i lie'n.

⁵Afin swran kun bobo ye oh sueh i tro nion.

⁶Swran nga bé klé i Nyanmien nde'n, i liké kpakpa'n kwlaa ng'o le'n, man o men i liké kléfue'n wié.

⁷Nanh an laka amun wun. Bé kwla yô'a Nyanmien finfin, afin liké nga swran kun lua'n ye o tio.

⁸Se swran kun lua liké nga i bobo klun klô'n, i mma nga b'o ti'n yeke i bobo i klun sa bo i agualie yeke wié'n. Sannge se o lua liké nga Nyanmien Wawe'n klô'n, i mma nga Wawe so'n man o ti'n yeke ananganman nguan'n.

⁹Nanh man é sa sin bubu é sa kpa yôle'n nun, afin se ya feman'n, tyen wié éh nyenh i nuan liké.

¹⁰O man se é nyen i wun aladyé'n, man é yô swran'n kwlaa bé yé, sannge man é dun mmua yô man é niaan nga é nin bé é lafi Christ su'n.

Bé afotue manle nin i nuan yrale.

¹¹Anh nian fluwa mma dandan nga m bobo ye n kle ble amuon.

¹²Bé nga bé klô ke swran'm bé bu bé swran'n, bé ye bé mian amun ke an wla klen nion. Sa ti bo bé yôé so'n, bé waan béh yôéh so nan ba klé'a bé yale Christ i waka'n ti.

¹³Bé nga bé wla klen so'n bé bobo bé fa'a mmla'n su, sannge bé klô ke an wla klen nan bé fa liké nga bé yôé amun kplô'n su so'n di bé nuan.

¹⁴N lie'n, n su fa'a liké fi di'a n nuan mlonmlon, san é Min Jésus-Christ i waka'n, i waka so'n ti n ti ke swran bo wa wu b'o nin men'n wa bu'n sa, ye men'n kusu ti ke swran bo wa wu b'o nin min a bu'n sa.

¹⁵Se bé wla klen ô, ba wla'a klen ô, nenh i li ye bé niaan, nga bé nian'n yeke ufle bo Nyanmien bô yé'n.

¹⁶Man Nyanmien wun bé kwlaa nga bé fa nde so'n su'n, nin Israëlfue nga bé ti i lie sakpa'n, bé aunvue, nan bé wun dyo bé fouun!

¹⁷Ke o fin nde'n, nanh man swran fi klé n yale kun, afin kannvuen ng'o ô min wun'n klé ke n ti Jésus i akua.

¹⁸Aniaan mun, man é Min Jésus-Christ aklunyéfue'n nin amun tran! Mon o yô so!

ÉphÈsefue mun

ÉphÈsefue mun 1

Paul kle fluwa nga kô maan Éphèse lo Christfue mun

¹M Paul ye n kle fluwa nga ble amun bo an wô Éphèse lo muon. O ti amun bo an ti Christfue kpa bo amun nin Christ-Jésus amuan katyi swran wunmuan'n amun lie. Christ-Jésus sunmaan min ye n sunmanle so'n ti Nyanmien klun su.

²Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Ninngé kpakpa nga Nyanmien yô man é Christ ti'n

³É Min Jésus-Christ i Si Nyanmien Kpli i kwla ô! Ke é nin Jésus-Christ é katyii swran wunmuan'n, o fa nyanmien su lo ninngé kpakpa'n kwlaa b'o kwla yô é wun sa yé'n maan é.

⁴O dun mmua faa é ke é nin Christ é katyi swran wunmuan, é yô i lie, ke nanh mon o wun sa kaan sa é wun, nan wa bô men'n i bô.

⁵Klôle b'o klô yé'n ti, o dun mmua buu é akunndan ke sa nga Jésus-Christ yôli'n ti oh fah é katyi i klun ba. I klun dyo su ke oh yôh i so ti ye o yôli so nion,

⁶nan ya bô i dunman yé dan b'o fe i awlen su Ba'n yôh yé'n ti.

⁷Ke Christ wuli bo i mmôdya'n guali'n ti, Nyanmien déli é ti, o yatyi sa nga é yôlii'n tyee é. I so'n nun é wun yé dan nga o yôh é

⁸i klun-ufué'n ti'n. I ngwlele b'o si'n nin i sa kwlaa wle wunle'n ti,

⁹o man é si i klun sa b'o fiee swran'm bé nyrun'n o nin sa klaan nga i waan Christ yô man yé'n.

¹⁰Sa so'n bo i waan oh yôh'n, ke i tyen'n dyu'n, oh yôh. Sa so'n yeke ke oh kanh swran'n kwlaa nin asie'n su liké'n kwlaa nin nyanmien su lo lie'n kwlaa bô nun, ye oh fah Christ sié bé su.

¹¹Liké kwlaa nga Nyanmien klô ke oh yôh'n, o yô, o man ke é nin Christ é katyii swran wunmuan'n o fa é katyi i lie, afin i bobo ye o siéé i soo.

¹²O yô é so nan é bo é dun mmua fa é wla guaa Christ su'n, é men i komin su.

¹³Amun kusu, ke an tii dyasin fe'n b'o ti nanwle'n, b'o man amun kwla nyan amun ti'n, an lafii Christ su. Ke amun nin i amuan katyi swran wunmuan'n ti, Nyanmien fe i Wawe'n b'o ken i nde'n maan amun b'o klé ke an ti i lie mlonmlon.

¹⁴Liké nga Nyanmien séé é ke éh nyenh'n, i Wawe so'n ye o klé ke éh nyenh sakpa nion. O klé é wéiin ke tyen nga o kô dé i swran'm bé ti mlonmlon'n éh nyenh, ye oh nyanh komin.

Sa nga Paul sree Nyanmien ke o yô'n

15I so'n ti, n kusu ke n tii é Min Jésus i su bo an lafi'n nin klôle bo an klô Nyanmien i swran mun'n,

16o man n la Nyanmien asé, ye m bô amun dunman kléé tititi.

17Ye n sre é Min Jésus-Christ i Nyanmien b'o ti é Si b'o le nyrun'n, ke o fe i Wawe'n man amun man an si ngwlele, ye o yi i wun nglô nan an sii kpa.

18N sre i ékun ke o man an wun sa wle wéiin kpa nan an si liké nga é nyin ô i sin'n, flele b'o flee yé'n ti. Ye an si ke i swran'm bé anyanbéun'n oh yôh dan, afin liké nga i waan oh fah man bé'n o ti liké kpa sakpa.

19Ye an si i kwale dan b'o le'a wunsu b'o yi i nglô klé é bo é lafi i su'n. I kwale kunngba so'n

20ye man o kwla tyeen Christ ye o fe siéé i fama su nyanmien su lô.

21O sié liké'n kwlaa, mmusu mun ô, kpenngben mun ô, baé ô, bé kwlaa nga bé sié swran mun ô, o nin swran kwlaa nga bé bô bé dunman'n, se ble nga é ô nun ye nin ô, se ble ng'o ba lo nun ô.

22Nyanmien man o sié liké'n kwlaa ye o fe siéé Asonun'n sukpen.

23Asonunfue'n kwlaa bé ti i wunnen, i bobo ye o ti i ti nion. I b'o ô lika'n kwlaa'n, o ô Asonun'n nun.

ÉphÈsefue mun 2

Bé nga ba wu'n ba nyan nguan

1Laa amun fonle'n nin amun sa te yôle'n ti, Nyanmien nyrun an ti ke amuan wu sa,

2ye amun nzuen'n fa bé nga bé ô ye'n bé lie'n, amun nyin yili nglô lo mmusu'm bé si'n, i ye nde o wlawla swran nga bé nyin yi'a Nyanmien nion.

3Laa é kwlaa é ti ke bé sa, liké nga klo swran kônvi soe'n, ye é kunndeo, liké kwlaa ng'o yô é fe bo é bu i akunndan'n, ye é yô. Nzuen so'n bo bé wulii nin yé'n ti, san Nyanmien fah é wun ya ke o fa swran wié'm bé wun ya'n sa.

4-5 Sannge Nyanmien ti aunnvue sifue dan, o man ke é te ti ke swran bo wa wu sa i nyrun'n, klôle b'o fa klô yé'n ti, o maan é nin Christ é nguan. Yé bo Nyanmien yôô amun'n ti o man amuan nyan amun ti.

6Swran wunmuan bo é nin Christ-Jésus é ti'n ti, o man é nin i tyennin, ye o man é nin i é tran nyanmien su lo

7nan ble ng'o ba lo'n nun, ke oh yih i kpa b'o yôli é Christ-Jésus ti'n, i nglô'n, béh wunh ke i yé b'o yôô yé'n i dan'n le'a wunsu.

⁸Afin Nyanmien i yé b'o yôô amun'n ti o man amuan nyan amun ti i su bo an lafi'n ti. Amun ti nyanle so'n o fi'an amun bobo, Nyanmien ye man an nyaan amun tio.

⁹Nanh sa kpa nga an yôli'n tio, i so'n ti, swran fi kwla fa di'e i nuan.

¹⁰Afin é ti i sa nuan liké, ke é nin Christ-Jésus é yôô swran wunmuan'n, Nyanmien bô é ufle nan é yô nyôlie kpakpa ng'o dun mmua sié é ke é yô'n.

Christ ti ya katyi swran wunmuan

¹¹I so'n ti, anh bu wafa nga an ti laa'n i akunndan. Amun bo amun ôsu'n fi'an Juif'm bo bé fle bé klen wlafue bo swran ye o fe i sa yô bé'n, bé sé amun ke an ti'a klen wlafue.

¹²I nun so'n nun, amun nin Christ di'a mlonmlon, an ti Israël nvlé'n nun aôfue, liké nga Nyanmien séé ke oh yôh men i swran mun nde ng'o kan klée Abraham'n ti'n, amun lie nu'an nun, ke an wô le'n, an le'a liké bo an fa amun wla gue i suo, an si'a Nyanmien.

¹³Amun bo laa amun nin Nyanmien diman'n, sien'n swran wunmuan bo amun nin Christ-Jésus amuan katyi'n ti, ke o wuli bo i mmôdya'n guali'n, o man amun nin i a di.

¹⁴Afin i ye o ti é afien siésiéfueo, o kan bé nvlé fa nnyon'n bôô nun, ye sa ng'o ô bé afien b'o ti ke tale sa'n, o bubulii. O fe i wun

¹⁵tô mmla'n nin i nun nde'n, nan bé nvlé nnyon so'n bé katyi nvlé ufle kun swran wunmuan bo bé nin i ba katyi'n ti, ye bé di anuanse.

¹⁶Ke o wuli waka'n su'n, o man sa ng'o ô bé nvlé nnyon'n bé afien'n o wiéli, ba katyi swran wunmuan, ye wa siésié bé nin Nyanmien bé afien.

¹⁷O wa kan dyasin fe'n klée amun bo amun nin Nyanmien diman'n, nin bé nga bé nin i di'n, o sé ke amun nin i amun nuan a se,

¹⁸afin é kwlaa, se é ti Juif ô, se é ti'a Juif ô, Christ ti é kwla ko é Si Nyanmien wun lo i Wawe'n i fanngan nun.

¹⁹I so'n ti, an ti'a aôfue annze nvlé wié nunfue kun, sanngé amun nin Nyanmien swran mun, amun nvlé ti kun, ye an ti i mma mun.

²⁰An ti ke sua bo bé fa teke i bô nga bé bo Jésus sunmaan bé'n, bé nin Nyanmien nuan idyofue'm bé wleli i asé'n i su'n sa, ye Jésus-Christ bobo ye o ti yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé nion.

²¹I ye man sua wunmuan so'n o nyan, o yô kpa, ye o yô Nyanmien sua, swran wunmuan bo é nin é Min'n é ti'n ti.

²²Amun kusu, swran wunmuan bo amun nin i amuan katyi'n ti, Nyanmien Wawe'n i fanngan nun an ti sua bo Nyanmien tran nun'n i yebue'n wié.

ÉphÈsefue mun 3

Bé nga bé ti'a Juif'n bé flele

- ¹I so'n ti, m Paul n ti Christ-Jésus i bisuafue amun bo an ti'a Juif'n amun ti.
- ²Sa nga Nyanmien i klun-ufué'n ti o man n yô man amun'n, n lafi su kpa ke an tili.
- ³O man n si i klun sa b'o fiee swran'm bé nyrun'n. Sa so'm bé wié ye m bô su kléé amun n fluwa'n nun ityra nion.
- ⁴Se an kanngan'n, amunh wunh i wle wéiin ke n si Christ i wun nde bo Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n kpa.
- ⁵Lalafue nun sa so'n Nyanmien yi'e nglô klé'a swran mun ke nde o man i Wawe'n yi i nglô klé i swran'm bo Jésus sunmaan bé'n nin i nuan idyofue mun'n sa.
- ⁶Sa so'n yele ke liké nga Nyanmien waan oh fah men i swran mun'n, o nin liké ng'o sé ke oh yôh man bé'n, bé nga bé ti'a Juif'n bé dunman teh nun wié, ye bé nin Juif mun ba yô kun dyasin fe b'o man bé nin Christ-Jésus ba katyi swran wunmuan'n ti.
- ⁷Dyasin fe so'n i dyunman bo Nyanmien man n di i klun-ufué'n ti'n, i fanngan nun ye n dio.
- ⁸Nyanmien yôô m bo n ti i swran'n kwlaa bé nun kaan'n n yé, o man n kan klé bé nga bé ti'a Juif'm bé ke Christ i anyanbéun'n tyennin, bé kwla ke'en bé nuan nun.
- ⁹Ye kusu o man n klé bé sa nga bé yô nan wa yô i klun su'n, wéiin. Nyanmien b'o yii ninngé'n kwlaa'n, lalafue nun o fiee i klun sa so'n swran'm bé nyrun,
- ¹⁰nan ke o fin nde'n, nyanmien su lo mmusu nin ngbenngben'm bé wun Nyanmien i ngwlele'n, ninngé kwlaa ng'o yô bé Asonun'n nun'n, bé nun.
- ¹¹Ke o yôé so'n, sa ng'o dun mmua buu i akunndan lalafue nun ke o man é Min Christ-Jésus yô'n, o kpeen su.
- ¹²Swran wunmuan bo é nin i a katyi, nin i su bo é lafi'n ti, é kwla ko Nyanmien wun lo, é klun ti'a é kaan sa.
- ¹³O man nh sreh amun ke, nanh amun sa sin bubu amun nyrennen nga n wuin amun ti'n ti, afin o ti amun anyrunnyan liké.

Klôle nga Christ fa klô yé'n

- ¹⁴I so'n ti, n kôô é Si'n bô.
- ¹⁵I dunman'n wô ôsuôsu'n kwlaa su, nyanmien su lo ô, asie'n su wa ô.

- 16**Ke i aunndie ninngé'm bé sonnin dan kpa'n ti, nh sreh i ke i Wawe'n wla amun fannan nan an tra amun awlen ye an dyran kéklé,
- 17**nan Christ su bo an lafi'n ti, o tran amun awlen'n nun. Ye nh sreh i ke o man an wun klôle b'o fa klô amun b'o man an dyran kéklé'n, i wle wéiin,
- 18**ye amun nin Nyanmien swran'n kwlaa an wun ke klôle so'n b'o fa klô amun'n ti dan. Se é kwla fa sunnzun liké wié'n, wuun éh séh ke o ti tetreetre, o ti tenndenndeiin, o ti kplôuun kpa, ye o ti kéndéngléiin.
- 19**Kannze swran fi kwla wu'an klôle bo Christ fa klô yé'n i wle kpa'n, nh sreh i ke an wun i wle, nan an fa Nyanmien Kpli'n sa'n kwlaa nun.
- 20**Ke é wun sa nga Nyanmien Kpli'n yô man yé'n, o man é si ke o kwla yô sa dan tra liké kwlaa nga é sre i ke o yô'n, o nin liké kwlaa nga é bu i akunndan'n.
- 21**Man Asonun'n nin Christ-Jésus bé be i nyrunnyan ôsuôsu'n kwlaa nun tititi. Mon o yô so!

ÉphÈsefue mun 4

Christfue'm bé bô kun yôle

- 1**I so'n ti, m bo é Min'n ti ye n ti bisuafue'n, n sre i kpa ke an bu flele nga Nyanmien flee amun'n i akunndan, nan an yô sa ng'o ti i nuan su'n.
- 2**Nanh an tu amun wun mlonmlon, anh yô weteefue, anh blu sa'm bé su, sa nga amun wiéngu yô bo an wuin'n, mon o son amun nun i klôle bo an klôé'n ti.
- 3**Amun bô bo Nyanmien Wawe'n man wa yô kun anuanse bo an di'n ti, anh nian su kpa mon o yô so tititi.
- 4**Ke Nyanmien fle amun bo liké nga an fa amun wla gua su'n ti kun'n, i kunngba'n, wunnen'n ti kun, ye Nyanmien Wawe'n kusu ti kun.
- 5**É Min'n ti kun, sulafie wafa nga é lafi Christ su'n ti kun, baptême'n ti kun,
- 6**Nyanmien'n ti kun, o ti swran'n kwlaa bé Si, o sié liké'n kwlaa, bé wun i sa nuan lika'n kwlaa, o tran lika'n kwlaa.
- 7**Sange swran kun i liké lie nga Christ men i ke o yô'n, ye o kwla yôo.
- 8**I so'n ti ye man bé séé ke: «Ke o fuu nglô lo'n, O fa bé b'o traá bé lômuen'n mun woli, Ye o man swran'm bé liké ke bé yô» nion.
- 9**?Ke bé sé ke: «o fuu nglô lo'n,» i bô ti se? I bô klé ke o dun mmua oo asie'n i bô mmuamua kpa lo.
- 10**I b'o oo asie'n i bô lo'n, i kunngba'n o fuu nglô mmuamua kpa lo o tra nyanmien su lo'n su nan oh tranh lika'n kwlaa.

11 Nyanmien siéé swran wié mun ke o sunman bé, o sié wié mun ke bé idyo i nuan, o sié wié mun ke bé bô i dyasin fe'n, o sié wié mun pasteur nin liké kléfue.

12 Ke o kô yô nan i swran'm ba yô kpa nan ba di i dyunman'n nan Christ i wunnen'n wa yô kpa'n ti, ye man bé nun kunngun bé dyunman'n ti wafawafa so nion.

13 O man éh yôh swran lélé é kwlaa éh yôh kun Nyanmien Wa'n i su bo é lafi'n nin i sile bo é sii kpa'n ti, ye éh yôh swran lélé béh kwlah fa é sunnzun wafa kwlaa nga Christ ti'n.

14 Ke o kô yô so'n, é ti'a ba kaan kun bo é fa atô nde kwlaa nga swran'm bé gble'n ti bé ken ke bé fa lakalaka swran mun'n su, b'o man é ko wa ko wa ke mméli bo aunngban'n fe ko wa ko wa'n sa.

15 Sange se é klô swran bo é di nanwle'n, éh nyinh, éh yôh swran, éh fah Christ sa'n kwlaa nun. I ye o ti Asonun'n b'o ti i wunnen'n i ti nion,

16 ye man wunnen wunmuan'n kwlaa ô leo, ye wunnen so'n i lika kun dyunman lie nga bé klé i ke o di'n o dio, afin bé kwlaa bé sasa su. O man o nyin o yô kpa klôle bo bé klô bé wun'n ti.

Christ ti ya nyan nguan

17 I so'n ti, é Min'n dunman nun n sé amun ke yiô, nanh amun nzuen'n fa bé bo bé ti'a Juif'n bé lie'n kun. Bé le'a akunndan,

18 bé kwla wu'an sa wle. Nguan nga Nyanmien fa man swran'n, bé dunman te'a nun wié, afin ba kété, o man bé si'a sa fi.

19 Bé si'a nyannzuen kun, wlaka'n wa kun bé kpô, bé katyi'a sa tete'm bé yôle mlonmlon.

20 Sange amun lie'n, nenh i so ye an sueen Christ nde'n nuon.

21 Afin nanwle, an tii Jésus nde bo bé kan'n, ye swran wunmuan bo amun nin i katyili'n ti, bé kléé amun nanwle nde ng'o kléli'n.

22 I so'n ti, anh wla amun nzuen laa b'o man an yô sa ng'o fataman'n i asé. I ti ye amun nyin blô ninngé'm bé su, an laka amun wun lélé an satyi nion.

23 Man Nyanmien bô amun ufle o katyi amun akunndan'n.

24 Ye anh fa nzuen ufle b'o fa Nyanmien lie'n, b'o man amunh yôh kpa, amunh yôh i klun sa nanwle bo an di'n ti.

25 I so'n ti, anh yatyi atô buale'n, anh di nanwle klé amun wiéngu, afin é kwlaa é ti swran wunmuan.

26 Se an fa ya'n, nanh an yô sa te. Nanh an fa ya so'n lélé man wia'n to su.

27 Nanh an man mmusu'm bé si Satan'n i wluwle.

²⁸Swran ng'o wua'n, mon o yatyi, o di dyunman nan o nyen i nuan nun alie nan o nyan wié ti swran wié'm bé wun nyanman nun.

²⁹Nanh nde te kun sa fin amun nuan fité, sanngé anh kan nde ng'o ti kpa bo swran tio, o yô swran'n, nan o yô bé kwlaa nga bé ti'n bé fe.

³⁰Nanh an bô Nyanmien Wawe'n i wla, afin i ye Nyanmien fa maan amun b'o klé ke an ti i lie lélé fa dyu tyen nga éh nyanh é ti mlonmlon nion.

³¹Anh wla klunwi'n, nin awlen fufu'n, nin ya fale'n, nin ndengan'n, nin swran wun satyile'n, nin swran kpole'n bé kwlaa bé asé.

³²Anh yô amun wun yé, anh si amun wun aunvue, sa nga amun wiéngu yô amun'n, anh yatyi tyee, ke Nyanmien kusu yatyi sa nga an yôlii'n tyee amun Christ ti'n sa.

ÉphÈsefue mun 5

Amuan kpen wéiin'n nun

¹Ke an ti Nyanmien i alwen su ba'n, anh nian liké ng'o yô'n su, anh yô.

²Sa kwlaa nga amunh yôh'n, anh yôé swran klôle'n ti, ke Christ kusu klôli é b'o fe i wun maan Nyanmien é ti ke te nnen bo bé yre'n b'o bon fannin Nyanmien bué nun'n sa.

³An ti Nyanmien i swran, i so'n ti, nanh man bé ti bla nin bian kunndeke, nin sa tete yôle, nin bé nyin b'o yi'a liké'n, bé nde fi amun nuan nun.

⁴Ye nanh man bé ti nde tete, nin nde finfin, nin aôwi tete dile'n amun nuan nun. Bé ti liké b'o nin amun fataman, sanngé man bé ti Nyanmien asénna nde amun nuan nun.

⁵Afin nanwle, swran kwlaa nga bé ti bla nin bian kunndefue'n, nin sa tete yôfue'n, nin bé nga bé nyin yi'a liké bo bé ti ke amuen sofue sa'n, bé nun wié fi su nya'an liké fi men nga Christ nin Nyanmien bé siéé'n nun lo.

⁶Nanh man swran fi fa nde ngben wié laka amun, afin sa so'm bé ti ye Nyanmien i ya'n o wa dyaô bé bo bé nyin yimen'n bé su nion.

⁷Nanh amun nin bé di mlonmlon.

⁸Laa an wô aôsin nun, sanngé swran wunmuan bo amun nin é Min'n amuan katyi'n ti, amuan fité wéiin nun sien'n. I so'n ti, anh yô sa ng'o klé ke an wô wia klénglé kpa'n nun'n.

⁹Afin bé nga bé ô wia'n nun'n, bé yô swran yé, bé yô sa kpa, bé di nanwle.

¹⁰Anh mian amun nyin anh yôh sa ng'o yô é Min'n i fe'n.

¹¹Nanh amun nin bé nga bé fa aôsin'n kata bé nyin bé yô sa b'o yô'a sa fi yé'n mun di, sanngé anh yô man bé wun sa so'm bé wle.

- ¹²Afin sa nga swran so'm bé fia yô'n, i kanle'n yô nyannzuen.
- ¹³Ke bé kô wun sa so'n kwlaa bé wle'n, bé wun bé wafa nga bé ti'n wéiin,
- ¹⁴afin liké kwlaa nga bé wun bé wafa nga bé ti'n wéiin'n, o man bé wun asé. I so'n ti, bé séé ke: «Lafifue, tinngé, Dyaô fuen'm bé nun Ye Christ man ah wunh asé.»
- ¹⁵I so'n ti, anh nian amun dyaôsu'n su kpa. Nanh an yô ke swran b'o wu'an sa wle sa, sanngé anh yô ngwlelefue.
- ¹⁶Ke amuan nyan amun ti'n, nanh an tran le ngben, anh yô liké ng'o yô sa yé'n, afin ble nga é ô nun ye'n ti te.
- ¹⁷I so'n ti, nanh an yô sinnglinfue, sanngé anh mian amun nyin ke amunh sih liké nga é Min'n klô ke an yô'n.
- ¹⁸Nanh an non nzan bô, afin o yô swran wannzô, sanngé man Nyanmien Wawe'n sié amun mlonmlon.
- ¹⁹Ke amunh kôkôh yale'n, anh kan psaume, anh tô Nyanmien manmanle dyué nin asonun dyué. Anh tu amun klun tô dyué manman é Min'n, anh kan psaume ng'o menmen'n.
- ²⁰Sa'n kwlakwla su anh la é Si Nyanmien asé titi é Min Jésus-Christ dunman nun.

Yasua nin i yi

- ²¹Ke amun nyin yi Christ'n ti, anh bu amun wiéngu swran.
- ²²Bla mun, ke an bu é Min'n i swran'n, anh bu amun wun'm bé swran so, nanh an fa amun nyin wlawla bé,
- ²³afin yasua ye o sié blaa, ke Christ kusu ti Asonun'n i sukpen'n sa. I ye o ti Asonun'n b'o ti i wunnen'n i Ti Défueo.
- ²⁴Ke asonunfue'm bé bu Christ swran'n, man mmla'm bé bu bé wun'm bé swran so sa'n kwlaa nun.
- ²⁵Yasua mun, ke Christ klôli Asonun'n, amun kusu anh klô amun yi mun so.
- ²⁶Afin Asonun'n ti, o fe i wun mannin nan ke o wunzziin b'o yô yeiin i nde'n ti'n, o katyi Nyanmien lie mlonmlon.
- ²⁷O yôé so nan ke Asonun'n beh i wun le'n, oh wunh ke o ti klaan, o ti yeiin, le fi nu'en i wun, i wun trale'n ti'a nyonnyonwa, o ti Nyanmien lie mlonmlon.
- ²⁸I so'n ti, yasua mun, anh klô amun yi mun ke an fa klô i bobo wun.
- ²⁹Swran fi kpo'e i bobo wun, sanngé o te i wun, o nien i wun su ke Christ kusu nian Asonun'n i lika'n sa,

³⁰afin é ti i wunnen'n i lika'n wié.

³¹«I so'n ti ye man yasua yatyi i si nin i nin, o fe i wun menten i yi, ye bé nnyon'n bé katyi swran wunmuan nion.»

³²Nanwle nde so'n b'o te nglô wa'n ti nanndôlie. Ke n ken i so'n, n fa nde so'n sunnzun Christ nin Asonun'n,

³³sannge kusu o ti amun lie wié. Man yasua kun klô i yi ke o fa klô i bobo wun'n sa, ye man mmla'm bé kusu bé bu bé wun'm bé swran.

ÉphÈsefue mun 6

Ba nin i si nin i nin

¹Ba kanggan mun, man amun nyin yi amun si nin amun nin mun é Min'n lie bo an ti'n ti, afin i so'n ti kpa.

²«Bu o si nin o nin bé swran» o ti mmla bo Nyanmien fa maan swran b'o uka su ke, se bé yô'n, oh yôh bé yé'n, bé nun klikli, yé so'n yeke ke,

³«o wun dyoh o fouun, ah tyeh.»

⁴Nnya mun, amun kusu, nanh an yô sa b'o kun amun mma'm bé ya, sannge anh ta bé kpa é Min'n lie'n su, anh tu bé fo, anh klé bé ngwlele.

Kanga nin i min

⁵Kanga mun, man amun nyin yi amun min mun, anh bu bé swran, anh mian amun nyin ke liké nga amunh yôh'n o dyo bé klun, ke Christ ye an su yô men saa, nanh an bu i sin.

⁶Nanh ke ke bé ô le'n i ngunmin ye an yôé so nan bé klun dyo amun wuon, sannge ke an ti Christ i kanga'n, anh tu amun klun yô sa ng'o ti Nyanmien klun su'n.

⁷Man amun klun dyo sule nga an fa su bé'n su ke é Min'n ye an su sui sa, nanh an bu i ke swran ye an su yô men io.

⁸Afin an si ke liké kpa kwlaa nga swran kun yô'n, se kanga ô, se diéwa ô, liké ng'o yô'n, oh nyenh i nuan liké é Min'n sa nun.

⁹Amun bo an le kanga'n, amun kusu, akunndan kunngba nga amun kanga'm bé bu amun wun'n, anh bu bé wié. Nanh an kpankpan bé su, afin an si ke amun kwlaa amun Min'n ti kun, o ô nyanmien su lo, i lie'n o kpa'a swran nun.

Christfue'm bé ale ninngé

¹⁰Min nde'n i atabô'n ye: Man é Min'n tin amun swran wunmuan bo amun nin i amuan katyi nin i kwlae b'o le'a wunsu'n ti.

¹¹Ke o kô yô nan amuan kwla dyran mmusu'm bé si Satan b'o kpe amun gble'n i nyrun'n, anh fa Nyanmien i ale ninngé'n kwlaa wla amun wun.

12Afin nanh é nin klo swran ye é kuon, sanngé é nin mmusu mun, nin aôsin tuun nga é ô nun ye'n i min'n i kpenngben mun, ye mmusu tete'm bo bé ô nglô lo'n ye é kuon.

13I so'n ti, anh fa Nyanmien i ale ninngé'n kwlaa, nanh se lika'n yô te'n, amuan kwla kpli amun ti, ye ke an kwla bé kwlaa'n, amunh dyranh kéklé.

14O man anh tanndan amun wun anh dyran kéklé. Anh fa nanwle'n yô ke kplô sa, anh fa tyi amun bô. Anh yô sa ng'o ti i nuan su'n, mon o yô ke liké kôklôkô bo an fa kata amun wué'n su'n sa.

15Man amun awlen bo an tre kan dyasin fe'n yô ke amun ngbabua sa.

16Sa kwlaa ng'o to amun su'n, man Christ su bo an lafi'n o yô ke amun nyren sa, nan Klunwifue'n i ta'n b'o so i nuan tô'n, i kwlaa'n wié su.

17Man déle bo Nyanmien dé amun'n o yô ke kpôngbô klé sa, anh fa wla amun ti. Anh fa Nyanmien nde'n b'o ti i Wawe'n i kaka'n b'o fa man amun'n.

18Ke an kô yô i kwlaa so'n, anh sre Nyanmien ke o dyran amun sin. Sa'n kwlaa nun amun nin Nyanmien kôkô yale i Wawe'n i fanngan nun tititi. Anh nien i so'n su yôé titi, nanh an kponzo. Anh sre Nyanmien ke o nien i swran'n kwlaa bé su.

19Ye anh sre i ékun ke, ke n wuké n nuan'n, o klé min nde nga n kaan o ti su'n, nan n yi dyasin fe'n b'o fiee swran'm bé nyrun'n i nglô klé bé wéiin yakpa su,

20afin dyasin fe so'n ti ye n ti Nyanmien i dya nun dyranfue bo bé tyi min nin dyroko ngaa. I so'n ti, anh sre Nyanmien ke o man n kan nde yasua su ke n kaan o ti su'n sa.

Paul i nuan yrale

21É niaan Tychique b'o nian é Min'n i dyunman'n nun kpa di'n o wa kan min wun wa nde klé amun nan an si sa nga n wô nun'n.

22N sunmeen amun wun lo nan an si sa ng'o ô é su'n, ye o gua amun awlen su nzué.

23Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ man é niaan'm bé kwlaa bé wun dyo bé fouun, ye bé klô swran, bé lafi Christ suo.

24Ye é Si Nyanmien man bé kwlaa nga bé klô é Min Jésus-Christ lélé gue i ti nin i bô'n bé nyan yé.

Philippinesue mun

Philippinesue mun 1

Paul klee fluwa nga kô maan Philippes lo Christfue mun

¹M Paul min nin Timothée bo é ti Christ-Jésus i swran'n, é ye éh kleh fluwa nga ble amun kwlaa bo an ti Nyanmien swran bo amun nin Christ-Jésus amuan katyi swran wunmuan'n, nin asonun i sunianfue nin asonunfue'm bé lika nianfue bo an wô Philippes lo muon.

²Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Nyanmien asénna nin i liké srele

³Ble kwlaa nga n wla kpen amun su'n, n la min Nyanmien'n i asé.

⁴Ble kwlaa nga nh sreh Nyanmien ke o dyran amun kwlaa amun sin'n, n klun dyo i srele so'n su,

⁵ukale wafa nga an fa uka min dyasin fe bôle nun ke o fin i bôbôle nun lélé fa dyu nde'n ti.

⁶N si wéiin kpa ke Nyanmien b'o bô liké nga b'o man an yô kpa'n i bô'n, oh yôh i so lélé oh gueh i bô Christ-Jésus i bale tyen'n nun.

⁷Ke m bu amun kwlaa amun akunndan ke nga sa'n, o ti kpa, afin amun nde lô n kpa. Ke é sé ye'n bo n wô bisua'n nun'n, nin laa bo n nyan n ti n dyran dyasin fe'n su mon o taka kpa'n, yé nga Nyanmien yôô min'n o yô amun kwlaa amun wié.

⁸Afin klôle dan nga Christ-Jésus fa klôô amun'n, ye n fa klô amuon, Nyanmien'n ti n lalôfue.

⁹Ye n sre i ke an klô i nin swran mun kpa ye an si ngwlele, an wun sa'm bé wle kpa wéiin.

¹⁰I so'n nun amunh wunh liké nga bé ti kpa'n bé wle, ye Christ bale tyen'n nun bé su wu'an sa te kaan sa amun wun, o man bé su kputu'a amun.

¹¹Ye Jésus-Christ man amunh yôh sa kpakpa Nyanmien manmanle nin i komin su manle'n ti.

Christ ti ye n wô men'n nuon

¹²Aniaan mun, n klô ke an si ke sa b'o too n su'n, wa yô'a dyasin fe'n i satyile liké, sanngé o man o tre oo i nyrun.

¹³Sa so'n ti bé kwlaa nga bé nian famien'n i awlô'n su'n, nin swran wié'm bé si ke Christ ti ye bé wlaa m bisuaa.

- 14Ke é niaan'm bé nun louun kpa bé tii i ke n wô bisua'n nun'n, bé fa bé wla gua é Min'n su kpa tra laa'n, o man bé tra bé awlen bé kan Nyanmien nde'n, sre ku'an bé.
- 15Nanwle, bé nun wié'm bé nyin b'o tyi min'n nin akplôwa sile'n ti ye bé kan Christ nde nion, sanngé wié'm bé akunndan bo bé fa kan'n ti kpa.
- 16Bé sofue'm bé lie'n, bé yôé Nyanmien nin swran klôle'n ti, afin bé si ke Nyanmien siéé n ke n dyran dyasin fe'n su.
- 17Sanngé bé nga'm bé bu bé bobo bé wun akunndan ye bé kan Christ nde nion, bé klun akunndan'n ti'a kpa, bé waan béh yôéh so nan n wun min nyrun tra su bisua'n nun wa.
- 18Min nde nu'an nun! Kannze bé akunndan'n ti te ô, o ti kpa ô, i wafa so'n kwlaa nun bé kan Christ nde'n o man n klun dyo, ye oh dyoh tititi.
- 19Afin n si ke i kwlaa so'n o man nh nyanh n ti Nyanmien bo an sre i ke o dyran n sin nin Jésus-Christ i Wawe b'o dyin n sin'n ti.
- 20Liké nga n wla'n wô su, bo n kundee kpa'n yele ke, nanh man liké fi kun min nyannzuen, sanngé n tra min awlen nde nin tyen kwlaa lélé, se n nyan nguan ô, se n wu ô, liké kwlaa nga n yô'n o ba Christ nyrunnyan.
- 21Afin n liké lie nga ti ye n wô men'n nun'n yele Christ, ye wié'n ti min nvasue.
- 22Sanngé se n dyunman'n ti n tran le ékuon, o ti kpa'n n wu'an kun nga n faa.
- 23N ti mianfue i bué nnyon'n nun, sa ng'o yô n fe kpa tra su'n, yele ke nh koh nan min nin Christ é kô tran, i so'n ye o ti kpa.
- 24Sanngé amun ti, se n ka le ékun'n, o ti kpa dan.
- 25Ke n wun i wle kpa so'n ti, n si ke nh kah le kan ékun, ye min nin amun kwlaa éh tranh, nh wukah amun amunh yôh kpa nan amun klun dyoh Nyanmien su bo an lafi'n ti.
- 26I so'n nun, se n dyu amun wun lo ékun'n amun bo amun nin Christ-Jésus amun ti swran wunmuan'n, amunh kwlah fa min di amun nuan kpa.
- 27Sa'n kwlaa nun, anh yô sa ng'o nin Christ dyasin fe'n ti kun'n, nan se mh bah amun wun wunle ô, se m baman ô, man ti amun ngan ke amun kwlaa amun bô ti kun kpa amun dyran kéklé, ye amun akunndan'n ti kun, an mian amun nyin dyasin fe'n bo an lafi su'n ti.
- 28Nanh an lô amun wun man amun kprofue mun man bé wla amun sre sa fi nun. Se amuan lô'a amun wun a ma'an bé'n, o klé bé ke béh mlinh, ye amun kusu, amunh nyanh amun ti, Nyanmien ye o sié i soo.
- 29Afin nanh Christ sulafile ngunmin ye Nyanmien man amun lafio, sanngé o man amunh wunh nyrennen i dunman nun ékun.

³⁰Afe kunngba nga an wun ke o ô n su'n, o ô amun su wié, ye an si ke afe kunngba'n te ô n su.

Philippesfue mun 2

Christ yôô i wun aévue, o man o nyaan nyrun

¹Swran wunmuan bo amun nin Christ an ti'n ti, o man amun afotue, klôle b'o klô amun'n ti o gua amun awlen su nzué, amun nin Nyanmien Wawe'n amun nuan se, an klô amun wiéngu an wun i aunvue.

²I so'n ti, anh yô man n klun dyo kpa. Man amun akunndan'n yô kun, anh klô amun wun, man amun nuan se.

³Nanh an bu amun bobo amun wun akunndan yô liké fi, nanh an kunnde amun dunman, nanh an tu amun wun, sanngé anh bu swran wié'm bé swran tra amun bobo.

⁴Nanh man swran fi bu i bobo i ninngé'm bé akunndan, sanngé man amun wiéngu'm bé lie'n lô amun.

⁵Anh bu akunndan kunngba nga Christ-Jésus buli'n wié.

⁶I b'o nin Nyanmien bé ti kun'n wa kunnde'a ke o fe i wun sunnzun Nyanmien,

⁷wa bu'e i so'n liké fi, o yô i wun kanga, o yô i wun ke klo swran sa.

⁸Ke o katyii i wun swran so'n, o yô i wun aévue, o yô ainyiefue lélé o fa wuli, waka'n su ye o wulio.

⁹I so'n ti ye Nyanmien fe sié liké'n kwlaa su, bo i dunman'n fu tra dunman'n kwlaa nion.

¹⁰Nan ke liké kwlaa nga bé ô nyanmien su lo'n, nin asie'n su wa'n, nin asie'n i bô lo'n, bé ti i dunman Jésus'n, bé kôto i bô,

¹¹ye o fité bé kwlaa bé nuan ke Jésus-Christ ti bé Min, nan é Si Nyanmien'n nyan nyrun.

Anh yô ke nzraama sa

¹²I so'n ti, n swran kpa mun, ke n wô amun wun lo bo amun nyin fa yi min titi'n, sien'n kannze n nu'an lo'n, man amun nyin yi min kpa tra laa'n. Ke o kô yô nan amuan nyan amun ti mlonmlon'n, anh mian amun nyin di dyunman kpa.

¹³Afin Nyanmien bobo ye o man i klun sa yôle'n yô amun fe, ye man an kwla yô.

¹⁴Liké kwlaa nga amunh yôh'n, nanh an idyo amun kônviabô, nanh an katyi amun nuan,

¹⁵i so'n nun bé su kwla ka'an amun wun nde te fi, ye bé su wu'an sa te kaan sa amun wun. Se an yô so'n, amunh yôh Nyanmien mma mun bo bé kwla kputu'a

amun adyulisufue tete bo ba satyi'n bé nun. An ti ke nzraama b'o kpadya men'n nun sa bé nun,

¹⁶ye an fa nde b'o man nguan'n klé bé. Se an yô so'n, Christ bale tyen'n nun nh nyanh komin, ye béh wunh ke n dyunman'n nin min afe'n wa yô'a ngben.

¹⁷Nyanmien su bo an lafi'n ti ke nnen bo bé fa soe'n sa. Se bé fa min uka su men'n, oh dyoh n klun ye amun kwlaa amunh yô m mô.

¹⁸Amun kusu, amun klun dyoh, ye nh yôh amun mô.

Timothée nin Épaphrodite

¹⁹N wla ô é Min Jésus su ke se o tye kan'n, oh manh min atin n sunman Timothée amun wun lo, nan se n ti amun wun lo nde'n, n wla'n gua asé.

²⁰Afin i kunngba tye ye o nin min é akunndan'n ti kun bo amun nde lôê kpa.

²¹Bé nga'm bé lie'n, bé bobo bé ninngé'n ye o lô béo, Christ-Jésus lie'n lô'a bé.

²²Amun bobo an si Timothée ke i nzuen'n ti kpa, o uka min di dyunman ke ba yasua kun uke i si'n sa dyasin fe kanle'n nun.

²³O man, se n wun wafa nga béh siéh n su'n i wle'n, m man oh bah amun wun lo.

²⁴Ye n wla ô é Min'n su ke, se o tye kan'n, oh manh min atin m bobo mh bah amun wun lo.

²⁵N wun i ke, se n sunman Épaphrodite b'o ti n wiéngu dyunman difue bo min nin i é fe'n amun wun lo'n, o ti kpa. Bian so'n amun bobo ye an sunmeen ke o fa liké nga n sa mien i wun'n ble mion.

²⁶I wla lô amun kwlaa. Ke an tii i ke i wun lôli'n, o man i klun titii kpa.

²⁷Nanwle, i wun lôê kpa o wa dé wu, sanngé Nyanmien wuun i aunnvue, ye o wuun n kusu min aunnvue wié, nan n wla'n wa bô'a tra'a su.

²⁸I so'n ti ye n sunmen amun wun lo ndende nion, nan se an wuin ékun'n, amun klun dyo, ye n kusu n wla'n gua asé.

²⁹Anh so i nun amun klun-ufué su é Min'n ti. Ye anh bu swran nga bé ti ke i sa'n bé swran,

³⁰afin Christ dyunman'n ti ye o wa dé wu nion. O fe i wun maan wié'n ke o di dyunman nga amuan nya'an amun ti a di'a ma'an min'n.

Philippesfue mun 3

Swran kpa yôle sakpa

¹N niaan mun, min nde'n i atabô'n ye: swran wunmuan bo amun nin é Min'n ti'n ti, man amun klun dyo. Nde nga n kle blee amun laa'n, ke nh kleh ble amun ékun'n o ti'a min afe, ye se n yô so man amuon o ti kpa.

²Anh sasa amun wun bé bo bé ti ke alua sa, bo bé yô sa tete, bo bé wla klen bé kplô'n su ngben'n bé lika.

³É ye é wla klen kpa nion, afin é su Nyanmien i Wawe'n i fanngan nun, é fa Christ-Jésus di é nuan, é fa'a é wla gua'a é wafa nga é ti'n su.

⁴Sannge se n waan nh fah n wla gua n wafa nga n ti'n su'n, n kwla yô. Se swran wié'm bé bu ke bé kwla fa bé wla gua bé wafa nga bé ti'n su'n, n lie sion.

⁵Ke bé wuu min bo n dii lé motyue'n ye bé wlaa n kleon, n fin Israël nvlé'n nun, n fin Benjamin ôsu'n nun, n ti hébreu klônglônglô. Se o ti Juif'm bé mmla'n i su fale'n, n ti i nun Pharisifue

⁶Nyanmien nde'n lô n kpa ti ye n klée asonunfue'm bé yale nion. Se mmla'n i su fale'n kwla yô swran swran kpa'n, wuun bé kwla satyi'a min wun kaan sa.

⁷Sannge liké kwlaa nga laa m bu i ke o ti n liké kpa'n, sien'n Christ ti, m bu'e like fi kun.

⁸⁻⁹Nanwle, ke m bu min Min Christ-Jésus i sile bo n sii'n liké kpa sakpa'n ti, o man m bu'a liké'n wié fi liké. I ti man yatyi liké'n kwlaa, ke o yô nan Christ a yô n liké kpa nan min nin i ya katyi swran wunmuan'n ti, m bu liké'n kwlaa ke wla sa. Swran kpa bo n ti'n, o fi'an m bobo min nzuen'n nun mmla'n i sufale'n ti, sannge o fin Christ su bo n lafi'n. Swran kpa yôle so'n fin Nyanmien, i su bo bé lafi'n ti.

¹⁰Min akunndan kpa'n yele ke, man n si Christ nin i kwlaa b'o man o tyennin'n, nan nyrennen ng'o wunniin'n nh wunh wié lélé se n wu'n, man n yô ke i sa,

¹¹nan n lafi su ke n kusu nh tyenh wié.

Man é wanndi dyu é dyuwle

¹²Nanh ke, ke n ken ye'n, man nyen i kwlaa so nion, o nin bo n sé ke man yô swran kpa gue i ti nin i bôo, sannge m mian n nyin nan nh nyanh liké nga ke Christ-Jésus trali min'n, o siéé ke n nyen'n.

¹³Aniaan mun, m bu'a min wun ke man wié i ngba nyan, sannge sa kun nga n dyin su ke n yô'n, yele ke man n wla fi liké kwlaa ng'o ô n sin'n, nan n tyinndyin man n sa tô liké ng'o ô n nyrun lo'n.

¹⁴O man m mian min nyin dyu dyuwle nga bé siéli'n nun, nan nh nyanh liké nga Nyanmien fle é ke é nyen nyanmien su lo'n, swran wunmuan bo é nin Christ-Jésus ya yô'n ti.

15I so'n ti, man é kwlaa nga ya yô swran'n, é bu akunndan so'n wié, sanngé se amun nun wié mun amun akunndan'n ti ngunminngunmin'n, Nyanmien wa yi sa so'n nglô klé amun.

16Lika kwlaa nga ya dyu'n, kannze o ti se... man adyale kunngba nga é fa bô i bô'n é fa o.

17Aniaan mun, anh nian n lie'n su. Ya yô a klé amun, o man anh nian bé nga bé yô liké nga é kléé amun'n bé lie'n su yô.

18Swran kpanngban kpa bé ô le bo bé sa nga bé yô bé'n klé ke Christ i waka'n su b'o wuli'n, bé bu'e liké fi. N ken i sofue'm bé nde kléé amun laa lélé, ke nh kanh klé amun ékun ye'n, n le sunle.

19Bé agualie yebe bé mlinle, bé Nyanmien'n yebe bé ku'n. Liké nga swran yôo o gue i nyin asé'n ye bé fa di bé nuaan. Men'n nun ninngé'n ye o lô béo.

20É lie'n é ti nyanmien su lo ba, é minnde é Défue'n, é Min Jésus-Christ b'o fin lo ba'n.

21O wa fa é wunnen b'o ti'a liké fi'n o yô man oh katyih ke i wunnen b'o fa oo lika ng'o le nyrun lo'n nun'n sa. I kwlae b'o fa sié liké'n kwlaa'n ye oh fah katyi io.

Philippesfue mun 4

Bé afotue manle

1I so'n ti, n niaan bo n wla lô amun, bo amun man n klun dyo, b'o man n nyan komin'n, n swran kpa mun, é Min'n bo amun nin i ti swran wunmuan'n ti, anh dyran kéklé ke nga sa!

2Évodie nin Syntyche, nh tuh amun fo, ye nh sreh amun ke man amun akunndan'n yô kun, afin é Min'n ti an ti niaan.

3Ye o kusu bo a ti n wiéngu dyunman difue kpa'n, nh sreh o, uka bla so mun, afin bé nin min ye é kpli dyasin fe'n i wun nion, o nin Clément nin n wiéngu dyunman difue'n kwlaa ékun bo bé klee bé dunman nguan fluwa'n nun'n.

4Swran wunmuan bo amun nin é Min'n ti'n ti, tyen kwlaa man amun klun dyo, nh kenh i ékun, man amun klun dyo.

5Man swran'n kwlaa bé wun ke an ti weteefue. O tye kan'n é Min'n bah.

6Nanh amun kôkô sa fii su, sanngé sa'n kwlaa nun, nin liké kwlaa ng'o mian amun'n, anh kan klé Nyanmien, anh sree, anh dyran su kpa, ye anh le i asé.

7Ye Nyanmien man amun wun dyoh amun fouun bo an su wu'en i bô mlonmlon. Aundyue so'n man amun wla su bôman, ye amun akunndan su sannganman, swran wunmuan bo amun nin Christ-Jésus ti'n ti.

Liké nga bé akunndan'n tran su'n

⁸Aniaan mun, min nde'n i atabô'n ye: man amun akunndan'n tran liké kwlaa ng'o ti kpa'n nin sa kwlaa bo swran yôo o ti kpa'n bé su, yele nde nanwle'n, nin liké nga bé bui liké kpa'n, nin liké ng'o ti i nuan su'n, nin sa ng'o ti a te mlonmlon'n, nin liké ng'o ti klaan'n, ye nde nga bé tio o dyo bé klun'n.

⁹Liké nga n kléé amun bo an tili an fa su'n, nin liké nga an wun ke n yô'n, anh nian su yô, ye Nyanmien b'o man é wun dyo yé'n, o nin amunh tranh.

Paul i Philippesfue'm bé asénna

¹⁰Ke n wun ke an su bu min akunndan ékun'n, n klun dyo dan kpa, ye n la é Min'n i asé. Nanwle, min nde lô amun kpa, amun ti ye an nyenmen tio.

¹¹Nanh ke n sa mian liké wié wun ti ye n ken i soo. Afin ôle nga n wô ye'n, se o ti se ti se... man tren i so lélé wa si min wun.

¹²Se nh dih yale ô, se n le liké'n kwlakwla ô, n kwla tran. Lika kwlaa nga n dyu nun'n, nin sa kwlaa ng'o to n su'n, se n ku yi ô, se n la awé ô, se n le liké kpanngban ô, se n sa mian ô, bé kléé min ke n yô nan man kwla tran'n.

¹³Christ b'o wla n fanngan'n ti, n kwla liké'n kwlaa yô.

¹⁴Kannze o ti so'n, ke min nyrennen'n wluu amun wun bo an wuka min'n, o ti kpa.

¹⁵Philippesfue mun, amun bobo an si ke, ke n tu m bô Macédoine lo bo é bô dyasin fe'n i bôle'n bô'n, san amun asonun'n kunngba tye ye bé nin min é bô yô kun é man é wun likéo.

¹⁶Afin ke n wô Thessalonique lo bo n sa miannin'n, an blee min liké b'o dyu bo kpe nnyon kun.

¹⁷Nanh ke n klô ke bé man n liké tio, sanngé n klô ke an nyan wié uka amun lie'n su.

¹⁸Liké kwlaa nga an fa blee min'n, n nyenniin, o dyu min tra su. Ke Épaphrodite fa liké so'n bo an fa menniin ke o fa ble min'n blee min'n, o man liké'n kwlaa ti a sin a yia min. Liké so'm bé ti ke liké b'o bon fannin bo bé fa man Nyanmien, o so nun, o dyo i klun'n sa.

¹⁹Liké kwlaa ng'o mian amun'n, ke min Nyanmien i anyanbéun b'o ô Christ-Jésus sa nun'n i dan'n ti'n, oh feh i so man amun.

²⁰Man é yi é Si Nyanmien aye tititi. Mon o yô so!

Bé liké yôle

²¹Nh yôh Nyanmien swran bo bé nin Christ-Jésus ti swran wunmuan'n bé kwlaa bé liké. É niaan nga bé nin min ô wa'n, bé waan béh yôh amun liké.

²²Nyanmien swran kwlaa nga bé ô wa'n, bé waan béh yôh amun liké, César awlôfue'm béh yôh amun liké lélélé.

23 Man é Min Jésus-Christ aklunyéfue'n nin amun tran!

Colossesfue mun

Colossesfue mun 1

Paul kle fluwa nga kô maan Colosses lo Christfue mun

¹M Paul bo Nyanmien klô ke Christ-Jésus sunman min'n, min nin é niaan Timothée,

²éh kleh fluwa nga ble amun bo an ti Nyanmien swran kpa bo an ti é niaan swran wunmuan bo é nin Christ ti'n ti, bo an wô Colosses lo'n. Man é Si Nyanmien man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Paul sree Nyanmien ke o nian bé su

³É la é Min Jésus-Christ i Si Nyanmien'n i asé, ye é sre i titi ke o nian amun su,

⁴afin é tii Christ-Jésus su bo an lafi'n, nin klôle nga an fa klô Nyanmien swran'n kwlaa'n i nde bo bé kan'n.

⁵Ke an tii dyasin fe'n b'o ti nanwle'n klikli'n, bé kan liké nga bé siéé nyanmien su lo sié amun'n i nde kléé amun. Amun wla b'o ô su'n ti ye an lafi su, ye an klô Nyanmien swran muon.

⁶Dyasin fe'n tru, o yô swran'm bé kpa men wunmuan'n nun, amun kusu, ke o fin tyen nga an tili yé nga Nyanmien yô swran mun'n bo an wuun i wafa ng'o ti'n i wle sakpa'n, ke o yôô amun soo.

⁷É swran kpa Épaphras b'o ti é wiéngu dyunman difue'n ye o kléé amun. O dyran é dya nun di Christ dyunman'n kpa.

⁸O kan swran'm bé klôle wafa nga Nyanmien Wawe'n man an klô bé'n i nde kléé é.

⁹I so'n ti, é kusu ke o fin tyen nga é tii amun nde bo bé kan'n, é sre Nyanmien titi ke o nian amun su. É sre i ke o man an si ngwlele, an wun sa nga i Wawe'n klé amun'n i wle, nan an si i klun sa'n kpa.

¹⁰I so'n nun, amun nyôlie'n manh é Min'n i komin su, ye sa kwlaa nga amunh yôh'n, oh dyoh i klun, ye amunh yôh sa kpakpa'n kwlaa, ye sile nga an si Nyanmien'n, oh yôh dan.

¹¹É sre i ke o man amun fanngan i kwlae dan b'o le'a wunsu'n ti, nan sa'n kwlaa nun amun klun dyo, an kwla tra amun awlen blu sa'm bé su.

¹²Anh la é Si'n i asé, afin i ye man amun dunman'n te liké ng'o sié men i swran mun lika b'o kpadya nun lo'n, i nun wiéô.

¹³O déé é aôsin tuun'n i min'n sa nun, ye o fa é oo men nga i awlen su Ba'n sié'n nun.

¹⁴Ba so'n ti ye o déé é, o yatyi sa nga é yôlii'n tyeli yéô.

Wafa nga Christ ti'n nin liké ng'o yô'n

- 15**O fa Nyanmien bo bé wunmen'n i wafa kwlaa ng'o ti'n, o ti i Wa Kpen bo i kpa'n tra liké'n kwlaa ng'o yili bé'n.
- 16**Afin i ye Nyanmien man o yii ninngé'n kwlaa bo bé ô nyanmien su lo nin asie'n su wa muon, liké nga bé wun bé'n nin nga bé wu'an bé'n, bé nga bé ô bia su ô, bé nga bé sié swran mun ô, mmusu mun ô, kpenngben mun ô. Nyanmien man o yii ninngé'n kwlaa, i bobo ti ye o man o yii béo.
- 17**Ke béh yih ninngé'n kwlaa'n, wuun o ô le, i ti ye man bé kwlaa bé ô leo.
- 18**O ti Asonun b'o ti i wunnen'n i ti, afin i ti ye o ô leo. O ti Nyanmien i Wa Kpen bo i ye o yii tyenle nion o man o ti liké'n kwlaa bé ti.
- 19**Nyanmien wun ke o ti kpa ke i wafa kwlaa ng'o ti'n, Christ kusu yô so,
- 20**ye o siésié i nin ninngé'n kwlaa bé afien. Ke o wuu waka'n su'n, Nyanmien siésié sa kwlaa ng'o ô i nin liké kwlaa nga bé ô asie'n su wa nin nyanmien su lo'n bé afien, o man o wiéli.
- 21**Amun bo laa an kpo Nyanmien bo amun nin i diman'n, amun akunndan te nin amun nyôlie tete'n ti'n,
- 22**sien'n bo i Wa'n katyi swran b'o wuli'n ti, wa siésié i nin amun afien, nan ke amunh beh i wun le'n, oh wunh ke an ti i lie mlonmlon, sa te fi nu'an amun wun, ye bé kwla ka'an amun wun nde te fi.
- 23**Se an dyran kéklé bo an lafi Christ su kpa, bo an yatyi'a liké nga ke an tii dyasin fe'n an fa amun wla gua su'n, ye amunh yôh soo. Dyasin fe so'n ye bé kan kléé asie'n sufue'n kwlaa, bo m Paul man fa katyi n dyunman n di nion.

Paul i dyunman'n nin i afe'n

- 24**Nyrennen nga amun ti n wuin ye'n, n klun dyo su. Ke n fe n kplô'n nun'n, n su guagua nyrennen nga Christ wunniin Asonun b'o ti i wunnen'n ti'n bô.
- 25**Nyanmien fa n sié Asonun'n i dyunman difue nan n ken i nde'n kwlakwla klé amun,
- 26**i nde so'n ke o fin lalafue nun'n o fie swran'n kwlaa bé nyrun, sannge sien'n wa yii nglô a klé i swran mun.
- 27**Afin Nyanmien klô ke i swran'm bé si nvlénlé'n kwlaa bé wun akunndan kpa ng'o buli b'o fie swran'm bé wun'n. Akunndan kpa so'n yele ke, Christ tran amun awlen'n nun, o man amun wla ô su ke Nyanmien man amunh nyanh nyrun.
- 28**Christ so'n i nde ye é kan klé swran'n kwlaa nion, é tu bé kwlakwla bé fo, é fa ngwlele kwlaa nga é sii'n é fa klé bé liké. É yô so nan swran'n kwlaa yô swran Nyanmien nyrun, swran wunmuan bo bé nin Christ ti'n ti.

²⁹I so'n ti ye n fa wunmien ng'o maan min, bo i ti ye n le fanngan'n m mian min nyin fa di dyunman kpa nion.

Colossesfue mun 2

¹N klô ke an si ke afe nga amun, nin Laodicéefue, nin bé nga bé si'a min'n bé ti o ô n su'n, o ti dan.

²M mian min nyin nan an tra amun awlen, ye klôle bo an klô amun wun'n ti amun bô yô kun, ye an si ngwlele kpa b'o man amunh wunh sa wle wéiin nan an si liké nga Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n, liké so'n yele Christ!

³O ti ke betro sa, i nun ye Nyanmien fe i ngwlele'n nin sa wle wunle'n kwlaa fialio.

⁴N ken i so nan swran fi a fe'e i nuan nun fe a laka'a amun.

⁵Afin se m bobo n nu'an lo'n, sanngé min akunndan'n wô lo. Ke n wun ke amun bô ti kun, an dyran kéklé an lafi Christ su'n, n klun dyo.

⁶I so'n ti, ke an kpliin su ke Christ-Jésus yô amun Min'n, man amun nyôli'n klé ke amun nin i a katyi swran wunmuan,

⁷o man i ti an dyran kéklé ke sua bo bé wle i bô asé kpa'n sa. Anh lafi i su kpa ke bé kléli amun'n sa, anh le i asé tititi.

Christ ti, liké'n kwlaa ti a sin a yia amun

⁸Anh sasa amun wun, nanh man swran fi fe i sa ng'o si'n nin sa ngben wié fa laka amun, o nyan amun. Sa so'm bé fin lalafue'm bé nzuen'n, nin ninngé nga é nannan'm bé klé'n, bé fi'an Christ.

⁹Afin ke é wun Christ b'o katyii swran'n, é wun wafa kwlaa nga Nyanmien ti'n.

¹⁰O man swran wunmuan bo amun nin Christ b'o ti mmusu nin kpenngben'n kwlaa bé sukpen'n, amun ti'n ti, liké'n kwlaa ti a sin a yia amun.

¹¹Swran wunmuan bo amun nin i a katyi'n ti, ba wla amun klen, amun klen lie so'n, nanh swran ye o wlalio, sanngé o fin Christ bobo, i bô klé ke amun nin sa te'n wa bu.

¹²Ke bé yôli amun baptême'n, o ti ke bé siéli amun nin Christ, o man amun nin i tyennin, afin an lafi Nyanmien Kpli b'o ti kwlafue b'o tyenniin'n su.

¹³Amun bo laa amun sa bo an yôli Nyanmien, nin klen bo ba wlaman amun'n ti, an ti ke swran bo wa wu sa'n, ke o yatyii sa kwlaa nga é yôlii'n tye yé'n, o maan amun nin Christ amun nguan.

¹⁴O nunnuun mmla'n i nun nde ng'o ti é wun nde b'o man é di'a aladyé'n. O gueli i asé, afin o ti ke o bôbôlii waka'n su sa.

15 Christ i waka so'n ti, o bu mmusu nin kpenngben'm bé kwla'e'n i bué, ke o fa bé yii kwla'e'n nglô'n, o man bé wun bé wafa nga bé ti'n.

Anh kunnde nyanmien su lo ninngé mun

16 I so'n ti, nanh man swran wié kan amun nde liké diwa, nin liké nga amun non'n, nin tyen dile, nin anglô lékun, nin sabbat b'o ti bé tyen te'n ti.

17 Liké so'n kwlaa ti liké ng'o wa yô'n bé wawe, i kpa'fue'n yele Christ.

18 Nanh man swran b'o klô ke bé bu i aénvuefue'n, b'o kôto ange'm bé bô, b'o fe i aôlia nun ninngé b'o wunnin bé'n di i nuan'n, o dé amun liké kpa nga an nyenniin'n. Swran so'n ke o bu liké nga o si'n i akunndan'n o tu i wun, i wun tule so'n ti ngen.

19 O fe'e i wun manta'an Christ b'o ti bé ti'n kpa kun. Christ ye man bé akpoleakpole nin bé ndin'm bé sasa su, ye man bé wunnen wunmuan'n yô kpa, ye o nyin ke Nyanmien klô ke o nyin'n saa.

20 ?Se amun nin Christ ye an wuli'n, bo amun nin asie'n su ninngé'm ba bu'n, nzu ti ye an te yô amun wun ke an ti asie'n sufue sa bo an di bé mmla'n suo?

21 Bé sé ke: Bé fa'a liké nga! Bé di'a liké nga! Bé ka'an liké nga!

22 Liké so'n kwlaa ke bé kô fa kô yô liké nga bé fa yô'n, wun wa wié. Bé ti swran'm bé mmla nin bé nde bé kan.

23 Nanwle, ke bé su liké nga bé klô bé'n, bo bé yô bé wun ke bé ti aénvue sa'n, ye bé klé bé wun nyrennen'n, swran'm bé nyrun bé nde so'n ti sa b'o ti ngwlele liké kpa. Sange sa so'm bé yôle'n ti ngen, o man swran'm bé kwla yatyi'a kônvi yôle'n.

Colossesfue mun 3

1 I so'n ti, se amun nin Christ ye an tyennin'n, anh kunnde nyanmien su lo ninngé mun, Christ ti Nyanmien i fama su lo.

2 Anh bu nglô lo ninngé'm bé akunndan, nanh an bu asie'n su wa lie'm bé akunndan,

3 afin an wuli, o man ôle nga an wô le nde'n, an wô Nyanmien sa nun, afin wa fa amun nin Christ a fie i wun lo.

4 Ke Christ bo amun nguan'n wô i sa nun'n o wa yi i wun nglô'n, oh yih amun nglô wié, ye nyrun ng'oh nyenh'n, amunh nyanh wié.

Sa nga bé yô bé laa'n nin nga bé yô bé sien'n

5 I so'n ti, anh wla amun asie'n su wa nzuen'n bé asé, bla nin bian kunnde, sa tete yôle, bé kônvi b'o so nyannzuen sa mun'n, bé nyin b'o blô liké'm bé su'n, bé nyin b'o yi'a liké'n b'o nin amuen sole'n ti kun'n.

⁶Sa so'm bé ti ye Nyanmien i ya'n o wa dyaô [bé bo bé nyin yimen'n] bé su nion.

⁷Laa bo sa tete so'm bé ti amun nzuen'n, ke an yô soo.

⁸Sannge sien'n, anh yatyi sa so'n kwlaa, ya fale, awlen fufu, klunwi, swran wun satyile, nin nde tete b'o fin amun nuan fité'n.

⁹Nanh an bua atô klé amun wiéngu, afin amuan wla amun nzuen laa b'o man an yô sa tete'n i asé,

¹⁰ye amuan fa nzuen ufle b'o man amuan yô ke swran bo Nyanmien yi i ufle sa, o katyi swran so'n titi lélé o sii kpa, ye o fe mlonmlon.

¹¹I so'n ti, o le'a ke wié ti Grec, wié ti Juif, bé wlaa wié klen, b'a wla'a wié klen, wié'm bé nyin nian timan, wié ti Scythe sinnglinfue, wié ti kanga, wié ti diéwa, sannge Christ ti bé liké kwlaa, ye o tran bé kwlaa bé awlen'n nun.

¹²An ti Nyanmien i swran, o klô amun, o faa amun. I so'n ti, man swran'm bé yô amun annvo, anh yô bé kpa, anh yô amun wun aénvue, anh yô weteefue, anh blu sa'm bé su. Anh fa liké so mun fa tyityi amun ti.

¹³Sa nga amun wiéngu yô bo an wuin'n, mon o son amun nun, se swran kun yô i wiéngu sa'n, mon o yatyi tyee. Christ yatyi sa nga an yôli'n tyeli amun, o man amun kusu, sa nga bé yô amun'n, anh yatyi tye.

¹⁴Ye sa ng'o ti tyinndyin tre i ngba b'o man i kwlaa so'n kwla yô yé'n yeke an klô amun wiéngu.

¹⁵Se é wun nga Christ man o dyo yé'n ti swran'n, wuun éh séh ke, mon o sié amun nin amun klun akunndan'n kwlaa, afin i so'n ti ye o fleli amun ke an yô swran wunmuan nion. Ye liké kwlaa nga Nyanmien yô man amun'n, nanh amun wla fi.

¹⁶Man Christ nde b'o ti amun liké kpa'n tran amun klun. Anh kan klé amun wiéngu, ngwlele kwlaa nga an sii'n anh fa tu amun wun fo. Anh tu amun klun tô psaume nin Nyanmien manmanle dyué nin asonun dyué'n menmen, anh le i asé.

¹⁷Se amunh yôh liké wié ô, se amunh kanh nde wié ô, liké kwlaa nga amunh yôh'n, anh yôé é Min Jésus dunman nun, ye i ti anh la é Si Nyanmien i asé.

Sa nga Christfue'm bé yôé bé awlô nun'n

¹⁸Bla mun, nanh an fa amun nyin wlawla amun wun mun, anh bu bé swran, afin é Min'n i nyrun se an yô so'n, o ti kpa.

¹⁹Yasua mun, anh klô amun yi mun, nanh an yô amun nyrun wiwi bé wun.

²⁰Ba kanggan mun, man amun nyin yi amun si nin amun nin mun sa'n kwlaa nun é Min'n lie bo an ti'n ti, afin se an yô so'n, o yô i fe.

²¹Ndya mun, nanh an yô sa ng'o kun amun mma'm bé ya'n, man bé sa sin bubu bé.

²²Kanga mun, man amun nyin yi amun min mun sa'n kwlaa nun, anh bu bé swran. Nanh ke ke bé ô le'n i ngunmin ye an yôé so nan swran'm bé klun dyo amun wuon. Sannge é Min'n bo an srôé'n ti, liké nga an yô'n, nanh an bu i sin.

²³Liké kwlaa nga amunh yôh'n, anh tu amun klun yô ke é Min'n ye an su yô men sa, nanh an bu i ke swran ye an su yô men io.

²⁴Man an si ke é Min'n bobo ye oh fah liké nga i waan i swran'm béh nyenh'n tua amun kaleo. Afin amun Min kpafue nga an sui'n, yele Christ.

²⁵Afin swran ng'o yô sa ng'o ti'a kpa'n, oh nyenh i nuan liké, yele ke Nyanmien kpa'a swran nun.

Colossesfue mun 4

¹Amun bo an le kanga'n, anh yô bé kpa, anh yô liké ng'o ti su'n man bé, afin an si ke amun kusu, amun Min lie'n wô nyanmien su lo.

²Anh kôkô yale klé Nyanmien titi, anh fa amun wla'n kwlaa gua su yô, anh le i asé.

³Ke amunh yôh so'n, anh sre Nyanmien ke o man é kusu é atin man é ken i nde'n, nan é kwla kan Christ nde bo Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n, afin i ti ye man bé wlaa m bisua nion.

⁴Anh sre i ke o dyran n sin man n ken wéiin ke n kaan o ti su'n sa.

⁵Liké nga an yô man bé bo bé ti'a Christfue'n, anh fa ngwlele yô. Ke amuan nyan amun ti'n, nanh an tran le ngben, anh yô liké ng'o yô sa yé'n.

⁶Man amun idyole wafa'n yô swran'm bé fe, man amun nuan nun nde'n yô fe ke ndyin sa, nan swran ng'o usa amun sa'n, amuan te i su klaan.

Bé liké yôle

⁷É niaan Tychique b'o ti é swran kpa'n, b'o ti n wiéngu dyunman difue kpa é Min'n i dyunman'n nun'n, o wa kan sa kwlaa ng'o ô n su'n klé amun.

⁸N sunmeen amun wun lo nan an si sa ng'o ô é su'n nan o gua amun awlen su nzué.

⁹N sunmen nin é niaan Onésime b'o ti amun nun kun, b'o ti é swran kpa bo é kwla fa é wla gue i su'n. Bé wa kan sa kwlaa ng'o ô wa'n klé amun.

¹⁰Aristarque b'o nin min ô bisua'n nun wa'n o nin Marc Barnabas i niaan'n, béh yôh amun liké. Ba dun mmua ken i nde a klé amun ke, se o ba amun wun lo'n, an so i nun kpa.

11Jésus bo bé flee Justus'n i waan oh yôh amun liké. Juif'm bo bé lafi Christ su'n bé nun nsan so'n tye ye bé nin min é di dyunman nan swran'm bé yô men nga Nyanmien siéé'n i nunfueo. Bé uka min dan kpa.

12Épaphras b'o ti amun nun kun'n i waan oh yôh amun liké. Christ-Jésus i dyunman difue so'n o mien i nyin sre Nyanmien ke an yô swran an wun sa ng'o ti klun sa'n i wle kpa, nan an dyran kéklé.

13Ke n nien lélé'n, n wun ke amun nin Laodicéefue nin Hiérapolisfue'm bé ti o fe dan kpa.

14Luc b'o ti dootro'n b'o ti é swran kpa'n o nin Démas bé waan béh yôh amun liké.

15Nh yôh é niaan nga bé ô Laodicée'n, nin Nympha nin asonunfue nga bé yie i awlô lo'n, bé liké.

16Se an wié fluwa so'n kanngan'n, anh fa kô man Laodicéefue mun man bé kusu bé kanngan bé lie bé asonun'n nun, ye amun kusu anh kanngan nga Laodicéefue'm bé wa fa ble amun'n.

17Anh sé Archippe ke o nian dyunman nga é Min'n fe sié i su'n su kpa, o nian nun dii kpa.

18M bobo m Paul ye n klee nde kaan nga n fa yô amun likéo. Nanh amun wla fi ke n te ô bisua nun'n. Nh yrah n nuan ke an nyan yé!

1 Thessaloniquefue mun

1 Thessaloniquefue mun 1

Paul klee fluwa nga kô maan Thessalonique lo Christfue mun

¹M Paul, min nin Silvain, nin Timothée éh kleh fluwa nga ble amun asonunfue bo an wô Thessalonique lo'n bô amun nin é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ amuan yô swran wunmuan'n. Éh yrah é nuan ke an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Thessaloniquefue'm bé nzuen'n nin bé Nyanmien sulafile

²Amun ti é la Nyanmien asé titi, ye é sre i titi ke o nian amun su.

³É akunndan ô liké nga Christ su bo an lafi'n ti an yô'n, nin dyunman nga an di klôle bo an fa klô Nyanmien nin swran'n, nin amun wla bo an fa gua é Min Jésus-Christ su kpa'n bé su, ye é kan klé é Si Nyanmien.

⁴Aniaan mun, é si ke Nyanmien klô amun, ye o faa amun ke an yô i lie.

⁵Afin ke é kan dyasin fe'n i nde klée amun'n, é kenmen é nuan nun ngben, Nyanmien Wawe'n ye o tin yéo, o man é wun i wle kpa ke nde nga é kan'n ti nanwle. Ke é ô amun wun lo'n, an si é wun wafa nga é yôli'n, amun ti ye é yô é wun soo.

⁶Ke an faa Nyanmien nde'n su'n, bo an wunnin nyrennen dan kpa'n, an niannin é nzuen'n nin Christ lie'n su an yôli. Sannge o nin i so'n ngba, Nyanmien Wawe'n man amun klun dyo.

⁷Ke an yô so'n, o man bé kwlaa nga bé lafi Christ su Macédoine nin Achaïe lo'n bé nian amun lie'n su bé yô.

⁸Ke Nyanmien nde'n fin amun wun lo b'o dyuu Macédoine nin Achaïe lo'n, wa ka'a le ngunmin, sannge o nin amun Nyanmien sulafile nde'n wa tru lika'n kwlaa, o man é bô'a ye é ke'en kun.

⁹Ke é oo amun wun lo'n, nun sole nga an fa soo yé'n, swran'n kwlaa bé ken i nde. Bé sé ke an yatyii amuen mun, an fa amun wun maan Anannganman Nyanmien Kpli b'o ti nanwlefue'n,

¹⁰ke amunh minndeh i Wa b'o tyenniin'n, b'oh finh nyanmien su lo ba'n, ye le Jésus b'o dé é Nyanmien i ya b'o wa dyaô'n nun'n.

1 Thessaloniquefue mun 2

Sa nga Paul yôé Thessalonique lo'n

¹Aniaan mun, amun bobo an si ke amun wun lo kole bo é oli'n wa yô'a ngben.

²An si ke bé kléé é nyrennen, bé yôô é finfin Philippes lo. Ke é dyuu amun wun lo'n, é fee dan kpa ékun, sanngé Nyanmien man é tra é awlen é ken i dyasin fe'n klé amun.

³Nanwle, nde nga é kan klé swran mun'n o ti'a atô, é akunndan'n ti'a te, ye é klô'a ke é laka swran.

⁴É ken i ke Nyanmien kléé é ke é ken i su'n sa, afin o bu é swran fe i dyasin fe'n wlaa é sa nun. Nanh ke é waan éh kenh i so nan swran'm bé klun dyo é wuon, sanngé é waan éh kenh i so nan o dyo Nyanmien b'o si é awlen'n nun'n i klun.

⁵Amun bobo an si ke é nian ka'an nde gble nun annze nde b'o klé ke é nyin blô amun ninngé'm bé su'n, nian klé'a amun lé. Nyanmien ye o ti é lalôfueo.

⁶É kundde'a ke amun annze swran wié bô é dunman.

⁷Sanngé ke Christ sunmaan yé'n ti, se é yô é wun ke é le nyrun'n, wuun ya bô'a aôsuon. Sanngé ke é ô amun wun lo'n, ya yô'e i so, é yô weteefue ke bla ta b'o yeye i mma mun'n sa.

⁸Klôle bo bé fa klô amun'n ti, nanh Nyanmien dyasin fe'n ngunmin ye é fa man amuon, sanngé se é fa é bobo é wun nannan su'n, o ti kpa, afin an ti é awlen su swran.

⁹Aniaan mun, amun wla fi'a é dyunman'n nin é afe'n su, afin ke éh bôh Nyanmien i dyasin fe'n klé amun'n, ke é kô yô nan ya mia'an amun nun wié fi sa'n, é di dyunman wia nun nin kongue.

¹⁰Amun nin Nyanmien an ti é lalôfue ke sa nga é yô man amun bo an lafi Christ su'n, o ti kpa, o ti i nuan su, o man bé kwla satyi'a é wun.

¹¹An si ke é yô amun kwlakwla ke swran kun fa yô i mma mun'n sa,

¹²afin é man amun afotue, é wla amun fanngan, é kan klé amun ke an yô sa ng'o ti Nyanmien b'o fle amun ke an di i famien'n wié nan an nyan nyrun ke i lie'n sa'n, i klun sa.

¹³I so'n ti, é kusu é la Nyanmien asé titi, afin i nde bo é kan kléli amun'n, an tili ye an fa su. Amuan bu'e i ke o ti swran lie, sanngé an wun i ke o ti Nyanmien nde sakpa b'o kwla yô amun bo an lafi Christ su'n, amun wun sa yé.

¹⁴Nanwle, aniaan mun, amuan yô ke Nyanmien asonunfue'm bo bé ô Judée lo bo bé nin Christ-Jésus ba yô swran wunmuan'n bé sa, afin nyrennen kungba nga Juif'm bé kléé bé'n, amun bobo amun nvléfue'm bé kléé amun wié.

¹⁵Juif so mun ye bé kuun é Min Jésus nin Nyanmien nuan idyofue mun, ye bé klé é yale nion. Nyanmien klun dyo'a bé wun, bé kpo swran'n kwlaa.

¹⁶Bé waan béh yôh so nan nanh man é kan nde klé bé nga bé ti'a Juif'n man bé nyan bé ti. Ke bé yô so'n, o man bé sa te nga bé yô'n o gua su tititi. Sanngé sien'n, Nyanmien i ya'n wa dyaô bé wun.

Paul wla lô Thessaloniquefue mun

17 Aniaan mun, ke é nin amun kpatyili lé nnyon kun'n, é wu'an amun kun, sanngé é te bu amun akunndan. O man é wla lô amun dan lélé é wun blibli é ke éh wunh amun wun ékun.

18 I so'n ti, é klô ke éh kôh wun amun wun. M bobo m Paul n dyaô tyen'n kwlaa ke nh koh, sanngé Satan wa ma'an é atin.

19 ?Se é Min Jésus bah bo éh dyrenh i nyrun'n, nzu su ye éh fah é wla guaa? ?Nzu ye man é klun dyooh? Nzu ye o klé ke é kwlaali bo éh fah di é nuaan? ?Nanh amuon?

20 Iyô, amun ye é fa amun di é nuaan, amun ye man é klun dyoo.

1 Thessaloniquefue mun 3

1 Ke é traan lélé'n, wa so'an é nun kun, é wun ke, se é ngunmin é tran Athènes lo'n, o ti kpa.

2 Ye é sunmaan é niaan Timothée b'o nin é di Nyanmien dyunman é kan Christ i dyasin fe'n, amun wun lo, nan o wla amun fanngan, o uka amun man an lafi Christ su kpa,

3 nan yale kléle so'n nun swran fi sa sin a bubumen.

4 I nun nga é ô amun wun lo'n, é bô su kléé amun ke bé waa klé é yale, an si ke yale kléle so'n ye wa dyu ye'n.

5 I so'n ti, ke man kwla tra'a min awlen kun'n, n sunmaan Timothée ke o kô nian, se amun te lafi Christ su ô, se wiénuon Lakafue'n wa laka amun man é dyunman'n wa yô ngben ô.

6 Sanngé ke Timothée fin amun wun lo ityra'n b'o dyuu wa'n, o kaan amun wun lo nde fe kléé é ke an te lafi Christ su, ye an klô Nyanmien nin swran, an bu é akunndan kpa titi, amun wla lô é ke é kusu é wla lô amun'n sa.

7 Aniaan mun, i so'n ti, é afe'n nin é nyrennen so'n kwlaa nun Christ su bo an lafi'n ti, o man é wla a gua asé,

8 afin ke é ti ke an lafi é Min'n su an dyran kéklé'n, o man ya nyan é ti sien'n.

9 Ke Nyanmien wun ke amun ti é klun dyo dan kpa'n, é wu'an asénna kun nga é fa le io.

10 Wia nun nin kongue é sre i kpa ke o man é atin man é kô wun amun wun ékun nan é uka amun man an lafi Christ su kpa.

11 Man é Si Nyanmien bobo nin é Min Jésus bé man é atin klaan man é o amun wun lo!

¹²Man é Min'n man an klô amun wiéngu nin swran'n kwlaa dan kpa tra laa'n, ke é kusu é fa klô amun'n sa!

¹³Ke o kô yô so'n, o man amunh nyanh awlen, ye ke é Min Jésus nin i swran'n kwlaa béh bah'n, é Si Nyanmien sunh ke an ti i lie klônglônglô bo bé kwla satyi'a amun wun kaan sa!

1 Thessaloniquefue mun 4

Sa ng'o dyo Nyanmien klun'n

¹Aniaan mun, min nde'n i atabô'n ye: sa nga an yô o yô Nyanmien fe'n, é kléli amun, an fali su an yô, sanngé swran wunmuan bo é nin é Min Jésus ti'n ti, éh sreh amun ye éh kanh klé amun kpa ke an yô i so tra laa'n.

²Afin an si afotue nga é Min Jésus man é fa maan amun'n.

³Sa ng'o yô Nyanmien fe'n yele ke an katyi i lie mlonmlon ye nanh an künde bla nin bian.

⁴Man swran kun si i bobo i wun su nian, o fe i wun man Nyanmien mlonmlon, ye nanh man o yô i wun finfin.

⁵Nanh man amun nyin tra sa tete'n bé yôle su ke bé nga bé si'a Nyanmien'n bé yô'n sa.

⁶Sa kunngba nga su'n, nanh an bu amun niaan lufilé, nanh an tie i be su, afin é kan kléli amun, é wlaa amun su nun kpa ke, swran ng'o yô i so sa'n, é Min'n tuh i fo.

⁷Afin Nyanmien a fle'a é ke é yô sa tete, o flee é ke é yô i lie mlonmlon.

⁸I so'n ti, swran ng'o fa'a nde so'n su'n, nanh swran ye wa bu'e i swraan, Nyanmien b'o fe i Wawe'n maan amun'n ye wa bu'e i swraan.

⁹Amun niaan klôle nde lie'n, é bô'a ye kle'a amun i su fluwa, afin Nyanmien bobo kléé amun ke an klô amun wun.

¹⁰O man ke amun nin é niaan kwlaa nga bé ô Macédoine men wunmuan'n nun'n an klô amun wun soo, sanngé aniaan mun, éh sreh amun ke an yô i so tra laa'n.

¹¹Anh mian amun nyin yô wetee, anh nian amun bobo amun ninngé'm bé nun yô, amun bobo anh di dyunman nan amuan nyan amun nuan nun alie. Ke é kan kléé amun so laa.

¹²Se an yô so'n, bé nga bé ti'a Christfue'n béh buh amun swran ye liké fi su mia'an amun sa.

É Min'n i bale

¹³Aniaan mun, é klô ke an si sa ng'o dyu bé nga bé wuli'n bé su'n, nan amun wla a bôman ke bé nga bé le'a liké bo bé fa bé wla gua su'n bé lie'n sa.

¹⁴Afin é lafi su ke Jésus wuli, o tyennin, o man é lafi su ke Nyanmien man bé nga bé lafi i su bo bé wuli'n bé nin Jésus béh bah.

¹⁵Anh nian nde nga é Min'n fa man é ke é kan klé amun'n, ke é Min'n bah'n, é bo é nyin te ô su'n, é su du'an mmua bé nga bé wuli'n bé nyrun.

¹⁶Ke bé ti ke swran kun kpan, bo bé ti ange kpenngben'n i nen'n, bo bé ti Nyanmien i awe'n i tele'n tye'n, kpekuun é Min'n bobo fin nyanmien su lo su dyra Christfue nga bé wuli'n, béh tyenh dun mmua é nyrun,

¹⁷i sin ke o kô yô so'n é nga é nyin te ô su'n, Nyanmien wa man é nin bé é su nyanmien blé'n nun, éh kôh kpa é Min'n i atin nglô lo. Ke o kô yô so'n, é nin é Min'n tranh manndimaan.

¹⁸I so'n ti, anh fa nde nga tyityi amun wiéngu wla.

1 Thessaloniquefue mun 5

Anh tran minndee

¹Aniaan mun, é bô'a ye é kle'a amun ble nin tyen nga sa so'm béh yôh'n i su fluwa.

²Afin amun bobo an si kpa ke é Min'n i bale tyen'n oh fuh é nun ke awiéfue b'o ba kongue'n sa.

³Ke swran'm bé sé ke: Ya nyan é ti, ya di aladyé'n, kpekuun nyrennen dan kpa toh bé su ke wunnzefue i ba wule aklunya'n to i su'n sa, o su tô fua'an bé lé.

⁴Sannge amun lie'n, aniaan mun, an ti'a ke swran b'o ô aôsin nun'n sa, i so'n ti, nanh man tyen so'n fu amun nun ke awiéfue'n fu swran nun'n sa.

⁵Amun kwlaa an wun asé, an ti ke swran b'o yô sa wia nun sa. É ti'a ke swran b'o yô sa kongue sa, é nu'an aôsin'n nun.

⁶I so'n ti, nanh man é lafi ke swran wié'm bé lie'n sa, sannge man é nian é wun su é tran minndee.

⁷Kongue ye bé lafio, kongue ye bé non nzan bôo.

⁸Sannge é bo é ô wia'n nun'n, man é nian é wun su. Man Christ su bo é lafi'n nin é swran nin Nyanmien klôle'n o yô ke liké kôklôkô bo é fa kata é wué'n su'n sa. Man é ti bo é wla ô su ke éh nyenh'n o yô ke kpôngbô klé sa.

⁹Afin nanh é wun ya fale ti ye Nyanmien faa yé, sannge o faa é ke é Min Jésus-Christ ti, é nyan é ti.

¹⁰É ti ye o wulio, o man ke oh bah'n, se é nyin ô su ô, se ya wu ô, é nin i éh nyanh nguan.

¹¹I so'n ti, anh tyityi amun wiéngu wla, mon o yô swran, afin ke an yôé soo.

Bé afotue kasien manle nin bé liké yôle

- 12 Aniaan mun, éh sreh amun ke an bu bé nga bé di dyunman amun afien bo é Min'n fa bé siéé amun su ke bé tu amun fo'n, bé akunndan.
- 13 Bé dyunman bo bé di'n ti, anh yô man bé wun ke an klô bé an bu bé swran. Man amun nin amun wiéngu amun afien se.
- 14 Aniaan mun, éh sreh amun ke an tu bé nga bé yô sa sukusuku'n bé fo, anh wla bé nga bé awlen soman'n bé yakpa, anh wuka bé nga bé le'a wunmien'n, anh tra amun awlen swran'n kwlaa bé wun.
- 15 Anh nian amun wun kpa, se swran yô amun te'n, nanh an yô i wié, sanngé man kpa nga an fa yô amun wiéngu'n nin swran'n kwlaa'n o katyi amun nzuen.
- 16 Man amun klun dyo tititi.
- 17 Anh kôkô yale klé Nyanmien titi, nanh an yatyi.
- 18 Sa'n kwlaa nun, anh la Nyanmien asé, afin ke amun nin Christ-Jésus amuan katyi swran wunmuan'n ti, Nyanmien klô ke an yô so.
- 19 Nyanmien Wawe'n ti ke sin sa, nanh amun nuen.
- 20 Nanh an bu Nyanmien nuan nde nga bé kan'n ke o ti ngben,
- 21 sanngé anh bu i kwlaa i akunndan nian, anh fa ng'o ti kpa'n,
- 22 anh nian amun wun sa tete'n kwlaa bé lika.
- 23 Man Nyanmien b'o man swran di aladyé'n, o yô man an katyi i lie mlonmlon, man o nian amun wunmuan'n su, amun klun akunndan'n, nin amun wawe'n, nin amun wunnen'n, nan tyen nga é Min Jésus-Christ bah'n, ba kputu'a amun!
- 24 Swran ng'o flee amun'n ti nanwlefue, i bobo ye oh yôh amun soo.
- 25 Aniaan mun, anh sre Nyanmien ke o nian é su wié.
- 26 Anh yô amun niaan'n kwlaa bé liké.
- 27 Nh sreh amun kpa, anh nian é min'n ti, anh kangan fluwa nga klé é niaan'm bé ngba.
- 28 Man é Min Jésus-Christ man an nyan yé!

2 Thessaloniquefue mun

2 Thessaloniquefue mun 1

Paul klee fluwa nga kô maan Thessalonique lo Christfue mun

¹M Paul, min nin Silvain, nin Timothée éh kleh fluwa nga ble amun asonunfue bo an wô Thessalonique lo'n bo amun nin é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ amuan yô swran wunmuan'n.

²Man é Si Nyanmien nin é min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Dyole nga ke Christ ba'n oh dih'n

³Aniaan mun, anh lafi Christ su kpa tra laa'n, klôle nga amun kwlaa an fa klô amun wun'n ti dan tra laa'n, o man amun ti o fata ke é la Nyanmien asé titi, se é yôé soo o ti su.

⁴Ye é fa amun di é nuan Nyanmien i asonun'm bé nun, afin yale kwlaa nga bé klé amun'n nin nyrennen nga an wuin'n, i kwlaa so'n nun, an tra amun awlen an lafi Christ su.

⁵I so'n klé é wéiin kpa ke Nyanmien yô sa i nuan su. O man oh buh amun ke amun nin i famien dile'n wié fata, afin i ti ye an wun nyrennen nion.

⁶Nanwle, Nyanmien wa yô sa ng'o ti su'n, oh kléh bé nga bé klé amun nyrennen'n bé nyrennen wié,

⁷ye o man é nin amun bo an wun nyrennen'n, éh nyanh é ti. Ke é Min Jésus wa yi i wun nglô b'o nin i ange'm b'o man bé kwla'n bé fin nyanmien su lo béh dyrah'n, ye oh yôéh soo.

⁸Oh bah sin b'o dyué'n nun nan oh tuh bé nga bé si'a Nyanmien'n nin bé nga bé fe'e i dyasin fe'n su'n bé fo.

⁹Fo ng'oh fah tu bé'n yele ke bé awiélie'n wiéh bé te bé ka nun mlonmlon, bé nin é Min'n buh, o man bé su wu'an ke o ti kpli kun mlonmlon.

¹⁰Ke oh bah bo bé nga bé ti i lie'n béh menmenh b'oh bôh bé nga bé kô lafi i su'n bé nuan'n, amun nga an lafi nde nga é kannin'n su'n, amunh tranh bé nun wié. Tyen so'n nun ye oh tuh bé fo so nion.

¹¹I so'n ti, é sre é Nyanmien'n titi ke o dyran amun sin, nan ke o wun amun'n, oh wunh ke flele ng'o flee amun'n o ti kpa. Man Nyanmien Kpli'n man sa kpa kwlaa nga an klô ke amunh yôh'n, nin sa kwlaa nga an lafi su ke oh yôh'n o yô yé.

¹²Ye amun ti, man é Min Jésus dunman'n fu, ye i ti amun lie'n kusu fu, yé bo é Nyanmien'n nin é Min Jésus-Christ bé yôé yé'n ti.

2 Thessalonique fue mun 2

Bian b'o di'a mma'n su'n

¹Aniaan mun, é Min Jésus-Christ i bale'n nin yiale nga éh kôh yie i wun lo'n i nde lie'n, éh sreh amun,

²nanh man nde nga bé ken i ke é Min'n i bale tyen'n wa dyu'n o sanngan amun akunndan, nanh man sre kun amun kpekun ke nga sa. Wiénuon swran wié waan, o idyo Nyanmien Wawe'n nuan ye o ken i soo, annze bé sé ke é ye é kan soo, annze é ye é kle amun fluwa soo.

³Nanh man swran fi laka amun sa fi su. Afin san swran'm béh dyaôh Nyanmien wun, ye bian b'o di'a mmla'n su bo bé sié ke o mlin'n, oh yih i wun nglô, nan tyen so'n wa dyu.

⁴Oh kpoh liké kwlaa nga swran'm bé bu bé Nyanmien lie'n nin liké kwlaa nga swran'm bé kôto bé bô bé so bé'n, oh feh i ti kplakpla bé lélé o kô tran Nyanmien sua dan'n nun, oh séh ke i bobo ye o ti Nyanmien nion.

⁵?Nde so'n i nun nga n te ô amun wun lo'n n kan kléé amun, amun wla a fi?

⁶Ke é ô ye'n, liké ng'o tre i asé b'o man o nian kwla yi'e i wun nglô'n, an si. San oh dyuh i tyen nga bé siéli'n su.

⁷Afin liké ng'o wlawla swran mun ke bé dyaô Nyanmien nin swran'm bé wun'n, o su di i dyunman nvialie nun, lélé san Swran ng'o tre i asé'n wa dyaô le.

⁸Ke o kô yô so'n, bian b'o di'a mmla'n su'n o wa yi i wun nglô, ye ke é Min Jésus bah bo i nyrun ti nyannyan'n, oh fiteh fuu, oh kuinh, oh nunkuinh.

⁹Satan ye oh tinh bian b'o di'a mmla'n su so'n ye oh baah, o man o wa yô sa kéklééklé'n kwlaa, oh yih atre, oh yôh abônuan sa gble nun.

¹⁰Oh fah sa tete wafa'n kwlaa lakalaka bé nga bé su mlin'n, nde nanwle b'o man bé kwla nyan bé ti'n bo bé klômen, bo ba faman su'n ti.

¹¹I so'n ti, Nyanmien fa sa ng'o ti'a nanwle'n klé bé lélé o man bé lafi atô'n su,

¹²nan o bu bé bo ba lafi'a nanwle'n su, bo sa te yôle'n ye o yô bé fe'n, bé fo.

Nyanmien faa amun ke an nyan amun ti

¹³Aniaan mun, amun bo an ti é Min'n i swran kpa'n, amun ti o fata ke é la Nyanmien asé tititi. Afin ke o fin i bôbôle nun'n, o faa amun ke i Wawe'n man an katyi i lie ye an lafi nanwle'n su, nan an nyan amun ti.

¹⁴Afin i so'n ti ye ke é kan dyasin fe'n kléé amun'n, o fleli amuon, nan nyrun nga é Min Jésus-Christ nyenh'n, amun dunman'n te nun wié.

¹⁵I so'n ti, aniaan mun, anh dyran kéklé, ye liké nga é kléé amun'n, se é ken é nuan nun ô, se é klee fluwa nun ô, anh fa su.

¹⁶Man é Min Jésus-Christ bobo nin é Si Nyanmien b'o klô é, bo yé b'o yô yé'n ti, o gua é awlen su nzué tititi, b'o man é liké kpa bo é fa é wla gua su'n,

¹⁷o wla amun yakpa, man an dyran kéklé yô sa kwlaa ng'o ti kpa'n, ye an kan nde kwlaa ng'o ti kpa'n.

2 Thessaloniquefue mun 3

Anh sre Nyanmien ke o nian é su

¹Aniaan mun, min nde'n i atabô'n ye: anh sreh Nyanmien ke o nian é su man é Min'n i nde'n tre ndende, ye bé bui nanwle ke an fa bui nanwle sa.

²Ye anh sre i ke o dé é klunwifue tete'm bé sa nun, afin swran ngba lafi'a Christ su.

³Sannge é kwla fa é wla gua é Min'n su. Oh wlah amun fannan ye oh nianh amun su, o man Klunwifue'n su nya'an amun.

⁴É Min'n man é lafi amun su ke amunh yôh liké nga é sé amun ke an yô'n, ye an su yatyi'e i yôle.

⁵Man é Min'n man an wun klôle nga Nyanmien fa klô amun'n, ye o man an tra amun awlen ke Christ lie'n sa.

Dyunman dile

⁶Aniaan mun, éh sreh amun, anh nian é Min Jésus-Christ ti, nanh an fa amun wun mantan swran kwlaa ng'o ti nveefue bo liké ng'o yô'n nin nde nga é kan kléli amun'n ti'a kun'n.

⁷Amun bobo an si liké nga se an yôo o nin é lie'n ti kun'n, afin ke é ô amun wun lo'n, ya bubu'a é sa nin é dya a tra'an su.

⁸Ya di'a swran wié liké ngben, sannge ke o kô yô nan ya mia'an swran fi sa'n, é di dyunman wia nun nin kongue, é fe.

⁹Nanh ke se an wuka yéo o ti'e i su tio, sannge é klô ke é yôé so nan an nian é lie'n su yô.

¹⁰Afin i nun nga é ô amun wun lo'n, é séé amun ke: Swran nga i waan o di'a dyunman'n nanh mon o di liké.

¹¹Sa ti bo é sé so'n yeke ke é tii ke amun nun wié'm bé ti nveefue, bé yô'a liké fi, san nde ng'o ti'a bé nde'n ye bé kaan.

¹²Éh sreh i sofue mun kpa ke bé nian é Min Jésus-Christ ti, béh kan bé nyin asé di dyunman nan ba nyan bé nuan nun alie.

¹³Aniaan mun, amun lie'n, nanh man amun sa sin bubu amun sa kpa yôle nun.

¹⁴Swran ng'o fa'a nde nga é klee fluwa nga nun'n su'n, anh nien siin, nanh amun nin i san nun, anh yatyii le mon o wun nyannzuen.

15 Sange nanh amun kpoe, anh fe bu amun niaan, anh tu i fo.

Bé nuan yrale

16 Man é Min'n b'o man swran di aladyé'n i bobo man amun wun dyo amun fouun tyen kwlaa sa kwlaa nun, ye o nin amun tran!

17 Nde kaan nga n kle fa yô amun liké'n, m bobo m Paul n sa nuaan. I ye o klé ke min ye n klelio, afin ke n klee so n fluwa'n kwlaa nuon.

18 Man é Min Jésus-Christ man amun kwlaa an nyan yé!

1 Timothée

1 Timothée 1

Paul kle fluwa nga kô maan Timothée

¹M Paul bo é Dêfue Nyanmien nin Christ-Jésus bo é fa é wla gue i su'n bé waan béh sunmanh min bo Christ-Jésus so'n sunmaan min'n,

²nh kleh fluwa nga ble o Timothée. A ti n wa sakpa, afin min ye man a lafii Christ suo. Man é Si Nyanmien nin é Min Christ-Jésus bé man a nyan yé, man bé si wo aunnvue, ye man o wun dyo o fouun.

Liké nga bé klé b'o ti'a su'n

³Ke nh koh Macédoine'n, n séli o ke a ka Éphèse lo nan a tu swran wié'm bé fo ke, nanh man bé klé liké ufle,

⁴nanh man bé fa bé wla gua ngôwa nin bé nannannannan'm bé ôsu finwle b'o wié'a mlonmlon'n b'o kpe sae'n bé su. Sa so'm bé uka'a swran ke o lafi Nyanmien su o yô sa ng'o ti i klun sa'n.

⁵É waan, bé klô swran kpa ti ye é tu bé fo so nion. Klôle so'n fin swran bo sa te kaan sa nu'en i awlen'n nun, b'o man i klun titimen, b'o lafi Nyanmien su sakpa'n.

⁶Swran wié'm ba yatyi ninggé so'm bé yôle, ba fa bé wun a wle nde ngbenngben'm bé kanle nun.

⁷Bé klô ke béh yôh mmla'n i kléfue, sanngé bé wu'an nde nga bé bobo bé kan'n nin liké nga bé dyran su ke o ti nanwle sakpa'n bé wle.

⁸É si ke, se swran yô mmla'n i nuan su sa'n, o ti kpa.

⁹Afin é si ke, nanh bé nga bé ti swran kpa'n bé ti ye bé siéé mmla nion. Sanngé bé sié maan bé nga bé ti'a kpa'n, nin nyin kékléfue, nin bé bo bé srô'a Nyanmien'n, nin sa te yôfue, nin bé bo bé nyin yi'a Nyanmien bo bé bu i ninggé'm bé finfin'n, nin bé bo bé kun bé si nin bé nin'n, nin swran kunfue,

¹⁰nin bla nin bian kunndefue, nin yasua nga bé kunnde bé wiéngu yasua'n, nin bé nga bé tra swran suen'n, nin bé nga bé yô sa kwlaa nga b'o nin sa nga bé klé bé ke bé yô'n o ti'a kun'n.

¹¹Ke bé klee Nyanmien Kpli bo bé bô i dunman fe titi'n i dyasin fe'n b'o fa wla n sa nun'n nun soo.

Paul laa Christ asé

¹²⁻¹³N la é Min Christ-Jésus b'o wlaa n fanngan'n i asé, afin m bo laa n satyi i dunman, n klé i yale, n kpe i nzôwa'n, o buu n swran, o fa min wle i dyunman'n nun. Nyanmien si min aunnvue, afin sa wle bo n wunmen'n nin i su bo n lafiman'n ti ye n yôô soo.

¹⁴Yé nga é Min'n yôô min'n i nyin fitéé dan, o man ke é nin Christ-Jésus é katyii swran wunmuan'n, é lafi i su, ye é klô i nin swran.

¹⁵Nde nga ti nanwle wéiin, se bé fa su'n o ti kpa, yele ke Christ-Jésus baa men'n nun sa te yôfue mun bo n ti bé nun klikli'n bé déle.

¹⁶Nyanmien si min bo n sa te lie'n tra swran'n kwlaa bé lie'n, min aunnvue nan Christ-Jésus fe i awlen b'o tre swran wun'n klé bé nga bé wa lafi i su bo béh nyanh anannganman nguan'n, man bé wun ke o tre i awlen bé wun wié.

¹⁷Famien b'o ti anannganman, b'o wunman, bo bé wunmen, b'o ti Nyanmien bo liké fi nu'en i sin'n, man bé menmen bé yi i aye tititi! Mon o yô so!

¹⁸N wa Timothée, afotue nga n fa mon o ye'n, o nin o wun nde nga bé bô su kléé n laa'n o ti kun. Fa nde so'n, mion o nyin yô sa ng'o ti kpa'n,

¹⁹Nyanmien su bo a lafi'n nin o klun b'o titimon'n ti. Swran wié'm bé yô'a sa kpa nga bé klun lo akunndan'n sé bé ke bé yô'n, o man bé lafi'a Nyanmien su kpa kun.

²⁰Hyménée nin Alexandre bé ô swran so'm bé nun. N fa bé wlaa Satan sa nun nan bé bu akunndan, nan nanh man bé satyi Nyanmien dunman kun.

1 Timothée 2

Anh sre Nyanmien ke o nian swran'n kwlaa bé su

¹Afotue nga n waan mh manh wo'n i klikli'n ye: anh kan swran'n kwlaa bé nde klé Nyanmien, anh sre i ke o nian bé su, anh sre i aunnvue su, anh le i asé.

²Anh sre i ke o nian famien nin swran ngblingbli'n kwlaa bé su, man é di aladyé, é nyan é ti fouun nan é srô Nyanmien kpa, é nzuen'n yô kpa.

³Sa so'n ti kpa, o yô é Défue Nyanmien'n i fe.

⁴O klô ke oh déh swran'n kwlaa, nan bé wun sa ng'o ti nanwle'n i wle kpa.

⁵Afin Nyanmien'n ti kun, ye kpatafue ng'o dyran swran'm bé nuan kpata Nyanmien'n ti kun kusu, yele Christ-Jésus, o ti swran.

⁶O fe i wun maan ke oh kpoh swran'n kwlaa bé ti. Ke o yôô so ble nga Nyanmien siéli'n su'n, ye o klé ke Nyanmien klô ke oh déh swran'n kwlaa nion.

⁷O sié min ke n kan nde so'n, ye o sunmaan min ke n kan nde nanwle'n nin i sulafile nde'n klé bé bo bé ti'a Juif'n. Nanwle ye n dio, m bua'a atô.

⁸I so'n ti, n klô ke yasua bo sa te kaan sa, nin ya, nin akunndan te nu'an bé klun'n, lika kwlaa nga bé wô'n, bé man bé sa su bé kôkô yale klé Nyanmien.

⁹I kunngba'n, n klô ke tannin nga mmla'm bé kla'n bé kle i kpa, nanh man bé fa bé wun klé, sanngé man bé sié bé wun kpa. Ke béh siésiéh bé wun'n, nanh

man bé fa bé wla gue bé ti bo bé yô'n, nin sika okwle, nin aflé, nin trale b'o le gua'n bé su,

¹⁰sannge man bé yô swran yé, afin bla nga bé srô Nyanmien'n, se bé yô soo o ti kpa.

¹¹Man mmla'm bé tran diin bé sié bé su liké nga bé klé bé'n su, man bé yô bé wun aénvue.

¹²N kpli'an su ke bla klé liké, ye o sié yasua, sannge mon o tran diin.

¹³Afin Adam ye Nyanmien dun mmua yii io, i sin ye o yii Èveo,

¹⁴ye nanh Adam ye bé leke io, sannge Ève b'o ti bla nion. Ke bé leke bo bé nyenniin'n, ye o yôli sa te nion.

¹⁵Sannge se bla lafi Nyanmien su kpa, o klô swran titi, o yô Nyanmien lie mlonmlon, b'o nien i wun su kpa'n, se o kô wu ba'n, oh fitéh nun.

1 Timothée 3

Asonun sunianfue mun

¹Nde nga ti nanwle wéiin: swran ng'o klô ke oh yôh asonun sunianfue'n, wun o klô dyunman b'o ti kpa.

²Sannge i so swran lie'n, mon o yô swran bo bé kwla satyi'e i wun kaan sa, bo i yi ti kun, b'o nien i wun su kpa, b'o si ngwlele, b'o yô sa i nuen su, b'o ti aklunyéfue, b'o si liké klé.

³Nanh mon o yô nzanbôefue nin utré klôfue, sannge mon o yô weteefue b'o kunnde'a ndengan, nanh mon o yô swran bo i nyin yi'a liké.

⁴Mon o yô swran b'o si i bobo i awlô'n su nian, bo i mma'm bé bu i swran bé nyin yii kpa.

⁵?Afin se swran kun sié i bobo i awlô'n su nian'n, oh yôh se ye oh kwlah nian Nyanmien i asonun'n suo?

⁶Nanh mon o yô swran b'o fe i wun man Nyanmien o nian tyeman, se o yô so'n, o tyeman nan wa tu i wun, nan fo bule kunngba nga bé buu mmusu'm bé si Satan'n ba bu i wié.

⁷Mon o yô swran bo bé nga bé ti'a Christfue'n bé bô i dunman kpa nan ba ke'en i wun nde, nan wa to'a aya nga mmusu'm bé si Satan'n suali'n nun.

Asonunfue'm bé lika nianfue mun

⁸Asonunfue'm bé lika nianfue'm bé kusu, man bé yô swran nanwlefue bo bé nuan nun ti'a nnyonnyon, nanh man bé yô nzan nonfue dan, nanh man bé kunnde sika i wafa ng'o ti'e i su'n,

⁹man bé yô swran bo bé nzuen kpa'n ti bé klun titiman bé, b'o man bé fa Nyanmien i sulafile nde b'o yii nglô'n su kpa.

¹⁰Man bé dun mmua sa bé nian, se bé nian bé bo ba wu'an fo bé wun'n, bé kô di bé dyunman so'n.

¹¹Man bé yi'm bé kusu bé yô swran nanwlefue, nanh man bé yô abla difue, man be bu akunndan, man bé yô swran bo bé kwla fa bé wla gua bé su sa'n kwlaa nun.

¹²Man asonunfue'm bé lika nianfue'm bé yô swran bo bé le bla kun bo bé nian bé mma mun nin bé bobo bé awlô'm bé su kpa.

¹³Afin bé nga bé di bé dyunman'n kpa'n, béh nyanh komin o man béh kwlah kan Nyanmien su bo é lafi swran wunmuan bo é nin Christ-Jésus ya yô'n ti, i nde'n yakpa su.

Abônuan sa dan bo é wu'en i wle'n

¹⁴Fluwa nga nh kleh ble o ye'n, o ô n klun ke o tye kan'n nh koh o wun lo.

¹⁵Sannge se man kwla oman ityra'n, fluwa nga nun nde'n man ah sih sa nga an yôéh Nyanmien i awlô'n nun'n. Awlô so'n yele Anannganman Nyanmien i Asonun'n. Se nanwle'n ti sua'n, wuun Asonun'n ti i kuatren nin i kôfiadya.

¹⁶Nanwle, é kwlaa é si ke, ke o yôli bo é yô Nyanmien lie'n, o ti abônuan dan, swran wu'en i wle. O yô i wun swran o yii i wun nglô, Nyanmien Wawe'n klé ke o ti swran kpa, Ange'm bé wunniin, Bé ken i nde nvlé'm bé nun, Bé lafi i su men wunmuan'n nun, Bé yô i kuaa, bé yô i mô nyanmien su lo.

1 Timothée 4

Bé nga bé klé liké ng'o ti'a su'n

¹Nyanmien Wawe'n ken i wéiin ke, tyen wié lélé ke men'n koh i bué nuan'n, swran wié'm bé su lafi'a Nyanmien su kun, béh fah liké nga mmusu bo bé laka swran'n bé klé'n su.

²Bé nga bé klé liké so'n, bé ti atôfue bé klô dunman, bé klun akunndan'n wa yô ke blale ngle b'o yra swraan o yô kôklôkô'n sa.

³Bé sé ke, nanh man bé dya bla nin bian, nanh man bé di liké nga Nyanmien yii bé, bo i waan, bé nga bé lafi i su bo bé si nanwle'n, bé le i asé nan bé di'n, bé ngba.

⁴Liké kwlaa nga Nyanmien yii bé'n, bé ti kpa, nanh man bé yi wié fi asé, sannge man bé so nun bé le i asé,

⁵afin o yô Nyanmien lie i nde'n nin i asénna'n ti.

Jésus-Christ i dyunman difue kpa

⁶Se a ken i so klé aniaan mun'n, bo a fa Nyanmien i sulafile nde'n nin liké kpa nga bé kléé wo bo a fali su'n katyi ke wo alie sa'n, ah yôh Christ-Jésus i dyunman difue kpa.

⁷Sannge nanh fa nde b'o ti'a Nyanmien lie b'o ti ke bla ôké'm bé nde sa'n bé su. Mion o nyin mantan Nyanmien kpa.

⁸Afin bé wun kpinngbinle'n o ti kpa, sannge bé wun bo bé fa mantan Nyanmien'n o ti kpa sa'n kwlaa nun tre, o man se bé yô so'n, bé si ke béh nyanh nguan ke é ô ye'n nin ble ng'o ba lo'n nun.

⁹Nde nga ti nanwle wéiin, se bé fa su'n o ti kpa.

¹⁰É di dyunman é fe lélé, afin é fa é wla guee Anannganman Nyanmien b'o ti swran kwlaa bé Défue'n i su, sannge bé nga bé lafi i su'n, bé lie yele i bô'n.

¹¹Fa nde so'n klé bé ye dyran su man bé fa su.

¹²Ke bo a ti gbanflen kaan'n ti, nanh yô man swran fi yô o finfin, sannge yô sa ng'o ti kpa'n, man bé nga bé lafi Christ su'n bé nian su yô, o idyole nun ô, o nzuen'n nun ô, o swran klôle nun ô, o Nyanmien sulafile nun ô, o nin sa te bo a yôman nin ô.

¹³Fa Nyanmien Nde kannganle nzra nun'n, nin afotue manle'n, nin liké kléle'n fa yô o dyunman man m ma tô o su.

¹⁴Liké nga ke Nyanmien nuan idyofue'm bé kannin, bo kpenngben'm bé yiali bo bé fa bé sa fuo o su'n, Nyanmien fa moon o ke a yô'n, nanh kpa su.

¹⁵Mion o nyin yô ninngé so mun, man bé yôle'n lô o kpa, nan swran'n kwlaa bé wun ke a su yô kpa tra laa'n.

¹⁶Nion o bobo o wun su o nin o ninngé bo a klé'n su kpa, afin se a yô so tititi'n, ah déh o bobo nin bé nga bé ti o nde'n bé ti.

1 Timothée 5

Liké nga bé yô man angbôti bla, nin kpenngben, nin kanga mun'n

¹Nanh idyo kpenngben mun, sannge tu bé fo amannien su, fa bé bu o si, bu gbanflen mun o niaan,

²bu bla kpenngben mun o nin, bu talua mun o niaan sa'n kwlaa nun.

³Bu bla nga bé wun wuli bo bé le'a swran'n bé swran, nian bé lika.

⁴Sannge ng'o le ba annze anunman'n, man ba so'm bé si ke bé Nyanmien sule'n nun sa nga bé dun mmua yô'n yele bé awlô'n i lika nianle. Ke béh yôh so'n, wun liké nga bé si nin bé nin nin bé nannan'm bé yô maan bé'n, i wunsu ye bé su yô man béo. I so'n yô Nyanmien fe.

⁵Bla nga i wun wuli b'o le'a swran nien i lika mlonmlon'n, o fe i wla'n gua Nyanmien su, wia nun ô, kongue ô, o nin i kôkô yale, o sre i ke o nien i su.

⁶Sannge angbôti nga men dile'n yô i fe'n, kannze i nyin ô su'n, o ti ke wa wu sa.

⁷Ken i so klé bé, nan ba kwla ka'an bé wun nde.

⁸Swran ng'o nie'en ifue'm bé lika'n o ti te, nga b'o i te'n tra su'n yele swran ng'o nie'en i bobo i awlô'n i lika'n, o ti'a Nyanmien sufue, i te lie'n tra swran ng'o lafi'a Christ su'n.

⁹Bla nga i wun wuli bo bé waan béh kleh i dunman angbôti mmla'm bé fluwa'n nun'n, man o yô bo wa di afue ablésien, bo wa dya bian kpe kunngba.

¹⁰Man bé wun ke o yô swran'm bé yé, o nien i mma'm bé su kpa, o ti aklunyéfue, o wunnzin Nyanmien swran'm bé dya, o uka yalefue mun, o yô sa kpakpa'n kwlaa.

¹¹Sannge nanh kle angbôti bla nga bé te yô talua'n bé dunman angbôti mmla'm bé fluwa'n nun, afin se tyen wié bé kônvi wa so bian dyale'n, kpekuun béh yatyi Christ,

¹²ye liké nga bé sé bé ke béh yôh bo ba yôman'n ti, béh katyih sa te yôfue.

¹³Ke o kô yô so'n, bé yô'a liké fi, bé wlanwlan awlô'm bé nun, ye ng'o ti te tra su'n, bé idyo fiaili, nde ng'o ti'a bé nde'n nin nde ng'o fataman'n ye bé kaan.

¹⁴I so'n ti, man bé nga bé te yô talua'n bé dya bian, bé wu ba, bé nian bé awlô'n su, nan é kpofue'm bé kwla satyi a é wun.

¹⁵Afin bé wié'm ba yatyi atin kpafue'n ba kô su Satan su.

¹⁶Se Christfue bla wié le angbôti bla i awlô'n nun'n, men i bobo nian bé lika, nan asonun'n wa kwla nian bé nga bé le'a swran'n bé lika, nanh man o yatyi bé asonun'n sa nun.

¹⁷Asonun kpenngben ng'o sié asonun'n kpa'n, se bé bui swran bé yô i mô dan'n, i yôwle suo. Sannge bé nga bé yô bé lie'n tra su'n, yele kpenngben ng'o di dyunman kpa o kan Nyanmien nde, o klé liké'n.

¹⁸Afin bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «Nannin ng'o bô awié'n, nanh bé tyityi i nuan,» ye: «Dyunman difue'n i sa ka'a ngben.»

¹⁹Se bé kan asonun kpenngben wié wun nde klé wo'n, se w'a tié'e swran nnyon annze nsan bé nuan nun'n, nanh fa su.

²⁰Sannge bé nga bé yô sa te'n, tu bé fo swran'n kwlaa bé nyrun, man sre kun bé nga'm bé kusu wié.

²¹Fa nde nga man kan klé o ye'n su kpa, se a nian ti'a swran i nuan nun nde'n, nanh bu i fo, nanh bu swran'n wié kpa tra wié, Nyanmien Kpli'n, nin Christ-

Jésus, nin Nyanmien i ange'm b'o kpaá bé'n bé ti n lalôfue ke n kan nde so'n kléé wo.

²²Nanh kpli sié o sa swran su ndende ke o di Nyanmien dyunman. Nanh fo o wun wle sa te nga bé wié'm bé yô'n nun. Nion o wun, nanh yô sa te fi.

²³O ku'n nin tukpatye bo a toe fukefuke'n ti, nanh non nzué ngunmin kun, non du vin kan.

²⁴Swran wié'm bé sa lie'n nga bé yô'n bé dun mmua si ke o ti te i sin nan ba kô kan, sanngé wié'm bé lie'n bé kan ye bé si ke o ti teo.

²⁵Ya sa kpa nga kusu bo swran wié'm bé yô'n bé wuin, nga kusu bo ba ka'a le ba wunmen'n, o su ka'a bui bô, san béh wuin.

1 Timothée 6

¹Bé kwlaa nga bé ti kanga'n, man bé bu bé min'm bé swran kpa, nan swran fi a satyi'a Nyanmien dunman, ye liké nga é klé amun'n ba bu'e i liké ngben.

²Ye bé nga kusu bo bé min'n ti Christfue'n, ke bé ti niaan'n ti, nanh man bé fa bé nyin wlawla bé, sanngé ke bé min'm bo bé su bé'n bé ti Christfue bo bé ti bé swran kpa'n ti, man bé tu bé klun su bé kpa.

Liké ng'o ti'a su'n i kléle nin anyanbéun kpa

Klé bé liké so mun, kan klé bé ke bé fa su.

³Se swran wié klé liké ufle, b'o fa'a é Min Jésus-Christ i nde nanwle'n o nin Nyanmien i sule wafa nga o klé é ke é sui'n su'n,

⁴o tu i wun, o si'a liké fi. Nde'm bé akplôwa sile'n o nin liké'm bé su utré dile'n o katyi i wun ke tukpatye sa. I kwlaa so'n ye man swran'm bé nyin tyi swran, bé di utré, bé kpe bé wun nzôwa, bé bu swran'n wié sa te yôfue nion.

⁵O man swran nga bé wu'an sa wle, bo bé si'a nanwle'n kun'n, bé si akplôwa o le'a bô buwle. Bé bu ke Nyanmien sule'n man bé nyan bé wun.

⁶Nanwle, se swran nyin yi liké ng'o le'n, Nyanmien sule'n o ti anyanbéun liké dan.

⁷Afin ke béh wuh yé'n, é nin liké fi a baman, o man ke éh koh'n, é kwla fa'a liké fi koman

⁸I so'n ti se é nyan liké é di, é nyan tannin kla'n, o dyu é.

⁹Sanngé bé nga bé klô ke béh nyanh bé wun'n, lakafue'n laka bé. Ningé ngbenngben bo bé kônvi so bé'n nin bé nyin b'o blô ningé tete kpanngban b'o satyi swran b'o man bé agualie'n gua'a bé kpa'n, bé su'n, o katyi ke aya sa, bé to nun o tra bé.

10Afin sika klôle'n ye o ti sa tete'n kwlaa i bo nion. Swran wié'm bé fa bé nyin blôô nun lélé bé lafi'a Nyanmien su kun, o man awlabôe'n wa kun bé kpô.

Timothée i afotue manle

11Sannge o bo a ti Nyanmien i swran'n, nanh fo o wun wle ninngé so'm bé yôle nun. Mion o nyin yô sa ng'o ti kpa'n, fo o wun mantan Nyanmien, lafi i su, klô Nyanmien nin swran, tro o awlen, yô weteefue.

12Mion o nyin man swran'm bé lafi Nyanmien su kpa, afin se a mion o nyin so'n, o ti kpa. Anannganman nguan bo i ti ye Nyanmien flee wo, bo a kaan Nyanmien su bo a lafi'n i nde fefe swran kpanngban bé nyrun'n tre kéklé.

13Nyanmien Kpli b'o man liké kwlaa nguan'n, nin Christ-Jésus b'o kan nde nanwle yakpa su kléé Ponce Pilate'n, bé ti nde nga m ma kan klé wo ye'n i nun lalôfue.

14Liké nga o séé o ke a yô'n, nian su yôé sese, nan tyen nga é Min Christ-Jésus yih i wun nglô'n, ba kputu'a o.

15Ke i tyen nga Nyanmien siéli'n kô dyu'n, Nyanmien bo i kunngba ye o fi famien, bo bé bô i dunman fe titi, b'o sié famien nin bé kwlaa nga bé sié swran'n, i ye oh yih i nglô so nion.

16I kunngba tye ye o wumaan, o tran lika b'o kpanya nyannyannyan bo swran fi kwlaa mentenmen'n nun. Swran fi nian wu'en lé, ye bé kwlaa wunmen. Man bé menmen ye bé si ke o ti kwlafue tititi. Mon o yô so.

17Kan klé ble nga é ô nun ye'n i nun anyanbéunfue'm bé ke, nanh man bé di tutré, nanh man bé fa bé wla gue bé anyanbéun b'o su ka'a le'n su, sannge bé fa gue Nyanmien b'o man é liké kwlaa b'o man é klun dyo'n i su.

18Sé bé ke bé yô sa ng'o ti kpa'n, bé yô swran yé, ye o ti anyanbéun kpa nion. Man bé yô aklunyé, bé tye swran liké.

19Se bé yô so'n, wuun tro kpa kun b'o satyiman'n ye ba kpe a siéo, ye béh nyanh nguan sakpa.

20Timothée, fa sa nga bé kan kléé wo'n su kpa. Nanh sié o su nde ngbenngben b'o nin Nyanmien nde'n ti'a kun'n, nin akplôwa nga bé bo bé bu bé wun ke bé si sa'n bé si'n bé su.

21Swran wié'm bé bu bé wun ke bé si sa so'n, o man bé lafi'a Nyanmien su kpa kun. Nh yrah n nuan ke an nyan yé!

2 Timothée

2 Timothée 1

Paul kle fluwa nga kô maan Timothée

1-2M Paul bo Nyanmien waan Christ-Jésus sunman min'n, nh kleh fluwa nga ble o Timothée bo a ti min awlen su ba'n. Christ-Jésus sunmaan min ke n kan nguan nga Nyanmien waan oh fah man bé nga bé nin Christ ba katyi swran wunmuan'n i nde. Man é Si Nyanmien nin é Min Christ-Jésus bé man a nyan yé, man bé si wo aunvue, ye man o wun dyo o fouun!

Afotue bo Paul fa maan Timothée'n

3N la Nyanmien bo min nin a nannan mun é sui bo é klun titi'a yé'n i asé. Kongue nin wia nun ke nh kôkôh yale klé Nyanmien'n, n kan o nde kléé titi,

4afin ke mh buh o nyinmuen b'o guali'n i akunndan'n, n wla lô o kpa, se n wun woo oh yôh n fe.

5N wla ô o Nyanmien su bo a lafii kpa'n su, o nannan Loïs nin o nin Eunice bé ye bé dun mmua lafii i su soo. Ye n si ke a lafi i su so wié kusu.

6I so'n ti, nh sreh o ke liké nga ke n fa n sa fuoo o su, bo Nyanmien fa moon o ke a yô b'o ti ke sin sa'n, tro i nuan nian su.

7Afin Nyanmien a fe'e i Wawe'n wa ma'an é ke é sa nyan, sanngé o fe man é ke o wla é fanngan, é klô Nyanmien nin swran, ye é si ngwlele.

8I so'n ti, nanh man nyannzuen kun o é Min'n i nde kanle nin min bo i dunman nun ye bé wlaa m bisua'n ti. Sanngé Nyanmien fanngan nun, man nyrennen nga é wuin dyasin fe'n ti'n, o son o nun.

9O déé é, o flee é ke é yô i swran, nanh ke é yô sa kpa ti ye o flee yéo, sanngé é wun akunndan bo i bobo buli'n, nin yé bo i waan Christ-Jésus ti oh yôh yé'n tio.

10É ble lie'n su ke é Ti Défue Christ-Jésus bali'n, ye o yii yé so'n i nglôo. O tuu wié'n i dyé'n, ye i dyasin fe'n ti o man ya si nguan b'o man swran wuman'n.

11Dyasin fe'n i kanle nin i kléle ti ye Nyanmien fa min, o sunmaan mion.

12I so'n ti ye n wun nyrennen ngaa, sanngé o nin i so'n ngba nyannzuen ku'an min, afin n si swran nga n fa n wla'n guee i su'n. N sii wéiin ke liké kwlaa nga o fa wlaa n sa nun'n, i bobo kwla nian su lélé fa dyu tyen so'n nun.

13Fa nde nanwle nga n kan kléé wo'n su nian su yô, afin swran wunmuan bo é nin Christ-Jésus ti'n ti é lafi Nyanmien su, é klô Nyanmien nin swran.

14Liké kpa nga bé fa wloo o sa nun'n, Nyanmien Wawe'n b'o tran é awlen'n nun'n i fanngan nun nian su kpa.

15A si ke bé kwlaa nga bé ô Asie men'n nun lo'n, ba wanndi min, bé wié yeke Phygèle nin Hermogène.

16Man Nyanmien si Onésiphore nin i awlôfue'm bé aunvue, afin kpale sunman o gua min awlen su nzué. N wôsu nianle bisua nun lo'n wa yômen nyannzuen.

17Ye i nun nga o baa Rome wa'n, o mien i nyin kundé min lélé o wuun min.

18Man é Min'n wun i aunvue é Min'n i wun lo tyen so'n nun, afin a si n lika ng'o fa niaan min Éphèse lo'n kpa.

2 Timothée 2

Christ i sôndya kpa

1I so'n ti, o lie'n, n wa, yé nga ké nin Christ-Jésus é katyii swran wunmuan'n o yôô yé'n ti, dyran kéklé.

2Nde nga a ti i ke n keen swran kpanngban bé nyrun'n, kan nde so'n, fa yatyii bé nga a lafi bé su bo bé kusu bé kwla kan klé swran ufle'n bé sa nun.

3Nyrennen nga é wuin'n, Christ-Jésus i sôndya kpa bo a ti'n ti mon o son o nun.

4Sôndya ng'o ti sôndya kpa bo i waan oh yôh sa ng'o ti i sukpen'n i klun su'n, o fe'e i wun wla'a liké nga swran nga'm bé yô'n nun.

5Swran ng'o wanndi'n, se wa wanndi'a ke bé klélii'n sa'n, o nya'an nun liké.

6Fié difue ng'o di dyunman fe'n ye o dun mmua nyan likéo.

7Nde nga n fa'n, bu i kundé, afin é Min'n man ah wunh sa'n kwlaa wle.

8Bu Jésus-Christ David anunman'n b'o tyennin'n i akundé. Ke nh kanh dyasin fe'n ye n ken i nde so nion.

9Dyasin fe so'n ti ye n wun nyrennen bo bé tyi n ke sa te yôfue sa nion. Sange Nyanmien ndefue'n, bé kwla tanninmen.

10I so'n ti ye sa so'n kwlaa nun bé nga Nyanmien kpa bé'n bé ti, n tra min awlen nion, nan Christ-Jésus ti bé kusu bé nyan bé ti ye bé nyan nyrun b'o wiéman.

11Nde nga m ma ken ye'n ti nanwle wéiin, Se é nin i ye é wuli'n, é nin i ye éh tyeonh,

12Se é dyran kéklé'n, é nin i ye éh dih famien nion, Se é sé ke é simen'n, i kusu wa sé ke o si'a é,

13Se é di'a nanwle'n, i lie'n o di nanwle, Afin nde ng'o kan'n, o katyimen.

Dyunman difue bo Nyanmien yô i mô'n

14Kan nde nga klé bé kwlaa, kan flan nun. Nyanmien Kpli ti o lalôfue, sre bé kpa ke bé yatyi nde'm bé su utré dile'n b'o yô'a liké fi yé'n, o sangan bé nga bé ti'n bé akundé.

15Mion o nyin di dyunman kpa man Nyanmien yô o mô, yô dyunman difue bo nyannzuen kunmen i dyunman'n ti, b'o kan nde nanwle o kpe'e i wun.

16Nanh fo o wun wla nde ngenngben b'o nin Nyanmien nde'n ti'a kun'n bé nun, afin bé nga bé yô so'n, bé fa'a bé wun manta'an Nyanmien lélé bé nin i bu.

17Bé nuan nun nde'n oh yôh ke kannin sa, oh treh. Bé nun wié yele Myménée nin Philète

18bo ba yatyi nde nanwle'n, bé sé swran'm bé ke, bé nga bé wuli'n ba tyen o man bé wié'm bé lafi'a Nyanmien su kpa kun.

19Sange Nyanmien i sua'n i bô asé b'o wlali'n o dyran kéklé, bé klee su ke: «É Min'n si bé ti i lie'n,» ye: Swran kwlaa nga i waan o ti é Min'n i lie'n, mon o yatyi sa te yôle'n.

20Awlô dan kun nun nanh sika okwle nin dyete ufué se ngunmin ye bé ô nuan, sange bé fa waka se liké'n wié ye bé fa ufa wu liké'n wié. Bé sié wié fa di bé tyen, bé fa wié yô liké kwlaa nga bé klô'n.

21O man swran ng'o yi i wun sa te so'm bé yôle nun'n, oh yôh ke talié klan bo bé fa di bé tyen'n sa, oh katyih i Min'n lie, oh yôh i wun sa yé, oh kwlah fa yô liké kwlaa ng'o ti kpa'n.

22Nanh bu liké nga gbanflen kônvi soe'n i akunndan, sange a nin bé kwlaa nga sa te nu'an bé awlen'n nun bo bé bô fle é Min'n, anh mian amun nyin anh yô sa ng'o ti kpa'n, anh lafi Nyanmien su, anh klô Nyanmien nin swran, ye man amun wla gua asé.

23Sange nanh fo o wun wla sinnzin akplôwa sile b'o yô'a sa fi yé'n nun, afin a si ke akplôwa'n i bô agualie yele utré.

24Afin é Min'n i swran'n nin utré'n fataman. Sange mon o yô swran'n kwlaa bé kpa, mon o si liké klé, man sa nga bé yôé'n son i nun,

25mon o tu bé nga bé kpalô i nuan'n bé fo amannien su, wiénuon tyen wié lélé Nyanmien man beh katyih bé nzuen'n nan bé si sa ng'o ti nanwle'n.

26O man bé nyin tih, béh flôh aya nga mmusu'm bé si Satan suali b'o tra'a bé b'o man bé yô i klun sa'n nun.

2 Timothée 3

Men'n i bué nuan

1Nde nga m ma kan klé o ye'n, fa sié o klun kpa: tyen wié lélé ke men'n oh koh i bué nuan'n, lika'n oh yôh kéklé.

2Afin swran'm béh buh bé bobo bé wun akunndan, béh yôh sika klôfue, béh dih bé nuan, béh tuh bé wun, béh satyih Nyanmien wun, bé nyin su yi'a bé si nin bé nin mun bé su si'a yé, bé nyin su yi'a Nyanmien,

³bé su klô'a swran, bé yô bé saa bé su yatyi tyeman, béh dih abla, bé su si'a bé wun su nian, béh yôh wle, béh kpoh swran kpa mun,

⁴béh yih bé dyanvue mun man, béh yôh liké bé su bué i akunndan, béh dih tutré, béh klôh men dile'n tra Nyanmien,

⁵béh yôh bé wun ke bé srô Nyanmien sa, sanngé bé su lafi'e i su ke o kwla sa yô. Nanh fo o wun mantan swran so mun.

⁶Bé wié'm bé wlu awlô'm bé nun blelele bé fa bla nga be wu'an sa wle kpa'n, bo bé wun sa sonnin, bo liké fanunfanun bo bé nyin blô bé su'n ti bé yatyi atin kpa'fue'n.

⁷Bé klô ke bé klé bé liké titi, bé klé bé sanngé bé kwla wu'an nde b'o ti nanwle'n i wle mlonmlon.

⁸Ke Jannès nin Jambres bé nin Moïse bé sii akplôwa'n, swran so'm bé kusu bé si nde nanwle bo é kan'n i akplôwa. Swran so'm ba satyi, bé akunndan'n ti'a kpa kun, ke bé nian bé wafa nga bé fa lafi Nyanmien su'n, bé wun ke bé lafi'e i su kpa.

⁹Sanngé bé su kwla yô'e i so dyu'a mmua, afin bé sinnzin'n o wa fité nglô swran'n kwlaa bé nyrun ke swran nnyon so'n bé lie'n sa.

Timothée i afotue manle

¹⁰O lie'n, a si liké nga n klé'n kpa, nin min nzuen'n, nin min akunndan'n, nin min Nyanmien su bo n lafi'n, nin min awlen bo n tre'n, nin min Nyanmien nin swran'm bé klôle'n, nin min kéklé bo n dyran'n,

¹¹nin yale nga bé klé min'n, nin nyrennen nga n wuin Antioche nin Icone nin Lystre lo'n. ?Nyrennen'n i nyrun nin i sin ônin ye man wu'en io? Sanngé é Min'n déli min i kwlaa so'n nun.

¹²Swran kwlaa nga i waan o nin Christ-Jésus béh katyih swran wunmuan oh yôh Nyanmien klun sa'n, san béh kléh i yale.

¹³Sanngé swran nga bé klun yô wi bo bé ti gblefue'n, bé sa te nga bé yô'n i te'n oh trah laa lie'n, béh lakah swran mun ye béh lakah bé bobo bé wun.

¹⁴Sanngé o lie'n, liké nga bé kléé o bo a lafi su'n, nian su kpa. A si swran nga bé kléé wo'n.

¹⁵Ke o fin o ba kaan nun'n, a si Nyanmien Nde nga bé kleli'n, ye man a si ngwlele b'o man se bé lafi Christ su'n bé nyan bé ti nion.

¹⁶Nyanmien Nde kwlaa nga bé kleli'n, i bobo ye o fa maan swran mun ye bé klelio. Bé fa klé liké, bé fa klé swran lélé bé wun nanwle, bé fa tu bé fo, bé fa klé bé sa nga bé yôo o ti kpa'n,

¹⁷nan Nyanmien swran'n nyan liké b'o kwla fa di dyunman kwlaa ng'o ti kpa'n.

2 Timothée 4

1Nde nga m ma kan klé o ye'n, Nyanmien Kpli'n nin Christ-Jésus b'o wa di bé nga bé wuli'n nin bé nga bé nyin ô su'n bé nde'n, bé ti n lalôfue. I bale b'o wa ba'n nin i famien b'o wa di'n ti, nh sreh o kpa,

2se a nyan o ti ô, se a nya'an o ti ô, kan Nyanmien nde'n dyran su kpa klé bé man bé wun i wle. Swran ng'o yô sa'n idyoe, wla bé fanngan, tro o awlen kpa klé bé.

3Afin tyen wié swran'm bé su fa'a nde nanwle'n su kun, béh yôh sa ng'o yô bé bobo bé fe'n, ye béh kundeh swran kpanngban kpa ke bé klé bé liké ng'o yô bé fe'n.

4Bé su sié'a bé su nanwle'n su kun, béh siéh bé su nde nga bé ti ke ngôwa sa'n bé su.

5Sannge o lie'n, nion o wun su sa'n kwlaa nun, yale nga bé klé wo'n, mon o son o nun, dyasin fe i kanle b'o ti o dyunman'n di, dyunman nga Nyanmien fa wlo o sa nun'n guegue i bô.

6N lie'n man katyi ke du vin bo bé fa gua man Nyanmien'n sa, n kole'n wa dyu.

7Man mian min nyin man wanndi wanndile dan kpa, man dyu n dyuwle, n dyran kéklé lafii Nyanmien su.

8Sien'n ba sié liké nga swran ng'o yô kpa'n bé fa yô i mô'n, lo a sié min. É Min'n b'o di dyole nanwle su'n ye oh fah man min tyen so'n nuon. Nanh min ngunmin ye oh fah man mion, sannge oh fah man bé kwlaa nga bé nyin te i sin'n.

Paul yiaa Timothée

9Bô manndren tô n wa ityra'n,

10afin men'n nun ninngé bo Démas klô bé'n bé ti wa wanndi min a o Thessalonique. Crescens kusu wa o Galatie, Tite a o Dalmatie.

11Luc ngunmin ye o nin min ô waa. A nin Marc anh bla, afin o uka min kpa n dyunman'n nun.

12N sunmaan Tychique Éphèse.

13Se ah bah'n, fa n trale dan'n bo n yatyii Carpus sa nun Troas lo'n, nin fluwa'n, nin kplô nga bé kle su b'o ti n tyinndyin kpa'n ble min.

14Alexandre b'o ti blale bôfue'n o yôô n te dan kpa. Sa ng'o yô min'n, Nyanmien Kpli kô tue i kale.

15O kusu nian o wun kpa i lika, o sii nde nga é kan'n i akplôwa tete kpa.

16Ke bé fa min oo dyole difue'm bé dyasu klikli'n, swran fi a dyra'an n sin, bé kwlaa bé wanndii min. Nanh man Nyanmien fa bé wun nde sié i klun!

17 Sannge é Min'n ye o dyran n sin wlaa n fanngan ye man n kwla ken i nde'n kwlaa, ye man bé kwla nga bé ti'a Juif'n bé tilio. O déé min dyra'n i nuan nun.

18 É Min'n déh min sa tete'n kwlaa nun, oh nianh n su, oh fah min ko i men'n nun nyanmien su lo. Man é yi i aye tititi! Mon o yô so!

Bé liké yôle

19 Nh yôh Prisca nin Aquilas nin Onésiphore awlôfue'm bé liké.

20 Éraсте kaa Corinthe lo, ye n yatyii Trophime b'o too tukpatye'n Milet lo.

21 Bô manndren bla nan ayre'n wa ba. Eubulus, nin Pudens, nin Claudia, nin é niaan'm bé kwlaa béh yôh o liké.

22 Man é Min'n nin o tran! Nh yrah n nuan ke an nyan yé!

Tite

Tite 1

Paul kle fluwa nga kô maan Tite

¹M Paul n ti Nyanmien i swran bo Jésus-Christ sunmaan min ke n wuka bé nga Nyanmien kpaá bé'n man bé lafi i su kpa, ye bé wun nde nanwle nga bé bo bé srô Nyanmien'n bé sii'n i wle kpa,

²nan bé fa bé wla gua anannganman nguan'n su. Nyanmien b'o bua'a atô'n, ke o nian yi'a men'n o séé ke nh nyanh nguan so'n.

³Ke ble ng'o siéli'n dyuli'n, o yii i nde so'n nglô. É Défue Nyanmien'n ye o fa nde so'n wlaa n sa nun ke n kaan.

⁴O man nh kleh fluwa nga ble o Tite bo a ti n wa sakpa'n, yele ke é nnyon'n Nyanmien kunngba'n su ye é lafio. Man é Si Nyanmien nin é Défue Christ-Jésus be man a nyan yé, ye man o wun dyo o fouun!

O fa Crète lo asonun'm bé siésiéle'n wle tite sa nun

⁵N yatyii o Crète lo ke a siésié sa nga ba wi'é i siésié'n, ye a sié asonun kpenngben kloklo'm bé su. Bu bé siéle nde nga n kan kléli wo'n i akunndan:

⁶man swran nga béh feh sié asonun kpenngben'n o yô swran bo bé kwla satyi'e i wun kaan sa, bo i yi ti kun, bo i mma'm bé lafi Nyanmien su, bo bé kwla satyi'a bé dunman ke bé nzuen ti te, bé nyin ti kéklé.

⁷Man asonun sunianfue'n yô swran bo bé kwla satyi'e i wun kaan sa, afin o nian Nyanmien ninggé'm bé su. Nanh mon o yô swran b'o yô i bobo i klun sa, nin ya fafue, nin nzanbôefue, nin utré klôfue, nin swran b'o kunnde sika i wafa ng'o ti'e i su'n.

⁸Sannge mon o yô swran b'o ti aklunyéfue, b'o klô sa ng'o ti kpa'n, b'o yô sa i nuan su, b'o ti swran kpa, b'o ti Nyanmien lie mlonmlon, b'o si i bobo wun su nian.

⁹Mon o yô swran b'o lafi nde nanwle nga bé klélii'n su kpa, nan nde nanwle b'o klé'n ti, o kwla tu bé fo, ye o klé bé nga bé kpalô i nde'n ke bé si ke ba fon.

¹⁰Afin swran kpanngban bé nyin ti kéklé, bé kan nde ngbenngben fa laka swran mun. Bé kpanngban lika bé fin Juif'm bo ba katyi Christfue'n bé nun.

¹¹Sé i sofue mun ke bé yatyi bé nde so'm bé kanle. Bé klé liké ng'o ti'e i su'n, bé fa kunnde sika ng'o ti'e i kunndewle'n, o man bé bô awlô'n wié sékésékéséké.

¹²Crètefue'm bé bobo bé liké kléfue kun séé ke: Crètefue'm bé bua atô titi, bé ti nnen wlefue, bé ti nveefue alie safue.

¹³I nde so'n ti nanwle. I so'n ti, idyo bé kpa, man bé lafi Nyanmien su kpa,

¹⁴nan ba lafi'a Juif'm bé nde b'o ti ke ngôwa sa'n su, ye ba yô'a sa nga swran nga ba yatyi nde nanwle'n bé sé bé ke bé yô'n ti.

¹⁵Swran nga bé akunndan'n ti kpa'n, liké kwlaa ti kpa bé nyrun, sanngé swran nga bé akunndan'n ti'a kpa, bo bé lafi'a Nyanmien su'n, liké fi ti'a kpa bé nyrun. Afin bé akunndan'n ti tete, bé yô saa bé klun ti'a bé.

¹⁶Bé yô bé wun ke bé si Nyanmien, sanngé sa nga bé yô'n o klé'a ke bé sii. Bé wun yô te, bé nyin ti kéklé, bé kwla yô'a sa kpa bo kun sa.

Tite 2

Nde nanwle nga bé klé'n

¹Sanngé o lie'n, nian nde nanwle nga bé kléli wo'n su klé.

²Sé yasua kpenngben'm bé ke bé bu akunndan, bé di nanwle, bé yô sa i nuan su, man bé dyran kéklé bé lafi Nyanmien su, bé klô Nyanmien nin swran, bé tra bé awlen.

³Kan klé bla kpenngben mun ke bé kusu bé yô sa nga Nyanmien swran yô o ti su'n. Nanh man bé di abla, nanh man bé yô nzanbôéfue. Man bé yô sa ng'o ti kpa'n

⁴nan bé fa klé talua mun ke bé klô bé klô bé wun nin bé mma mun,

⁵bé yô sa i nuan su, nanh man bé yô sa sukuuku, man bé yô awlô bla kpa, man bé yô klun-ufuéfue, nanh man bé fa bé nyin wlawla bé wun mun, man bé bu bé swran, nan swran fi a sé'a ke Nyanmien nde'n ti'a kpa.

⁶Kan klé ngbanflen mun ke bé kusu bé yô sa i nuan su.

⁷Sa'n kwlaa nun o bobo yô sa ng'o ti kpa'n, man bé nian o lie'n su yô. Liké nga a klé'n, kléé kpa, nanh fa yô aôwi.

⁸Kan nde ng'o ti kpa'n nan swran fi a sé'a ke nde nga a kan'n ti te, nan o kpofue'm bé nyin gua asé, afin bé su wu'an é wun nde fi kanman.

⁹Kan klé kanga mun ke sa'n kwlaa nun bé bu bé min'm bé swran, bé yô sa ng'o dyo bé klun'n, nanh man bé kpalô bé nuan,

¹⁰nanh man bé wua bé. Sanngé man bé yô swran bo bé kwla fa bé wla gua bé su titi, nan bé bu é Défue Nyanmien'n i nde nga é klé'n nde kpa sa'n kwlaa nun.

¹¹Afin Nyanmien a yi yé nga o yô swran b'o man swran'n kwlaa bé kwla nyan bé bé ti'n i nglô.

¹²Yé so b'o yôô yé'n, é yô sa ng'o ti i nuan su'n, nin sa ng'o ti kpa'n, ye é srô Nyanmien.

¹³É yô so nan é minnde tyen kpa nga é wla ô su ke é Nyanmien Kpli'n nin é Défue Christ-Jésus bé wa yi bé wun nglô'n.

¹⁴É ti o fe i wun mannin, nan oh yih é sa tete'n kwlaa nun, nan é katyi i sa ti swran bo é wun sa tete'n kwlaa wa wié, bo é tu é klun yô swran yé.

¹⁵Sé bé ke bé yô sa so mun, tu bé fo, swran ng'o yô sa'n idyoe, man bé si ke Nyanmien ye o sié o ke a di dyunman so nion. Nanh fo o wun man swran fi mon o yô o finfin.

Tite 3

Sa kpa nga Christfue yô'n

¹Kpen bé wla ke bé bu bé nga bé sié bé'n nin bé nga bé dyran bé dya nun'n bé swran, man bé nyin yi bé, sa kpa kwlaa nga bé sé bé ke bé yô'n, man bé yô.

²Nanh man bé kan swran wun nde, nanh man bé klô utré, man bé yatyi sa tye, man swran'n kwlaa bé wun ke bé ti weteefue.

³Afin laa é kusu é ti sinnglinfue, é ti nyin kékléfue, bé laka é man é yatyi atin kpafue'n, é nyin b'o blô ninngé wafawafa'n kwlaa nin men dile'n su'n ti é katyii ke kanga sa, é ti klunwifue, é nyin tyi swran nin liké, é wun yô te, é kpo é wun.

⁴Sannge ke é Défue Nyanmien'n yili i kpa yôle'n nin swran'm bé klôle'n nglô'n,

⁵o déli é. Nanh ke é yôli sa kpa wié ti ye o déli yéo, sannge i bobo ye o sili é aunvue soo. Ke o Wawe'n wuu é ufle wunnzinle b'o wunnziin yé'n ti, b'o man é katyi swran ufle'n, ye o déli yéo.

⁶Afin é Défue Christ-Jésus ti Nyanmien fe i Wawe'n maan é i klun-ufué su

⁷nan yé nga o yô yé'n ti, o bu é swran kpa, o man éh nyanh anannganman nguan nga i waan oh manh yé'n bo é wla ô su'n.

⁸Nde nga n keen ye'n ti nanwle wéiin. N klô ke a dyran nde so'n su kpa nan bé nga bé lafi Nyanmien su'n, bé fa yé yôle'n katyi bé dyunman. I so yôle'n ti kpa, o yô swran'm bé wun sa yé.

⁹Sannge nanh fo o wun wla sinnzin akplôwa sile'n, nin bé nannannannan'm bé ôsu finwle i kunndele'n, nin utré, nin mmla'n su akplôwa sile'n bé nun. Bé ti liké ngben b'o yô'a sa fi yé.

¹⁰Swran ng'o fa ngbatyie wla afien'n, se a kan kléé kpe kun kpe nnyon b'o faman'n, yi o nyin i wun,

¹¹afin a si ke i so swran lie'n wa satyi, ye sa ng'o yô'n klé ke o ti'a kpa.

Ngalie

¹²Se n sunman Artémas annze Tychique o wun lo'n, mion o nyin bla man é yia Nicopolis, afin le ye m bu i ke nh tranh ayre nuon.

¹³Gua Zénas mmla sifue'n nin Apollos bé atin klaan, nan liké fi a mia'an bé.

14 Klé é minnien'm bé kusu ke bé di dyunman klaan nan ba nyan liké nga bé sa mien i wun'n, nanh man bé bubu bé sa nin bé dya tran su.

I nuan yrale

15 Bé kwlaa nga bé nin min ô wa'n, béh yôh o liké. Nh yôh é klôfue nga bé lafi Nyanmien su'n bé liké. Nh yrah n nuan ke amun kwlaa an nyan yé!

Philémon

Philémon 1

Paul kle fluwa nga kô maan Philémon

¹M Paul bo Christ-Jésus ti n wô bisua'n nun'n, min nin é niaan Timothée

²éh kleh fluwa nga ble o Philémon bo a ti é swran kpa nin é wiéngu dyunman difue'n, nin é niaan bla Appia, nin Archippe bo é nin i é fe'n, nin asonunfue nga bé yia o awlô lo'n.

³Man é Si Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun!

Philémon klô swran nin Jésus

⁴O ti, n la n Nyanmien'n i asé titi, ye n sre i titi ke o nion o su,

⁵afin n ti klôle bo a fa klô é Min Jésus nin Nyanmien swran'n kwlaa'n nin sulafile nga a fa lafi bé kwlaa bé su'n i nde.

⁶Nh sreh Nyanmien ke anuanse bo Christ bo é lafii su'n ti é di'n, o man a wun liké kpakpa kwlaa ng'o ti é lie swran wunmuan bo é nin Christ ya katyi'n ti'n i wle kpa wéiin.

⁷N niaan bian, klôle nga a fa klô bé'n ti, o man n wla gua asé, n klun dyo dan, afin w'o man Nyanmien swran'm bé awlen to nzué nun.

Paul kpataa Onésime ti

⁸I so'n ti, Christ b'o dyin n sin'n ti, n si ke n kwla sé ke a yô sa ng'o ti su'n

⁹sannge nga lie'n, o fata ke n sre o klôle bo a klô bé'n ti. M Paul bo man yô kpenngben bo Christ-Jésus ti sien'n n wô bisua'n nun'n,

¹⁰n wa Onésime bo n katyii i si bisua'n nun wa'n ti, yatyi.

¹¹Laa wa yô'a sa kpa a monmon, sannge sien'n o wa yô sa kpa man min nin o.

¹²Sien'n i b'o ti n sa nin n dya'n n fe ble o.

¹³Ke n wô bisua'n nun wa dyasin fe'n ti'n, n waan, o ka min wun wa, o dyran o dya nun nian n lika.

¹⁴Sannge liké nga a kpli'an su ke n yô'n, n klô'a ke n yô, nan yé nga a yô'n, w'a yô'e mainle su, sannge w'a yôé o klun-ufué su'n ti.

¹⁵Wiénuon ke o yô nan wa ka o sa nun mlonmlon'n ti ye man o wanndii o lé nnyon kun nion.

¹⁶Afin sien'n, nanh ke o kanga kunngba ye o tio, sannge i kpa tra kanga, o ti é niaan bo é klôé kpa. O ti n swran kpa, ye o lie'n, o wa yô o swran kpa tra min, afin o ti o swran, ye kusu amun Min'n wa yô kun.

17I so'n ti, se a bu n ke o wiéngu sa'n, so i nun ke a fa so min nun'n sa.

18Se o yôô o sa wié'n, annze se o kale wié ô i su'n, a kô dé n su.

19Nian, n sa nuan ye: M bobo m Paul m ma tannin kale so'n man o. O nin i so'n ngba, n kusu n su sé'a o ke n ti ye man a nyan nguaan.

20N niaan bian, swran wunmuan bo a nin é Min'n ti'n ti, nh sreh o ke a yô n yé, man n wla gua asé Christ lie bo é ti'n ti.

21Fluwa nga nh kleh m ble o ye'n, n si ke swran bo a bu min'n ti, liké nga n sé o ke a yô'n, ah yôh tra su.

22Ke ah yôh so'n, yô sua ba kun kpa fa sié min, afin Nyanmien bo an sre i ke o dyran n sin man an wun min ékun'n ti, n lafi su ke mh bah.

I liké yôle

23Épaphras b'o ti n wiéngu bisuafue Christ ti'n, oh yôh o liké.

24Marc, nin Aristarque, nin Démas, nin Luc bo bé ti n wiéngu dyunman difue'n, bé kusu béh yôh o liké.

25Man é Min Jésus-Christ aklunyéfue'n nin amun tran!

Hébreu

Hébreu 1

Nyanmien kannin

¹Lalafue nun Nyanmien man i nuan idyofue'm bé bôbô i nde'm bé su wafawafa klée é nannan mun.

²Sannge é bo é su ko men'n i bué nuan'n, o man i Wa'n ye o kan nde klée yéo. I ye o man o yii men'n nin ninngé'n kwlaaa, ye o sé ke oh fah liké'n kwlaa men.

³I ye o man é wun Nyanmien b'o yi i wun nglô nyannyannyan nion, o fa Nyanmien Kpli'n i wafa kwlaa ng'o ti'n, i nuan nun nde'n ye man ninngé'n kwlaa ô leo. Ke o yôli bo swran'm bé wun sa'n wiéli'n, o kô traan Nyanmien Kpli b'o ti Wlêngbi'n i fama su nyanmien su lo.

⁴O man o yôô kpa tra ange mun, ke i dunman nga Nyanmien fa flelii'n kusu ti dan tra bé lie'n soo.

Jésus-Christ i kpa tra ange mun

⁵Afin ange'm bé nun ônin ye Nyanmien séé i ke, «o ti i Wa, ndeken wa katyi i sio»? ?Ye bé nun ônin ékun ye o ken i nde ke, «oh yôh i si, ye i kusu oh yôh i Waa»?

⁶Ke o fe i Wa kpen'n ba men nun'n, o keen i ékun ke: «Man Nyanmien i ange'n kwlaa bé kôto i bô bé menmen.»

⁷Ye o keen i ange'm bé nde ke: «O katyi i ange mun ke aunngban sa, ye o katyi i swran mun ke sin taaman sa.»

⁸Sannge o keen i Wa'n i nde ke: «Nyanmien, o bia'n wô le tititi,» ye «Siéle nga a sié swran mun'n, a sié bé kpa.

⁹A klô sa ng'o ti kpa'n, a klôman sa te'n mlonmlon, I so'n ti, Nyanmien o Nyanmien faa o, o guo o su ngô, o man o klun dyo dan kpa tro o wiéngu mun,»

¹⁰Ye o keen i ékun ke: «Nannan, ke o fin lalafue nun'n, wo ye a yili asie nion, Ye nglô lo'n ti o sa nuan liké.

¹¹Béh satyih, sannge o lie'n ah kah le, Bé kwlaa so'n, béh yôh nvuen ke trale sa,

¹²Ah bubuh bé ke kôndrô sa, Ah katyih bé ke bé katyi trale sa, Sannge o lie'n, ah kah o ôsu'n nun, wo afue lie'n su wié'a mlonmlon.»

¹³?Ye ange'm bé nun ônin ye o sé i ke: «Tran asé n fama su, Lélé m man ah tloh o kprofue'm bé suo»?

¹⁴?Ange'n kwlaa bo bé ti aôlia nun swran bo bé su Nyanmien'n, wa sunma'an bé ke bé wa nian bé nga bé wa nyan bé ti'n bé su?

Hébreu 2

Ti nyanle

1 I so'n ti, man é fa nde nga é tii bé'n sié é klun kpa tra laa'n, se ya yô'a soo o tyeman nan ya tô a fuan atin'n.

2? Se nde nga ange'm bé kannin'n o kpeen su, ye sa te nin nyin kéklé kwlaa bo bé yôli'n, bé wunnin i sin'n,

3 wuun se é kpa sa nga é yôo éh nyanh é ti'n su'n, éh yôh se ye éh fitéh nuon? É Min'n bobo dun mmua kan é ti nyanle so'n i nde, ye bé ng'o kannin bo bé tili'n, bé kan kléé é wéiin ke o ti nanwle.

4 Ke Nyanmien yi atre, b'o yô abônuan sa nin sa kéklééklé fanunfanun, b'o fa liké nga i Wawe'n man swran yô'n man swran ke i klun klô'n sa'n, o guaa bé nde'n su.

Jésus kpee atin man ya nyan é ti

5 Afin nanh ange mun ye Nyanmien fa bé sié men nga o wa yi bo é ken i nde'n suo.

6 Sannge é kenngen Nyanmien Nde nga bé kleli'n i lika wié nun ke swran wié sé ke: «Nzu yeke swran b'o man a bu i akunndaan, Nzu yeke klo swran b'o man a nien i likaa?»

7 A yôli man ange'm bé kpa'n trelîi lé nnyon kun, A siéé famien man o nyan nyrun, bé menmen,

8 A fe sié liké'n kwlaa su.» Ke Nyanmien fe i sié liké'n kwlaa su so'n, liké fi a ka'a le bo nenh i ye o sié béo. Sannge é nian wu'an ke o sié liké'n kwlaa ke é sé ye'n.

9 Sannge é wun Jésus bo Nyanmien yôli man ange'm bé kpa'n trelîi lé nnyon kun'n, ke bé siéli i famien, o man bé menmen, nyrennen wié'n b'o wuli'n ti. Ke o yôo so'n, é wun ke Nyanmien i aklunyé'n ti ye o wuu swran'n kwlaa bé tio.

10 Nanwle, Nyanmien b'o yii liké'n kwlaa bo i ti ye i kwla ô le'n, o yôo sa ng'o yôo o nin i fata'n. Afin ke o yô nan i mma kpanngban kpa ba o nyanmien su lo'n, o yôli man Jésus b'o kpe atin man bé nyan bé ti'n, o yô swran bo nyrennen b'o wunniin'n ti o si atin so'n kpe kpa.

11 Afin i b'o man swran'm bé wun sa'n wié'n, nin bé nga o man bé wun sa'n wiéli'n, o nin bé bé si ti kun. I so'n ti ye ke o sé ke bé ti i niaan'n, nyannzuen kunmen nion.

12 Afin o sé ke: «Nyanmien, mh bôh dunman klé n niaan mun, Nh tôh dyué m bô fle o anyia'n nun.»

13 O keen i ékun ke, «oh feh i wla'n gue i su.» Ye o keen i ékun ke: «Anh nian min nin ba nga Nyanmien fa bé maan min'n yé ye:»

¹⁴Ke bo ba so'm bé ti klo swran'n ti, Jésus kusu katyii i wun klo swran ke bé sa. O yô i so nan se o wu'n, oh kwlah mmusu'm bé si Satan'n b'o man wié'n kwla swran mun'n.

¹⁵Ke oh déh bé kwlaa nga ke bé wuu bé lélé'n, wié'n i srôle ti ba katyi ke kanga sa'n.

¹⁶Afin nanwle, nanh ange mun ye o baa bé ukaleo, Abraham anunman mun ye o baa bé ukaleo.

¹⁷Ke o yô nan wa yô Nyanmien nyrun dyranfue dan, wa si i niaan'm bé aunvue, wa si Nyanmien dyunman'n di kpa, nan wa kwla yatyi swran'm bé wun sa'n wa tye bé'n, san oh katyih i wun ke bé sa.

¹⁸Afin ke o wunnin nyrennen lakale bo bé lekeli'n ti'n, i kusu kwla uka bé nga bé bé'n.

Hébreu 3

Jésus-Christ i kpa tra Moïse

¹I so'n ti, aniaan bo an ti Nyanmien lie b'o flee amun wié'n, anh bu Jésus bo Nyanmien sunmeen i ke o yô i nyrun dyranfue dan i su bo é lafi'n ti'n, i akunndan.

²Dyunman nga Nyanmien fe siéé su'n, o nian nun di i kpa men, ke Moïse kusu yô i so Nyanmien awlô wunmuan'n nun'n sa.

³Se swran kun kplan sua klaan kun'n, i bobo dunman'n fu tra sua'n. Jésus kusu, se o nyan nyrun tra Moïse'n, o ti su.

⁴Afin sua kwlaa nga bé ô le'n, swran ye o kplan béo, sanngé Nyanmien ye o yii ninngé'n kwlaaa.

⁵Moïse ti dyunman difue kpa Nyanmien awlô wunmuan'n nun. O kan nde nga tyen wié lélé Nyanmien wa kan'n i nde.

⁶Christ kusu, ke o ti i Wa'n, o nien i bobo i awlô'n su kpa so. Se é tra é awlen dyran kéklé lafi liké nga é wla ô su ke éh nyenh'n su kpa'n, é ti i awlô.

Nyanmien i swran'm bé aladyé dile

⁷Afin Nyanmien Wawe'n séé ke: «Se ndeken an ti nde nga Nyanmien kan'n,

⁸Nanh an yô nyin kéklé i su ke i nun nga swran'm bé dyaô i wun'n bé yôli'n, Bo bé ken i niannin blô lo'n sa.

⁹Nyanmien sé ke: Amun nannan'm bé kan min niannin blô lo, Ye bé wuun sa kwlaa nga n yôé afue ablanan nun'n.

¹⁰I so'n ti ye n fa ya swran so'm bé wun, N séé ke: Bé ti swran bo bé akunndan'n tra'an lika kun, Ye bé si'a min nzuen'n mlonmlon nion.

- 11** I so'n ti n fa ya, n tali nda ke: Bé su dyu'a n lika nga bé di aladyé nun lo'n nun mlonmlon.»
- 12** Aniaan mun, i so'n ti anh nian amun wun, nanh man amun nun wié i awlen'n yô te, ye o yô ke o lafi'a Nyanmien su, b'o man o yatyi Anannganman Nyanmien nion.
- 13** Sannge ke o yô nan ba laka'a amun nun wié nan wa yô'a sa te wa kétéman'n, anh tu amun wun fo tyen'n kwlaa bo bé te sé ke: Ndeken'n.
- 14** Afin se é fa é wla gue Christ su lélé gue i ti nin i bô ke i bôbôle nun sa'n, é nin i é ti wiéngu.
- 15** É te kanngan Nyanmien Nde nga bé kleli'n nun ke: «Se ndeken an ti nde nga Nyanmien kan'n, Nanh an yô nyin kéklé i su ke i nun nga swran'm bé dyaô i wun bé yôli'n sa.»
- 16** ?Wan mun ye ke Nyanmien kan nde bo bé tili'n bé dyaô i wun nion? ?Nanh bé kwlaa nga Moïse nin bé fin Égypte bali muon?
- 17** ?Wan mun ye Nyanmien fa bé wun ya afue ablanan nion? ?Nanh bé kwlaa nga bé yô sa te bo bé fuen'n kaa blô lo muon?
- 18** ?Ye wan mun ye Nyanmien ta bé nda ke bé su dyu'e i lika nga bé di aladyé lo nun nion? ?Nanh bé nga bé yô nyin kéklé i su muon?
- 19** O man é wun ke ba kwla dyu'a lika so'n nun, yele ke ba lafi'e i su.

Hébreu 4

- 1** Man é nian é wun kpa, afin Nyanmien sé ke, éh dih aladyé. I so'n ti, nanh mon o yô ke amun nun wié wa di'a aladyé so'n wié.
- 2** Afin dyasin fe nga bé kan kléé bé'n, bé ken i kunngba'n kléli é kusu, sannge nde nga bé tili'n bo ba lafi'a su'n ti, ba yô'a kpa.
- 3** Sannge é bo é lafi i su'n, é su di aladyé so'n bo Nyanmien keen i nde ke: «I so'n ti n fa ya, n tali nda ke: Bé su dyu'a n lika nga bé di aladyé lo'n nun mlonmlon'n.» O séli so, sannge ke o yili men'n ye i dyunman'n wiélio.
- 4** Afin bé klee tyen ba nsô su'n i nde Nyanmien Nde'n nun lika wié ke: «Ke Nyanmien dii dyunman lélé i lé nsô su'n o déé wunmien.»
- 5** Ye nde ng'o keen laa'n, o ken i wa ékun ke: «Bé su dyu'a n lika nga bé di aladyé lo'n nun mlonmlon.»
- 6** Bé nga bé dun mmua tii dyasin fe so'n, ba dyu'a lika so'n nun, yele ke ba lafi'a su. Bé wié kusu ô le bo Nyanmien man bé di aladyé so'n.

⁷I so'n ti ye Nyanmien sié tyen ufle kun ékun ke: Ndeken. Ke o siéé tyen so'n b'o tye lélé'n, o man David ken i nde bo é keen i nde ityra'n ke: «Se ndeken an ti nde nga Nyanmien kan'n, Nanh an yô nyin kéklé i su.»

⁸Afin se Josué man bé dii aladyé'n, wuun Nyanmien a ka'an tyen ufle nde kun.

⁹I so'n ti, Nyanmien swran'm bé aladyé dile sakpa'n b'o fa wunmien nga Nyanmien déli lé nsô su'n, o te ô bé nyrun.

¹⁰Afin swran nga Nyanmien man o di aladyé'n, o yatyí i dyunman'n dé wunmien ke Nyanmien wié i lie'n di o déé wunmien'n sa.

¹¹I so'n ti, man é mian é wun nan é di aladyé so'n, nan swran fi a yô'a nyin kéklé i su b'o man o di'a aladyé ke bé lie'n saa.

¹²Afin Nyanmien nde nga o kô kan'n, wuun wa kan o katyimen, o man swran'm bé katyi. Se é kwla sa'n

¹³Liké fi nu'an le bo Nyanmien wunmen io. Liké kwlaa nga o yii bé'n wié fi fiemen i nyrun, i nyin ta bé. I dyasu ye é kwlaa éh kanh sa nga é yôli nion.

Jésus-Christ ti Nyanmien nyrun dyranfue dan

¹⁴É le Nyanmien nyrun dyranfue dan kpa kun, o oo lélé dyu Nyanmien bobo nyrun lo, yele Jésus Nyanmien Wa'n. I so'n ti, liké nga é lafi su'n, man é lafi su kpa.

¹⁵Afin Nyanmien nyrun dyranfue nga é le'n, o ti'a swran b'o si'a ke é kwla'a liké fi yôo, afin bé fa liké kwlaa nga bé fa lakaa yé'n bé fa leke i wié, sanngé wa yô'a sa te lé.

¹⁶I so'n ti, man é fa é wla gua Nyanmien su é wunngé i bia'n bo bé ko loo bé nyan yé'n i wun lo nan o si é aunvue, nan ble nga é sa mian'n, o yô é yé, o ti é wun nyanman nun.

Hébreu 5

¹Nyanmien nyrun dyranfue dan kwlaa nga bé fa bé'n, bé sié bé ke bé dyran swran'm bé nuan Nyanmien nyrun nan bé fa liké nga swran'm bé waan béh fah men'n nin nnen nga bé fa soe'n, bé fa men.

²Ke i bobo ti swran b'o kwla'a liké fi yô'n ti, o kwla wun bé nga bé wu'an sa wle'n, nin bé nga bé fon'n bé aunvue.

³Ke o ti swran so'n ti, san oh fah nnen so Nyanmien i bobo i sa te'n nin swran'm bé lie'n ti.

⁴Swran fi dyaô sé'a ke o kunnde dunman ke bé fe sié Nyanmien nyrun dyranfue dan, Nyanmien bobo ye o fle swran ke bé siéé i nyrun dyranfue daan, ke o fleli Aaron'n sa.

⁵Christ kusu, nenh i bobo ye o kunnde dunman ke bé fe sié Nyanmien nyrun dyranfue daan, swran ng'o séé i ke, «A ti n Wa, ndeken man katyi o si'n,» i ye o fe siélio.

⁶O kaan nde kunngba'n lika ufle ke: «A ti Nyanmien nyrun dyranfue bo ah kah le titi ke Melchisédek lie'n sa.»

⁷Ke Christ so'n wô asie'n su wa'n, o kpannin, i nyinmuen guali, nan wa sre Nyanmien b'o kwla déé wié'n nun'n ke o nien i su, o dyran su kpa. Srôle b'o srô Nyanmien'n ti o tili.

⁸Kannze o ti i Wa'n, o wuun nyrennen, o man i ainyie'n i nyin fitéé dan.

⁹Ke o yôô swran wafa nga Nyanmien klô ke o yô'n, o man bé kwlaa nga bé nyin yii'n, béh nyanh bé ti mlonmlon,

¹⁰afin Nyanmien sé ke o ti i nyrun dyranfue dan ke Melchisédek lie'n sa.

Nanh an yatyi Nyanmien sulafile

¹¹É le sa so'n i su nde kpanngban bo é waan éh kaanh, sanngé i bô tule yô ya, afin amuan yô swran b'o wu'an sa wle ndende.

¹²Amuan tye, amuan dyu swran ufle'm bé liké kléle, sanngé kusu an te kunnde ke bé fa Nyanmien nde'n i bôbôle'n klé amun ékun. Amuan yô swran b'o nin nyonflen nonle fata, an kwla di'a lie.

¹³Swran ng'o te non nyonflen'n, wuun o te yô bakan, o si'a sa ng'o ti kpa'n.

¹⁴Sanngé alie'n ti bé nga ba yô swran bo bé kunnde sa ng'o ti kpa'n nin te'n bé ngbatyie lélé ba si i kpa'n bé lie.

Hébreu 6

¹I so'n ti, man é yatyi Christ nde'n i bôbôle nga bé klé yé'n, é mian é nyin é yô swran. Nanh man é wla sua'n i bô asé kun. I bô asé wlale so'n yele nde nga é kan sé ke bé yatyi sa ngbenngben yôle, bé lafi Nyanmien su,

²bé yô swran'm bé baptême wafawafa'n, bé sié bé sa swran'm bé su, swran'm bé tyen, ye Nyanmien bu ndeo o katyimen'n.

³Se Nyanmien di su'n, ke é wa yô soo.

⁴Afin se Nyanmien man swran kun wun asé, b'o wun nyanmien su lo liké b'o bé fa men'n i fe'n, bo Nyanmien Wawe'n yô i lie wié'n,

⁵b'o wun Nyanmien nde'n i fe'n, b'o si sa kéklééklé nga tyen wié lélé béh yôh'n,

⁶o nin i so'n ngba, se o yatyi atin'n, bé kwla yôman mon o se'e i sin katyi'e i nzuen'n kun. Afin se o yô so'n, wuun i kusu su bôbô Nyanmien Wa'n waka'n su ékun, o gue i nyin asé nzra nun.

⁷Afin lika nga nzué ta le to, b'o yô liké nga bé yô i su'n i yé'n, b'o man bé nga bé yô liké so'n bé nyan wié'n, Nyanmien man lika so'n yô yé kpa.

⁸Sannge se o yô'a liké yé bo ôwié nin aintonman ye o yô yé le'n, bé bu'e liké fi, o tyeman nan Nyanmien a sé ke, nanh man i su liké yô yé mlonmlon, i agualie yele i nun wole.

Sa nga Nyanmien séé ke oh yôh'n

⁹N swran kpa mun, kannze é kan so'n, é lafi su ke amun sa lie nga ke amun nyan amun ti'n an yô'n ti kpa tra bé lie'n.

¹⁰Afin Nyanmien yô'a sa b'o ti'e i su, i wla fi'a dyunman nga an dili nin klôle nga an fa klôé b'o man an yôli i swran'm bé yé, bo an te yô'n su.

¹¹Sannge é klô ke amun kwlakwla an mian amun nyin yô ke an yôé laa'n sa gue i ti nin i bô, ye amunh nyanh liké kwlaa nga amun wla ô su ke amunh nyenh nion.

¹²É klô'a ke an yô nveefue, sannge an nian bé nga bé lafi Nyanmien su, bé tra bé awlen b'o man bé nyan liké nga i waan oh fah man bé'n, bé lie'n su yô.

¹³Ke Nyanmien kanh sa nga i waan oh yôh man Abraham'n, o tali nda. Ke o wu'an swran nga i dan tre nan wa te i nda'n, o te i bobo wun nda.

¹⁴O sé ke: «M man o wun dyoh o fouun, ye o ôsu'n treh.»

¹⁵O men i so'n ti, ke Abraham tre i awlen lélé'n, o nyaan liké nga Nyanmien séé ke oh menh'n.

¹⁶Ke swran'm béh tah nda'n, swran ng'o le nyrun tra bé'n ye bé te i ndaa. Ke bé kô ta nda so'n, wuun akplôwa'n wa wié.

¹⁷Nyanmien klô ke bé nga béh nyanh liké nga i waan oh manh bé'n, bé wun i wle kpa ke o su katyi'e i akunndan'n. I so'n ti ye ke o kannin'n, o taa nda nion.

¹⁸O man nde ng'o kannin'n nin nda ng'o tali'n, liké nnyon so'n o katyi'a bé, o bua'a atô. I so'n ti, o wla é bo é talôlii'n é fanngan ke é kplin é nyin nan é nyan liké ng'o sié é nyrun lo siéli é, bo é wla ô su ke éh nyenh'n.

¹⁹Liké nga é wla ô su so'n, ti ke mméli i blale'n bo bé fa dyren'n sa, o tra é asé. O so é lafi i su. O wlu lélé dyuu tannin b'o kpe nyanmien su lo Nyanmien sua dan'n nun'n i sin lo.

²⁰Lo ye é ti Jésus b'o ti é nyrun dunfue'n o wluli nion. O katyii Nyanmien nyrun dyranfue b'oh kah le titi ke Melchisédek lie'n sa.

Hébreu 7

Nyanmien nyrun dyranfue Melchisédek

- ¹Melchisédek so'n ti Salem famien nin Nyanmien bo liké fi nu'en i sin'n i nyrun dyranfue. Ke Abraham fin famien'm bé kunle b'oh bah'n, o kpe i atin, nan wa yre i nguan.
- ²Ye Abraham fa liké kwlaa ng'o nyenniin'n i blusu'n menniin. I dunman'n i bô kun yeke famien b'o yô sa i nuan su, ye kun ékun yeke Salem i famien bo i bô yeke aladyé'n i min.
- ³Bé si'e i si, nin i nin, nin i nannan, ya kenngemen i nde ke bé wulii, ye o wuli. O ti ke Nyanmien Wa'n sa, o man oh keh i Nyanmien nyrun dyranle'n su tititi.
- ⁴Anh nian bian so'n i nyrun b'o le io! Afin Nannan Abraham bobo fa liké ng'o nyenniin ale'n nun'n i nun kpakpafue'n i blusu'n menniin!
- ⁵Lévifue'm bo bé di Nyanmien nyrun dyranle dyunman'n, kannze bé nin bé niaan Israël'm bé kwlaa bé ti Abraham anunman'n, bé klee mmla'n nun ke bé dé bé ti Abraham anunman'n, bé klee mmla'n nun ke bé dé bé ninngé'm bé blusu'n.
- ⁶Sannge Melchisédek b'o fi'an Lévi ôsu'n nun'n, o fali Abraham i ninngé'm bé blusu'n, nan wa yra Abraham bo Nyanmien séé i ke, oh yôh liké kpa men'n i nguan!
- ⁷Se swran ng'o le nyrun'n o yra ng'o le'a nyrun'n i nguan'n, akplôwa nu'an su.
- ⁸Nyanmien nyrun dyranfue bo bé fa ninngé'm bé blusu'n, bé ti swran bo bé wu, sannge Melchisédek lie'n, bé klee Nyanmien Nde'n nun ke i b'o wuman'n, ye o faa ninngé'm bé blusu nion.
- ⁹Se bé waan béh nienh sa'n, wuun éh séh ke Lévi b'o fa ninngé'm bé blusu'n, ke Abraham yii i blusu lie'n, o yii wié,
- ¹⁰afin ke Melchisédek kôh kpa Abraham atin'n, wuun i nannan nian wu'e i si.
- ¹¹Mmla nga Nyanmien fa maan Israël mun'n o taka Lévifue'm bé Nyanmien nyrun dyranle'n su. Se o ti ke bé dyunman nga bé dili'n o yôô yé, b'o man swran'm bé yô kpa'n, wuun Nyanmien nyrun dyranfue ufle b'o fi'an Aaron ôsu'n nun, b'o ti ke Melchisédek sa'n wa ba'a kun.
- ¹²Afin ke bé kô katyi Nyanmien nyrun dyranle i wafa'n, san béh katyih mmla'n kusu.
- ¹³Swran nga é ken i nde wa'n o fin ôsu ufle nun, bo i ôsufue fi nian di'a Nyanmien sowle lo dyunman lé.
- ¹⁴Afin swran'n kwlaa bé sii wéiin ke é Min'n fin Juda ôsu bo Moïse a ka'an Nyanmien nyrun dyranfue fi nde ôsu so'n nun le'n nun.
- ¹⁵Ke Nyanmien nyrun dyranfue ufle b'o ti ke Melchisédek sa'n bali'n, o man sa so'n i nyin fitéé wéiin.

16Ke béh siééh'n, ba nia'an mmla ng'o klé swran wafa'n su ye bé siéé io, sanngé anannganman nguan'n b'o le b'o man o kwla'n ti ye bé fe siélio.

17Afin bé klelii Nyanmien Nde'n nun ke: «A ti Nyanmien nyrun dyranfue bo ah kah le titi ke Melchisédek lie'n sa.»

18O man bé yatyii mmla klikli lie'n, afin i su fale'n kwla'a liké fi yô, o ti ngben,

19o man liké fi kwla yô'a kpa, ye bé fa liké ufle bo i kpa tre, bo é kwla fa é wla'n gua su'n siéé i ôsu, o man é kwla mantan Nyanmien.

20Nyanmien taa nda ye o fe siéé i nyrun dyranfue nion,

21sanngé bé nga'm bé lie'n, wa ta'a nda ye bé siéé béo. Sanngé Jésus lie'n, Nyanmien b'o fe siéli'n, o taa nda ye o fe siélio, afin o sé ke: «É Min'n wa ta nda, o su katyi'e i akunndan'n, a ti Nyanmien nyrun dyranfue bo ah fah le tititi.»

22I so'n ti, Jésus man é si ke sa nga Nyanmien sé ke oh yôh man yé'n ti kpa, tra laa lie ng'o yôli'n.

23Ye kusu Nyanmien nyrun dyranfue nga mun bé sié bé kpanngban, afin wié'n man bé tyeman bé dyunman'n su,

24sanngé Jésus lie'n, ke o wuman'n ti, i Nyanmien nyrun dyranle'n bé su fa ma'an swran ufle

25I so'n ti, o man bé bo i ti bé mantan Nyanmien béh kwlah nyan bé ti mlonmlon, afin o ô le titi o sre Nyanmien ke o nian bé su.

26Nanwle, Nyanmien nyrun dyranfue dan nga ya nyen ye'n, ye é kunnde nion. O ti Nyanmien lie tyrôlôlô, sa te kaan sa nu'en i wun, o nin sa te yôfue'm bé sa'an nun, Nyanmien meen i tranwle kpa nglô mmuamua lo.

27O nin Nyanmien nyrun dyranfue dandan nga mun ti'a kun, o yô'a sa te fi, o man o bô'a e so'a Nyanmien i bobo ti nan wa soe swran'm bé ti, ke bé nga'm bé yôé tyen'n kwlaa'n sa. Ke o fe i wun mannin'n, o soli Nyanmien kpe kungba o wiéli.

28Bé nian mmla'n su bé fa swran'm bo bé kwla yô'a liké fi'n sié Nyanmien nyrun dyranfue dan, sanngé ke mmla'n wô le lélé'n, nde nga Nyanmien wa ta nda kannin'n ti o fe i Wa'n b'o ti kpa lélé gue i ti nin i bô'n, siéé i nyrun dyranfue dan.

Hébreu 8

Jésus ti é Nyanmien nyrun dyranfue dan

1Anh nian nde nga é kan'n i nun nanndôlie'n ye: é le Nyanmien nyrun dyranfue dan kun b'o ti Nyanmien Kpli b'o ti Wléngbi'n i bia'n i fama su nyanmien su lo.

2O di Nyanmien nyrun dyranle dyunman Nyanmien lika kpa'n bo yele tannin sua kpa nga nanh swran ye o kplannin bo é Min'n bobo ye o kplannin'n nun.

³Nyanmien nyrun dyranfue dan kwlaa nga bé sié bé'n, bé sié bé ke bé fa liké nga swran'm bé waan béh fah man Nyanmien'n nin nnen nga béh fah soe'n bé fa men. O man é lie'n, kusu o fata ke o nyan liké wié fa men.

⁴Se o ti asie'n su wafue'n, wuun o su yô'a Nyanmien nyrun dyranfue, afin bé nga bé klee mmla'n nun ke bé fa liké nga swran'm bé waan béh fah man Nyanmien'n bé fa men'n, i sofue'm bé ô le.

⁵Bé Nyanmien nyrun dyranle dyunman nga bé di'n, o ti nyanmien su lo le kpa'n i sonnzon su, o nin i wawe. Ke Moïse lie'n kusu ti soo. I nun nga o wa kplan tannin sua'n, Nyanmien séé i ke, «o nien i wafa kwlaa ng'o klélii ôka'n su lo'n su yô.»

⁶Sannge sien'n, ba fa Christ a sié Nyanmien nyrun dyranle dyunman b'o ti kpa tra bé nga'm bé lie'n su, afin o ti sa kpa nga Nyanmien waan oh yôh man swran mun'n i nun dyranfue. Sa so'n i kpa tra laa lie'n, afin sa nga Nyanmien waan oh yôh bé sien'n ti kpa tra laa lie'n.

⁷Sa nga Nyanmien waan oh yôh man swran mun laa'n, se o ti ke fien nu'en i wun'n, wuun ba sé'a ke béh kundeh ufle.

⁸Sannge Nyanmien kputu i swran mun, afin bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «É Min'n sé ke: Tyen wié lélé M ma kan sa ufle nga n waan nh yôh man Israël nin Juda bé ôsufue mun'n klé bé,

⁹O nin sa nga laa ke n tra bé nannan'm bé sa bo bé fin Égypte lo fitéli'n, Bo n waan nh yôh man bé'n, bé su yô'a kun. É Min'n sé ke: Ba yô'a sa nga é nuan see su ke bé yô'n, O man n kusu man nia'an bé lika.

¹⁰É Min'n sé ke: Nian sa nga n waan tyen wié lélé nh yôh Man Israël ôsufue mun'n ye: M man min mmla'n tranh bé klun, Ye nh fah kle bé awlen'n nun. Nh yôh bé Nyanmien, Ye bé kusu béh yôh n swran

¹¹Swran fi su klé'e i wiéngu Nin i niaan liké kun, o sé'a bé ke: Anh kô si é Min'n! Afin ke o fin bé kanngan'm bé su lélé fa dyu bé kaklaakla'm bé su'n, Bé kwlaa béh sih min.

¹²Sa nga bé yôô min'n, nh yatyi tye bé, N su bô'a bé sa te'n su di'a dyole kun.»

¹³Ke Nyanmien kanh ke, oh yôh sa ufle man swran'n, o klé ke laa lie'n i ble'n wa sin, afin nga bo wa tye, bo i ble lie'n su sin'n, o tye kaan bé su di'a su kun.

Hébreu 9

Sa nga bé yôé laa man bé wun sa'n wié'n, nin sien lie'n

¹Sa nga Nyanmien yô maan swran laa'n o le i Nyanmien sule'n su mmla nin i sua asie'n su wa.

- ²Afin bé kplannin tannin sua kun, i nun sua ba klikli'n, bé fle Nyanmien lika. Kannin, nin table, nin kpaun nga bé fa teke Nyanmien nyrun'n bé ô lo.
- ³Ye tannin i nnyon su'n i sin lo sua ba lie'n bé flee Nyanmien lika kpa.
- ⁴Lika ng'o ti sika okwle, bo bé yra ayré fannin su'n, nin alaka bo bé fa sa nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n bé kle fa siéé nun'n, bo bé klô sika okwle guee i wun'n bé ô lo. Sika okwle sema'n bo manne'n wô nun'n, nin Aaron kponman b'o fefeli'n, nin yebue paplaapla bo bé kle sa nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n bé su'n, bé ô alaka so'n nun.
- ⁵Chérubin bo bé yi Nyanmien i wafa ng'o ti'n i nglô'n bé ô alaka so'n su, bé ndewa'n kata Nyanmien sowle'n su. Sannge nenh i kanle'n i nun yiyile i tyen yele nde.
- ⁶Ke bé siésiéé ninngé so'n bé kwlaa so'n, tyen'n kwlaa Nyanmien nyrun dyranfue'm bé wlu su ba klikli'n nun bé di bé dyunman'n.
- ⁷Sannge sua ba i nnyon su'n, Nyanmien nyrun dyranfue dan'n i ngunmin ye o wlu lo afue kun nun kpe kuon. Ke oh wluh lo'n, san oh feh i bobo i ti nnen'n i mmôdya'n nin swran'm bé fonle'n i ti nnen'n i mmôdya'n ye o wlu loo.
- ⁸Nyanmien Wawe'n fe i so sa'n klé é ke, ke tannin sua klikli lie'n te ô le'n, wuun atin ng'o ko Nyanmien lika kpa'n nun lo'n nian bôman.
- ⁹O ti ble nga é ô nun ye'n lie'n i sonnzon su. O klé ke liké nga bé fa man Nyanmien'n nin nnen ng bé fa soe'n, o man bé nga bé men i so liké'n bé klun titile'n wiéman.
- ¹⁰Afin bé ti swran liké dile, nin liké nonnonle, nin wunnzinle fanunfanun bé su mmla bo bé di su lélé fa dyuu tyen nga Nyanmien katyi liké'n kwlaa ufle'n.
- ¹¹Sannge Christ bali, o wa yôô Nyanmien nyrun dyranfue dan ninngé kpakpa bo bé wa ba'n bé ti. Tannin sua ng'o di i dyunman nun'n ti dan, o ti kpa tra laa lie'n. Nanh swran ye o kplannion, o man o ti'a men nga Nyanmien yii i ye'n i nun liké'm bé wié.
- ¹²Ke Christ wluh Nyanmien lika kpa'n nun'n, nanh bôli kpakpue nin nannin ba mmôdya ye o fa olio, sannge o fe i bobo i mmôdya'n, o wluu lo kpe kun, o su wlu'a lo kun, o man o déé é ti mlonmlon.
- ¹³Bé fa bôli kpakpue nin nannin tôla'm bé mmôdya'n nin nannin talua bo bé yre'n i nzuen'n fa kpentenkpenten bé nga bé kan fien'n bé wun, bé fa bô bé wun asô.
- ¹⁴Se o ti so'n, Christ kwla fe i mmôdya lie'n kusu yô liké b'o tra wun asô bôle'n fatifati! Ke o ti aôlia nun swran b'o ti anannganman'n ti'n, o fe i bobo bo fien kaan nu'en i wun'n maan Nyanmien. O man liké nga bé yô'a liké fi yé bo é yô bé man é klun titi yé'n, oh wiéh nan é kwla su Anannganman Nyanmien'n!

15I so'n ti ye o ti sa ufle nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n i nun dyranfue nion. I wule b'o wuli'n ti o dé bé nga bé fa sa klikli nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n su'n bo bé yô sa te'n, i sae'n nun. O man bé nga Nyanmien flee bé'n béh nyanh liké kpakpa ng'o wiéman mlonmlon bo i waan oh fah man bé'n.

16Se swran kun sié adya'n, san oh wuh nan ba wun i wle sakpa.

17San swran ng'o siéé adya'n oh wuh nan ba di adya'n, afin ke o nian wuman'n, bé kwla diman.

18I so'n ti, ke béh bôh sa klikli nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n i su fale'n i bô'n, mmôdya ye bé fa bôh i bôh.

19Afin ke Moïse kan mmla'n kwlaa kléé swran mun'n, o fa nannin ba'm bé mmôdya'n o gua nun nzué, nan wa fa bua ndre okwle nin hysope nnya a bô nun, wa fa kpentenkpenten mmla fluwa'n nin swran'n kwlaa bé wun.

20O sé ke: «Mmôdya ng'o ô ye'n ti sa nga Nyanmien waan oh yôh man amun'n nin nga i waan an yô'n i mmôdya.»

21O fa mmôdya'n kpentenkpenteen tannin sua'n nin Nyanmien ninngé'n kwlaa bé wun.

22Bé klee mmla'n nun ke, bé fa mmôdya bô ninngé'm bé kpanngban lika kpa bé wun asô, o man se bé ku'an nnen bo i mmôdya guaman'n, Nyanmien yatyi'a bé wun sa'n tye'a bé.

Christ fe i wun soo Nyanmien

23I so'n ti, se bé bô ninngé nga bé ti nyanmien su lo lie'n bé sonnzon su'n bé wun asô so'n, o ti su. Sannge nyanmien su lo lie'n b'o ti i kpafue'n, san béh nyanh nnen bo i kpa tra nga'n, nan ba bô bé wun asô.

24Afin nanh Nyanmien lika b'o ti swran sa nuan b'o ti kpafue'n i sonnzon su'n i nun ye Christ wlulio, sannge o oo nyanmien bobo su lo Nyanmien wun o, o man ke é sé ye'n, o dyran é nuan.

25Nyanmien nyrun dyranfue dan'n afue nuan kwlaa o fa nnen mmôdya wlu Nyanmien lika kpa'n nun. Sannge Christ lie'n, wa wlu'a lo ke o fe i wun so Nyanmien titi,

26afin se o ti ke o yôli so'n, wuun ke o fin men'n i bôbôle nun'n oh wunh nyrennen tititi. Sannge sien'n bo ya dyu men'n i bué nuan'n, o yii i wun nglô kpe kunngba nan sa te'n wié, i wun b'o fa soo Nyanmien'n ti.

27Bé siéé ke swran wu kpe kunngba, i sin bé fe ko Nyanmien dyasu.

28I kunngba'n, ke o yô nan Christ a fa swran kpanngban bé wun sa'n, i kusu fe i wun soo Nyanmien kpe kun. Bale nga o wa ba ékun'n, nanh sa te'n tio, sannge oh bah bé nga be nyin te i sin'n bé déle.

Hébreu 10

- 1** Afin mmla'n ti ke liké kpakpa nga béh bah'n bé wawe sa, o klé'a bé wafa kpa'n. I so'n ti ye ke bé fa su bo bé so Nyanmien i wafa kunngba'n afue nuan'n kwlaa'n, o kwla yôman man bé nga bé fa bé wun mantan Nyanmien so'n, bé yô'a swran kpa mlonmlon nion.
- 2?** Se o kwla yô man bé yô kpa'n, wuun ba yatyi'e i sole'n? Afin se bé nga bé soe so'n bé wun sa'n kwla wié mlonmlon'n, wuun bé klun titi'a bé bé sa te'n ti kun.
- 3** Sannge i sole so'n man bé wla kpen bé sa te'n su afue nuan'n kwlaa.
- 4** Afin nannin tôla'n nin bôli kpakpue'm bé mmôdya'n o kwla wiéman bé wun sa'n.
- 5** I so'n ti ye ke Christ bah men'n nun'n, o sé ke: «W'a kunnde'a nnen nin liké nga bé fa man wo'n, sannge a maan min wunnen.
- 6** Nnen nga bé yre'n nin nnen nga bé sa te'n ti bé fa so wo'n, o dyo'o o klun.
- 7** Ye n séé ke: Nyanmien, min ye, N su ba o klun sa yôle. Afin bé klee min nde so mmla fluwa'n nin.»
- 8** O dun mmua séé ke: «W'a kunnde'a nnen nin liké nga bé fa man wo'n, nin nnen nga bé yre'n, nin nnen nga bé sa te'n ti bé fa so wo'n, bé dyo'o o klun.» Sannge bé fa men ke bé klee mmla'n nun ke béh fah men'n sa.
- 9** I sin o sé ke: «Min ye, n su ba o klun sa yôle.» I so'n nun Nyanmien man bé yatyi i sole wafa laa lie'n, o fa ufle katyilii.
- 10** Ke Jésus-Christ yôô Nyanmien klun sa, b'o fe i wun men kpe kunngba b'o su yô'e kun'n, é ti te ye o fe i wun yilio.
- 11** Tyen kwlaa Nyanmien nyrun dyranfue'n kwlaa bé ô bé dyunman'n su, bé so Nyanmien i wafa kunngba'n titi, sannge i sole so'n kwla wiéman bé wun sa'n mlonmlon.
- 12** Christ lie'n, kpale kunngba nga o solii'n, o kpe i kwlaa ti, o man bé kunnde'a ufle kun. I sin o kô traan Nyanmien i fama su.
- 13** Sien'n o ti lo, o su minnde ke Nyanmien man o tie i kpofue'm bé su.
- 14** Afin ke o soo Nyanmien kpale kunngba so'n, o man bé kwlaa nga o fe i wun yili bé ti te'n bé yôô swran kpa mlonmlonmlon.
- 15** Nyanmien Wawe'n kan nde kunngba'n klé é. Afin o sé ke:
- 16** «É Min'n sé ke: Nian sa nga n waan, Tyen wié lélé nh yôh man bé'n ye: M man min mmla'n tranh bé awlen'n nun, Ye nh fah kle bé akunndan'n nun.»
- 17** I sin o sé ke: «N su bô'a bé sa te'n nin bé sa tete yôle'n su di'a dyole kun.»

18O man swran nga Nyanmien yatyi i sa te'n tyee'n, o kunnde'e i sa te'n i ti nnen kun.

Man é fa é wun mantan Nyanmien kpa

19I so'n ti, aniaan mun, é sii wéiin ke é kwla wlu Nyanmien lika kpa'n nun Jésus mmôdya'n ti.

20Afin Jésus kpee atin man é kôkô nun wa, o tanni'an mlonmlon. O tii tannin'n b'o kpe Nyanmien sua'n nun'n nun, o oo i sin lo, tannin so'n yele i wunnen'n.

21É le Nyanmien nyrun dyranfue dan kun bo bé fe siéé Nyanmien i awlô'n su.

22I so'n ti, man é fa é wun mantan Nyanmien. Ke éh yôh so'n, nanh man akunndan te tran é klun, man é lafi i su kpa, afin o man é wun sa'n b'o man é klun titi yé'n o wiéli, ye o fa nzué klôuun wunnzinnin é.

23Man é tra liké nga é ken i nde ke é wla ô su'n i kéklé, nanh man é sa kpo, afin Nyanmien b'o sé ke oh yôh man yé'n, o ti nanwlefue.

24Man é bu é wiéngu'm bé akunndan é wla bé fanngan nan bé klô bé wun, bé yô swran yé.

25Nanh man é yatyi yiale'n ke swran wié'm bé yô'n sa. Sannge man é yia, é tu é wun fo. Sien'n bo an wun ke é Min'n i tyen'n su mantan'n, anh yôé so tra su.

26Afin se é si nanwle'n nan é nyinfu é yô sa te ékun'n, i so sa lie'n o le'e i ti nnen kun.

27Liké ng'o ka'n b'o yô é srô'n yele fo nga Nyanmien wa bu i kpofue mun'n, nin sin srôésrôé b'o wa yra bé'n.

28Swran kwlaa ng'o ton Moïse mmla'n, se swran nnyon annze nsan bé kan'n, bé simen i aunnvue, bé kuin.

29?Se o ti so'n, an bu bé nga bé yô Nyanmien Wa'n i finfin'n, bo bé bu sa nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n i mmôdya b'o man bé wun sa'n wié'n i ngben'n, bo bé kpe Nyanmien Wawe'n b'o yô swran yé'n i nzôwa'n bé lie'n se? Bé lie'n yôh te tra su.

30Afin é si swran ng'o sé ke: «Min ye n tu klunngbo nion, min ye nh tuah bé kaleo,» ye o ken ékun ke: «É Min'n i dyasu ye béh feh i swran mun koo.»

31Se Anannganman Nyanmien'n nyan swran kun'n, oh yôéh te dan kpa!

32Anh bu laa bo ke Nyanmien man an wuun asé'n, nyrennen dan kpa nga an wunniin'n bo an dyran kéklé'n i akunndan.

33Tyen wié bé kpe amun nun wié nzôwa, bé yô amun tete nzra nun, tyen wié kusu an fa amun wun wla bé bo bé yô bé tete so'n bé nun.

³⁴Afin an wun bisuafue'm bé aunnvue. Ke béh déh amun ninngé mun amun sa nun'n, amun nin bé a kpliman, amun klun dyo su, afin an si ke an le ninngé wié b'o ti kpa tra nga le'n, b'oh kah le tititi.

³⁵Nanh an yi amun nyin liké nga amun wla ô su'n su, afin mô yôle dan kpa ô su!

³⁶Anh tra amun awlen nan amuan yô Nyanmien klun sa, nan amuan nyan liké nga i waan oh fah man mun'n.

³⁷Afin bé klee ke: «o tye kan'n, o ka bo kaan sa, Swran nga bé waan, oh bah'n, o su tyeman, oh bah.

³⁸Ye n swran ng'o lafi n su, b'o man o katyi swran kpa'n, oh nyanh nguan. Sange se o tyuen i wun ko sien'n, n klun su dyo'e i wun.»

³⁹É lie'n, nanh bé nga bé tyuen bé wun ko sien'n b'o man bé mlin'n bé wié yele é, sange é ti bé nga bé lafi Nyanmien su bo bé nyan bé ti'n bé wié.

Hébreu 11

Bé nga bé lafi Nyanmien su'n

¹Nyanmien su bo é lafi'n ti, é sii wéiin kpa ke ya nyan liké nga é wla ô su'n, o man é sii kpa ke liké nga é wunmen'n wô le.

²Laafue'm bé Nyanmien su bo bé lafi'n ti ye o bôô bé dunman kpa nion.

³Nyanmien su bo e lafi'n ti ye é si ke i nuan nun nde'n ye o fa yii men nion, o man o fa liké nga bé wunmen'n ye o fa yii liké nga é wun bé ye nion.

⁴Nyanmien su bo abel lafi'n ti ye i liké nga o fa solii'n i kpa tra Caïn lie nion. I su b'o lafi'n ti, Nyanmien bobo sé ke o ti swran kpa, afin o soo liké nga o fa menniin'n nun. O wuli, sange Nyanmien su b'o lafi'n ti, o te idyo.

⁵Nyanmien su bo Hénoch lafi'n ti ye o fe oo i wun lo bo wa wuman nion. Ba wu'en kun afin Nyanmien meen i su. Bé klee ke Nyanmien klun dyo i wun nan wa men i su.

⁶Afin se bé lafi'e i su'n, i klun dyo'a bé wun mlonmlon. O man swran nga i waan oh feh i wun mantan Nyanmien'n, mon o lafi su ke o ô le, ye bé nga bé kundee'n, oh yih i wun klé bé.

⁷Nyanmien su bo Noé lafi'n ti, ke o bôô liké nga bé nian wu'en lé'n su klélii'n, o bôôô mméli kun o fa dé i ôsufue mun, srôle b'o srôé'n ti. Ke o yôô so'n, o buu menfue'm bé fo, ye o yôô swran kpa i su b'o lafi'n ti.

⁸Nyanmien su bo Abraham lafi'n ti, ke o flelii ke o o nvlé nga i waan oh fah men'n nun'n, i nyin yilii, o si'a lika ng'o ko'n, sange o oli.

- ⁹I su b'o lafi'n ti, o kô traan nvlé nga i waan oh fah men'n nun ke aôfue sa. O nin Isaac nin Jacob bo bé kusu béh nyanh liké nga i waan oh fah men'n i wié'n, bé tran tannin sua nun.
- ¹⁰Afin o minnde klo kpa nga bé wle i sua'm bé bô asé kpa'n, bo Nyanmien bobo ye o dyadyali ye o kplannin'n.
- ¹¹Sara kusu Nyanmien su b'o lafi'n ti, o nin i kpenngben bobo bo wa yô'n, o meen i fannan man o wuu ba, afin o si ke Nyanmien b'o kan ke oh yôh sa so'n men'n o ti nanwlefue.
- ¹²I so'n ti ye yasua kunngba so'n bo wa yô kpenngben b'o ti ke wa wu sa'n, o wuu ba bo i ôsu'n tre ke nzraama nin dyénnié nuan aunnyan bo bé kwla kaman'n sa nion.
- ¹³Bé kwlaa bé lafi Nyanmien su lélé bé fa wuli, sanngé o nin i so'n ngba, ba nyanman liké nga i waan oh fah man bé'n. Bé wuun bé mmua lo, o man bé klun dyoli. Ye bé di bé wun nanwle ke bé ti aôfue nin wlanwlanfue asie'n su.
- ¹⁴Bé nga bé sé so'n, o klé wéiin ke bé bobo bé nvlé ye bé kunndeo.
- ¹⁵Se o ti ke bé nyin kpeen nvlé nga bé tu lo'n su'n, wuun bé saa bé sin.
- ¹⁶Ba yô'a so, sanngé bé kunnde nvlé nga i kpa tra nvlé so'n, yele nyanmien su lo lie'n. I so'n ti, ke bé sé ke o ti bé Nyanmien'n, nyannzuen kunmen, afin wa yô klo kun a sié bé.
- ¹⁷Nyanmien su bo Abraham lafi'n ti ye ke o ken niannin'n, o fa Isaac menniin nion. Sa nga Nyanmien séé ke oh yôh'n, Abraham ye o séé i ke oh yôh men io. Sanngé o fe i wa kunngba tye'n menniin.
- ¹⁸Ba kunngba so'n ti ye Nyanmien séé i ke, «Isaac ti ye ah nyanh ôsu kun b'o man o dunman'n su nunnunmaan.»
- ¹⁹Abraham si ke Nyanmien kwla tyen Isaac, i so'n ti ye Nyanmien fe i wa'n meen ékun nion. Sa so'n ti sa nzolie.
- ²⁰Nyanmien su bo Isaac lafi'n ti, o yraa Jacob nin Ésaü bé nguan, o sé bé ke, tyen wié lélé béh nyanh yé.
- ²¹Nyanmien su bo Jacob lafi'n ti, ke o wa wu'n, o yraa Joseph wa nnyon'n bé nguan, ye o klu i kponman'n su manmaan Nyanmien.
- ²²Nyanmien su bo Joseph lafi'n ti, ke o wa dyu i wié tyen'n, o kaan Israël mma'm bé Égypte lo bô tule'n, nin i saka'n i nde.
- ²³Nyanmien su bo Moïse si nin i nin bé lafi'n ti, ke bé wulii'n, bé fe fiaa anglô nsan, afin bé wun ke ba'n ti klaan, o man ba bu'a famien'n i nde'n nde.
- ²⁴Nyanmien su bo Moïse lafi'n ti, ke o nyinnin'n, wa kpli'an su ke bé sé ke o ti Pharaon wa bla'n i wa,

- 25afin o klô ke bé klé i nin Nyanmien swran'm bé nyrennen tra ke o di men'n b'o ti lé nnyon kun liké'n.
- 26O wun i ke, finfin nga Christ ti bé yô i'n ti kpa tra Égypte lo liké kpakpa'n kwlaa, afin i nyin ta liké nga o wa nyen tyen wié'n mmua lo.
- 27Nyanmien su b'o lafi'n ti, ke o dyaô Égypte famien wlefue'n wun lo'n, sre a kunmen, afin o tre i awlen, o ti ke wa wun Nyanmien bo bé wunmen'n sa.
- 28Nyanmien su b'o lafi'n ti, o bô Pâque dile'n bô, ye o man bé fa mmôdya kpentenkpenten anuan'm bé su nan ange b'oh bah talua ba yasua'm bé kunle'n, wa ku'an Israëlfue'm bé lie'm bé wié.
- 29Nyanmien su bo Israël mma'm bé lafi'n ti ye Dyéuvié Okwle'n kpatyili nan ba sin nun nion. Sannge ke Égyptefue'm bé waan béh suh bé su'n, nzué'n bu kataa bé su.
- 30Nyanmien su bo Israël mma'm bé lafi'n ti ye, ke bé bô sin yiaa Jéricho klo'n lé nsô'n, i wun nga bé sili'n bu guali nion.
- 31Nyanmien su bo Rahab téklé bla'n lafi'n ti ye, ke bé bo bé nyin yi'a Nyanmien'n bé wuli'n wa wu'a wié nion, yele ke bé nga bé oo bé men'n i kpla nianle'n, o sikéé bé kpa.
- 32?Nzu nde ye n ken ékuon? Se n waan nh kanh Gédéon, nin Barak, nin Samson, nin Jephté, nin David, nin Samuel, nin Nyanmien nuan idyofue'm bé nde'n, n su nya'an n ti ke'en i ngba.
- 33Nyanmien su bo bé lafi'n ti, bé kwla nvlé mun, bé yô sa ng'o ti i nuan su'n, bé nyan liké nga Nyanmien waan oh manh bé'n, bé tyityi dyra'm bé nuan,
- 34bé nuan sin srôésrôé, bé flô bé nga bé waan béh fah kaka kun bé'n bé sa nun. Bé nga bé le'a wunmien'n bé nyan fanngan, bé yô yakpa ale nun, bé fuan nvlé wié'm bé sôndya mun.
- 35Bla wié'm bé swran nga bé wuli'n bé tyennin, bé wun bé ékun. Bé klé wié'm bé nyrennen lélé bé kun bé, bé klô'a ke bé dé bé, afin bé klô ke béh tyenh nan béh nyanh nguan kpa.
- 36Bé tô wié'm bé mma, bé fa nyantiaan bô bé, bé fa dyroko tyi wié mun, bé wla bé bisua.
- 37Bé fin bé yebue, bé wlanwlan bé, bé fa scie kpatyi bé nun, bé fa kaka kun bé. Bé wla bua nin bôli kplô bé ko wa ko wa, bé le'a liké fi, bé wun nyrennen, bé yô bé tete.
- 38Bé kpa'n ti, bé nin men nga nun tranle fataman! Bé wlanwlan aawle'm bé nun nin ôka'm bé su, bé tran yebue bue nin kunman'm bé nun.
- 39Bé kwlaa so'n, Nyanmien su bo bé lafi'n ti, bé nyaan dunman, sannge ba nya'an liké nga i waan oh fah man bé'n.

⁴⁰Afin Nyanmien siéé liké nga i kpa tra bé lie'n lo sié é, o man se é nu'an nun'n, bé su yô'a kpa.

Hébreu 12

É Si Nyanmien

¹I so'n ti, ke swran kpanngban kpa bo bé kan Nyanmien sulafile nde'n bé sin yia é kukukuku'n, man é kusu é gua liké kwlaa ng'o tanndan é nun'n bé asé, man é wla sa te'n kwlaa asé, afin o fi'an wa dyu'a wa nan wa tanndan é dya nun. Man é mian é nyin sin lika bé klé yé'n nun.

²Man é kpe é nyin nian Jésus, é Nyanmien sulafile'n fiin, i ye man é lafi i su lélé gue i ti nin i bôo. Ke o bu i klun b'o wa dyo'n i akunndan'n, o kplin su man bé kuin waka'n su, wa bu'e i nyin asé guale'n liké fi, nan wa kô tran Nyanmien bia'n i fama su.

³Anh bu i bo ke sa te yôfue'm bé satyi i wun'n o tre i awlen'n i akunndan nan amun sa sin a bubu'a amun nan amuan kponzoman.

⁴Se sa te'n ti swran'n, wuun nh séh ke, amun nin i a tu lélé amun mmôdya nian guaman.

⁵? Afotue nga Nyanmien maan amun bo an ti i wa'n, amun wla a fi su? Bé klee ke: «N wa, nanh bu fo nga é Min Nyanmien'n tu wo'n i aôwi, Ye se o idyo wo'n, nonh o sa sin bubu o.

⁶Afin é Min'n tu bé nga o klô bé'n bé fo, Ye bé nga o bu bé i wa'n, o fa nyantiaan bô bé.»

⁷Se Nyanmien tu amun fo'n, mon o son amun nun, afin o bu amun i wa. ?Ba ônin ye i si tu'e i foo?

⁸Se o tu'a amun fo ke o fa tu i mma mun sa'n, wuun an ti'e i klun ba, an le'a si.

⁹É si'm bé tu é fo, é bu bé swran. Se o ti so'n, man é bu é Si nga é wawe'n wô i sa nun'n i swran tra bé nan ya nyan nguan.

¹⁰Kpa nga é si'm bé waan é yô bo i ti ye bé tu é fo'n, o ti lé nnyon kun lie, sanngé nga Nyanmien fa tu yé'n é kpa yôle mlonmlon tio nan é katyi ke i sa.

¹¹Nanwle, fo tule'n kwlaa, ke béh tuh yé'n, i klikli'n nun o yô é ya, o yô'a é fe, sanngé bé nga bé fa su bo bé katyi'n, o man bé yô kpa, bé di aladyé.

Afotue manle

¹²I so'n ti, anh kpenten amun sa bo ba kpo'n nin amun dya bo ba nyan amun wun'n bé nun.

¹³Anh kpe atin nga an sin nun'n kpa nan swran nga i dya ti'a kpa'n i dya'n wa fonndonman, sanngé wa yô dyuédyué'n ti.

- 14 Man amun nin swran'n kwlaa amun nuan se amun wun, man amun nzuen'n fa Nyanmien lie'n, afin se o ti'e i tio, swran fi su wu'an é Min'n.
- 15 Anh nian amun wun kpa, nanh man yé nga Nyanmien yô swran'n o tô fuan swran fi nan klunwi'n i ôlui'n wa fefeman, wa satyi'a amun nan wa sa'a swran kpanngban'n ti.
- 16 Anh nian amun wun kpa nan swran fi a kunnde'a bla nin bian, swran fi a bu'a Nyanmien liké'n ke o ti'a liké fi, ke Ésaü bo alie talié kun ti o yôô i kpenngben'n i ate'n sa.
- 17 An si ke, ke o yôô so'n, i sin i waan i si yre i nguan, sanngé wa kpili'an su. O suun bo lélé, sanngé wa wu'en i wafa nga o yô nan wa katyi nde ng'o kannin nion.
- 18 Amun lie'n, amuan oman ôka wié bo bé kwla ken, bo sin dan nin bole tukuu, nin aôsin, nin aunngban dan ô su'n i bô, ke Israël mma'm bé lie'n sa.
- 19 Bé tii awe tele, nin swran kun nen. Ke bé tii i nen'n, bé waan, nanh mon o kan nde klé bé kun,
- 20 yele ke nde so'n ti kéklé bé kwla fa'a su, afin o sé ke: «Se nnen bobo kan ôka'n, bé fa yebue kuin.»
- 21 Liké so'm bé yô srô, o man Moïse sé ke, «sre kuin, i wun usui.»
- 22 Sanngé an baa Sion Ôka'n i bô, an baa nyanmien su Jérusalem b'o ti Anannganman Nyanmien'n i klô'n bo ange akpiakpi bé ô su'n su.
- 23 An baa Nyanmien i mma ngbenngben bo bé klce bé dunman nyanmien su lo'n bé tyen dile'n bô nin bé anyia'n nun. An baa Nyanmien b'o ti swran'n kwlaa bé dyole difue'n, nin swran kpa nga Nyanmien a katyi bé swran kpa mlonmlon sien'n bé wawe'n,
- 24 nin Jésus b'o ti sa ufle nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n i nun dyanfue'n bé wun. Jésus mmôdya b'o fa kpentenkpenten'n, se o kwla idyo'n, wuun oh kanh nde ke tra Abel lie'n.
- 25 Anh nian amun wun kpa, nanh an kpalô nde nga bé kan klé amun'n. Bé nga bé kpalô swran ng'o kan nde kléé bé asie'n su wa'n i nde'n, ba fité'a nun. Se é kusu é katyi é sin si swran ng'o ô nyanmien su lo b'o kan nde klé yé'n, é su fité'a nun mlonmlon.
- 26 Laa ke oh idyoh'n, asie'n kedyé, sanngé sien'n o sé é ke: «M ma kedyé asie'n ékun nin nyanmien'n kusu.»
- 27 Ke o sé ke oh kedyééh «ékun'n», o klé wéiin ke i ye oh yih liké nga o kedyé bé'n bé leo, afin i ye o yii béo, nan nga wa kedyé'a bé'n bé ka le.
- 28 I so'n ti, man é yô Nyanmien mô, afin éh nyanh men b'o kedyéman'n. Man é su Nyanmien i wafa ng'o dyo i klun'n, srôle bo é srôle'n nin swran bo é bui'n ti,

²⁹afin é Nyanmien'n ti ke sin sa, o yra.

Hébreu 13

Sa nga bé yôo o yô Nyanmien fe'n

¹Anh klô amun wun kpa ke swran nin i niaan sa tititi.

²Swran ng'o tô amun'n, anh sikéé, afin swran wié'm bé yôô so bé siké ange mun, ba si'a nun.

³Anh bu bisuafue'm bé akunndan, ke amun bobo an wô lo wié sa. Anh bu bé nga béh yôh bé tete'n bé akunndan, afin bé kusu bé ti swran ke amun sa.

⁴Man swran'n kwlaa bé bu adya'n i liké dan, ye bé bo ba dya bé wun'n, nanh man bé yô sa sukuuku. Afin Nyanmien nin bé nga bé kunnde bla annze bian'n, nin bé nga bé kunnde bla bé yi bô annze bian bé wun bô'n mun lee.

⁵Liké nga amunh yôh'n, nanh an yôé sika klôle'n ti. Man amun nyin yi liké nga an lee'n, afin Nyanmien bobo sé ke, «o su yatyi'a o, o su kpotyi'a o mlonmlon.»

⁶I so'n ti, é tra é awlen kan nde nga bé klee ke: «É Min Nyanmien'n ye o ti n wukafueo, sre ku'an min. ?Nzu ye swran kwla yô mion?»

⁷Anh bu amun kpenngben bo laa bé kan Nyanmien nde kléé amun'n bé akunndan. Anh nian bé nzuen'n nin bé agualie'n, anh nian ke bé fa lafi Nyanmien su'n, anh lafi i su so wié.

⁸Ke Jésus-Christ fa ti anunman'n, o ti so nde, ye o ti so tititi.

⁹Nanh an fa liké wafawafa nga bé klé amun b'o nin é lie'n ti'a kun'n su man an yatyi atin kpa'ue'n. Se é tra é awlen kpa yé bo Nyanmien yôô yé'n ti'n, o ti kpa. Nanh man é bu ke alie dile mmla'n bo é fa su'n o kwla yô é kpa, afin bé nga bé faa su'n, wa yô'a sa fi yé a ma'an bé.

¹⁰Nyanmien nyrun dyranfue bo bé di dyunman Juif'm bé tannin sua'n nun'n, bé kwla di'a é Nyanmien su.

¹¹Afin ke Nyanmien nyrun dyranfue dan'n fa nnen bo bé fa so Nyanmien'n i mmôdya'n ko i lika kpa'n nun'n, bé fe i nnen'n kô yre klô'n tiwa lo.

¹²I so'n ti, ke o yô nan Jésus mmôdya'n ti swran'm bé wun sa'n wa wié'n, i kusu o wuun nyrennen klo'n tiwa le.

¹³I so'n ti, man é fité é o i wun klo tiwa lo nan bé gua é nin i é nyin asé.

¹⁴Afin é le'a klo kpa wa, é su minnde klo nga bé wa fa man yé'n.

¹⁵I so'n ti, man manmanle nga é manman Nyanmien titi'n yô ke asénna liké bo é fa man Jésus ke o fa men'n sa. Ke éh yôh so'n, é bô i dunman.

16Nanh an yatyi sa kpa nin swran yé yôle'n, afin i so liké'n ye bé yôo o dyo Nyanmien kluon.

17Man amun nyin yi amun kpenngben mun, anh bu bé swran. Bé nian amun su titi, afin bé wa kan bé dyunman'n i su nde klé Nyanmien. Anh yô sa nga b'o man bé klun dyo bé dyunman'n su'n. Se amuan yô'e i so bo bé ôtô'n, o man bé su kwla uka'a amun.

18Anh sre Nyanmien titi ke o nian é su. É si é klun lo wéiin ke ya yô'a sa fi, afin sa'n kwlaa nun é klô ke éh yôh sa ng'o ti kpa'n.

19Nh sreh amun kpa ke an sre Nyanmien ke o man min atin man n wo amun wun lo ékun ityra'n.

I nuan yrale nin bé liké yôle

20Nyanmien tyennin é Min Jésus b'o ti Bua Tafue Dan'n, i mmôdya b'o man swran nin Nyanmien bé di anuanse tititi'n ti. Man Nyanmien b'o man swran di aladyé'n

21o man amun fanngan sa'n kwlaa nun nan an yô i klun sa. Jésus-Christ ti, mon o fa é yô liké ng'o klô'n. Man é la Christ asé tititi! Mon o yô so!

22Aniaan mun, nh sreh amun, anh fa afotue nga m maan amun ye'n su, afin o ti'a nde tennden.

23Anh tié nde fe kun, ba yi é niaan Timothée bisua'n nun. Se o tô n wa ityra'n, min nin i éh bah amun wun lo.

24Nh yôh amun kpenngben nin Nyanmien swran'm bé kwlaa bé liké. Italiefue'm béh yôh amun liké.

25N yra n nuan ke amun kwlaa an nyan yé!

Jacques

Jacques 1

Nvlé blu-nin-nnyon'n bé liké yôle

¹N Jacques bo n ti Nyanmien nin é Min Jésus-Christ bé swran'n, nh yôh nvlé blu-nin-nnyon bo ba sanndi men wunmuan'n nun'n bé liké.

Sa b'o to swran su'n nin ngwlele

- ²N niaan mun, sa fanunfanun ng'o to amun su'n, anh bui amun tyéndyéélé liké,
³afin an si ke, ke an lafi Nyanmien su, bo bé sa amun nian'n, ye man an katyi swran b'o tre i awleon.
⁴Anh tra amun awlen lélé gue i ti nin i bô nan amuan yô swran, ye liké fi su mia'an amun.
⁵Se ngwlele'n wa ti'a amun nun wié kpa'n, mon o kan klé Nyanmien bo i sa ti'a tankaan'n, b'o fa liké man swran'n kwlaa, o idyo'e i sin'n. O man swran so'n oh wunh sa wle.
⁶Sannge ke oh kanh kléé'n, mon o lafi i su. Nanh mon o sié i nyin nnyonnyon, afin swran ng'o lafi'e i su kpa'n, o ti ke dyévié'n bo aunngban'n kpe su, b'o man o kédyé ko wa ko wa'n sa.
⁷I sofue'n, nanh mon o bu ke é Min Nyanmien'n menh i liké.
⁸O ti swran bo i akunndan'n ti nnyonnyon. I sa'n kwlaa nun o katyikatyi.
⁹Aniaan ng'o ti yalefue'n, mon o fa nyrun bo Nyanmien man wa nyen'n, di i nuan.
¹⁰Ye anyanbéunfue'n kusu, ke Nyanmien klé i ke o ti yalefue'n, mon o fe i yale'n di i nuan. Afin anyanbéunfue'n ti ke waka nyre sa, o tyeman.
¹¹Wia'n fi, o bôé fiaan, i nyre'n gua, kpekuun i nyrunnyan'n wa kpa. Ke anyanbéunfue'n kusu o wa yatyi i ninngé ng'o yô bé'n kpe kpô wu soo

Lakale

- ¹²Swran nga sa to i su b'o tre i awlen'n, i lie su ti yé. Afin ke Nyanmien wun ke o tre i awlen sa so'n nun'n, oh fah nguan b'o ti liké kpa, bo i waan oh fah man bé nga bé klôé'n, men.
¹³Se bé laka swran kun'n, nanh mon o sé ke, Nyanmien ye o leke io. Afin bé kwla laka'a Nyanmien sa fi nun, ye i bobo laka'a swran fi.
¹⁴Sannge swran kun i lakale'n fin i bobo i kônvi'n, ye man bé leke bé nyen io.
¹⁵Se kônvi'n ti swran'n, wuun éh séh ke, o wunnze, o wu sa te'n. Ke sa te so'n i nyin kô ti kpa'n, i liké b'o su i su'n yele wié'n.

16N niaan kpa mun, nanh an laka amun wun.

17Liké kpa kwlaa nga bé fa man swran'n, nin liké kpa kwlaa nga bé nyen'n, bé fin é Si b'o ô nglô lo, b'o yii anglô'n, nin nzraama, nin wia'n bo bé kpadya'n. I lie'n o katyi'a mlonmlon, o kpe'e i wun ke lôle b'o kpe i wun'n sa.

18I nde nanwle'n ti o fa é katyi i wa i klun klô su, nan ya yô liké kwlaa ng'o yii bé'n, bé nun klikli.

Nyanmien Nde'n su fale

19N niaan kpa mun, anh bu nde nga akunndan! Man swran'n kwlakwla bé sié bé su bé tié nde nga bé kan'n kpa, nanh man swran fi kan nde ndende, nanh man bé fa ya ndende.

20Afin se swran fa ya'n, o kwla yô'a sa ng'o ti kpa'n Nyanmien nyrun.

21I so'n ti, anh wla nzuen tete'n nin klunwi'n kwlaa bé asé. Anh yô amun wun aénvue, anh fa nde nga Nyanmien kan klé amun'n su. I ye man amunh nyanh amun tio.

22Nyanmien nde nga an ti'n, anh lafi su. Se an tiéé ngben bo an fa'a su'n, wuun an su laka amun wun.

23Afin se swran kun ti Nyanmien nde'n b'o fa'a su'n, o ti ke swran b'o nien i nyrun niannun nun sa.

24Ke o kô nian nun bo wa o'n, kpekuun i wla a fi i wafa ng'o ti'n.

25Sannge swran ng'o nian Nyanmien mmla'n b'o ti niannun kpa, b'o man swran'm bé nyan bé ti'n nun'n, b'o nian nun tititi'n, bo ke o ti mmla'n i wla fiman, sannge o fa su'n, Nyanmien man liké ng'o yô'n, oh yôh yé.

26Se swran kun bu i wun ke o su Nyanmien, sannge o sié'e i nuan'n diin'n, i Nyanmien sule'n ti ngben, o su leke i wun.

27Nyanmien sule b'o ti kpa bo fien fi nu'en i wun é Si Nyanmien mien nyrun'n, yele aika nin angbôti mmla'm bo bé wun nyrennen'n, bé lika nianle, nin bé wun su nianle men nun sa tete yôle'm bé nun.

Jacques 2

Nanh an bu swran'n wié kpa tra wié

1N niaan mun, ke an lafi é Min Jésus-Christ b'o le nyrun dan'n i su'n, nanh an bu swran'n wié kpa tra wié.

2Man é sé ke wiénuon amuan o asonun, kpekuun swran wié a wlu lo, sika nga ô i sa, trale klaan wle i wun, ye swran wié kusu i wun trale srasra wa wlu lo.

³Se an bu ng'o wla trale klaan'n i swran bo an sé i ke: Tran lika kpa nga nun wa! ye an sé yalefue'n kusu ke: O lie'n, dyran le! annze: Tran asie wun m bia'n wun le'n,

⁴wuun an bu amun nun wié kpa tra wié, amuan yô akunndan te bufue.

⁵N niaan kpa mun, anh sié amun su! ?Nyanmien a fa'a men nga nun yalefue mun ke bé yô anyanbéunfue i su bo bé lafi'n ti nan bé di famien nga i waan bé nga bé klôé'n, bé di'n wié?

⁶Sannge amun lie'n, an bu'a yalefue'm bé swran. ?Nanh anyanbéunfue mun ye bé mianmian amun, bé fa amun ko dyole difue'm bé dyasu nion?

⁷?Nanh bé ye bé satyi swran nga i dunman fe'n wô amun su'n i dunman nion?

⁸Nanwle, se an fa mmla nga wié nu'en i sin, bo bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «Klô o wiéngu ke a fa klô o bobo wun'n sa'n» su'n, o ti kpa.

⁹Sannge se an bu swran'n wié kpa tra wié'n, wuun amuan yô sa te. Ke bé nian mmla'n nun'n, bé wun ke amuan ton mmla'n.

¹⁰Afin swran ng'o fa mmla'n kwlaa su b'o yatyi kun'n, wuun wa satyi i kwlaa.

¹¹Swran ng'o séé ke: «Nanh kunnde bla o yi bô annze bian o wun bô'n,» i kunngba'n séé ke: «Nanh kun swran.» O man se a kunnde'a bla o yi bô annze bian o wun bô, sannge a kun swran'n, wuun w'a satyi mmla'n.

¹²Ke bé wa dyran mmla b'o man é nyan é ti'n su di dyole'n ti, o man nde nga amunh kanh'n, nin liké nga amunh yôh'n, anh yôé i nuan su.

¹³Afin ke Nyanmien dih bé nga bé si'a swran aunnvue'n bé dyole'n, o su si'a bé aunnvue. Se aunnvue sile'n nin fo bule'n bé ti swran'n, wuun aunnvue sile'n kwla fo bule'n.

Nyanmien sulafile nin liké nga swran yô'n

¹⁴?N niaan mun, se swran kun sé ke o lafi Nyanmien su, sannge bé wu'en i so i nzuen'n nun'n, nzu yé ye o yô men io? ?I Nyanmien sulafile so'n kwla déé?

¹⁵Man é sé ke wiénuon é niaan bian annze é niaan bla kun le'a trale, o le'a alie.

¹⁶?Se amun nun kun sé i ke: Mon o wun dyo o fouun, man a nyan tannin kla, mon o ku yi! sannge o me'en liké nga i sa mien i wun'n, nzu yé ye wa yô a men io?

¹⁷Swran ng'o lafi Nyanmien su'n, ke i kusu ti soo, se sa ng'o yô bé'n bé ti'a kpa'n, wuun i Nyanmien sulafile'n ti ngben.

¹⁸Wiénuon swran wié wa sé n ke: O lie'n, a lafi Nyanmien su, ye n kusu, n yô be'n m ma fa klé o ke n lafi Nyanmien su.

19A lafi su ke Nyanmien ti kunngba tye, o ti nanwle. Mmusu'm bé kusu bé lafi su so wié, o man bé wun usu bé.

20Ééé, swran finfinfue! ?A klô ke a wun i wle ke swran ng'o sé ke o lafi Nyanmien su, sanngé o yô'a sa kpakpa'n, i Nyanmien su b'o lafi'n o yô'a sa fi yé?

21?Ke é nannan Abraham fee i wa Isaac ke o fa so Nyanmien'n, wa bu'e i swran kpa i sa so'n ti?

22?An wunmen? I Nyanmien sulafile'n nin i sa kpa yôle'n bé san nun, o man i Nyanmien sulafile'n i nyin fitéé wéiin i sa kpa b'o yôli bé'n ti.

23Ke o yôô so'n, o man Nyanmien Nde nga bé kleli'n o kpeen su, bé klee ke: «Abraham lafi Nyanmien su, o man i su b'o lafi'n ti, o bulii swran kpa.» Ye Nyanmien flelii i dyanvue.

24?An wunmen? Nanh swran i Nyanmien su b'o lafi'n ngunmin ti ye o bu i swran kpa, sanngé sa kpa ng'o yô bé'n bé ô nun wié.

25?Ke Rahab téklé bla'n sikéé Juif'm bo bé sunmaan bé'n, b'o man bé fa atin ufle oli'n, Nyanmien a bu'e i kusu swran kpa i sa so'n ti?

26Se swran kun ô sa, b'o dé'a wunmien'n, wuun wa wu. I kunngba'n, se swran kun sé ke o lafi Nyanmien su bo bé wunmen i so i nzuen'n nun'n, wuun i Nyanmien sulafile'n ti ngben.

Jacques 3

Bé nuan

1N niaan mun, nanh amun nun kpanngban bé kunnde ke bé yô liké kléfue, afin an si ke, ke Nyanmien dih dyole'n é bo é ti liké kléfue'n, oh usausah é sa kpa tra bé nga mun.

2É kwlaa é fon sa sunman nun. Swran nga i nuan fitéfité'a tete'n, o ti swran kpa b'o kwla nien i wun su.

3É fa blale wla nnenkpanngo'm bé nuan nun, nan bé yô liké nga é klô ke bé yô'n, o man é kwla fa bé ko lika nga é klô ke bé wo'n.

4Anh nian mméli'n kusu, o ti dan, ye aunngban dan'n fe ko. Sanngé o nin i so'n ngba, liké nga bé fa kan'n ti kaan sa, i ye man o sin lika nga i kanfue'n klô ke o sin nion.

5Ke bé nuan'n kusu ti soo, o nin i kaan b'o ti'n, i ye man bé idyo kpakpa nion. Anh nian sin kaan sa, o yra bô dan kpa.

6Bé nuan'n kusu ti ke sin sa, o man bé kwla yô sa te dan. O ti é wunnen'n i bué, i ye o satyi é wun sa nion. O ti ke sin sa, bo ke bé wuu yé'n o satyi é wun sa lélé fa dyu é wié tyen, sin so'n fin nyrennen lika'n nun lo.

⁷Se swran waan oh lôh blô nnen wafa'n kwlaa, nin anunman, nin wuô, nin nzué nun ninngé mun'n, o kwla yô. Ba lô bé bobo.

⁸Sannge bé nuan'n, se o ti nnen'n, wuun swran fi kwla lômen, o ti te, bé kwla siémen. O ti ke duwle sa!

⁹É nuan so'n ye é fa manman é Min'n b'o ti é Si nion. I kunngba'n ye é fa wua swran bo Nyanmien yii bé bo bé ti ke i sa'n bé amuen nion.

¹⁰Nyanmien manmanle'n nin amuennwua'n fin nuan kunngba so'n nun. N niaan mun, nanh mon o yô so.

¹¹?Nzué ti kunngba'n i bué kwla yô fe, ye i bué kwla yô yrakayraka?

¹²?N niaan mun, aloma kwla su lômin? ?Lômin kwla su ôfle? Nzué b'o yô fe'n kwla fi'an nzué ti bo ndyin ô nun'n nun.

Ngwlele b'o fin nyanmien su'n

¹³?Amun nun ônin ye o si ngwlele, o wun sa wleo? Man bé wun i so i nzuen kpa'n nin sa kpa ng'o yô bé'n bé nun, ye man bé wun ke o yô i wun aénvue, o ti ngwlelefue.

¹⁴Sannge se amun klunwi'n ti amun nyin tyi swran, an bu amun bobo amun wun akunndan'n, nanh an fa amun ngwlele'n di amun nuan, nanh an fa nanwle katyi atô.

¹⁵I so ngwlele lie'n fi'an nyanmien su, o ti asie'n su wa lie, o ti klo swran lie, o fin mmusu'm bé si Satan.

¹⁶Afin lika nga bé nyin tyi swran bo bé bu bé bobo bé wun akunndan le'n, sa sukuuku'n nin sa tete'n kwlaa ô le.

¹⁷Ngwlele b'o fin nyanmien su'n, se o ti swran'n, wuun éh séh ke, sa te kaan sa nu'en i wun. O klô'a ndengan, o ti wetee fue, bé nin i kwla kôkô yale, o si aunvue dan, o yô sa kpa, o bu'a swran'n wié kpa tra'a wié, o klô'a dunman.

¹⁸Bé nga bé siésié afien'n, bé ti ke fié difue sa. Ke bé di aladyé bo bé lua bé liké'n, liké nga bé nyen i nun'n yele sa i nuan su yôle'n.

Jacques 4

Bé nga bé fa men'n taka bé ti su'n

¹?Utré'n nin akplôwa ng'o ô amun afien'n, bé fin nin? ?Bé fi'an amun nyin b'o blô liké'm bé su, b'o man amun klun dyoman'n?

²An klô ke amunh nyanh ninngé mun, sannge an nyenmen, o man an kun swran. Amun nyin blô swran liké su, ke an nyenmen'n, an si akplôwa, an di utré. Liké nga an klôé'n, an nyenmen, afin an sre'a Nyanmien ke o fa man amun.

³Se an sre'n, an nyenmen, yele ke amun klun akunndan'n ti'a kpa, afin an klô ke se an nyen io, amunh fah yô liké nga amun klun klô'n.

⁴An ti ke bla b'o kunnde bian i wun bô sa. ?An si'a ke swran ng'o klô men'n i dile'n, wuun o kpo Nyanmien? O man swran nga i waan oh fah men'n teke i ti su'n, o katyi Nyanmien i kpofue.

⁵?An bu i ke Nyanmien Nde nga bé klee ke, Nyanmien Wawe'n b'o fa maan yé'n dyren i nuan si i ti kwla'n, bé klee ngben?

⁶Sannge yé ng'o yô yé'n ti dan, afin bé klee ke: «Nyanmien nin bé nga bé tu bé wun'n mun lee, Sannge o yô aénvuefue'm bé yé.»

⁷I so'n ti, anh fa amun wun man Nyanmien. Nanh an lô amun wun man mmusu'm bé si Satan'n, anh dyran kéklé, oh wanndih amun.

⁸Anh fa amun wun mantan Nyanmien, ye i kusu feh i wun mantan amuon. Sa te yôfue mun, anh wunnzin amun sa, akunndan nnyonnyonfue mun, anh yatyi akunndan tete'n.

⁹Man amun nyrennen'n wlu amun nyin su, anh bô auyé, anh sun, srile nga an sri'n, mon o katyi sule.

¹⁰Anh yô amun wun aénvue é Min Nyanmien'n i nyrun, ye o man amunh nyanh nyrun.

Nanh an kan amun niaan wun nde

¹¹Aniaan mun, nanh an kan amun wiéngu wun nde. Swran ng'o ken i niaan wun nde, annze o bu i fo'n, wuun mmla'n ye o ken i nde ke o ti sa o ti saa. O man se an sé ke mmla'n ti sa ti sa'n, wuun an fa'a su, i nde ye an kaan.

¹²Nyanmien kunngba'n b'o siéé mmla'n, b'o dyran su di dyole'n, i ye o man swran nguaan, i ye man swran wuo. ?A ti o lie se bo a bu o niaan foo?

Nanh an yô wun tufue

¹³Amun bo an sé ke: Nde annze ainman éh koh klo nga su, éh dih afue kun lo, éh dih aata, éh nyanh sika'n, anh sié amun su.

¹⁴An si'a liké ng'oh yôh amun ainman'n. An ti ke bole'n b'o gua kaan, sannge ke oh yôh kan'n, wa titi'n sa.

¹⁵An sé'a ke, se é Min Nyanmien di su'n, nan alie'n tyen yé'n, éh yôh nga éh yôh nga.

¹⁶Sannge dyole tyatya'n ye an dio, an tu amun wun. Nuan dile so'n ti'n kpa.

¹⁷Swran ng'o si ke liké nga se o yô o ti kpa, b'o yôman'n, wuun wa yô sa te.

Jacques 5

Anyanbéunfue'm bé afotue manle

¹Anya béunfue mun, anh sié amun su! Nyrennen b'o wa to amun su'n ti, anh bô auyé, anh sun!

²Amun ninngé'm ba satyi, kakaa'm ba di amun trale mun.

³Amun sika okwle'n nin amun dyete ufué'm ba dun, i dunle so'n oh yiyih amun bô, oh yrah amun ke sin sa. Men nga ya dyu i bué nuan ye'n, amuan tian amun ninngé'm bé nuan!

⁴Bé nga bé di amun fié'n su dyunman, bo amuan tu'a bé kale'n, anh tié bé kpanle'n. Bé nga bé kpe amun awié'n bé kpan lélé bé nen'n tô é Min Anannganman Nyanmien Kpli'n lo.

⁵An di amun klun liké, an di men'n, o man amuan yô ke nnen bo wa lô kpa bo i kunle a dyu sa.

⁶An buu bé nga bé ti swran kpa'n bé fo, an kuun bé, bé nin amun a kpliman.

Bé awlen trale nin Nyanmien yale kôkô kléle

⁷I so'n ti, aniaan mun, anh tra amun awlen lélé mon o fa dyu é Min'n i bale. Anh nian fié difue mun, bé tra bé awlen lélé bé nyan bé fié'n su liké kpakpa. Bé tra bé awlen lélé kôfié bôle nzué'n nin wawa nzué'n o to su.

⁸Amun kusu, anh tra amun awlen, anh dyran kéklé, afin é Min'n i bale'n wa mantan.

⁹Aniaan mun, nanh an kan amun wiéngu wun nde, man Nyanmien bu amun fo, afin i ye o ti Dyole Difue nion, o dyin anuan'n sin.

¹⁰Aniaan mun, Nyanmien nuan idyofue bo bé kan nde é Min'n i dunman nun'n, ke béh kléh bé nyrennen'n bé tra bé awlen. Anh nian bé lie'n su.

¹¹Bé nga bé dyraan kéklé'n, é sé ke, bé lie su ti yé. An tii Job i awlen b'o trelil'n, ye an wuun i agualie nga é Min'n mon o guelii'n, afin swran yô é Min'n i annvo, o si bé aunvue.

¹²N niaan mun, sa ng'o ti tyinndyin kpa'n yele ke, nanh an fle nyanmien'n, nin asie'n, nin liké wié fi bé di. Sannge se an sé ke, iyô'n, mon o ka su, ye se an sé ke, tyetye'n, mon o ka su nan ba fa'a amun a oman Nyanmien dyasu.

¹³Se nyrennen ô amun nun wié su'n, mon o kôkô klé Nyanmien. Se amun nun wié klun ti dyowa'n, mon o tô dyué manman Nyanmien.

¹⁴Se amun nin wié wunnen yô i ya'n, mon o fle asonun kpenngben mun. Man bé gue i su ngô é Min'n i dunman nun, ye bé sre Nyanmien ke o yô i dyuédyué.

¹⁵Nyanmien su bo bé lafi'n ti, Nyanmien srele so'n man tukpatyefue so'n nyenih i ti, ye é Min'n man oh dyasôh. Ye se o yôô sa wié'n, oh yatyih tyee.

16I so'n ti, ke o yô nan amuan yô dyuédyué'n, anh kan sa nga an yôli'n klé amun wiéngu, anh sre Nyanmien man amun wun ke o man amun dyasô. Se swran kpa kun sre liké Nyanmien sa nun b'o dyran su kpa'n, i srele so'n yô sa yé dan.

17Élie ti swran ke é sa. O sree Nyanmien dyran su kpa ke, nanh man nzué'n to, ye nzué'n dyraan lélé afue nsan anglô nsien.

18I sin o sree Nyanmien ékun ke, man nzué'n to. O toli nan ninngé'm ba yô yé.

19N niaan mun, an si ke, se amun nun swran wié yatyi atin kpa'n b'o fa'a nde nanwle'n su kun'n, nan swran wié klé i atin kpa'fue'n,

20swran so'n b'o klé sa te yôfue i atin kpa'n, oh dééh wié'n sa nun, ye o man i wun sa kpanngban'n béh wiéh.

1 Pierre

1 Pierre 1

Swran ng'o klé fluwa'n kô maan bé'n

¹M Pierre bo Jésus-Christ sunmaan min'n, nh kleh fluwa nga ble amun bo Nyanmien faa amun bo an sanndili man an ti aôfue Pont, nin Galatie, nin Cappadoce, nin Asie, nin Bithynie men'n nun'n.

²É Si Nyanmien faa amun, afin o dun mmua bu i akunndan so, nan i Wawe'n ti, an katyi i lie, amun nyin yi Jésus-Christ, ye i mmôdya'n ti amun wun sa'n wiéh. Nyanmien man an nyan yé titi, ye man amun wun dyo amun fouun!

É wla ô su ke éh nyanh é ti

³É Min Jésus-Christ i Si Nyanmien Kpli, i kwla ô! I aunnvue sile dan'n ti, o wuu é ékun, o man é wla ô liké bo é si wéiin kpa ke o ô lo'n su, Jésus-Christ i tyenle'n ti.

⁴O wuli é so nan é nyan liké kpa ng'o siéé nyanmien su lo'n. Liké so'n kwla satyiman, o yô'a fien, o mlinman.

⁵Nyanmien Kpli siéé i lo sié amun i su bo an lafi'n ti, oh nianh amun su lélé amunh nyanh amun ti, afin wa dun mmua sié i ke men'n i awiélie oh yih amun ti nyanle so'n i nglô.

⁶I so'n ti, kannze ke é sé ye'n, sa fanunfanun b'o to amun su'n ti amun wla bô lé nnyon kun'n, man amun klun dyo. Sa so'n b'o to amun su'n, o ti su,

⁷i so'n nun ye béh wunh ke an lafi Nyanmien su kpa. Sika okwle bo tyen wié oh satyih'n, bé klôé nian. Amun kusu ke an lafi Nyanmien su'n, an ti kpa tra sika okwle, sanngé san béh sah amun nian. Ye ke bé wun ke an lafi i su kpa'n, tyen nga Jésus-Christ wa yi i wun nglô'n, béh manmanh amun, béh yih amun aye, béh yôh amun mô.

⁸Amuan wunmen lé, sanngé an klôé. Kannze an nian wunmen'n, an lafi i su, o man amun klun dyo dan kpa, o man an wu'an nde nga an kaan.

⁹Afin ke an lafi Nyanmien su'n, i agualie amunh nyanh amun ti.

¹⁰Nyanmien nuan idyofue bo bé kaan yé dan nga Nyanmien wa yô amun'n i nde'n, bé bobo bé buu ti nyanle wafa so'n i akunndan kpa, bé kunnde ke béh wunh i wle wéiin kpa.

¹¹Christ Wawe'n su Nyanmien nuan idyofue so'm bé su. O kan Christ nyrennen wafa ng'o wa wuin'n o nin i manmanle nga ke o kô wun nyrennen'n béh fah menmen'n i nde kléé bé. Bé miaan bé nyin ke béh sih sa so'n i ble'n o nin i wafa ng'oh yôh su'n.

12Nyanmien kan kléé bé ke i nde ng'o fa wla bé nuan ke bé kan'n o ti'a bé bobo bé lie, sanngé amun lieo. Bé nga bé kan dyasin fe'n Nyanmien Wawe'n b'o sunmenniin'n i fanngan nun'n, nde so'n ye bé kan kléé amun ye'n. Ange'm bé bobo bé klô ke béh wunh sa so'm bé wle.

O sé bé ke man bé nzuen'n fa Nyanmien lie'n

13I so'n ti, anh bu akunndan, anh nian amun wun su, man amun nyin tran liké nga tyen nga Jésus-Christ wa yi i wun nglô'n oh fah man amun'n su kpa.

14Man amun nyin yi Nyanmien, nanh an yô liké nga i nun'n bo an nian wu'an sa wle'n amun nyin blô bé su bo an yôô bé'n, bé kun.

15Nyanmien b'o fleli amun'n i nzuen'n nin klo swran lie'n ti'a kun, man amun nzuen lie'n kusu fe i lie'n sa'n kwlaa nun.

16Afin bé klee ke, «i nzuen'n nin klo swran lie'n ti'a kun, i so'n ti man amun nzuen lie'n fe i lie'n.»

17An fle Nyanmien b'o nia'an swran nyrun ye o di dyole'n, sanngé nde sin ye o dyran di dyole'n, amun Si. I so'n ti, ke an te ô asie'n su wa'n, anh yô sa ng'o klé ke amun nyin yii'n.

18Afin an si liké nga bé fa tôô mun, b'o man an nyan amun ti sa ngbenngben nga amun nannan'm bé fa kléé amun'n bé nun'n. Nanh liké b'o satyio, nanh dyete ufuéo, nanh sika okwleo.

19Sanngé Christ b'o ti ke bua gbanflen bo le fi nu'en i wun'n i mmôdya'n b'o ti kpa'n ye bé fa tôô amun tio.

20Nyanmien dun mmua fe siéli i sin nan wa yi men'n, ye amun ti, ke ya dyu men'n i bué nuan'n, wa yii nglô.

21I ti ye amuan lafi Nyanmien b'o tyenniin'n, b'o man o nyaan nyrun'n i suo, o man Nyanmien su ye amuan lafio, i su ye amuan fa amun wla'n ba guaa.

22Ke an faa nde nanwle'n su, bo amun wun sa'n wiéli'n, o man an klô'a amun niaan Christfue mun amun nuan bui su. I so'n ti, anh klô amun wun kpa, anh tu amun klun yô sa ng'o klé ke an klô amun wun'n.

23Nyanmien nde b'o katyimen, b'o ô le titi'n ti, o wuu amun ufle, o man amun si'n ti'a swran b'o wu, o ô le tititi.

24Afin bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «Swran'n kwlaa bé ti ke idyré sa, Ye bé nyrun nga bé le'n ti ke idyré'n i nyre'n sa. Idré'n wu, ye i nyre'n gua,

25Sanngé é Min Nyanmien Kpli'n i nde'n wô le tititi.» Nde so'n ye ke béh kanh dyasin fe'n, bé kan kléé amun nion.

1 Pierre 2

Christ ti ke yebue sa. Nyanmien i swran mun

¹I so'n ti, anh wla klunwi, nin gble'n kwlaa, nin dunman kunnde, nin amun nyin bo an fa tyi swran'n, nin swran wun nde kanle'n kwlaa bé asé.

²Ke ba nonman kunnde nyonflen'n, amun kusu anh kunnde Nyanmien nde b'o ti ke nonnon bo ba gua'a nun liké'n sa. Se amun non'n, amunh yôh swran ye amunh nyanh amun ti.

³Afin an wuun ke é Min'n ti kpa.

⁴Anh fa amun wun menten, afin o ô le tititi. I ye o ti yebue bo swran'm bé yii i blô, sanngé Nyanmien wuun ke o ti kpa, b'o fali nion.

⁵Amun kusu, an ti ke yebue b'o ô le tititi'n sa, man bé fa amun wla Nyanmien sua bo i Wawe'n kplan'n nun wié, ye amunh katyih Nyanmien nyrun dyranfue, bo i Wawe'n man amunh soeh wafa ufle su. Jésus-Christ ti, i sole so'n oh dyoh i klun.

⁶Afin bé klee Nyanmien Nde'n nun ke: «Anh nian, n faa yebue kpa kun bo nh siéh Sion lo ke yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé'n sa, Swran ng'o lafi i su'n, i nyin su gua'a asé.»

⁷Amun bo an lafi yebue so'n su'n, o ti amun liké kpa. Sanngé o sé bé nga bé lafi'e i su'n bé ke: «Yebue bo sua kplanfue'm bé yii blô'n, I ye wa katyi yebue kpa b'o tra sua'n i tyondyo'n i asé nion.

⁸O ti yebue b'o kpla swran'm bé dya, Yebue dan kun bo swran'm bé fin asé su.» Bé dya'n kplelii, yele ke ba fa'a Nyanmien nde'n su, afin ke Nyanmien'n siéli bé lie'n soo.

⁹Sanngé amun lie'n, an ti swran bo Nyanmien faa amun, an ti Famien Nyanmien'n i nyrun dyranfue, an ti Nyanmien nvlé'n nun swran, an ti i lie mlonmlon. O faa amun ke an yi i b'o flee amun ke an dyaô aôsin nun, an bla lika ng'o kpadya kpa'n nun'n i aye.

¹⁰Laa an ti'a Nyanmien swran, sanngé sien'n, amuan katyi i swran. Laa Nyanmien a si'a amun aunnvue, sanngé sien'n, wa si amun aunnvue.

Sa nga Nyanmien swran'm bé yô'n

¹¹N swran kpa mun, an ti aôfue nin wlanwlanfue asie'n su, o man nh sreh amun ke an wla amun kônvi b'o man amun nyin blô ninngé'm bé su'n i asé, afin kônvi so'n kwla kun é.

¹²Anh yô sa ng'o ti kpa'n bé nga bé ti'a Christfue'n bé nyrun, nan se bé satyi amun dunman ke an ti sa te yôfue'n, bé wun sa kpa nga an yô bé'n, nan tyen nga Nyanmien ba'n, béh menmenh.

¹³É Min'n ti, man amun nyin yi kpenngben kwlaa nga bé siéé bé'n, famien ng'o ti dan ô,

14se i swran ng'o sié bé, o sunman bé ke bé tu bé nga bé yô sa te'n bé fo'n, nan bé yô bé nga bé yô sa kpa'n bé mô ô.

15Sa nga Nyanmien klô'n yele ke an yô sa ng'o ti kpa'n. I so'n nun sinnglinfue'm bo bé wu'an sa wle'n, bé su kwla ka'an nde fi.

16Amuan nyan amun ti, i so'n ti, anh yô sa ng'o ti kpa'n. Nanh amun ti nyanle so'n katyi sa te, sanngé man bé wun ke an ti Nyanmien i swran.

17Anh bu swran'n kwlaa bé swran, anh klô amun niaan Christfue mun, man amun nyin yi Nyanmien, anh bu famien'n i swran.

Man nyrennen'n son amun nun ke Christ lie'n sa

18Kanga mun, man amun nyin yi amun min mun kpa, anh bu bé swran. Nanh bé nga bé ti kpa bo bé ti wetee'n bé ngunmin ye an yô bé soo, sanngé man amun nyin yi bé nga bé ti wle'n.

19Afin se bé klé amun nyrennen b'o ti'e i su, b'o son amun nun Nyanmien srôle bo an srôle'n ti'n, o ti kpa.

20?Sanngé se an yô sa, bo an tra amun awlen an dyran lé bé bô amun'n, nzu mô ye béh yôh amuon? Sanngé se an yô kpa bo bé klé amun nyrennen, b'o son amun nun'n, i so'n ye o yô Nyanmien feo.

21I so yôle ti ye Nyanmien flee amuon, afin amun ti, Christ bobo wuun nyrennen. O yôli so ke an nian su nan an nanti i adyale lie'n su.

22Wa yô'a sa te lé, ba ti'a gble nde fi i nuan nun lé.

23Bé kpe i nzôwa, wa yi'a ma'an bé, bé klé i nyrennen, wa fua'a bé ti, sanngé o fe i nde lie'n wlaa Nyanmien b'o di nde nanwle'n i sa nun.

24Christ bobo dyraan é sa te'n i nuan bé bôbôé waka'n su, nan é nin sa te'n é bu, ye é yô sa ng'o ti kpa'n. I wunnen sule'n ti ye man ya yô dyuédyuéo.

25Laa an ti ke bua'm bo ba bô nzandri'n sa, sanngé sien'n, amuan sa amun sin amun Tafue b'o ti amun Sunianfue'n i sin.

1 Pierre 3

Yasua nin i yi bé tranle

1-2 Mmô mun, amun kusu anh bu amun wun'm bé swran, nanh an fa amun nyin wlawla bé. I lie'n se bé nun wié'm bé fa'a Nyanmien nde'n su'n, ke bé wun amun nzuen kpa'n nin swran bo an bu bé'n, an su ka'an nde fi nan ba katyi.

3Ke amunh siésiéh amun wun'n, nanh mon o yô bé wunnen su liké, ke bé ti yôle, sika wlale, nin trale klaan wlale sa.

4Sanngé man bé wun amun klaan'n amun nzuen'n, nin amun awlen wetee'n, nin diin bo an ti'n nun. Klaan so'n wiéman, o ti kpa Nyanmien nyrun.

⁵Ke laa bla nga bé srô Nyanmien, bo bé wla ô i su'n, bé siésié bé wun soo, ye bé bu bé wun'm bé swran.

⁶Ke Sara kusu yôô soo, i nyin yi Abraham, o man o fle i ke i min. Se an yô sa ng'o ti kpa, bo sre ku'an amun sa fi nun'n, an ti i mma mun.

⁷Nhya mun, ke an si ke amun yi'm bé wunmien'n dyu'a amun lie'n nun'n, amun nin bé tran kpa. Anh bu bé swran, afin yé nga Nyanmien yô amun b'o man amunh nyanh nguan'n, o yô bé wié. Se an yô'a so'n, amun nin Nyanmien su kwla kôkô'a yale wafa ng'o ti su'n.

Nyrennen nga bé wuin sa kpa yôle'n ti'n

⁸Min nde'n i atabô'n ye, man amun akunndan'n yô kun, anh wun amun wiéngu aunvue, anh klôé ke amun niaan sa, anh si i aunvue, anh yô amun wun aénvue.

⁹Se swran yô amun te'n, nanh an yôé wié, se bé kpe amun nzôwa'n, nanh an yi man bé, anh yra bé nguan, afin ke Nyanmien flee amun'n, o sé ke oh yrah amun nguan. Bé klee Nyanmien Nde'n nun ke:

¹⁰«Swran ng'o klô ke oh dih aladyé, Nan i klun dyo titi'n, Nanh mon o idyo tete kun, Mon o yatyi atô buale'n

¹¹Mon o wla sa tete'n i asé, o yô sa kpa, Mon o nin swran'n kwlaa bé nuan se, man swran'm bé afien siésiéle'n katyi i dyunman,

¹²Afin é Min'n i nyin ta bé nga bé ti kpa'n, Ye i su ô yale nga bé kôkô kléé'n su, Sange o katyi i sin si bé nga bé yô sa te'n.»

¹³?Se an tu amun klun yô sa ng'o ti kpa'n, wan ye o kwla yô amun teo?

¹⁴Se bo an yô sa kpa, nan i so'n ti an wun nyrennen'n, amun lie su ti yé! Nanh an srô bé, nanh amun akunndan sanngan.

¹⁵Sange anh bu Christ swran, anh bui amun Min. Anh bu sa ti ye amun wla ô Christ su'n i akunndan sié, nan se bé usa amun i su sa'n, amuan kwla te bé su.

¹⁶Sange anh te bé su amannien su, man bé wun ke an srô Nyanmien. Ke amunh yôh so'n, nanh an yô sa nga b'o man amunh kôkôh i sin'n, nan bé nga bé satyi amun dunman, bo bé kan sa kpa nga Christ ti an yô bé'n, bé nde'n, bé wun nyannzuen.

¹⁷Se sa kpa nga an yô bé'n ti an wun nyrennen'n.

¹⁸Amun ti te ye Christ fe i wun yilio. O yôé kpe kunngba o su yô'e kun. I b'o ti swran kpa'n, sa te yôfue'm bé ti o wuli, nan oh fah amun man Nyanmien. Bé kunniin, sange Nyanmien Wawe'n tyenniin.

¹⁹Wawe son i fanngan nun ye o kô kan nde kléé wawe nga bé wlaa bé bisua nion.

²⁰Bé nga laa ke Noé bôboh mméli'n bé yô nyin kéklé Nyanmien su, b'o tre i awlen bé wun'n, bé wawe muon. Swran motyue tye ye bé fuu mméli so'n nun, bé tran nzué'n i nyin su lélé bé nyaan bé tio.

²¹Nzué so'n ti baptême b'o man amuan nyan amun ti nde'n i nzolie. Nanh ke o wunnzin bé wunnen su fieon, sanngé o man é sre Nyanmien ke nanh man é klun titi é kun. Jésus-Christ i tyenle'n ti ye é nyaan é tio.

²²O oo nyanmien su lo, o ô Nyanmien i sa fama su, o sié ange, nin lo kpenngben, nin bé ngbléwangbléwa mun.

1 Pierre 4

Bé nga bé nzuen'n wa katyi'n

¹Ke Christ wuun nyrennen'n ti, amun kusu anh bu akunndan kunngba ng'o buli'n, anh tra amun awlen.

²Afin swran ng'o wun nyrennen'n, wuun o nin sa te'n ba bu. O man tyen nga an te di i asie'n su wa'n, anh fa yô Nyanmien klun sa, nanh an yô klo swran klun sa kun.

³Afin an yôô amun klun sa tyeli ke bé nga bé ti'a Christfue'n bé yô'n sa. An bô wlaka, amun nyin blô ninngé'm bé su, an non nzan bô, an yô sa finfin mun, an yia non nzan lélélé, an so amuen.

⁴Ke bé nga bé ti'a Christfue'n bé wun ke amun nin bé sa'an nun yô'a sa tete so'm bé kun'n, o bô bé nuan, bé kpe amun nzôwa.

⁵Sanngé bé wa kan sa nga bé yôli'n klé Nyanmien b'o wa di bé nga bé nyin ô su'n, nin bé nga bé wuli'n bé dyole'n.

⁶I so'n ti ye bé kan dyasin fe'n kléé bé nga bé wuli'n bé kusu nion. Bé ken i so klé bé nan bé nga bé buu bé fo ke bé fa bu swran'n kwlaa bé fo'n sa'n, bé wawe'n ka le ke Nyanmien ô le'n sa.

⁷Liké'n kwlaa bé awiélie'n wa mantan. I so'n ti, anh bu akunndan, anh nian amun wun su nan amuan kwla kôkô yale a klé Nyanmien.

⁸Sa ng'o ti dan tre i ngba'n yele ke an klô amun wun, afin swran ng'o klô swran'n, o wu'an sa tete kpanngban nga bé yô'n.

⁹Swran ng'o tô amun'n, anh sikéé, nanh an idyo amun kônviabô.

¹⁰Ke bo an nian ninngé wafawafa nga Nyanmien fa man swran ke bé yô'n bé su'n, man swran kun fe i lie nga Nyanmien menniin'n uke i wiéngu.

¹¹Swran ng'o kan Nyanmien nde'n mon o kan nde nga Nyanmien klélii'n, ye nga kusu b'o di i dyunman'n, mon o fa wunmien ng'o menniin'n, di dyunman so'n, nan sa'n kwlaa nun Jésus-Christ b'o ti kpli bo bé yi i aye tititi'n ti, bé yi Nyanmien aye. Mon o yô so!

Christfue'n i nyrennen wunle

- 12**N swran kpa mun, nanh man sa ng'o to amun su amun sa nianle'n ti'n, o bô amun nuan. Nanh an bu i ke o ti sa te.
- 13**Sannge ke an wun nyrennen kunngba nga Christ wunniin'n wié'n, man amun klun dyo, nan tyen nga béh yih i swran wafa ng'o ti'n i nglô'n, amun klun a dyo kpa.
- 14**Se bé kpe amun nzôwa Christ dunman b'o ô amun su'n ti'n, amun lie su ti yé, afin Nyanmien Wawe'n b'o le nyrun'n, wa ba amun wun!
- 15**Nyrennen nga an wuin'n, nanh mon o yô ke amuan kun swran, amuan wua, amuan yô sa te wié, amuan fa amun nuan a wlewle swran wié'm bé nde nun.
- 16**Sannge se an wun nyrennen Christfue bo an ti'n ti'n, nanh man nyannzuen kun amun, sannge anh la Nyanmien asé dunman so'n b'o ô amun su'n ti.
- 17**Tyen nga béh bôh dyole dile'n bô'n wa dyu, béh bôh i bô Nyanmien bobo i awlô'n nun. ?Se é su ye béh bôh i bô'n, bé nga ba fa'a Nyanmien dyasin fe'n su'n, bé lie'n yôh se?
- 18**?Se bé nga bé ti kpa'n bé ti nyanle'n ti kéklé'n, bé nga bé srô'a Nyanmien bo bé yô sa tete'n, bé lie'n yôh se?
- 19**I so'n ti, bé nga bé nyrennen wunle'n ti Nyanmien klun su'n, man bé fa bé wun man Nyanmien b'o yii bé, bo bé kwla fa bé wla gue i su'n. Man bé yô sa ng'o ti kpa'n tititi.

1 Pierre 5

Nyanmien bua'm bé lika nianle

- 1**I so'n ti, m ma sre amun bo an ti asonun kpenngben'n amun liké kun. M bobo n ti asonun kpenngben ke amun sa, n kan Christ i nyrennen b'o wunniin'n i nde, ye anyrunnyan liké nga Nyanmien wa yi nglô'n, n dunman'n teh nun wié. Nh sreh amun,
- 2**anh nian Nyanmien i bua fa b'o fa bé maan amun'n bé lika. Nanh an yôé mianle su, anh yôé ke Nyanmien klô ke an yô'n sa. Nanh an yôé ke amun wa nyan liké ti, sannge anh tu amun klun yô.
- 3**Nanh an tin bé nga bé fa bé maan amun ke an nian bé su'n bé su, sannge anh yô sa ng'o ti kpa'n, man bé nian su.
- 4**Ye tyen nga Bua Tafue Dan'n ba'n, oh yôh amun mô, dunman nga amunh nyenh'n, o wié'a mlonmlon.
- 5**Gbanflen mun, amun kusu anh bu kpenngben'm bé swran. Amun kwlaa anh yô amun wun ke kanga sa, anh wuka amun wun, afin bé klee Nyanmien Nde'n

nun ke: «Nyanmien nin bé nga bé tu bé wun mun lee, Sange o yô aénvuefue'm bé yé.»

⁶I so'n ti, anh yô amun wun aénvue Nyanmien Kpli'n i nyrun nan se tyen ng'o siéli'n dyu'n, wa man amun su.

⁷Anh kôkô sa kwlaa ng'o ô amun su'n kléé, afin i ye o nian amun likaa.

⁸Anh sasa amun wun, anh niannian! Afin mmusu'm bé si Satan b'o ti amun kpofue'n, o ti ke dyra b'o wlanwlan, o kpan kunnde nnen'n sa.

⁹Nanh an lô amun wun men, anh dyran kéklé Nyanmien su bo an lafi'n ti. Afin an si ke amun niaan kwlaa nga bé ô men'n nun'n, bé wun nyrennen kungba so'n wié.

¹⁰Ke an wun nyrennen lé nnyon kun'n, Nyanmien Aklunyéfue Kpli'n b'o flee amun ke an nyan nyrun titi, swran wunmuan bo amun nin Christ a katyi'n ti'n, i bobo man amunh yôh swran kpa mlonmlon. Oh yôh man amunh dyranh kéklé, oh wlah amun fanngan, o man amun wun su usu'a amun.

¹¹I ye o kwla tititio. Mon o yô so!

Bé liké yôle

¹²É niaan Sylvain bo n wuun ke é kwla fa é wla gue i su'n, i ye o uka min é kle nde kaan nga n kle ble amun ye nion. N waan nh wlah amun fanngan, ye nh kanh klé amun ke yé nga Nyanmien yô yé'n, i ye o ti yé kpafue nion. I ti, anh dyran kéklé.

¹³Asonunfue nga bé ô Babylone bo Nyanmien flee bé ke amun sa'n, bé nin n wa Marc béh yôh amun liké.

¹⁴Se an wun amun wun'n, anh yô amun wiéngu liké, klôle bo an klô amun wun'n ti. Nyanmien man amun kwlaa bo an ti Christ lie'n, amun wun dyo amun fouun!

2 Pierre

2 Pierre 1

Swran ng'o kle fluwa'n kô maan bé'n

¹N Simon Pierre, bo n ti Jésus-Christ dyunman difue, b'o sunmaan min'n, nh kleh fluwa nga ble amun bo Nyanmien man amun lafi i su kpa ke é sa'n. I so'n fin é Défue Jésus-Christ b'o ti Nyanmien'n, afin o ti swran kpa.

²Nyanmien nin é Min Jésus bo an si bé'n ti, bé man an nyan yé titi, ye man amun wun dyo amun fouun!

Nyanmien i swran flele nin bé fale

³Ke é si swran ng'o flee é ke é nyan nyrun, ye é yô sa ng'o ti kpa ke i bobo sa'n ti'n, o man é liké kwlaa nga b'o man é kwla fa é wun mantan Nyanmien titi'n i fannan nun.

⁴Ke o yô so'n, o kan nde fe klé é ke o wa yô liké dan man é nan ke an kô nyan liké so'n, an yatyi liké nga bé nyin blô su b'o man men'n satyi'n, nan an katyi ke Nyanmien sa.

⁵Liké bo é wa nyan bé so'n ti, ke an lafi Nyanmien su'n, anh yô liké kwlaa nga an kwle i yô'n man amun nzuen'n yô kpa. Ke amun nzuen'n yô kpa'n, anh kunnde ke amunh wunh sa'm bé wle.

⁶Ke an wun sa'm bé wle'n, anh nian amun wun su. Ke an nian amun wun su'n, anh tra amun awlen. Ke an tra amun awlen'n, anh fa amun wun mantan Nyanmien.

⁷Ke an mantan Nyanmien'n, anh yô amun niaan'm bé kpa. Ke an yô bé kpa'n, anh klô swran.

⁸Nanwle, se an nian sa so'm bé su bo an yô bé titi'n, ke an kunnde ke amunh sih é Min Jésus-Christ'n san amunh siih, afin an su tra'an le ngben, ye liké nga an yô'n oh yôh yé.

⁹Sannge swran ng'o yô'a sa so mun'n, o ti anyansifue, o wu'an mmua, i wla fi i wun sa laa'n b'o wiéli'n su.

¹⁰Aniaan mun, i so'n ti, anh bu flele nin fale bo Nyanmien faa amun'n i akunndan kpa, nan anh dyran kéklé. Se an yô so'n, an su fonman mlonmlon.

¹¹I so'n nun ye é Min Jésus-Christ b'o ti é Défue'n, oh soh amun nun kpa, ye oh fah amun wle i swran ng'o sié bé titi'n bé nuon.

¹²An si sa so mun, ye an lafi nde nanwle nga an tili'n su kpa, sannge n su yatyi'a amun wla kpenle sa so'm bé su.

¹³Ke n nian wuman'n, se n kpen amun wla nan an fa sa so'n sié amun klun'n, n wun i ke o ti kpa.

14Afin n si ke o tye kaan nh wuh, ke é Min Jésus-Christ kan kléé n soo.

15Sannge n yô liké kwlaa nga n kwle i yô'n nan se n wu'n, amun wla a tran sa so'm bé su tititi.

Bé nga bé wuun Christ nyrun b'o le'n

16Nanwle, ke éh kanh é Min Jésus-Christ i bale, nin i kwlaale b'o kwla'n i nde klé amun'n, o ti'a ke ngôwa bo bé fa bé ti nun ngwlele fa di'n sa, ye é di kléé amun. Sannge é bobo é wunnin i nyrun ng'o le'n nin é nyinma.

17I lé kunngba nga é Si Nyanmien menmenh b'oh yih i aye'n, é bobo é ô i bô. O tili i nen b'o fin lika'n b'o kpanya nyannyan'n nun, o sé ke: «Min awlen su ba'n ye, i su ye n wla'n kwlaa ôo.»

18Ke é nin i é ô Nyanmien i ôka'n su lo'n ye é tii nen so nion.

19O man é wuun Nyanmien nuan idyofue'm bé nde nga bé kannin'n i wle kpa. Se an fa amun nyin sié su kpa'n, o ti kpa, afin o ti ke kannin b'o kpanya lika tuun wié nun sa, lélé fa dyu alie ndyennien komin su, ye awue nzraama'n fitéh, oh yih sa'm bé nyin wéiin klé amun.

20Man an si kpa ke swran kun i bobo tiaun o kwla klé'a Nyanmien Nde nga i nuan idyofue'm bé kleli'n i nun kun sa bô.

21Afin Nyanmien nde nga swran'm bé kannin'n ba kpe'a wié fi bé ti nun ye bé kannion, i Wawe'n ye o fa wla bé nuan ye bé kannion.

2 Pierre 2

Bé nga bé klé liké b'o ti'e i su'n

(Jude 4-13)

1Ke bé nga bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n bé traan swran'm bé nun'n, bé nga bé ton bé wun suen ke bé ti liké kléfue'n ke bé wa tran amun nun soo. Béh kléh amun liké nga bé ti atô, b'o satyi swran'n gble nun. Ke bé bu'a bé Min'n b'o kpo bé ti'n liké kun'n, o man béh kah le mlin.

2Swran kpanngban béh suh bé su bé sa tete yôle so'm bé nun. Bé ti, béh kanh atin kpafue'n i wun nde.

3Bé nyin b'o blô ninngé'm bé su'n ti, béh kpeh bé ti nun kan nde mun, béh fah amun kunnde bé sika. Bé buu bé fo wa tye, san béh mlinh.

4Afin Nyanmien a yatyi'a ange'm bo bé yôô i sa'n bé le, o kan bé bô guee nyrennen lika'n nun, bé tyi bé sié bé aôsin'n nun lo ke bé tran le lélé mon o fa dyu dyole dile tyen.

5Laa men lie'n, Nyanmien a yatyi'e le, o man nzué'n toli o yii dan kpa, nan wa kun swran tete nga bé ô men'n nun'n bé kwlaa. Sannge o déé Noé b'o bô sa nga bé yôo o ti su'n i ndôlô'n, o nin swran nsô ékun.

- ⁶O séé ke oh nunnunh Sodome nin Gomorrhe klo'n mlonmlon, nan wa fa sin a gua bé su a nunnun bé. O yô i so fa klé bé nga bé srômen'n ke, ke bé lie'n o wa yô soo.
- ⁷Sannge o déli Lot b'o ti swran kpa'n, bo sa tete nga swran'm bé yô'n yô i ya'n.
- ⁸Swran kpa so'n b'o tran swran tete'm bé afien'n, tyen kwlaa o ti sa tete nga bé yô'n, ye o wuin. Swran kpa b'o ti'n ti, o man i awlen'n kpe i klun.
- ⁹O man é si ke é Min'n kwla dé bé nga bé srôé bo sa to bé su'n. Ye o si bé nga bé yô sa te'n bé siéwle nan dyole dile tyen'n nun, wa bu bé fo.
- ¹⁰Bé nga bé lie'n yôh te tra su'n, yele bé nga bé kônvi so sa tete'm bé yôle, bo bé bu'a Nyanmien liké fi'n. Bé yô sa nyin kéklé su, bé yô bé bobo bé klun sa. Bé srô'a nyanmien su lo swran nga bé le nyrun'n bé nzôwa kpele.
- ¹¹Ange mun bobo bo bé ti tinwa tra swran so mun'n, bo bé kwla yô sa kékléklé tra bé'n, bé ka'an nyanmien su lo swran so'm bé wun nde klé'a é Min'n!
- ¹²Sannge swran so'm bé yô sa ke blô nnen bo bé wu'an sa wle, bo bé wu bé ke bé tra bé bé kun bé'n bé lie'n sa, ye liké nga bé wu'en i wle'n, bé ken i nde ke o ti'a kpa. Béh wuh ke blô nnen'm bé lie'n sa.
- ¹³Sa nga bé fa yô swran wié mun'n, i kunngba'n ye béh fah yô béo. Ke alie kô tyen'n, sa ng'o yô bé fe'n yele men dile'n, ke a wun bé'n, nyannzuen kun o. Ke amun nin bé yia alie'n su'n, amun nyin gua asé, bé satyi amun wun, bé gblegble sa nga bé yô'n o yô bé fe.
- ¹⁴Ke bé wun bla mun'n, bé kunndele akunndan ye bé buo, bé kônvi tu'a sa tete yôle'n su. Bé laka bé bo bé le'a awlen kpa'n. Bé nyin yi'a liké mlonmlon. Nyanmien man bé wun su dyo'a bé lé!
- ¹⁵Ba yatyi atin kpa'fue'n, ba mlin, bé fa atin nga Béor wa Balaam faa su'n su. Sika nga bé fa menniin sa te b'o yôli'n ti'n, o dyo i klun,
- ¹⁶sannge Nyanmien tuu i fo sa so'n b'o yôli'n ti, afin aflunmun'n fitélii, o idyoli i nyrun, o man Nyanmien nuan idyofue so'n yatyii i sinnzin so'n i yôle.
- ¹⁷Bé ti ke nzué ti bo wa wu sa, bé ti ke nyanmien b'o dun tuun'n bo aunngban'n tui'n sa. Bé lika nga Nyanmien siéé bé'n ti aôsin kpa tritritri.
- ¹⁸Bé idyo dandan ngben, bé fa ninngé nga klo swran nyin blô su'n laka bé nga bé nin bé wiéngu bo bé fa'a atin kpa'fue'n su'n bé su bu'n.
- ¹⁹Bé sé bé ke bé man béh nyanh bé ti, sannge bé bobo bé ti ke kanga sa, sa te b'o ti bé nzuen'n ti. Afin se swran kun kwla swran kun'n, ye o sié io.
- ²⁰Afin swran nga bé si é Min Jésus-Christ é Défue'n, b'o man bé yatyi sa nga bé yô bé satyi'n, se bé sa bé sin kô fa sa so'n katyi bé dyunman ékun'n, bé satyile kasien lie'n, oh yôh te tra klikli lie'n.

21Se ba wu'an atin ng'o ti kpa'n, o ti kpa tre ke bé wunniin, bo bé yatyi Nyanmien mmla'n b'o fa maan bé'n.

22Sa nga bé yôli'n, o man nyanndra nga bé bu sé ke: «Alua'n wa se i sin a kô di liké ng'o kpuli'n,» ye kokoti'n bo bé wunzninniin'n wa se i sin a kô bô i nnotie'n ékun'n, o ti nanwle.

2 Pierre 3

É Min'n i bale

1N swran kpa mun, n fluwa bo n kle ble amun'n i nnyon su'n ye. Fluwa so'n i nnyon'n nun, n kpeen amun wla ke man amun akunndan tran sa nga an si bé laa'n bé su, nan an bu akunndan kpa.

2Anh bu nde nga Nyanmien nuan idyofue'm bé kan klée amun laa'n, o nin sa nga é Min b'o ti é Défue'n séé ke é yô'n, bo bé nga o sunmaan bé amun sin'n, bé kan klée amun'n, i akunndan.

3Man an si kpa ke, tyen wié lélé ke men'n oh koh i bué nuan'n, swran wié'm béh bah, béh yôh sa nga bé klun klô'n, béh dih amun to,

4béh séh ke: «?O séé amun ke, oh bah, nenh io? ?Ye o ô nin? Ke o fin lalaa'n bo é nannan'm bé wuli'n, liké kwlaa nga Nyanmien yii bé'n, bé te ô bé ôsu'n nun.»

5Sa kun ô le, bé klô'a ke bé bu i akunndan. Sa so'n yele ke, lalafue nun ke Nyanmien séé ke: asie'n nin nyanmien su lo'n, kpekuun bé ô le. Asie'n fin nzué'n nun ye o fitélio, o ô nzué i afien.

6Ye nzué kunngba'n kusu, ke o yi kataa asie'n su'n, o nunnuun laa men lie'n.

7Nyanmien kunngba'n ye o séé ékun ke, man bé sié nyanmien su lo'n nin asie nga bé ô le nde'n bé le, nan sin di bé. Béh siéh bé le lélé fa dyu tyen nga béh buh swran nga bé srô'a Nyanmien'n bé fo, bo béh satyih bé'n.

8N swran kpa mun, sa kun ô le bo nanh amun wla fi, yele ke, é Min'n lie'n, tyen ba kun'n ti i nyrun afue akpi, ye afue akpi'n ti i nyrun tyen ba kun.

9Liké nga é Min'n sé ke oh yôh'n, o tyentyue'en i asé ke swran'm bé bu'n sa. Sange o tre i awlen amun wun, o klô'a ke swran kun sa mlin, o klô ke swran'n kwlaa bé katyi bé nzuen'n.

10É Min'n i bale'n oh fuh é nun ke awiéfue sa. Tyen so'n nun nyanmien su lo'n kplah wuu, kpekuun bé wu'en kun. Ye nyanmien su lo ninngé'm béh yrah, ye asie'n nin i su ninngé'n kwlaa béh nunnunh.

11?Se ninngé so'n kwlaa béh satyih so'n, liké ônin ye se an yôo o ti suo? Man amun nzuen'n yô kpa, anh fa amun wun mantan Nyanmien!

12Ke amunh minndeh ke Nyanmien i tyen'n dyu'n, anh yô liké kwlaa nga an kwla yô'n, mon o dyu ndende. Tyen so'n nun nyanmien su lo'n oh yrah, ye nyanmien su lo ninngé'm béh klôh.

13Nyanmien séé ke oh manh é nyanmien su lo nin asie ufle, lo ye bé nga bé yô sa kpa'n béh traanh. I ye é su minnde io.

14N swran kpa mun, i so'n ti, ke éh minndeh tyen so'n, anh yô liké kwlaa nga an kwla yô'n nan o wun ke an ti swran kpa bo sa kaan sa nu'an amun wun, nan amun nin i amun nuan a se.

15Anh nian é Min'n i awlen b'o tre amun wun'n, amun ti nyanle tio. Ke é niaan Paul b'o ti é swran kpa'n, bo Nyanmien meen i ngwlele'n, kle i so blee amuon.

16I fluwa kwlaa ng'o kle b'o kan liké so'n i nde'n, ke o kle i soo. I nun nde wié'm bé wle wunle ti kéklé, o man bé nga bé wu'an sa wle, bo bé le'a awlen'n, bé katyi nde so'n ke bé katyi Nyanmien Nde nga bé kleli'n wié sa. Ke bé yô so'n, o man béh mlinh.

17Sannge amun bo an ti n swran kpa, bo an si so laa'n, anh nian amun wun, nan amuan su'a swran tete bo bé yô sa b'o ti'e i su'n bé su, nan amun ta a kpoman.

18Ye bo é Min'n b'o ti é Défue'n yô amun'n ti, man bé wun ke amuan yô swran, amun nin i tran, nan amuan sii kpa. Ke o fin nde'n, man bé yi i aye tititi. Mon o yô so!

1 Jean

1 Jean 1

Nguan'n i wun nde

¹Nguan Nde b'o le anannganman'n i nde ye éh kleh ble amun ye nion. É tili, é bobo é wunniin nin é nyinma, é nienniin, é kennin.

²Ke i bo bé flee Nguan'n o yii i wun nglô'n, é wunniin, o man é ken i nde, ye é ken i bo bé fle i Anannganman Nguan so'n, b'o ô é Si'n i wun lo, b'o yi i wun nglô kléé yé'n, i nde klé amun.

³É kan nga bo é wunniin'n, bo é tili'n klé amun kusu, nan é nin amun é di anuanse kunngba nga é nin é Si'n nin i Wa Jésus-Christ é di'n.

⁴Éh kleh i so nan é klun dyo kpa.

Nyanmien ti nyannyannyan

⁵Nde nga i Wa'n kan kléé é, bo éh kanh kléh amun'n ye: Nyanmien ti nyannyannyan, aôsin'n kwla mentenmen mlonmlon.

⁶Se é sé ke é nin i di anuanse, sanngé é yô sa ke é te ô aôsin'n nun sa'n, wun é su bua atô, é di'a nanwle.

⁷Se sa nga é yô'n é yôé wéinwéin'n ke i bobo yô sa wéinwéin sa'n, é nin amun di anuanse, ye i Wa Jésus i mmôdya'n man é wun sa'n kwlaa wiéh.

⁸Se é sé ke sa te nu'an é wun'n, wun'n é su laka é wun, é di'a nanwle.

⁹Sanngé se é di sa nga é yôli'n i nanwle klé Nyanmien'n, é kwla fa é wla gue i su, afin o yô sa i nuan su, oh yatyih tye é, o man é wun sa'n wiéh.

¹⁰Se é sé ke ya yô'a sa te'n, é bu i atôfue, é fe'e i nde'n su.

1 Jean 2

Christ ti é ti nde kanfue

¹M mma mun, ke o kô yô nan amuan yô'a sa te'n ti, nh kleh nde nga ble amun. Sanngé se swran wié yô sa te'n, é le é ti nde kanfue, o ô é Si Nyanmien wun lo, yele Jésus-Christ b'o ti swran kpa'n.

²Afin i bobo fe i wun yii é ti te, nan Nyanmien yatyih sa nga é yôlii'n tye é. Nanh é ngunmin é ti te ye o yilio, swran'n kwlaa bé lieo.

³Se é fa Nyanmien nde'n su'n i so'n nun ye éh sih ke é sii sakpaa.

⁴Swran ng'o sé ke o sii, sanngé o fe'e i nde'n su'n, o ti atôfue, o di'a nanwle mlonmlon.

⁵Sannge swran ng'o fa Nyanmien nde'n su'n, i sofue'n ye o klôé kpa sakpaa. Sa nga é yô nan ya si wéiin ke é nin Nyanmien ya yô kun'n ye:

⁶swran ng'o sé ke o nin Nyanmien ba yô kun'n, mon o yô sa nga Jésus yôli'n bé wié.

Mmla ufle

⁷N swran kpa mun, nanh mmla ufle ye nh kleh ble amun, sannge mmla laa lie kunngba nga bé fa maan amun i bôbôle nun nion. Mmla laa so'n yele nde nga an tili'n.

⁸Sannge o nin i so'n ngba, o ti ke mmla ufle ye n su fa man amun, ye ke bé wun Christ nin amun'n bé wun ke o ti nanwle. Afin alie'n su tyen, alie'n wa tyen wéiin.

⁹Swran ng'o sé ke o ô wéiin'n nun, sannge o te kpo i niaan'n, wuun o te ô aôsin'n nun.

¹⁰Sannge swran ng'o klô i niaan'n, wuun o ô wéiin'n nun, o yô'a sa ng'o satyi i niaan wié ti nun'n.

¹¹Sannge swran ng'o kpo i niaan'n, o ô aôsin'n nun, o man ke oh nantih'n o si'a lika ng'o ko'n, afin o ti ke anyansifue sa.

¹²M mma mun, nh kleh fluwa nga ble amun, yele ke Christ ti, Nyanmien a yatyi sa nga an yôlii'n wa tye amun.

¹³N si mun, nh kleh fluwa nga ble amun, yele ke an si swran ng'o ô le i bôbôle nun'n. Gbanflen mun, nh kleh fluwa nga ble amun, yele ke an kwlali Klunwifue'n.

¹⁴Ba kangan mun, nh kleh fluwa nga ble amun, yele ke an si é Si'n. N si mun, nh kleh fluwa so'n ble amun, yele ke an si swran ng'o ô le i bôbôle nun'n. Gbanflen mun, nh kle fluwa so'n ble amun, yele ke an dyran kéklé, an fa Nyanmien nde'n su, ye an kwlali Klunwifue'n.

¹⁵Nanh an klô men dile'n, nanh an klô ninngé nga bé ô men'n nun'n. Swran ng'o klô men dile'n, wuun o klô'a é Si'n.

¹⁶Liké kwlaa nga bé yô bé men'n nun'n, bé nyin b'o blô ninngé'm bé su, nin akunndan nga bé fa bu ninngé nga bé wun bé'n bé su'n, nin bé wun tule'n i kwlaa so'n i wié fi fi'an é Si'n, sannge bé ti men'n nun nzuén.

¹⁷Men'n nin i nun ninngé kwlaa bo swran nyin blô su'n, béh wiéh, sannge swran ng'o yô Nyanmien klun sa'n, oh kah le tititi.

Christ kpofue'n

¹⁸Ba kangan mun, ya dyu men'n i bué nuan. An tii i ke Christ Kpofue'n oh bah. Christ kpofue kpanngban ba ba, o man é si ke ya dyu men'n i bué nuan.

¹⁹Swran so'n, ke bo bé ti'a éfue sakpa'n, i so'n ti ye bé yatyi é oli nion. Se bé ti éfue'n, wuun bé kaa é wun wa. Sannge bé yii bé wun so, nan swran'm bé si wéiin ke bé nun wié fi ti'a éfue.

²⁰Amun lie'n, Nyanmien fe i Wawe'n maan amun, o man amun kwlaa an wun sa wle.

²¹Nanh ke an si'a nde nanwle'n ti ye n kle fluwa so'n ble amuon, sannge i sile bo an sii'n tio, ye an si ke atô'n nin nanwle'n bé sa'an nun.

²²?Wan ye o ti atôfue nion? ?Nanh swran nga i waan, Jésus ti'a Christ nion? Swran so'n ye o ti Christ kpofue nion, afin o bu'a é Si'n nin i Wa'n bé liké fi.

²³Swran ng'o so'a Nyanmien Wa'n nun'n, wuun wa so'e i bobo nun. Swran ng'o so i nun'n, wuun wa so i Si'n nun.

²⁴I so'n ti, nde nga ke o fin i bôbôle nun'n an tili'n, anh fa sié amun klun kpa. Se o tran amun klun kpa'n, wuun amun nin é Si'n nin i Wa'n an ti kun tititi.

²⁵Anh nian liké nga Christ waan oh fah man yé'n, yele anannganman nguan'n.

²⁶Bé nga bé klô ke béh lakah amun'n bé wun nde ye n kle blee amuon.

²⁷Amun lie'n, Christ fe i Wawe'n maan amun. Ke i Wawe so'n nin amun te ô le'n, an bô'a ye kundde'a swran ke o klé amun liké. Afin o klé amun liké'n kwlaa, liké ng'o klé amun'n ti nanwle, o ti'a atô. I so'n ti, amunh nin i tran titi ke o kan kléé amun'n sa.

²⁸M mma mun, amunh nin i tran titi, nan tyen nga oh bah, bo oh yih i wun nglô'n, é wla'n wa gua asé, nan ba ka'an é bô, ya wu'an nyannzuen.

²⁹An si ke Christ ti swran kpa, i so'n ti, swran kwlaa ng'o sa ng'o ti i nuan su'n, o ti Nyanmien wa.

1 Jean 3

Nyanmien mma mun

¹Anh nian klôle nga é Si Nyanmien fa klô yé! Klôle dan so'n ti ye bé fle é i wa nion. Ye é ti i wa sakpa. Anh nian sa nga ti ye men'n nunfue'm bé si'a yé'n, yele ke bé si'a Nyanmien.

²N swran kpa mun, sien'n é ti Nyanmien wa, sannge wafa nga éh katyih dyu'n, é nian wu'en ka, sannge é si ke, ke Christ wa yi i wun nglô'n, éh katyih ke i sa, afin éh wunh ke o fa ti'n.

³Swran kwlaa nga i wla ô su so'n, o klô'a ke sa kaan sa tren i wun, afin sa fi nu'an Christ wun.

⁴Swran kwlaa ng'o yô sa te'n, wuun wa ton Nyanmien mmla'n, afin sa te'n ye o ti mmla'n i tonle nion.

⁵Afin an si ke Christ baa sa te'n i nuan nnya bule, ye sa te kaan sa bo'en i wun.

⁶Swran kwlaa ng'o nin i bé ti swran wunmuan'n, o yô'a sa te, sanngé swran kwlaa ng'o yô sa te'n, i min so'n wa wunmen, wa simen.

⁷M mma mun, nanh an fa amun wun man swran fi mon o laka amun. Swran ng'o yô sa b'o ko atin su'n, o ti swran kpa ke Christ ti swran kpa'n sa.

⁸Swran ng'o yô sa te'n, o ti mmusu'm bé si Satan'n i lie, afin ke o fin i bôbôle nun'n, mmusu'm bé si Satan'n ti sa te yôfue. Nyanmien Wa'n baa sa nga mmusu'm bé si Satan'n yô'n i nuan nnya bule.

⁹Swran ng'o ti Nyanmien wa'n, o ka'a sa te yôle'n su, afin Nyanmien nzuen'n wa ke i nun, ye o kwla yô'a sa te, afin o ti Nyanmien wa.

¹⁰I so'n nun ye bé fa si bé nga bé ti Nyanmien wa, nin bé nga bé ti mmusu'm bé si Satan'n i wa nion, fin swran kwlaa ng'o yô sa ng'o ti'a kpa'n, b'o kpo i niaan'n, o ti'a Nyanmien wa.

Bé wun klôle

¹¹Anh nian nde nga ke o fin i bôbôle nun'n an tili'n ye, yele ke é klô é wun.

¹²Nanh man é yô ke Caïn b'o ti Klunwifue'n i lie'n ti, o kuun i niaan bian'n i lie'n sa. ?Nzu ti ye o kunnin io? Yele ke sa nga i bobo yô bé'n bé ko'a atin su, sanngé i niaan bian lie'n ko atin su.

¹³Aniaan mun, se men'n nunfue'm bé kpo amun'n, nanh mon o bô amun nuan.

¹⁴É si ke ya nyan é ti wié'n sa nun, ya nyan nguan, yele ke é klô é niaan mun. Swran ng'o klô'a swran'n, wuun o te ô wié'n sa nun.

¹⁵Swran kwlaa ng'o i niaan'n, wuun o ti swran kunfue, ye an si ke swran kunfue'n o le'a anannganman nguan.

¹⁶Anh nian sa nga b'o man é si liké nga bé flee swran klôle'n, yele ke é ti, Christ fe i wun mannin. É kusu é niaan'm bé ti, man é fa é wun man.

¹⁷?Se swran kun ti anyanbéunfue, b'o wun i niaan wié bo i sa a mian, b'o ti'e i wun nyanman nun'n, nzu ye o klé ke o klô Nyanmien nion?

¹⁸M mma mun, nanh man amun swran klôle'n yô amun nuan bui su, nin nuan nun fe su, sanngé man bé wuin sakpa liké nga amun yôh'n nun.

É wla b'o gua asé Nyanmien nyrun'n

¹⁹Se é yô so'n ye éh sih ke é ti nanwlefueo, ye é wla'n kwlah gua asé Nyanmien nyruon.

²⁰Afin se é klun akunndan'n man é bu é wun fo'n, man é si ke Nyanmien ti dan tra é klun akunndan'n, ye o si sa'n kwlaa.

²¹N swran kpa mun, se é si é klun lo ke ya yô'a sa te'n, é wla'n kwla gua asé Nyanmien nyrun.

²²Liké kwlaa nga é sree'n, oh fah man é, yele ke é fe i nde'n su, ye é yô sa ng'o dyo i klun'n.

²³Anh nian nde nga o kan kléé yé'n, i waan, é lafi Wa Jésus-Christ su, ye é klô é wun ke Christ kan kléé é ke é klô é wun'n sa.

²⁴Swran ng'o fa Nyanmien nde'n su'n, wuun o nin i ba katyi swran wunmuan, o nin i bé tran. Sa ti bo é si so'n, yele i Wawe'n b'o fa maan yé'n.

1 Jean 4

Nyanmien Wawe'n nin Christ Kpofue'n

¹N swran kpa mun, nanh an lafi bé nga bé sé ke bé idyo Nyanmien Wawe'n nuan'n, bé ngba su, anh sa bé nian, se bé idyo Nyanmien nuan sakpa ô, annze se liké wié ye bé idyo i nuan ô. Afin bé nga bé ton bé wun suen ke bé ti Nyanmien nuan idyofue'n, bé kpanngban kpa ba ba men'n nun.

²Anh nian sa wafa nga amun fa si swran ng'o idyo Nyanmien Wawe'n nuan'n. Swran kwlaa ng'o sé ke Jésus-Christ katyii swran o bali'n, i sofue'n ye o idyo Nyanmien Wawe'n nuaan.

³Sannge swran ng'o lafi'a su ke Jésus katyii swran'n, nanh Nyanmien Wawe'n nuan ye o idyoo, Christ Kpofue'n bo an tii i ke oh bah'n, bo ke é sé ye'n o ô men'n nun'n i nuan ye o idyoo.

⁴M mma mun, amun lie'n, an ti Nyanmien lie, o man an kwlaali bé, afin Swran ng'o dyran amun sin'n ti dan tra nga b'o dyran men'n nunfue'm bé sin'n.

⁵Bé nga'm bé lie'n, bé ti men'n nunfue, o man bé nde nga bé kan'n ti men'n nun nde, ye man men'n nunfue'm bé sié bé su bé nde'n su nion.

⁶É lie'n é ti Nyanmien lie, o man swran ng'o si Nyanmien'n, o sié i su é nde'n su, sannge swran ng'o ti'e i lie'n, o sié'e i su é nde'n su. I so'n nun ye éh sih Nyanmien Wawe'n i nde'n b'o ti nanwle'n, nin nde ng'o ti'a nanwle nion.

Nyanmien ye o ti swran klôfue nion

⁷N swran kpa mun, man é klô é wun, afin swran klôle'n, fin Nyanmien. Swran kwlaa ng'o klô swran'n, o ti Nyanmien wa, ye o si Nyanmien.

⁸Swran ng'o klô'a swran'n, wuun o si'a Nyanmien, afin Nyanmien'n ye o ti swran klôfue nion.

⁹Anh nian ke klôle nga Nyanmien fa klô yé'n i nyin fitéé daan, o sunmeen i Wa kunngba'n men'n nun nan é nyan nguan.

¹⁰Klôle so'n, nanh é ye é klôô Nyanmieon, i ye o klôli yéó, nan wa sunmen i Wa kunngba'n ke o fe i wun yi é ti te.

- 11**N swran kpa mun, se Nyanmien klô é dan ke nga sa'n, man é kusu é klô é wun so.
- 12**Swran fi nian wu'an Nyanmien lé. Se é klô é wun'n, wuun é nin Nyanmien é ti kun, ye klôle ng'o man é fa klô swran'n i nyin fitéh wéiin.
- 13**Sa nga b'o man é si ke é nin Nyanmien ya katyi swran wunmuan, nan é nin i é tran'n, yele ke o fe i Wawe'n maan é.
- 14**É wun ke é Si sunmeen i Wa'n men'n nun ke o wa dé swran'm bé ti, ye man é kaan.
- 15**Swran ng'o sé ke Jésus ti Nyanmien Wa'n, wuun o nin Nyanmien ba katyi swran wunmuan, o nin i bé tran.
- 16**É si ke Nyanmien klô é, o man é lafi i su. Nyanmien ye o ti swran klôfue nion, o man swran ng'o klô swran'n, wuun o nin Nyanmien ba katyi swran wunmuan, o nin i bé tran.
- 17**Ke é klôle nga é fa klô Nyanmien'n i nyin fitée wéiin'n, o man é si ke dyole dile tyen'n nun é wla'n guah asé. Afin ke o fa ti'n, ke é kusu é ti so men'n nuon.
- 18**Sre ku'an bé swran nga bé klôle'n i wun, se bé klôle sakpa'n, sre kwla ku'an bé i wun. I so'n ti, swran nga sre te kuin'n, wuun o klô'a Nyanmien kpa, afin fo tule'n ti ye sre kun swran nion.
- 19**É lie'n, é klô Nyanmien, afin o dun mmua klôli é.
- 20**Se swran kun sé ke o klô Nyanmien, sanngé o kpo i niaan'n, wuun atô ye o buaa. ?Afin se o klôle i niaan'n b'o wuin'n, o yô se ye o kwla klô Nyanmien b'o wunmen nion?
- 21**Anh nian nde nga Christ kan klée yé'n, i waan, swran ng'o klô Nyanmien'n mon o klô i niaan kusu.

1 Jean 5

Men'n nun ninngé nga bé ti ke é kprofue sa bo é kwla bé'n

- 1**Swran kwlaa ng'o lafi su ke Jésus ti Christ'n, wuun o ti Nyanmien wa. Swran nga bé klôle'n, bé klôle nin i wa'n.
- 2**Se é klô Nyanmien bo é fe i nde'n su'n, ye é si ke é klô i mma muon.
- 3**Nyanmien i klôle'n yele ke é fe i nde'n su, i nde so'n i su fale'n yô'a ya.
- 4**Men'n nun ninngé kwlaa nga bé ti ke é kprofue'n sa'n, bé kwlaa nga bé ti Nyanmien wa'n, bé kwla bé. Nyanmien su bo é lafi'n ti ye man é kwla men'n nun ninngé kwlaa nga bé ti ke é kprofue sa muon.
- 5**?Wan ye o kwla men'n nun ninngé kwlaa bo bé ti ke é kprofue sa nion? ?Nanh swran ng'o lafi su ke Jésus ti Nyanmien Wa nion?

Jésus-Christ i nde bo bé kan'n

⁶Swran ng'o bali'n yeke Jésus-Christ. Ke o bali'n, nzué nin mmôdya ye man bé sii io. Nanh nzué ngunmin ye man bé sii io, sanngé bé nnyon nion. Ye Nyanmien Wawe'n sé ke nde so'n ti nanwle, afin i bobo ti nanwlefue.

⁷Lalôfue'm bé ti nsan,

⁸Nyanmien Wawe'n, nin nzué'n, nin mmôdya'n. Bé nsan'n bé nde'n ti kun.

⁹Se é fa nde swran'm bé wun nun bo bé kan'n su'n, Nyanmien lie ng'o kan'n i nanwle'n tra bé lie'n, afin nde nga Nyanmien kan'n yeke i Wa'n i nde'n.

¹⁰Swran ng'o lafi Nyanmien Wa'n su'n, o si nde so'n wéiin, sanngé swran ng'o lafi'a Nyanmien su'n, o bu i atôfue, yeke o lafi'a Nyanmien Wa'n i wun nde b'o kannin'n su.

¹¹Anh nian nde so'n ye, Nyanmien maan é anannganman nguan, i Wa'n ti ye man é nyaan nguan so nion.

¹²Swran ng'o nin Nyanmien Wa'n ti swran wunmuan'n, o le anannganman nguan, swran ng'o nin i ti'a swran wunmuan'n, o le'a anannganman nguan.

Anannganman nguan

¹³N kle nde so'n blee amun nan amun bo an lafi Nyanmien Wa'n su'n, an si ke an le anannganman nguan.

¹⁴Anh nian sa nga ti ye é wla'n wô Nyanmien su dan'n, é si ke liké kwla nga é sree'n, b'o ti i klun su'n, oh manh é.

¹⁵Se é si ke liké nga é sree'n oh manh yé'n, liké kwla nga é sree'n, se o ti se o ti se ô, é si ke ya nyen.

¹⁶Se swran wié wun i niaan kun b'o su yô sa te b'o ti'e i wié lie'n, mon o sre Nyanmien ke o man swran so'n i nguan, ye oh menh. Bé nga bé yô sa te b'o ti'a bé wié lie'n, bé nde ye n kaan. Sa te'n wié ô le bé yô o ti bé wié lie, nenh i so sa lie'n ti ye n sé ke bé sre Nyanmien nion.

¹⁷Sa kwlaa nga bé yô b'o ko'a atin su'n ti sa te. Sa te'n wié ô le o ti'a be wié lie.

¹⁸É si ke swran kwlaa ng'o ti Nyanmien wa'n, o ka'a sa te yôle'n su, afin Nyanmien Wa'n sese, o man Klunwifue'n kwla yô'e i sa fi.

¹⁹É si ke é ti Nyanmien lie, ye Klunwifue'n sié men wunmuan'n.

²⁰É si kusu ke Nyanmien Wa'n bali, ye o klée é ngwlele, nan é si Nanwlefue'n. É nin Nanwlefue so'n ya yô kun i wa Jésus-Christ ti. I ye o ti Nyanmien nion, i ye bé flee nguan nion.

²¹M mma mun, anh nian amun wun amuen'm bé lika.

2 Jean

2 Jean 1

Swran ng'o kle fluwa'n kô maan bé'n

¹Mmô, m bo n ti kpenngben'n, nh kleh fluwa nga ble o bo Nyanmien fali wo'n, nin o mma mun bo n klô amun sa kpa'n. Nanh min ngunmin ye n klô amun saa, bé kwlaa nga bé sii nde nanwle'n bé klô amun sa wié.

²Afin é fa nde nanwle'n su, ye éh fah su tititi.

³Man é Si Nyanmien nin Jésus-Christ b'o ti i Wa'n, bé man é nyan yé, bé si é aunvue, ye bé man é wun dyo é fouun, nan é yô nanwlefue, é klô é wun.

Nanwle'n nin bé wun klôle

⁴Ke n wuun ke o mma'm bé nun wié'm bé fa nde nga é Si kan kléé yé'n su, bo bé ti nanwlefue titi'n, n klun dyo dan kpa.

⁵Mmô, o bo a ti n swran kpa'n, nde nga nh kleh ble o ye'n, nanh sa ufle ye n sé ke é yôo, sanngé sa kunngba nga é tili i bôbôle nun nion. Nh sreh o, man é klô é wun.

⁶Bé wun klôle so'n yeke i nde'n su fale, ye i nde'n bo an tili i bôbôle nun'n, yeke an klô amun wun.

⁷Afin swran kpanngban ba sanndi men'n nun, bé laka swran mun, bé waan, Jésus-Christ a katyi'a swran. Swran ng'o sé so'n ye o ti swran lakafue nin Christ kpofue nion.

⁸I so'n ti, anh nian amun wun kpa, nan amun dyunman'n i nuan liké'n wa tô'a fua'an amun, sanngé amuan nyan nun liké kpan ti.

⁹Swran nga nde nga Christ klé'n dyumen, b'o uka su'n, wuun o si'a Nyanmien, sanngé swran ng'o fa liké ng'o klé'n su'n, o si é Si'n nin i Wa'n.

¹⁰Se swran wié wa tô amun b'o kanman nde kunngba nga'n, nanh an sikéé, nanh an yô i blande.

¹¹Afin swran ng'o yô i blande'n, wuun wa yô sa kunngba ng'o yô bé'n bé wié.

I nde'n i atabô

¹²Nde kpanngban ô n klun, n klô ke nh kanh klé amun, sanngé n klô'a ke n kle. N waan mh bah amun wun lo, nan min nin amunh kôkôh yale nan é klun dyo dan.

¹³O niaan bla bo Nyanmien felii'n, i mma'm béh yôh o liké.

3 Jean

3 Jean 1

Swran ng'o kle fluwa'n kô menniin'n

¹Gaius bo a ti n swran kpa, bo n klô o sa kpan, m bo n ti kpenngben'n min ye n kle fluwa nga ble woo.

²N swran kpa, Nyanmien man liké kwlaa nga a yô'n o yô kpa, ye a yô dyuédyué, ke n si ke o wla'n wô Nyanmien su kpa'n sa.

³Ke é niaan wié'm bé bali, bo bé kan nde nanwle i su fale wafa nga a fa'n, o nin nanwle nga a dii titi'n kléé min'n, n klun dyoo kpa.

⁴Sa fi dyo'a n klun ke n ti i ke m mma'm bé di nanwle titi'n sa.

Gaius mô yôle

⁵N swran kpa, é niaan nga bé tô o lo'n, se bé ti aôfue ô, se bé ti'a aôfue ô, a nian bé lika kpa.

⁶Bé kan yé nga a yôô bé'n i nde klé asonunfue mun. Nh sreh o ke a gua bé atin klaan i wafa nga a yôo oh dyoh Nyanmien klun'n.

⁷Christ dyunman'n ti ye bé olio, ke béh koh'n, ba fa'a liké fi bé bo bé lafi'a Christ su'n bé sa nun.

⁸I so'n ti, man é uke i so swran mun, nan ke béh kanh nde nanwle'n sin'n, é dunman'n te nun wié.

Diotrèphe wun nde

⁹N kle nde kaan blee asonun'n, sanngé Diotrèphe b'o klô ke oh yôh bé sukpen'n, o fa'a é nde'n su.

¹⁰O man se n dyu lo'n, nh kanh sa ng'o yô'n nin é wun nde tete ng'o kan'n. Ng'o yô i le'n, o dyumen. É niaan nga bé ko lo'n, o siké'a bé. Bé nga bé klô ke béh sikéh bé'n, o kpli'an bé su, o kan bé bô asonun'n nun.

Démétrius i dunman kpa bôle

¹¹N swran kpa, nanh nian sa te nga bé yô'n su, sanngé nian sa kpa nga bé yô'n su. Swran ng'o yô sa kpa'n, o ti Nyanmien lie, swran ng'o yô sa te'n, o si'a Nyanmien.

¹²Swran'n kwlaa bé bô Démétrius dunman kpa, kannze swran a kenmen bobo'n, bé wun ke o ti nanwlefue. É kusu é bô i dunman kpa, ye a si ke i nde nga é kan'n ti nanwle.

I nde'n i atabô

13Nde kpanngban ô n klun, n klô ke nh kanh klé o, sanngé n klô'a ke n kle.

14M bu ke o tye kaan nh wunh o, nan min nin o éh kôkôh yale.

15N yra n nuan ke o wun dyo o fouun! O dyanvue'm béh yôh o liké. Nh yôh é dyanvue'n kwlakwla bé liké.

Jude

Jude 1

Swran ng'o kle fluwa kô maan bé'n

¹Amun bo é Si Nyanmien flee amun, b'o klô amun titi b'o fa amun siéé Jésus-Christ'n, min Jude bo n ti Jésus-Christ swran nin Jacques niaan'n, nh kleh fluwa nga ble amun.

²Man Nyanmien wun amun aunvue, nan amun wun dyo amun fouun, ye o klô amun tititi.

Bé nga bé klé liké b'o ti'e i su'n

(2 Pierre 2:1-17)

³N swran kpa mun, ke n waan nh kleh ti nyanle bo é nin amun é nyenniin'n i nde ble amun'n, n wuun ke, se n kle amun fluwa nan n wla amun fanngan ke an dyran Christ sulafile nde'n su'n, o ti kpa. Nyanmien man bé kan nde so'n kléé i swran mun kpe kunngba tye.

⁴Afin swran wié mun bo bé srô'a Nyanmien'n ba'a wlu é nun blelele. Bé fa yé nga Nyanmien yôô bé'n kata bé nyin yô sa tete'n kwlaa, bé bu'a Jésus-Christ bo i kunngba ye o ti é Min'n nin é Liké Kléfue'n i liké fi. Swran so'm bé fo bule nde'n bé kle siéé le lalaa.

⁵Nde nga m ma ken le'n, an sii kpa, sanngé mh bôh su ékun. É Min Nyanmien déé Israël mun Égypte lo, sanngé i sin, bé nga ba lafi'e i su kun'n, o nunnuun bé.

⁶Ye nh kanh klé amun ékun ke, ange nga ba tra'an dyunman nga Nyanmien sié bé su'n i su, bo bé yatyi bé lika'n, Nyanmien tyi bé guaa aôsin tuun kpa'n nun, o su nyanndyi'a bé mlonmlon, nan se i dyole dile tyen dan'n dyuo wa di bé nde'n.

⁷I kunngba'n, Sodome, nin Gomorrhe, nin kloklo nga bé mantanmantan bé le'n, bé ti ke ange so'm bé sa. Bé fa bé wun wlaa téklé bôle'n nun, ye yasua'm bé kunnde bé wiéngu yasua. I nuan liké nga bé nyenniin'n yele nyrennen nga bé wuin sin b'o nuanman mlonmlon'n nun'n. Nyanmien yô i so nan swran'n kwlaa bé fa tu bé wun fo.

⁸Nde swran so'm bé si so, sanngé bé bu akunndan tete'n lélé bé satyi, bé bu'a Nyanmien liké fi, bé kpe nyanmien su lo swran nga bé le nyrun'n bé nzôwa.

⁹Sanngé i nun nga ange kpenngben Michel nin mmusu'm bé si Satan béh kplih Moïse fuen'n, bo béh sih akplôwa'n, wa kwla ke'en nde te, sanngé o séé i ke: «Min Min'n kô wun o!»

10 Sannge bé lie'n, liké nga bé wu'en i wle'n, bé ken i nde ke o ti'a kpa. Ye bé sa wle nga bé wuin'n, o ti ke blô nnen'm bé lie'n bo bé wu i nin bé'n sa. Sa nga bé wun bé wle so'n ye bé satyi béo.

11 I sofue'm bé yakô! Afin bé fa atin kunngba nga Caïn faa su'n su wié. Ke o yô nan ba nyan sika'n, bé fa bé wun wlaa sa tete yôle'n nun ke Balaam lie'n sa. Ke bé yô nyin kéklé ke Coré lie'n sa'n, ye bé mlinnion.

12 Ke amun nin bé yia alie'n su'n, bé satyi amun wun, bé di liké'n léle, nyannzuen ku'an bé. Bé bu'a swran ufle akunndan, bé bobo bé wun akunndan ye bé buo. Bé ti ke nyanmien'n b'o dun tuun, bo ke nzué'n toman'n, aunngban'n fe ko'n sa. Bé ti ke waka bo i sule ble nun o suman, bo ba tu i bô wa wu'n sa.

13 Bé ti ke dyévié'n b'o bô gbuugbuu'n sa, bé nyannzuen sa nga bé yô'n ti ke i nyin su nglô'n sa. Bé ti ke nzraama b'o tu ko'n sa, lika nga Nyanmien fa siéé bé ke bé tran nun tititi'n, yele aôsin tritritri kpa'n.

14 Ye Hénoch b'o ti Adam i ôsuôsu'n i nsô su'n, o kaan sa ng'o wa to bé su'n i nde, o sé ke: N wuun é Min'n nin i ange akpiakpi kpanngban kpa bé bali,

15 ke bé fa swran'n kwlaa bla bé dyasu, nan bé fa bé nga bé srô'a Nyanmien'n bé sa nga bé yôli'n i nuan liké man bé. Afin sa te yôfue so'm bo bé srô'a Nyanmien'n, bé yô Nyanmien sa, bé ken i wun nde tete.

16 Bé idyo bé kônviabô, bé fa sa'n kwlaa gua swran wié'm bé su, bé yô sa nga bé klun klô'n, bé di bé nuan, bé fa bé nuan nun fe kunnde liké swran'm bé sa nun.

Afotue manle

17 Sannge n swran kpa mun, amun lie'n, anh bu nde nga bé nga é Min Jésus-Christ sunmaan bé'n bé kan kléé amun'n i akunndan.

18 Bé séé amun ke: Tyen wié lélé ke men'n oh koh i bué nuan'n, swran wié'm béh bah, béh dih amun to, Nyanmien bo bé srômen'n ti, béh yôh sa nga bé klun klô'n.

19 Swran so'n bé ye man swran nin swran bé bu nion. Bé ti klo swran, Nyanmien Wawe'n sié'a bé.

20 Sannge n swran kpa mun, amun lie'n, Nyanmien su bo an lafi kpa'n ti, anh dyran kéklé ke sua bo bé wlee i bô kpa'n sa. Amunh nin Nyanmien kôkô yale titi i Wawe'n i fanngan nun.

21 Ke amunh minndeh ke é Min Jésus-Christ si amun aunnvue nan o man amun anannganman nguan'n, anh yô sa nga an yô an si ke Nyanmien klô amun'n.

22 Anh wun bé nga bé akunndan ti nnyonnyon'n bé aunnvue,

²³anh dé bé ke swran to sin nuon bé déé'n sa. Anh wun wié'm bé kusu bé aunvue, sanngé anh nian amun wun, afin se é kwla sé ke bé nzuen te'n ti trale fien'n, wuun an klômen mlonmlon.

Nyanmien manmanle

²⁴Nyanmien b'o kwla nian amun su b'o man an fonman'n, bo ke o man amunh koh i wun lo'n, sa kaan sa bo'an amun wun, amun klun dyo'n,

²⁵é Nyanmien kunngba b'o ti é Défue'n, é Min Jésus-Christ ti, man bé yi i aye, bé menmen yele ke o ti famien, bé sé ke o ti kpli, o kwla sa'n kwlaa yô. Ke o fin lalaa'n bé menmen so, ke o fin nde'n man bé menmen tititi.

Sa nglô yile

Sa nglô yile 1

Sa nga Jésus-Christ yi i nglô klée Jean'n

¹Fluwa nga nun bé kan sa nga o tye kaan bé wa yô, bo Nyanmien fa wlaa Jésus-Christ sa nun ke o fa klé i swran mun'n i nde. Christ sunmeen i ange'n, o wa yi bé nglô klée Jean b'o ti i swran'n.

²Liké kwlaa nga Jean wunniin'n o kannin. O kan nde nga Nyanmien kan klélii'n, nin nde nanwle nga Jésus-Christ kan bé klélii'n.

³Swran ng'o kangan nde so'n, nin bé nga bé ti sa nga bé wa yô'n bé nde'n, bo bé fa su'n, bé lie su ti yé! Afin liké so'n kwlaa bé ble'n wa mantan.

Nde nga Jean kle kô maan asonun nsô'n

⁴⁻⁵N Jean nh kleh fluwa nga ble amun asonun nsô bo an wô Asie men'n nun'n. Man Nyanmien b'o ô le, b'o ô le lalaa, b'oh kah le'n, nin i Wawe nsô bo bé ô i bia'n i nyrun le'n, nin Jésus-Christ b'o kan nde nanwle, b'o ti Nyanmien i Wa Kpen bo i ye o yii tyenle'n, b'o sié asie'n su famien mun'n, bé man an nyan yé, ye man amun wun dyo amun fouun! Jésus-Christ so'n klô é, o fe i wun yii é ti te,

⁶ye o man é katyi é Si Nyanmien i awlô swran bo é tren i nyrun. Man é yi i aye, man é sé ke o ti kpli tititi! Mon o yô so!

⁷Anh nian, o nin nyanmien blé'n bé su ba! Swran'n kwlaa béh wuinh, ye bé nga bé woo i tyua'n, béh wuinh wié. I ti, asie'n su nvlé nvlé'n kwlaa béh bôh auyé. Oh yôh so sakpa! Mon o yô so!

⁸É Min Nyanmien Kpli b'o ô le, b'o ô le lalaa, b'oh kah le'n, i waan o ti Alpha nin Oméga.

Jean wuun Christ aôlia nun

⁹N Jean bo n ti amun niaan'n, ke é nin Jésus é katyii swran wunmuan'n ti, o man min nin amun é wun nyrennen, o sié é, ye é tra é awlen. Nyanmien nde nin Jésus nde bo n kan'n ti, bé fa min oo nvlé kaan bo bé flee Patmos, bo nzué sin yie'n nun.

¹⁰É Min'n i tyen'n nun, Nyanmien Wawe'n too n su, n tii swran kun nen kéklé kpa ke awe sa n sin lo.

¹¹O sé ke: Liké nga a wun bé'n, kle bé fluwa kun nun, fa kô man asonun nsô bo bé ô Éphèse, nin Smyrne, nin Pergame, nin Thyatire, nin Sardes, nin Philadelphie, nin Laodicée'n.

¹²N kpee min nyin ke nh nianh swran ng'o kan nde so'n klé min'n. Ke n kpee min nyin'n, n wuun sika okwle kannin nsô bé dyindyin le.

13N wun liké kun bé afien le, o fa swran, trale tennden kun wle i wun, o kpen i dya ngbabua'n su, ye sika okwle kplô tyi i wué'n nun.

14I ti'n fen fuaii ke dyésé nin nyanmien ufué fitafita'n sa. I nyinma'n so ke sin sa,

15i dya'm bé ti ke aaba bo ba wle i sin nun ba kpite i wun'n sa, i nen'n ti ke nzué dan b'o sôndyi kpuu'n sa.

16Nzraama nsô ô i sa fama'n nun, kaka nnana kpa kun ô i nuan nun. I nyrun'n ti ke wia'n b'o fi kpa'n sa.

17Ke n wunniin'n, n fin asé i bô le, n katyii ke fuen sa. O fe i sa fama'n fuaa min wun, o sé ke: Nanh sre kun o! Min ye n ti liké'n kwlaa i klikli nin i awiélie nion.

18N ti ananganman, n wuli, sanngé n tyennin, sien'n min nyin ô su, ye nh kah le tititi. Min ye n sié Wié nion, ye blolo lo la clé'n wô n sa nun.

19I so'n ti, liké nga a wunnin bé bo bé ô le ke é sé ye'n, nin nga tyen wié lélé béh yôh'n, kle bé.

20Nian nzraama nsô bo a wuun bé n sa fama'n nun'n, nin sika okwle kannin nsô bo bé dyindyin le'n, bé bô ye, nzraama nsô'n bé ti asonun nsô'n bé ange, ye sika okwle kannin nsô bo bé dyindyin le'n bé ti asonun nsô'n.

Sa nglô yile 2

Nde nga Jésus kan kléé Éphèse asonun'n

1Nian nde nga n klô ke a kle kô man Éphèse asonun'n i ange'n ye: M bo nzraama nsô'n wô n sa fama'n nun, bo n nantinanti sika okwle kannin nsô bo bé dyindyin le'n bé afien'n, n sé ke yiô:

2N si amun nyôlie'n, nin fele nga an feli'n, nin amun awlen bo an tre'n. N si ke amun nin swran tete mun sonman. An sa bé nga bé ton bé wun suen ke n sunmaan bé'n niannin, an wuun ke bé bua atô.

3An le awlen kpa, n ti, an wunnin nyrennen, amun sa sin a bubu'a amun.

4Sanngé amun wun sa ô n klun, yele ke klôle nga an fa klô min laa'n, an klô'a n so kun.

5Anh bu amun wafa nga an ti laa'n i akunndan, anh katyi amun nzuen'n, nan anh yô sa kunngba nga an yôli i bôbôle nun'n. Se amuan katyi'a amun nzuen'n, nh tôh amun lo, nh yih amun kannin'n le.

6Sa nga an yô b'o ti kpa kan'n, yele ke an klô'a sa nga Nicolaïfue'm bé yô'n, bo n kusu n klô'a bé'n.

7Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n. Swran ng'o kwla'n, m man oh dih waka b'o man nguan b'o ô Nyanmien fié'n su lo'n i mma.

Nde nga Jésus kan klée Smyrne asonun'n

⁸Nian nde nga n klô ke a kle kê man Smyrne asonun'n i ange'n ye: M bo n ti liké'n kwlaa i klikli nin i awiélíe'n, bo n wuli, n tyennin'n, n sé ke yiô:

⁹N si sa ng'o to amun su'n nin yale bo an di'n. Sannge an ti anyanbéunfue! N si amun wun nde nga bé nga bé waan bé ti Juif'n bé kan'n. Bé ti'a Juif, sannge bé ti Satan i minnien.

¹⁰Nanh sre kun amun nyrennen nga an wa wuin'n ti. Anh nian, mmusu'm bé si Satan'n o wa wla amun nun wié'm bé bisua, oh sah amun nian. Amunh wunh nyrennen lé blu. Se kunle bobo ye béh kunh amun'n, anh tra amun awlen, ye liké nga nh fah yô amun mô'n yele nguan'n.

¹¹Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n! Swran ng'o kwla'n, o su wu'a kpe nnyon wié.

Nde nga Jésus kan klée Pergame asonun'n

¹²Nian nde nga n klô a kle kê man Pergame asonun'n i ange'n ye: M bo kaka nnana kpa'n wô n sa nun'n, n sé ke yiô:

¹³N si amun tranwle'n, lo ye Satan i bia'n wôo. Sannge o nin i so'n ngba, an fa amun wun mantan n kpa. I nun nga bobo bo bé kuun Antipas b'o kan min nde'n tititi'n, amun wun lo lika nga Satan tran lo'n, amuan yi'a amun wla n su.

¹⁴Sannge amun wun sa wié ô n klun, yele ke swran wié'm bé ô amun nun lo bé fa liké nga Balaam kléli'n su. I ye o klé Balak ye man o laka Israël mun ye bé yô sa te, bé di amuen su, bé fa bé wun wle téklé bôle'n nun nion.

¹⁵I kunngba'n, ke bé fee i nde'n su'n, amun nun wié'm bé kusu bé fa liké nga Nicolaïfue'm bé klé'n su.

¹⁶I so'n ti, anh katyi amun nzuen'n, se wa yô'a so'n, nh tôh amun lo ityra'n, nh fah kaka ng'o ô n nuan nun'n, min nin bé éh kunh.

¹⁷Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n! Swran ng'o kwla'n, nh fah manne bo bé wunmen'n men. Ye nh fah yebue ufué kun bo bé klee dunman ufle kun su'n men. Swran fi si'a dunman so'n, san swran nga bé fa men'n ye o si io.

Nde nga Jésus kan klée Thyatire asonun'n

¹⁸Nian nde nga n klô ke a kle kê man Thyatire asonun'n i ange'n ye: M bo n ti Nyanmien Wa, bo n nyinma'n so ke sin sa, bo n dya'm bé ti ke aaba bo ba kpité i wun'n sa'n, n sé ke yiô:

¹⁹N si amun nyôlie'n, nin klôle bo an fa klô min'n, nin n su bo an lafi'n, nin amun dyunman'n, nin awlen bo an le'n. N si ke sa nga an yô bé sien'n, bé kpa tra laa lie'n,

²⁰Sannge amun wun sa b'o ô n klun'n yeke an man bla nga bé flee Jézabel, bo i waan o ti Nyanmien nuan idyofue'n, i atin man o klé n swran'm bé liké, o laka bé man bé wun wle téklé bôle'n nun, ye bé di amuen'm bé su.

²¹N yatyii i le kaan ke o katyi i nzuen'n, sannge o yatyi'e i téklé bôle'n.

²²I so'n ti, se o nin i sôman'm ba katyi'a bé nzuen'n, nh fah bé yi be'n su, béh wunh nyrennen dan kpa.

²³Nh kunh i mma mun, o man asonun'n kwlaa béh sih ke min ye n si swran'm bé akunndan'n nin sa ng'o ô bé klun lo nion. Liké nga an yôli'n, nh fah swran kun lie ng'o yôli'n i nuan liké men.

²⁴Sannge amun Thyatire asonunfue nga mun bo amuan fa'a liké ng'o kléli'n su'n, bo an si'a liké nga swran wié'm bé flee Satan i bô nde'n, n sé amun ke yiô: N su fa'a tro ufle dyi'an amun ti su.

²⁵Sannge liké ng'o ô amun sa nun'n, anh tre kéklé lélé mon o fa dyu m bale.

²⁶Swran ng'o kwla, b'o yô n klun sa lélé gue i ti nin i bô'n, m man oh siéh nvlévlé mun,

²⁷⁻²⁸ke n Si fa min siéé bé su'n sa. Oh fah blale kponman kankan bé, ye oh bôh bé ke bé bô se'n sa. Nh fah awue nzraama'n men.

²⁹Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n!

Sa nglô yile 3

Nde nga Jésus kan kléé Sardes asonun'n

¹Nian nde nga n klô ke a kle kô man Sardes asonun'n i ange'n ye: M bo n le Nyanmien i Wawe'n nsô'n, bo nzraama nsô'n wô n sa nun'n, n sé ke yiô: N si amun nyôlie'n, swran'm bé sé ke amun nyin ô su, sannge amuan wu.

²Anh tinnagé, nan anh wla bé nga bé ka le bo bé su wa wu'n bé fanngan. Afin n wun ke sa nga an yô'n, min Nyanmien i nyrun an nian guegue i wié fi bô.

³I so'n ti, anh bu nde nga bé kan kléé amun, bo an fa su'n i akunndan, anh fa su, anh katyi amun nzuen'n. Se amuan tinnagéman'n, m ma fu amun nun ke awiéfue sa, an su si'a do nga mh bah'n.

⁴Sannge an le swran wié mun Sardes wa ba yô'a bé trale'n fien. Béh wlah bé wun trale ufué, min nin bé éh sanh nun, afin se bé yô soo o ti su.

⁵Swran ng'o kwla'n, ke oh wleh i wun trale ufué soo. N su nunnu'en i dunman'n nguan fluwa'n nun. Mh bôh i dunman klé n Si nin i ange mun.

⁶Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n!

Nde nga Jésus kan klée Philadelphie asonun'n

⁷Nian nde nga n klô ke a kle kô man Philadelphie asonun'n i ange'n ye: M bo n ti Nyanmien lie, bo n ti nanwlefue, bo David la clé'n wô n sa nun, bo n nyin anuaan swran kwla tikéman, ye se n tikéo swran kwla nyinman'n, n sé ke yiô:

⁸N si amun nyôlie'n. Liké nga an kwle i yô'n, o ti kaan, sanngé o nin i so'n ngba, amuan fa min nde'n su, amuan fia'a n dunman'n su. I so'n ti, man tiké anuan man man amun, swran fi kwla nyinman.

⁹Anh nian, m man Satan i minnien atôfue'm bo bé ton bé wun suen ke bé ti Juif'n, bé wa kôto amun bô, ye béh sih ke n klô amun.

¹⁰An fa nde bo n kan klée amun ke an tra amun awlen'n su. O man ke sa kéklé toh men wunmuan'n su swran'n kwlaa bé sa nianle'n ti'n, n kusu nh sasah amun.

¹¹Mh bah ityra'n. Liké ng'o ô amun sa nun'n anh tre kéklé, nan swran wié a fa'a liké nga nh fah yô amun mô'n.

¹²Swran ng'o kwla'n, nh feh yô min Nyanmien sua'n i kuatren'n kun, bé su katyimen. Nh kleh min Nyanmien i dunman'n, nin min Nyanmien i klo Jérusalem ufle b'o fin i wun nyanmien su lo dyra'n i dunman'n, nin m bobo n dunman ufle'n i wun.

¹³Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n!

Nde nga Jésus kan klée Laodicée asonun'n

¹⁴Nian nde nga n klô ke a kle kô man Laodicée asonun'n i ange'n ye: M bo bé fle min Mon-o-yô-so'n, bo n kan nde nanwle, bo bé kwla fa bé wla gua n su'n, bo min ye Nyanmien man n yii liké'n kwlaa'n, n sé ke yiô:

¹⁵N si amun nyôlie'n. Se an ti ke nzué sa'n, wuun nh séh ke, an dyoman, kusu an lôman. N klô ke an dyo annze an lô!

¹⁶Ke bo an dyoman, kusu an lôman, bo an ti mlenmlenmlen'n, m ma gua amun asé.

¹⁷An sé ke an ti anyanbéunfue, amuan nyan amun wun, liké fi mia'an amun. An si'a ke an ti nyrennenfue, an yô annvo, an ti yalefue, an ti anyansifue, amun wun kplen.

¹⁸I so'n ti, nh kanh klé amun ke anh tô sika okwle bo ba klôé'n n sa nun nan an yô anyanbéunfue. Ye anh tô trale ufué fa wla amun wun nan ba wu'an ke amun wun ti kplen, nan amun nyin a gua'a asé. Anh tô ayré fa kpe amun nyin su nan an wun asé.

¹⁹Bé kwlaa nga n klô bé sa'n, n idyo bé, n tu bé fo. I so'n ti, anh yatyi amun nyrun kôuun yôle'n, anh katyi amun nzuen'n.

²⁰Anh nian, n dyin anuan'n sin, m bôbô. Swran ng'o ti min nen'n nan o tiké'n, nh wluh i lika lo, min nin i éh dih liké.

²¹Swran ng'o kwla'n, min nin i éh dih m bia'n, ke n kwla'i, bo min nin n Si é di i bia'n sa.

²²Swran ng'o si fa sié'n, mon o tié nde nga Nyanmien Wawe'n kan klé asonun mun'n!

Sa nglô yile 4

Wafa nga bé fa manman Nyanmien nyanmien su lo'n

¹Ke o yôô so'n, nh niaanh... ba tiké anuan kun nyanmien su lo. Swran klikli nga n tii i nen'n, i nen'n te ke awe sa, o sé n ke: Fu wa, m ma klé o liké nga tyen wié lélé o wa yô'n.

²Kpekuun, Nyanmien Wawe'n wa to n su. Nh nianh nyanmien su loo... bia kun ô lo, swran kun ti su.

³Swran ng'o ti su'n i nyrun'n ti nyannyannyan ke yebue bo bé fle bé jaspe nin sardoine'n sa. Bia so'n nyangôdin b'o ti nyannyannyan ke yebue bo bé fle i émeraude'n sa'n o sin yie.

⁴Bia ablaon-nin-nnan ékun sin yia bia kun so'n, kpenngben ablaon-nin-nnan bé titi bia so'm bé su, trale ufué ô bé wun, sika klé ô bé ti.

⁵Bia so'n i wun lo nyanmien'n kpa sin, bé ti swran wié'm bé nen nin nyanmien kplale. Te nsô bo bé kpadya kpa'n bé ô bia'n i nyrun le, bé ye bé ti Nyanmien i Wawe nsô nion.

⁶Dyénié b'o ti ke niannun sa ô bia'n i nyrun le, o ti ke la glace sa. Liké nnan bé ti ke nnen sa bé dyindyin sin yia bia'n, bé nyrun'n nin bé sin'n ti nyinma ngunmin.

⁷Liké so'n kun fa dyra, kun fa nannin gbanflen, kun nyrun'n fa swran, ye kun fa anunman nyin b'o su tu'n.

⁸Liké nnan so'n bé le ndewa nsiensien, ye nyinma ô bé wunnen'n kwlaa su. Wia nun nin kongue bé tô dyué sé ke: «O ti kpli ô, o ti kpli ô, o ti kpli ô, é Min Nyanmien'n o ti kpli, o ô le, o ô le lalaa, oh kah le!» Bé yatyi'e i tôle mlonmlon.

⁹Ke liké nnan so'n béh yih swran ng'o ti bia'n su b'o ô le tititi'n i aye, bo béh menmenh, béh leh i asé'n,

¹⁰kpenngben ablaon-nin-nnan'n bé kusu bé kôô swran ng'o ti bia'n su so'n i bô, bé manman swran so'n b'o ô le tititi'n. Ke bé tu bé sika klé'n bé tô gue bia'n i wun le'n, bé sé ke:

¹¹É Min Nyanmien, ke bé yi o aye, bé manman o, bé sé ke a ti kpli'n, o ti i su, afin wo ye a yii liké'n kwlaaa, a klô ke ah yih bé ti ye a yii béo, ye o ti ye bé ô leo.

Sa nglô yile 5

Fluwa bo bé nyonnyonniin'n nin bua gbanflen'n

- ¹I sin, n wuun fluwa kun bé nyonnyonniin, bé kle i klun nin i sin'n, o ô swran ng'o ti bia'n su'n i sa fama'n nun. Bé tyityilii nsô.
- ²Ye n wun ange wunmienfue kun, o kpan kéklé, o usa ke: ?Wan ye oh kwlah kpekpe liké nga bé fa tyityili nun b'oh nyandyih fluwa so'n nuon?
- ³Sannge ba nya'an swran fi nyanmien su lo, nin asie'n su wa, nin asie'n bô lo b'o kwla nyandyi fluwa so'n b'oh nianh nuon.
- ⁴N suun kpa, afin ba nya'an swran b'o kwla nyandyi fluwa so'n b'oh nianh nuon.
- ⁵Ye kpenngben'm bé nun kun sé n ke: Nanh sun. Nian dyra'n b'o fin Juda ôsu'n nun, b'o ti David anunman'n, o kwali, o man oh kwlah kpekpe liké nsô nga bé fa tyityili fluwa'n, oh nyandyih nun.
- ⁶Ye n wuun Bua Gbanflen kun o dyin bia'n, nin liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n, nin kpenngben'm bé afien le, o ti ke ba kuin sa. I wue'n ti nsô, i nyinma nsô, bé ye bé ti Nyanmien Wawe nsô b'o sunmaan bé men wunmuan'n nun nion.
- ⁷O wa soo fluwa'n b'o ô swran ng'o ti bia'n su'n i sa fama nun'n nun.
- ⁸Ke Bua Gbanflen'n soo fluwa'n nun'n, liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n, nin kpenngben ablaon-nin-nnan'n bé wa kôôtô i bô. Aluku nin sika klôwa bo ayré fannin ô nun'n bé ô bé kwlakwla bé sa nun. Ayré fannin'n ye ye yale nga Nyanmien swran'm bé kôkô kléé'n.
- ⁹Bé tô dyué ufle kun, bé sé ke: Wo ye a ti fluwa'n i fafueo, bo a kwla kpekpe liké nga bé fa tyityili nuon. Afin bé kuun o, a fo o wun tô swran'm bo bé fin nvlénlé'n kwlaa nun, nin bé bo bé anien'n ti wafawafa'n kwlaa, nin swran wafawafa'n kwlaa, nin bé nga bé fin menmen'n kwlaa nun'n, maan Nyanmien.
- ¹⁰O man ba katyi é Nyanmien'n i awlô swran bo bé tren i nyrun. Bé ye béh siéh swran mun asie'n su waa.
- ¹¹N niaan lo ékun, n tii ange kpanngban kpa bo bé dyu akpingbingbi'n bé nen. Bé sin yia bia'n nin liké nga bé ti ke nnen sa'n, nin kpenngben mun.
- ¹²Bé kpan kéklé, bé sé ke: Ke Nyanmien man Bua Gbanflen bo bé kunniin'n o kwla, b'o men anyanbéun, b'o man o si ngwlele, b'o men wunmien, bo bé yeyee, bé yi i aye, bé menmen'n, i kwlaa so'n ti i su.
- ¹³Ye n tii liké kwlaa bo Nyanmien yii bé'n bo bé ô nyanmien su lo, bo bé ô asie'n su, bo bé ô asie'n bô lo, bo bé ô dyénnié'n nun'n, bé kwlaa bé ngan, bé sé ke: Man é manman swran ng'o ti bia'n su'n nin Bua Gbanflen'n, é yi bé aye, é yeye bé, é sé ke bé ti kpli tititi.

14Ye liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n, bé sé ke: Mon o yô so! Ye kpenngben'm bé kôtôli bé mamaan béo.

Sa nglô yile 6

Liké nga bé fa tyityi fluwa'n

1N niaan lo ékun, ke Bua Gbanflen'n kpee liké nsô nga bé fa tyityi fluwa'n kun nun'n, n tii liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n bé nun kun nen, i nen'n te ke nyanmien su kpla sa, o sé ke: Bla.

2Nh niaanh... nnenkpanngo ufué kun ye. Ta ô swran ng'o ti su'n i sa nun, bé meen i sika klé, ye o oo yasua su ke o kô bô i kpofue mun.

3Ke Bua Gbanflen'n kpee liké nga bé fa tyityi fluwa'n i nnyon su'n nun'n, n tii liké bo bé ti ke nnen sa'n bé nun kun b'o fa nannin gbanflen'n ke o sé ke: Bla.

4Ye nnenkpanngo kun ékun b'o ti okwle'n fitélio. Bé maan swran ng'o ti su'n i atin ke o kpe ale, nan swran'm bé kun bé wun. Bé meen i kaka dan kun.

5Ke Bua Gbanflen'n kpee liké nga bé fa tyityi fluwa'n i nsan su'n nun'n, n tii liké bo bé ti ke nnen sa'n bé nun kun bo i nyrun'n fa swran'n ke o sé ke: Bla. Nh niaanh... nnenkpanngo blé kun ye. Tôé kun ô swran ng'o ti su'n i sa nun.

6Ye n tii swran kun nen liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n bé afien le, o sé ke: Awié kilo kun denier kun, ye orge kilo nsan, denier kun. Sannge ngô'n nin du vin'n, nanh kan bé.

7Ke Bua Gbanflen'n kpee liké nga bé fa tyityi fluwa'n i nnan su'n nun'n, n tii liké bo bé ti ke nnen sa'n bé nun kun b'o fa anunman nyin'n i nen, o sé ke: Bla.

8Nh niaanh... nnenkpanngo nzuennzuen kun ye. Swran ng'o ti su'n, bé flee Wié, ye lika nga bé flee blolo'n o su i su. Bé bubu asie'n sufue'm bé nun fa nnan, bé man bé atin ke bé kun bé nun fa kun. Bé fa kaka, nin awé, nin wié b'o kun bé tututu'n, nin asie'n su nnen nga bé yô wle'n ye bé fa kun béo.

9Ke Bua Gbanflen'n kpee liké nga bé fa tyityi fluwa'n i nnun su'n nun'n, n wuun bé nga Nyanmien nde'n nin Jésus nde bo bé kan'n ti, bé kuun bé'n Nyanmien sowle'n bô.

10Bé kpan kéklé bé sé ke: ?Nannan, o bo o nzuen'n nin klo swran lie'n ti'a kun, bo a ti nanwlefue'n, tyen ônin ye ah dih é dyole'n bo ah tuh é klunngbo'n asie'n sufue'm bé su, kunle bo bé kuun yé'n tio?

11Bé maan bé kwlaa bé trale ufué kunngun, ye bé sé bé ke bé gua asé kan man bé wiéngu dyunman difue nin bé niaan nga bé wa kun bé ke bé sa'n bé nuan'n dyu.

12N niaan lo, n wuun ke Bua Gbanflen'n kpee liké nga bé fa tyityi fluwa'n i nsien su'n nun. Asie'n kédyéé dan kpa, wia'n dun tuun ke zugu sa, anglô'n katyi ke mmôdya sa.

13Ye nzraama'm bé fin nyanmien su lo bé gua asie'n su, ke aunngban dan'n kplô aloma'n i amuen'n gua'n sa.

14Nyanmien'n nyannyon ke fluwa bo bé nyonnyoen'n sa, ye ôka nin asie nga nzué sin yia be'n, bé dyaô bé ôsu'n nun.

15Ye asie'n su famien, nin bé kaklaakla, nin sôndya sasufue, nin anyanbéunfue, nin yakpafue, nin swran'n kwlaa, kanga ô, diéwa ô, bé wanndi fiaa bue'm bé nun nin ôka'm bé su yebue dandan'm bé bô.

16Bé sé ôka nin yebue dandan'm bé ke: Anh to é su, anh fa é fia nan swran ng'o ti bia'n su'n wa wu'an é, ye Bua Gbanflen'n wa fa'a é wun ya.

17Afin tyen dan nga bé ya'n dyaô dan'n wa dyu. ?Wan ye oh kwlah dyran bé nyruon?

Sa nglô yile 7

Israël'm bé nun swran akpiakpi-ya-ablanan-nin-nnan

1I sin, n wuun ange nnan, bé dyindyin asie'n i tyondyo nnan'n su. Bé dyin aunngban b'o fin asie'n i bué nnan'n su'n nun, ke nanh man aunngban'n fita asie'n, nin dyénnié'n su, ye nanh mon o fita waka fi kun.

2Ye n wuun ange kun ékun, o fité wia afile lo, Anannganman Nyanmien i liké b'o fa sié liké'm bé nzolie'n wô i sa nun. O kpan sé ange nga bé sié bé ke bé satyi asie'n nin dyénnié'n bé ke:

3Nanh amun sa kan asie'n, nin dyénnié'n, nin waka mun, anh yatyi bé le lélé man é sié Nyanmien i swran'm bé nzolie bé ngban su ka.

4Bé bô bé nga bé siéé bé nzolie'n bé nuan kléé min. Bé ti akpiakpi-ya-ablanan-nin-nnan, bé fin Israël i mma'm bé ôsuôsu'n kwlaa nun.

5Juda ôsu'n nun bé nga bé siéé bé nzolie'n bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Ruben lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Gad lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon,

6Aser lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Nephtali lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Manassé lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon,

7Siméon lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Lévi lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Issacar lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon,

8Zabulon lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, Joseph lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon, ye Benjamin lie'm bé ti akpiakpi-blu-nin-nnyon.

Swran kpanngban bo bé fin men'n kwlaa nun'n

⁹I sin, n niaan lo ékun, n wuun swran kpanngban kpa, swran fi kwla ka'a bé, swran bo bé fin menmen'n kwlaa nin nvlénlé'n kwlaa nun, nin swran wafawafa'n kwlaa nin bé bo bé anien'n ti wafawafa'n kwlaa. Bé dyindyin bia'n nin Bua Gbanflen'n bé nyrun le, trale ufué ô bé wun, ye mmé nnya ô bé sa nun.

¹⁰Bé kpan kéklé kpa bé sé ke: É Nyanmien b'o ti bia'n su'n, nin Gua Gbanflen'n, bé ti ye é nyaan é tio.

¹¹Ye ange'n kwlaa bé dyindyin sin yia bia'n, nin kpenngben mun, nin liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n. Bé utu bé nyin asé bia'n nyrun le, bé manman Nyanmien

¹²sé ke: Mon o yô so. Man é yi é Nyanmien'n i aye tititi, é yeyee, é sé ke ngwlele'n ti i lie, é le i asé, é menmen, é sé ke o ti kpli, o tyennin! Mon o yô so!

¹³Kpenngben'm bé nun kun usa n ke: ?Bé nga trale ufué ô bé wun le'n, wan muon? ?Bé fin nin?

¹⁴N sé i ke: Nannan, wo ye a si béo. Ye o sé n ke: Bé nga bé fin afe dan'n nun muon. Bé kpuu bé trale mun Bua Gbanflen'n i mmôdya'n nun ye bé fiélio.

¹⁵I so'n ti ye bé dyin Nyanmien bia'n i nyrun le, bé sui wia nun nin kongue i sua'n nun nion. Swran ng'o ti bia'n su'n oh katah bé su.

¹⁶Awé su ku'an bé kun, nzué wé su ku'an bé kun, wia'n su bô'a bé kun aunyeeye su ku'an bé kun.

¹⁷Afin Bua Gbanflen'n b'o ô bia'n i afien le'n, i ye oh tah béo, oh fah bé ko nzué ti'm bo bé man nguan'n bé nuan, ye Nyanmien nunnunh bé nyinmuen'n kwlaa.

Sa nglô yile 8

Liké bo bé fa tyityi fluwa'n i nsô su'n

¹Ke Bua Gbanflen'n kpee liké nga bé fa tyityi fluwa'n i nsô su'n nun'n, nyanmien su lo'n to bliin o wa dé di do bué.

²N wuun ange nsô'n bo bé dyran Nyanmien nyrun'n, bé maan bé awe nsô.

³Ye ange kun ékun wa dyran Nyanmien sowle'n i wun le, liké bo bé yra ayрэ fannin nun b'o ti sika okwle'n o ô i sa nun. Bé meen i ayрэ fannin kpanngban kpa, nin yale nga Nyanmien swran'n kwlaa bé kôkô kléé'n, ke o fa bé man Nyanmien, ayрэ fannin yrawle b'o ti sika okwle, b'o ô bia'n nyrun le'n su.

⁴Ayрэ fannin'n i wensren'n nin yale nga Nyanmien i swran'm bé kôkô kléé'n, o fin ange b'o dyran Nyanmien nyrun le'n i sa nun o ko.

⁵I sin ange'n fa liké nga bé yra ayрэ fannin nun'n, o fa sin b'o ô Nyanmien sowle'n su'n guaa nun, o tô yi i asie'n su. Nyanmien'n kplali, bé ti swran wié'm bé nen, nyanmien'n kpa sin, nan asie'n wa kédyé.

Awe

6Ye ange nsô'n bo awe ô bé sa nun'n bé maan su ke béh bôh.

7Ke ange'n kun bôô i awe lie'n, bé tô nzraama bo ke nzué'n tooh o gua'n, o nin sin bo mmôdya sanngan bé nun'n guee asie'n su. Bé bubuu asie'n nin waka'm bé nun fa nsan, f kun yrالي, ye idyré monnen'n kwlaa yrالي.

8Ke kun ng'o menten'n bôô i awe lie'n, liké dan b'o ti ke ôka sa o dyué, bé tôô yii dyé'vié'n nun, dyé'vié'n kpekpee nun nsan. I bue kun katyii mmôdya,

9i nun ninngé'm bé wuli, ye i su mméli'm bé satyili.

10Ke bé nsan su'n bôô i awe lie'n, nzraama dan kpa kun b'o dyué ke te sa'n o fin nyanmien su lo toli. O toli nzué ba dandan nin nzué ti bo bé bubuu bé nun nsan'n bé nun kun nun.

11Nzraama so'n bé flee kôndu, o man nzué ng'o to nun'n o yôli wi. Swran kpanngban kpa wuli, afin bé non nzué so'n b'o katyili ke duwle sa'n.

12Ke bé nnan su'n bôô i awe lie'n, bé kpatyikpatyii wia'n nin anglô'n bé nun nsan, bé bué kun dun tuun, bé bubuu nzraama'm bé nun nsan, bé bué kun kpadyaman. O man wia nun wia'n bô'a kpa, ye kongue anglô'n nin nzraama'm bé ta'a kpa.

13N niaan lo ékun, n wuun anunman nyin kun, o tu sin nyanmien blé kpa nun lo. O kpan kéklé kpa, o sé ke: Asie'n sufue'm bé yakô, bé yakô, bé yakô, awe bo ange nsan nga'm bé wa bô'n ti.

Sa nglô yile 9

1Ke bé nnun su'n bôô i awe lie'n, n wuun nzraama kun o fin nyanmien su lo toli asie'n su. Bé fa kunman dan bo bé si'e i bô'n i la clé'n menniin.

2O tikéé kunman dan so'n su, sin wensren dan kpa fin nun fitéli. Wensren b'o fin kunman so'n nun fité'n, o dun wia'n nin nyanmien su lo'n tuun.

3Lalô'm bé fin wensren so'n nun bé gua asie'n su. Bé le boyré ke nyannglan'm bé lie'n sa.

4Bé sé bé ke, nanh man bé satyi idyré, nin nnya monnen, nin waka fi, sanngé blé clé swran nga bé le'a Nyanmien i nzolie'n bé ngban su'n, bé yale.

5Ba sé'a bé ke bé kun bé, sanngé bé clé bé yale anglô nnun, nyrennen nga bé wa clé bé'n ti ke ke nyannglan san swraan o yôé ya'n sa.

6Ble so'n nun swran'm béh kunndeh wié'n, sanngé bé su wuman. Béh fah bé wun man wié'n, sanngé o su ku'an bé.

7Lalô so'n bé ti ke nnenkpanngo bo ba tanndan bé wun bé su ko ale kunle sa. Liké ô bé ti ke sika clé sa, bé nyrun'n fa swran.

8Bé le ti ndre ke mmla'm bé lie'n sa, ye bé dyé'n ti ke dyra'm bé lie'n sa.

⁹Bé fa liké kôklôklô wié kata bé wué'n su, ye bé ndewa nun'n te ke kakaklôlô bo nnenkpanngo'm bé su tyuen bé ko ale nun'n sa.

¹⁰Bé le lua ke nyanglan'm bé lie'n sa bé fa san. Bé lua so'n nun ye bé boyré'n wô, bo béh fah klé swran'm bé nyrennen anglô nnun nion.

¹¹Bé le bé famien kun, bé famien so'n yeke kunman dan bo bé si'e i bô'n, i ange'n. Bé fle i hébreu nun Abaddon, ye grec nun bé fle i Apollyon, i bô yeke Abolefue.

¹²Nyrennen klikli lie'n wa wié. Sange anh nian, nyrennen fa nnyon ékun su ba.

¹³Ke bé nsien su'n bôô i awe lie'n, n tii swran kun nen ayré fannin yawle b'o ti sika okwle, b'o ô Nyanmien nyrun le'n i tyondyotyondyo nnan'n su,

¹⁴o sé ange so'n bo awe'n wô i sa nun'n ke: Nyandyi ange nnan bo bé tyii bé Euphrate nzué ba dan'n i wun lo'n.

¹⁵Ye bé nyandyii ange nnan so'n bo bé siéé bé le ke bé minnde do, nin tyen, nin anglô, nin afue so'n nan bé kun swran bo bé bubuu bé nun nsan'n bé bué kun.

¹⁶Bé bô sôndya nga bé fu nnenkpanngo'n bé nuan kléé min. Bé dyu akpi-ngbingbi-ya-nnyon.

¹⁷N wuun nnenkpanngo nin bé nga bé fu bé su'n aôlia nun, bé le liké kôklôklô bé fa kata bé wué'n su, wié blô ke sin sa, wié ti blé, wié ti kôkônun ke soufre sa. Nnenkpanngo'm bé ti'n ti ke dyra'm bé lie'n sa. Sin, nin wensren, nin soufre bé fin bé nuan nun fité.

¹⁸Liké srôésrôé nsan so'n bé kuun swran bo bé bubuu bé nun nsan'n bé bué kun, liké so'n yeke sin, nin wensren, nin soufre bo bé fin bé nuan nun fité'n.

¹⁹Bé liké nga bé fa kwla swran'n wô bé nuan nin bé lua'n nun. Bé lua'n ti ke wuô sa, bé le ti, bé ti so'n ye bé fa klé swran'm bé yale nion.

²⁰Swran nga liké srôésrôé so'n ba ku'an bé'n, ba katyi'a bé nzuen'n, ba yatyi'a liké nga bé bobo bé yôli'n bé sole. Bé so mmusu, nin amuen bo bé fa sika okwle, nin dyete ufué, nin aaba, nin yebue, nin waka bé fa yô'n. Liké so'n bé wu'an asé, bé ti'a sa, bé kwla nantiman.

²¹Ba yatyi'a swran kunle'n, nin baé dile'n, nin bla nin bian kunnnde'n, nin awié'n.

Sa nglô yile 10

Ange'n nin fluwa kan'n

¹Ye n wuun ange wunmienfue kun, o fin nyanmien su lo o su dyra. Nyanmien blé kun ô i wun, nyangôdin sin yie i ti'n, i nyrun'n ti ke wia'n sa, ye i dya waka'n ti ke sin b'o dyué tiaan'n sa.

²Bé nyanndyii fluwa kaan kun nun, o ô i sa nun. O teke i dya fama'n dyénnié'n su, ye o taka be'n asie'n wun.

³O kpan kéklé kpa ke dyra sa. Ke o kpannin'n, nyanmien'n kplali kpe nsô, o kan nde.

⁴Ke o kaan nde so'n, n waan nh kleh, sanngé n tii swran kun nen nyanmien su lo, o sé n ke: Ke nyanmien'n kplaa kpa nsô'n, nde ng'o kannin'n, fia su, nanh kle.

⁵Ye ange nga n wuun ke o dyin dyénnié'n su nin asie wun'n, o tinngé i sa fama'n nyanmien su lo.

⁶O sé ke: N kan Nyanmien Kpli b'o ti anannganman, b'o yii nyanmien su lo'n nin ninngé'n kwlaa nga bé ô lo'n, nin asie'n nin ninngé'n kwlaa nga bé ô su'n, nin dyénnié'n nin ninngé'n kwlaa nga bé ô nun'n, ke se bé minnde ékun'n, wuun nanh mion!

⁷Ke ange nsô su'n i awe lie'n i bôle'n kô dyu'n, sa nga Nyanmien fiee swran'm bé nyrun'n b'o kan kléé i swran bo bé ti i nuan idyofue'n oh kpenh su.

⁸Ye swran nga n tii i nen nyanmien su lo so'n, o sé min ékun ke: Kô fa fluwa kaan bo bé nyanndyii nun, b'o ô ange'n b'o dyin dyénnié'n su'n nin asie wun'n i sa nun'n.

⁹N woo i wun lo, n sé i ke, o fa fluwa kaan man min. O sé n ke: Dé di, oh yôh wi o klun lo, sanngé oh yôh mlenmlen o nuan nun ke wema nzué sa.

¹⁰N so fluwa kaan b'o ô ange'n sa nun'n nun, m mennin. Ke o ô n nuan nun'n, o yô mlenmlen ke wema nzué sa, sanngé ke m mennin'n, n klun lo yô wi.

¹¹I sin o sé n ke: Kan swran wafawafa, nin nvlénnié, nin bé nga bé anien'n ti wafawafa'n, nin famien mun bé nde nga Nyanmien kan kléé wo'n ékun.

Sa nglô yile 11

Nyanmien nde kanfue nnyon'n

¹O fa ndema b'o ti ke kponman sa, bo bé fa sunnzun liké'n maan min. O sé n ke: Dyaô sunnzun nyanmien sua dan'n, nin ayré fannin yawle'n, ye ka bé nga bé kôto i bô bé menmen i sua dan'n nun'n.

²Sanngé yatyi Nyanmien sua dan'n i awlô klun'n le, nanh sunnzun. Afin bé fa maan bé nga bé ti'a Juif'n, béh wlanwlanh Nyanmien klo'n su anglô ablanan-nin-nnyon, béh satyih.

³M man min nde kanfue nnyon'n béh klah ôfuen, béh kanh min nde'n tyen ba akpi-ya-nnyon-ablésien.

⁴Swran nnyon so mun yeke olive nnyon'n nin kannin nnyon'n bo bé dyin men'n i Min'n i nyrun le'n.

- ⁵Se bé kprofue wié waan oh yôh bé te'n, sin fin bé nuan nun, oh yreh.
- ⁶Ble nga béh kanh nde'n, bé kwla tannin nyanmien su lo'n ke nanh man nzué'n to. Bé kwla katyi nzué'm bé mmôdya. Ble kwlaa nga bé klô ke béh fah sa wafawafa'n kwlaa yi asie'n sufue'm bé su'n, bé kwle i yô.
- ⁷Ke bé kô wié bé nde'n kan'n, nnen dan b'o fin kunman dan bo bé si'e i bô'n nun fité'n, o nin béh kunh, oh kwlah bé, oh kunh bé.
- ⁸Bé fuen'n kah klo dan bo bé fa sunnzun Sodome, nin Égypte'n, bo bé bôbôô bé Min'n su'n i nun atin'n su.
- ⁹Swran wafawafa'n kwlaa nin bé nga bé fin nvlé'nlé'n kwlaa nun, nin bé nga bé anien'n ti wafawafa'n kwlaa, nin bé nga bé fin menmen'n kwlaa nun'n, béh wunh bé fuen'n tyen ba nsan nin sin. Bé su ma'an atin ke bé sié bé.
- ¹⁰Swran nnyon so'n bé kunle'n yôh asie'n sufue'm bé fe, bé klun dyoh, béh tyeh bé wun liké, afin Nyanmien nuan idyofue nnyon so'n, béh kléh swran'm bé yale.
- ¹¹Ke tyen ba nsan nin sin'n wiéli'n, Nyanmien man bé déé wunmien ékun, bé dyaô dyrannin. Bé kwlaa nga bé wuun bé'n, sre kuun bé dan kpa.
- ¹²Bé tii swran kun nen kéklé kpa nyanmien su lo, o sé bé ke: Anh fu wa! Bé fu nyanmien su lo nyanmien blé'n nun. Ke béh fuh ko'n, bé kprofue'm bé wuun bé.
- ¹³Bé ôsu kungba so'n nun, asie'n kédyé dan kpa, klo'n i bué kan bubuli, swran akpi-nsô wuli, asie'n i kédyéle so'n ti. Sre kunnin bé wié mun kusu, nan ba manman Nyanmien Kpli'n b'o ô nyanmien su lo'n.
- ¹⁴Nyrennen nnyon su lie'n wa wié. Sange anh nian, i nsan su'n bah ityra'n.

Awe i nsô su'n

- ¹⁵Ke ange i nsô su'n bôô i awe lie'n, swran wié'm bé kpaan kéklé kpa nyanmien su lo, bé sé ke: É Min Nyanmien'n nin i Christ'n ye bé sié men'n sien nion. Oh kah bé sa nun tititi!
- ¹⁶Kpenngben ablaon-nin-nnan bo bé ti bé bia'n su Nyanmien nyrun le'n, bé utu bé nyin asé bé manman Nyanmien, bé sé ke:
- ¹⁷É Min Nyanmien Kpli bo a ô le, bo a ô le lalaa, kwla ô! Afin a yi o kwlae dan'n i nglô, ye a su di o famien'n.
- ¹⁸Ya kun menmenfue mun, ye o kusu o ya fale'n nin bé nga bé wuli'n bé dyole dile'n wa dyu. Tyen nga ah yôh o swran bo bé idyo o nuan'n nin bé nga bé ti o lie, bo bé srô wo'n bé mô'n, wa dyu, se bé ti swran bo bé le nyrun ô, se bé le'a nyrun ô. Tyen nga ah nunnunh bé nga bé satyi asie'n wa dyu.
- ¹⁹Bé tikéé Nyanmien sua dan b'o ô nyanmien su lo'n i anuan, nan ba wun alaka bo bé fa sa nga Nyanmien waan oh yôh man swran'n kle siéé nun'n lo.

Nyanmien'n kpa sin, bé ti swran'm bé nen, nyanmien'n kpla, asie'n kédyé, ye nraama bo ke nzué'n tooh o gua'n, o guaa dan kpa.

Sa nglô yile 12

Bla'n nin dragon

¹Bé wuun abônuan sa dan kun nyanmien su lo. Bla kun kla wia'n ke kôndrô sa. Ye i dya'n takataka anglô'n su. Nzraama blu-nin-nnyon bé ti ke sika klé sa, o ô i ti.

²O ti wunnzefue, wa tran awulie, i ku nun b'o yô i ya'n ti o kpan.

³Bé wuun abônuan sa kun ékun nyanmien su lo. Dragon okwle srôésrôé dan kpa kun ô le, i ti'n ti nsô, ye i wue blu, sika klé ô i ti nsô so'm bé su.

⁴I lua'n kan nraama bo bé bubuu nun nsan'n bé bué kun guaa asie wun wa. Dragon dan so'n dyran bla'n b'o wa tran awulie'n i nyrun le, nan se o wu io, oh dih.

⁵O wuu ba'n yasua, i ye oh fah blale kponman kankan menmenfue muon. Bé men i wa so'n su oo Nyanmien nin i bia'n bé wun lo.

⁶Bla so'n wanndi oo blô lo. Nyanmien meen i tranwle kun lo ke bé men i liké diwa lo tyen ba akpi-ya-nnyon-ablésien.

⁷Ale too nyanmien su lo. Michel nin i ange mun bé nin dragon nin i ange mun bé kunnin.

⁸Dragon'n wa nya'an dyranwle, ba me'en i nin ange'm bé lika nyanmien su lo kun.

⁹Bé kaan dragon srôésrôé dan so'n nin i ange'm bé bô gua bé asie'n su wa. I ye bé flee wuô lalaa, nin mmusu'm bé si, nin Satan nion, i ye o laka men wunmuan nunfue'm bé kwlaa nion.

¹⁰Ye n tii swran kun nen kéklé kpa nyanmien su lo, o sé ke: Sien'n Nyanmien man swran'm ba nyan bé ti, wa yi i famien'n nin i kwlae'n nglô. I Christ'n ye o sié sien nion. Afin é niaan'm bé sanmanfue b'o sanman bé Nyanmien dyasu wia nun nin kongue'n, ba ken i bô nyanmien su lo.

¹¹Bua Gbanflen'n i mmôdya'n nin nde nanwle bo bé kan'n ti bé kwlelii, ye ba bu'a bé bobo bé wun liké fi, ba srô'a wié'n.

¹²I so'n ti, nyanmien su lo ningé mun nin amun kwlaa bo an tran lo'n, anh si ablé. Sannge asie'n nin dyénnié'n, an yakô! Afin mmusu'm bé si Satan'n wa ba amun wun wa wa ya su, yele ke o si ke o tyen'n wa so'an kun.

¹³Ke dragon'n wuun ke ba tô i a yi asie'n su wa'n, o su bla b'o wuu ba yasua'n su.

14 Bé maan bla'n i ndewa nnyon ke anunman nyin dan'n i lie'n sa nan o fa tu oo i lika'n nun blô lo, o fia wuô dan'n i nyrun, nan bé men i liké diwa afue nsan nin sin.

15 Wuô so'n man nzué ke nzué ba dan sa fin i nuan nun sôndyi suu bla'n su ke o fe wo.

16 Sange asie'n déé bla'n, o tre i nuan nun, o non nzué'n bo dragon'n man o fin i nuan nun sôndyi'n.

17 Ya kuun dragon'n bla'n i wun kpa, o man o nin bla'n i ôsufue nga bé ka le, bo bé fa Nyanmien nde'n, nin nde nanwle nga Jésus yii nglô'n su'n, bé kô kunnin.

18 O dyran dyévié nuan aunnyan'n su.

Sa nglô yile 13

Nnen nnyon

1 N wuun nnen kun, o fin dyévié'n nun fitéli. I ti'n ti nsô, i wue blu, i wue blu so'n, sika klé ô bé su. Bé klee Nyanmien finfin yôle dunman i ti so'm bé su.

2 Nnen so'n bo n wunniin'n, o fa kangalé, i dya'n fa nnen nga bé fle i ours'n i lie'n, i nuan'n fa dyra'm bé lie'n. Dragon'n tinniin, o fe i bia'n nin i kwale dan'n menniin.

3 Bé bô i ti so'n kun su kannin, bé kunniin, sange i kannin so'n wiéli. O bô men wunmuan'n nunfue'm bé nuan, o man bé su i su.

4 Bé kôô dragon'n i bô, afin o tiin nnen so'n. Bé kôô nnen'n i bô, bé sé ke: ?Wan ye o nin nnen'n bé se, b'o nin i kwla kuon?

5 Bé meen i atin ke o idyo kpakpa, o satyi Nyanmien dunman. Ye bé meen i atin ke o sié anglô ablanan-nin-nnyon.

6 Ye o bô Nyanmien finfin yôle'n bô, o satyi i dunman, o ken i sua'n nin bé nga bé tran nun nyanmien su lo'n bé wun nde.

7 Bé meen i atin ke o nin Nyanmien i swan'm bé kun, o kwla bé. Bé meen i atin ke o sié nvlénlé'n kwlaa, nin swan wafawafa'n kwlaa, nin bé bo bé anien'n ti wafawafa'n kwlaa, nin bé nga bé fin menmen'n kwlaa nun'n.

8 Bé kwlaa nga bé ô men'n nun, bo ke bé bô men'n i bô'n, ba kle'a bé dunman Bua Gbanflen bo bé kunniin'n i nguan fluwa'n nun'n, béh kôôh i bô.

9 Swan ng'o si fa sié'n, mon o fa sié!

10 Swan nga bé siéé ke bé wle bisua'n, san béh wleh, ye swan ng'o fa kaka kun swan'n, san béh fah kaka kuin wié. I kwlaa so'n nun, man bé wun ke Nyanmien i swan'm bé le awlen, ye bé lafi i su.

11N wuun nnen kun ékun, o fin asie'n nun fitéli. O le wue nnyon, bé ti ke bua gbanflen'm bé lie'n sa, o idyo ke dragon sa.

12Kwlale kwlaa nga nnen klikli lie'n fa kwla'n, o fa yô sa i nyrun le, ye o man asie'n nin i su swran'n kwla bé kôto nnen klikli bo bé bô i kannin kunniin, bo i kannin'n wiéli'n i bô.

13O yi ayre dandan lélé man sin fin nyanmien su lo gua swran'm bé nyrun le.

14O fa ayre nga bé man o yi bé nnen klikli lie'n i nyrun le'n, laka asie'n sufue mun. O sé bé ke bé yô nnen bo bé bô i kaka b'o dyasôli'n, i wunsu.

15Bé maan nnen'n i nnyon su'n i atin ke o man klikli lie'n i wunsu bo bé yôli'n, i wunmien mon o idyo nan o kun swran kwlaa nga bé kôto'a nnen'n i wunsu bo bé yôli'n, i bô'n.

16Nnen'n man bé siéé swran'n kwlaa, se bé le'a nyrun ô, se bé le nyrun ô, anyanbéunfue ô, yalefue ô, diéwa ô, kanga ô, bé nzolie bé sa fama annze bé ngban su.

17O man swran ng'o le'a nzolie so'n, b'o yele nnen'n i dunman'n annze liké nuan nga bé kléo o ti i dunman'n, o kwla tô'a liké, o kwla yô'a liké ate.

18Wa ye o ti akunndan bule lika nion. Swran ng'o si ngwlele'n, o kwla wun liké nuan ng'o ti nnen'n i dunman'n i wle, afin i liké nuan so'n, bé kléo o ti swran dunman. O ti yansien-ablésien-nin-nsien.

Sa nglô yile 14

Bé nga bé kpoo bé ti'n bé dyué'n

1Ke n tôô n nyin'n, nh niaanh... Bua Gbanflen'n dyin Sion Ôka'n su, o nin swran akpiakpi-ya-ablanan-nin-nnan bo i dunman'n nin i Si dunman'n kle bé ngban su'n bé ô le.

2N tii liké kun ngan nyanmien su lo, o te ke nzué dandan bo bé sôndyi kpoo'n sa. O te ke nyanmien b'o kpla dan'n sa. Ye i ngan nga n tili'n, o te ke aluku bôfue'm bo bé su bô bé aluku'n sa.

3Bé tô dyué ufle kun bia'n, nin liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n, nin kpenngben'm bé nyrun le. Swran fi kwla'a dyué so'n suan, san swran akpiakpi-ya-abla-nan-nin-nnan bo bé kpoo bé ti asie'n su'n bé ngunmin tye.

4Swran so mun yele bé nga ba fonndo'an bé wun bla kunndele nun'n, afin bé niaan bé wun su kpa. Lika kwlaa nga Bua Gbanflen'n koh'n, bé su i su. Bé kpoo bé ti swran'm bé nun ke bé yô Nyanmien nin Bua Gbanflen'n bé swran'm bé nun klikli.

5Ba bua'a atô lé, fien kaan sa nu'an bé wun.

Ange nsan

⁶N wuun ange kun ékun o tu sin nyanmien blé kpa nun lo, o le dyasin fe kun b'o ti anannganman, b'o wa kan klé swran nga bé ô asie'n su bo bé fin menmen nin nvlé'nlé'n kwlaa nun, o nin bé kwlaa nga bé anien'n ti wafawafa'n, nin swran wafawafa'n kwlaa.

⁷O kpan sé ke: Man amun nyin yi Nyanmien, anh menmen, afin swran'm bé nde bule ble'n wa dyu. Anh kôto i b'o yii nyanmien su lo'n, nin asie'n, nin dyé'nyé'n, nin nzué ti mun'n i bô!

⁸Ange kun ékun suu i su, o sé ke: Babylone klo dan'n wa satyi, wa satyi! O man nvlé'nlé'n kwlaa ba non i nzan'n. I nzan so'n yeke i téklé bôle dan'n.

⁹Ange i nsan su lie'n b'o su nga'm bé su'n, o kpan sé ke: Swran ng'o kôto nnen'n nin i wunsu bo bé yôli'n bé bô, bo bé sié i nzolie i ngban su annze i sa'n su'n,

¹⁰oh nonh Nyanmien i nzan muen b'o fa gue i ya klôwa'n nun'n wié. Nzan so'n yeke Nyanmien i ya'n b'o fa'n. Bé kwlaa nga bé yô so'n, béh kléh bé nyrennen sin bo soufre ô nun'n nun, Nyanmien i ange nin Gua Gbanflen'n bé nyrun le.

¹¹Sin nga béh wunh nyrennen nun'n, oh fitéh wensren tititi. Bé nga bé kôto nnen'n nin i wunsu bo bé yôli'n bé bô'n, nin bé kwlaa nga i dunman'n kle bé wun'n, bé su nya'an bé ti wia nun nin kongue.

¹²Wa ye béh wunh Nyanmien i swran bo bé tra bé awlen bé fe i mmla'n su, bo bé lafi Jésus su kpa nion.

¹³N tii swran kun nen nyanmien su lo, o sé ke: Kle nde nga: Ke o fin nde'n, bé nga bé nin é Min'n ba katyi swran wunmuan bo bé wu'n, bé lie su ti yé! Nyanmien Wawe'n sé ke o ti so. Bé wa yatyi bé dyunman kéklé bo bé di'n béh déh wunmien, afin bé nin bé nyôlie kpa'n ye béh kooh.

Asie'n su ninngé'm bé su yiayiale

¹⁴Ke n tôto n nyin'n, n wuun nyanmien ufué, liké kun ti su, liké so'n ti ke swran sa. Sika klé ô i ti, wloso nnana kpa kun ô i sa nun.

¹⁵Ange kun ékun fin Nyanmien sua dan'n nun fitéli, o kpan sé swran ng'o ti nyanmien ufué'n su'n ke: Fo o wloso'n kpe awié'n, i kpele'n wa dyu, afin asie'n su awié'n wa blô.

¹⁶Ye swran ng'o ti nyanmien ufué'n su'n fe i wloso'n wlaa asie'n su awié'n nun o kpelio.

¹⁷Ange kun ékun fin Nyanmien sua dan b'o ô nyanmien su lo'n nun fitéli. Wloso nnana kun ô i kusu i sa nun.

¹⁸Ange kun ékun b'o nian sin'n su'n, o fin ayré fannin yawle'n i wun le, o kpa sé ange nga wloso nnana'n wô i sa nun'n ke: Fo o wloso'n wla raisin fié'n b'o ô asie'n su'n nun, kpe i sosowasowawa'n nan isa, afin wa blô.

¹⁹Ange'n fe i wloso'n wlaa asie'n su raisin fié'n nun, o kpe raisin'n gue i nzué tyuenwle dan'n nun. I nzué tyuenwle so'n ye'le ya'n bo Nyanmien fa'n.

²⁰Bé kô tyuen i nzué'n klo'n i sin lo. Mmôdya fin i nzué tyuenwle'n nun sôndyi lélé fa dyu kilo ya nsan. Se nnenkpanngo dyra nuon i nuan'n to nun.

Sa nglô yile 15

Ange'm bé nin nyrennen kasien'n

¹I sin n wuun abônuan sa srôésrôé dan kun ékun nyanmien su lo. N wuun ange nsô bo nyrennen kasien nsô'n wô bé sa nun'n. Afin bé lie so'n ye o ti sa nga Nyanmien yôé ya su'n i atabô nion.

²Ye n wuun dyé'nié kun, o ti ke niannun sa, sin sanngan nun, o nin bé nga bé kwla'i nnen'n bo i dunman ye'le liké nuan bo bé bô'n, nin i wunsu bo bé yôli'n, bé dyin dyé'nié so'n i nuan le. Nyanmien i aluku'n wô bé sa nun.

³Bé tô Moïse b'o ti Nyanmien i swran'n nin Bua Gbanflen'n bé dyué'n, bé sé ke: É Min Nyanmien Kpli, sa dandan nga a yô bé'n, bé ti abônuan! Nvlé'nlé'm bé Famien, a ti nanwlefue ye a yô sa i nuan su!

⁴?Nannan, wan ye o srôman woo? ?Wan ye o bô'a o dunmaan? Afin o kungba tye ye o nzuen'n nin klo swran lie'n ti'a kuon. Nvlé'nlé'n kwlaa bé wa kô'tô o bô, afin bé kwlaa ba wun ke a di dyole nanwle su.

⁵I sin n wuun nyanmien su lo Nyanmien sua bo i nun ye o yi i wun nglô'n. Nyanmien lika'n b'o ô i klun lo'n i anuan'n la su.

⁶Ange nsô'n bo nyrennen nsô'n wô bé sa nun'n, bé fin Nyanmien lika'n nun lo bé fitéli. Bé kla tannin ufué yeiin nyennyenyen. Sika okwle kplô tyi bé wué'n nun.

⁷Liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n bé nun kun fa sika klôwa nsô maan ange nsô'n. Anannganman Nyanmien b'o ô le titi'n i ya dan'n wô klôwa'm bé nun, ba yi.

⁸Nyanmien b'o ô le nin i kpli b'o ti'n ti, wensren'n wa dé i lika'n. Swran fi kwla wlu'a lo, san ange nsô'n bé nyrennen nsô'n wa wié.

Sa nglô yile 16

Nyanmien i ya klôwa'n

¹N tii swran kun nen kéklé kpa Nyanmien lika'n nun lo, o sé ange nsô'n bé ke: Anh fa klôwa nsô bo Nyanmien i ya dan'n wô bé nun'n kô utu bé asie'n su!

²Ange'n kun kô utu i klôwa'n nun ninngé lie'n asie'n su. Bé nga nnen'n i nzolie'n wô bé wun'n, nin bé nga bé kô'tô i wunsu bo bé yôli'n i bô'n, kannin yaya kpa bo i nyrun'n ti tete kpa'n o tru guaa bé wun.

- ³Kun ékun kô utu i klôwa'n nun ninngé lie'n dyénnié'n nun, nan i nzué'n wa katyi ke swran bo wa wu'n i mmôdya'n sa. Ye i nun ninngé'n kwlaa bé wulio.
- ⁴Kun kusu kô utu i klôwa'n nun ninngé lie'n nzué ba dandan nin nzué ti'm bé nun, nan ba katyi mmôdya.
- ⁵Ye n ti ange b'o nian nzué'm bé su'n i nen, o sé ke: O bo a ô le, bo a ô le lalaa'n, bo o nzuen'n nin klo swran lie'n ti'a kun'n, nde nga a di ye'n o ti su.
- ⁶Afin bé kuun o swran nin o nuan idyofue mun, o man mmôdya nga a fa maan bé ke bé non'n, o ti su.
- ⁷Ye n ti swran kun nen ayré fannin yrawle'n i wun le, o sé ke: Nannan Nyanmien Kpli, nde nga a di ye'n o ti nanwle, o ti su.
- ⁸Ange'm bé nun kun kô utu i klôwa'n nin ninngé lie'n wia'n su, o man o yra swran mun ke sin sa.
- ⁹Ye aunyeye dan kpa kuun swran mun. Bé kan Nyanmien bo nyrennen so'n wô i sa nun'n i nde, sange ba yatyi'a sa tete yôle'n, ye ba manma'an Nyanmien.
- ¹⁰Ye kun kô utu i klôwa'n nun ninngé lie'n nnen'n i bia'n su. Ye i men b'o sié'n katyii aôsin tuun. Nyrennen'n ti, swran'm bé kaka bé taaman.
- ¹¹Nyrennen bo bé wuin'n nin bé kannin'n ti, bé kpe Nyanmien nzôwa Sange ba yatyi'a bé nyôlie tete'n.
- ¹²Bé nun kun kô utu i klôwa'n nun ninngé lie'n nzué ba dan bo bé fle i Euphrate'n nun. Nzué'n wiéé nun nan famien'm bo bé fin wia afilie lo'n, bé nyan sinwle.
- ¹³N wuun liké tete nsan, bé fin dragon'n nin nnen'n nin swran ng'o ton i wun suen ke o ti Nyanmien nuan idyofue'n bé nuan nun fitéli, bé ti ke kle sa.
- ¹⁴Liké so'm bé ti asie usu, bé yi ayre. Bé ko asie'n su famien'n kwlaa bé sin, ke bé yia nan bé kun ale Nyanmien Kpli'n i tyen dan'n nun.
- ¹⁵—Nian, mh bah ke awiéfue sa! Swran ng'o tran minnde, b'o nien i trale'm bé su, b'o man o su fe'e i wun kplen sinman'n, b'o man o su wu'an nyannzuen'n, i lie su ti yé! —
- ¹⁶Liké nsan so'n bé yia famien mun lika nga hébreu nun bé fle i Harmaguédon'n nun lo.
- ¹⁷Bé awiélie su'n kô utu i klôwa'n nun ninngé lie'n ke aunngban'n fa o. Bé tii swran kun nen kéklé kpa Nyanmien sua dan'n nun bia'n wun le, o sé ke: Wa wié yô!
- ¹⁸Nyanmien'n kpa sin, bé ti swran nen, nyanmien'n kpla, ye asie'n kedyé dan kpa. Ke Nyanmien yii swran mun lélé'n, asie'n ni'an kedyé'a so lé.

¹⁹Klo dan'n bubuu nun nsan. Ye menmen'n kwlaa bé klo'm bé satyili. Nyanmien wla a fi'a Babylone klo dan'n su, o man o noon nzan b'o ô i klôwa'n nun'n. Nzan so'n yeke i ya dan'n.

²⁰Asie'n kwlaa bo nzué sin yia bé'n, bé mlonnin, ye ba wu'an ôka fi kun.

²¹Ye nzraama bo ke nzué'n tooh, o gua'n, i dandan kpa bo kun dyu kilo ablanan'n, o gua swran'm bé su. Nyrennen bo nzraama so'm bé klé swran mun'n ti, bé kpe Nyanmien nzôwa, afin nyrennen so'n ti te kpa, bé kwla kaman.

Sa nglô yile 17

Téklé bla dan'n

¹I sin, ange nsô bo klôwa nsô'n wô bé sa nun'n bé nun kun wa sé n ke: Bla man n klé o fo nga bé wa fa tu téklé bla dan'n b'o ti nzué'm bé anyialie'n su'n.

²I ye asie'n su famien'm bé nin i bé lali nion, ye asie'n sufue'm bé non i nzan'n lélé bé bôli. I nzan so'n yeke i téklé bôle'n.

³Nyanmien Wawe'n too n su, nan ange'n wa fa min a o aawle wié nun. Ye n wuun bla kun, o ti nnen okwle kun su. Nnen so'n bé klee Nyanmien finfin yôle dunman mun i wun, i ti'n ti nsô ye i wue blu.

⁴Bla so'n kla tannin bo i nyin ti ke ba wle kôndrô bui'n nun sa, nin tannin okwle yôun. Sika okwle, nin yebue kpakpa bo bé ti nyannyan'n, nin aflé kpakpa bé ô i wun. Sika klôwa ô i sa nun. I téklé bôle liké kainkain bo bé ti tete kpan wa yii.

⁵Bé kle dunman kun bo bé si'e i bô'n i ngban su. Bé klee ke: Babylone klo dan, téklé bla'm bé nin asie'n su tété sa yôfue'm bé nin.

⁶N wuun bla so'n, Nyanmien i swran nin bé nga bé lafi Jésus su ti bé kuun bé'n bé mmôdya'n wa bô bla so'n ke nzan sa. Ke n wunniin'n, o bô n nuan dan kpa.

⁷Ye ange'n wusa n ke: ?O yô se ti ye o bô o nuaan? M ma klé o bla'n nin nnen'n b'o ti su'n bo i ti'n ti nsô, i wue blu'n, bé liké bo swran sié i bô'n i bô.

⁸Nnen'n bo a wunniin'n, o ô le laa, sanngé o nu'an le kun. O wa fin kunman dan bo bé si'e i bô'n nun fité, oh koh lika nga i agualie'n gueh i te'n nun. Asie'n sufue'm bo ke béh bôh men'n i bô'n, ba kle'a bé dunman nguan fluwa'n nun'n, ke bé wun nnen so'n, oh bôh bé nuan. Afin o ô le laa, sien'n o nu'an le kun, ye o wa ba ékun.

⁹Wa ye o ti ngwlele sile nin akunndan bule lika nion. I ti nsô'n bé ye bé ti ôka nsô bo bla'n ti bé su nion.

¹⁰Ye bé ti famien nsô, bé tuu bé nun nnun, bé nun kun te ô le, bé nian sié'a bé nun kun famien. Ke bé kô sié'n, o su tyeman.

11Nnen b'o ô le laa, b'o nu'an le kun'n, i kusu ti famien'm bé motyue su. I kunngba'n ti famien nsô'n bé nun kun, ye oh koh lika nga i agualie'n gueh i te'n nun.

12I wue blu bo a wunnin bé'n, bé ti famien blu. Bé nian sié'a bé famien, sanngé béh manh bé atin ke bé nin nnen'n bé di famien do kun.

13Bé blu so'n bé akunndan'n ti kun, bé siéle bo bé sié'n, nin bé kwla'le bo bé kwla'n bé yatyi bé man nnen'n, oh siéh, oh kwlah.

14Bé nin Bua Gbanflen'n béh kunh, sanngé Bua Gbanflen'n nin bé nga o flee bé, o faa bé, bo bé fa bé wun menten kpa'n, béh kwlah bé, afin i ye o sié bé kwlaa nga bé sié swran'n nin famien muon.

15Ange'n sé min ékun ke: Nzué nga a wunnin bé lika nga téklé bla'n ti le'n, bé ti swran wafawafa, nin swran kpanngban, nin menmenfue, nin bé bo bé anien'n ti wafawafa'n.

16I wue blu bo a wunnin bé'n, nin nnen'n béh kpoh téklé bla'n, béh déh i wun ninngé'n, béh kpeh i wun, béh dih i nnen, béh yreh mlonmlon.

17Afin Nyanmien ye o sé bé ke bé yô i klun sa nion, ke bé bô yô kun bé fa bé famien'n man nnen'n, lélé san nde ng'o kannin'n wa kpen su.

18Ye bla nga a wunniin'n, o ti klo dan b'o sié asie'n su famien mun'n.

Sa nglô yile 18

Babylone i satyile

1Ke o yôô so'n, i sin n wuun ange kun ékun, o fin nyanmien su lo, o sié bé kpa, i wun kpadya nyannyannyan asie'n su.

2O kpan sé ke: Babylone klo dan'n, wa satyi, wa satyi! Wa katyi asie usu'm bé tranwle, wa katyi mmusu nin anunman tété bo swran'm bé kpo bé'n bé sua,

3afin o man nvlé'nlé'n kwlaa ba non i nzan'n. I nsan so'n ye'le i téklé bôle dan'n. I ye o ti bla bo asie'n su famien'm bé nin i lali nion. I nyin b'o blô ninngé kpakpa'm bé su'n ti, asie'n su aata difue'm ba nyan bé wun.

4Ye n tii swran kun ékun nen nyanmien su lo, o sé ke: N swran mun, anh fin klo'n nun fité nan amuan yô'a sa te ng'o yô'n bé wié, ye nyrennen ng'ô wa to i su'n, wa to'a amun su wié.

5Afin i sa te yôle dunman'n wa o lélé a dyu nyanmien su lo, ye Nyanmien a bu i nyôlie te'n i akunndan.

6Sa ng'o fa yôô amun'n, anh nian su yô i wié, anh yô i wunsu so kpe nnyon! Klôwa ng'o su nzan nun maan amun'n, anh su nsan nga i kéklé'n tre i lie'n kpa'n wié nun men.

- 7**Tutré nin men ng'o dili'n, anh fe i wunsu nyrennen kléé, mon o wun i nyin su! Afin o sé ke: «N su di famien, n ti'a angbôti, n su yô'a senvue lé.»
- 8**I so'n ti, nyrennen'n o wa to i su tyen kunngba, wié'n, nin se'n, nin awé'n, ye oh yrah. Afin é Min Nyanmien b'o buu i fo'n, o ti kpli.
- 9**Asie'n su famien'n kwlaa bo bé nin i lali, bé di men'n, ke oh yrah bo bé wun i wensren'n béh suinh, béh bôh auyé.
- 10**Ke bé wun nyrennen b'o su wuin'n b'o yô bé srô'n ti, béh dyranh mmua lo béh séh ke: ?Ééé, nzu sa yele nga? ?Nzu sa yele nga? Babylone klo dan'n b'o ti famien klo'n, do kunngba su i sufue'm ba nyan sa nga bé yôli'n i nuan akatua!
- 11**Asie'n su aata difue'm bé kusu bé sun, bé bô auyé, afin swran fi tô'a bé aata ninngé'm bé kun,
- 12**bé sika okwle, dyete ufué, yebue kpakpa bo bé ti nyannyan'n, aflé kpakpa, tannin kpakpa, agô, sriki, tannin okwle, waka kwlaa nga bé bon fannin'n, liké kwlaa nga bé fa sui dyé nin waka kpakpa se'n, aaba, blale, yebue'm bo bé se bé'n,
- 13**ayré fannin bo bé fa gua bé liké diwa nun'n, blofue nzué, myrrhe, encens, du vin, ngô, kpaun nzuen, blé b'o ti ke awié sa'n, nannin, bua, nnenkpanngo, kakaklôlô bo bé le dya nnan'n, nin kanga.
- 14**Aata difue so'm béh séh i ke: Wo awlen su ninngé'm bé nu'an le kun, wo aundie ninngé nin ninngé kpakpa'n kwlaa ba mlin o nyrun, a su wu'an bé kun.
- 15**Bé bo bé di aata klo so'n su bo ba nyan bé wun'n, ke béh wunh nyrennen b'o su wuin'n b'o yô bé srô'n ti, béh dyranh mmua lo, béh sunh, béh bôh auyé
- 16**sé ke: ?Ééé, nzu sa yele nga? ?Nzu sa yele nga bo wa to klo dan nga su'n? O kla tannin kpakpa, nin agô, nin tannin okwle, o wla sika okwle, nin yebue kpakpa bo bé ti nyannyan'n, nin aflé kpakpa!
- 17**Do kunngba su anyanbéun ninngé so'n kwlaa ba satyi. Mméli kanfue nin bé nga bé ko lika mméli nun'n bé kwlaa, bé nin mméli nun dyunman difue, nin bé kwlaa nga dyénnié'n su ye bé nyan bé nuan nun alie'n, bé dyran mmua lo.
- 18**Ke oh yrah bo bé wun i wensren'n, bé kpan sé ke: ?Klo ônin ye o nin klo dan nga seo?
- 19**Bé tô ndutré'n gua bé ti'n su, bé sun, bé bô auyé, bé sé ke: ?Ééé, nzu sa yele nga? ?Nzu sa yele nga? Klo dan nga bo bé kwlaa nga bé le mméli dyénnié'n su'n bé nyan bé wun i anyanbéun'n ti'n, do kunngba su wa katyi ke aawle sa!
- 20**Nyanmien su lofue mun, anh si ablé i satyile bo wa satyi'n ti! Nyanmien swran mun, nin amun b'o sunmaan amun'n nin i nuan idyofue mun, anh si ablé! Afin Nyanmien a fa sa ng'o yôli amun'n i nuan akatua a men.

²¹Ye ange wunmienfue kun faa yebue kun b'o fa yebue nin'n, nan wa tô a yi dyénnié'n nun, wa sé ke: Ke bé wa tô Babylone klo dan'n yi i asé kéklé sa, bé su wu'en kun.

²²Bé su ti'a ke bé su bô aluku, nin kété, nin awe, nin liké nga bé bô bé'n bé wié fi lo kun. Bé su wu'an adyuin difue fi lo kun, bé su ti'a liké sile lo,

²³bé su wu'an ke kannin kpadya lo kun. Bé su ti'a bian nin bla bo bé su dya bé wun'n bé nen lo kun. Afin i su aata difue mun ye bé ti asie'n su aata difue dandan nion. I su baéfue'm bé lakalaka nvlénlé'n kwlaa.

²⁴Bé wuun Nyanmien nuan idyofue, nin i swran, nin bé kwlaa nga bé kuun bé asie'n su wa'n bé mmôdya'n su.

Sa nglô yile 19

¹I sin n tii swran kpanngban kpa bé nen nyanmien su lo ke swran kun ye o su kpan sa, bé sé ke: Anh manman Nyanmien! É Nyanmien'n ti ya nyan é ti, man é menmen, é sé ke o ti kpli,

²i nde ng'o di'n o ti nanwle, o ti su! Afin wa bu téklé bla dan'n b'o fe i téklé bôle'n satyii asie'n i fo, ye o tuli i swran b'o kuun bé'n bé klunngbo'n.

³Bé sé ékun ke: Anh manman Nyanmien! Klo dan'n i wensren'n dyaô ko tititi.

⁴Kpenngben ablaon-nin-nnan'n bé nin liké nnan bo bé ti ke nnen sa'n, bé kôtô Nyanmien b'o ti bia'n su'n i bô, bé menmen. Bé sé ke: Mon o yô so! Anh manman Nyanmien!

Bua Gbanflen'n i atonvle fale alie'n

⁵Bé tii swran kun nen bia'n wun le, o sé ke: Amun kwlaa bo an ti é Nyanmien'n i swran, bo an srôé'n, se an le'a nyrun ô, se an le nyrun ô, anh menmen!

⁶Ye n tii liké kun ngan ke swran kpanngban bé nen sa, o te ke nzué dan b'o sôndyi kpuu'n, nin nyanmien b'o kpla dan'n sa. O sé ke: Anh manman Nyanmien! Afin é Min Nyanmien Kpli'n wa tren i bia'n su.

⁷Man é si ablé, é klun bo wa dyo'n ti, man é kpan, man é yi i aye, afin Bua Gbanflen'n i atonvle fale'n wa dyu, ye i atonvle'n wa fefe i wun.

⁸Bé man wa kla tannin kpakpa nyannyan b'o ti yeiin'n. Tannin kpakpa so'n yele sa nga Nyanmien swran'm bé yô b'o ti su'n.

⁹Ange'n sé n ke: Kle ke: Bé nga bé yiaa bé Bua Gbanflen'n i atonvle fale'n i alie dile'n bô'n, bé lie su ti yé! Ye o sé n ke: Nde so'm bé ti Nyanmien nde sakpa.

¹⁰Ye n wutuu min nyin asé i bô le ke mh menmenh, sanngé o sé n ke: Nanh yô so! N ti wo nin o niaan kwlaa nga bé fa nde nanwle nga Jésus yii nglô'n su'n, amun wiéngu dyunman difue. Kôtô Nyanmien bô menmen! Nde nanwle nga Jésus yii nglô'n ye man Nyanmien nuan idyofue'm bé ken i nde nion.

Nnenkpanngo ufué'n i sufufue'n

- 11**Ye n wuun nyanmien su lo'n, o ti muaan, nh niaanh... nnenkpanngo ufué kun ye. Swran ng'o fu su'n, bé flee Swran-bo-bé-kwla-fa-bé-wla-gue-i-su, nin nanwlefue. I nde b'o di'n ti su, ye i ale b'o kun'n o kuin i nuan su.
- 12**I nyinma'n so ke sin sa, sika klé kpanngban ô i ti. Bé kle dunman kun i wun, swran fi simen, sen i bobo ye o si io.
- 13**Trale ng'o ô i wun'n, bé wlee mmôdya nun. Dunman nga bé fa flee'n ye le Nyanmien Nde.
- 14**Nyanmien su lo alefue'm bé fu nnenkpanngo ufué'm bé su, bé su i su. Bé trale nga bé wla'n ti tannin kpakpa ufué yeiin.
- 15**Kaka nnana kpa kun ô i nuan nun, o fa kun nvlévlé mun. Oh fah blale kponman kankan bé, o wa tyuen du vin i tyuenwle'n nun. I tyuenwle so'n ye le ya bo Nyanmien Kpli'n fa'n.
- 16**Bé kle dunman kun i trale'n nin i sowa'n su ke: Famien'm bé Famien nin swran'm bé min mun bé Min.
- 17**N wuun ange kun, o dyin wia'n nun. O kpan sé anunman bo bé su tu sin'n bé kwlaa bé ke: Anh bla, anh ma yia wa, tyen dan nga Nyanmien wa di'n ti.
- 18**Anh bla'a di famien, nin sôndya sasufue, nin safunyun, nin nnenkpanngo, nin nnenkpanngo fufue, nin swran'n kwla, diéwa ô, kanga ô, bé bo bé le'a nyrun ô, bé bo bé le nyrun ô, bé kwlaa.
- 19**N wuun nnen'n nin asie'n su famien'm bé nin bé alefue mun, bé yiali ke bé nin swran ng'o fu nnenkpanngo'n su'n nin i alefue mun béh kunh.
- 20**Bé traan nnen'n, nin swran ng'o ton i wun suen ke o ti Nyanmien nuan idyofue b'o yii atre nnen'n i nyrun'n. I atre so'n ye o fa laka bé bo nnen'n i nzolie'n wô bé wun'n, nin bé nga bé kôto nnen'n i wunsu bo bé yôli'n i bô nion. Bé traan bé nnyon'n bé gua bé sin dan bo soufre ô nun, b'o dyué'n nun.
- 21**Bé fa kaka'n b'o ô swran ng'o fu nnenkpanngo'n su'n i nuan nun'n kuun bé nga mun, ye anunman'n kwlaa bé dii bé, bé ku yili.

Sa nglo yile 20

Afue akpi

- 1**Ye n wuun ange kun o fin nyanmien su lo o su dyra. Kunman dan bo bé sié i bô'n i la clé'n nin dyroko srôésrôé kun ô i sa nun.
- 2**O tra dragon bo bé flee wuô lalaa, nin mmusu'm bé si, nin Satan'n, o tyilii, o ka le lélé afue akpi.
- 3**O fe yii kunman dan so'n nun, o tô nun, nan wa ta su. O yô i so nan wa laka'a nvlévlé mun kun, lélé san afue akpi'n wa dyu. I sin béh yatyih i nun kan.

⁴N wuun bia mun, bé nga bé ti bé su'n, bé sié bé ke bé di dyole. Ye n wuun bé nga bé kan nde nanwle bo Jésus yii nglô'n, nin Nyanmien nde'n ti bé kuun bé'n, bo ba kô'tô'a nnen'n i wunsu bo bé yôli'n i bô, bo nnen'n i nzolie'n nu'an bé ngban su nin bé sa'n su'n, bé wawe'n. Bé tyennin, nan bé nin Christ a di famien afue akpi.

⁵Bé nga'm bé lie'n ba tyenman lélé san afue akpi'n wiéli. Tyenle so'n ye o ti tyenle klikli nion.

⁶Bé nga bé kô tyen klikli so'n wié'n, bé lie su ti yé, bé ti Nyanmien lie sakpa! Wié i nnyon su'n su kwla'a bé, béh yôh Nyanmien nin Christ bé nyrun dyranfue, bé nin i ye béh dih famien afue akpi nion.

Satan i kwlae

⁷Ke afue akpi'n kô wié'n, béh yih Satan bisua'n nun.

⁸Oh kôh lakalaka nvlé'nlé'n kwlaa, oh yiayah bé kwlaa ke bé wa kun ale. Bé fle bé Gog nin Magog, bé soon ke dyé'nié aunnyan'n sa.

⁹Bé sanndii asie'n su lika'n kwlaa, bé sin yia Nyanmien swran mun nin klo nga Nyanmien klôé'n. Sange sin fin nyanmien su lo too bé nun, o yra bé.

¹⁰Bé tôô mmusu'm bé si Satan b'o lakalaka bé'n yii sin dan nin soufre, bo nnen dan'n nin swran ng'o ton i wun suen ke o ti Nyanmien nuan idyofue'n bé ô lo'n, nun. Béh wunh bé nyrun wia nun nin kongue tititi.

Dyole dile'n i atabô

¹¹N wuun bia ufué dan kun swran ng'o ti su'n asie'n nin nyanmien su lo'n, bé wandii i nyrun, ba wu'an bé kun.

¹²Ye n wuun bé nga bé wuli'n, bé nga bé le nyrun ô, bé nga bé le'a nyrun ô, bé dyindyin bia'n nyrun le. Bé tree fluwa'm bé nun. Ye bé tree kun ékun nun, i ye o ti nguan fluwa nion. Bé niaan fluwa'm bé nun, bé wuun sa nga bé bo bé wuli'n bé yôli'n, i su ye bé dyran di bé dyole nion.

¹³Bé nga bé wuli bo bé ô dyé'nié'n nun'n, o yi bé mannin. Bé nga bé ô wié'n nin blolo'n bé sa nun'n, bé yi bé mannin. Ye bé niaan bé sa nga bé yôli'n su ye bé fa di bé dyole nion.

¹⁴Nan ba fa wié'n nin blolo'n ba yi bé sin dan'n nun. Sin dan so'n ye o ti wié'n i nnyon su nion.

¹⁵Swran kwla nga ba kle'e i dunman nguan fluwa nun'n, bé fe yii sin dan'n nun.

Sa ngô yile 21

Nyanmien su lo ufle nin asie ufle

¹Ye n wuun nyanmien su lo ufle nin asie ufle kun, afin nyanmien su lo laa lie'n, nin asie laa lie'n, nin dyé'nié'n bé nu'an le kun.

²Ye n wuun Nyanmien klo'n, o fin i wun lo o su dyra. O ti ke atonvle bo wa fefe i wun, o su minnde i wun'n sa. Klo so'n yele Jérusalem ufle'n.

³N tii swran kun nen kéklé kpa bia'n wun lo, o sé ke: Sien'n Nyanmien tranwle'n wô swran'm bé afien! O nin béh tranh, béh yôh i swran, ye i bobo yôh bé Nyanmien.

⁴Oh nunnunh bé nyinmuen'n kwlaa, wié'n nu'an le kun. Bé su yô'a se kun, bé su su'an kun, bé su wu'an nyrennen kun, afin laa ninngé so'm bé nu'an le kun.

⁵Swran ng'o ti bia'n su'n sé ke: Nian, man katyi liké'n kwlaa ufle. Ye o sé ékun ke: Kle nde nga, afin min nde'n ti nanwle, bé kwla fa su.

⁶Ye o sé n ke: Wa wié yô! N ti Alpha nin Oméga, sa'n kwlaa i bô bôfue, nin i bô guafue. Swran nga nzué wé kuin'n, nh fah nzué ti bo i nun nzué'n man nguan'n i nun nzué'n men, o su yi'a nun déin.

⁷Swran ng'o kwla'n, sa nga nh yôh men'n ye: Nh yôh i Nyanmien ye oh yôh n wa.

⁸Sannge srefue, nin bé nga bé lafi'a n su'n, nin bé nga bé yô tété sa'n, nin swran kunfue, nin bian nin bla kunndefue, nin baéfue, nin amuen sofue, nin bé kwlaa nga bé bua atô'n, bé lika lie'n yele sin dan'n bo soufre (*26*) ô nun, b'o dyué'n nun. I ye o ti wié'n i nnyon su nion.

Jérusalem ufle

⁹Ye ange nsô bo klôwa nsô bo nyrennen kasien nsô'n wô bé sa nun'n, bé nun kun wa sé n ke: Bla man n klé a atonvle'n, Bua Gbanflen'n i yi'n.

¹⁰Nyanmien Wawe'n too n su, ye ange'n fa min oo ôka dan fléiin kpa kun su. O kléé min Jérusalem Nyanmien klo'n, b'o fin Nyanmien wun lo dyrali'n.

¹¹Nyanmien wun'n kpanya nyannyan klo'n su. Klo'n su kpanya ke yebue kpakpa sa. O fa jaspe b'o ti ke la glace bo ke a nian'n, a wun i klun lo'n sa.

¹²I wun nga bé sili'n ti dan nglônglô kpa. I anuan'n ti blu-nin-nnyon, ange blu-nin-nnyon bé nian anuan'm bé su. Bé klee Israël mma'm bé nvlé blu-nin-nnyon'n bé dunman anuan so'm bé su.

¹³Anuan nsansan ô i bué nnan'n su, i bué ng'o ô wia afilie'n i anuan'n ti nsan, wia atolie bué lie'n su anuan'n ti nsan, ye i bué nnyon nga'm bé su anuan'n ti nsansan ékun.

¹⁴I wun nga bé sili'n, bé wlee i bô asé nin yebue blu-nin-nnyon. Bé klee swran blu-nin-nnyon bo Bua Gbanflen'n sunmaan bé'n, bé dunman'n bé su.

¹⁵Swran ng'o kan nde klé min'n, sika okwle bo bé yô i ke ndema sa bo bé fa sunnzun liké'n, o ô i sa nun, o fa sunnzuun klo'n, nin i anuan mun, nin i wun nga bé sili'n.

16Klo'n i bué nnan'n bé se, i tennden nun'n nin i tetre'n bé se. O fa ndema'n sunnzuun klo'n, i tennden nun'n ti kilo akpi-nnyon-ya-nnyon. I tennden'n nin i tetre'n, nin i nglônglô'n bé se.

17O sunnzuun i wun nga bé sili'n, i nglônglô'n ti mètre ablésô-nin-nnyon. O sunnzuin ke swran'm bé fa sunnzun liké'n sa.

18Bé fa jaspe yebue ye bé fa si i wuon. Ye klo'n bobo nun ti sika okwle, liké fi sannga'an nun, o ti ke niannun b'o wun asé kpa'n sa.

19Bé fa yebue kpakpa wafawafa'n kwlaa yôô klo'n i wun bo bé sili'n i bô asé bo bé wlali'n i klaan, kun ti jaspe, kun ti saphir, kun ti chalcédoine, kun ti émeraude, jaspe, kun ti saphir, kun ti chalcédoine, kun ti émeraude,

20kun ti sardonyx, kun ti sardoine, kun ti chrysolithe, kun ti béryl, kun ti topaze, kun ti chrysoprase, kun ti hyacinthe, ye kun ti améthyste.

21I anuan blu-nin-nnyon'n bé ti perle b'o ti nglannglannglan ke nanndiwa bui'n i klun'n sa. Anuan kun ti perle kun. Klo'n i gua'n ti sika okwle, liké fi sannga'an nun. Ke a nian'n, a wun i klun lo ke niannun sa.

22Man wu'an Nyanmien sua klo so'n su, afin é Min Nyanmien Kpli'n bobo nin Bua Gbanflen'n bé ye bé ti Nyanmien sua nion.

23Bé su kunnde'a wia nin anglô, afin Nyanmien i wun nyannyan'n o kpadya klo'n su, ye Bua Gbanflen'n ti i kannin.

24Nvlénlé'm bé nanti i wéiin'n nun, asie'n su famien'm bé wa fa bé anyanbéun ninngé mun ba klo so'n su.

25Klo so'n i anuan'm bé la su titi afin lika sa'an lo.

26Béh fah nvlénlé'm bé anyanbéun nin bé anyrunnyan ninngé mun ba klo so'n su.

27Liké fien fi nin swran ng'o fe i wun man tété sa yôle, b'o bua atô'n, bé su dyu'a lo. San bé nga bé klee bé dunman Bua Gbanflen'n i nguan fluwa'n nun, bé tye ye béh dyuh loo.

Sa nglô yile 22

1O kléé min nzué ba bo i nun nzué'n man nguan'n, o ti nyannyannyan ke la glace sa. O fin Nyanmien nin Bua Gbanflen'n bé bia'n nun ye o fitéo.

2O la klo'n i gua'n i afien. Waka b'o man nguan'n bé dyindyin i bué nnyon'n su. Afue kun nun bé su kpe blu-nin-nnyon, anglô kwlaa bé su. Bé nnya'n ye man nvlénlé'm bé yô dyuédyuéo.

3Nyanmien su bô'a liké fi sannzan kun. Nyanmien nin Bua Gbanflen'n bé bia'n wô klo'n su, ye i swran'm béh suih,

⁴béh wuinh, béh kleh i dunman'n bé ngban su.

⁵Lika'n su sa'an kun. Bé su kundde'a kannin nin wia kun, afin é Min Nyanmien'n ye oh kpadyah klo'n nuon. Ye béh dih famien tititi.

Jésus i bale

⁶Ange'n sé n ke: Nde so'm bé ti nanwle, bé kwla fa su. É Min Nyanmien b'o fe i Wawe'n men i nuan idyofue mun'n, o sunmeen i ange'n ke o wa kan sa ng'o wa dyu ityra'n klé i swran mun.

⁷Jésus sé ke: Nian, mh bah ityra'n. Swran ng'o fa fluwa ng'o klé sa ng'o wa dyu'n i nun nde'n su'n, i lie su ti yé!

⁸Min Jean ye n wuun ninngé so mun, ye n ti nde so nion. Ke n wunniin, bo n tili'n, n kôôtô ange b'o kléé min ninngé so'n i bô le ke mh menmenh.

⁹Sannge o sé n ke: Nanh yô so! N ti wo nin o niaan kwlaa nga bé ti Nyanmien nuan idyofue'n, nin bé nga bé fa fluwa nga nun nde'n su'n amun wiéngu dyunman difue. Manman Nyanmien!

¹⁰I sin o sé min ékun ke: Nanh fia sa ng'o wa dyu b'o ô fluwa nga nun'n su! Afin sa so'm bé tyen su wa dyu.

¹¹Swran ng'o yô sa te'n, mon o yô o i nyrun, swran ng'o ti fien'n, mon o ke i fien'n su, swran ng'o ti swran kpa'n, mon o yô sa kpa o i nyrun, ye swran ng'o ti Nyanmien lie'n, mon o yô i lie tititi!

¹²Jésus sé ke: Nian, mh bah ityra'n! Ye liké kwlaa nga swran'm bé yôli'n, i nuan liké'n wô n sa nun, nh fah man bé.

¹³N ti Alpha nin Oméga, liké'n kwlaa i klikli nin i awiélie, sa'n kwlaa i bô bôfue nin i bô guafue.

¹⁴Bé nga bé kpu bé trale'n, b'o man bé kwla di waka ng'o man nguan'n i mma'n, bo bé kwla sin klo'n i anuan'n nun'n, bé lie su ti yé!

¹⁵Bé nga bé ti ke aluwa sa'n, bé nin baéfue, nin bian nin bla kunndefue, nin swran kunfue, nin amuen sofue, nin bé kwlaa nga bé bua atô, bé yô gblegble sa mun'n, bé lika lie'n yeke klo'n sin lo.

¹⁶Min Jésus, n sunmaan min ange'n ke o wa kan sa so'n kwlaa klé amun asonun'm bé nun. N fin David ôsu'n nun, i anunman yeke min. Min ye n ti awue nzaama nion.

¹⁷Nyanmien Wawe'n nin Atonvle'n bé sé ke: Bla! Swran ng'o ti'n, mon o sé ke: Bla! Swran nga nzué wé kuin'n, mon o bla, man swran ng'o klô ke oh fah nzué ng'o man nguan'n, o fa, déin su fité'a nun!

Nde'n i atabô'n ye

18Swran ng'o ti fluwa nga b'o klé sa ng'o wa dyu'n i nun nde'n, min Jean, nh kanh klé i kpa ke, se swran wié kpe wié gua nun'n, Nyanmien man nyrennen nga bé ken i nde fluwa nga nun'n, oh toh i su.

19Ye se swran wié kpe fluwa nga b'o klé sa ng'o wa dyu'n i nun nde'n wié yi'n, Nyanmien man i lie su tra'an waka b'o man nguan'n, nin Nyanmien klo bo bé nde ô fluwa nga nun'n nun wié.

20Swran ng'o sé ke sa so'n oh yôh so'n, o sé ke: Nanwle, mh bah ityra'n. Mon o yô so! Nannan Jésus, bla!

21É Min Jésus man amun kwlaa an nyan yé!

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil